

**KAYNAK KULLANIMINI
DESTEKLEME FONU
Teori - Uygulama - Mevzuat**

**Ömer Çakıcı
Mehmet Ceylan**

**KAYNAK KULLANIMINI
DESTEKLEME FONU**
Teori - Uygulama - Mevzuat

**Ömer Çakıcı
Mehmet Ceylan**

Yayın No: 302

İstanbul, 2014

Türkiye Bankalar Birliği

Nispetiye Caddesi
Akmerkez B3 Blok Kat:13
34340 Etiler-İSTANBUL
Tel. : +90 212-282 09 73
Faks : +90 212-282 09 46
İnternet sitesi: www.tbb.org.tr

Baskı-Yapım

G.M. Matbaacılık ve Ticaret A.Ş.
100 Yıl Mah. MAS-SİT 1.Cadde No:88
34204 Bağcılar - İSTANBUL
Tel. : +90 212 629 00 24 (pbx)
Fax : +90 212 629 20 13
e-mail: bilgi@goldenmedya.com.tr
İnternet sitesi: www.goldenmedya.com.tr

© Kitapta yer alan görüşler eser sahiplerine aittir.
Türkiye Bankalar Birliği'nin görüşlerini yansıtmaz.
Türkiye Bankalar Birliği bu kitabın hatasız olarak
basılmasında gerekli özeni göstermekle birlikte
kitaptaki olabilecek hatalardan dolayı herhangi
bir hukuki sorumluluk üstlenmemektedir.

Bu yayın Türkiye Bankalar Birliği internet sitesinde yer almaktadır.

ISBN 978-605-5327-42-2 (Basılı)
ISBN 978-605-5327-43-9 (Elektronik)

Sertifika No: 17188

2014.34.Y.5327.302

Baskı Tarihi: Mart 2014

ÖNSÖZ

ABD’de ve devamında gelişmiş Avrupa Birliği üyesi ülkelerde 2007’de başlayan krizin finansal sektör tabanlı olması, tüm gözlerin bir anda finansal sektöre çevrilmesine neden olmuştur. Krize karşı alınan parasal tabanı genişletici tedbirlerin akabinde, finansal sektörün kriz üretme yeteneği ile krizin maliyetine katılmasının paralel olmadığına yönelik tartışmalar, finansal işlemler üzerindeki dolaylı vergi bağışıklığını da tartışmaya açmıştır. Öte yandan finansal sektörün dolaylı vergilere tabi tutulmak suretiyle daha iyi düzenlemelere muhatap olması ve daha iyi denetlenebileceği düşüncesi de finansal işlemlere vergi konulması savını da güçlendirmiştir.

Bu kapsamda finansal işlemleri vergileme konusu pek çok gelişmiş ülkede ön plana çıkmıştır. Türkiye açısından bakıldığında, ağırlıklı olarak finansal işlemler üzerinden alınan banka ve sigorta muameleleri vergisinin yanı sıra, kaynak kullanımını destekleme fonu (KKDF) adı altında bir mali yükün de temel olarak finansal işlemler üzerinden alındığı görülmektedir.

Bu çalışma finansal işlem vergisi tartışmalarının yoğun olarak yaşandığı bu günlerde, kaynak kullanımını destekleme fonunun mahiyetini, kapsamını ve içeriğini detaylı olarak anlatma ihtiyacından doğmuştur. Dolayısıyla bu çalışmada, Türkiye’de finansal işlemlerin muhatap olduğu mali yüklerden biri olan kaynak kullanımını destekleme fonunu kapsamlı bir şekilde ele almak üzere kaleme alınmıştır.

Rutin iş yoğunluğu arasında bu çalışmanın bu çalışmanın vücuda getirilebilmesi, ailelerimize ayırmak zorunda olduğumuz zaman dilimlerini azaltmamızı gerekli kılmıştır. Dolayısıyla burada öncelikli teşekkürü ve takdiri, zamanlarından çalarak bu çalışmayı vücuda getirdiğimiz ailelerimiz hak etmektedir. Çalışmanın ilgilenenlere faydalı olması en büyük temennimizdir.

Ömer Çakıcı - Mehmet Ceylan
Ankara, 2013

Yazarlar Hakkında

Ömer Çakıcı

İş Tecrübesi

- 2010 yılında Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı Grup Başkanlığına atanmış olup, *KDV ve Diğer Dolaylı Vergilerden sorumlu Grup Başkanı* olarak görev yapmakta iken Aralık 2013'de bu görevinden ve devlet memurluğundan istifa etmiştir.
- 2009-2010: *Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanları Kurulu Başkan Yardımcılığı* görevinde bulunmuştur.
- 2005-2007: *Maliye Bakanı Ekonomi Danışmanı*: Makro ve mikro ekonomik analiz, finansal piyasalar ve sektörel ekonomik analizlere bağlı olarak, ekonomik gelişmelerin değerlendirildiği günlük raporlar hazırlamıştır. Türkiye'nin makro ve mikro ekonomik sorunlarının analiz edilmesi ve çözüm önerilerine ilişkin detaylı ekonomik raporlar hazırlamıştır.
- 1999-2005: İlk üç yılı *Hesap Uzman Yardımcılığı* ve 2002-2005 arasında da *Hesap Uzmanlığı* yapmıştır.
- 1997-1999: Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'nde *Müfettiş Yardımcısı* olarak çalışmıştır.

Eğitim

- Haziran 2011: EFQM (Avrupa Kalite Yönetimi Kurumu) tarafından düzenlenen seminerle "Strateji Yönetimi", "EFQM Modeli ve Özdeğerlendirme" ve "Liderlik" konularını kapsayan sertifika almıştır.
- 2007-2009: Carnegie Mellon Üniversitesi Kamu Yönetimi; Konsantrasyon alanı "*Makroekonomi Politikaları, Büyüme ve Dünya Ekonomisi*" alanındaki master programını "*The Highest Distinction*" derecesiyle bitirmiştir.
- Mart-Nisan 2007: Çin Ticaret Bakanlığı tarafından "*Çin ve Diğer Asya Ülke Ekonomileri*"ne ilişkin Pekin'de düzenlenen seminere katılıp sertifika almıştır.
- 1999-2000: Maliye Bakanlığı Hesap Uzmanları Kurulu'nda Hesap Uzman Yardımcısı olarak vergi incelemesi, muhasebe, finansal analiz ve yönetim, sermaye piyasaları, vergi revizyon ve raporlama, tüm vergi kanunları ve kamu maliyesi alanında eğitim görmüş ve 2000 yılında bu alanlarda tek başına denetim yapmaya yetki almıştır. 2002 yılındaki yeterlik sınavında başarı göstererek Hesap Uzmanı olmuştur.
- 1997-1999: Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'nde Müfettiş Yardımcısı olarak gayrimenkul hukukuna ve kadastro uygulamalarına yönelik eğitim almıştır.
- 1993-1997: Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun olmuştur.

Yayınlar

- Kitaplar:
- KDV İndirimli Oran ve İade, (A.Kütükçü, B.Akçay, M.Ersan ile Birlikte), Türmob Yayınları, Ankara 2012
- KDV Tevkifatı, (A.Kütükçü, B.Akçay, M.Ersan ile Birlikte), Seçkin Yayınları, Ankara 2012
- Çek Kanunu ve Uygulaması, TOBB Yayınları, Ankara 2004
- Yeni Çek Yasası, Yaklaşım Yayınları, 2003
- Etüd ve Çalışmalar:
- 2011: “Küresel Kriz Sonrası Dış Ticarete Korumacılık” konulu araştırma eseri, Maliye Hesap Uzmanları Vakfı tarafından düzenlenen Ekonomik ve Mali Araştırma Yarışmasında üçüncülük ödülü kazanmıştır.
- 2010: *Küresel Finans Krizi: Sebep, Sonuç ve Etkilerinin İrdelenmesi*, Gazi Üniversitesi tarafından düzenlenen 25. Türkiye Maliye Sempozyumu için Tebliğ olarak hazırlanmış ve sunumu yapılmıştır.
- 2009: *Çin ve Hindistan Ekonomilerinin Türkiye Ekonomisi Üzerine Etkileri*, HUK Baş Hesap Uzmanlığı Tezi (Aynı zamanda, ABD Carnegie Mellon Üniversitesinde İngilizce versiyonu bağımsız çalışma olarak hazırlanmıştır.)
- *Karapara Aklama, Vergi Kaçırma, Organize Suçlar ve Kolluk*, Kayseri, 2003
- *Türk Vergi Ceza Sistemi*, HUK Yeterlik Etüdü, Ankara 2002,
- Makaleler: 40'ın üzerinde vergi, finans, bütçe, ekonomi ve hukuk alanında çeşitli dergilerde yayımlanmış makaleler
- 50'nin üzerinde vergi inceleme raporu
- Türkiye ekonomisine ilişkin detaylı ekonomi raporları (problemler ve çözüm önerileri)
- Dış ticaret ve ödemeler dengesi, istihdam, ekonomik büyüme ve kaynakları gibi özel konularda çalışma raporları
- Türkiye ve dünya ekonomisine ilişkin günlük ekonomik değerlendirme raporları
- Ekonomi, finans ve vergi konularında çeşitli illerde verilmiş konferanslar
- Kişisel Durum
- Evli ve iki çocuk babası
- İyi derecede İngilizce bilir

Mehmet Ceylan

1994 yılında Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümünden mezun oldu. 1993 yılında Öz Gıda-İş Sendikasında staj yaptı. 1995 yılında ise Öz-İplik İş Sendikasında uzman olarak çalıştı. 2006 yılında Maliye Bakanlığının açmış olduğu Devlet Gelir Uzman Yardımcılığı ve Vakıfbank A.Ş.'nin açmış olduğu Mali Analist Yardımcılığı sınavlarında başarılı oldu. Aynı yıl Devlet Gelir Uzman Yardımcılığına, yeterlik sınavında da başarı göstererek 2000 yılında Devlet Gelir Uzmanı olarak atandı. Yeterlik etüdünü "Türkiye'de Otomotiv Sektörü ve Vergileme Rejimi" konusunda hazırlamıştır. 2003 yılında Gelir İdaresi Başkanlığı BSMV Müdürlüğü görevine atandı. Finans Sektörü Koordinasyon, BSMV ve Fonlar Müdürlüğü görevine 2014 yılına kadar devam etmiştir. 13.01.2014 tarihinde Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı Grup Başkanlığına atanmış olup halen Gelir İdaresinde görev yapmaktadır.

Maliye Yüksek Eğitim Merkezi Başkanlığı ile Ankara Üniversitesi Sürekli Eğitim Merkezi (ANKİSEM) tarafından 2004 yılında düzenlenen Toplam Kalite Yönetimi Eğiticilerin Eğitimi, aynı yıl Maliye Yüksek Eğitim Merkezi Başkanlığı ile KAVRAKOĞLU The MBA Club tarafından düzenlenen Yönetici Geliştirme Programı ile Web Tabanlı Dersler ve Çalıştaylar, 2005 yılında Maliye Yüksek Eğitim Merkezi Başkanlığı ile Eğitim Yöneticileri ve Eğitim Denetçileri Derneği tarafından düzenlenen Orta Kademe Yönetici Eğitimi, 2011 yılında Gelir İdaresi Başkanlığı ile Avrupa Kalite Vakfı tarafından düzenlenen Gelirin Mükemmel İdaresi Projesi Giriş EFQM Mükemmellik Modeli Eğitimi, Çağdaş Yönetim Teknikleri Gelirin Mükemmel İdaresi Projesi Süreç Çalıştayı Liderlik Eğitimi, Proje Hazırlama ve Yönetme Kapasitesinin Geliştirilmesi Eğitimi konularını kapsayan pek çok alanda sertifika almıştır.

Gelir İdaresi Başkanlığının taşra teşkilatına ve VİMER merkezi personelinin eğitim programlarına BSMV, ÖİV ve ŞOV eğitici olarak katılmıştır.

Çeşitli dergiler ve internet sitelerinde mali konularda yayımlanmış makaleleri bulunmaktadır.

Evli ve iki çocuk babasıdır.

İçindekiler

ÖNSÖZ	1
KISALTMALAR LİSTESİ.....	27
GİRİŞ	29

BÖLÜM I

DÜNYA'DA VE TÜRKİYE'DE FİNANSAL İŞLEMLER VERGİSİ	31
1. Küresel Kriz ve Finansal İşlemlerin Vergilendirilmesi Tartışmaları	33
1.1. Finansal Sektörün Kriz Oluşumuna Etkisi	33
2. Türkiye'de Finansal İşlem Vergisi.....	34
2.1. Genel Açıklama	34
2.2. Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV).....	35
2.3. Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu (KKDF)	36
3. Dünya'da Finansal İşlemlere Yönelik Vergi Uygulamaları.....	37
3.1. Tobin Vergisi.....	37
3.2. Finansal İstikrar Katkı Fonu.....	37
3.3. Finansal Faaliyet Vergisi	38
3.4. Finansal İşlem Vergisi	38
3.5. Sigorta Prim Vergisi.....	39
4. Ülke Uygulamaları	39
4.1. Avrupa Birliği'nde Finansal İşlemler Vergisi	39
4.1.1. İngiltere.....	39
4.1.2. Fransa	39
4.1.3. Belçika.....	40
4.1.4. İsveç	41
4.2. AB Finansal İşlem Vergisine Yönelik Konsey Direktif Önerisi.....	41
4.2.1. Finansal İşlem Vergisinin Konusu, Sınırları ve Vergileme Yetkisi	42
4.2.2. Finansal İşlem Vergisinde Matrah ve Oran	43
4.2.3. Yükümlü ve Verginin Ödenmesi.....	43
4.3. Diğer Ülke Uygulamaları.....	44
4.4. Dünya'da Sigorta Primlerinin Vergilendirilmesi	44

BÖLÜM II

KKDF'NİN TARİHİ	47
------------------------------	----

BÖLÜM III

KKDF'NİN KONUSU	51
1. 1984'ten Günümüze Düzenlemeler Işığında KKDF'nin Konusu	53
1.1. 84/8860 Sayılı KKDF Hakkında Karara Göre Fonun Konusu	53
1.2. 88/12944 Sayılı KKDF Hakkında Karara Göre Fonun Konusu	54
1.3. 12.05.1988 Tarih ve 88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğe Göre Fonun Konusu.....	58
1.4. Fonun Konusuna İlişkin Olarak KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğe Yapılan Düzenlemeler ve Değişiklikler	58
2. KKDF Kesintisine Tabi İşlemler	58
2.1. Krediler	58
2.1.1. Kredi Türleri.....	59
2.1.2. Kredi Sınıflamasının KKDF Açısından Önemi.....	61
2.2. Krediler Kapsamında Değerlendirilen İşlemler	62
2.2.1. Gayri Nakdi Krediler	62
2.2.2. Sendikasyon ve Benzeri Nitelikteki Krediler.....	63
2.2.3. Kredi Kartı Borç Taksitlendirmeleri ve Kredi Kartı Nakit Avansı	63
2.2.4. Dövizle Ödeme İmkkanı Veren Kredi Kartı Harcamaları	63
2.2.5. Dövizle Endeksli ve Diğer Endeksli Krediler	65
2.2.6. Keşide Gününden Önce İbraz Edilen Çekler	67
2.2.7. Döviz Üzerinden Düzenlenen Çeklerin ve Diğer Menkul Kıymetlerin İştirah ve İskonto Edilmesi	67
2.2.8. Yurt İçi Ticari Faaliyetler İle İlgili Olarak Düzenlenen Poliçe ve Bonoların Satın Alınması ve İskonto Edilmesi	68
2.2.9. Sıfır Faizli Kredi Kullanılması	69
2.2.10. Katılım Bankalarının Kullandığı Fonlar	69
2.2.11. Kredi Kullanımı ve Dosya Masrafı	70
2.3. Yurt Dışından Sağlanan Krediler	71
2.4. Yurt Dışından Sağlanan Krediler Kapsamında Değerlendirilen İşlemler	72
2.4.1. Fiduciary İşlemler	72

2.4.2. Prefinansman Kredileri	72
2.4.3. Sermaye Piyasası Borçlanma Araçlarının Yurt Dışında İhracı Suretiyle Sağlanan Fonlar	73
2.4.4. Döviz Üzerinden Düzenlenen Senetlerin Yurt Dışındaki Bankalara İskonto Ettirilmesi	74
2.4.5. Yabancı Ortak Tarafından Yurt Dışından Gönderilen Sermaye Avansları.....	74
2.4.6. Yurt Dışından Türk Lirası Kredi Sağlanması.....	75
2.4.7. İhracat Faktoringi.....	76
2.4.8. Post Finansman Kredileri	76
2.5. Kabul Kredili, Vadeli Akreditif ve Mal Mukabili Ödeme Şekillerine Göre Yapılan İthalat.....	77
2.5.1. Mal Mukabili Ödeme Şekline Göre Yapılan İthalat	78
2.5.2. Kabul Kredili Ödeme Şekline Göre Yapılan İthalat	79
2.5.3. Vadeli Akreditif Ödeme Şekline Göre Yapılan İthalat	79
2.6. Kabul Kredili, Mal Mukabili ve Vadeli Akreditif Ödeme Şekillerine Göre Yapılan İthalat Kapsamında Değerlendirilen İşlemler	85
2.6.1. Özel Takas Ödeme Şekline Göre Yapılacak İthalat.....	85
2.6.2. Bağlı Muamele İşlemleri	85
2.6.3. İthalat Bedellerinin Doğrudan Yurt Dışındaki İhracat Kredi Kurumu veya İhracat Kredisi Sigorta Kurumu Tarafından Ödenmesi ...	86
2.6.4. Belirli Bazı Koşullara Bağlı İthalat İşlemlerine İlişkin Olarak Açılan Akreditifler	86
2.6.5. Fiili İthalat Esnasında Gümrük İdaresine Mal Bedelinin Transfer Edildiğinin Tevsik Edilememesi	87
2.6.6. Geçici İthalat Rejimine Göre Yapılan İthalat	87
2.6.7. Hariçte İşleme Rejimi Kapsamında Yapılan İthalat.....	88
2.6.8. İhracatı Teşvik Belgesi ve Dahilde İşleme İzin Belgesi Kapsamında Yapılan İthalat İşlemleri.....	89
2.6.9. Merkez Bankasının Kredili İthalat İşlemlerine İlişkin Özelgeleri ..	91
2.6.10. Maliye Bakanlığının Kredili İthalat İşlemlerine İlişkin Özelgeleri	92

BÖLÜM IV

KKDF’NİN MÜKELLEFİ VE SORUMLUSU	97
1. KKDF Kesintisi Yapmak Zorunda Olanlar	99
1.1. 84/8660 Sayılı KKDF Kurulması Hakkında Karara Göre Fon Kesintisi Yapmak ve Ödemekle Yükümlü Olanlar	99
1.2. 88/12944 Sayılı KKDF Hakkında Karara Göre Fon Kesintisi Yapmak ve Ödemekle Yükümlü Olanlar	100
1.3. 88/12944 Sayılı Karamameye İlişkin KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğe Göre Fon Kesintisi Yapmakla Yükümlü Olanlar	101
1.3.1. KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 4 Üncü Maddesinde Yer Alan Düzenlemeler	101
1.3.2. KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 9 Uncu Maddesinde Yer Alan Düzenlemeler	102
1.4. Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğünün 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesine Göre Fon Kesintisi Yapmakla Yükümlü Olanlar	103
2. KKDF Kesintisinin Ödenmesinden Sorumlu Olanlar	104
2.1. Bankalar	104
2.1.1. Yurt Dışından Sağlanan Kredilere Aracılık Edilmesi Durumunda Bankaların Sorumluluğu	105
2.1.2. Kredili İthalat İşlemlerinde Bankaların Sorumluluğu	106
2.1.3. Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Fon Kesintisi İstisnası Uygulanan Kredilerde Bankaların Sorumluluğu	106
2.1.4. İhracat Taahhütlerinin Kapatılmasında Kullanılan Gümrük Beyannamelerinin Sahte Olduğunun Tespiti Durumunda Bankaların Sorumluluğu	107
2.2. Katılım Bankaları (Özel Finans Kurumları)	108
2.3. Finansman Şirketleri	108
2.4. Gümrük İdaresi	109
2.4.1. Geçici İthalat Rejimi Kapsamında Yurda Getirilen Malların Kesin İthalinde Gümrük İdaresinin Sorumluluğu	109
2.4.2. İhracatı Teşvik Belgesi Ve Dahilde İşleme İzin Belgesi Kapsamında Yapılan Kredili İthalat İşlemlerinde İhracat veya Taahhüdün Gerçekleşmemesi Durumunda Gümrük İdaresinin Sorumluluğu	110

2.4.3. Belirli Bazı Şartların Arandığı İthalat İşlemlerine İlişkin Olarak Açılan Akreditiflerde Gümrük İdaresinin Sorumluluğu	110
---	-----

BÖLÜM V

KKDF'DE MATRAH ve ORAN	111
1. KKDF'nin Matrahı	113
1.1. 88/12944 Sayılı KKDF Hakkında Karara Göre KKDF Matrahı	113
1.2. KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğe Göre KKDF Matrahı	114
1.3. 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesine Göre KKDF Matrahı ...	115
1.4. Kredi Türlerine Göre KKDF Matrahı	116
1.4.1. Türk Lirası Kredilerde KKDF Matrahı	116
1.4.2. Döviz Endeksli ve Diğer Endeksli Kredilerde Matrah	116
1.4.2.1. Döviz Endeksli Taksitli Kredilerde Vade Tarihinde Ödeme Yapılması Durumunda Fon Kesintisinin Hesaplanması	117
1.4.2.2. Döviz Endeksli Taksitli Kredilerde Vade Tarihinden Önce veya Sonra Ödeme Yapılması Durumunda KKDF Matrahı	118
1.4.2.3. Döviz Endeksli Kredilere İlişkin Diğer Ödeme Şekillerinde KKDF Matrahı	120
1.4.2.4. 30.12.2008 Tarihi İtibariyle Geri Ödemeleri Devam Eden Döviz Endeksli Taksitli Kredilerde KKDF Matrahı	121
1.4.2.5. Döviz Endeksli Ticari Krediler ile Konut Kredilerinin Durumu	121
1.4.2.6. Diğer Hususlar	122
1.4.3. Döviz ve Altın Kredilerinde KKDF Matrahı	122
1.5. Kabul Kredili, Vadeli Akreditif ve Mal Mukabili Ödeme Şekillerine Göre Yapılan İthalatta KKDF Matrahı	125
1.6. Katılım Bankaları Tarafından Kullanılan Fonlarda KKDF Matrahı ...	126
1.6.1. Türk Lirası Olarak Kullanılan Fonlar	127
1.6.1.1. Üretim Desteği Sağlanması İçin Kullanılan Fonlarda KKDF Kesintisinin Hesaplanması	127
1.6.1.2. Kar ve Zarara Katılma Yöntemi ile Kullanılan Fonlarda KKDF Kesintisinin Hesaplanması	127
1.6.1.3. Diğer Fonlarda KKDF Kesintisinin Hesaplanması	127

1.6.2. Dövizle Endekslil Fonlarda KKDF Kesintisinin Hesaplanması ...	127
1.6.2.1. Üretim Desteği Sağlanması İçin Kullandırılan Dövizle Endekslil Fonlarda KKDF Kesintisinin Hesaplanması.....	127
1.6.2.2. Kar ve Zarara Katılma Yöntemiyle Kullandırılan Dövizle Endekslil Fonlarda KKDF Kesintisinin Hesaplanması.....	128
1.6.2.3. Diğer Dövizle Endekslil Fonlarda KKDF Kesintisinin Hesaplanması.....	128
2- KKDF Oranları.....	128
2.1. 84/8860 Sayılı Karara Göre KKDF Kesintisi Oranları	128
2.2. 88/12944 Sayılı Karara Göre KKDF Kesintisi Oranları	129
2.3. 90/454 Sayılı Karara Göre KKDF Kesintisi Oranları	130
2.4. 95/7267 Sayılı Karara Göre KKDF Kesintisi Oranları	131
2.5. 96/9006 Sayılı Karara Göre KKDF Kesintisi Oranları	131
2.6. KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğ ve Bu Tebliğe Değişlik Yapılmak Suretiyle Belirlenen KKDF Kesintisi Oranları	132
2.6.1. KKDF Hakkında 7 Sıra No.lu Tebliğ.....	133
2.6.2. KKDF Hakkında 8 Sıra No.lu Tebliğ.....	133
2.6.3. KKDF Hakkında 12 Sıra No.lu Tebliğ.....	133
2.6.4. KKDF Hakkında 14 Sıra No.lu Tebliğ.....	134
2.6.5. KKDF Hakkında 15 Sıra No.lu Tebliğ.....	134
2.6.6. KKDF Hakkında 17 Sıra No.lu Tebliğ.....	135
2.6.7. KKDF Hakkında 19 Sıra No.lu Tebliğ.....	135
2.6.8. KKDF Hakkında 22 Sıra No.lu Tebliğ.....	135
2.6.9. KKDF Hakkında 23 Sıra No.lu Tebliğ.....	136
2.6.10. KKDF Hakkında 27 Sıra No.lu Tebliğ.....	136
2.6.11. KKDF Hakkında 29 Sıra No.lu Tebliğ.....	136
2.6.12. KKDF Hakkında 31 Sıra No.lu Tebliğ.....	137
2.7. KKDF Kesintisi Oranlarında 01.01.2002 Tarihinden Sonra Yapılan Düzenlemeler.....	137
2.7.1. 2004/7633 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı.....	138
2.7.2. 2004/7735 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı.....	138
2.7.3. 2005/8871 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı.....	138
2.7.4. 2006/10506 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı.....	139
2.7.5. 2006/10865 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı.....	139
2.7.6. 2009/14803 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı.....	139

2.7.7. 2009/15095 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı.....	139
2.7.8. 2010/974 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı.....	140
2.7.9. 2011/2304 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı.....	140
2.7.10. 2012/3241 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı.....	140
2.7.11. 2012/4116 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı.....	140
2.8. KKDF Kesintisi Oranları Tablosu.....	141
2.8.1. Yürürlükte Olan KKDF Kesintisi Oranları Tablosu	141
2.8.2. 12.05.1988 Tarihinden İtibaren Uygulanan KKDF Kesintisi Oranları Tablosu.....	142
2.9. KKDF’de İndirimli Oran Uygulaması.....	145
2.9.1. İndirimli KKDF Kesintisi Uygulamasının Kapsamı	146
2.9.1.1. İhracatın Finansmanı Amacıyla Sağlanan Kredilerde Kapsam	146
2.9.1.2. DİİB ve VRHİB’e Bağlanmış İhracat Sayılan Satış ve Teslimler İle Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetler ile DİİB Kapsamında Kabul Kredili, Vadeli Akreditif Ve Mal Mukabili Ödeme Şekillerine Göre Yapılan İthalat.....	151
2.9.2. İndirimli KKDF Kesintisi Uygulamasının Şartları	156
2.9.2.1. Belgesiz İhracat Kredilerinde Taahhüdün Kapatılması	156
2.9.2.2. Belgeli İhracat Kredilerinde Taahhüdün Kapatılması	157
2.9.3. İhracatın veya Taahhüdün Gerçekleşmemesi veya Kısmen Gerçekleşmesi Durumunda Müeyyide Uygulaması	159
2.9.3.1. 88/12944 Sayılı KKDF Hakkında Kararda Yer Alan Düzenlemeler	160
2.9.3.2. KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğde Yer Alan Düzenlemeler	160
2.9.3.3. 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinde Yer Alan Düzenlemeler	162
2.9.3.4. 1 Sıra No.lu KKDF Kesintisi Sirkülerinde Yer Alan Düzenlemeler	163
3. KKDF Oranlarında Yapılan Değişikliklerde Uygulama	164
3.1. Türk Lirası ve Dövizde Endekli Kredilerde Yapılan Oran Değişikliklerinin Uygulanması.....	164

3.1.1. Merkez Bankası Tarafından Yapılan Düzenlemeler	164
3.1.1.1. Merkez Bankasının 25.10.1995 Tarihli ve 95/3 Sayılı Talimatı	165
3.1.1.2. Merkez Bankasının 25.12.1998 Tarihli ve 98/2 Sayılı Talimatı	165
3.1.1.3. Merkez Bankasının 05.08.1999 Tarihli ve 99/3 Sayılı Talimatı	166
3.1.1.4. Merkez Bankasının 12.09.2000 Tarihli ve 2000/6 Sayılı Talimatı	166
3.1.1.5. Merkez Bankasının 22.12.2000 Tarihli ve 2000/8 Sayılı Talimatı	167
3.1.1.6. Merkez Bankasının 09.08.2001 Tarihli ve 2001/1 Sayılı Talimatı	168
3.1.2. Maliye Bakanlığı Tarafından Yapılan Düzenlemeler	168
3.1.2.1. 2004/7633 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	168
3.1.2.2. 2004/7735 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	169
3.1.2.3. 2009/14803 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	170
3.1.2.4. 2010/974 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	170
3.2. Döviz Olarak Kullanılan Kredilerde Yapılan Oran Değişikliklerinin Uygulanması	172
3.2.1. Merkez Bankası Tarafından Yapılan Düzenlemeler	172
3.2.1.1. Merkez Bankasının 29.03.1996 tarihli ve 96/1 sayılı Talimatı	172
3.2.1.2. Merkez Bankasının 05.08.1999 tarihli ve 99/3 sayılı Talimatı	172
3.2.1.3. Merkez Bankasının 22.12.2000 tarihli ve 2000/8 sayılı Talimatı	173
3.2.1.4. Merkez Bankasının 09.08.2001 tarihli ve 2001/1 sayılı Talimatı	173
3.2.2. Maliye Bakanlığı Tarafından Yapılan Düzenlemeler	173
3.3. Kabul Kredili, Vadeli Akreditif Ve Mal Mukabili Ödeme Şekillerine Göre Yapılan İthalatta Yapılan Oran Değişikliklerinin Uygulanması	174
3.3.1. Merkez Bankasınca Yapılan Düzenlemeler	174
3.3.1.1. Merkez Bankasının 25.10.1995 tarihli ve 95/3 sayılı Talimatı	175

3.3.1.2. Merkez Bankasının 02.01.1996 tarihli ve 95/5 sayılı Talimatı	176
3.3.1.3. Merkez Bankasının 05.08.1996 tarihli ve 96/2 sayılı Talimatı ile 12.09.1996 tarihli ve 96/3 sayılı Talimatı	177
3.3.1.4. Merkez Bankasının 25.12.1998 tarihli ve 98/2 sayılı Talimatı	179
3.3.1.5. Merkez Bankasının 22.12.2000 tarihli ve 2000/8 sayılı Talimatı	179
3.3.1.6. Merkez Bankasının 09.08.2001 tarihli ve 2001/1 sayılı Talimatı	180
3.3.1.7. Merkez Bankasınca Yapılan Düzenlemelerin Değerlendirilmesi	181
3.3.2. Maliye Bakanlığınca Yapılan Düzenlemeler.....	181

Bölüm VI

KKDF'de İstisnalar	183
1. KKDF Kesintisi İstisnalarına İlişkin Düzenlemeler.....	185
1.1. KKDF Kesintisi İstisnası Konusunda Bakanlar Kurulu Kararları İle Yapılan Düzenlemeler	185
1.1.1. 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Karar	185
1.1.2. 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	185
1.1.3. 96/9006 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	187
1.2. Merkez Bankasınca Yayımlanan Tebliğler İle Yapılan KKDF Kesintisi İstisnası Düzenlemeleri	187
1.2.1. KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğ.....	187
1.2.2. KKDF Hakkında 8 Sıra No.lu Tebliğ.....	188
1.2.3. KKDF Hakkında 9 Sıra No.lu Tebliğ.....	189
1.2.4. KKDF Hakkında 10 Sıra No.lu Tebliğ.....	189
1.2.5. KKDF Hakkında 11 Sıra No.lu Tebliğ.....	191
1.2.6. KKDF Hakkında 12 Sıra No.lu Tebliğ.....	191
1.2.7. KKDF Hakkında 13 Sıra No.lu Tebliğ.....	192
1.2.8. KKDF Hakkında 16 Sıra No.lu Tebliğ.....	192
1.2.9. KKDF Hakkında 17 Sıra No.lu Tebliğ.....	193
1.2.10. KKDF Hakkında 19 Sıra No.lu Tebliğ.....	193
1.2.11. KKDF Hakkında 20 Sıra No.lu Tebliğ.....	193

1.2.12. KKDF Hakkında 21 Sıra No.lu Tebliğ.....	194
1.2.13. KKDF Hakkında 22 Sıra No.lu Tebliğ.....	194
1.2.14. KKDF Hakkında 23 Sıra No.lu Tebliğ.....	195
1.2.15. KKDF Hakkında 25 Sıra No.lu Tebliğ.....	195
1.2.16. KKDF Hakkında 28 Sıra No.lu Tebliğ.....	195
1.2.17. KKDF Hakkında 32 Sıra No.lu Tebliğ.....	196
1.3. KKDF İstisnası Konusunda 01.01.2002 Tarihinden Sonra Yapılan Düzenlemeler.....	196
1.3.1. 4743 sayılı Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	197
1.3.2. 2003/6660 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	198
1.3.3. 2004/7131 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	198
1.3.4. 2004/7360 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	199
1.3.5. 2004/7668 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	199
1.3.6. 2005/8871 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	199
1.3.7. 2006/10506 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	200
1.3.8. 2006/10865 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	200
1.3.9. 2009/15095 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	200
1.3.10. 2011/2519 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	200
2. KKDF İstisnaları ve Açıklamaları	200
2.1. Kamu Bankalarının Kullandırılan Kredilere İlişkin İstisna	200
2.2. Konut Ve İnşaat Kredilerine İlişkin İstisna	202
2.2.1. İstisnadan Yararlanacak Olanlar	205
2.2.2. İstisna Kapsamında Değerlendirilecek Konutlar	207
2.2.3. İstisna Uygulaması	208
2.2.4. Konut Finansmanı Kapsamındaki İşlemlerin KKDF Kesintisi Karşısındaki Durumu	210
2.2.5. Riskli Bina Olarak Tespit Edilen veya Kentsel Dönüşüm Alanı İçinde Yer Alan Binalara İlişkin Kredi İşlemleri.....	212
2.3. Bankalararası Krediler İle Finansman Şirketlerinin Kullandığı Banka Kredilerine İlişkin İstisna	213
2.4. Kredilerin Çeşitli Mevzuat Hükümlerine Göre Kurulan Fonlardan Kullandırılan Kısımına İlişkin İstisna	214

2.5. Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabı İle Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar Hesabına Alınan Kredilere İlişkin İstisna	214
2.6. Bankalarca Yurt Dışında Yerleşik Kişilere Açılacak Kredilere İlişkin İstisna	217
2.7. Kurucu Bankalarca Yatırım Fonlarına Verilen Avanslara İlişkin İstisna	220
2.8. Yurt Dışındaki İşlerle İlgili Olarak Yurt İçinden veya Yurt Dışından Alınacak Döviz Kredilerine İlişkin İstisna	220
2.9. Bazı Ürünlerin İthalatının Finansmanı Amacıyla Kullanılan Krediler ve İthalat İşlemlerine İlişkin İstisna	224
2.9.1. İthalatının Finansmanı Amacıyla Kullanılan Krediler İle İthalatı KKDF Kesintisinden İstisna Olan Mallar	225
2.9.1.1. Petrol ve Petrol Ürünleri.....	225
2.9.1.2. Gübre ve Gübre Hammaddesi.....	234
2.9.1.3. Buğday ve Arpa.....	236
2.9.2. Buğday ve Arpanın Dahilde İşleme İzin Belgesi (DİİB) Kapsamında İşlenmesi Sonucu Elde Edilen İkincil İşlem Görmüş Ürünler	237
2.9.2.1. Dahilde İşleme Rejiminde İkincil İşlem Görmüş Ürünlere İlişkin Hükümler	237
2.9.2.2. Gümrük Mevzuatında İkincil İşlem Görmüş Ürünlere İlişkin Hükümler.....	238
2.10. İşlemleri Fonlardan Muaf Olan Kurum ve Kuruluşlar İle Hazine ve Merkez Bankasının Kullandığı Kredilere İlişkin İstisna.....	239
2.11. Sosyal Güvenlik Kurumlarının Kullandıkları Kredilere İlişkin İstisna ..	242
2.12. Bağlı Muamele Veya Takas İşlemlerine İlişkin İstisna	243
2.12.1. Bağlı Muamele İşlemlerinde İstisna Uygulaması	243
2.12.2. Takas ve Özel Takas İşlemlerinde İstisna Uygulaması	244
2.12.3. 2013/21 Sayılı Takas Genelgesi	245
2.13. Bankalarca Yapılan İskonto İşlemlerinden Senetleri Reeskonto Kabul Edilenlere İlişkin İstisna	246
2.14. Yatırım Teşvik Belgesi (Ytb) Kapsamında Kullanılan Kredilere İlişkin İstisna	246
2.14.1. YTB'nin Devri	251

2.14.2. YTB Kapsamında Vadeli Akreditif Ödeme Şekline Göre Yapılan İthalatta Akreditifin Belge Süresinden Sonra Temdit Edilmesi	251
2.14.3. YTB Kapsamında Kullanılan Döviz Kredisinin Belge Süresinden Sonra Temdit Edilmesi	251
2.14.4. Yurt Dışından Sağlanan ve TL Olarak Kullanılan İşletme Kredileri	251
2.14.5. YTB'de Öngörülen Kredi Tutarından Daha Fazla Kredi Kullanılması	251
2.14.6. Taahhüt Hesabı Kapatılan Ancak Tamamlama Vizesi Yapılmayan YTB Yerine Kaim Olmak Üzere Düzenlenen Yeni YTB Kapsamında Kullanılan Krediler	252
2.15. Türkiye İhracat Kredi Bankasının Kredi İşlemlerine İlişkin İstisna ...	253
2.16. İthalatçılara Kullanılan Kredilere İlişkin İstisna	253
2.16.1. İthalat Bedellerinin Türkiye'deki Bankaya Getirilmeksizin Doğrudan Yurt Dışındaki İhracatçıya Ödenmesi	256
2.16.2. Mal İthaline İlişkin Olarak İslam Kalkınma Bankasından Sağlanan Krediler	256
2.16.3. GSM Kredilerinin Yurt İçindeki Bankalarca İthalatçıya Aktarılması	257
2.17. Bankalarca Yurt Dışından Sağlanan Kredilerin Ytb Kapsamında Kullanılan Kısmı İle İhracatın İtb'ye Bağlanmış Finansmanında Kullanılan Kısmına İlişkin İstisna	258
2.18. Kuyumculukla İştigal Eden Kişilerce Kullanılan Altın Kredilerine İlişkin İstisna	258
2.19. Borsa Para Piyasası İşlemlerine İlişkin İstisna	259
2.20. Türkiye'de Yerleşik Kişilerce Yurt Dışından Sağlanan Döviz ve Altın Kredilerine İlişkin İstisna	260
2.20.1. 2012/4116 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Yürürlüğe Girmesinden Önce İstisnanın Uygulanması	263
2.20.1.1. Yurt Dışından Kullanılan Kredisinin Ortalama Vadesinin Hesaplanması	264
2.20.1.2. Fiduciary İşlem Sayılmayan Durumlarda İstisna Uygulanması	264

2.20.2. İstisna Uygulaması Hakkında Gelir İdaresince Verilen Özelgeler	266
2.21. Kitap İthalatının Finansmanı İçin Kullanılan Kredilere İlişkin İstisna	268
2.22. Finansman Şirketlerince, Münhasıran Tarıma Yönelik Mal Alımı İçin Tarım Kooperatifleri Üyesi Çiftçilere Kullanılan Kredilere İlişkin İstisna ..	269
2.23. İhracat Faktoringi Amacıyla Sağlanan ve Bu Amaçla Kullanılan Fonlara İlişkin İstisna	270
2.24. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna İlişkin İstisna	272
2.25. Devir ve Birleşmeye İlişkin İstisna	273
2.26. 4743 Sayılı Kanun Kapsamında Yapılan İşlemlere İlişkin İstisna....	274
2.26.1. 4743 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde öngörülen KKDF kesintisi istisnası	277
2.26.2. Varlık Yönetim Şirketlerinin 4743 ve 5411 sayılı Kanunlar kapsamında yapacakları işlemler	278
2.26.3. 4743 sayılı Kanun kapsamında bankalar arasında yapılacak işlemler	279
2.27. Yurt Dışından Alınan Döviz Kredileri ve Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Kullanılan Kredilerin Sermaye Artırımında Kullanılmasına İlişkin İstisna	280
2.28. KOSGEB İle Bankalar Arasında Yapılacak Protokoller Çerçevesinde Kullanılacak Kredilere İlişkin İstisna	281
2.29. Kıymetli Madenlerin İthaline İlişkin İstisna	282
2.30. TMO'nun Hububat Ürünü ve Mamullerinin Alımı ve İthalatı İçin Kullanacağı Kredilere İlişkin İstisna	284
2.31. Elektrik Enerjisi İthalatına İlişkin İstisna.....	285

BÖLÜM VII

KKDF'de Beyan ve Ödeme	287
1. KKDF'de Beyan	289
1.1. 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesine Göre Bildirim	289
1.2. 1 Sıra No.lu KKDF Kesintisi Sirkülerine Göre Bildirim	289
1.2.1. Bildirim ve Eki Cetveli Düzenlemek Zorunda Olanlar	289
1.2.2. Bildirimin Dönemi	290
1.2.3. Uygulamanın Başlama Tarihi	290

1.2.4. Kesinti Oranının % 0 Olarak Belirlendiği Bazı İşlemler İle Fon Kesintisi Kapsamında Olmayan İşlemlerin Bildirilmesi.....	290
1.2.5. Bildirimin Doldurulması ve Beyanı	291
1.2.5.1. Tablo I	291
1.2.5.2. Tablo II	292
1.2.5.3. Tablo III	293
1.2.6. Cetvelin Doldurulması ve Beyanı	294
1.2.6.1. Kapsamı	294
1.2.6.2. KKDF oranı	294
1.2.6.3. Cetvelin doldurulması	294
1.2.7. Bildirim ve Eki Cetvelin Doldurulmasında Dikkate Alınacak Diğer Hususlar.....	295
1.2.7.1. Kesintiye tabi bir işlemin olmaması durumu	295
1.2.7.2. Bildirim ve Cetvelde yer alan satırların kullanılması ..	295
1.2.8. Kesintilerin Ödenmesi ve Sorumluluk	295
2. KKDF'de Ödeme.....	296
2.1. Süresinde Yatırılmayan KKDF Kesintilerinin Tahsil Edilmesi.....	298
2.1.1. İhracatın Finansmanı Amacıyla Kullanılan Kredilerde İhracat veya Taahhüdün Gerçekleşmemesi Durumunda KKDF Kesintisinin Tahsili	299
2.1.2. Dahilde İşleme İzin Belgesi Kapsamında Yapılan Kredili İthalatta Taahhüdün Gerçekleşmemesi Durumunda KKDF Kesintisinin Tahsili.....	299
2.1.3. Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Fazla Kredi Kullanılması Durumunda KKDF Kesintisinin Tahsili	300

BÖLÜM VIII

KKDF'nin İadesi	301
1. Merkez Bankasının KKDF'nin İadesine İlişkin Uygulaması.....	303
2. Maliye Bakanlığının KKDF'nin İadesine İlişkin Uygulaması	304
3. KKDF Kesintilerinin İadesine İlişkin Usul ve Esaslar	305
3.1. KKDF İadesi Talebinde Bulunacaklar.....	305
3.2. KKDF İadesi Talebi İçin Gerekli Belgeler	305
3.3. KKDF İadesinin Yapılması.....	305
4. KKDF Kesintilerinin İadesine İlişkin Özel Durumlar.....	305

4.1. Vadeli İthalatta İthalat İşleminin Gerçekleştirilememesi Durumunda Ödenen KKDF'nin İadesi.....	305
4.2. Peşin İthalatta Ödenen KKDF'nin İadesi.....	307
4.3. Fonlardan Muaf Tutulan Kuruluşlarca veya İstisna Olan İşlemlerde Ödenen KKDF'nin İadesi.....	307
4.4. Ticari Faaliyetlere İlişkin Olarak Kullanılan Kredi İşlemlerinde Ödenen KKDF'nin İadesi.....	308
4.5. KKDF Oranındaki Değişiklikler Nedeniyle Ödenen KKDF'nin İadesi...	310
4.6. Tahsil Edilen Cezai Faizlerin İadesi	311

BÖLÜM IX

KKDF'de Cezai Faiz Uygulaması.....	313
1. Cezai Faiz Hakkında Bakanlar Kurulu Kararları İle Yapılan Düzenlemeler	315
1.1. 88/12944 Sayılı KKDF Hakkında Karar.....	315
1.2. 89/14410 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	315
1.3. 90/454 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	316
1.4. 93/4159 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	316
1.5. 95/7267 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	317
1.6. 96/9006 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	318
1.7. 2000/1387 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı	320
2. Cezai Faiz Hakkında Merkez Bankası Tebliğleri İle Yapılan Düzenlemeler	320
2.1. KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğ.....	320
2.2. KKDF Hakkında 8 Sıra No.lu Tebliğ.....	320
2.3. KKDF Hakkında 9 Sıra No.lu Tebliğ.....	321
2.4. KKDF Hakkında 10 Sıra No.lu Tebliğ.....	321
3. Cezai Faiz Oranını Belirleme Yetkisi	321
4. Cezai Faiz Oranları.....	322
5. Cezai Faiz Uygulamasına İlişkin Özel Durumlar	326

BÖLÜM X

KKDF'ye İlişkin İntilaflarda Yargı Yeri	329
--	------------

BÖLÜM XI

Örnek Uygulamalar	333
1. Türk Lirası Kredilerde KKDF'nin Hesaplanması.....	335
2. Dövizde Endeksli Taksitli Tüketici Kredilerinde Vade Tarihinde Ödeme Yapılması Durumunda KKDF'nin Hesaplanması.....	337
3. Döviz ve Altın Kredilerinde KKDF Hesaplanması.....	338
4. Kabul Kredili, Vadeli Akreditif ve Mal Mukabili Ödeme Şekillerine Göre Yapılan İthalatta KKDF Hesaplanması.....	339
5. Ortalama Vadenin Hesaplanması.....	341
6. Vadeli İthalatta Ödeme Şekillerinde KKDF Uygulaması.....	342
7. Bildirim ve Cetvelde Yer Alan Satırların Kullanılması.....	344

BÖLÜM XII

KKDF Mevzuatı	345
1. KKDF Uygulamasına İlişkin Kanunlar.....	347
1.1. 1567 Sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Kanun.....	347
1.2. 1211 Sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu.....	349
1.3. 70 Sayılı Bankalar Hakkında Kanun Hükmünde Kararname.....	351
1.4. 3095 Sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun.....	351
1.5. 3182 Sayılı Bankalar Kanunu.....	353
1.6. 4389 Sayılı Bankalar Kanunu.....	354
1.7. 4629 Sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanun.....	356
1.8. 4684 Sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun.....	359
1.9. 5217 Sayılı Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun.....	362
2. KKDF Uygulamasına İlişkin Bakanlar Kurulu Kararları.....	363
2.1. 84/8860 Sayılı BKK.....	363
2.2. 85/9818 Sayılı BKK.....	367
2.3. 86/10520 Sayılı BKK.....	369
2.4. 86/10716 Sayılı BKK.....	372
2.5. 86/11085 Sayılı BKK.....	373
2.6. 87/11631 Sayılı BKK.....	375
2.7. 88/12944 Sayılı BKK.....	376

2.8. 89/14391 Sayılı BKK	384
2.9. 99/13812 Sayılı İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler İle Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Karar.....	399
2.10. 2003/6660 Sayılı BKK	407
2.11. 2004/7131 Sayılı BKK	407
2.12. 2004/7633 Sayılı BKK	411
2.13. 2004/7668 Sayılı Bkk.....	411
2.14. 2004/7735 Sayılı BKK	412
2.15. 2005/8391 Sayılı Dahilde İşleme Rejimi Kararı.....	413
2.16. 2005/8871 Sayılı BKK	441
2.17. 2005/9808 Sayılı Belgesiz İhracat Kredileri İle Vergi Resim ve Harç İstisnası Belgeleri Hakkında Karar	444
2.18. 2006/10506 Sayılı BKK	446
2.19. 2006/10910 Sayılı BKK	450
2.20. 2008/14420 Sayılı BKK	451
2.21. 2009/14803 Sayılı BKK	452
2.22. 2009/15095 Sayılı BKK	452
2.23. 2010/974 Sayılı BKK	455
2.24. 2011/2304 Sayılı BKK	456
2.25. 2011/2343 Sayılı BKK	456
2.26. 2011/2519 Sayılı BKK	457
2.27. 2012/3241 Sayılı BKK	458
2.28. 2012/4116 Sayılı BKK	459
3. KKDF Uygulamasına İlişkin Tebliğler	460
3.1. 6 Sıra No.lu 12.05.1988 Tarih ve 88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	460
3.1.1. 6 Sıra No.lu 12.05.1988 Tarih ve 88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ (Resmi Gazete'de Yayımlanan İlk Şekli)	471
3.1.2. 6 Sıra No.lu Tebliğde Değişiklik Yapan Tebliğler	478
3.1.2.1. Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	478
3.1.2.2. 8 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	478

3.1.2.3. 9 Sıra No.lu 12/5/1988 Tarih ve 88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	481
3.1.2.4. 10 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	482
3.1.2.5. 11 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	484
3.1.2.6. 12 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	486
3.1.2.7. 13 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	489
3.1.2.8. 14 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	489
3.1.2.9. 15 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	490
3.1.2.10. 16 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	490
3.1.2.11. 17 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	491
3.1.2.12. 18 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	492
3.1.2.13. 19 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	493
3.1.2.14. 20 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	496
3.1.2.15. 21 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	496
3.1.2.16. 22 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	497
3.1.2.17. 23 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğe Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ	498
3.1.2.18. 24 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğe Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ	498

3.1.2.19. 25 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ	499
3.1.2.20. 26 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ	499
3.1.2.21 27 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ	500
3.1.2.22. 28 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ	501
3.1.2.23. 29 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ	502
3.1.2.24. 30 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	503
3.1.2.25. 31 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	503
3.1.2.26. 32 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ.....	504
3.2. 2005/2 Sayılı İhracat Sayılan Satış ve Teslimler Hakkında Tebliğ....	504
3.3. 2006/12 Sayılı Dahilde İşleme Rejimi Tebliği.....	511
3.4. 2008-32/34 Sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ	561
3.5. 2008/6 Sayılı İhracat, Transit Ticaret, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler İle Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Tebliğ.....	567
4. KKDF'ye İlişkin İç Genelgeler	584
4.1. 2000/YB-25 Sayılı Sayılı (Dahilde İşleme İzin Belgesi ve Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgeleri Hakkında) Genelge.....	584
4.2. 2002/4 Seri No.lu KKDF Kesintisi Uygulamasına İlişkin Uygulama İç Genelgesi	607
4.3. 2002/YB-1 Sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesi	618

4.4. 2004/YB-43 Sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Mevzuatının (İhracata İlişkin Hükümler) Uygulaması Hakkında Genelge.....	659
5. KKDF'ye İlişkin Sirküleri	670
5.1. 1 Sıra No.lu KKDF Sirküleri	670
5.2. 2 Sıra No.lu KKDF Sirküleri	677
5.3. 3 Sıra No.lu KKDF Sirküleri	678
Kaynakça	687

Kısaltmalar:

AB	: Avrupa Birliği
ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
BDDK	: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu
BKK	: Bakanlar Kurulu Kararı
BSMV	: Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi
DAB	: Döviz Alım Belgesi
DİİB	: Dahilde İşleme İzin Belgesi
Dolar	: ABD Doları
DSB	: Döviz Satım Belgesi
DTH	: Döviz Tevdiat Hesabı
FED	: Amerikan Merkez Bankası
GB	: Gümrük Beyannamesi
GİB	: Gelir İdaresi Başkanlığı
HM	: Hazine Müsteşarlığı
İBGS	: İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği
İMKB	: İstanbul Menkul Kıymetler Borsası
KHK	: Kanun Hükmünde Kararname
KKDF	: Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu
KOBİ	: Küçük ve orta büyüklükte işletme
Merkez Bankası	: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş.
OECD	: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
PTT	: Posta ve Telgraf Teşkilatı A.Ş.-PTT Bank
RG	: Resmi Gazete
Takasbank	: İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.
TL	: Türk Lirası
TMSF	: Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
TPTB	: Türk Parası Transfer Belgesi
TUGS	: Türk Uluslararası Gemi Sicili
Türk Eximbank	: Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.
USD	: ABD Doları
VUK	: 213 sayılı Vergi Usul Kanunu

GİRİŞ

Anayasa'nın "Piyasaların denetimi ve dış ticaretin düzenlenmesi" kenar başlıklı 167'nci maddesinin ikinci fıkrasına göre, dış ticaretin ülke ekonomisinin yararına olmak üzere düzenlenmesi amacıyla ithalat, ihracat ve diğer dış ticaret işlemleri üzerine vergi ve benzeri yükümlülükler dışında ek malî yükümlülükler koymaya ve bunları kaldırmaya kanunla Bakanlar Kuruluna yetki verilebilir. Dolayısıyla kaynak kullanımını destekleme fonunun temel kaynağını bu maddenin oluşturduğu görülmektedir.

Bakanlar Kurulu'na verilen yetki 7/6/1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Kararname ile kullanılmış ve kaynak kullanımını destekleme fonu ihdas edilmiştir. Mezkur kararın ilk maddesinde kaynak kullanımını destekleme fonunun amacı, ülke kaynaklarının verimli ve ülke yararına kullanılmasına katkı sağlamak, belirli kredilerden kesilen fon tutarlarının ülke ekonomisi için önceliği bulunan sektörlerde veya yatırımlarda kullanılmasını gerçekleştirmek olarak açıklanmıştır.

20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanun ile fon uygulamaları yürürlükten kaldırılmakla beraber, geçici 3'üncü maddesinde kaynak kullanımını destekleme fonu kesintilerinin bu konuda yeni bir düzenleme yapıncaya kadar yürürlükten kaldırılan hükümlere göre tahsiline devam edileceği ve fon gelirlerinin doğrudan genel bütçeye gelir kaydedileceği hükme bağlanmıştır. Bu doğrultuda hukuki kaynakları ve uygulamaya ilişkin mevzuat konusunda tartışmalar olsa da, kaynak kullanımını destekleme fonu uygulaması devam etmektedir.

Kaynak kullanımını destekleme fonu, temel olarak krediler ve vadeli ithalat işlemlerinden alınmaktadır. Dolayısıyla KKDF'nin konusunu finansal işlemler oluşturmaktadır.

Hukuki açıdan temel kaynağı 4684 sayılı Yasa'nın geçici 3'üncü maddesi olan KKDF, yazı, sirküler gibi pek çok idari işlemde beslenerek uygulama alanı bulmaktadır. Mevzautunun karmaşık olması ve temel bir vergi kanununda olduğu üzere konu, mükellef, matrah gibi belirgin çerçevesinin olmaması, uygulamasını zorlaştırmaktadır.

Bu çalışma, KKDF'ye yönelik mevzuatın tek çatı altında toplanarak, uygulanacak işlemlerin, uygulama yöntemleriyle birlikte detaylı olarak ele alınması ihtiyacının bir ürünüdür. Bu kapsamda, KKDF'ye ilişkin temel konuların yanı sıra, pek çok sorunlu alana ilişkin açıklamaların da bu çalışmada bulunması mümkündür.

BÖLÜM I
DÜNYADA VE TÜRKİYE'DE FİNANSAL
İŞLEMLER VERGİSİ

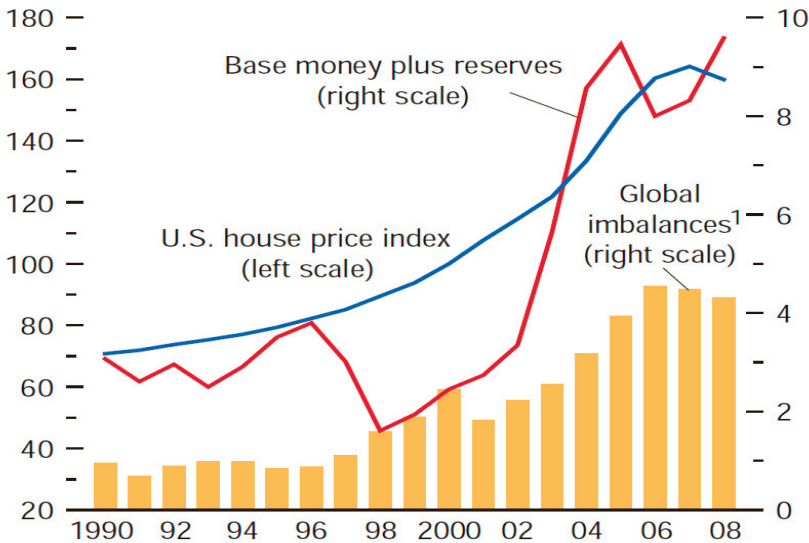
1. Küresel Kriz ve Finansal İşlemlerin Vergilendirilmesi Tartışmaları

1.1. Finansal Sektörün Kriz Oluşumuna Etkisi

Küresel krizin adlandırılmasından da anlaşılacağı üzere finansal sektör kaynaklı olduğu kanaati oldukça yaygındır. Şüphesiz parasal sektörü diğer sektörlerden ayırarak, krizin tek öncülü olduğunu söylemek doğru olmaz. Ancak özellikle gelişmiş ülkelerde finans sektöründeki konut kredilerinin geri dönüşlerindeki problemlerle patlak vermesi ve finansal sektörün iyi regüle edilememesinin etkisinin ağırlıklı olduğu düşüncesi, finansal sektörü ön plana çıkarmıştır.

Bu açıdan bakıldığında, küresel finansal krizin temelinde, finansal sistemin konut kredileri faiz oranlarındaki aşırı düşüş sonucu konut sektörüne yönelik kredi çabalarının artması, kredi tabanının ve konut kredilerine bağlı türev finansal enstrümanların artırılması suretiyle para tabanının genişlemesinin yattığı söylenebilir. Özellikle gelişmiş finans piyasalarında finansal enstrümanların iyi düzenlenmemesi, para tabanına ve talebe etkileri yoluyla ekonomiye etkilerinin ölçülmemesi ve dolayısıyla para tabanının reel ekonomiden kopması gibi pek çok finansal gerekçe krizin asli nedenleri olarak ortaya konmuştur.

Şekil: Küresel Dengesizlik, Likidite ve ABD Ev Fiyatları¹

¹ World Economic Outlook April 2009: Crisis and Recovery, World Economic and Financial Surveys, International Monetary Fund, 2009, s.36, <http://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2009/01/pdf/text.pdf>, Erişim:06/10/2013

Yukarıdaki şekilden anlaşılacağı üzere; 1998'den 2005'e rezervlerle birlikte para tabanı iki katından fazla artarken, ABD ev fiyatları dört katından fazla artmış; para tabanının genişlemesi, aynı zamanda arz talep dengesizliğine yol açarken, global dengesizliği de artırmıştır.

Sonuç olarak, son yıllarda ABD ve Avrupa ülkelerinde uygulanan aşırı gevşek (genişletici) para politikaları sonucunda toplam talep, üretim miktarını aşmış, Çin'de büyük cari fazlaya yol açan bu süreç, gelişmiş ülkelerde ise cari açıklara neden olmuştur. Finansal kurumlarda artan gevşek yönetim tarzı ve 2007'de FED'in borç verme faiz oranlarını aşırı düşürmesi, petrol fiyatlarındaki hızlı tırmanış, emtia ve varlık fiyatlarındaki yükselişler hep birlikte kriz için gerekli sahneyi hazırlamışlardır.

Krizden çıkış için uygulanan para ve maliye politikalarının yanı sıra, krize finansal sektördeki dağınıklık ve kuralsızlığın neden olduğu algısı, hemen hemen bütün gelişmiş ülkelerde yerleşmiş, bu durum da finansal sektöre yönelik düzenleme çabalarını artırmıştır. Özellikle Avrupa Birliği içerisinde finansal sektörün dolaylı vergilerden bağışık olmasının da iyi regüle edilememe de katkısı olduğu ve krize neden olmasına karşın maliyete katkısının bu nedenle az olduğu algısı finansal işlemlerin vergilendirilmesi tartışmalarını başlatmıştır.

Dünya finans merkezleri olan ABD ve İngiltere finansal işlem vergisine negatif bakarken, diğer AB ülkelerinde ise vergilemenin gerekliliği kabul edilmiş görölmektedir. Gerek AB nezdinde gerekse ABD nezdinde finansal işlemleri vergileme tartışmaları yoğun olarak devam etmektedir. Tartışmaya konu vergiler ise finansal işlemleri yapma yetkisi vermeye yönelik getirilebilecek vergi (financial activity tax) ile finansal işlem üzerinden alınması planlanan işlem vergisidir (financial transaction tax). Finansal işlem vergisinin KDV bağışıklığını kaldırmak suretiyle, KDV'ye tabi tutulması gerektiğini savunanlar olduğu gibi, finansal işlemlerin niteliğinin ve hacminin farklılığı nedeniyle ayrı bir vergi konulması gerektiğini savunanlar da bulunmaktadır.

2. Türkiye'de Finansal İşlem Vergisi

2.1. Genel Açıklama

Kaynak kullanımını destekleme fonu (KKDF), ağırlıklı olarak finansal işlemler üzerinden ve işlem bazında alınan bir mali yük olarak, BSMV'nin yanı sıra finansal işlem üzerinden alınan vergi benzeri bir mali yükümlülük olduğunu kabul etmek gerekir. Dolayısıyla Türkiye'de finansal işlemlerin vergilendirilmesinde hem BSMV'nin hem de KKDF'nin irdelenmesi zorunlu görölmektedir.

2.2. Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV)

Banka ve sigorta işlemlerini dolayısıyla finansal işlemleri vergilemeyi hedefleyen banka ve sigorta muameleleri vergisi (BSMV), 23 Temmuz 1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununa dayanmaktadır.

6802 sayılı Kanun, banka ve sigorta işlemleri dahil olmak üzere KDV'nin yürürlüğe girdiği 1 Ocak 1985 tarihine kadar temel dolaylı vergi kanunu olarak kalmıştır. 3065 sayılı KDV Kanunu ile söz konusu Kanunun önemli bir bölümü yürürlükten kaldırılmış, yerine KDV getirilmiştir. KDV daha kapsayıcı bir vergi olduğundan, verginin konusuna giren ve fakat BSMV'ye tabi tutulan işlemler özel bir hükümlerle KDV'den istisna edilmiştir.

6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu farklı bir sistematik kullanmak suretiyle bazı işlemleri mükelleften hareketle vergi kapsamına almış, bazı işlemleri ise belirtmek, saymak suretiyle verginin konusuna dahil etmiştir. Dolayısıyla ülkemizde BSMV adıyla uygulanan finansal işlem vergisini de üç başlıkta ele almak gerekmektedir.

BSMV, adından da anlaşılacağı üzere temelde banka işlemleri ile sigorta işlemlerini vergilemeyi amaçlamaktadır. Bunun yanı sıra bazı işlemleri yapanlar da banker olarak tanımlanmış ve belirlenen işlemler itibarıyla BSMV'ye tabi olmaları öngörülmüştür.

Bankacılık işlemleri, Avrupa Birliği'nin 2006/112 no.lu KDV Direktifinde KDV'den istisna olarak gösterilen temel finansal işlemler olarak karşımıza çıkmaktadır. Dolayısıyla salt bankacılık işlemleri AB'de KDV'ye tabi tutulmamakta ve bu işlemler için ayrı bir işlem vergisi de alınmamaktadır. Türkiye'de ise bankaların finansal işlemlerinin yanı sıra diğer tüm işlemlerini de kapsayan KDV'den ayrı bir işlem vergisi uygulanmaktadır.

Sigorta işlemleri ise bazı ülkelerde finansal işlemlerden farklı olarak değerlendirilmekte ve sigorta prim vergisi (insurance premium tax) gibi ayrı bir vergiye tabi tutulmaktadır. Türkiye'de ise sigorta işlemleri de KDV'ye tabi tutulmamakta, fakat aynen bankalarda olduğu gibi sigorta şirketlerinin tüm işlemleri ayrı bir işlem vergisine tabi tutulmaktadır.

Banker kapsamında vergilendirilmesi öngörülen işlemlerin ise salt finansal işlemler olduğu söylenebilir. Buradaki tanımlamalar da ağırlıklı bankacılık işlemlerinden hareketle tanımlandığından, finansal işlemlerle büyük ölçüde örtüştüğü görülmektedir.

Dolayısıyla salt finansal işlemler açısından bakıldığında, ülkemizde BSMV'ye tabi tutulan işlemler ile söz konusu AB Direktifinde KDV'den istisna tutulan işlemler birebir örtüşmemektedir. Ancak ülkemizde BSMV'ye tabi işlemler KDV'den kısmi olarak istisna edilmiş olup, AB Direktifindeki istisna da yüklenimlerin iadesini öngörmeyen kısmi istisna

olarak değerlendirilmektedir. Dolayısıyla finansal işlemlerin KDV karşısındaki durumu konusundaki düzenlemelerin paralel olduğu söylenebilir.

Türkiye`de finansal işlemler kural olarak KDV`den istisnadır. Söz konusu istisna Avrupa Birliği üyesi ülkelerde olduğu gibi, yüklenilen KDV`nin indirim ve iade konusu yapılamadığı ve gider veya maliyet olarak dikkate alındığı kısmi istisna şeklinde uygulanmaktadır. Türkiye açısından finansal işlemlere ayrı vergi uygulandığından, istisna da söz konusu vergiye tabi işlemler olarak belirlenmiştir.

Ancak Ülkemizde finansal işlemlere uygulanan vergi veya benzeri mali yüklerin temelde işlem veya mükellef bazında ele alındığı, dolayısıyla tümüyle işlemden hareket etmediği görülmektedir. Bu durum da ayrı bir vergiye tabi tutulmayan ve KDV Kanununda da ayrıca istisna olarak sayılmayan finansal işlemlerin KDV`ye tabi tutulması riskini beraberinde getirmektedir.

Temel olarak BSMV, banka ve sigorta şirketlerinin tüm işlemleri ile banker olarak tanımlanan diğer kişi, kurum ve kuruluşların sadece Kanunda sayılı finansal işlemlerini vergilemeyi amaçlamaktadır.

2.3. Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu (KKDF)

Oldukça karmaşık bir uygulama alt yapısına sahip olan KKDF, kapsadığı işlemler itibariyle de sınırlı olarak sayılmış finansal işleme hitap etmektedir. En genel tabiriyle KKDF, kredili işlemler üzerinden alınmaktadır.

Kredili işlemler ise detayda, bankalar ve finansman şirketleri tarafından yurt içi veya yurt dışından kullanılan krediler ve kredili ithalat işlemlerinden oluşmaktadır. Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme gibi ödemesi kredili olarak değerlendirilen ithalat işlemleri, kredili ithalat olarak kabul edilmektedir.

Dolayısıyla ithalat açısından sadece ithalatçının kredilendirildiği ithalatlar KKDF`ye tabi bulunmakta, ödeme açısından sınıflandırılan diğer ithalat yöntemleri ise KKDF`ye tabi bulunmamaktadır.

Öte yandan KKDF`ye tabi işlemlerin KDV`den istisna olduğuna yönelik KDV Kanununda herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Dolayısıyla, ayrıca işlem olarak istisna tutulmadığı sürece, aynı anda KDV`nin konusuna giren ve KKDF hesaplanmasını gerektiren bir işlem söz konusu olduğunda, her iki mali yükün de işleme uygulanması gerekmektedir.

İşlemler itibariyle değerlendirilmesi gereken KKDF`ye yönelik izleyen bölümlerde geniş açıklamalar yapılmıştır.

3. Dünya'da Finansal İşlemlere Yönelik Vergi Uygulamaları

Dünya'da finansal işlemleri vergilemeye bakışın, 2007 yılında başlayan küresel kriz sonrasında büyük ölçüde değiştiği görülmektedir. Krizin hemen akabinde tüm gelişmiş ülkelerde finansal işlemleri vergilemenin gereği üzerinde tartışmalar yapılırken, uygulamaya yönelik ilk adımları bazı AB ülkeleri atmıştır.

Bu çalışmaya konu finansal işlem vergisi ise uluslararası sermaye akımı olup olmadığına bakılmaksızın ülke içinde gerçekleşen finansal işlemlerden alınan vergidir. Bu kapsamda alınan vergi veya mali yükleri de tasarruf mevduatı sigorta fonuna nispeten benzer nitelikte olan finansal istikrar katkı fonundan, finansal faaliyet vergisi (financial activity tax) ve finansal işlem vergisine (financial transaction tax) uzanan geniş bir yelpazede ele almak gerekmektedir. Gelişmiş ülkelerin hemen hemen tamamında bu kapsamdaki finansal işlemler belirtilmek suretiyle KDV veya mal ve hizmet vergisinden istisna tutulmuştur. Ancak 2007'de başlayan krizin temelinde finansal sektörün olduğunu düşünen başta Avrupa Birliği üyesi ülkeler olmak üzere gelişmiş ülkelerde finansal işlemler üzerinden vergi alınması ciddi olarak tartışılmaktadır.

Sigorta işlemleri üzerinden ise oranları değişmekle birlikte pek çok ülke sigorta prim vergisi (insurance premium tax) almaktadır.

3.1. Tobin Vergisi

Finansal işlemlerin vergilendirilmesine yönelik tartışmaları farklı başlıklarda irdelemek mümkündür. Bu kapsamda kısa vadeli spekülasyon para hareketlerini önlemeye veya kontrol altına almaya yönelik James Tobin vergi konulmasını önermiş ve adı da Tobin vergisi olarak yer etmiştir. Tobin, bir para biriminden diğerine çevrilen para tutarı üzerinden binde bir ile beş arasında değişen oranlarda vergi önermek suretiyle, uluslararası sermaye akımlarının ülke ekonomileri üzerindeki tahrip edici etkisini sınırlamayı hedeflemiştir. Dolayısıyla Tobin vergisinin amacı uluslararası sermaye akımları üzerinden vergi almak suretiyle sıcak para hareketlerinin ülke ekonomileri üzerindeki negatif etkilerini ortadan kaldırmak veya sınırlandırmak olduğundan, bu vergi daha ziyade ülke içi finansal işlemler vergisini konu alan çalışmamızın kapsamı dışında tutulmuştur.

3.2. Finansal İstikrar Katkı Fonu

Finansal istikrar katkı fonu, ABD ve AB'de dev finansal kuruluşların iflaslarını açıklamaları ile başlayan krizde, bu kuruluşların devlet desteğiyle kurtarılmaya çalışılmasının bütçe üzerinde ağır yük oluşturması sonucu IMF tarafından gündeme getirilmiştir. Söz konusu fona toplanacak para ile finans sektöründe olabilecek benzer durumlarda mali yapısı zayıflayan kuruluşlara yapılacak devlet müdahalelerinin maliyetinin karşılanması planlanmıştır.

Dolayısıyla öngörülen sistemin finansal sektör risklerine karşı sigorta görevini görmesi amaçlanmaktadır.

Söz konusu öneriye finansal merkez konumundaki İngiltere ve ABD'den olumlu tepki gelirken, çoğu ülke öneriye sıcak bakmamıştır. Dolayısıyla bu önerinin kısa vadede hayat bulması zor görünmektedir.

3.3. Finansal Faaliyet Vergisi

Finansal faaliyet vergisi (financial activity tax), finans sektöründe faaliyette bulunmanın karşılığında karlılık veya risklilik üzerinden alınması düşünülen bir vergi olarak ortaya çıkmıştır. Bu verginin diğer bir gerekçesi de, KDV'den istisna olan söz konusu faaliyetlerden bu suretle vergi alınmasının vergi adaletine daha fazla hizmet edeceği, öte yandan finansal sektörün işlemlerini de aksatmayacağı savıdır. Ayrıca bu tür bir vergilemenin finansal kuruluşlar nezdinde riskli işlemleri azaltacağı ve piyasayı da daha düzgün işler hale getireceği düşünülmektedir. Bu kapsamda finansal faaliyet vergisinin temel olarak finansal kuruluşların karları üzerinden alınması öngörülmüştür.

Kriz sonrası gündeme gelen söz konusu vergi uygulamasının da henüz tartışıldığını ve uygulamaya konulması konusunda bir netlik olmadığını söylemek mümkündür.

3.4. Finansal İşlem Vergisi

Finansal işlemler, halihazırda gelişmiş ülkelerde KDV ve benzeri vergilerden istisna tutulmuştur. Küresel finansal kriz sonrası en fazla üzerinde durulan vergilerin başında finansal işlem vergisi (financial transaction tax) gelmektedir.

Finansal işlem vergisi, bütçeleri ciddi açıklar veren ülkeler için gelir kapısı olarak görülmesinin yanısıra, finansal sektörü disipline edecek argümanlardan biri olarak da değerlendirilmektedir. Ayrıca finans sektörünün krizin öncüllerinden olduğu inancı, dolaylı vergiler açısından bağışıklığı bulunan sektörün, krizin finansmanına ciddi katkı sağlamadığı ve mali külfetlere katlanmadığı düşüncesi de bu vergiye yönelik gerekçeler arasında gösterilmektedir.

Öngörülen finansal işlem vergisi, ekonomideki finansal işlemlerin tümünü kapsayan bir vergi olarak düşünülmektedir. Dolayısıyla hisse senedi, tahvil ve türev piyasa işlemleri, banka işlemleri gibi finans sektöründeki işlemleri hedef almaktadır.

Verginin söz konusu finansal işlemlere nasıl uygulanacağı ise tartışılan diğer konulardan biri olarak durmaktadır. Gerçekten de, KDV gibi işlem hacmi üzerinden alınması öngörülebileceği gibi ülkemizde olduğu gibi farklı

bir vergilendirme mekanizması üzerinde de çalışılabileceği düşünülmektedir. Hacim olarak büyük olmakla birlikte, karlılık oranı oldukça düşük olarak değerlendirilen finansal işlemlerde, nasıl bir KDV oranı uygulanabileceği ve KDV sisteminin sağladığı indirim mekanizması gibi işlevlerin finansal işlemler için de geçerli olup olmayacağı netleştirilmeye muhtaçtır.

Öte yandan işlem hacmi üzerinden vergileme yapmak yerine, ülkemizde olduğu üzere işlemden elde edilen karın KDV dışında müstakil bir vergi türüne muhatap tutulması da olumlu olduğu kadar olumsuz yönler içermektedir. Fakat ağırlıklı görüşün finansal işlem vergisinin KDV'nin içine oranları farklı ve oldukça düşük belirlenmek suretiyle monte edilmesi olduğunu belirtmek gerekir.

3.5. Sigorta Prim Vergisi

Halihazırda 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu kapsamında sigorta işlemlerine uygulanan verginin benzer şekilde pek çok gelişmiş ülkede de uzun zamandır uygulandığı görülmektedir. Bu nedenle finansal işlem vergisi ile sigorta prim vergisi bu bölümde farklı başlıklarda ele alınmıştır.

Avusturya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Lüksemburg, Hollanda, Slovenya, İspanya, İsveç, İsviçre ve İngiltere olmak üzere pek çok OECD ülkesinde uzun zamandır sigorta prim vergisi uygulanmaktadır. Sigorta prim vergisi uygulayan ülkeler arasına son zamanlarda Portekiz ve Macaristan da katılmıştır. Ülkemizde olduğu gibi sigorta prim vergisi uygulayan ülkelerde de bazı sigorta türleri için istisnalar tanınmıştır.

4. Ülke Uygulamaları

4.1. Avrupa Birliği'nde Finansal İşlemler Vergisi

4.1.1. İngiltere

İngiltere'de finansal işlemler temel olarak KDV'den istisnadır ve bu işlemlere başka bir dolaylı vergi de uygulanmamaktadır. Bu kapsamda parasal işlemler, tüm kredi ve mevduat işlemler, kredi kartı hizmetleri, teminat mektupları, hisse senedi ve tahvil alım satımı gibi menkul kıymet işlemleri, türev ürünlerdeki aracılık hizmetleri gibi pek çok finansal işlem KDV'den istisnadır. Yüklenilen KDV açısından indirim hakkı tanınmadığından kısmi istisna olarak değerlendirilmektedir. Ülkemizde olduğu gibi, kar payları verginin konusuna girmemektedir. Finansal kiralama işlemlerinde de işlem şekline göre değerlendirme yapılmaktadır. Döviz işlemleri de verginin konusu dışında bırakılmıştır. Öte yandan faktoring işlemleri ise vergiye tabi bulunmaktadır.

Dolaylı vergi alınmamakla birlikte İngiltere'de finansal işlemlerden damga vergisi benzeri vergi alınmaktadır. Halen uygulanmakta olan damga

vergi benzeri vergi finansal işlemlere ilişkin belge ve dokümanlarda damga vergisi gibi binde 5 oranında, elektronik ve benzeri finansal işlemlerde ise SDRT (stamp duty reserve tax) adı altında yine aynı oranda vergi alınmaktadır.

Dünyadaki finans merkezlerinden birinin Londra olduğu dikkat alındığında, finansal işlemlere KDV benzeri bir vergi konmasının İngiltere'yi olumsuz etkileyeceği düşünölmektedir. Bu nedenle finansal işlem vergisine olumsuz yaklaşan ölkelerden biri İngiltere'dir.

4.1.2. Fransa

Fransa'da finansal işlemlerin büyük bölümü KDV'den istisnadır. Bu istisna da yüklenilen vergilerin indirimine konu edilemediği kısmi istisna kapsamında bulunmaktadır.

Bu kapsamda vadeli işlemler ve opsiyon sözleşmelerine yönelik işlemler, menkul kıymet aracılık hizmetleri, döviz işlemleri, parasal işlemler, mevduat ve kredi işlemleri, kredi kartı hizmetleri, teminat mektubu ve hisse senedi gibi menkul kıymet alım satımı gibi temel finansal işlemler KDV'den istisnadır. Kar payları ise KDV'nin konusuna girmemektedir. Faktoring hizmetleri ise vergiye tabidir.

Hisse senedi piyasasında gerçekleşen işlemlerden ise Tobin vergisi benzeri işlem hacmine göre değişen oranlarda vergi uygulanmaktadır.

Avrupa Birliği bünyesinde çalışmalarını yürütölen finansal işlem vergisine destek veren ölkelerin başında Fransa gelmektedir.

4.1.3. Belçika

İngiltere ve Fransa'da olduğu gibi, Belçika'da da parasal işlemler, mevduat hesapları ve kredi işlemleri, kredi kartı hizmetleri, teminat mektupları, menkul kıymet ve hisse senedi alım satımı gibi finansal işlemlerde KDV açısından kısmi istisna uygulanmaktadır. Ayrıca kar payları, vadeli işlemler ve opsiyon sözleşmelerine yönelik işlemler KDV'nin konusuna girmemektedir. Finansal kiralama işlemleri ve faktoring işlemleri ise vergiye tabi tutulmaktadır.

Öte yandan Belçika'da spekülatif sermaye hareketlerini önlemek amacıyla hisse senedi ve tahvil işlemleri üzerine Tobin vergisi olarak nitelendirilebilecek bir işlem vergisi konulmuştur. Söz konusu vergi ikincil piyasadaki hisse senedi ve tahvil alım satımlarında uygulanmaktadır. Bu vergide de kurumsal yatırımcılar ile yabancılara aracılık hizmeti verenler bu vergiden muaf tutulmuştur.

Belçika da, Avrupa Birliği içerisinde çalışmaları devam eden finansal işlem vergisini destekleyen ülkeler arasında yer almaktadır.

4.1.4. İsveç

İsveç, Tobin vergisini uzun süre önce uygulamaya başlayan Avrupa ülkelerinden biridir. Ülke, 1984 yılında tüm menkul kıymetlerin alım satımı işlemlerini binde 5 oranında vergilendirmeye başlamıştır. Gerek işlemin yapılış tarzı, gerekse menkul kıymetin vadesi veya yapılan yatırımın kalış süresi gibi kriterler dikkate alınarak zaman içerisinde oran farklılaştırmasına gidilmiştir.

4.2. AB Finansal İşlem Vergisine Yönelik Konsey Direktif Önerisi

Küresel kriz sonrası özellikle gelişmiş ülkelerde finansal işlemlere yönelik vergi önerileri ağırlık kazanmaya başlamıştır. Bu kapsamda Avrupa Komisyonu 28 Eylül 2011 tarihinde finansal işlemlere yönelik dolaylı vergilerin uyumlu olması, finansal kurumların krizin maliyetine daha adil katkı sağlaması, sektörün daha iyi regüle edilmesi ve gelecekte oluşabilecek krizlerin önlenmesi amacıyla finansal işlem vergisinin uygulamasına yönelik Konsey Direktif Önerisini tartışmaya açmış ve öneri 14 Şubat 2013 tarihinde kabul edilmiştir. Şüphesiz Avrupa Birliği nezdinde konunun ele alınması ortak pazarın uyumlu çalışmasını ve üye ülkelerde yapılacak düzenlemelerin uyumlaştırılmasını hedeflemektedir.

Söz konusu direktif önerisinin temel gerekçesi, son krizin ekonomiler üzerinde oluşturduğu büyük maliyete finans sektörünün de daha fazla katkı sağlaması düşüncesidir. Dolayısıyla KDV'den istisna olan finansal işlemlere yönelik alanın da KDV veya benzeri bir dolaylı vergiye muhatap tutulması hedeflenmiştir. Nitekim direktif önerisine katılan ülkelerde finansal işlem vergisinden elde edilecek gelirin yıllık 35 milyar euro dolaylarında olabileceği tahmin edilmektedir. Komisyon tarafından kabul edilen direktif önerisi ayrıca, Avrupa Birliği içerisinde standart ve ortak bir uygulamayı öngörmektedir.

Her ne kadar finansal işlem vergisine yönelik bir direktif önerisi Komisyon'da kabul görse de, söz konusu vergi uygulamasına yönelik Avrupa Birliği içerisinde tam bir mutabakat sağlanabilmiş değildir. Komisyona finansal işlem vergisi alanında ortak çalışma yapılmasına yönelik talep, Almanya, Fransa, İspanya, İtalya, Belçika, Avusturya, Portekiz, Yunanistan, Estonya, Slovenya ve Slovakya'dan oluşan onbir üye ülkeden gelmiştir.

Bu nedenledir ki direktif önerisinin söz konusu katılımcı üye ülkeleri hedeflediği öneri metninde açık olarak belirtilmiştir. Direktif önerisinde verginin kapsamından mükellefine, vergileme yetkisinden matrahına, oranından ödenmesine kadar detaylı düzenlemeler bulunmaktadır.

4.2.1. Finansal İşlem Vergisinin Konusu, Sınırları ve Vergileme Yetkisi

Direktif önerisinde sermaye piyasası araçları, ödeme araçları dışındaki para piyasası araçları, şirket hisseleri, türev sözleşmeler gibi bütün finansal işlemlerin kapsanması hedeflenmektedir. Dolayısıyla ödeme aracı olan spot piyasadaki döviz alım satımı verginin kapsamı dışında tutulurken, dövize dayalı finansal türevler ise vergilendirilebilecektir. Finansal işlemlerin belirlenmesinde finansal araçtan hareket edilmekte olup, finansal araçlara ilişkin detaylı açıklama ve düzenlemelere ise 2004/39/EC Direktifinde yer verilmiştir.

BSMV'de banka ve sigorta şirketlerinden hareketle ve belirtilen bazı işlemler için de işlemlerden hareketle verginin konusu belirlenmişken, direktif önerisinde yapıldıkları piyasalar ve yapanlar konusunda sınırlama yapmaksızın tüm finansal işlemlerin vergiye tabi tutulması öngörülmüştür.

Finansal araçların takası, geri alım taahhüdüyle satımı, geri alımı, menkul kıymetlerin ödünç alınması ve verilmesi gibi işlemlerin de verginin kapsamında değerlendirileceği, takas gibi işlemlerin karşılıklı iki finansal işlem olarak kabul edileceği öneriye detaylı olarak işlenmiştir.

Finansal araçların dayanak varlık olarak kullanıldığı türev sözleşmelerde ise fiziki teslimatla neticelenme durumunda fiziki teslimat konu finansal aracın vergilemeye esas alınacağı belirtilmiştir.

Tahmin edileceği üzere vatandaşlar ve işletmelerin gündelik işlem olarak nitelendirilebilecek finansal işlemleri kural olarak bu verginin kapsamı dışında tutulmuştur.

Sınırlayıcı olmamakla birlikte finansal işlem yapan kurumlar da sayılmıştır. Bu kapsamda yatırım firmaları, örgütlü pazarlar, kredi kurumları, sigorta ve reasürans şirketleri, yatırım şirketleri, emeklilik fonları, holding şirketler, finansal kiralama şirketleri, özel amaçlı işletmeler finansal kurum olarak belirtilmiştir. Finansal kurum olmamakla birlikte yaptığı işin belirli bir büyüklüğü (cirosunun yarısı gibi) finansal işlemlerden oluşan birimler de finansal kurum olarak değerlendirilmiştir.

Kapsama giren ve işlemleri itibariyle finansal işlem vergisine muhatap olabilecek Avrupa Merkez Bankası, Avrupa Finansal İstikrar Fonu, Avrupa İstikrar Mekanizması, üye ülkelerin merkez bankaları gibi merkezi finansal kurumların vergiye muhatap tutulmaması öngörülmüştür. Ayrıca ülkelerin ve ülkelerde yer alan kamu borç yönetimi birimlerinin de kurumsal fonksiyonlarının icrası açısından finansal işlem vergisine tabi olmaları söz konusu değildir.

Direktif önerisi, finansal işlemlerde vergileme yetkisine yönelik düzenlemeler de içermektedir. Doğal olarak bir finansal işlemin bir ülkede vergilendirilebilmesi için işlemin taraflarından birinin o ülkede yerleşik olması gerekmektedir. Bu kapsamda işlemin tarafları farklı farklı ülkelerde ise o ülkelerin ayrı ayrı vergileme yetkisine sahip oldukları sonucuna varılmaktadır. Bu durumun söz konusu vergi yürürlüğe girdikten sonra üye ülkeler arasında müzakere edilebileceği ve vergileme yetkisinin tek bir ülkeye bırakılması suretiyle mükerrer vergilemenin önlenilebileceği öngörülebilir.

4.2.2. Finansal İşlem Vergisinde Matrah ve Oran

Verginin finansal işlemin yapıldığı anda doğacağı ve hataen vergi uygulanması haricinde finansal işlemin sonradan iptali ya da düzeltilmesinin verginin düzeltilmesi veya iadesini gerektirmeyeceği öneride yer alan ve tartışmaya açık bir husustur. Dolayısıyla işlem yapıldığı anda vergi doğacak ve sonradan iptal veya düzeltme suretiyle verginin azaltılması veya iadesi gerekse bile yapılmayacaktır.

Matrah olarak finansal işlemin bedeli esas alınırken, finansal türevlerde matrahın sözleşmede yer alan ürün, dayanak varlığın tutarı olacağı belirtilmiştir. Şüphesiz finansal işlemlerde uygulanacak bir işlem vergisinin matrahı her zaman tartışılmaya muhtaçtır.

Oran konusunda ise işlem türleri itibariyle asgari bir oran belirlenmiş, yani vergi oranının işlem türü itibariyle belirlenen oranın altında olmaması öngörülmüştür. Buna göre vergi oranı, türev ürünlere ilişkin finansal işlemlerde binde birden, diğer finansal işlemlerde ise onbinde birden düşük olamayacaktır. Aynı kategoride yer alan finansal işlemlerde ise aynı oranın uygulanması gerektiği belirtilmiştir.

4.2.3. Yükümlü ve Verginin Ödenmesi

Finansal verginin mükellefinin her ne suretle olursa olsun finansal işlemi yapan olduğu açıkça belirtilmiştir. Dolayısıyla verginin ödenmesinden sorumluluk anlamında işlemi yapanın hangi saikle veya kim namına veya hesabına işlem yaptığının bir önemi bulunmamaktadır.

İşlem yapan ana birimler finansal kurumlar olduğundan, işlemin yapıldığı ülkede finansal işlem vergisini ödeme yükümlülüğü de bu kurumlara düşmektedir. Finansal kurumların vergisini ödediği bir işlemle ilgili başka bir kişi veya kurum tarafından vergi ödenmeyecektir. Bu nedenle işlem taraflarından birinin finansal kurum olması durumunda diğer tarafın vergi beyan ve ödeme yükümlülüğü bulunmamaktadır. Direktif önerisinde verginin ödenmesine ilişkin süre de oldukça kısa tutulmuştur.

4.3. Diğer Ülke Uygulamaları

Finansal işlem vergisi uygulamalarında ciddi bir deneyime ve geçmişe sahip olan bazı Latin Amerika ülkeleri de değerlendirmeye dahil edilebilir.

Arjantin, Latin Amerika'daki finansal işlem vergisinin öncüsü olarak kabul edilmektedir. 1980 öncesi finansal işlem vergisine sahip olan ülke, bir kaç yıl vergiyi uygulamadıktan sonra, 1988 yılında banka hesaplarına standart vergi konulması ile tekrar bu alanda vergilemeye geçmiştir. Daha sonra işlem türleri itibariyle ayırım yapılmış ve oran farklılaştırmasına gidilmiş, bankalararası işlemler, emeklilik, ihracat kredileri gibi teşvik edilmek istenen alanlar vergiden istisna tutulmuştur.

Brezilya'nın ülke içi finansal işlemleri vergilemekten ziyade, ekonomik istikrarsızlığa neden olduğu düşünülen özellikle sıcak para (kısa vadeli sermaye giriş çıkışları) hareketlerini vergilendirme çabası, yani Tobin vergisi uygulaması ön plana çıkmıştır. 1993'te uygulamaya konulan söz konusu vergi aynı yıl kaldırılmıştır. 1997'den itibaren de ülke içi finansal işlemler sayılmak suretiyle farklı vergi oranlarına tabi tutulmuştur. Burada da temel amaç kısa vadeli spekülâtif sermaye giriş çıkışlarını vergilemek olmakla birlikte, vergilemenin ülke içi finansal işlemleri de kısmen kapsar hale geldiği görülmektedir.

4.4. Dünya'da Sigorta Primlerinin Vergilendirilmesi

Sigorta prim vergisi (insurance premium tax) finansal işlem vergisinin aksine gelişmiş ülkelerde uzun yıllardır uygulama alanı bulan bir vergi türüdür. Söz konusu vergi, ülkemizde BSMV kapsamında uygulanan ve sigorta şirketlerinin tüm işlemlerini, dolayısıyla sigorta primlerini de vergileyen sistemle oldukça benzerlik göstermektedir.

Gerçekten de vergi ülkemiz uygulamasında da diğer ülkelerde de prim üzerinden belirli bir oran uygulanmak suretiyle alınmakta ve sigorta şirketleri tarafından beyan edilerek ödenmektedir. Ancak, işlem den hareketle sadece sigorta primlerini vergilemeyi hedefleyen diğer ülke uygulamalarından farklı olarak, ülkemizde mükelleften hareketle sigorta şirketlerinin tüm işlemleri BSMV'ye tabi tutulmaktadır.

Sigorta prim vergisi 13 OECD ülkesinde (Almanya, Fransa, İngiltere, İspanya, Avusturya, Finlandiya, Macaristan, Lüksemburg, Hollanda, Portekiz, İsveç, İsviçre ve Slovenya) uygulanmaktadır.

İngiltere'de 1994'ten itibaren uygulanan sigorta prim vergisi, sigorta primi üzerinden belirlenen oranda alınmaktadır. Uzun yıllar yüzde 5 olarak uygulanan standart oran, 2011'den itibaren yüzde 6'ya çıkarılmıştır. İngiltere'de ayrıca yüzde 20 düzeyinde yükseltilmiş oran da bulunmaktadır ki,

bu oran seyahat sigortası, bazı araç sigortaları ile elektronik cihaz sigortalarında uygulanmaktadır.

Farklı isimlerle tahsil edilmekle birlikte, İsviçre'de de sigorta poliçeleri üzerinden damga vergisine benzer ve fakat nitelik itibarıyla sigorta prim vergisiyle benzer sonuçlar doğuran bir vergi alınmaktadır. Verginin standart oranı yüzde 5 olmakla birlikte, yaşam sigortasında oran yüzde 2,5 olarak uygulanmaktadır. Diğer ülke uygulamalarında olduğu üzere, İsviçre'de de bazı sigorta işlemleri vergiden istisna edilmiştir.

Almanya'da da oldukça eski bir geçmişe sahip olan sigorta prim vergisi, brüt prim üzerinden yüzde 19 gibi oldukça yüksek bir orana sahiptir. Tabidir ki bazı işlemlerde oldukça düşük oranlar da uygulanmakta ve bazı işlemler sigorta prim vergisinden istisna tutulmaktadır.

Sigorta prim vergisi tarihi eski olan ülkelerden Fransa'da ise genel oran yüzde 9 olarak belirlenmekle birlikte, işlem türleri ve sigortalanan riske bağlı olarak oran farklılaştırmasına gidilmektedir.

Belçika bazı sigorta işlemlerinde yıllık olarak sigorta sözleşmelerinden vergi alma yoluna gitmiştir. Bu kapsamda sosyal amaçlı sigorta sözleşmeleri, hava ve deniz yoluyla yapılan uluslararası kamu taşımalarına ilişkin sigorta sözleşmeleri, yurt dışı risklere ilişkin sigorta sözleşmeleri dışında kalan sigorta sözleşmeleri üzerinden söz konusu vergi alınmaktadır.

Sigorta sektörünün oldukça gelişmiş olduğu Amerika Birleşik Devletleri'nde ise sigorta prim vergisi uygulanmamaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde, ülkelerde teşvik edilen ve dolayısıyla sigorta prim vergisinden istisna edilen veya düşük orana tabi tutulan işlemlerin, reasürans işlemleri, sağlık sigortası, emeklilik ve hayat sigortaları gibi paralel olduğu görülmektedir.

BÖLÜM II

KKDF'İN TARİHİ

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu, 13.12.1984 tarihli ve 84/8860 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla² Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. yönetiminde 15.12.1984 tarihinde kurulmuştur. Fonun kuruluş amacı, kalkınma planları ve yıllık programlarda öngörülen hedeflere uygun olarak ihracatı ve yatırımlarda kaynak kullanımını desteklemek yoluyla banka kaynaklarının bu alanlara yönlendirilmesini ve ihtisas kredilerinde kredi maliyetlerinin düşürülmesini temin etmek olarak belirtilmiştir.

KKDF'nin ilk uygulamasında kesinti yapılması ve toplanan kaynaktan prim desteği sağlanması şeklinde ikili bir yapı bulunmaktaydı. Gerçekleştirilen ihracat ve teşvik belgeli yatırımlarla ihtisas kredilerinde ihracatçıya ya da ihtisas kredisi kullananlara ve belirli konularda projeye bağlı yatırım yapanlara Bakanlar Kurulu Kararıyla belirlenen oranlarda ödemelerde bulunulmuş, destekleme primi sağlanmıştır. Günümüzde bu uygulamanın sadece kesinti yapılması uygulaması devam etmektedir.

12.05.1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı³, 13.12.1984 tarihli ve 84/8860 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ek ve değişikliklerini 07.06.1988 tarihinde yürürlükten kaldırmak suretiyle söz konusu Karar ile kurulan Fonu tasfiye etmiş ve KKDF uygulamasını yeniden belirlemiştir.

Bununla birlikte KKDF kesintisinin mevcut dayanağı, 20.06.2001 tarihli ve 4684 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun⁴ geçici 3'üncü maddesinde yer alan düzenlemedir.

03.07.2001 tarihli ve 24451 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4684 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin (e) bendi ile 4389 sayılı Bankalar Kanununun, kredilerin kalkınma planlarının amaçlarına uygun olarak yönlendirilmesi için fon kurmaya, kaldırmaya, kaynağını kredilere tahakkuk ettirilen faizlerden veya sair suretlerle sağlamaya Bakanlar Kurulunun yetkili olduğuna ilişkin 20 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi, 01.01.2002 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılmıştır. Yine aynı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrası ile KKDF kesintilerinin, bu konuda yeni bir düzenleme yapılmıncaya kadar yürürlükten kaldırılan hükümlere göre tahsil edilmeye devam olunacağı ve doğrudan genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Hazine hesaplarına intikal ettirileceği, kesinti oranlarını sıfıra kadar indirmeye veya on beş puana kadar yükseltmeye veya kesintiyi tümüyle kaldırmaya Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu, kesintilerin tahakkuk ve tahsilinin Maliye Bakanlığınca vergi kanunlarındaki tahakkuk ve tahsilat hükümlerine göre takip edileceği hükme bağlanmıştır.

² 15.12.1984 tarihli ve 18606 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

³ 07.06.1988 tarihli ve 19835 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

⁴ 03.07.2001 tarihli ve 24451 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

5411 sayılı Bankacılık Kanununun “*Kaldırılan ve değiştirilen hükümler*” başlıklı 168 inci maddesinin (A) fıkrasında, “*Bu Kanunun geçici maddelerindeki düzenlemeler hariç olmak üzere, 18.06.1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanunu ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.*” hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, 12.07.2001 tarihli ve 24460 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve yürürlük tarihi 01.01.2002 olarak belirlenen 03.07.2001 tarihli ve 2001/2698 sayılı Kararnamenin eki Kararın 4 üncü maddesinde yer alan “*12.05.1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Kararnamenin eki Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Karar ile ek ve değişiklikleri ..... yürürlükten kaldırılmıştır.*” hükmü, 4684 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin (e) bendi ile yapılan düzenlemeyi tamamlayıcı ve açıklayıcı nitelikte bir düzenleme olup, KKDF kesintisi anılan Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrası uyarınca genel bütçe geliri olarak tahsil edilmeye devam olunmaktadır.⁵

Halihazırda KKDF kesintisi uygulaması 12.05.1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Kararnamede belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde 6 Sıra No.lu Tebliğe yer alan açıklamalara göre yürütölmektedir.

---

⁵ GİB tarafından verilen 22.08.2006 tarihli ve 6802-7 sayılı özelge.

BÖLÜM III KKDF'İN KONUSU

KKDF'nin konusunu Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca çıkarılan kararname ve tebliğlerde sayılmış olan fonun üzerinden hesaplandığı işlemler oluşturmaktadır. Fonun kurulduğu 1984 yılından bugüne kadar fonun konusunu oluşturan işlemleri belirleyen düzenlemeler ve bu düzenlemelerde yer alan işlemler kronolojik sıralamaya uygun olarak aşağıdaki gibi sıralanabilir.

1. 1984'ten Günümüze Düzenlemeler Işığında KKDF'nin Konusu

1.1. 84/8860 sayılı KKDF Hakkında Karara Göre Fonun Konusu

KKDF'nin konusunu oluşturan işlemler 13.12.1984 tarihli ve 84/8860 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 3 üncü maddesinde aşağıdaki şekilde sayılmıştır.

1. Bankaların verdikleri kredilere tahakkuk ettirdikleri faizlerin %7,5'i,
2. Merkez Bankasının;
  - i. Kamu kuruluşlarına verdiği kredilere tahakkuk ettirdiği faizlerin %7,5'i
  - ii. Bankalarca eksik tesis olunan dispoñibilite ve mevduat munzam karşılıklarına tahakkuk ettirdiği cezai faizler,
3. Selektif Kredi Fonu ile İhracatı Teşvik Fonundan Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığınca (Ekonomi Bakanlığınca) yapılacak aktarmalar,
4. Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan Para ve Kredi Kurulu Kararı ile yapılacak aktarmalar,
5. Faiz Farkı İadesi Fonunun devreden bakiyesi.

20.08.1985 tarihli ve 85/9818 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı⁶ ile Fonun kaynakları genişletilmiştir. Söz konusu Kararın 1 inci maddesi ile 84/8860 sayılı Kararın 3 üncü maddesine (5) numaralı bentten sonra gelmek üzere (6) ve (7) numaralı bentler eklenmiştir.

Buna göre, bankaların kendi kaynaklarından, döviz üzerinden ikraz anlaşması yaparak kullandıkları krediler ile Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağlayacakları kabul kredileri, prefinansman kredileri ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalat bedellerinin ödemeleri üzerinden Merkez Bankasınca belirlenecek oranda Fon kesintisi yapılması; ayrıca **Öncelikli Turizm Bölgelerindeki** turizm yatırımlarının gerçekleşen kısmı üzerinden %20 oranında pay alınması karara bağlanmıştır.

⁶ 12.09.1985 tarihli ve 18866 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

08.10.1986 tarihli ve 86/11085 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı⁷ ile 84/8860 sayılı Kararın 3 üncü maddesinin (3) numaralı bendi, “*Bütçeden ve İhracatı Teşvik Fonu’ndan, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı’nca yapılacak aktarmalar*” şeklinde değiştirilmiştir. Böylece Fona bütçeden de aktarma yapılabilmesi sağlanmıştır.

1.2. 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Karara Göre Fonun Konusu

13.12.1984 tarihli ve 84/8860 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ek ve değişikliklerini 07.06.1988 tarihinde yürürlükten kaldırmak suretiyle söz konusu Karar ile kurulan Fonu tasfiye eden ve KKDF uygulamasını yeniden belirleyen 12.05.1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 3 üncü maddesinde, KKDF’nin konusunu oluşturan işlemler aşağıdaki şekilde sayılmıştır.

1. Bankaların kullandırdıkları kredilere tahakkuk ettirdikleri faizlerin %6’sı oranında kredi kullananlardan ek olarak tahsil edecekleri tutar,

2. Bankaların kendi kaynaklarından, döviz üzerinden ikraz anlaşması yaparak kullandırdıkları krediler ile Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağlayacakları prefinansman, kabul kredileri ile mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalat bedellerinin ödemeleri üzerinden %6 oranında yatıracakları tutar,

3. Merkez Bankasının, bankalarca eksik tesis olunan dispoñibilite ve mevduat munzam karşılıklarına tahakkuk ettirdiği cezai faizler,

4. İhracatı Teşvik Fonundan Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının (Kalkınma Bakanlığının) görüşüne istinaden Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı’nca (Ekonomi Bakanlığının) yapılacak aktarmalar,

5. Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan Para ve Kredi Kurulu Kararı ile yapılacak aktarmalar,

6. 84/8860 sayılı Karar ile kurulan Fonun devreden bakiyesi.

14.04.1989 tarihli ve 89/13992 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı⁸ ile 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesinin (d) bendi, “*Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı’nca Yatırımları ve Döviz Kazandırıcı Hizmetleri Teşvik Fonu’ndan yapılacak aktarmalar*” şeklinde değiştirilmiştir.

88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesinin (c) bendi, 11.05.1989 tarihli ve 89/14133 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı⁹ ile “*Merkez Bankasının belirlediği*

---

⁷ 09.10.1986 tarihli ve 19246 Mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

⁸ 11.05.1989 tarihli ve 20162 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

⁹ 15.06.1989 tarihli ve 20196 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

kanuni karşılık oranları ile diğer rasyoları eksik tesis eden bankalara tahakkuk ettirdiği cezai faizler” şeklinde yeniden düzenlenmiştir. Ayrıca “Değişken faizli mevduat uygulamasına ilişkin tebliğlerde Fona aktarılması öngörülen faiz tutarı”, Kararın 3 üncü maddesine eklenen (g) bendi ile Fonun kaynakları arasına dahil edilmiştir.

19.08.1990 tarihli ve 90/454 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının¹⁰ 1 inci maddesi ile 88/12944 sayılı Kararın Fonun kaynaklarını düzenleyen 3 üncü maddesi tamamen değiştirilmiştir.

Bu düzenleme neticesinde Fonun kaynakları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

- a) Bankaların kullandıkları kredilerde %6,
- b) Bankaların yurt dışından sağladıkları kredilerde %6,
- c) Bankalar dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde %6,
- d) Kabul kredisi, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta %6,
- e) Merkez Bankasının belirlediği kanuni karşılık oranları ile diğer rasyoları eksik tesis eden bankalara tahakkuk ettirdiği cezai faizler,
- f) Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca (Kalkınma Bakanlığınca) Yatırımları ve Döviz Kazandırıcı Hizmetleri Teşvik Fonundan yapılacak aktarmalar,
- g) Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan Para ve Kredi Kurulu Kararı ile yapılacak aktarmalar,
- h) 84/8860 sayılı Karar ile kurulan Fonun devreden bakiyesi,
- i) Değişken faizli mevduat uygulamasına ilişkin tebliğlerde Fona aktarılması öngörülen faiz tutarı.

88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesinde bundan sonraki dönemlerde de değişiklikler yapılmıştır.

08.02.1991 tarihli ve 91/1466 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı¹¹ ile 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesine “Kalkınma Bankası ve Ziraat Bankasına kullandırılan kredilere ait faizler” ibaresi (j) bendi olarak eklenmiş ve anılan bankalara kullandırılan kredilere ait faizlerin Fona aktarılması sağlanmıştır.

¹⁰ 28.08.1990 tarihli ve 20619 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

¹¹ 23.02.1991 tarihli ve 20795 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

11.09.1995 tarihli ve 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının¹² 1 inci maddesi ile 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesine (d) bendinden sonra gelmek üzere, “İhracatın (İhracatı teşvik belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler dahil) finansmanı amacıyla kullanılan krediler ve ihracatı teşvik belgesi¹³ kapsamında yapılan ithalatta fon kesintisi oranı %0 olarak uygulanır.” hükmü eklenmek suretiyle ihracatın ve döviz kazandırıcı faaliyetlerin teşvik edilmesi amaçlanmıştır.

16.10.1996 tarihli ve 96/9006 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının¹⁴ 1 inci maddesi ile 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası yeniden düzenlenmiştir. Buna göre Kaynak KKDF'nin kaynaklarını;

a) aa-Bankalarca kullanılan,

-Tüketici kredilerinde (gerçek kişilere, ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla, mal ve hizmet alımları dolayısıyla açılmış olan krediler) ..... % 10

- Diğer kredilerde ..... % 6

ab-Finansman şirketlerince kullanılan kredilerde ..... %10

b) Bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladıkları kredilerde..... % 4

c) Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde..... % 6

d) (95/7267 sayılı Kararla değişik) Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta..... % 6

oranında yatırılacak tutarlar oluşturmaktadır.

Ayrıca, 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesine (d) bendinden sonra gelmek üzere 95/7267 sayılı Karar ile eklenen “İhracatın (İhracatı teşvik belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler dahil) finansmanı amacıyla kullanılan krediler ve ihracatı teşvik belgesi kapsamında yapılan ithalatta fon kesintisi oranı %0 olarak uygulanır.” düzenlemesine, 96/9006 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci

¹² 15.09.1995 tarihli ve 22405 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹³ 05.01.1996 tarihli ve 22514 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 96/1 sayılı Dahilde İşleme Rejimi Tebliğinin 28 inci maddesi ile 95/7 sayılı İhracatı Teşvik Tebliği 01.01.1996 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılmış olup, bu tarihten itibaren İhracatı Teşvik Belgesi verilmemektedir. Dış Ticaret Müsteşarlığına 01.01.1996 tarihinden itibaren İhracatı Teşvik Belgesi yerine bu amaçla Dahilde İşleme İzin Belgesi verilmektedir. Dolayısıyla, İTB uygulaması 31.12.1995 tarihi itibarıyla sona ermiştir.

¹⁴ 12.01.1997 tarihli ve 22875 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

maddesi ile **ihracatın ve döviz kazandırıcı faaliyet ve hizmetlerin teşviki amacıyla dahilde işleme izin belgesi kapsamında yapılacak ithalat** da eklenmek suretiyle, bu işlemlerde uygulanacak KKDF kesinti oranı %0 olarak belirlenmiştir..

22.12.2003 tarihli ve 2003/6660 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının¹⁵ 1 inci maddesiyle, asgari vadesi bir yıl ve üzerinde olup, yurt dışından alınan döviz kredileri ve yatırım teşvik belgesi kapsamında kullanılan krediler üzerinden; vadesi dolmadan önce krediyi kullananlar tarafından, kısmen veya tamamen sermaye artırımında kullanılmak suretiyle kapatılması veya sermaye artırımında kullanılmak üzere gerçek veya tüzel kişilere devir ve temlikinin yapılması halinde KKDF kesinti yapılmaması imkanı sağlanmıştır. Kararın 2 nci maddesinde ise, bu Kararda düzenleme yapılmayan hususlarda, mülga 12.05.1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Kararnamenin KKDF'ye kesinti yapılmasına ilişkin hükümlerinin 20.06.2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3'üncü maddesi uyarınca uygulanmasına devam edileceği belirtilmiştir.

26.07.2004 tarihli ve 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının¹⁶ 1'inci maddesinde, bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan diğer kredilerde KKDF kesintisi oranı % 0 olarak tespit edilmiştir.

21.07.2004 tarihli ve 2004/7668 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının¹⁷ 1'inci maddesinde, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 7'nci maddesi uyarınca, İstanbul Altın Borsasında işlem görmek üzere anılan Kararın 2'nci maddesinde belirtilen özelliklere sahip işlenmemiş kıymetli madenlerin ithalinden KKDF kesintisi yapılmaması karara bağlanmıştır.

Ayrıca Kararın 2 nci maddesi ile petrol (petrol mahsulleri dahil), gübre, gübre hammaddesi, buğday ve arpa ile buğday ve arpanın Dahilde İşleme Rejimi kapsamında yurt içinde işlenmesi sonucu elde edilen ikincil işlem görmüş ürünlerin ithalatının finansmanı amacıyla kullanılacak krediler ve ithalat işlemlerinden KKDF kesintisi yapılmaması kararlaştırılmıştır.

Son olarak, 10.08.2004 tarihli ve 2004/7735 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının¹⁸ 1'inci maddesinde, bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan tüketici kredilerinde (gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullanılan krediler) KKDF kesintisi oranı, %15 olarak tespit edilmiştir.

¹⁵ 31.12.2003 tarihli ve 25333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁶ 29.07.2004 tarihli ve 25537 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁷ 10.08.2004 tarihli ve 25549 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁸ 15.08.2004 tarihli ve 25554 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

1.3. 12.05.1988 Tarihli ve 88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğe Göre Fonun Konusu¹⁹

KKDF Kurulması Hakkında Kararın 3 üncü maddesinin son fıkrasında, *“Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası yukarıda belirtilen oranları artırmaya ve eksiltmeye ve uygulama esas ve şartlarını belirlemeye yetkilidir.”* düzenlemesinden sonra; 4 üncü maddesinin son fıkrasında, Merkez Bankasının Fona kesinti yapılmayacak kredilerin kapsamını genişletmeye veya daraltmaya yetkili olduğu belirtilmiştir.

Merkez Bankası 88/12944 sayılı Kararın 3 ve 4 üncü maddelerinde kendisine verilen yetkileri tebliğler yayımlamak suretiyle kullanmıştır. KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğ ile Fonun kaynakları ve uygulamasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş, daha sonra yapılan düzenlemeler, bu Tebliğ üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Ancak Merkez Bankası, 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesi ile kendisine verilen yetkiyi fon kesintisi oranları ile hesaplanmasında uyulacak usul ve esasları belirleme yönünde kullanmış; Fonun kaynaklarına ilişkin düzenlemeler Bakanlar Kurulu Kararları ile yapılmıştır.

1.4. Fonun Konusuna İlişkin Olarak KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğe Yapılan Düzenlemeler ve Değişiklikler

Merkez Bankası, 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesi ile kendisine verilen Fon kesintisi oranlarını artırma eksiltme ve uygulama esas ve usullerini belirleme yetkisini tebliğler yayımlamak suretiyle kullanmıştır. Merkez Bankasının Fonun konusuna ilişkin olarak 6 Sıra No.lu Tebliğe yapmış olduğu düzenlemeler, Bakanlar Kurulu Kararları ile yapılan düzenlemelere paralel düzenlemelerdir.

KKDF kesintisine tabi tutulan işlemlerin genel özelliği, bu işlemlerde kişi veya kurumların kredilendirilmesidir. Dolayısıyla Fonun kaynaklarını, yurt içinde kullanılan tüketici veya ticari krediler ile yurt dışından sağlanan krediler ve ithalatçının kredilendirildiği vadeli ithalat ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemleri oluşturmaktadır.

2. KKDF Kesintisine Tabi İşlemler

2.1. Krediler

KKDF mevzuatına göre kredi, bankalarca kullanılan ve mali tablolarının aktifinde kredi hesapları altında izlenen nakdi kredileri, aktifte izlendikleri hesaba bakılmaksızın bankacılıkla ilgili mevzuat çerçevesinde nakdi kredi sayılan alacakları, nazım hesaplarda izlenen gayri nakdi krediler

---

¹⁹ 26.08.1989 tarihli ve 20264 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

de dahil olmak üzere tazmin edilen veya nakde dönüşmüş gayri nakdi kredi bedellerini, bunlar dışında kalan diğer tüm alacakları kapsamaktadır.

Bankacılık işlemlerinin kredi olup olmadığı bankacılık ve kambiyo mevzuatı çerçevesinde değerlendirilecek ve kredi olarak muhasebeleştirilen işlemler fon kesintisine tabi tutulacaktır.²⁰

Bu nedenle, kredilerin niteliğine ilişkin olarak KKDF mevzuatında bir belirleme yapılmamıştır. Yalnızca, “tüketici kredileri” ibaresinden sonra parantez içinde yer verilen “*gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmayan krediler*” ifadesi ile tüketici kredilerinden ne anlaşılacağı belirtilmiştir. Bunun dışında kalan krediler, diğer krediler kapsamında değerlendirilecektir.

Bu çerçevede, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 48 inci maddesine göre, bankalarca verilen nakdî krediler ile teminat mektupları, kontrgarantiler, kefaletler, aval, ciro, kabul gibi gayrinakdî krediler ve bu niteliği haiz taahhütler, satın alınan tahvil ve benzeri sermaye piyasası araçları, tevdiatta bulunmak suretiyle ya da herhangi bir şekil ve surette verilen ödünçler, varlıkların vadeli satışından doğan alacaklar, vadesi geçmiş nakdî krediler, tahakkuk etmekle birlikte tahsil edilmemiş faizler, gayrinakdî kredilerin nakde tahvil olan bedelleri, ters repo işlemlerinden alacaklar, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri ile benzeri diğer sözleşmeler nedeniyle üstlenilen riskler, ortaklık payları ve Kurulca kredi olarak kabul edilen işlemler izlendikleri hesaba bakılmaksızın kredi sayılmaktadır.

Bunlara ilâve olarak, kalkınma ve yatırım bankalarının finansal kiralama yöntemiyle sağladığı finansmanlar ile katılım bankalarının taşınır ve taşınmaz mal ve hizmet bedellerinin ödenmesi suretiyle veya kâr ve zarar ortaklığı yatırımları, taşınmaz, ekipman veya emtia temini veya finansal kiralama, mal karşılığı vesaikin finansmanı, ortak yatırımlar veya benzer yöntemlerle sağladıkları finansmanlar da Bankacılık Kanunu uygulamasında kredi sayılmaktadır.

Krediye bağlı olarak bankalarca tahsil edilen, bankaların müşterileri ile imzaladıkları kredi ilişkisinden kaynaklanmayan hizmet ücretlerinin zamanında ödenmemesi nedeniyle tahsil edilen gecikme cezalarının kredi gibi değerlendirilmesi mümkün değildir. Dolayısıyla, bankaların müşterileri ile imzaladıkları kredi ilişkisinden kaynaklanmayan hizmet ücretlerinin zamanında ödenmemesi nedeniyle tahsil edilen **gecikme ceza ve faizleri** üzerinden KKDF kesintisi yapılmaması gerekir.²¹

2.1.1. Kredi Türleri

Krediler birçok açıdan tasnif edilebilir.

²⁰ 22.09.1995 tarihli ve 95/3 sayılı Merkez Bankası Talimatı.

²¹ Gelirler Genel Müdürlüğü'nün 27.12.2004 tarihli ve 6802-2 sayılı özelgesi.

A- Kullanım Amaçlarına Göre:

1) Üretim kredileri: Bu krediler bir üretim biriminin faaliyete geçirilmesi ve üretimin sürdürülmesi amacıyla yöneliktir. Üretim kredileri yatırım ve işletme kredisi olarak ayrılır.

a) Yatırım kredisi: Üretim yapacak işletmenin kuruluşunda sabit değerlerin alımı ve yapımı için açılan kredilerdir. Fabrika, imalathane, yol, köprü, baraj, turistik tesisler vb. yapımı için alınan krediler böyledir. Yatırım kredileri, işletme faaliyete geçip kâr etmeye başladıktan sonra geri ödeneceğinden uzun vadeli dirler.

b) İşletme kredisi: Yatırımları tamamlanmış bir işletmede, üretim sürecinde hammadde ve malzeme sağlanması ve işçilik ücretlerinin ödenmesi, ambalaj masraflarının karşılanması gibi malın satışına kadar olan finansman ihtiyacını karşılamak üzere açılan kredilerdir. Hammaddenin satın alınmasından mamulün piyasada elden çıkarılmasına kadar olan süreye göre işletme kredileri kısa ve orta vadeli olabilir. Sanayi kuruluşlarının işletme sermayesi temini amacıyla alınan kredilerdir. Bu tür krediler ticari krediler içinde değerlendirilir.

2) Tüketim kredileri: Tüketicinin, ilerideki tasarruflarından karşılamak üzere, tüketim malı almalarını mümkün kılacak türde kredilerdir. Bu krediler malı pazarlayan firma, bankalar ya da bu amaçla kurulmuş özel finansman kurumları tarafından açılır.

B- Teminatına Göre:

1) Açık kredi: Kişisel yüklenime dayanan ve sadece borçlunun imzası karşılığı verilen kredilerdir. Bu kredide borçlunun piyasadaki itibarı, ahlaki durumu, mal varlığı, birinci derecede önemlidir. İtibarlı firmalara ve esaslı incelemelerden sonra açıldığı için “en teminatlı kredi açık kredidir” de denilir.

2) Teminatlı krediler:

Kefalet karşılığı krediler: Borçlunun borcuna üçüncü bir kişinin imzası ile kefil olduğu, başka bir deyişle borçlunun borcunu ödemediği takdirde ödemeyi kefilinin üstlendiği kredilerdir.

Maddi teminat karşılığı kredi: Bu krediler için teminat olarak mal, gayrimenkul ipotegi, işletme rehni, nakit, kıymetli madenler ve taşlar, hisse senedi ve tahvil vb. gibi maddi bir teminat alınmıştır.

C- Vadesine Göre:

1) Vadesiz ve kısa vadeli krediler: Geri ödemesi için belirli bir zaman tespit edilmeyen veya 1 yıla kadar vadeli kredilerdir.

2) Orta vadeli krediler: 1 yıldan 10 yıla kadar vadeli krediler orta vadeli olarak kabul edilir.

3) Uzun vadeli krediler: 10 yıl ve daha fazla vadeli kredilerdir.

D- Kullanıldığı Yerlere, Faaliyet Tarzına Göre:

1) Tarım kredisi: Tarım sektörüne açılan krediler.

2) Konut kredisi: İnşaat sektörüne açılan krediler,

3) Mesleki kredi: Küçük esnaf, sanatkâr ve serbest meslek erbabına açılan krediler,

4) İhracat kredisi: İhraç edilen malların finansmanı için açılan krediler, vb. olarak ayrılırlar.

E- Kredi Alıcısının Niteliğine Göre:

1) Kamu kredisi: Devlet, özel idare, belediye, köy gibi kamu tüzel kişilerine açılan krediler,

2) Özel krediler: Özel hukuk gerçek ve tüzel kişilerine açılan kredilerdir.

F- Kredinin Niteliğine Göre:

1) Nakdi krediler: Para ve para hükmündeki şeylerin verilmesi suretiyle açılan kredilerdir.

2) Mal şeklindeki krediler: Kredinin bedeli sonradan tahsil edilmek üzere mal şeklinde verilmesidir. Taksitli satışlar böyledir.

3) Maddi olmayan krediler: Nakit ya da mal şeklinde olmaksızın kredi açanın itibarını ortaya koyarak imzası karşılığı açtığı kredilerdir.

a) Teminat ve kefalet mektubu

b) Kabul Kredisi

KKDF'nin konusunu oluşturan kredilerin türüne göre durumlarına bakalım.

2.1.2. Kredi Sınıflamasının KKDF Açısından Önemi

KKDF'ye tabi işlemlerde, bankalarca kullanılan kredilerin iki başlıkta ele alınarak oran farklılaştırması yapıldığı görülmektedir. Bu kapsamda bankalarca kullanılan krediler, tüketici kredileri ve diğer krediler olarak ayrılmıştır. Dolayısıyla tüketici kredilerinin kapsamının belirlenmesi, uygulanacak oranın tespiti açısından önemlidir.

Bir diğer ayırım ise krediyi kullandıran birim açısından yapılmıştır. Bu kapsamda kredinin banka tarafından kullandırılması ile finansman şirketleri tarafından kullandırılması farklı oran uygulamasına tabi tutulmaktadır.

Diğer yandan, yurt dışından sağlanan kredilerde ise krediyi kullanan taraf açısından ayırım yapılmış ve bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladığı krediler ile Türkiye'de yerleşik diğer kişilerin yurt dışından sağladıkları krediler farklı orana tabi tutulmuştur.

Dolayısıyla bir kredinin KKDF kesintisi oranı, belirtilen bu ayırımlar dikkate alınmak suretiyle belirlenmek durumundadır.

Özellikle tüketici kredisi ile diğer krediler ayırımı hem önemli hem de bazı durumlarda karmaşık olabilmektedir. Örneğin, tacir veya esnaf sayılmayı gerektiren faaliyette bulunmayan bir **gerçek kişinin ticari araç, dükkan, işyeri, işhanı vb. nitelikteki taşınmazlar edinmek** amacıyla kredi başvurusunda bulunduğu durumda, edinilecek malın ticari niteliği nedeniyle kullandırılacak kredinin tüketici kredisi sayılıp sayılmayacağına karar verilmesi gerekir.

Gelir İdaresi tacir veya esnaf sayılmayı gerektiren faaliyette bulunmayan gerçek kişilerin ticari araç, dükkan, işyeri, işhanı vb. ticari nitelikteki taşınır veya taşınmazları edinmek amacıyla aldıkları kredileri "tüketici kredisi" olarak değerlendirmemektedir. Bu görüş çerçevesinde verilen özalgede de, bankalar ve finansman şirketlerince verilecek bu tür kredilerde KKDF kesintisi yapılmaması gerektiği belirtilmiştir.²²

Eğitim ücretlerinin finansmanı amacıyla kullandırılan kredilere ilişkin olarak mevzuatta bir muafiyet ya da istisnaya yer verilmediğinden, bankalar tarafından **eğitim ücretlerinin finansmanı** amacıyla kullandırılacak kredilerden KKDF kesilmesi gerekmektedir.²³

2.2. Krediler Kapsamında Değerlendirilen İşlemler

2.2.1. Gayri Nakdi Krediler

KKDF düzenlemeleri uyarınca gayri nakdi krediler fon kesintisine tabi değildir. Ancak, gayri nakdi kredinin (örneğin teminat mektubunun) vadesi geldiğinde banka tarafından nakde çevrilmesi ve ilgili tarafından vadesinde ödeme yapılmayıp vadeden sonraki bir tarihte ödeme yapılması halinde, bankalarca kullandırılan bir kredi söz konusu olacak ve KKDF kesintisine tabi tutulacaktır.²⁴

---

²² GİB tarafından verilen 18.07.2006 tarihli ve 6802-7 sayılı özelge.

²³ GİB tarafından verilen 01.03.2007 tarihli ve 6802-7 sayılı özelge.

²⁴ Merkez Bankasının 01.12.1997 tarihli ve 147467 sayılı özelgesi.

2.2.2. Sendikasyon ve Benzeri Nitelikteki Krediler

Sendikasyon ve benzeri suretlerde sağlanan krediler, bir grup borç verenin katılımıyla sağlanan krediler ile bir grup katılımcının kefaletine dayalı olarak yurt dışı sermaye piyasalarında ihraç olunan kıymetler karşılığında sağlanan fonlardır.

Merkez Bankasının 14.09.1995 tarihli ve 95/2 sayılı Talimatında, sendikasyon ve benzeri suretle sağlanan kredilerin de KKDF kesintisine tabi tutulacağı açıklanmıştır. Ancak bu tür krediler “diğer krediler” kapsamında değerlendirilecektir.

2.2.3. Kredi Kartı Borç Taksitlendirmeleri ve Kredi Kartı Nakit Avansı

Ülkemizde kullanımı yaygınlaşan kredi kartları ile tüketici kredisi kullandırılabilirdiği gibi firmalara “şirket kredi kartları” veya “business kart” adı altında verilen kredi kartları ile ticari kredi de kullandırılabilir.

Bankalar ve tüketici finansman şirketleri tarafından gerek nihai tüketicilere gerekse firmalara verilen kredi kartları ile yapılan işlemlerde, kredi kartı borç taksitlendirmeleri ve kredi kartı nakit avansları işlemleri, kredilendirme niteliğinde olduğundan KKDF kesintisine tabi tutulması gerekmektedir.²⁵

2.2.4. Dövizle Ödeme İmkânı Veren Kredi Kartı Harcamaları

Özellikle yurt dışına çıkışlarda, kredi kartlarının yurt dışında kullanılmasına imkan sağlanmak üzere, tüketicilere döviz kredisi kullandırılmaktadır.

Bankaların Türkiye’de yerleşik kişilere yurt dışındaki harcamaları için kredi kartlarını kullanmaları nedeniyle açtıkları krediler, döviz kredisi olarak değerlendirilecektir.²⁶

Bilindiği üzere, 12/05/1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinde; bankalar ve finansman şirketlerince kullandırılan tüketici kredilerinde (gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullandırılan krediler) % 15 oranında, diğer kredilerde ise % 0 (sıfır) oranında fon kesintisi yapılacağı belirtilmiş ve fon kesintilerinin, Türk Lirası kredilerde tahakkuk ettirilen faiz tutarı üzerinden hesaplanacağı hükme bağlanmıştır.

Aynı Tebliğin 2 nci maddesine göre, döviz kredilerinde fon kesintisi kredinin

²⁵ 22.09.1995 tarihli ve 95/3 sayılı Merkez Bankası Talimatı.

²⁶ Merkez Bankasının 05.03.1992 tarihli ve 92/YB-1 sayılı Genelgesi ile 29.01.2001 tarihli ve 13496 sayılı öznelgesi.

kullanıldığı tarihte kredinin anapara tutarı üzerinden hesaplanmaktadır.

Dövizle ödemeye imkan veren kredi kartı harcamalarında fon kesintisi uygulaması açısından kredinin kullanılma tarihinin faiz tahakkukunun başlangıç tarihi olduğu, bu tarihteki kredi tutarı ve Merkez Bankası döviz alış kurunun esas alınarak fon kesintisi hesaplanacağı belirtilmiştir.

Tüketici kredisi sayılacaklar arasında yer alan "*kredi kartı taksitlendirmeleri*" ifadesiyle, kredi kartı hesap özetinde bildirilen borç bakiyesinin son ödeme tarihinde kısmen veya tamamen ödenmeyen kısmının anlaşılması gerekmektedir. Kredi kartı ile yapılan taksitli alışverişlerin hesap özetinde belirtilen taksit tutarlarının ise son ödeme tarihinde ödenmesi halinde KKDF mevzuatı açısından krediye dönüşmeyeceği değerlendirilmektedir.

Buna göre, kredi kartlarının dövizli olarak kullanılması ve ekstre borcunun tamamının son ödeme tarihinde ödenmemesi durumunda, kredi kartı borç tutarı kadar tüketiciye döviz kredisi kullanılmış ve kredinin kullanılma tarihi faiz tahakkukunun başlangıç tarihi kabul edilerek bu tarihteki kredi tutarı ve Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak fon kesintisi hesaplanması gerekmektedir.²⁷

Dövizle ödemeye imkan veren kredi kartı harcamalarında fon kesintisi uygulamasına ilişkin olarak Merkez Bankası tarafından bankalara gönderilen 03.04.1991 ve 03.09.1991 tarihli yazılarda, bu tür kredilerin döviz kredisi olarak kabul edilerek fon kesintisine tabi tutulacağı, kredinin kullanılma tarihinin faiz tahakkukunun başlangıç tarihi olduğu, bu tarihteki kredi tutarı üzerinden Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınmak suretiyle fon kesintisinin hesaplanacağı ve söz konusu kartlara ilişkin üyelik sözleşmelerinde müşterinin bilgilendirilmesi açısından bu hususlara ilişkin bir açıklamaya yer verileceği bildirilmiştir.

Bu durumda, yurt dışında kredi kartı ile döviz üzerinden yapılan; alışveriş harcamaları, nakit avans işlemleri ile taksitli alışverişlerin sözleşme şartları dikkate alınarak Türk Lirasına çevrilip taksitlendirilmesi halinde, **kredilendirilen tutara tahakkuk ettirilen faiz tutarı** üzerinden KKDF hesaplanması gerekir.

Ancak, yurt dışında kredi kartı ile döviz üzerinden yapılan alışveriş harcamalarının sözleşme şartları dikkate alınarak Türk Lirasına çevrilmeyip döviz olarak kalan tutarların son ödeme tarihinde kısmen veya tamamen ödenmemesi durumunda, hesap kesim tarihindeki hesap bakiyesinin **taksitlendirilen kısmı** üzerinden KKDF hesaplanması gerekir. Son ödeme tarihine kadar yapılan kısmi ödemeler dikkate alınması ve son ödeme tarihi

---

²⁷ Gelirler Genel Müdürlüğü'nün 19.07.2002 tarihli, 32073 sayılı, 11.09.2002 tarihli, 37567 sayılı ve 15.02.2007 tarihli ve 6802-2 sayılı özelgeleri.

itibariyle ödenmeyen ve taksitlendirilen tutarlar üzerinden hesaplama yapılması gerekir.²⁸ Böylece söz konusu işlemde döviz üzerinden yapılan harcamalardan kredilendirilen tutar doğru tespit edilerek KKDF'ye tabi tutulmuş olacaktır.

Öte yandan, yurt dışında kredi kartı ile döviz üzerinden yapılan harcamaların faiz ilave edilmeksizin banka tarafından belli sayıda taksitlere bölünmesi durumunda, hesap kesim tarihindeki hesap bakiyesinin son ödeme tarihinde kısmen ödenmemesi sonucu taksitlendirilen kısmın hesap kesim tarihi ile ödeme tarihi arasında oluşan kur farkının Türk Lirası karşılığı üzerinden KKDF hesaplanması gerektiği söylenebilir. Aynı şekilde, yurt dışında kredi kartı ile yapılan alışveriş tutarının üzerine faiz ilave edilerek taksitlendirilmesi ve hesap kesim tarihindeki hesap bakiyesinin son ödeme tarihinde kısmen veya tamamen ödenmemesi durumunda, taksit tutarı içindeki ödenmeyen kısmın hesap kesim tarihi ile ödeme tarihi arasında oluşan kur farkı ile dönem faizinin cari kurdan Türk Lirası karşılığı üzerinden KKDF hesaplanmalıdır. Ayrıca, yurt dışında kredi kartı ile döviz üzerinden yapılan nakit avans işlemlerinin döviz olarak takip edilmesi ve tamamen veya kısmen ödenmemesi durumunda, avansın çekildiği tarih ve ödeme yapılan tarih arasında ödenen anaparaya ilişkin kur farkı ile kredi faizine ilişkin kısmın cari kurdan Türk Lirası karşılığı üzerinden ödeme tarihi itibariyle KKDF hesaplanması gerektiği düşünülmektedir.

Bununla birlikte yukarıda sayılan durumlarda, bankalar tarafından ödemelerdeki gecikme nedeniyle dönem faizi dışında tüketicilerden tahsil edilen faiz niteliğindeki tutarlar üzerinden de KKDF hesaplanacağı tabiidir.

2.2.5. Döviz Endeksli ve Diğer Endeksli Krediler

Döviz endeksli TL krediler, bir TL kredi türü olup döviz kredisi niteliği arz etmemektedir. Bu tür kredide, normal TL kredi faiz oranının yerine endeks olarak döviz kuru artışı seçilmektedir ve faiz tahakkuk dönemleri ile kredinin açılış tarihi arasında geçen süreye tekabül eden kur artışları bu kredinin faizi niteliğini taşımaktadır. Bu nedenle, bu tür krediler Fon mevzuatının Türk Lirası kredilere ilişkin hükümlerine göre fon kesintisine tabi tutulurlar.

Öte yandan, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 17 nci maddesinin (b) bendinde, Türkiye'de yerleşik kişilerin²⁹ döviz kredisi açabileceği durumlar sıralanmıştır. Bu hükme göre, Türkiye'de yerleşik

²⁸ GİB tarafından verilen 08.07.2013 tarihli ve 64281 sayılı özelge.

²⁹ Merkez Bankasının 30.07.1997 tarihli ve 95455 sayılı özeldesinde, Türkiye'deki elçilik mensuplarının, Türkiye'de yerleşmek niyetiyle devamlı olarak oturmamalarına rağmen, Türkiye'de bir ikametgah sahibi olmaları nedeniyle Türkiye'de yerleşik kişiler olarak mütalaa edileceği ve anılan kişilere kullanılan kredilerin bu kapsamda fon kesintisine tabi tutulacağı belirtilmiştir.

kişilerce ithalat ve ihracat rejimlerine göre açılacak emtia kredilerinin döviz olarak kullanılması mümkündür.

Ayrıca bankalar aşağıda sayılan kredileri döviz kredisi olarak kullanılabilmektedir.

1. İhracatın, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerin finansmanı için Türkiye’de yerleşik kişilere açacakları döviz kredileri.

2. Yatırım teşvik belgesi kapsamında dış kredi almaları öngörülen Türkiye’de yerleşik kişilere açacakları döviz kredileri ile yatırım mallarının finansmanı için açacakları döviz kredileri.

3. Yurt dışında iş yapan Türk müteşebbislerine, uluslararası yurt içi ihalelerle ilgili işleri veya Savunma Sanayii Müsteşarlığınca onaylanan savunma sanayii projelerini üstlenen Türkiye’de yerleşik kişilere açacakları döviz kredileri.

4. Türkiye’de yerleşik kişilere kullanıracakları ortalama vadesi bir yıldan uzun olan, 5 milyon ABD Doları ve üzerindeki döviz kredileri.

5. Teminat olarak alacakları Türkiye’deki şubelerinde bulundurulmuş döviz ve/veya Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatına (OECD) üye ülkelerin merkezi yönetimleri ile merkez bankalarının ya da bunların kefaletiyle ihraç edilen yabancı para menkul kıymet tutarını geçmemek üzere Türkiye’de yerleşik kişilere ticari ve mesleki amaçlı kullanıracakları döviz kredileri.

6. Bakanlıkça belirlenecek esaslar dahilinde Türkiye’de yerleşik kişilere açacakları döviz kredileri.

2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (III-2.1.) numaralı bölümünde de, Türkiye’deki bankaların Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 17 nci maddesinin (b) bendinde belirtilen kişilere yurt dışında döviz ödemesi gerektiren işlemlerinde kullanılmak üzere döviz olarak, Türkiye’deki harcamaları için Türk Lirası olarak kullanılmak kaydıyla, döviz kredisi açabilecekleri, bunun dışında Türkiye’deki yerleşik kişilere döviz kredisi açılmasının mümkün bulunmadığı belirtilmektedir.

Bu hükümlere göre, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 17 nci maddesinin (b) bendi ve 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (III-2.1.) numaralı bölümünde sayılan işlemler dışında Türkiye’de yerleşik kişilere döviz kredisi açılması söz konusu değildir.

2.2.6. Keşide Gününden Önce İbraz Edilen Çekler

Türk Ticaret Kanununun³⁰ 795 inci maddesine göre çekler, görüldüğünde ödenecek bir ödeme aracıdır. Bu nedenle, bankaların çeklerin kendilerine ibrazında yapacakları ödeme işlemi, bir kredi verme işlemi olarak değerlendirilemez. Çek Kanununa³¹ 6273 sayılı Kanunun³² 6 ncı maddesiyle eklenen geçici 3 üncü maddeye göre, 31.12.2017 tarihine kadar, üzerinde yazılı düzenleme tarihinden önce çekin ödenmek için muhatap bankaya ibrazı geçersizdir.

Ancak, çeklerin keşide gününden önce ödenmek üzere bankalara ibraz edilmesi halinde; ödemenin yapıldığı tarih (lehdara ödeme yapılan tarih) ile çek bedelinin banka hesaplarına alacak verildiği tarih arasındaki süre için lehara kredi açılmış sayılarak iskonto faizi üzerinden 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesinde belirlenen oranlarda KKDF kesintisi yapılacaktır.³³

Öte yandan, çeklerin düzenlenme tarihinde ibraz edilmesi ve çekin karşılığının olmamasına rağmen banka tarafından çek bedelinin tamamının ödenmesi halinde lehara kredi açılmış sayılarak iskonto faizi üzerinden 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesinde belirlenen oranlarda KKDF kesintisi yapılacaktır.

2.2.7. Döviz Üzerinden Düzenlenen Çeklerin ve Diğer Menkul Kıymetlerin İştira ve İskonto Edilmesi

Döviz üzerinden düzenlenen çeklerin kabili rücu şekilde iştira edilmesi, bankacılık tekniği bakımından bir kredi işlemi niteliğindedir. Ayrıca, tahsile alınan kıymetler karşılığında bu kıymetlerin karşılığı alınana kadar geçen süre için kullanılan fonlar da kredi olarak değerlendirilmektedir.

Dolayısıyla, kredi sözleşmesi düzenlenmiş olsun veya olmasın kabili rücu iskonto ve iştira işlemlerinin ya da tahsile alınan menkul kıymetler karşılığında, bu menkul kıymetlerin tahsiline kadar geçen süre içinde kullanılan fonların kredi olarak mütalaa edilmesi ve buna göre işlem yapılması gerekmektedir.

Buna göre, döviz üzerinden düzenlenen çeklerin kabili rücu (borçluya başvurma hakkı olması) şekilde iştira edilmesi halinde, bu işlem de bankacılık tekniği açısından bir kredi verme işlemi olarak değerlendirilecektir. Bu nedenle, döviz olarak düzenlenmiş çeklerin keşide gününden önce olsun ya da olmasın iştira edilmek üzere ibraz edilmesi halinde kredi olarak

³⁰ 14.02.2011 tarihli ve 27846 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

³¹ 20.12.2009 tarihli ve 27438 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

³² 03.02.2012 tarihli ve 28193 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

³³ 07.07.1997 tarihli ve 97/5 sayılı Merkez Bankası Talimatı.

değerlendirilerek yukarıda açıklanan esaslara göre fon kesintisine tabi tutulması gerekmektedir.³⁴

Ancak, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 17 nci maddesinde, bankaların kullanılabilecekleri döviz kredileri sayılmış olup, söz konusu haller dışında Türkiye’de faaliyette bulunan bankaların döviz üzerinden düzenlenmiş çeklerin iştirası suretiyle Türkiye’de yerleşik kişilere döviz kredisi kullanırması mümkün değildir.

Bu nedenle, bankaların döviz üzerinden düzenlenmiş bir çeki veya menkul kıymeti ibraz edene Türk Lirası üzerinden ödeme yapması ve bu ödemeleri Türk Lirası kredi hesaplarında izlemesi gerekmektedir.³⁵

KKDF kesintisi yönünden, döviz üzerinden düzenlenen çeklerin ve diğer menkul kıymetlerin iştirası ve iskonto edilmesi işlemi bankacılık tekniği açısından bir kredi verme işlemi olarak nitelendirildiğinden fon kesintisine tabi tutulacak ancak Türk Lirası kredilere ilişkin hükümleri kapsamında değerlendirilecektir.

Ancak bu şekilde açılan kredinin dövize endekli olması halinde, iskonto faizinin yanı sıra kredi vadesinde iskontonun yapıldığı tarih ile vade sonu arasında oluşan kur farkı üzerinden de fon kesintisi yapılması gerekmektedir.³⁶

Çeklerin iştirası yoluyla kullanılan Türk Lirası kredilerde ise banka tarafından faiz tahakkuk ettirilmemesi, faizden feragat edilmesi halinde, fon kesintisi matrahı oluşmadığından, fon kesintisi yapılması da mümkün bulunmamaktadır.³⁷

2.2.8. Yurt İçi Ticari Faaliyetler ile İlgili Olarak Düzenlenen Poliçe ve Bonoların Satın Alınması ve İskonto Edilmesi

Yurt içi ticari faaliyetlerle ilgili olarak düzenlenen poliçe ve bonoların yurt içindeki bankalarca satın alınması ve iskonto edilmesi halinde de lehdara kredi açılmış kabul edilerek iskonto faizi üzerinden fon kesintisi yapılması gerekmektedir.³⁸

---

³⁴ 02.12.1999 tarihli ve 99/5 sayılı Merkez Bankası Talimatı.

³⁵ 02.01.2002 tarihli ve 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (2.1.8.) numaralı bölümü.

³⁶ Merkez Bankasının 97/5 ve 99/5 sayılı Talimatları ile 19.01.2000 tarihli ve 6075 sayılı özelgesi.

³⁷ Merkez Bankasının 18.04.2000 tarihli ve 44571 sayılı özelgesi.

³⁸ Merkez Bankasının 31.12.2001 tarihli ve 173787 sayılı özelgesi.

2.2.9. Sıfır Faizli Kredi Kullandırılması

Tüketicilerle yapılan kredi sözleşmeleri uyarınca mal bedelinin tahsis edilen kredi tutarı kadar kısmının tüketici nam ve hesabına satıcıya ödenmesi suretiyle kullandırılan kredilerde, faiz tahakkuku yapılmamakta, ancak satıcıdan komisyon veya sair ücret adı altında bir takım bedeller alınmaktadır.

Kamuoyunda “sıfır faizli kredi” olarak nitelendirilen bu uygulamada, bankalar veya tüketici finansman şirketleri kredi üzerinden faiz tahakkuk ettirmemekte, ancak komisyon veya sair ücret adı altında bir bedel tahsil etmektedir.

Tüketicilerle yapılan kredi sözleşmeleri uyarınca mal bedelinin tahsis edilen kredi kadar kısmının tüketici nam ve hesabına satıcıya ödenmesi suretiyle düşük veya sıfır faiz oranı ile kredi kullandırılması halinde, tahakkuk ettirilen bedellerin bankalar ve finansman şirketlerince komisyon veya sair ücret olarak adlandırılmasının bir önemi bulunmamaktadır. Söz konusu tutarların faiz niteliğinde olması durumunda KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir.³⁹

Satıcı firmayla yapılan anlaşma gereği nihai tüketiciye düşük faiz oranıyla kredi kullandırılması ve malı satan firmadan randıman kaybı kadar komisyon tahsil edilmesi şeklinde işleyen kampanyalı tüketici kredisi uygulamalarında, tüketiciden alınmayan faizin bir kısmının komisyon ve sair ücret adı altında üretici firmadan alınması durumunda da alınan tutarlar, bankanın kullandırmış olduğu kredi için faiz geliri olarak değerlendirilerek kimden tahsil edildiğine bakılmaksızın fon kesintisine tabi tutulacaktır.⁴⁰

2.2.10. Katılım Bankalarının Kullandığı Fonlar

98/11498 sayılı Kararın⁴¹ 1 inci maddesi ile 88/12944 sayılı Karara eklenen geçici 3 üncü madde hükmü uyarınca KKDF kesintisi uygulamasında; banka ifadesinin özel finans kurumlarını da kapsadığı hükme bağlanmıştır.

Ayrıca, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun yürürlüğe girmesiyle özel finans kurumları yerini katılım bankalarına bırakmıştır. Katılım bankalarının kullandıkları katılım fonlarından sağladığı kar payları faiz gibi değerlendirilerek KKDF kesintisine tabi tutulacaktır.

³⁹ 12.09.2000 tarihli ve 2000/6-18.04.2000 tarihli ve 2000/1 FŞ sayılı Merkez Bankası Talimatları ile Gelirler Genel Müdürlüğünün Türkiye Bankalar Birliğini muhatap 08.12.2004 tarihli ve 58421 sayılı yazısı.

⁴⁰ Merkez Bankasının 07.05.2001 tarihli ve 58151 sayılı özelgesi.

⁴¹ 26.08.1998 tarihli ve 23445 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Katılım bankalarının kar-zarara katılma yöntemi ile kullandığı fonlarda fon kesintisi, yatırıma ilişkin vade sonunda gerçekleşen kar tutarından sözleşme ile belirlenen oranda kurum payına düşen ve kar olarak hesaplara intikal ettirilecek tutar (kurum payı + havuz payı) üzerinden tahakkuk tarihinde (faturanın düzenlendiği tarihte) hesaplanarak süresi içerisinde fona yatırılacaktır. Kullandırılan diğer fonlarda ise, fon kesintisinin karın tahakkuk ettiği tarihte hesaplanarak yatırılması gerekmektedir.⁴²

Katılım bankalarının tüketicilere (gerçek kişilere ticari amaçla kullandırılmamak kaydıyla) mal ve hizmet alımları dolayısıyla kullandığı fonlar ile diğer fonlarda bankalar ve finansman şirketlerince bu kredilere uygulanan oranlarda fon kesintisi yapılacaktır.⁴³

2.2.11. Kredi Kullanımı ve Dosya Masrafı

Son dönemlerde bankalarca kullandırılan bireysel tüketici kredileri için, dosya masrafı adı altında kredi kullanıcısından para alındığı ve/veya kullandırılan krediden kesinti yapıldığı, ancak bu konuda bankalar arasında hatta aynı bankanın farklı dönemleri itibariyle standart bir uygulama olmadığı ve kullandırılan kredi tutarına göre bu dosya masraflarının farklılaştırıldığı görülmektedir.

Bu kapsamda, tüketiciler kampanyalı kredi adı altında nispeten yüksek görünen faiz oranlı krediler yerine düşük faiz oranlı kredilere yönlendirilmekte, ancak söz konusu kredilerde bankalarca vazgeçilen faiz geliri yerine o güne kadar alınan dosya masraflarının artırılması yoluna gidilmekte ve dosya masrafı adı altında tahsil edilen veya kesilen tutarların genellikle KKDF kesintisine tabi tutulmadığı anlaşılmaktadır.

Merkez Bankasının 12.09.2000 tarihli ve 2000/6 sayılı Talimatında "*....kaynak kullanımını destekleme fonu mevzuatı gereğince, Türk Lirası kredilerde fon kesintisi faiz tahakkukunda doğmakta ve tahakkuk eden faizler üzerinden tahakkuk tarihinde hesaplanarak, tahakkuk ettirilen faizlere ek olarak tahsil edilmekte olup, komisyon ve sair ücretlerden Fon'a kesinti yapılmamaktadır. Ancak, tahakkuk ettirilen tutarların faiz niteliğinde olması halinde, bu tutarlar bankalarca komisyon veya sair ücret olarak adlandırılabilir, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na kesinti yapılması gerekmektedir.*" denilmektedir. Ayrıca, anılan Bankanın 18.04.2000 tarihli ve 2000/1-FŞ sayılı Talimatında da aynı mahiyette açıklamalara yer verilmektedir.

Gelir İdaresi, uygulama birliğinin sağlanması ve haksız rekabetin önlenmesi amacıyla konu hakkında dosya masrafı adı altında alınan tutarların, yukarıda açıklanan Merkez Bankası talimatları çerçevesinde

---

⁴² 14.09.1998 tarihli ve 98/1-ÖFK sayılı Merkez Bankası Talimatı.

⁴³ 14.09.1998 tarihli ve 98/1-ÖFK sayılı Merkez Bankası Talimatı.

değerlendirilmesi ve bu masrafların faiz niteliğinde olan kısmının KKDF kesintisine tabi tutulması gerektiği şeklindeki görüşünü açıklamıştır.⁴⁴

2.3. Yurt Dışından Sağlanan Krediler

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 4 üncü maddesinin (a) bendinde, “*Türkiye’ye döviz ithali serbesttir.*” hükmüne yer verilmiş; (c) bendinde ise, Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışında yerleşik kişilerden, Türkiye’de yapacakları işlemler nedeniyle döviz kabul etmeleri serbest bırakılmıştır.

32 sayılı Kararın 17 nci maddesine göre, Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından kredi temin etmeleri, bu kredileri bankalar aracılığıyla kullanmaları kaydıyla serbesttir.

Söz konusu Kararın 2 nci maddesinde, “*Türkiye’de yerleşik kişiler*” ifadesinin, “*Yurt dışında işçi, serbest meslek ve müstakil iş sahipleri dahil Türkiye’de ikametgah sahibi gerçek ve tüzel kişileri*” kapsadığı; Türkiye’de yerleşik sayılmayan gerçek ve tüzel kişilerin ise “*dışarıda yerleşik kişiler*” olarak kabul edileceği hükme bağlanmıştır.

32 Sayılı Karara İlişkin olarak Merkez Bankası tarafından yayımlanan 2008-32/34 sayılı Tebliğde⁴⁵ de konuya ilişkin açıklamalar yapılmıştır. Anılan Tebliğin “Krediler” başlıklı 11 inci maddesinde, Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredileri bankalar aracılığı ile kullanabileceği; ancak aşağıdaki kredilerde bu şartın aranmayacağı belirtilmiştir.

a) Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışındaki işleriyle ilgili olarak yurt dışından sağladıkları krediler.

b) Türkiye’de yerleşik kişilerce ihracat kredi kurumlarından veya ihracat kredisi garanti kuruluşlarının garantisi kapsamında yurt dışından sağlanan ve doğrudan yurt dışındaki ihracatçı firmaya ödenen krediler.

c) İhracat kredi veya garanti kuruluşu olmamakla birlikte, nakit kredi yerine malın peşin alımı ve vadeli finansman desteği sağlayan yurt dışındaki kalkınma bankalarından sadece mal ithaline yönelik sağlanan krediler.

ç) Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından gemi satın alınması amacıyla yapılacak ithalat kapsamında sağlanan krediler.

Bu çerçevede, gerek bankalar ve finansman şirketlerinin gerekse bunların dışında kalan gerçek ve tüzel kişilerin yurt dışından sağladığı

⁴⁴ GİB tarafından Türkiye Bankalar Birliğine hitaben yazılan 13.03.2009 tarihli ve 28293 sayılı özelge.

⁴⁵ 28.02.2008 tarihli ve 26801 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

krediler KKDF kesintisinin konusuna girmektedir.

2.4. Yurt Dışından Sağlanan Krediler Kapsamında Değerlendirilen İşlemler

2.4.1. Fiduciary İşlemler

Fiduciary işlemler, Türkiye kaynaklı fonların yurt dışında kurulu bir banka veya şube kullanılarak önce yurt dışına çıkarılması ve daha sonra tekrar yurda getirilmesi şeklinde işleyen sistemdir. Fiduciary işlemleri, KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 17 Sıra No.lu Tebliğle yapılan değişik 2 nci maddesinde tanımlanmıştır. Buna göre, Türkiye’de kurulmuş bankaların yabancı bankalar veya yurt dışındaki kendi şubeleri adına yurt içinden kabul ettikleri mevduat veya aracılık ettikleri havalelerle karşılıklı olarak yurt dışından açtırılan mevduat hesapları ile havale olarak gelen ve Türkiye’de yerleşik kişilerin kullanımına sunulan paralar bu tebliğ uygulamasında kredi olarak kabul edilir.

Türkiye’de faaliyet gösteren bankaların yurt dışındaki bankalar veya yurt dışındaki kendi şubeleri adına yurt içinden kabul ettikleri mevduat veya Türkiye’deki kişilerin yurt dışı bankalara veya şubelere gönderecekleri havalelerle karşılıklı olarak, yurt dışındaki banka veya şubeden Türkiye’ye gönderilen havaleler kredi olarak değerlendirilecek ve vadesine bakılmaksızın fon kesintisine tabi tutulacaktır.⁴⁶

Ancak, fiduciary işlem olarak nitelendirilen kredilerin Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladığı ortalama vadesi 3 yıldan uzun krediler kapsamında değerlendirilerek KKDF istisnası uygulanması mümkün değildir.

2.4.2. Prefinansman Kredileri

Prefinansman kredisi genellikle mali durumu zayıf olan ihracatçının, mali ihracata hazırlaması için açılır. Bir tür avans biçimindeki ödemedir. Kredi, ihracat gerçekleştirildikten sonra mal bedelinden mahsup edilir. Eğer ihracat yapılmazsa alınan kredi faiziyle birlikte geri ödenir.

Prefinansman kredisi; ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ve döviz kazandırıcı faaliyetlerle ilgili mal ve hizmet alımının finansmanında kullanılmak üzere firmalar tarafından yurt dışından (kişi, kurum ve kuruluşlardan) sağlanarak Türkiye’deki bankalar ve finans kurumları aracılığıyla (garanti verilerek veya verilmeksizin) yurda getirilerek alış yapılmak suretiyle kullanılan, istisnalar hariç 18 ay vadeli kredilerdir. Bu kredilerin döviz olarak kullanılması mümkün değildir. Ayrıca kredinin anapara, faiz ve masraflarının ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ve

---

⁴⁶ 05.08.1996 tarihli ve 96/2 sayılı Merkez Bankası Talimatı.

döviz kazandırıcı faaliyetlerden sağlanan bedellerle ödenmesi gerekir.⁴⁷

Prefinansman kredileri gerek vadesi bakımından gerekse 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca KKDF kesintisine tabi tutulmaz. Ancak, Merkez Bankasının 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (3) numaralı bölümünde açıklanan kullanım şartlarına uyulmaması halinde, prefinansman kredileri üzerinden de fon kesintisi yapılacağı tabiidir.

İhracatçı bir şirketin yurt dışında yerleşik bir finans kurumundan Türk Lirası kredi kullanılması durumunda, bu kredinin Türk Lirası prefinansman kredisi olup olmayacağı ve vadeye bağlı olarak KKDF doğup doğmayacağı konusunda Gelir İdaresine sorulan soru üzerine, şirketin yurt dışındaki bir finans kurumundan ihracatın finansmanı için sağlanacak Türk Lirası prefinansman kredilerinde KKDF kesintisi oranının sıfır olarak uygulanması gerektiği şeklinde görüş verilmiştir.⁴⁸

2.4.3. Sermaye Piyasası Borçlanma Araçlarının Yurt Dışında İhracı Suretiyle Sağlanan Fonlar

95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesi ile 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesine eklenen *“Bu Karar uygulamasında, krediler ifadesi; sermaye piyasası borçlanma araçlarının yurt dışında ihracı suretiyle temin edilen fonları da kapsar.”* hükmü uyarınca, sermaye piyasası borçlanma araçlarının yurt dışında ihracı suretiyle sağlanan fonlar da kredi kapsamında değerlendirilerek, bu şekilde sağlanan kredilerden de fon kesintisi yapılması kararlaştırılmıştır.⁴⁹

Ancak, 97/10043 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının⁵⁰ 1 inci maddesi ile söz konusu hüküm 17.10.1997 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılmıştır.

Buna göre, 17.10.1997 tarihinden itibaren sermaye piyasası borçlanma araçlarının yurt dışında ihracı suretiyle sağlanan fonlar, KKDF uygulaması açısından kredi olarak değerlendirilmeyeceğinden bu tür fonlardan KKDF kesintisi yapılmaması gerekmektedir.⁵¹

Bununla birlikte, sermaye piyasası borçlanma araçlarının yurt dışında ihracı suretiyle temin olunan fonlardan fon kesintisi yapılmaması için, söz konusu araçların yurt dışındaki ihracının, ihrac olundukları ülke mevzuatına uygun olarak yapılması gerekmektedir. Dolayısıyla, yabancı ülke mevzuatına uygun olmaksızın o ülkedeki kişi ve kuruluşlara özel yöntemlerle satılan

⁴⁷ 02.01.2002 tarihli ve 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesi, Bölüm III/3 syf. 46

⁴⁸ GİB tarafından verilen 26.11.2006 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

⁴⁹ 22.09.1995 tarihli ve 95/3 sayılı Merkez Bankası Talimatı.

⁵⁰ 17.10.1997 tarihli ve 23143 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

⁵¹ Merkez Bankasının 11.10.1997 tarihli ve 13690 sayılı özelgesi.

sermaye piyasası borçlanma araçları yoluyla toplanan fonlar, kredi olarak mütalaa edilerek fon kesintisine tabi tutulacaktır.⁵²

2.4.4. Döviz Üzerinden Düzenlenen Senetlerin Yurt Dışındaki Bankalara İskonto Ettirilmesi

Yurt içindeki bir banka tarafından aval verilmiş olsun ya da olmasın döviz üzerinden düzenlenen senetlerin yurt dışındaki bankalara iskonto ettirilmesi halinde, bu işlem lehdarın yurt dışından sağladığı bir kredi olarak kabul edilir. Bu durumda, senedin iskonto edildiği tarihteki Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak bulunacak Türk Lirası karşılığı üzerinden fon kesintisine tabi tutulacaktır.⁵³

Sermaye piyasası borçlanma araçlarının yurt dışında özel yöntemlerle satılması sonucu elde edilen ve kredi olarak değerlendirilen fonlar, “*bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladığı krediler*” ya da “*bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladığı krediler*” kapsamında değerlendirilecektir.⁵⁴

2.4.5. Yabancı Ortak Tarafından Yurt Dışından Gönderilen Sermaye Avansları

Yabancı Sermaye Çerçeve Kararı Hakkında 95/2 sayılı Tebliğin⁵⁵ 6 ncı maddesinde, mevcut yabancı sermayeli kuruluşların ileri bir tarihte yapacakları sermaye artışı için yabancı ortaklarından sermaye avansı kullanmalarının serbest olduğu; yabancı ortak tarafından yurt dışından gönderilen sermaye avansının izne tabi olmaksızın şirket adına açılacak döviz tevdiat hesabında tutulabileceği ve şirket tarafından kullanılabilmesi; daha sonra bu paraların sermayeye dönüştürülmesinde döviz tevdiat hesabının açıldığı tarihteki Merkez Bankası döviz satışı kurunun uygulanacağı belirtilmiştir.

Ayrıca, 95/2 sayılı Tebliğin 6 ncı maddesinde, sermaye avanslarının döviz hesabına alacak kaydedildiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde sermaye olarak tescil edilmesinin zorunlu olduğu, sermaye artışından vazgeçilmesi ya da başka bir nedenle yabancı ortağa iade edilen veya bir yıllık süre içerisinde sermaye olarak tescil ettirilmeyen avansların döviz tevdiat hesabına alacak kaydedildiği tarihten geçerli olmak üzere yurt dışından sağlanan kredi olarak addolunacağı ve ilgili mevzuatın genel hükümleri çerçevesinde işlem göreceği açıklanmıştır.

Yabancı sermayeli kuruluşlarda, yabancı ortak tarafından yurt dışından

---

⁵² Merkez Bankasının 11.10.1997 tarihli ve 13690 sayılı özelgesi.

⁵³ 07.07.1997 tarihli ve 97/5 sayılı Merkez Bankası Talimatı.

⁵⁴ 22.09.1995 tarihli ve 95/3 sayılı Merkez Bankası Talimatı.

⁵⁵ 24.08.1995 tarihli ve 22384 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

gönderilen ve şirket adına açılmış döviz tevdiat hesabına alacak kaydedilen sermaye avanslarının 3 yılın sonunda sermaye avansı olarak tescil edilmemesi halinde bu tutarlar, şirket tarafından kullanılıp kullanılmadığına bakılmaksızın döviz tevdiat hesabına alacak kaydedildiği tarihten itibaren kredi olarak değerlendirilecektir.

Ancak, 2012/4116 sayılı Kararname ile yapılan düzenleme çerçevesinde KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (20) numaralı bendine göre, Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanan ve ortalama vadesi asgari 3 yıl ve üzerinde olan döviz kredilerinde KKDF kesintisi oranı sıfır olduğundan; ortalama vadesi 3 yıl sonunda sermaye avansı olarak tescil edilmeyen söz konusu tutarlar kredi olarak değerlendirilmekle birlikte, KKDF kesintisine tabi tutulmamalıdır.

Yabancı kuruluşlarda, yabancı ortak tarafından gönderilen ve şirket adına açılan döviz tevdiat hesabına alacak kaydedilen söz konusu sermaye avanslarının 1 yıldan önce yurt dışı edilmesi halinde ise, bu tutarların şirket tarafından kullanılıp kullanılmadığına bakılmaksızın, döviz tevdiat hesabına alacak kaydedildiği tarihten itibaren kredi olarak mütalaa edilerek KKDF kesintisi yapılacaktır.⁵⁶

Öte yandan, Merkez Bankasınca konu hakkında verilen bir görüşte, Türkiye’de iştiraki bulunan çok uluslu bir şirketin, gruba ait tüm iştirak ve şubelerinin yerel paralar dışındaki nakit akışlarına ilişkin hesaplarını yurt dışında mukim bir bankada toplaması ve bu hesaptan Türkiye’deki iştirakinin yararlandırılması halinde, söz konusu işlem Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladığı kredi olarak değerlendirildiği ve KKDF kesintisine tabi tutulacağı belirtilmiştir.⁵⁷

2.4.6. Yurt Dışından Türk Lirası Kredi Sağlanması

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 17/a maddesine göre, Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından kredi temin etmeleri ve bu kredileri bankalar aracılığıyla kullanmaları serbest olduğundan, Türkiye’de yerleşik kişiler uluslar arası piyasalardaki banka ve kredi kurumlarından Türk Lirası kredi de sağlayabilirler.

Bu krediler yurt dışından sağlanan döviz kedisine hükümlerine göre değerlendirilir; ancak, KKDF yönünden Türk Lirası veya dövize endeksli Türk Lirası kredilere uygulanan hükümlere tabi tutulur.⁵⁸

88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin KKDF Hakkında Tebliğin 2 nci maddesine göre; bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik

⁵⁶ Gelirler Genel Müdürlüğü’nün 20.05.2002 tarihli ve 22845 sayılı özelgesi.

⁵⁷ Merkez Bankasının 07.08.1998 tarihli ve 86267 sayılı özelgesi.

⁵⁸ 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (III-1.6.) numaralı bölümü, syf.24

kişilerin yurt dışından sağladıkları krediler nedeniyle, tahakkuk ettirilen faiz tutarı üzerinden KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir.

Merkez Bankasının 07.07.1997 tarihli ve 97/5 sayılı talimatında, Türkiye'de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanan Türk Lirası kredilerde fon kesintisinin, faiz üzerinden sözleşmede belirtilen faiz tahakkuk dönemlerinde hesaplanacağı ve faiz tahakkuk dönemini izleyen ayın 15 inci gününe kadar kredi kullanımına aracılık eden banka tarafından beyan edilip ödeneceği belirtilmiştir. Dolayısıyla, firmalarca yurt dışından kullanılan TL kredisi sebebiyle, sözleşme gereğince vade sonunda tahakkuk edecek faiz tutarı üzerinden tahakkuk tarihi itibarıyla yürürlükteki oranda KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir.⁵⁹

Mevcut durumda, banka ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladıkları TL kredilerde KKDF oranı sıfır olarak, bunlar dışındaki Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları TL kredilerde KKDF oranı %3 olarak uygulanacaktır.

2.4.7. İhracat Faktoringi

Factoring şirketleri, mal veya hizmet satışından doğmuş fatura ile tevsik edilen alacaklar ile Kurulca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde tevsik edilebilen mal veya hizmet satışına bağlı doğacak alacakları devralmak suretiyle tahsilini üstlenen, bu alacaklara karşılık ödemelerde bulunarak, finansman sağlayan şirketlerdir.⁶⁰

Merkez Bankası tarafından yayımlanan 25 Sıra No.lu Tebliğe⁶¹ göre, factoring şirketlerince yurt dışından sağlanan ve bir banka aracılığıyla kullanılan kredilerin, ihracat faktoringinde kullanılacağı beyan edilen kısmından fon kesintisi yapılmaması gerekmektedir.

Ancak, ihracat faktoringinde kullanılacağı beyan edilen kısmın bu amaçla kullanıldığına kredi süresi içerisinde tevsik edilememesi halinde başlangıçta tahsil edilmeyen fon kesintilerinin cezai faizi ile birlikte tahsili gerekmektedir.⁶²

2.4.8. Post Finansman Kredileri

Post finansman kredileri, ithalatın finansmanında kullanılmak üzere, firmalarca yurt dışındaki satıcıdan veya uluslararası piyasalardan sağlanan krediler olup, yurt dışından sağlanan krediler kapsamında değerlendirilir ve

---

⁵⁹ GİB tarafından verilen 29.07.2009 tarihli ve 72562 sayılı özelge.

⁶⁰ 13.12.2012 tarihli ve 28496 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21.11.2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 3. ve 38. Maddeleri.

⁶¹ 18.02.2000 tarihli ve 23968 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

⁶² 19.04.12000 tarihli ve 2000/1 sayılı Merkez Bankası Talimatı.

KKDF düzenlemeleri çerçevesinde herhangi bir fon kesintisi muafiyet ya da istisnasından yararlanmadığı takdirde fon kesintisine tabi tutulur.

Türkiye’de yerleşik bankaların garantisi kapsamında ithalatçı firmaların borçlu sıfatıyla sağladıkları ve mal bedelinin ödenmesi için kullanılan nakit kredi (post finansman) tutarının, muhabir banka tarafından Türkiye’ye gönderilmeksizin doğrudan yurt dışındaki satıcıya ödenmesi mümkün bulunmadığından, Türkiye’ye getirilerek bankalar aracılığıyla kullanılması gerekmektedir.

Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanan döviz kredisinin kreditor tarafından borçlu firma adına kredi açıklaması ile Türkiye’deki kredi kullanımına aracılık eden bankaya doğrudan gönderilmesi esas olmakla birlikte, kreditor banka nezdinde, kredi verdiği kişi (borçlu) adına bir hesap açılması ve kredinin açılan bu hesaba ödenmesi, daha sonrada bu hesaptan Türkiye’deki bankaya gönderilmesi durumunda, bu krediler, kreditor den alınacak, kredinin kredi lehdarı adına açılan hesaba aktarıldığına ilişkin yazıya istinaden, doğrudan Türkiye’deki bankalar aracılığı ile kullanılan krediler şeklinde değerlendirilecektir.⁶³

Vesaik mukabilinde yurt dışındaki kreditorün ithalat bedelini ihracatçıya ödemesi, buna karşılık ithalatçının söz konusu tutarı belli bir vade sonunda, yurt içindeki banka aracılığı ile yurt dışındaki kreditorre ödemesi halinde, ithalatçının yurt dışından sağladığı kredi söz konusu olmakta ve fon kesintisine tabi tutulması gerekmektedir.

Aynı şekilde, post finansman kredisinden bankanın yararlanması ve dolayısıyla bankalar tarafından ithalat bedelinin ithalatçıdan tahsil edilerek vade sonunda yurt dışındaki kreditorre ödenmesi halinde, söz konusu işlem, bankaların yurt dışından sağladığı kredi olarak değerlendirilecektir.⁶⁴

2.5. Kabul Kredili, Vadeli Akreditif ve Mal Mukabili Ödeme Şekillerine Göre Yapılan İthalat

Merkez Bankası tarafından yayımlanan Türk Parasının Kıymetini Koruma Mevzuatının ithalata yönelik hükümlerinin uygulanmasına ilişkin esas ve usuller hakkındaki 23.06.2004 tarihli ve 2004/YB-50 sayılı Genelgede⁶⁵ ithalat işlemlerinde ödeme şekilleri tanımlanmıştır. Buna göre, akreditifli ödeme, vesaik mukabili ödeme, mal mukabili ödeme, kabul kredili ödeme, peşin ödeme, özel takas ve bağlı muamele ithalatta ödeme şekilleridir. Bunlardan KKDF’nin konusuna giren işlemler aşağıda yapılan sınıflandırma çerçevesinde ele alınacaktır.

⁶³ 02.01.2002 tarihli ve 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesi, Bölüm III-1.1.1. syf. 10.

⁶⁴ Merkez Bankasının 05.06.1997 tarihli ve 76245 sayılı özeldesesi.

⁶⁵ Merkez Bankasının 13.05.2003 tarihli ve 2003/YB-42 sayılı Genelgesi yerine geçmek üzere yayınlanmıştır.

KKDF kesintisinin konusunu genel olarak kredilendirme işlemleri oluşturmaktadır. Ödeme şekli itibariyle, ithalatçının kredilendirilmesinin söz konusu olduğu, kabul kredili, mal mukabili ve vadeli akreditif ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta da fon kesintisi yapılması gerekmektedir.

90/454 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesi ile 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın 3 üncü maddesinde yapılan değişiklik ile 28.08.1990 tarihinden geçerli olmak üzere kabul kredisi, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalattan KKDF kesintisi yapılması kararlaştırılmıştır.

KKDF kesintisine tabi olan ithalat işlemlerine ilişkin ödeme şekilleri, söz konusu Genelgede yer alan tanımlamalara göre aşağıda açıklanmıştır.

2.5.1. Mal Mukabili Ödeme Şekline Göre Yapılan İthalat

İthal edilen mal bedelinin, malın ithalatçı tarafından teslim alınmasından sonra ödenmesi şeklinde yapılan ithalattır.

Bu ödeme şeklinde bankaların ithalat hesabının takibi ve kapatılması yükümlülüğü bulunmamakla birlikte, firmaların mal bedelinin transferine ilişkin talepleri GB'nin ibrazı kaydıyla yerine getirilir ve bankaca GB üzerine transfere ilişkin not konulur.

Türkiye'deki bankaların aracılığı olmaksızın, bedelleri doğrudan ihracatçıya ödenen malların gümrük işlemleri de mal mukabili ödeme şekline göre sonuçlandırılır.⁶⁶

Mal mukabili ödeme şeklinde, mallar gümrükten çekildikten sonra mal bedeli ödenmektedir. Vadeli akreditifli veya kabul kredili ithalatta ise mal bedelleri mallar gümrükten çekildikten sonra, akreditifte belirtilen vadede veya poliçe vadesinde ödenmektedir. Dolayısıyla bu ödeme şekillerinde fon kesintisi uygulama nedeni, malların fiili ithalinin gerçekleştirilmesinden sonra ithalat bedelinin ödenmesi suretiyle ithalatçının kredilendirilmiş olmasıdır.⁶⁷

Gümrük Yönetmeliğinin 291 inci maddesine istinaden antrepodaki eşyayı devralan firmanın serbest dolaşıma giriş beyannamesi düzenlemesi halinde, mal mukabili ödeme şekline göre yapılacak ithalat üzerinden KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir.⁶⁸

88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesine göre; kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat KKDF kesintisine tabi olup vadeli

---

⁶⁶ Merkez Bankasının 23.06.2004 tarihli ve 2004/YB-50 sayılı Genelgesi.

⁶⁷ GİB tarafından verilen 15.05.2008 tarihli ve 6802- sayılı özelge.

⁶⁸ GİB tarafından verilen 04.06.2007 tarihli ve 6802-7 sayılı özelge.

akreditif, mal mukabili ve kabul kredili ödeme şekillerine göre yapılan ithalata ilişkin KKDF kesintisinin bankaya yatırılmış olduğunu gösterir banka makbuzunun gümrük idarelerine ibrazı gerekmektedir.

Bu itibarla, mal mukabili ithalat işlemleri nedeniyle düzenlenen her fatura için ayrı ayrı yürürlükteki oranda KKDF kesintisinin bankaya yatırılması ve söz konusu tutarların bankaya yatırıldığını gösterir banka makbuzunun Gümrük İdarelerine ibrazı gerekmektedir.

Belirli dönemler itibarıyla KKDF kesintilerinin peşin olarak ödenmesi ve alınacak dekont üzerinde her ithalat işlemine ilişkin olarak ödenmesi gereken KKDF kesintisi tutarının ilgili Gümrük Müdürlüğü tarafından düşüm yapılmak suretiyle işlem yapılması da mümkün bulunmamaktadır.⁶⁹

2.5.2. Kabul Kredili Ödeme Şekline Göre Yapılan İthalat

Kabul kredisi, mal bedelinin belli bir vadede ödenmesini taahhüt eden ve bu ödemeye bir poliçenin araç olduğu ödeme şeklidir. Dolayısıyla kabul kredisi, satılan malın bedelinin bir poliçeye bağlanan vadede satıcıya ödenmesidir.

Kabul kredisi ile akreditifli, vesaik veya mal mukabili olmak üzere her üç ödeme şekline göre ithalat yapılabilir. Poliçelerin vadesi, kabul tarihinden başlamak üzere taraflarca serbestçe belirlenebilir.

Kabul kredili, akreditifli ve vesaik mukabili ödeme şeklinde ithalat hesabı, poliçe vadesinde bedellerin transfer edildiği tarihten itibaren 180 gün içinde ithalatçının GB ile yapacağı başvuruya istinaden transferi yapan bankaca kapatılır.

Kabul kredili mal mukabili ödeme şeklinde, bankaca transfer yapılabilmesi, poliçeye kabul veya aval verilebilmesi için ithalatçı tarafından poliçe ile birlikte GB'nin de bankaya ibraz edilmesi zorunludur.

Kabul kredili işlemlerde, poliçenin tabi tutulduğu esaslar dahilinde bononun da kabul edilmesi mümkündür.⁷⁰

2.5.3. Vadeli Akreditif Ödeme Şekline Göre Yapılan İthalat

Akreditif, koşullu havale demektir. İthalatçının talimatı ile ithalata aracılık eden banka tarafından bu bankanın ihracatçının ülkesindeki muhabiri üzerinde açılan bir itibar hesabıdır. Bu durumda, satıcı malını gemiye yükleyerek sevk evrakını ilgili bankaya teslim eder ve malın bedelini oradan tahsil eder. Bu tür hesaplar genellikle, belirli bir süre ve miktar sınırlamasına tabi olarak açılır.

⁶⁹ GİB tarafından verilen 22.09.2006 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

⁷⁰ Merkez Bankasının 23.06.2004 tarihli ve 2004/YB-50 sayılı Genelgesi.

Vadeli akreditif ödeme Şekli, ithalatçı firmanın kendi bankasına verdiği bir emirle ithal edeceği malın karşılığını ihracatçı firmanın bankasına, mal ihraç edildiği takdirde, bir kredi mektubu ile ödemeyi taahhüt ettiği ödeme Şeklidir.

Bu ödeme Şeklinde, ithalat hesabı, muhabir hesaplarının borçlandırıldığı tarihten itibaren 180 gün içinde ithalatçının GB ile yapacağı başvuruya istinaden transferi yapan bankaca GB ile ödemeye ilişkin belgeler arasında uygunluğun sağlanması halinde kapatılır.

Akreditif bedelinin kısım kısım transfer edilmesi halinde 180 günlük hesap kapatma süresi son transfer tarihinden itibaren baŐlatılır ve hesabın kapatılmasında yapılan toplam ödeme tutarı dikkate alınır.

Ödemesi fiili ithalden sonra yapılan vadeli akreditifli işlemlerde ise ithalat hesabı, ödeme tarihinden itibaren 180 gün içinde kapatılır.

Bedeli banka kaynaklarından karşılanan akreditifin iptal edilmesi halinde, karşılığı TL serbest kurlardan DAB düzenlenmek suretiyle ilgisine ödenir.⁷¹

Türkiye'deki bir firma lehine Türkiye dışındaki bir ülkeden veya serbest bölgeden diğer bir ülkeye mal sevkiyatı için üçüncü bir ülkeye açılan akreditif bedelinin ödenmesi için Türkiye'deki bir firma tarafından yurt dışından kredi sağlanması halinde bu kredi üzerinden fon kesintisi yapılması gerekmektedir. Türkiye dışındaki bir ülkeden (veya serbest bölgeden) bir diğer üçüncü ülkeye yapılan mal sevkiyatlarında ise, Türkiye'ye herhangi bir mal ithalinin söz konusu olmaması nedeniyle ithalat için fon kesintisi yapılmasına gerek bulunmamaktadır.⁷²

Merkez Bankasının 05.08.1996 tarihli ve 96/2 sayılı Genelgesinin (2) numaralı bölümünde, *"Açılmış bir akreditif işleminde, bedelin bir kısmının malların özelliği nedeniyle geçici veya katı kabulünü veya montajını veya çalışır vaziyette teslim alınmasını veya değerinin ihtiva ettiği evsafa göre tespit edilmesini veya benzeri hallerin meydana gelmesini müteakip, sözleşmede belirtilen süre içinde müracaat edilmek kaydıyla, Türk Parası Transfer Belgesi veya Döviz Satım Belgesi düzenlenerek transfer yapılması, akreditif Şartları arasında olduğu durumlarda, bu tür akreditifler vadeli akreditif olarak değerlendirilmediğinden fon kesintisine tabi bulunmamaktadır. Ancak, bu tür bir işleminde firmaca, ithalatın vadesiz olduğunu gösterir bir belge ibraz edilemeyeceğinden, ithalatın ödeme Şeklinin bu tür bir akreditif olduğunun belirtilmesi halinde, gümrük idarelerince bu Şartı gösterir sözleşme metni aranacaktır."* ifadesine yer verilmiştir.

---

⁷¹ Merkez Bankasının 23.06.2004 tarihli ve 2004/YB-50 sayılı Genelgesi.

⁷² Merkez Bankasının 30.07.1997 tarihli ve 95456 sayılı özelgesi.

Anlaşılabacağı üzere, Merkez Bankasının anılan genelgesinde, açılmış bir akreditif işleminin varlığı halinde ve bazı şartların gerçekleşmesi kaydıyla bu akreditiflerin vadeli akreditif olarak değerlendirilmeyip fon kesintisine tabi tutulmayacağı yönünde açıklama yapılmış olup, bir sözleşme kapsamındaki ödemelerin akreditif açtırmaksızın yapılması durumunda, söz konusu ödemelerin anılan Genelge kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bir proje kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılacak ithalatlardan KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir. Ancak, proje kapsamında ithalata konu edilecek mallara ilişkin bedelin gümrük mevzuatında tanımlanan gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce transfer edildiğinin ilgili gümrük idarelerine tevsik edilmesi halinde, tevsike konu mallar açısından peşin ödeme söz konusu olacağından, bu şekilde yapılacak ödemeler üzerinden KKDF kesintisi yapılmasına gerek bulunmamaktadır.⁷³

Öte yandan, açılmış bir akreditif işleminde bedelin bir kısmının ithal makinenin geçici veya kati kabulünden sonra ödeneceği şartının bulunması durumunda, 96/2 sayılı Genelgede belirtilen diğer hususların da yerine getirilmesi kaydıyla bu tür akreditiflerin vadeli akreditif olarak değerlendirilmemesi, dolayısıyla KKDF'ye tabi tutulmaması gerekir.⁷⁴

- Mal bedelinin ödendiğinin gümrük idarelerine tevsiki

88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğde; kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatın KKDF kesintisine tabi olduğu hükme bağlanmıştır. Bu ödeme şekilleri içinde yer alan mal mukabili ödeme şeklinde, mal bedeli mallar gümrükten çekildikten sonra ödenmektedir. Vadeli akreditifli veya kabul kredili ithalatta ise mal bedelleri mallar gümrükten çekildikten sonra akreditifte belirtilen vadede veya poliçe vadesinde ödenmektedir.

Vadeli ithalatta fon kesintisi alınma nedeni, malların fiili ithalinin gerçekleştirilmesinden sonra ithalat bedelinin ödenmesi suretiyle ithalatçının kredilendirilmiş olmasıdır.

Nitekim, Merkez Bankasının 05.08.1996 tarihli ve 96/2 sayılı Talimatının 1 inci bölümünde, malların gümrükten çekilebilmesi için mutlaka gümrük idarelerine KKDF alındı makbuzu veya ödemeyi tevsik edici belgelerden birinin ibrazının zorunlu olduğu ifade edilmiştir. Malların gümrükten çekilmesi esnasında gümrük idarelerine mal bedelinin transfer edildiğinin tevsik edilememesi halinde yapılan ithalatın kredili ithalat olarak kabul edilmesi gerekir.

⁷³ GİB tarafından verilen 30.07.2007 tarihli ve 6802-7 sayılı özelge.

⁷⁴ GİB tarafından verilen 06.06.2007 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

Merkez Bankasının 12.09.1996 tarihli ve 96/3 sayılı Talimatının 9 uncu bölümü uyarınca, bedelleri Merkez Bankasının Sermaye Hareketleri Genelgesinde belirtilen esaslar çerçevesinde sağlanan kredilerden karşılanmak suretiyle ödenen ithalatta, bankalarca döviz satım belgesi düzenlenmediğinden, bedelleri söz konusu kredilerden karşılanan ithalatlarda mal bedelinin ödendiğinin gümrük idarelerine tevsikini teminen bankalarca firmalara, ilgili gümrüğe ibraz edilmek üzere mal bedelinin yurt dışındaki ihracatçıya ödendiğine dair bir yazının verilmesi gerekir.

Bir firma adına onaylı serbest dolaşıma giriş beyannamesinde ödeme şeklinin akreditif olarak beyan edilmesi ancak beyanname eki banka belgesinde ise ödeme şeklinin standby akreditif olarak belirtilmesi durumunda, ödemenin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce yapıldığının yurt dışındaki ihracatçı firma ile ödemeyi yapan firmadan alınan ispat kabiliyeti olan yazı ve belgelerle ilgili gümrük idaresine tevsik edilmesi şartıyla söz konusu ithalat üzerinden KKDF kesintisi yapılmayacaktır. Ancak, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce ödeme yapıldığının tevsik edilememesi durumunda, ithalatçının kredilendirilmesi söz konusu olacağından fon kesintisinin yapılması gerekmektedir.⁷⁵

- Vadeli bir akreditifin yurt dışı banka aracılığı ile iskonto edilerek bedelinin ihracatçıya ödenmesi

20.11.2001 tarihli ve 2001/3 sayılı Merkez Bankası talimatında, açılan vadeli ithalat akreditiflerinin vade tarihinden önce yurt dışı banka tarafından iskonto edilerek bedelinin yurt dışındaki ihracatçıya ödenmesi durumunda KKDF kesintisi yapılmayacağı, ancak ithalat işlemleri vadeli olduğundan, ithalat tutarı üzerinden fon kesintisi yapılması gerektiği ifade edilmiştir. Bu nedenle, vadeli bir akreditifin yurt dışı banka aracılığı ile iskonto edilerek bedelinin ihracatçıya ödenmesi durumunda iskonto işlemi nedeniyle fon kesintisi yapılmasına gerek bulunmamakta olup, malın gümrükten çekilmesi sırasında ithalat tutarı üzerinden KKDF kesintisinin yapılması gerekmektedir.⁷⁶

- İthalat ödemesinin peşin bir nitelik taşıyıp taşımadığı

İthalatçı firmaların yurt dışındaki bankalar aracılığı ile açtırdıkları akreditiflerin bedellerinin, akreditifi açan bankaca ihracatçı firma hesaplarına ödendiğinin havaleyi yapan Türkiye'deki bankaya teyit edilmesi ve ithalatçı firmanın konuyla ilgili bilgi ve belgeleri (akreditif sözleşmesi, proforma fatura vb.) Türkiye'deki transfer yapan bankaya ibraz etmesi halinde, Türkiye'den yapılan transferin ithalat ödemesi olarak kabul edilmesinde kambiyo mevzuatı açısından sakınca bulunmamaktadır.

---

⁷⁵ GİB tarafından verilen 20.06.2007 tarihli ve 6802-7 sayılı özelge.

⁷⁶ GİB tarafından verilen 01.07.2007 tarihli ve 6802-7 sayılı özelge.

İthalatçı firmalar akreditifli ödeme şekline göre gerçekleştirecekleri ithalat işlemlerinde akreditifli amir/ithalatçı sıfatıyla yurt dışındaki bankalar nezdinde açmayı tercih edebilmekte, bu akreditif bedellerinin Türkiye'deki bankacılık sistemi kullanılarak ithalatçı firmanın hesapları üzerinden ödenmesi sırasında, ithalatçı firmanın Türkiye'den yaptığı transferin;

- Yurt dışında akreditifli açan banka hesaplarına ve nihai olarak ihracatçı firma hesaplarına alacak kaydedilmek üzere şartlı olarak gönderilmesi,

- Yurt dışında akreditifli açan banka nezdindeki yine ithalatçı firmanın hesaplarına gönderilmesi,

durumunda bu transferlerin bir ithalat ödemesi olarak kabul edilmesi mümkün olmakla beraber, bu ithalat ödemesinin peşin bir nitelik taşıyıp taşımadığı hususunda karar verilirken ithalata ilişkin ödemenin hangi tarihte yapıldığının belirlenmesi ve bu tarihin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihle karşılaştırılması gerekmektedir.

Bu kapsamda, KKDF yönünden, ithalat ödemesinin, akreditif bedellerinin akreditifli açan bankaca ihracatçı firma hesaplarına ödendiği tarih itibariyle yapılmış olduğunun kabul edilmesi ve bu tarihin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarih ile karşılaştırılması gerekmektedir.

Bu itibarla, yurt dışındaki akreditifli açan banka tarafından ihracatçı firma hesaplarına ithalat ödemesinin yapıldığı tarihin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce olması kaydıyla Türkiye'den yapılan transferin KKDF yönünden peşin bir ithalat olarak kabul edilmesi mümkündür. İhracatçı firmanın hesaplarına gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten sonra ödeme yapılması halinde ise Türkiye'den yapılan transferin peşin bir ödeme olduğunun kabul edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, bu transfer işlemi sebebiyle gümrük idarelerine peşin bir ödeme yapıldığı hususu ithalatçı tarafından yurt içindeki transferi gerçekleştiren bankadan alınacak bir belgenin ilgili gümrük idaresine ibraz edilmesi suretiyle tevsik edilecektir. İlgili gümrük idaresine sunulacak bu yazıda, yurt dışındaki bankalar aracılığıyla açtırılan akreditiflerin bedelinin akreditifli açan banka tarafından ihracatçı firma hesaplarına ödendiğinin şifreli bir mesajla bankalarına teyit edildiği ve bu ödemenin mesnedi ithalat işlemine ait belgelerin de bankalarına ibraz edildiği belirtilecektir.⁷⁷

- Yurt dışından ithal amacıyla gümrük antrepoya mal getiren ve bu malın bedelini yurt dışındaki ihracatçıya peşin ödeyen bir firmadan gümrüklenmemiş malın satın alınarak Türkiye'ye ithal edilmesi

⁷⁷ GİB tarafından verilen 23.03.2009 tarihli ve 31928 sayılı özelge.

88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğın 2 nci maddesi uyarınca; peşin ödeme şekline göre yapılan ithalat işlemleri üzerinden ise fon kesintisi yapılmamaktadır. Öte yandan, ödeme şekli "peşin" olarak belirtilen ithalat işlemlerinde, mal bedelinin gümrük mevzuatında tanımlanan gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce transfer edildiğinin tevsik edilmesi halinde fon kesintisi yapılmaması, mal bedelinin bu tarihten sonra transfer edilmesi halinde ise ithalatçı kredilendirilmiş olacağından KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir.

Bu kapsamda, gümrük beyannamesinde gösterilen ithalat tutarının Türk Lirası karşılığının, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce transfer edildiğinin ödeme şekline göre Döviz Satım Belgesi, Türk Parası Transfer Belgesi veya ithalat bedelinin döviz tevdiat hesabından ödendiğine dair bankaca verilen bir yazı ile ilgili gümrük idarelerine tevsik edilmesi halinde peşin bir ödeme yapıldığı kabul edilmekte ve fon kesintisi yapılmadan malların ithal edilmesi mümkün bulunmaktadır.

Bu itibarla, söz konusu ithalat işlemi bakımından peşin bir ödemeden söz edilebilmesi ve fon kesintisinin doğmaması için gerek ilk ithalatçı tarafından asıl ihracatçıya yapılan ödemenin, gerekse firmanın ilk ithalatçıya yapacağı transferin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce tamamlanmış olması ve ilgili gümrük idarelerine ibraz edilecek belgelerle durumun tevsik edilmesi gerekmektedir.

Buna göre, ilk ithalatçı tarafından asıl ihracatçıya peşin bir ödeme yapılmış olsa bile firmaca gümrük antreposunda satın alınacak mala ilişkin ödemenin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten sonra yapılması halinde bunun peşin bir ödeme sayılması mümkün bulunmamaktadır.⁷⁸

- Yurt dışından vadeli akreditif ödeme yöntemine göre yapılacak hammadde ithalati

88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğın 2 nci maddesine göre; kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemler KKDF kesintisine tabi olup vadeli akreditif ödeme yöntemine göre yapılan hammadde ithalati üzerinden KKDF kesintisi yapılmayacağına dair anılan Tebliğde herhangi bir hükme yer verilmemiştir. Buna göre, yurt dışından vadeli akreditif ödeme yöntemine göre yapılacak hammadde ithalatının KKDF kesintisine tabi tutulması gerekmektedir.⁷⁹

---

⁷⁸ GİB tarafından verilen 28.08.2009 tarihli ve 81635 sayılı özelge.

⁷⁹ İzmir Vergi Dairesi Başkanlığınca verilen 27.07.2010 tarihli ve 032-73 sayılı özelge.

2.6. Kabul Kredili, Mal Mukabili ve Vadeli Akreditif Ödeme Şekillerine Göre Yapılan İthalat Kapsamında Değerlendirilen İşlemler

2.6.1. Özel Takas Ödeme Şekline Göre Yapılacak İthalat

Özel takas ödeme, mal ve/veya hizmet ihraç ve ithalinde tarafların aynı gerçek veya tüzel kişiler olması halinde mal ve/veya hizmet ihraç bedelleri ile mal ve/veya hizmet ithal bedelleri herhangi bir para hareketi söz konusu olmaksızın kısmen veya tamamen takas (mahsup) edilebildiği bir dış ticaret ödeme şeklidir.

Özel takas ödeme şekline göre yapılan ithalat fon kesintisine tabi bulunmamakla beraber, fiili ithal tarihinden itibaren 180 gün içinde takas talebinde bulunulmaması veya ihracat bedellerinin ithalat bedellerini karşılamaması halinde, söz konusu ithalat veya ithalatın karşılanmayan kısmı, mal mukabili ödeme şekline dönüşecek ve KKDF kesintisine tabi tutulacaktır. Ayrıca fiili ithal tarihinden fona yatırıldığı tarihe kadar geçen süre için fon kesintisi tutarı üzerinden cezai faiz hesaplanacaktır.⁸⁰

2.6.2. Bağlı Muamele İşlemleri

Bağlı muamele, ithal edilen mal, hizmet ve teknoloji bedelinin mal, hizmet ve teknoloji ihracıyla karşılandığı, ithal veya ihraç fazlalığının döviz olarak ödendiği veya tahsil edildiği bir ödeme şeklidir.⁸¹

Bağlı muamele izni kapsamında gerçekleştirilen ithalat ve ihracat işlemlerinde ithalatın ve ihracatın İhracatçı Birlikleri tarafından verilen izin belgesindeki süre (ek süreler dahil) içinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Verilen süreden itibaren 90 gün içinde ithalat ve ihracat hesabının kapatılmasını teminen aracılık eden bankaya müracaat edilmesi zorunludur.

Bağlı muamele izni kapsamında gerçekleştirilen ithalat işlemlerinde, ihracatın yapılmaması veya ihracat bedellerinin ithalat bedellerini karşılamaması halinde, ithalat veya ithalatın ihracatla karşılanmayan kısmı, özel takas işlemlerinde olduğu gibi, mal mukabili ödeme olarak kabul edilecektir. Dolayısıyla, KKDF mevzuatına göre mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalat fon kesintisine tabi olduğundan bağlı muamele izin belgesi kapsamında yapılan ancak bedeli ihracatla karşılanmayan ya da kısmen karşılanan ithalat işlemleri fon kesintisine tabi olacaktır.⁸²

⁸⁰ 09.03.1999 tarihli ve 99/1 sayılı Merkez Bankası Talimatı.

⁸¹ Merkez Bankasının 23.06.2004 tarihli ve 2004/YB-50 sayılı Genelgesi.

⁸² 01.07.1999 tarihli ve 99/2 sayılı Merkez Bankası Talimatı.

2.6.3. İthalat Bedellerinin Doğrudan Yurt Dışındaki İhracat Kredi Kurumu veya İhracat Kredisi Sigorta Kurumu Tarafından Ödenmesi

Türkiye'deki bir banka tarafından düzenlenen vadeli akreditiften veya ithalatçı tarafından kabul edilen ve bankaca aval verilen vadeli ödeme şekline göre keşide edilmiş poliçeden doğan alacakların, yurt dışındaki ihracatçı ile ihracat kredi veya ihracat kredisi sigorta kurumu arasında yapılan anlaşma çerçevesinde, yurt dışındaki sözü edilen kuruluşlarca iskonto edilmesi, akreditif ve poliçenin vade ve diğer koşullarını değiştirmemektedir.

Türkiye'deki ithalatçı ve bankanın yükümlülüğü, ilgili akreditif ve poliçe koşulları ile sınırlı olup, Türkiye'ye vadeli ithalat ödeme şekline göre bir mal girişı, dolayısıyla ihracatçıdan temin edilen bir aynı kredi söz konusu olduğundan, ihracatçının iskonto suretiyle kendi finansmanını sağlaması nedeniyle, işlemin Türkiye'ye açılan nakdi bir kredi olarak değerlendirilmesi mümkün değildir.

Bu nedenle, ithalat bedellerinin doğrudan yurt dışındaki ihracat kredi veya ihracat kredisi sigorta kurumu tarafından ihracatçıya ödenmesi, ithalat işleminin vadeli ithalat ödeme şekillerine göre yapılması niteliğini ortadan kaldırmayacaktır. Bu durumda, söz konusu ithalat üzerinden fon kesintisi yapılması gerekir.⁸³

2.6.4. Belirli Bazı Koşullara Bağlı İthalat İşlemlerine İlişkin Olarak Açılan Akreditifler

Açılmış bulunan bir akreditifte, bedelin bir kısmının, malın özelliği sebebiyle geçici veya kesin kabulünden, malın montajından, çalışır vaziyette teslim alınmasından veya değerinin ihtiva ettiği evsafa göre tespit edilmesinden veya benzeri hallerden sonra ödenmesinin şart edildiği durumlarda, bahse konu hallerin meydana gelmesini müteakip akreditif şartında belirlenen süre içinde müracaat edilmek kaydıyla transfer yapılabilir. Bu şekildeki akreditifle ilgili ithalat hesabı, döviz satışı yapılan kısım için genel esaslar çerçevesinde, bedeli yukarıda belirtilen hallerin meydana gelmesinden sonra ödenecek kısım için transfer sırasında kapatılır.⁸⁴ Bu tür akreditifler vadeli akreditif olarak değerlendirilmeyeceğinden fon kesintisi yapılmaması gerekmektedir.

Ancak bu tür bir işlemde, firma tarafından ithalatın ödeme şeklinin bu tür bir akreditif olduğunun belirtilmesi halinde gümrük idaresince bu şartı gösterir sözleşme metni aranacaktır.⁸⁵

---

⁸³ Maliye Bakanlığının 15.11.2002 tarihli ve 49165 sayılı, 24.08.2006 tarihli ve 6802-7 sayılı özelgeleri.

⁸⁴ Merkez Bankasının 23.06.2004 tarihli ve 2004/YB-50 sayılı Genelgesi.

⁸⁵ Merkez Bankasının 05.08.1996 tarihli ve 96/2 sayılı Genelgesi.

Yukarıdaki açıklamaya göre, örneğin makinenin belli bir yüzde oranında çalışır vaziyete getirilmesinden sonra bedelinin ödenmesi değil, bedelin bir kısmının çalışır vaziyette teslim alınmasını müteakip ödenmesinin anlaşılması gerekmektedir.⁸⁶

Konuya ilişkin bir örnek uygulamada, devam eden bir yatırımla ilgili ithalat ödemelerinin % 45'lik kısmının % 15'lik dilimler halinde peşin, % 45'lik kısmının bir banka aracılığıyla yurt dışındaki bankadan temin edilen uzun vadeli krediden vesaiklerin tesliminde, kalan %10'luk kısmının ise geçici ve kati kabulün ve montajın yapıp tesisin çalışır vaziyette teslim alınmasından sonra ödenmesi halinde,

- Anlaşma gereğince % 15'lik dilimler halinde peşin olarak ödenecek olan % 45'lik bedel üzerinden KKDF kesintisi yapılmaması,

- Yapılan yatırımın % 45'lik kısmının finansmanı için bir banka aracılığıyla yurt dışındaki bankadan temin edilen uzun vadeli döviz kredisinin ortalama vadesinin asgari 3 yıl v üzerinde olması durumunda KKDF kesintisi yapılmaması,

- Yapılan ödemelerin % 10'luk kısmının Merkez Bankasının 05.08.1996 tarihli ve 96/2 sayılı Genelgesinin (2) numaralı bölümünde sayılan şartları sağlaması durumunda KKDF kesintisine tabi tutulmaması,

gerekir.⁸⁷

2.6.5. Fiili İthalat Esnasında Gümrük İdaresine Mal Bedelinin Transfer Edildiğinin Tevsik Edilememesi

Malların gümrükten çekilmesi sırasında (fiili ithalatta), Gümrük İdarelerine mal bedelinin transfer edildiğinin tevsik edilememesi halinde, bu ithalat kredili ithalat olarak kabul edilecek ve Gümrük İdaresince KKDF kesintisinin yatırıldığına ilişkin makbuz aranacaktır.⁸⁸

2.6.6. Geçici İthalat Rejimine Göre Yapılan İthalat

4458 sayılı Gümrük Kanununun⁸⁹ 128 ila 134 üncü maddelerinde, Geçici İthalat Rejimine ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. 4458 sayılı Kanunun 128 inci maddesinde, "Geçici ithalat rejimi, serbest dolaşıma girmemiş eşyanın ithalat vergilerinden tamamen veya kısmen muaf olarak ve ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, Türkiye Gümrük Bölgesi içinde kullanılması ve bu kullanım sırasındaki olağan yıpranma dışında,

⁸⁶ Maliye Bakanlığının 19.09.2002 tarihli ve 38085 sayılı özelgesi.

⁸⁷ GİB tarafından verilen 30.09.2005 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

⁸⁸ Merkez Bankasının 20.08.2001 tarihli ve 11085 sayılı yazısı.

⁸⁹ 04.11.1999 tarihli ve 23866 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

herhangi bir değişikliğe uğramaksızın yeniden ihracına olanak sağlayan hükümlerin uygulandığı rejim” olarak tanımlanmıştır.

Gümrük Kanununun 134 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasında ise ithal eşyası için gümrük yükümlülüğü doğduğunda, gümrük vergilerinin tutarının geçici ithalat rejimine ilişkin beyanda bulunulduğu tarihte söz konusu eşyaya ait vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarına istinaden tespit edileceği; ancak tam muafiyet suretiyle geçici ithal edilen eşya ile ilgili olarak gümrük yükümlülüğü doğması halinde, bu Kanunun 193 üncü maddesinde belirtilen tarihte söz konusu eşyaya ilişkin vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurlarının esas alınacağı hükme bağlanmıştır.

Gümrük Kanununun 128-134 üncü maddeleri çerçevesinde malın geçici ithaline izin verilmesi halinde, yurda girişı yapılan eşyanın fiili ithalinden önce fon kesintisinin yatırılması şartı aranılmamaktadır. Geçici ithale konu olan eşyanın ihraç edilip edilmediği Gümrük İdaresince takip olunacaktır. Söz konusu eşyanın yurda kati ithalinin yapılması halinde, fiili ithal tarihindeki Merkez Bankası döviz alış kurları esas alınarak hesaplanacak fon kesintisi, fiili ithal tarihinden kesintinin yatırıldığı tarihe kadar hesaplanacak cezai faizi ile birlikte yatırılmalıdır.⁹⁰

2.6.7. Hariçte İşleme Rejimi Kapsamında Yapılan İthalat

Hariçte İşleme Rejimi, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 135 inci maddesinde, serbest dolaşımdaki eşyanın hariçte işleme faaliyetlerine tabi tutulmak üzere Türkiye Gümrük Bölgesinden geçici olarak ihracı ve bu faaliyetler sonucunda elde edilen ürünlerin ithal vergilerinden tam veya kısmi muafiyet suretiyle yeniden serbest dolaşıma girişine ilişkin hükümlerin uygulandığı rejim olarak tanımlanmıştır.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar ile Hazine Müsteşarlığının 2008-32/34 Sayılı Tebliğine İlişkin I-M Sayılı Merkez Bankası Genelgesinin "*Görünmeyen İşlemlere İlişkin Hükümler*" bölümünün 21 inci maddesinde, Türkiye'de yerleşik kişilerin dışarıda yerleşik kişilerden Türkiye'deki işleriyle ilgili olarak sağladıkları döviz tahsis edilebilecek veya Türk parası transferi suretiyle ödeme yapılabilecek hizmetlerin ve Görünmeyen İşlemlerle ilgili diğer ödemelerin 25 inci maddede açıklandığı, 24'üncü maddesinde de bu ödemelerin Görünmeyen İşlemlere ilişkin kati ve avans döviz satış işlemleri veya Türk parası transferlerinin, borcu gösteren fatura, proforma fatura ve gerekli diğer belgelere göre yapılacağı, 25'inci maddesinde ise döviz ödenmesini veya Türk parası transferini gerektiren hizmetler ve giderler sayılmış ve bu maddenin "*A-1 Tamir ve Montaj*" maddesinde, tamir, montaj ve benzeri giderler için yurt dışına ödeme yapılacağı belirtilmiştir.

---

⁹⁰ Merkez Bankasının 01.12.1997 tarihli ve 147467 sayılı özelgesi.

I-M Sayılı Genelgenin "Görünmeyen İşlemlere İlişkin Hükümler" bölümünün uygulanmasına dair bankalara gönderilen 13 Ocak 2000 tarih ve 2000/YB-4 sayılı Görünmeyen İşlemler Genelgesinin "A-Ticaret ve Endüstri, A-1 Tamir ve Montaj" başlıklı bölümünde de, Türkiye'de yerleşik kişilerin, dışarıda yerleşik kişilerden sağladıkları tamir, montaj ve benzeri hizmetler karşılığında ödeyecekleri ücretler için döviz transferi yapılabileceği, söz konusu tamir ve benzeri işlemler, eşyanın yurt dışına gönderilerek yapılmasını gerektiriyor ise, İhracat Yönetmeliğine göre geçici ihraç izninin alınmasının gerektiği belirtilmiştir.

Bu düzenlemelere göre, Hariçte İşleme Rejimi çerçevesinde yapılan ithalat, daha önce geçici olarak ihraç edilen malın işleme faaliyetleri sonucunda elde edilen ürünlerin tekrar yurda girişi olup, malın girişi sırasında işçilik bedeli olarak yapılan transferler ithalat bedeli değil, görünmeyen işlemler kapsamında gerçekleştirilen harcamalar olduğundan ve böyle bir ödeme şekli de fon kesintisi yapılacak ithalat işlemleri arasında sayılmamaktadır. Bu nedenle, söz konusu işlemlerle ilgili işçilik ücretleri transferlerinden KKDF kesintisi yapılmaması gerekmektedir.⁹¹ Ancak, Hariçte İşleme Rejimi kapsamında geçici ihraç edilen eşyadan farklı bir eşyanın ithal edilmesi halinde KKDF kesintisi yapılacağı tabiidir.

Ayrıca, daha önce ithalatı gerçekleştirilen sadece tamir için yurt dışına gönderilen makinenin tekrar yurda girişi sırasında düzenlenen tamir faturası üzerinden KKDF kesintisi yapılmaması gerekir.⁹²

Hariçte İşleme Rejimi kapsamında geçici olarak ihraç edilen makinelerin tamirini müteakip Türkiye'ye ithali aşamasında tamir ücreti için ödenen fon kesintisinin iadesi mümkündür. Bu iadenin yapılabilmesi için fon kesintisi yapan bankanın kurumlar vergisi yönünden bağlı bulunduğu vergi dairesine bir dilekçe ile başvurulması ve söz konusu dilekçeye yersiz olarak yapılan fon kesintisinin miktarı ile bu miktarın ilgili vergi dairesine ödendiğine dair bankadan alınacak bir yazının ve vergi dairesince istenebilecek diğer bilgi ve belgelerin eklenmesi gerekmektedir.⁹³

2.6.8. İhracatı Teşvik Belgesi ve Dahilde İşleme İzin Belgesi Kapsamında Yapılan İthalat İşlemleri

88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın 3 üncü maddesine 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesi ile eklenen "İhracatın (ihracatı teşvik belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler dahil) finansmanı amacıyla kullanılan krediler ve ihracatı teşvik belgesi kapsamında yapılan ithalatta

⁹¹ Merkez Bankasının 05.02.2001 tarihli, 17282 sayılı ve 23.09.1999 tarihli, 106711 sayılı özelgeleri.

⁹² Merkez Bankasının Maliye Bakanlığını muhatap 16.12.1997 tarihli ve 154648 sayılı yazısı.

⁹³ GİB tarafından verilen 04.06.2008 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

yukarıdaki oranlar %0 olarak uygulanır.” hükmü uyarınca, ihracat teşvik belgesi kapsamında kabul kredili, mal mukabili ve vadeli akreditif ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemlerinden fon kesintisi yapılmaması kararlaştırılmıştır.

Kararın 3 üncü maddesine eklenen yukarıdaki ikinci fıkra hükmü, 96/9006 sayılı Kararın 1 inci maddesi ile dahilde işleme izin belgesi kapsamında kabul kredili, mal mukabili ve vadeli akreditif ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemlerini kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

Bu nedenle, ihracatı teşvik belgesi ve dahilde işleme izin belgesi kapsamında yapılan kredili ithalat işlemlerinden KKDF kesintisi yapılmamaktadır. Ancak söz konusu hüküm, İhracat Teşvik Mevzuatına ve yukarıda belirtilen belgelerde yer alan şartlara göre yapılan ithalatlarda uygulanmakta olup, belge şartlarının ihlal edilmesi (ihracat veya taahhüdün gerçekleşmemesi) halinde, başta alınmayan KKDF kesintilerinin, fiili ithal tarihindeki Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak bulunacak ithalat tutarı üzerinden hesaplanarak cezai faizi ile ödenmesi gerekmektedir.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesi uyarınca; dahilde işleme izin belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat sıfır oranında fon kesintisine tabi bulunmaktadır. Ancak, ödeme şekli "*peşin ödeme*" olarak belirtilen ithalat işlemlerinde, mal bedelinin gümrük mevzuatında tanımlanan gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce transfer edilmesi halinde fon kesintisi yapılmaması, bu tarihten sonra transfer edilmesi halinde ise ithalatçı kredilendirilmiş olacağından KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir.

Dahilde işleme rejimi kapsamında geçici ithali yapılan malın daha sonra kesin ithalinin yapılması halinde, bu mala ilişkin gümrük yükümlülüğünün Gümrük Kanununun 114 üncü maddesi çerçevesinde dahilde işleme rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihinde başlaması ve ithalat bedelinin ise gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten sonra yapılması durumunda ödeme şeklinin "*peşin ödeme*" olarak nitelendirilmesi mümkün bulunmamaktadır. Bu nedenle, söz konusu ithalata ilişkin KKDF kesintisinin cezai faiziyle birlikte ödenmesi gerekmektedir.⁹⁴

Banka ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin DİİB'ye bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı amacıyla yurt dışından kullandıkları döviz kredilerinde vadeye bakılmaksızın KKDF kesintisinin sıfır olarak uygulanması gerekmektedir. Ancak DİİB kapsamında yapılması öngörülen ihracat taahhüdünün gerçekleşmemesi veya eksik gerçekleşmesi halinde, söz konusu kredi, 2012/4116 sayılı Karar hükümleri çerçevesinde ortalama

---

⁹⁴ GİB tarafından verilen 14.11.2007 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

vadesine göre belirlenecek oranda KKDF kesintisine tabi tutulacaktır.⁹⁵

2.6.9. Merkez Bankasının Kredili İthalat İşlemlerine İlişkin Özelgeleri

- Merkez Bankasının 17.07.2001 tarihli ve 93386 sayılı özelgesinde; ithalatçının mallar gümrüğe geldiğinde mal bedelini bankaya ödemesi, bankanın da mal bedeli transferine ilişkin döviz satım belgesini müşteriye vererek malların fon kesintisi ödenmeksizin gümrükten çekilmesi ancak, mal bedelinin vade sonuna kadar transfer edilmeyerek banka tarafından kullanılması halinde (ithalatçıya döviz satışının yapılması ancak yurt dışına transfer edilmemesi durumunda), söz konusu işlemin **peşin ödeme olarak kabul edilmeyeceğini** belirterek, bu tür ithalat işlemlerinin fon kesintisine tabi tutulması gerektiğini bildirmiştir.

- Merkez Bankasının 09.01.1995 tarihli ve 3943 sayılı özelgesinde; açılmış bulunan bir ithalat akreditifinde mal bedelinin bir kısmının vesaik ibrazında, bir kısmının ise malların özelliği nedeniyle geçici veya kati kabulünden veya montajından veya çalışır vaziyette teslim alınmasından veyahut değerinin ihtiva ettiği evsafa göre tespit edilmesinden veya benzeri hallerden sonra ödenmesinin şart koşulduğu durumlarda, sonradan ödenen kısmın ödendiği tarihte, (örneğin montajın bitiminde) bedelin bu şartların gerçekleştirilmesinden sonra yurt dışına transferi suretiyle ödenmesi **akreditif şartları arasında olduğundan**, söz konusu akreditiflerin vadeli akreditif olarak değerlendirilmeyeceği ve fon kesintisine tabi tutulmayacağı belirtilmiştir.

- Merkez Bankasının 07.11.1997 tarihli ve 35529 sayılı özelgesinde; 05.08.1996 tarihli ve 96/2 sayılı talimatlarında, İhracatı Teşvik Belgesi ve Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında yapılan ithalat karşılığında taahhüt edilen ihracatın gerçekleştirilmesi şartına bağlı olarak fon kesintisi istisnası uygulandığı; Dahilde İşleme İzin Belgesinde taahhüt edilen ihracatın gerçekleştirilmemesi halinde, başta alınmayan fon kesintilerinin, fiili ithal tarihindeki kur üzerinden bulunacak ithalat tutarı esas alınarak hesaplanacağı ve cezai faizi ile birlikte 7 gün içinde fona yatırılması için ilgili firmaya Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca bildirimde bulunulacağı; bankaların taahhüdün gerçekleşme durumunu izleme ve uygulanan KKDF istisnasını belge üzerine işleme sorumluluğunun bulunmadığı belirtilmiştir.

- Merkez Bankasının 24.02.1998 tarihli ve 19491 sayılı özelgesinde; fon kesintisini doğuran olayın fiili ithal olduğunu ve vadeli ithalatta fon kesintisi alınma nedeninin malların fiili ithalatının gerçekleştirilmesinden sonra ithalat bedelinin ödenmesi suretiyle ithalatçının kredilendirilmesi olduğu belirtilerek, ithalatçı firmanın yurt dışından adına gelen tek fatura ve konşimento

⁹⁵ GİB tarafından verilen 31.05.2013 tarihli ve 49770 sayılı özelge.

muhteviyatı malların gümrüklere bağlı antrepolara indirildikten sonra fiili ithalatının gerçekleştirilmesi suretiyle yurda sokulmak istenmesi durumunda, partiler halinde gerçekleştirilen ithalat işleminde, **her bir parti mal bedelinin fiili ithalden önce transfer edilmesi** ve Gümrük İdaresine Döviz Satım Belgesinin ibraz edilerek ödemenin gerçekleştiğinin tevsik edilmesi durumunda, kredilendirme söz konusu olmadığından fon kesintisi yapılmaması gerektiği, fiili ithalattan sonra mal bedelinin transfer edilmesi durumunda ise yalnızca o parti mala ilişkin ithalattan fon kesintisi yapılacağı belirtilmiştir.

2.6.10. Maliye Bakanlığının Kredili İthalat İşlemlerine İlişkin Özelgeleri

- Gümrük yükümlülüğünün başlama tarihinden önce ithalat işlemine ilişkin bedelin transfer edilmesi

Merkez Bankasının 16.11.2000 tarihli ve 2000/7 sayılı Genelgesinin 2 numaralı fıkrasında, İthalat Yönetmeliğinin 2 nci maddesindeki fiili ithal tanımının yürürlükten kaldırılmasına paralel olarak vadeli ithalat işlemlerinde fon kesintisinin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce yatırılması gerektiği belirtilmiş ve bu fıkranın son cümlesinde "*Gümrük yükümlülüğünün başlama tarihi, 4458 sayılı Gümrük Kanununda belirtilen gümrük yükümlülüğünün başlama tarihidir.*" ifadesine yer verilmiştir.

4458 sayılı Gümrük Kanununda belirtilen gümrük yükümlülüğünün başlama tarihinden önce ithalat işlemine ilişkin bedelin transfer edilmiş olması ve ödemeyi tevsik edici belgelerin ibrazı halinde, beyan edilen ödeme şekline bakılmaksızın, KKDF kesintisi yapılmaması gerekmektedir.⁹⁶

- Uçak donanım ve işletme malzemesi ithalatı

2000/53 sayılı Gümrük Vergilerinden Muafiyet ve İstisna Tanınacak Haller Hakkında Kararın 106, 107 ve 125 inci maddeleri çerçevesinde Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünün izni ile uçak donanım ve işletme malzemesi ithalatı yapılması durumunda, KKDF Hakkında 6 No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinde gümrük vergisinden muaf tutulan veya gümrük mevzuatı çerçevesinde kambiyo ve ithalat rejimi tahdit ve takyitlerinin aranmaması ve bu işlemlere yönelik olarak KKDF'ye ilişkin herhangi bir istisnaya yer verilmemesi nedeniyle kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan uçak donanım ve işletme malzemesi ithalatı sebebiyle KKDF kesintisi yapılması gerekir.⁹⁷

---

⁹⁶ GİB tarafından verilen 09.06.2008 tarihli ve 6802-2/ sayılı, 31.10.2008 tarihli ve 6802-7 sayılı özelgeler.

⁹⁷ GİB tarafından verilen 06.06.2007 tarihli ve 6802-7 sayılı özelge.

- İlk ithalatçının malları antrepora ya da gümrükte ikinci bir ithalatçıya devretmesi

İthalat işleminde henüz yurt dışındaki ihracatçı firmaya ödeme yapılmadan, malları yurda getiren ilk ithalatçının söz konusu malları antrepora ya da gümrükte ikinci bir ithalatçıya devretmesi söz konusu olabilmekte, ikinci ithalatçının ilk ithalatçıya yapacağı ödemenin ithalat transferi sayılıp sayılmayacağı ve söz konusu ithalat bedeli üzerinden KKDF kesintisi yapıp yapılmayacağı sorusu gündeme gelmektedir.

88/12944 sayılı KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesi hükmü çerçevesinde; söz konusu olayda belirtilen ithalat işlemleri bakımından peşin bir ödemeden söz edilebilmesi ve dolayısıyla fon kesintisinin doğmaması için gerek ilk ithalatçı tarafından asıl ihracatçıya yapılan ödemenin, gerekse ikinci ithalatçının ilk ithalatçıya yapacağı transferin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce tamamlanmış olmalı ve ilgili gümrük idarelerine ibraz edilecek belgelerle durumun tevsik edilmelidir.

Sonuç olarak, yurt dışındaki asıl ihracatçı firmaya gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce herhangi bir ödeme yapılmamış olması halinde, birinci ithalatçıya ikinci ithalatçı tarafından yapılacak ödemelerin peşin ödeme sayılması mümkün olmayacaktır.⁹⁸

- Geri Gelen Eşya

4458 sayılı Gümrük Kanununun 168 ve 169 uncu maddelerinde, serbest dolaşımda bulunan eşyanın, Türkiye Gümrük Bölgesi dışına ihraç edildikten sonra belli süre içinde değişmeksizin geri gelerek tekrar serbest dolaşıma sokulmak istenmesi halinde bu malların tabi olacağı hükümlere yer verilmiştir.

Gümrük Kanununun 168 inci maddesinin (1) numaralı fıkrası; serbest dolaşımda bulunan eşya, Türkiye Gümrük Bölgesinden ihraç edildikten sonra üç yıl içinde yeniden serbest dolaşıma girmesi halinde ve beyan sahibinin talebi üzerine, ithalat vergilerinden muaf tutulacağı, üç yıllık sürenin beklenmeyen haller veya mücbir sebeplerle uzatılabileceği hükmünü amirdir

Gümrük Yönetmeliğinin 453/1 maddesinde ise; *"Eşyanın süresi içinde mücbir sebep belgesi ibrazı ile süre uzatımı talebi olmaksızın Kanunun 168 inci maddesinin 1 inci fıkrasında belirtilen üç yıllık süreyi veya üç yıllık sürenin üzerinde gümrükçe uzatılan süre varsa bu süreyi aşarak geri getirilmesi halinde, Kanunun 241 inci maddesinin 3 üncü fıkrasının (1) bendi hükmü uyarınca usulsüzlük cezası tatbiki ile gümrük vergileri tahsil edilerek*

⁹⁸ GİB tarafından verilen 07.08.2008 tarihli ve 6802- sayılı, 11.01.2010 tarihli ve 2561/2556 sayılı özelgeler.

serbest dolaşıma giriş rejimi hükümleri uygulanır." hükmü bulunmaktadır.

Bu itibarla, ihraç edilen ancak kusurlu olması sebebiyle alıcısı tarafından kabul edilmeyen eşyanın gümrük mevzuatına uygun şekilde ve ayniyetinde bir değişiklik olmaksızın yasal süresi içinde geri gelmesi durumunda; ithalatı yapan firmanın kredilendirilmesi söz konusu olmamakta, bilakis daha önce yurt dışı edilen malların aynen yurda girişı söz konusu olmaktadır.

Bu durumda, ayniyetinde bir değişiklik olmaksızın yasal süresi içinde geri gelen kusurlu eşyanın ihraççı firma tarafından ithal edilmesi halinde, bu durumun Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki alıcıdan veya yetkili kurumlardan alınacak belgelerle gümrük idaresine ispat edilmesi şartıyla bu kapsamda yapılacak ithalat tutarı üzerinden KKDF kesintisi yapılmayacaktır.⁹⁹

Ancak, anılan hükümler kapsamında tescil edilen gümrük beyannamelerinde, ödeme şeklinin kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerinden biri olarak beyan edilmesi halinde, bu ödeme şekillerine göre yapılacak ithalat işlemlerinden KKDF kesintisi yapılacaktır.¹⁰⁰

- Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması uyarınca yapılacak ithalat

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğ gereğince; kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemleri fon kesintisine tabi tutulmakta, ancak peşin ödeme şekline göre yapılan ithalat işlemlerinden fona kesinti yapılmamakta, ancak Tebliğde Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması uyarınca yapılacak ithalatlar üzerinden KKDF kesintisi yapılmayacağına ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Ayrıca, söz konusu Çerçeve Anlaşmasının Vergilendirme ve Gümrükler maddesinin ikinci fıkrasında "*AT yüklenicileri tarafından yapılan tüm ithalatların, gümrük veya ithalat vergileri, harçları, KDV ve Özel Tüketim Vergisi veya herhangi bir diğer benzeri vergi, gümrük veya ithalat vergisi veya harca tabi olmaksızın Türkiye'ye girmesine izin verilir. Bu muafiyet sadece AT sözleşmesi kapsamında AT yüklenicisi tarafından tedarik edilen mallar ve/veya verilen hizmetler ve/veya yapılan işlere ilişkin olarak yapılan ithalata uygulanacaktır.*" ifadesi yer almakla birlikte, AT yüklenicileri tarafından yapılan ithalatın KKDF'den muaf tutulacağına ilişkin bir hükme yer verilmemiştir.

Bu nedenle, Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Birliği Çerçeve Anlaşması uyarınca, yurt dışından Avrupa Birliği yüklenicisi olarak bir proje kapsamında ithal edilen tüm malların Türkiye'ye girişı sırasında ödenecek gümrük vergileri, harçlar, KDV, Özel Tüketim Vergisi ve benzeri vergi ve harçtan

---

⁹⁹ GİB tarafından verilen 15.05.2008 tarihli ve 6802- sayılı, 10.07.2013 tarihli ve 64825 sayılı özelgeler.

¹⁰⁰ GİB tarafından verilen 18.01.2008 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

muaf tutulmasına rağmen proje kapsamında yapılacak vadeli ithalat işlemlerinden KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir.¹⁰¹

- Peşin olarak gerçekleştirilen ithalat

Serbest Dolaşıma Giriş Beynamesinin tescilinden önce, satıcı firmanın yükleme tarihinde belirlemiş olduğu fiyat üzerinden hesaplanan mal bedelinin yurt dışına transfer edilmesi, nihai fiyatın gümrük giriş beynamesinin düzenlenme tarihinde belli olmaması, sonradan oluşan fiyat farklılıklarına ilişkin olarak beyannamenin tescil tarihinden sonra yurt dışına transfer yapılması söz konusu olabilmektedir.

Sonradan şirketin aleyhine ortaya çıkan ve beyannamenin tescil tarihinden sonra satıcı firmaya transferi yapılan fark mal bedellerinin peşin bir ödeme olarak nitelendirilmesi mümkün bulunmamaktadır. Bu nedenle, ithal edilen mal bedelinin peşin ödenen kısmı üzerinden fon kesintisi yapılmaması, ancak gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten sonra yapılacak fark mal bedeline ilişkin transferler üzerinden KKDF kesintisi yapılması gerekir.¹⁰²

Aynı şekilde peşin olarak akreditif ödeme yöntemine göre önceden ithal edilen mala ilişkin olarak sözleşme gereğince daha sonra yapılan fark ödemelerinin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten sonra gerçekleştirilmiş olması halinde de söz konusu fark ödemeleri üzerinden KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir.¹⁰³

Ödeme şekli "*peşin ödeme*" olarak belirtilen ithalat işlemlerinde, mal bedelinin gümrük mevzuatında tanımlanan gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce transfer edilmesi halinde fon kesintisi yapılmaması, bu tarihten sonra transfer edilmesi halinde ise ithalatçı kredilendirilmiş olacağından KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir. Bu kapsamda, yapılan ihracat karşılığında yurt dışı müşterilerinden alınan çeklerin, ithalat nedeniyle borçlanılan firmalara "*banka transferi olmaksızın*" verilmesi durumunda, ithalat işlemlerine ait gümrük beyannamesinde gösterilen ithalat tutarının gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce yurt dışına transfer edildiği anılan belgelerden biri ile gümrük idarelerine tevsik edilememiş olacaktır. Bu nedenle, ithalat tutarı üzerinden KKDF kesintisi yapılması gerekir.¹⁰⁴

Diğer taraftan, Merkez Bankasının 22.04.1998 tarihli ve 98/1 sayılı Genelgesinde, vesaik mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalat işlemlerinde, ithalat bedelinin Türk Lirası olarak bankaya yatırılarak veya firmaların döviz tevdiat hesabından ödenerek, döviz satım belgesi veya Türk

¹⁰¹ GİB tarafından verilen 17.09.2008 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

¹⁰² GİB tarafından verilen 21.10.2008 tarihli ve 6802-2/ sayılı özelge.

¹⁰³ GİB tarafından verilen 03.09.2009 tarihli ve 83603 sayılı özelge.

¹⁰⁴ GİB tarafından verilen 23.10.2009 tarihli ve 100128 sayılı özelge.

Parası Transfer Belgesi düzenlendiği veya ilgili Gümrük İdaresine ibraz edilmek üzere, ödemenin ithalatçının döviz tevdiat hesabından yapıldığına dair yazı verildiği, ancak muhabir bankaya ihracatçıya ödeme yapılması için gönderilmesi gereken ödeme emrinin uluslararası teamülleri (2 iş gününü) aşan daha sonraki bir tarihte gönderildiği, ya da muhabir bankaya ödeme emrinin daha sonraki bir tarihte taşıyan (2 iş gününden daha sonraki) valör ile gönderildiği hallerde, söz konusu ithalatların mal mukabili olarak kabul edilerek fon kesintisine tabi tutulması gerektiği ifade edilmektedir.

Merkez Bankasının konuya ilişkin 18.02.2009 tarihli ve 11020 sayılı yazısında, *"KKDF kesintisine tabi olmayan bedeli fiili ithalden önce ödenen uluslararası ticarete kullanılan ödeme şekli 'peşin, akreditifli ve vesaik mukabili' olan ithalat işlemlerinde malların gümrükten çekilebilmesi için ithalat bedelinin fiili ithalden önce ödendiğinin ilgili gümrüğe tevsikini teminen, Türk Parası Transfer Belgesi, Döviz Satım Belgesi veya ithalat bedelinin döviz tevdiat hesabından ödendiğine dair banka yazısı ya da ithalat bedelinin yurt dışındaki ihracat kredi kuruluşu veya ihracat kredisi sigorta kuruluşundan sağlanan kredi ile ödendiğini tevsik eden ithalat işlemine aracılık eden Türkiye'deki bankadan alınacak yazı ibraz edilmektedir.*

Bu çerçevede, ithalat bedellerinin ihracatçılara ödenebilmesi için bankalarca ithalat bedelinin ithalatçıdan tahsil edilmesi ve ihracatçıya transfer edilmesi gerekmektedir.

Uluslararası piyasalarda döviz alım-satım (arbitraj) işlemlerinde, döviz pozisyonunun ayarlanması, teyit mesajlarının gönderilip karşılıklı mutabakata varılması, ödeme emirlerinin gönderilmesi, muhabir hesaplarının beslenmesi ve takas riskinin azaltılması gibi hususlar için yeterli zaman tanınması amacı ile standart olarak iki iş günü valörle (spot) işlem yapılmaktadır.

Buna göre, transferin bankacılık teamülleri çerçevesinde en fazla iki iş günü valörüyle yapılması suretiyle mal bedelinin ihracatçının kullanımına gecikmeksizin sunulması sağlanmış olmaktadır.

Bu itibarla, ithalat işlemiyle ilgili olarak KKDF kesintisinden muafiyet sağlanabilmesini teminen mal bedellerinin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce ithalatçıdan tahsil edilmesi ve bankaca da bu meblağın en geç 2 iş günü içinde ihracatçının hesabına ödenmesi gerektiği düşünülmektedir." ifadelerine yer verilmiştir.¹⁰⁵

---

¹⁰⁵ GİB tarafından verilen 25.03.2009 tarihli ve 32690 sayılı özelge.

BÖLÜM IV

KKDF'İNİN MÜKELLEFİ VE SORUMLUSU

KKDF'nin mükellefleri kararname ve tebliğde fon kesintisi yapmak zorunda olanlar belirlenmiştir. Ayrıca fon kesintisi yapmak zorunda olanlar dışında fon kesintisinin zamanında yatırılmamasından sorumlu tutulan kurum ve kuruluşlar düzenlenmiştir.

1. KKDF Kesintisi Yapmak Zorunda Olanlar

1.1. 84/8660 sayılı KKDF Kurulması Hakkında Karara Göre Fon Kesintisi Yapmak ve Ödemekle Yükümlü Olanlar

84/8660 sayılı KKDF Hakkında Karar uyarınca kurulan KKDF kesintilerini ödemekle yükümlü olanlara ilişkin olarak söz konusu Kararda ayrıca bir düzenleme yapılmamıştır. Fon kesintisinin kaynaklarının belirlendiği Kararın 3 üncü maddesine göre fon kesintisi yapmakla sorumlu olanlar;

1. Bankalar, (Verdikleri kredilere tahakkuk ettirdikleri faizler üzerinden)
2. Merkez Bankası (Kamu kuruluşlarına verdiği kredilere tahakkuk ettirdiği faizler üzerinden; ayrıca bankaların eksik tesis ettirdiği dispoizibilite ve mevduat munzam karşılıklarına tahakkuk ettirdiği cezai faizler)
3. Dış Ticaret ve Hazine Müsteşarlığı (Selektif Kredi Fonu ile İhracatı Teşvik Fonundan KKDF'ye aktarmalar yapacaktır.)

Ayrıca, Para ve Kredi Kurulu kararı ile Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan yapılacak aktarmalar ile Faiz Farkı İadesi Fonunun devreden bakiyesi de KKDF'ye aktarılacaktır.

20.08.1985 tarihli ve 85/9818 sayılı Kararın¹⁰⁶ 1 inci maddesi ile 84/8660 sayılı Kararın 3 üncü maddesine eklenen (6) numaralı bent hükmü uyarınca, bankaların kendi kaynaklarından, döviz üzerinden ikraz anlaşması yaparak kullandırdıkları krediler ile Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağlayacakları kabul kredileri, prefinansman kredileri ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalat bedellerinin ödemeleri üzerinden de KKDF kesintisi yapılması kararlaştırılmış, böylece bankaların KKDF kesintisi yapma yükümlülüğünün sınırları genişletilmiştir.

84/8660 sayılı Kararın 5 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre bankalar; tahakkuk ettirdikleri fon kesintilerini, faiz tahakkukunu izleyen ay sonuna kadar¹⁰⁷ Fona yatırmak zorundadırlar. Söz konusu maddenin (2) numaralı fıkrasında, fon kesintilerinin zamanında ve tüm olarak yatırılmaması halinde, sorumlulardan Merkez Bankasınca eksik kısım

¹⁰⁶ 12.09.1985 tarihli ve 18866 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁰⁷ Bu fıkrada yer alan “**ay sonuna kadar**” ibaresi, 02.04.1986 tarihli ve 19066 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 86/10520 sayılı Kararın 1 inci maddesi ile “**izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar**” şeklinde değiştirilmiştir.

üzerinden, tamamlanıncaya kadar fon lehine yıllık en fazla %66 faiz alınması kararlaştırılmıştır. Söz konusu fıkrada yer alan sorumluların kimler olduğu konusunda herhangi bir belirleme yapılmamış olmakla birlikte, bu ifadeden Kararın 3 üncü maddesinde sayılan kurum ve kuruluşların kastedildiği anlaşılmalıdır.

1.2. 88/12944 Sayılı KKDF Hakkında Karara Göre Fon Kesintisi Yapmak ve Ödemekle Yükümlü Olanlar

12.05.1988 tarihli ve 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın “*Fon Kesintilerinin ve Fondan Kullanılan Kredilerin Fona Yatırılma Süresi ve Sorumluluk*” başlığını taşıyan 5 inci maddesi uyarınca, bankalar bu Kararın 3 üncü maddesine göre tahakkuk ettirdikleri fon kesintilerini tahakkuku izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar Fona yatırmak zorunda olup fon kesintilerinin yatırılmasından krediyi kullandıran veya krediye aracılık eden banka sorumludur.

18.09.1990 tarihli ve 90/454 sayılı Kararın 2 nci maddesiyle, 88/12944 sayılı Kararın 5 inci maddesinde değişiklik yapılmış ve bankalarla birlikte özel finans kurumları da KKDF kesintisi yapmakla yükümlü tutulmuşlardır.

88/12944 sayılı Kararın 5 inci maddesi, 96/9006 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 4 üncü maddesi ile “*Bankalar, özel finans kurumları ve finansman şirketleri Türkiye Cumhuriyet Merkez bankasınca yayımlanacak tebliğlerde belirtilen esaslara göre tahakkuk ettirdikleri fon kesintileri ile vadeli ithalatta tahsil ettikleri fon kesintilerini tahakkuk veya tahsilatı izleyen ayın 15. günü akşamına kadar Fon’a yatırmak zorundadırlar.*” şeklinde değiştirilmiştir.

Böylece, KKDF kesintisi yapmakla yükümlü olan bankalar ve özel finans kurumlarına, 96/9006 sayılı Kararın 4 üncü maddesi ile finansman şirketleri de eklenmiştir.

Bu değişiklikler neticesinde; 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın “*Fon Kesintilerinin ve Fondan Kullanılan Kredilerin Fona Yatırılma Süresi ve Sorumluluk*” başlığını taşıyan 5 inci maddesi aşağıdaki şekildedir.

“*Madde 5- (96/9006 sayılı Kararla değişik) Bankalar, özel finans kurumları ve finansman şirketleri Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’nca yayımlanacak tebliğlerde belirtilen esaslara göre tahakkuk ettirdikleri fon kesintileri ile vadeli ithalatta tahsil ettikleri fon kesintilerini tahakkuk veya tahsilatı izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar Fon’a yatırmak zorundadırlar.*”

Gümrük idarelerince yapılan fon tahsilatları haftalık olarak Fon’a aktarılır.

T. Kalkınma Bankası ve T.C. Ziraat Bankası kendilerine Fon'dan kullandırılan kredilerin ana para, taksit ve faizlerini süresinde Fon'a yatırmak zorundadırlar.

Fon kesintilerinin yatırılmasından, kredi kullanan, krediyi kullandıran veya kullanılmasına aracılık eden ve vadeli ithalatta tahsilatı yapan bankalar, özel finans kurumları, finansman şirketleri ve gümrük idareleri sorumludur.”

Buna göre, KKDF kesintisi yapmakla ve ödemekle yükümlü olanlar diğer bir ifadeyle KKDF kesintisinin mükellefleri; kredi kullanan, krediyi kullandıran veya özellikle yurt dışından sağlanan kredilerde kredinin kullanılmasına aracılık eden ve vadeli ithalatta tahsilatı yapan bankalar ile finansman şirketleridir.

Ayrıca, Gümrük İdarelerinin de bazı durumlarda KKDF kesintisi yaptıkları ve bu kesintileri haftalık olarak fona aktarmaları öngörülmüştür. Gümrük İdarelerinin fon kesintisi yapmakla yükümlü olduğu durumlar bu kitabın “Bölüm IV-2.4” bölümünde açıklanmıştır.

1.3. 88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğe Göre Fon Kesintisi Yapmakla Yükümlü Olanlar

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 4 üncü maddesi “*Fon Kesintilerinin Yatırılma Zamanı*” başlığını taşımakta olup KKDF kesintilerinin yatırılma süresini belirlemektedir. Söz konusu maddede KKDF kesintilerinin kimler tarafından yatırılacağına ilişkin belirleme de yapılmıştır. KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 9 uncu maddesinde ise, KKDF kesintisinin süresinde yatırılmaması durumunda, fon kesintilerinin yatırılmasından kredi kullandıran veya kullanılmasına aracılık eden bankaların sorumlu olduğu belirtilmiştir.

1.3.1. KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 4 üncü Maddesinde Yer Alan Düzenlemeler

88/12944 sayılı Kararın “*Fon Kesintilerinin Yatırılma Zamanı*” başlıklı 4 üncü maddesinin ilk şekli aşağıdaki şekildedir.

“Madde 4 - Bu Tebliğin 2 nci maddesine göre,

a) Bankalar, kredilere tahakkuk ettirdikleri fon kesintilerini, faiz tahakkukunu izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar,

b) Döviz kredisi kullandıran veya ithalatta aracılık eden bankalar ise, söz konusu kredilere ait fon kesintilerini 2 nci maddede belirtilen tarihleri izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar,

Kaynak Kullanımını Destekleme Fon'una yatırmak zorundadırlar.”

Merkez Bankası tarafından yayımlanan KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 4 üncü maddesinde yapılan düzenlemeler, 88/12944 sayılı Kararda yapılan düzenlemeler doğrultusundadır.

6 Sıra No.lu KKDF Hakkında Tebliğin 4 üncü maddesinin (b) bendi, 8 Sıra No.lu Tebliğin¹⁰⁸ 3 üncü maddesi ile “*b) Döviz kredisi kullandıran veya kredi kullanımına ve ithalata aracılık eden bankalar veya özel finans kurumları ise, söz konusu kredilere ait Fon kesintilerini 2 nci maddede belirtilen tarihleri izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar,*” şeklinde değiştirilmiş, böylece özel finans kurumları da kesinti yapmakla yükümlü olan kuruluşlar arasında sayılmıştır.

Söz konusu madde, 19 Sıra No.lu Tebliğin¹⁰⁹ 4 üncü maddesi ile yeniden düzenlenmiş olup, maddenin son hali aşağıdaki şekildedir.

“MADDE 4- a) Bankalar, özel finans kurumları ve finansman şirketleri, bu Tebliğin 2 nci maddesine göre hesaplanacak fon kesintilerini,

- *Türk Lirası kredilerde (Endeksli krediler dahil) faiz tahakkukunu,*
- *Döviz kredilerinde kredinin kullanıldığı veya kullandırıldığı tarihi,*
- *Kredili ithalatta tahsilatı,*

izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na yatırmak zorundadırlar.

b) Müeyyide uygulanması nedeniyle Gümrük idarelerince yapılan fon tahsilatları haftalık olarak Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na aktarılır.”

1.3.2. KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 9 uncu Maddesinde Yer Alan Düzenlemeler

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin “*Fon Kesintisinin Süresinde Yatırılmaması*” başlığını taşıyan 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında, “*Fon kesintilerinin süresinde yatırılmasından kredi kullandıran veya aracılık eden bankalar sorumludur.*” hükmüne yer verilerek, 88/12944 sayılı Kararda yapılan değişikliklere uygun düzenlemeler yapılmıştır.

Söz konusu maddede 8 Sıra No.lu Tebliğin 5 inci maddesi ile yapılan değişiklik sonucu; KKDF kesintilerinin süresinde yatırılmasından kredi kullanan ve kullandıran veya kredi kullanılmasına ve ithalata aracılık eden bankalar ve özel finans kurumlarının sorumlu olduğu belirtilmiştir.

---

¹⁰⁸ 28.10.1990 tarihli ve 20619 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁰⁹ 11.03.1997 tarihli ve 22390 sayılı Resmi Gazete'de 12.01.1997 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 19 No.lu Tebliğe değiştirilen şeklidir.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 9 uncu maddesi, 19 Sıra No.lu Tebliğin 5 inci maddesi ile yeniden düzenlenmiş olup, maddenin son hali aşağıda yer almaktadır.

“MADDE 9- Fon kesintilerinin süresinde yatırılmasından, kredi kullanan, krediyi kullandıran veya kullanılmasına aracılık eden ve kredili ithalatta tahsilatı yapan bankalar, özel finans kurumları, finansman şirketleri ve gümrük idareleri sorumludur.

Fon kesintilerinin bankalar, özel finans kurumları ve finansman şirketlerince süresinde yatırılmaması halinde yatırılmayan kısım, fon lehine tahakkuk ettirilecek cezai faizi ile birlikte tahsil edilir.”

Buna göre, fon kesintilerinin süresinde yatırılmasından sorumlu olanlar;

- Kredi kullananlar,
- Krediyi kullandıran veya kullanılmasına aracılık eden bankalar ve finansman şirketleri,
- Kredili ithalat işlemlerinde tahsilatı yapan bankalar,
- Müeyyide uygulaması sonucu doğan fon kesintilerinde gümrük idareleridir.

1.4. Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğünün 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesine Göre Fon Kesintisi Yapmakla Yükümlü Olanlar

4684 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 16 ncı maddesinin (e) bendi ile 4389 sayılı Bankalar Kanununun, kredilerin kalkınma planlarının amaçlarına uygun olarak yönlendirilmesi için fon kurmaya, kaldırmaya, kaynağını kredilere tahakkuk ettirilen faizlerden veya sair suretlerle sağlamaya Bakanlar Kurulunun yetkili olduğuna ilişkin 20 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi 01.01.2002 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak, 4839 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) bendi ile KKDF kesintilerinin, bu konuda yeni bir düzenleme yapılmıyaya kadar yürürlükten kaldırılan hükümlere göre tahsil edilmeye devam olunacağı ve doğrudan genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Hazine hesaplarına intikal ettirileceği, kesinti oranlarını sifıra kadar indirmeye veya 15 puana kadar yükseltmeye veya kesintiyi tümüyle kaldırmaya Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu, fon kesintilerinin Maliye Bakanlığınca vergi kanunlarındaki tahakkuk ve tahsilat hükümlerine göre takip edileceği¹¹⁰ hükmüne bağlanmıştır.

KKDF kesintilerinin 01.01.2002 tarihinden itibaren vergi dairelerince

¹¹⁰ 31.12.2004 tarihli ve 25687 (3. mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5281 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin (12) numaralı bendi ile değişik hali.

tahsilatına ilişkin usul ve esaslar; Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğünün 14.02.2002 tarihli ve 7503 sayılı 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesi ile belirlenmiştir. KKDF kesintilerinin vergi idaresi tarafından takip ve tahsiline ilişkin uygulama esas ve usullerin belirlendiği İç Genelgede yer alan açıklamalar, 6 Sıra No.lu Tebliğin 4 ve 9 uncu maddelerindeki açıklamalar doğrudur.

2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinin (2) numaralı bölümünde; bankalar, özel finans kurumları ve finansman şirketlerinin fon kesintilerini 88/12944 sayılı Karar ve 6 Sıra No.lu Tebliğ hükümlerine ve bu konudaki talimatlara göre yürütecekleri belirtilmiştir.

Söz konusu İç Genelgenin “*Fon Kesintilerinin Süresinde Yatırılmaması*” başlıklı (4) numaralı bölümünde ise, “*Fon kesintilerini süresinde yatırılmasından, kredi kullanan, krediyi kullandıran veya kullanılmasına aracılık eden ve kredili ithalatta tahsilatı yapan bankalar, özel finans kurumları, finansman şirketleri ve gümrük idareleri sorumludur.*” açıklaması yer almaktadır.

2. KKDF Kesintisinin Ödenmesinden Sorumlu Olanlar

Yukarıda yer verilen düzenlemelere göre, KKDF kesintisini ödemekle yükümlü tutulanlar; krediyi kullananlar, bankalar (katılım bankaları), finansman şirketleri ve müeyyide uygulanması sonucu doğan fon kesintilerinde gümrük idareleridir.

2.1. Bankalar

5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde, banka; mevduat bankaları ve katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankaları şeklinde tanımlanmaktadır. Aynı maddede;

-Mevduat bankası, kendi nam ve hesabına mevduat kabul etmek ve kredi kullandırmak esas olmak üzere faaliyet gösteren kuruluşlar ile yurt dışında kurulu bu nitelikteki kuruluşların Türkiye'deki şubelerini,

-Katılım bankası (önceki ismi özel finans kurumları), özel cari ve katılma hesapları yoluyla fon toplamak ve kredi kullandırmak esas olmak üzere faaliyet gösteren kuruluşlar ile yurt dışında kurulu bu nitelikteki kuruluşların Türkiye'deki şubelerini,

-Kalkınma ve yatırım bankası, mevduat veya katılım fonu kabul etme dışında; kredi kullandırmak esas olmak üzere faaliyet gösteren ve/veya özel kanunlarla kendilerine verilen görevleri yerine getiren kuruluşlar ile yurt dışında kurulu bu nitelikteki kuruluşların Türkiye'deki şubelerini,

ifade ettiği belirtilmektedir.

2.1.1. Yurt Dışından Sağlanan Kredilere Aracılık Edilmesi Durumunda Bankaların Sorumluluğu

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 17 nci maddesine göre, Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından kredi temin etmeleri mümkün olup, bu kredilerin bankalar aracılığıyla kullanılması gerekmektedir.

88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesinde, Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları krediler, fonun kaynakları arasında sayılmıştır. Bu tür kredilerin mutlak surette bankalar aracılığıyla kullanılması gerektiğinden, fon kesintisi de krediye aracılık eden bankalar tarafından hesaplanarak ödenecektir.

Ancak, kredinin Türkiye’de yerleşik bir banka aracılığıyla olmaksızın doğrudan yurt dışında kullanıldığı tespit edilmesinde, bu kredileri kullanan firmalar, haklarında yasal işlemler yapılmak üzere, bankaların genel müdürlükleri tarafından **Hazine Müsteşarlığı Mali Sektörle İlişkiler ve Kambiyo Genel Müdürlüğüne** bildirilerek kredi geri ödemesi gerçekleştirilecektir.¹¹¹

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin 28 No.lu Tebliğle değişik (20) numaralı bendi uyarınca ise Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladığı ortalama vadesi 1 yıl olan döviz ve altın kredilerinden KKDF kesintisi yapılmayacaktır.

Ancak, anılan Tebliğin 3 üncü maddesinin (20) numaralı bendinde 2012/4116 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan değişiklik sonrasında, bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları döviz ve altın kredilerinde (fiduciary işlemler hariç) kredinin ortalama vadesine göre KKDF oranı % 0 ile % 3 arasında yeniden tespit edilmiştir. Ortalama vadesi 3 yıl ve üzeri olan bu tür kredilerde fon kesintisi oranı sıfır olarak uygulanmaktadır.

Söz konusu ortalama vade şartının ihlali durumunda aracı bankaca; krediye aracılık eden banka dışında bir banka tarafından yapılması durumunda ise, ödemeyi yapan banka¹¹² tarafından başlangıçta alınmayan KKDF kesintisinin cezai faizi ile birlikte ödenmesi gerekmektedir.¹¹³

¹¹¹ 21.02.2002 tarihli ve 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (1.1.6.) numaralı bölümü.

¹¹² Gelirler Genel Müdürlüğü’nün 08.12.2004 tarihli ve 58420 sayılı özelgesinde, yurt dışından sağlanan bir krediye aracılık eden bankanın, söz konusu kredinin yurt dışındaki banka tarafından teminatlar paraya çevrilerek 1 yıldan önce kapatılması halinde, başlangıçta alınmayan fon kesintisinin ödemeye aracılık etmese dahi bu bankadan tahsil edileceği yönünde görüş bildirilmiştir.

¹¹³ Merkez Bankasının 25.12.1998 tarihli ve 98/2 sayılı Talimatı. Gelirler Genel Müdürlüğü’nün 30.04.2002 tarihli ve 19374 sayılı özelgesi.

2.1.2. Kredili İthalat İşlemlerinde Bankaların Sorumluluğu

88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın 3 üncü maddesine göre, mal mukabili, kabul kredili ve vadeli akreditif ödeme şekillerine göre yapılan ithalat, bu tür işlemlerde ithalatçının kredilendirilmesi söz konusu olduğundan KKDF kesintisine tabi bulunmaktadır.

Bu tür ithalat işlemlerinde ithalatçılar, yukarıda sayılan ödeme şekillerine göre gerçekleştirecekleri ithalata ilişkin fon kesintisini bir bankaya ödeyecekler ve fon kesintisini ödediklerini gösterir dekontu Gümrük İdaresine ibraz ettikten sonra mallarını gümrükten çekebileceklerdir.

Ancak, ithalatçı firmaların gerek sahte beyanname kullanmak suretiyle ödeme türünü “peşin ödeme” olarak beyan etmeleri; gerekse ithalat bedelini düşük göstermek suretiyle fon kesintisini tam olarak ödememeleri durumunda, fon kesintisinin cezai faizi ile birlikte ödenmesinden banka değil, firma sorumlu olacaktır.

Kredili ithalat işlemine ilişkin ithalat tutarının eksik bildirilmesi halinde, eksik tutara ilişkin fon kesintisi ve cezai faizin, ilgili gümrük müdürlüğüne ithalatçı firmadan tahsil edilmesi gerekir.¹¹⁴

2.1.3. Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Fon Kesintisi İstisnası Uygulanan Kredilerde Bankaların Sorumluluğu

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (14) numaralı bendi uyarınca yatırım teşvik belgesi (YTB) kapsamında kullanılan krediler, Merkez Bankası Bankacılık ve Finansal Kuruluşlar Genel Müdürlüğü talimatları çerçevesinde kullanılmak kaydıyla KKDF kesintisinden istisnadır.

Ancak, söz konusu talimatların hatalı yorumu sonucu bankalarca YTB kapsamında fazla kredi kullandırılması durumunda fazla kullandırılan kısma tekabül eden KKDF kesintilerinin cezai faizi ile birlikte yatırılmasından krediyi kullandıran bankalar sorumludur.¹¹⁵

Ancak, YTB konusu yatırımın gerçekleşip gerçekleşmediği hususu, Ekonomi Bakanlığı tarafından tespit edildiğinden ve KKDF kesintisi istisnası uygulanan kredilerde bankaların, yatırımın gerçekleşip gerçekleşmediğini takip sorumluluğu bulunmadığından, yatırımın eksik gerçekleşmesi veya YTB'nin iptal edilmesi durumunda, başlangıçta alınmayan fon kesintisi ve cezai faizin ilgili gerçek ve tüzel kişilerden bağlı oldukları vergi dairelerince 2002/4 sayılı İç Genelgede belirtilen esaslara göre takip ve tahsil edilmesi gerekmektedir.

---

¹¹⁴ Gelirler Genel Müdürlüğü'nün 24.06.2002 tarihli ve 28858 sayılı yazısı.

¹¹⁵ Merkez Bankasının 20.11.2001 tarihli ve 2001/3 sayılı Talimatı.

2.1.4. İhracat Taahhütlerinin Kapatılmasında Kullanılan Gümrük Beyannamelerinin Sahte Olduğunun Tespiti Durumunda Bankaların Sorumluluğu

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca ihracatın finansmanı amacıyla kullanılan kredilerde, ihracat veya taahhüdün gerçekleştirilmesi şartıyla fon kesintisi oranı sıfır olarak uygulanmaktadır.

KKDF kesintisinin sıfır oranında uygulanabilmesi ihracat taahhüdünün yerine getirilmesi şartına bağlı bulunmaktadır. İhracat taahhüdünün gerçekleşmemesi durumunda, gerçekleşme oranında, başlangıçta alınmayan KKDF kesintilerinin cezai faizi ile birlikte tahsili gerekmektedir. Bu bağlamda, anılan Tebliğin 10/b maddesinde, bahis konusu kredilerde taahhüdün gerçekleşme durumunun ilgili bankalar tarafından tespit edileceği, taahhüdün gerçekleşmediğinin veya eksik gerçekleştiğinin tespiti durumunda müeyyide uygulanması sonucu doğan fon kesintilerinin ilgili bankalarca cezai faizi ile birlikte yatırılacağı ifade edilmiştir.

2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinin 4 üncü bölümünde; fon kesintilerinin süresinde yatırılmasından, kredi kullanan, krediyi kullandıran veya kullanılmasına aracılık eden ve kredili ithalatta tahsilatı yapan bankalar, finansman şirketleri ve gümrük idarelerinin sorumlu olduğu ifade edilmiştir. Aynı İç Genelgenin 4 üncü bölümünün son paragrafında; KKDF kesintilerine ilişkin olarak denetim birimlerince yapılan inceleme sonucunda düzenlenen raporlarda tespit edilen KKDF kesintileri ile cezai faizin ödenmesinde bankaların sorumluluğu dışında kalan tutarların ödenmesinden kişiler sorumlu olacağından bu tutarların ilgili gerçek ve tüzel kişilerden bağlı oldukları vergi dairelerince anılan genelgede belirtilen esaslara göre takip ve tahsil edileceği belirtilmiştir.

Diğer taraftan, gerçek olmayan ihracat işlemleri ile ilgili olarak, orijinal taahhüt kapatma süresi içinde (ek süreler dahil) bankalar söz konusu hesapların kapatılmasını takip etmekle ve sayılmaması gereken gümrük beyannamelerini saymamakla yükümlüdür. Taahhüt hesapları kapatılan kredilere ilişkin olarak, taahhüdün kapatılmasında kullanılan gümrük beyannamelerinin gerçek olmadığına taahhüdün kapatılmasından sonra tespiti halinde, bankaların sorumluluğu, sadece söz konusu gümrük beyannameleri ile taahhüdü kapatılan kredileri bildirmekle sınırlıdır.¹¹⁶

Ayrıca, denetim birimlerince yapılan inceleme sonucu düzenlenen raporlarda belirtilen tutarların ilgili gerçek ve tüzel kişilerin ödemesi gerektiği yönünde tespitte bulunulması halinde de bu tutarların ödenmesinden bankaların sorumlu tutulması mümkün bulunmamaktadır.

¹¹⁶ Merkez Bankasının 20.11.20001 tarihli ve 2001/3 sayılı Talimatı.

Bu durumda, ihracatın finansmanı amacıyla kullanıldığı için başlangıçta alınmayan fon kesintisi, cezai faizi ile birlikte ilgili firmalardan bağlı oldukları vergi dairelerince takip ve tahsil edilecektir.¹¹⁷ Bunu sağlayabilmek için, firmaların adı, bağlı olduğu vergi dairesi, hesap numarası, adresi, kullandığı kredi tutarı, kredinin kullanım tarihi, kredinin vadesi ve verilen ek süreyi belirten listelerin bankalar tarafından doğrudan Gelir İdaresi Başkanlığına gönderilmesi gerekir.

2.2. Katılım Bankaları (Özel Finans Kurumları)

Özel finans kurumları, 16.12.1983 tarihli ve 83/7506 sayılı Kararnamenin eki Karar¹¹⁸ uyarınca tespit edilen usul ve esaslar çerçevesinde sermayelerine ilaveten yurt dışından ve içinden fon toplayarak ekonomiye fon tahsis eden anonim şirket şeklindeki mali kuruluşlardır.

17.07.1998 tarihli ve 98/11498 sayılı Karar¹¹⁹ ile 88/12944 sayılı Karara eklenen geçici 3 üncü madde hükmüne göre, 88/12944 sayılı Karar uygulamasında özel finans kurumları banka olarak değerlendirilecektir.

Merkez Bankasının 14.09.1998 tarihli ve 98/1-ÖFK sayılı Talimatında, özel finans kurumlarının 98/11498 sayılı Karar ile KKDF uygulaması kapsamına alındığı belirtilerek, özel finans kurumlarınca yapılacak fon kesintisine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Öte yandan, 01.11.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 169 uncu maddesine göre, diğer kanunlarda ve mülga 3182 sayılı Bankalar Kanunu ve bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 4389 sayılı Bankalar Kanununda özel finans kurumlarına yapılan atıflar, katılım bankalarına yapılmış sayılmaktadır.

5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde katılım bankaları, bu Kanuna göre özel cari ve katılma hesapları yoluyla fon toplamak ve kredi kullandırmak esas olmak üzere faaliyet gösteren kuruluşlar ile yurt dışında kurulu bu nitelikteki kuruluşların Türkiye'deki şubeleri şeklinde tanımlanmaktadır.

Bu durumda, KKDF uygulaması bakımından fon kesintilerinin ödenmesindeki bankaların sorumluluğu katılım bankalarının sorumluluğunu da ifade etmektedir.

2.3. Finansman şirketleri

Her türlü mal veya hizmeti satın alan gerçek veya tüzel kişinin nam ve

---

¹¹⁷ Gelirler Genel Müdürlüğünün 28.05.2002 tarihli ve 24757 sayılı Türkiye Bankalar Birliğini muhatap yazısı ve GİB tarafından verilen 05.04.2007 tarihli ve 6802-7 sayılı özelge.

¹¹⁸ Söz konusu Karar 19.12.1983 tarihli ve 18256 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olup mülgadır.

¹¹⁹ 26.08.1998 tarihli ve 23445 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

hesabına mal veya hizmetin teslim veya temini ile birlikte doğrudan satıcıya ödeme yapılması suretiyle kredilendirilmesini sağlayan tüketici kredi şirketlerini ifade etmektedir.¹²⁰

KKDF Hakkında 6 Seri No.lu Tebliğin 4/a maddesine göre, finansman şirketleri, bu Tebliğin 2 nci maddesine göre hesaplanacak fon kesintilerini,

- Türk Lirası kredilerde (Endeksli krediler dahil) faiz tahakkukunu,
- Döviz kredilerinde kredinin kullanıldığı veya kullandırıldığı tarihi,
- Kredili ithalatta tahsilatı,

izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar yatırmak zorundadırlar.

Aynı Tebliğin 9 uncu maddesi uyarınca finansman şirketleri Fon kesintilerinin süresinde yatırılmasından sorumlu olup Fon kesintilerinin süresinde yatırmaması halinde yatırılmayan kısım, fon lehine tahakkuk ettirilecek cezai faizi ile birlikte ödemekle yükümlüdür.

Merkez Bankasının 14.02.1997 tarihli 97/1-FŞ sayılı Genelgesinde, 96/9006 sayılı Karar ile finansman şirketlerinin de KKDF uygulaması kapsamına alındığı belirtilerek, finansman şirketlerince yapılacak fon kesintisine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Finansman şirketlerince yurt dışından sağlanan kredilerde ise, bu tür krediler Kambiyo Mevzuatı gereğince bankalar aracılığıyla kullanılacağından, fon kesintisi bankalarca yatırılacaktır.¹²¹

2.4. Gümrük İdaresi

2.4.1. Geçici İthalat Rejimi Kapsamında Yurda Getirilen Malların Kesin İthalinde Gümrük İdaresinin Sorumluluğu

4458 sayılı Gümrük Kanununun 128 ila 134 üncü maddelerinde düzenlenen "Geçici İthalat Rejimi" esaslarına göre geçici olarak yurda girişi yapılan eşyanın fiili ithalinden önce, Fonun yatırıldığıнын aranılmaması; ancak daha sonra söz konusu eşyanın yurda kati ithalinin yapılması halinde, fiili ithal tarihindeki Merkez Bankası döviz alış kuru ile hesaplanacak fon kesintisi ve fiili ithal tarihi ile fon kesintisinin yatırıldığı tarih arasında geçecek süre için hesaplanacak cezai faizin yatırılması konusunda Gümrük İdaresince firmaya ihbarda bulunularak firma tarafından 7 gün içinde yatırılmasının istenilmesi gerekmektedir.¹²²

¹²⁰ 13.12.2012 tarihli ve 28496 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21.11.2012 tarihli ve 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 3. ve 39. maddeleri.

¹²¹ Merkez Bankasının 13.03.1997 tarihli ve 97/1 sayılı Talimatı.

¹²² Merkez Bankasının Gümrük ve Ticaret Bakanlığını muhatap 05.08.1996 tarihli 117417 sayılı yazısı.

2.4.2. İhracatı Teşvik Belgesi ve Dahilde İşleme İzin Belgesi Kapsamında Yapılan Kredili İthalat İşlemlerinde İhracat veya Taahhüdün Gerçekleşmemesi Durumunda Gümrük İdaresinin Sorumluluğu

88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın 2 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, İhracatı Teşvik Belgesi (İTB) ve Dahilde İşleme İzin Belgesi (DİİB) kapsamında yapılan ve mal mukabili, kabul kredili ve vadeli akreditif ödeme şekillerine göre gerçekleştirilen kredili ithalat işlemlerinde, ihracatın gerçekleştirilme şartına bağlı olarak, fon kesintisi oranı sıfır olarak uygulanmaktadır.

Dahilde İşleme İzin Belgesinde taahhüt edilen ihracatın gerçekleştirilmemesi halinde, İhracatçı Birliklerince Gümrük İdaresine bildirilen ithalat işlemlerinde, başlangıçta alınmayan fon kesintileri fiili ithal tarihindeki kur üzerinden bulunacak ithalat tutarı esas alınarak hesaplanacak ve cezai faizi ile birlikte 7 gün içinde fona yatırılması için ilgili firmaya Gümrük Teşkilatınca bildirimde bulunulacaktır.

Merkez Bankasının 16.11.2001 tarihli ve 156456 sayılı özelgesinde; taahhüdün gerçekleşmemesi durumunda, başlangıçta alınmayan fon kesintilerinin fiili ithal tarihindeki kur üzerinden bulunacak ithalat tutarı esas alınarak hesaplanacak ve cezai faizi ile birlikte 7 gün içinde fona yatırılması için ilgili firmaya Gümrük İdaresince bildirimde bulunulacağını, söz konusu işlemde fon kesintisi ve cezai faizi, bankaların kendi kaynaklarından ödemesine gerek bulunmadığı bildirilmiştir.

2.4.3. Belirli Bazı Şartların Arandığı İthalat İşlemlerine İlişkin Olarak Açılan Akreditiflerde Gümrük İdaresinin Sorumluluğu

Bedelin bir kısmının malların özelliği nedeniyle geçici veya kesin kabulünü, montajını, çalışır vaziyette teslim alınmasını, değerinin ihtiva ettiği evsafa göre tespit edilmesini ya da benzeri şartların gerçekleşmesini müteakip sözleşmede belirtilen süre içinde müracaat edilmek kaydıyla Türk Parası Transfer Belgesi (TPTB) veya Döviz Satım Belgesi (DSB) düzenlenerek transfer yapılmasının akreditif şartları arasında sayıldığı durumlarda, bu tür akreditifler vadeli akreditif olarak değerlendirilmeyeceğinden fon kesintisi yapılmaması gerekmektedir.

Ancak bu tür bir işlemde, firma tarafından ithalatın ödeme şeklinin bu tür bir akreditif olduğunun belirtilmesi halinde Gümrük İdaresi tarafından **bu şartı gösterir sözleşme metni** aranacaktır.¹²³

---

¹²³ Merkez Bankasının Gümrük ve Ticaret Bakanlığını muhatap 05.08.1996 tarihli 117417 sayılı yazısı.

BÖLÜM V
KKDF'DE MATRAH VE ORAN

1. KKDF'nin Matrahı

KKDF'nin konusunu kredi ve kredi kapsamında değerlendirilen işlemler ile vadeli ithalat işlemleri oluşturmaktadır. Bu işlemlerde KKDF'nin matrahı; işlem tutarı, faiz veya kur farkı tutarlarıdır. KKDF'nin matrahı bugüne kadar yapılan düzenlemelere ve yapılan işlemlerin niteliğine göre farklılık arz etmektedir.

1.1. 88/12944 Sayılı KKDF Hakkında Karara Göre KKDF Matrahı

12.05.1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Kararın “*Fonun Kaynakları*” başlığını taşıyan 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, “*Bankaların kullandıkları kredilere tahakkuk ettirecekleri faizlerin %6’sı oranında kredi kullananlardan ek olarak tahsil edebilecekleri tutar,*” anılan fıkranın (b) bendinde ise, “*Bankaların kendi kaynaklarından döviz üzerinden ikraz anlaşması yaparak kullandıkları krediler ile Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağlayacakları prefinansman, kabul kredileri ile mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalat bedellerinin ödemeleri üzerinden %6 oranında yatıracakları tutar,*” KKDF'nin kaynakları arasında sayılmıştır. Merkez Bankasının bu oranları artırmaya veya eksiltmeye ve uygulama esas ve şartlarını belirlemeye yetkili olduğu hükme bağlanmıştır. Ancak KKDF kesintisinin ne şekilde hesaplanacağı konusunda bir belirleme yapılmamıştır.

19.08.1990 tarihli ve 90/454 sayılı Bakanlar Kurulu Kararın 1 inci maddesi ile 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın 3 üncü maddesi yeniden düzenlenmiştir. Bu değişiklik sonucu “*Fonun Kaynakları*” başlıklı 3 üncü maddeye eklenen ikinci fıkra hükmü ile KKDF kesintilerinin bankalarca Türk Lirası olarak kullanılan kredilerde tahakkuk ettirilen faizler üzerinden, **diğer kredilerde ise kredi tutarı üzerinden hesaplanması esas** getirilmiştir.

KKDF kesintisinin ne şekilde **hesaplanacağını** belirleyen 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesinin ikinci fıkrası, 11.09.1995 tarihli ve 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 2 nci maddesi ile değiştirilmiş ve fıkraya **döviz endeksli kredilerde** KKDF kesintisinin hesaplanması konusunda hüküm eklenmiştir.

Buna göre KKDF kesintileri;

i. Türk Lirası kredilerde tahakkuk ettirilen faiz tutarı üzerinden,

ii. döviz endeksli ve diğer endeksli kredilerde borç bakiyesine ilişkin kur farkı veya endeks farkı ile dönem faizinin cari kurdan Türk Lirası karşılığı veya fark faizin (spread) toplam tutarı üzerinden tahakkuk ettirilen faizlere ek olarak,

iii. döviz kredilerinde kredi tutarı üzerinden hesaplanacaktır.

16.10.1996 tarihli ve 96/9006 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 2 nci maddesi ile 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasına **vadeli ithalatta KKDF kesintisinin hesaplanmasına** ilişkin hüküm eklenmiştir.

Söz konusu hüküm; *“Fon kesintileri, Türk Lirası kredilerde tahakkuk ettirilen faiz tutarı üzerinden, dövize endeksli ve diğer endeksli kredilerde, borç bakiyesine ilişkin kur farkı veya endeks farkı ile dönem faizinin cari kurdan Türk Lirası karşılığı veya fark faizin (spread) toplam tutarı üzerinden, tahakkuk ettirilen faizlere ek olarak; döviz kredilerinde ve vadeli ithalatta ise kredi tutarı üzerinden hesaplanır.”* şeklindedir.

1.2. KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğe Göre KKDF Matrahı

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin, KKDF Hakkında 28 Sıra No.lu Tebliđin¹²⁴ 1 inci maddesi ile değişik 2 nci maddesinde, *“(A), (B) ve (C) bölümlerinde belirtilen kredilerde fon kesintileri, Türk Lirası kredilerde tahakkuk ettirilen faiz tutarı üzerinden; dövize endeksli ve diğer endeksli kredilerde, borç bakiyesine ilişkin kur farkı veya endeks farkı ile dönem faizinin cari kurdan Türk Lirası karşılığı veya fark faizin (spread) toplam tutarı üzerinden, tahakkuk ettirilen faizlere ek olarak; döviz ve altın kredilerinde kredinin kullanıldığı tarihte, kredinin anapara tutarı ve altın miktarı üzerinden hesaplanarak fona yatırılır. Döviz kredileri ile ilgili fon kesintilerinin hesaplanmasında Merkez Bankası döviz alış kurları, altın kredilerinde ise kredinin kullanıldığı tarihten bir iş günü önce İstanbul Altın Borsasında oluşan ağırlıklı ortalama fiyat esas alınır.*

(D) bölümünde belirtilen kredilerde fon kesintisi; ithalat tutarının, fon kesintisinin yatırıldığı tarihteki gösterge niteliğindeki Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak bulunacak Türk Lirası karşılığı üzerinden hesaplanarak, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce bankalara veya özel finans kurumlarına yatırılır.” hükmü yer almaktadır.

Merkez Bankasına 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın 3 üncü maddesinin son fıkrası ile verilmiş olan fon kesintisi uygulama esas ve şartlarını belirleme yetkisine göre düzenlenen 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinde KKDF kesintilerinin hesaplanması kesintiye tabi her bir işlem için ayrı ayrı belirlenmiştir.

---

¹²⁴ 10.11.2000 tarihli ve 24226 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Buna göre KKDF kesintileri;

i. Türk Lirası kredilerde; tahakkuk ettirilen faiz tutarı üzerinden,

ii. Dövizle endeksli ve diğer endeksli kredilerde; borç bakiyesine ilişkin kur farkı veya endeks farkı ile dönem faizinin cari kurdan Türk Lirası karşılığı veya fark faizin (spread) toplam tutarı üzerinden, tahakkuk ettirilen faizlere ek olarak;

iii. Döviz ve altın kredilerinde; kredinin kullanıldığı tarihte, kredinin anapara tutarı ve altın miktarı üzerinden,

iv. Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta ithalat tutarının, KKDF kesintisinin yatırıldığı tarihteki gösterge niteliğindeki Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak bulunacak Türk Lirası karşılığı üzerinden,

hesaplanacaktır.

1.3. 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesine Göre KKDF Matrahı

4684 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrası uyarınca KKDF kesintisi uygulaması; yürürlükten kaldırılan hükümlere göre ve vergi kanunlarındaki tahakkuk ve tahsilat hükümleri kapsamında 01.01.2002 tarihinden itibaren Maliye Bakanlığı tarafından takip ve tahsil edilmektedir. KKDF kesintisinin gelir idaresi tarafından takip ve tahsiline ilişkin düzenlemeler 14.02.2002 tarihli ve 7503 sayılı 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinde yer almaktadır.

2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinin "Mükelleflerce Yapılacak İşlemler" başlığını taşıyan (2) numaralı bölümünde; bankalar, özel finans kurumları ve finansman şirketlerinin hesaplayacakları KKDF kesintilerini, 88/12944 sayılı Karar ve Merkez Bankasının KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğ hükümlerine ve bu konuda yayımlanmış Merkez Bankası talimatlarına göre yürütecekleri belirtilmiştir. Bankalar ve finansman şirketlerinin,

-Türk Lirası kredilerde (endeksli krediler dahil) faiz tahakkukunu,

-Döviz kredilerinde, kredilerin kullanıldığı veya kullandırıldığı tarihi,

-Kredili ithalatta tahsilatı,

izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar hesapladıkları KKDF kesintilerini, iç genelge ekinde yer alan bildirim ile birlikte daha önceki düzenlemelere göre düzenleyerek bağlı buldukları vergi dairesine verecekleri hüküm altına alınmıştır.

KKDF kesintilerinin hesaplanması konusunda 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesi ile Merkez Bankası tarafından yapılan düzenlemelerde herhangi bir değişiklik yapılmamıştır.

1.4. Kredi Türlerine Göre KKDF Matrahı

1.4.1. Türk Lirası Kredilerde KKDF Matrahı

Türk Lirası kredilerde KKDF kesintisi, faiz tahakkuk döneminde bu kredilere tahakkuk ettirilen faiz tutarı üzerinden hesaplanmaktadır.

Ayrıca, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan Tüketici Kredisinde Erken Ödeme İndirimi ve Kredinin Yıllık Maliyet Oranını Hesaplama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik¹²⁵ hükümlerine göre, tüketiciye tahsis edilen tüketici kredisinin geri ödenmesinde esas alınacak taksit tutarı ve vadeleriyle birlikte anapara, faiz, fon, vergi ve diğer masrafların ayrı ayrı gösteren “*Ödeme Planı*” düzenlenmesi gerekmektedir.

1.4.2. Dövizde Endeksli ve Diğer Endeksli Kredilerde Matrah

19.11.2008 tarihli ve 2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının¹²⁶ 1 inci maddesi ile Kararın yayımlandığı 30.12.2008 tarihinden geçerli olmak üzere, KKDF uygulamasında, dövizde endeksli ve diğer endeksli kredilerde fon kesintileri, taksit tutarı içindeki anaparanın kur farkı veya endeks farkı ile dönem faizinin cari kurdan Türk Lirası karşılığı veya fark faizin (spread) toplam tutarı üzerinden hesaplanır.

Dövizde endeksli taksitli kredilerde taksit tutarı içindeki anapara kur farkının hesaplanmasında, taksit ödeme tarihindeki cari kur ile kredinin kullandırıldığı tarihteki kur arasındaki fark esas alınır.

Anılan Karara göre, Kararda düzenleme yapılmayan hususlarda, mülga 88/12944 sayılı Kararnamenin fona kesinti yapılmasına ilişkin hükümleri, 20.06.2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesi uyarınca uygulanmaya devam olunur.

Bu durumda dövizde endeksli ve diğer endeksli kredilerde KKDF'nin matrahı, krediye tahakkuk ettirilen dönem faizinin cari kurdan Türk Lirası karşılığı veya fark faizin toplamı tutarı ile taksit tutarı içindeki anaparanın kur farkı veya endeks farkının toplanması sonucu bulunacaktır.

Buna göre, dövizde endeksli kredilerde KKDF matrahı aşağıdaki formüle göre hesaplanabilecektir.

---

¹²⁵ 01.08.2003 tarihli ve 25186 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹²⁶ 30.12.2008 tarihli ve 27096 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

**KKDF MATRAHI = FAİZ + FAİZ TAHAKKUK DÖNEMİ İLE BİR ÖNCEKİ
FAİZ TAHAKKUK DÖNEMİ TAKSİT TUTARI
İÇİNDEKİ ANAPARADA OLUŞAN KUR FARKI**

2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının uygulanmasına ilişkin olarak 14.01.2009 tarihinde Gelir İdaresince çıkarılan 3 Sıra No.lu KKDF Kesintisi Sirkülerinde¹²⁷, dövize endeksli kredilerde KKDF kesintilerinin nasıl hesaplanacağına ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

12.05.1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinde; "... dövize endeksli ve diğer endeksli kredilerde, borç bakiyesine ilişkin kur farkı veya endeks farkı ile dönem faizinin cari kurdan Türk Lirası karşılığı veya fark faizin (spread) toplam tutarı üzerinden" KKDF kesintisi hesaplanması gerektiği belirtilmiştir.

Ayrıca, 2004/7735 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan tüketici kredilerinde (gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullanılan krediler) KKDF kesintisi oranı %15 olarak tespit edilmiştir.

Diğer taraftan, 20.06.2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) bendinin verdiği yetkiye dayanılarak hazırlanan 2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 30.12.2008 tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Bu Kararda, KKDF uygulamasında, dövize endeksli kredilerde fon kesintilerinin hangi tutar üzerinden hesaplanacağı ile ilgili hükümlere yer verilmiştir.

1.4.2.1. Dövize Endeksli Taksitli Kredilerde Vade Tarihinde Ödeme Yapılması Durumunda Fon Kesintisinin Hesaplanması

a) Taksit Tutarı İçindeki Anaparanın Esas Alınması

2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesinin ilk fıkrasında "Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu uygulamasında, dövize endeksli ve diğer endeksli kredilerde fon kesintileri, taksit tutarı içindeki anaparanın kur farkı veya endeks farkı ile dönem faizinin cari kurdan Yeni Türk Lirası karşılığı veya fark faizin (spread) toplam tutarı üzerinden hesaplanır." hükmüne yer verilmiştir.

Bu hüküm uyarınca, dövize endeksli kredilerde kur farkı üzerinden fon kesintisi hesaplanmasında, taksit tutarı içindeki anaparanın esas alınması gerekmektedir.

b) Taksit Ödeme Tarihindeki Cari Kur ile Kredinin Kullanıldığı Tarihteki Kur Arasındaki Farkın Esas Alınması

¹²⁷ 14.01.2009 tarihli ve KKDF-1/2009-1 sayılı Sirküler

2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince, dövizde endeksli taksitli kredilerde taksit tutarı içindeki anapara kur farkının hesaplanmasında, taksit ödeme tarihindeki cari kur ile kredinin kullanıldığı tarihteki kur arasındaki farkın esas alınması gerekmektedir. Bu fıkrada sözü edilen taksit ödeme tarihi ilgili taksitin kredi kullanıcısı olan tüketici tarafından ödenmesi gereken tarihi (vade tarihini) ifade etmektedir.

Öte yandan, olumlu bir kur farkının oluşmaması halinde, taksit tutarı içindeki anaparaya ilişkin fon yükümlülüğü doğmayacak ve fon kesintisi sadece faiz tutarı üzerinden hesaplanacaktır. Örneğin, kredinin kullanıldığı tarihteki kurun 1,60-TL, ilk taksit ödeme tarihindeki kurun 1,50-TL olması halinde, taksit bedeli içindeki anapara üzerinden fon hesaplanacak bir kur farkı tutarı oluşmayacak ve bu taksit döneminde sadece dönem faizinin cari kurdan TL karşılığı üzerinden fon kesintisi hesaplanacaktır. Bir sonraki taksit döneminde kurun 1,70-TL olması halinde, hem taksit bedeli içindeki anaparaya ilişkin kur farkı üzerinden hem de dönem faizinin cari kurdan TL karşılığı üzerinden fon kesintisi hesaplanması gerekecektir.

Buna göre, anapara ve faiz ödemelerinin, kredi sözleşmesine uygun şekilde taksit ödeme tarihlerinde (vade tarihlerinde) yapılması durumunda; taksit tutarı içindeki anaparanın kur farkı ile dönem faizinin cari kurdan TL karşılığının toplam tutarı üzerinden, taksit ödeme tarihleri itibariyle fon kesintisi hesaplanacaktır.

1.4.2.2. Dövizde Endeksli Taksitli Kredilerde Vade Tarihinden Önce veya Sonra Ödeme Yapılması Durumunda KKDF Matrahı

23.02.1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun¹²⁸ 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendinde, tüketici kredilerinde, ödeme tarihlerinin ödeme planında ayrı ayrı belirtileceği ve bunların kredi sözleşmesinde yer alacağı belirtilmiştir. Aynı maddenin dördüncü fıkrasına göre tüketici, kredi verene borçlandığı toplam miktarı önceden ödeyebileceği gibi aynı zamanda vadesi gelmemiş bir ya da birden çok taksit ödemesinde de bulunabilir.

Bu itibarla, taksit ödeme tarihinde (vade tarihinde) yahut daha sonraki bir tarihte ödeme yapılması söz konusu olabileceği gibi; vadesi gelmemiş bir ya da birden çok taksitin veya toplam borç miktarının önceden ödenmesi de mümkündür.

a) Vade Tarihinden Önce Ödeme Yapılması

Vadesi gelmemiş bir ya da birden çok taksitin veya toplam borcun taksit ödeme tarihlerinden önce ödenmesi durumunda; ödeme tutarı içindeki

---

¹²⁸ 08.03.1995 tarihli ve 22221 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

anaparaya ilişkin olarak kredi kullandırma tarihi ve ödeme yapılan tarih arasında oluşan kur farkı ile ödeme tutarı içindeki kredi faizine ilişkin kısmın cari kurdan TL karşılığı üzerinden, ödeme tarihi itibarıyla fon kesintisi hesaplanacaktır.

b) Vade Tarihinden Sonra Ödeme Yapılması

Taksit ödeme tarihinde ödeme yapılmayıp temerrüde düşülmesi durumunda, faiz ve taksit tutarı içindeki anaparaya ilişkin olarak, vade tarihi ile fiili ödeme tarihinde aşağıda açıklanan şekilde işlem yapılması gerekmektedir.

i. Faize İlişkin Olarak Vade ve Fiili Ödeme Tarihinde Yapılacak Hesaplamalar

Ödenmesi gereken dönem faizinin vade tarihindeki cari kurdan TL karşılığı üzerinden, ilgili taksit için ödeme yapılması beklenmeden, vade tarihi itibarıyla fon kesintisi hesaplanacaktır. Vade tarihinde, ödenmesi gereken dönem faizi üzerinden bu kesintinin yapılması, vade tarihindeki cari kurun kredi kullandırma tarihindeki kurdan büyük olması şartına bağlı değildir.

Temerrüde düşülen taksitle ilgili olarak sonradan ödeme yapıldığında ise; fiili ödeme tarihindeki cari kur ile vade tarihindeki kur arasında olumlu fark oluşması durumunda, oluşan kur farkı ile ödenen dönem faizinin çarpımı üzerinden, fiili ödeme tarihi itibarıyla fon kesintisi hesaplanacaktır. Fiili ödeme tarihindeki cari kur, vade tarihindeki kurdan düşükse, ödenen dönem faizi üzerinden fon kesintisi hesaplanmasına gerek bulunmamaktadır.

Ayrıca, gecikme nedeni ile dönem faizi dışında tahsil edilen faiz niteliğindeki diğer ödemeler üzerinden de fon kesintisi hesaplanacağı tabiidir.

ii. Taksit Tutarı İçindeki Anaparaya Ait Kur Farkına İlişkin Olarak Vade ve Fiili Ödeme Tarihinde Yapılacak Hesaplamalar

Vade tarihindeki cari kur, kredi kullandırma tarihindeki kurun üzerinde ise, ilgili taksit için ödeme yapılması beklenmeden, ödenmesi gereken taksit tutarı içindeki anaparanın kur farkı üzerinden, vade tarihi itibarıyla fon kesintisi hesaplanacak; ancak vade tarihindeki cari kur kredi kullandırma tarihindeki kurdan düşükse herhangi bir fon kesintisi hesaplanmayacaktır.

Temerrüde düşülen taksitle ilgili olarak sonradan ödeme yapıldığında ise; ödemenin fiilen yapıldığı tarihteki cari kur ile vade tarihindeki kur arasında olumlu fark oluşması durumunda, bu kur farkı ile ödenen taksit tutarı içindeki anaparanın çarpımı üzerinden, fiili ödeme tarihi itibarıyla fon kesintisi hesaplanacaktır. Fiili ödeme tarihindeki cari kur, vade tarihindeki

kurdan düşükse, ödenen taksit tutarı içindeki anapara üzerinden fon kesintisi hesaplanmasına gerek bulunmamaktadır.

Anaparaya ilişkin kur farkı doğmadığı için, vade tarihi itibarıyla fon kesintisi hesaplanmamış olsa dahi; fiili ödeme tarihindeki cari kur, kredi kullandırma tarihindeki kurun üzerinde gerçekleşmişse, oluşan bu kur farkı sebebiyle, taksit tutarı içindeki anapara üzerinden fiili ödeme tarihi itibarıyla fon kesintisi hesaplanacaktır.

Diğer taraftan, fiili ödeme tarihindeki cari kur, kredi kullandırma tarihindeki kurdan düşükse, ödenen taksit tutarı içindeki anapara için, fiili ödeme tarihi itibarıyla herhangi bir hesaplama yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

1.4.2.3. Dövizle Endeksli Kredilere İlişkin Diğer Ödeme Şekillerinde KKDF Matrahı

Dövizle endeksli kredilerde, kredi sözleşmesi gereğince anapara ve faizle ilgili ödemelerin farklı tarihlerde yapılması mümkündür. Bu durumda, dövizle endeksli kredilerle ilgili olarak yapılması gereken işlemler aşağıda açıklanmıştır.

a) Kredi Faizi ve Anaparanın Kredi Vadesi Sonunda Bir Defada Ödenmesi

Kredi faizi ve anapara ödemesinin tamamının kredi vadesi sonunda bir defada yapılması halinde; anapara ödemesine ilişkin olarak kredi kullandırma tarihi ve vade sonu arasında oluşacak kur farkı ile kredi faizinin cari kurdan TL karşılığının toplam tutarı üzerinden, vade sonu itibarıyla fon kesintisi hesaplanması gerekmektedir.

b) Kredi Faizinin Tamamının Kredi Vadesi Sonunda, Anaparanın ise Eşit Taksitler Şeklinde Ödenmesi

Kredi faizine ilişkin ödemenin tamamının kredi vadesi sonunda bir defada, anapara ödemelerinin ise eşit taksitler şeklinde yapılması halinde; anapara ödemelerine ilişkin olarak kredi kullandırma tarihi ve anapara ödemelerinin yapıldığı tarihler arasında oluşacak kur farkları üzerinden her bir taksitin vade tarihi itibarıyla, kredi faizinin cari kurdan TL karşılığı üzerinden ise kredi vadesi sonu itibarıyla fon kesintisi hesaplanacaktır.

c) Kredi Faizinin Taksitler Halinde, Anaparanın Tamamının ise Kredi Vadesi Sonunda Ödenmesi

Kredi faizine ilişkin ödemelerin taksitler halinde, anapara ödemesinin tamamının ise kredi vadesi sonunda bir defada yapılması halinde; dönem faizinin cari kurdan TL karşılığı üzerinden her bir taksitin vade tarihi itibarıyla,

anapara için kredi kullandırma tarihi ve kredi vade tarihi arasında oluşacak kur farkı üzerinden ise kredi vadesi sonunda fon kesintisi hesaplanması gerekmektedir.

1.4.2.4. 30.12.2008 Tarihi İtibariyle Geri Ödemeleri Devam Eden Dövizde Endeksli Taksitli Kredilerde KKDF Matrahı

2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yürürlüğe girdiği 30.12.2008 tarihinden önce kullandırılmış olup, bu tarih itibariyle geri ödemesi tamamlanmamış olan dövizde endeksli tüketici kredilerinin önceki taksit dönemlerinde, taksit ödeme tarihlerindeki cari kur ile kredi kullandırma tarihi dahil olmak üzere önceki dönemlerdeki en yüksek kur arasındaki fark esas alınarak, kredi anapara borç bakiyesi üzerinden, KKDF kesintisi hesaplanmış olması gerekmektedir.

Geri ödemesi devam eden bu kredilerin, vadesi 30.12.2008 tarihinden (bu tarih dahil) sonra gelen taksitlere ilişkin fon kesintileri hesaplanırken; her taksit tutarı içindeki anaparanın esas alınması, ayrıca bu hesaplamada taksit ödeme tarihlerindeki (vade tarihlerindeki) cari kur ile 30.12.2008 tarihinden önceki dönemlere ait, üzerinden fon hesaplanmış olan, en yüksek kur arasındaki farkın dikkate alınması gerekmektedir.

Nitekim Gelir İdaresince verilen özeldede, 30.12.2008 tarihinden önce tahakkuk ettirilen dönem faizi tutarına ek olarak her faiz tahakkuk döneminde anaparanın tamamı üzerinden oluşan kur farkının fon kesintisine tabi tutulması, 30.12.2008 tarihinden sonra ise sadece dönem faizinin cari kurdan TL karşılığı üzerinden her bir taksitin vade tarihi itibariyle fon kesintisi hesaplanması, ayrıca kredi vadesi sonunda, 30.12.2008 tarihinden önceki dönemlerde fon kesintisi hesaplanan en yüksek kur ile vade kuru arasında oluşacak kur farkı üzerinden anaparaya ilişkin olarak fon kesintisi hesaplanması gerektiği belirtilmiştir.¹²⁹

1.4.2.5. Dövizde Endeksli Ticari Krediler ile Konut Kredilerinin Durumu

KKDF uygulamasında diğer krediler, gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullanılan krediler şeklinde tanımlanmaktadır. 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 29.07.2004 tarihinden itibaren bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan diğer kredilerde KKDF kesintisi oranı sıfır olarak tespit edilmiştir. Bu itibarla, söz konusu diğer krediler için sıfırdan farklı bir oran tespit edilmediği sürece, dövizde endeksli ticari krediler üzerinden fon kesintisi hesaplanmayacaktır.

Ayrıca, 88/12944 sayılı Karara İlişkin KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu

¹²⁹ GİB tarafından verilen 23.01.2009 tarihli, 7470 sayılı, 24.03.2009 tarihli, 32344 sayılı ve 04.02.2009 tarihli, 12070 sayılı özeldeler.

Tebliğin 3 üncü maddesinin 2 numaralı bendinde "*Konut ve yapı tasarrufu kredileri ile gerçek kişilere kendi ihtiyaçları için kullanılan konut inşaat kredileri*" fon kesintisi yapılmayacak işlemler arasında sayılmıştır. Bu sebeple, bu bent kapsamındaki kredilerin dövizde endeksli olarak kullanılması durumunda fon kesintisi hesaplanmaması gerekmektedir.

1.4.2.6. Diğer Hususlar

2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 2 nci maddesine göre, bu Kararda düzenleme yapılmayan hususlarda, mülga 88/12944 sayılı Kararnamenin KKDF kesintisi yapılmasına ilişkin hükümleri, 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesi uyarınca uygulanmaya devam olunmaktadır.

Bu nedenle, mülga 88/12944 sayılı Kararname ve bu Kararnameye ilişkin 6 Sıra No.lu Tebliğ ile 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinde yapılan açıklamalara uygun şekilde, TL kredilerde tahakkuk ettirilen faiz tutarı üzerinden fon kesintisi hesaplanmasına devam edilmesi gerekmektedir.

1.4.3. Döviz ve Altın Kredilerinde KKDF Matrahı

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 4 üncü maddesinin (a) bendinde, "*Türkiye'ye döviz ithali serbesttir.*" hükmüne yer verilmiş; (c) bendinde ise, Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışında yerleşik kişilerden, Türkiye'de yapacakları işlemler nedeniyle döviz kabul etmeleri serbest bırakılmıştır.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 17 nci maddesine göre, Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından kredi temin etmeleri mümkün olup, bu kredilerin bankalar aracılığıyla kullanılması gerekmektedir.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 17 nci maddesinin (b) bendinde, Türkiye'de yerleşik kişilerin döviz kredisi açabileceği durumlar sıralanmıştır.

Buna göre, Türkiye'de yerleşik kişilerce ithalat ve ihracat rejimlerine göre açılacak emtia kredilerinin döviz olarak kullanılması mümkündür.

Ayrıca bankalar aşağıda sayılan kredileri döviz kredisi olarak kullanılabileceklerdir.

1. İhracatın, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerin finansmanı için Türkiye'de yerleşik kişilere açacakları döviz kredileri.

2. Yatırım teşvik belgesi kapsamında dış kredi almaları öngörülen Türkiye’de yerleşik kişilere açacakları döviz kredileri ile yatırım mallarının finansmanı için açacakları döviz kredileri.

3. Yurt dışında iş yapan Türk müteşebbislerine, uluslararası yurt içi ihalelerle ilgili işleri veya Savunma Sanayii Müsteşarlığınca onaylanan savunma sanayii projelerini üstlenen Türkiye’de yerleşik kişilere açacakları döviz kredileri.

4. Türkiye’de yerleşik kişilere kullandıracakları ortalama vadesi bir yıldan uzun olan, 5 milyon Dolar ve üzerindeki döviz kredileri.

5. Teminat olarak alacakları Türkiye’deki şubelerinde bulundurulmuş döviz ve/veya Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatına (OECD) üye ülkelerin merkezi yönetimleri ile merkez bankalarının ya da bunların kefaletiyle ihraç edilen yabancı para menkul kıymet tutarını geçmemek üzere Türkiye’de yerleşik kişilere ticari ve mesleki amaçlı kullandıracakları döviz kredileri.

6. Bakanlıkça belirlenecek esaslar dahilinde Türkiye’de yerleşik kişilere açacakları döviz kredileri.

2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (III-2.1.) numaralı bölümünde de, Türkiye’deki bankaların Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 17 nci maddesinin (b) bendinde belirtilen kişilere yurt dışında döviz ödemesi gerektiren işlemlerinde kullanılmak üzere döviz olarak, Türkiye’deki harcamaları için Türk Lirası olarak kullanılmak kaydıyla, döviz kredisi açabilecekleri, bunun dışında Türkiye’deki yerleşik kişilere döviz kredisi açılmasının mümkün bulunmadığı belirtilmektedir.

Bu hükümlere göre, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 17 nci maddesinin (b) bendi ve 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (2.1.) numaralı bölümünde sayılan işlemler dışında Türkiye’de yerleşik kişilere döviz kredisi açılması söz konusu değildir.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesi uyarınca, döviz ve altın kredilerinde KKDF kesintisi kredinin kullanıldığı tarihte, **kredinin anapara tutarı ve altın miktarı** üzerinden hesaplanacaktır. Döviz kredileri ile ilgili KKDF kesintilerinin hesaplanmasında Merkez Bankası döviz alış kurları, altın kredilerinde ise kredinin kullanıldığı tarihten bir iş günü önce İstanbul Altın Borsasında oluşan ağırlıklı ortalama fiyat esas alınacaktır.

06.12.2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu¹³⁰ uyarınca İstanbul Altın Borsası, Borsa İstanbul A.Ş.’nin faaliyet izni aldığı 03.04.2013 tarihi itibarıyla feshedilmiş olup bu borsanın yetki ve görevleri Borsa İstanbul A.Ş.’ye devredilmiştir. Dolayısıyla bu hesaplamada kredinin kullanıldığı

¹³⁰ 30.12.2012 tarihli ve 28513 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

tarihten bir iş günü önce Borsa İstanbul A.Ş.'de oluşan ağırlıklı ortalama fiyat esas alınacaktır.

Buna göre, bankalar ve finans şirketleri tarafından kullanılan veya bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından bankalar aracılığıyla kullandıkları döviz kredilerinde KKDF kesintisinin, anapara tutarı üzerinden kredinin kullanıldığı tarihte hesaplanması ve bu şekilde hesaplanan kesinti tutarının, Merkez Bankası döviz alış kurları esas alınarak Türk Lirasına çevrilmesi gerekmektedir.

Bu durumda döviz ve altın kredilerine ilişkin KKDF kesintisi aşağıdaki formüle göre hesaplanacaktır.

KKDF Kesintisi Tutarı = Anapara veya Altın Miktarı x KKDF Kesintisi Oranı

Buna göre hesaplanacak KKDF kesintisi tutarı; döviz kredilerinde kredinin kullanıldığı tarihteki Merkez Bankası Döviz Alış Kurları, altın kredilerinde ise kredinin kullanıldığı tarihten bir iş günü önce Borsa İstanbul A.Ş.'de oluşan ağırlıklı ortalama fiyat esas alınmak suretiyle Türk Lirasına dönüştürülecektir.

Yurt dışındaki bir bankadan sağlanan bir yıldan uzun vadeli bir kredinin bir yıldan önce Türkiye'deki bir bankaya devredilmesi halinde, kredinin kullanılma tarihi ile yurt içine devredildiği tarih arasında geçen süre için geriye dönük olarak yurt dışından kullanılan döviz kredilerine uygulanan oranda cezalı KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir. Ayrıca, yurt içine devredildikten sonra bu kredilerin döviz ya da Türk Lirası kredi olarak değerlendirileceği ve söz konusu kredilerin "*tüketici kredisi*" niteliğinde olması durumunda yürürlükteki oranda, "*diğer krediler*" kapsamında olması durumunda ise sıfır oranında KKDF kesintisi yapılacaktır.¹³¹

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendine göre, bankalar ve finansman şirketleri tarafından yurt dışından sağlanan kredilerde ve aynı maddenin ikinci fıkrası uyarınca, ihracatın finansmanı için Türk Lirası veya döviz olarak kullanılan krediler ile Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından ihracatın finansmanı için sağlayacağı kredilerde (ihracatı teşvik belgesi, dahilde işleme izin belgesi ve vergi, resim ve harç istisnası belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanında kullanılanlar dahil) ve İhracatı Teşvik Belgesi ile Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta, fon kesintisi oranı sıfır olarak uygulanmaktadır.

---

¹³¹ GİB tarafından verilen 25.11.2009 tarihli ve 112413 sayılı özelge.

Ayrıca, 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (20) numaralı bendinde, 10.11.2000 -02.01.2013 tarihleri arasında Türkiye'de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanan, ortalama vadesi asgari 1 yıl olan döviz ve altın kredileri fon kesintisinden istisnadır.

Ancak, 24.12.2012 tarihli ve 2012/4116 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 11 inci maddesinde, bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları döviz ve altın kredilerinde (fiduciary işlemler hariç) KKDF oranı,

- Ortalama vadesi bir yıla kadar olanlarda..... %3,
- Ortalama vadesi 1 yıl (1 yıl dahil) ile 2 yıl arasında olanlarda.....%1,
- Ortalama vadesi 2 yıl (2 yıl dahil) ile 3 yıl arasında olanlarda..... %0,5,
- Ortalama vadesi 3 yıl (3 yıl dahil) ve üzerinde olanlarda..... % 0,

olarak belirlenmiştir. Söz konusu KKDF oranları, 2012/4116 sayılı Kararın 12/c maddesi uyarınca, Kararın yayımı tarihini izleyen 02.01.2013 tarihinden itibaren kullanılacak kredilere uygulanacaktır.

1.5. Kabul Kredili, Vadeli Akreditif ve Mal Mukabili Ödeme Şekillerine Göre Yapılan İthalatta KKDF Matrahı

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesi uyarınca kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta KKDF kesintisi; ithalat tutarının, KKDF kesintisinin yatırıldığı tarihteki gösterge niteliğindeki Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak bulunacak Türk Lirası karşılığı üzerinden hesaplanarak, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce bankalara yatırılır.

Konuya ilişkin Gelir İdaresince verilen özeltede de vadeli ithalat işlemlerinde KKDF kesintilerinin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce yatırılması ve bu konuda Merkez Bankasının 16.11.2000 tarihli ve 2000/7 sayılı Talimatı çerçevesinde işlem yapılması gerektiği belirtilmiştir.¹³²

Buna göre, kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta KKDF kesintisinin matrahı ithalat tutarıdır. Bu tutara KKDF kesintisi oranı uygulanmak suretiyle hesaplama yapılacaktır. Bu hesaplama sonucunda bulunacak tutar KKDF kesintisinin yatırıldığı tarihteki Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak Türk Lirasına çevrilecektir.

Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre

¹³² GİB tarafından verilen 27.05.2007 tarihli ve 6802-7 sayılı özeltge.

yapılan ithalatta KKDF kesintisinin matrahını oluşturan ithalat tutarının (Gümrük Beyannamesinde belirtilen teslim şekline göre, ithalat değerine eşit olan kredi tutarı) teslim şekli CIF değer olarak belirlenmiş ise CIF değer; teslim şeklinin FOB değer olarak belirlenmesi durumunda da FOB değer dikkate alınarak hesaplanması gerekmektedir.¹³³

Buna göre kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta KKDF kesintisi aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

$$\text{KKDF Kesintisi Tutarı} = \text{İthalat Tutarı} \times \text{KKDF Kesintisi Oranı}$$

Bu şekilde bulunan KKDF kesintisi tutarı; KKDF kesintisinin yatırıldığı tarihteki Merkez Bankası Döviz Alış Kuru esas alınarak Türk Lirasına çevrilecektir.

Diğer taraftan, 96/2 sayılı Merkez Bankası talimatı gereğince; FOB teslim şekline göre yapılan ithalatta, gümrük beyannamesinde ithalatın teslim şeklinin FOB olarak belirtilmesi durumunda, fon kesintisi fiili ithal tarihinden önce bu bedel üzerinden bankalara yatırıldığından daha sonra navlun bedeli için düzenlenen akreditifler üzerinden KKDF kesintisi yapılmaması gerekmektedir.¹³⁴

1.6. Katılım Bankaları Tarafından Kullanılan Fonlarda KKDF Matrahı

26.08.1998 tarihli ve 23445 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 98/11498 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararda değişiklik yapılarak Özel Finans Kurumları, KKDF uygulaması kapsamına alınmıştır. Karar uygulamasında banka ifadesi özel finans kurumlarını; kredi ifadesi, özel finans kurumlarının kullandığı fonları (kira akdi (leasing) hariç); faiz ifadesi de özel finans kurumlarının kullandığı oldukları fonla ilgili faaliyetten doğan karı kapsamaktadır.

Ayrıca, 01.11.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 169 uncu maddesine göre, diğer kanunlarda ve mülga 3182 sayılı Bankalar Kanunu ve bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 4389 sayılı Bankalar Kanununda özel finans kurumlarına yapılan atıflar, katılım bankalarına yapılmış sayılmaktadır. Katılım bankalarının kullandıkları katılım fonlarından sağladığı kar payları da faiz olarak değerlendirilerek, KKDF kesintisine tabi tutulacaktır.

Katılım bankalarının kullandığı fonlarda KKDF kesintisinin hesaplanmasına ilişkin olarak Merkez Bankasının 14.09.1998 tarihli ve 98/1-

---

¹³³ Merkez Bankasının 05.08.1996 tarihli ve 96/2 sayılı Talimatı.

¹³⁴ GİB tarafından verilen 06.03.2007 tarihli ve 6802-7 sayılı özelge.

ÖFK sayılı Genelgesinde açıklamalar yapılmıştır.

Buna göre, katılım bankaları tarafından kullanılan fonlarda KKDF kesintisi aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

1.6.1. Türk Lirası Olarak Kullanılan Fonlar

Katılım bankalarınca Türk Lirası olarak kullanılacak fonlarda KKDF kesintisi, tahakkuk eden kar üzerinden hesaplanarak fon kullanan ek olarak tahsil edilecektir.

1.6.1.1. Üretim Desteği Sağlanması İçin Kullanılan Fonlarda KKDF Kesintisinin Hesaplanması

Üretim desteği sağlanması amacıyla kullanılan fonlar diğer krediler kapsamında değerlendirilmesi gerekmekte olup bu işlemlerde KKDF kesintisi oranı, 29.07.2004 tarihli ve 25537 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kararın yayımlandığı tarihten itibaren %0 olarak belirlendiğinden TL olarak kullanılan bu tür kredilerde KKDF kesintisi yapılmayacaktır.

1.6.1.2. Kar ve Zarara Katılma Yöntemi ile Kullanılan Fonlarda KKDF Kesintisinin Hesaplanması

Kar ve zarara katılma yöntemi ile kullanılan fonlarda KKDF kesintisi, yatırıma ilişkin vade sonunda gerçekleşen kar tutarından sözleşme ile belirlenen oranda kurum payına düşen ve kar olarak hesaplara intikal ettirilen tutar (kurum payı + havuz payı) üzerinden tahakkuk tarihinde (faturanın düzenlendiği tarihte) hesaplanarak süresi içerisinde bildirimde bulunulmak suretiyle ödenecektir.

1.6.1.3. Diğer Fonlarda KKDF Kesintisinin Hesaplanması

Katılım bankaları tarafından kullanılan diğer fonlarda fon kesintisi, karın tahakkuk ettiği tarihte hesaplanarak süresi içinde bildirimde bulunulmak suretiyle ödenir.

1.6.2. Döviz Endeksli Fonlarda KKDF Kesintisinin Hesaplanması

1.6.2.1. Üretim Desteği Sağlanması İçin Kullanılan Döviz Endeksli Fonlarda KKDF Kesintisinin Hesaplanması

Üretim desteği sağlanması amacıyla kullanılan fonlar diğer krediler kapsamında değerlendirilmesi gerekmekte olup bu işlemlerde KKDF kesintisi oranı, 29.07.2004 tarihli ve 25537 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kararın yayımlandığı tarihten itibaren %0 olarak belirlendiğinden döviz endeksli olarak kullanılan bu tür

kredilerde KKDF kesintisi yapılmayacaktır.

1.6.2.2. Kar ve Zarara Katılma Yöntemiyle Kullanılan Döviz Endeksli Fonlarda KKDF Kesintisinin Hesaplanması

Kar ve zarara katılma yöntemi ile kullanılan döviz endeksli fonlarda KKDF kesintisi, yatırıma ilişkin vade sonunda gerçekleşen kar tutarından sözleşme ile belirlenen oranda kurum payına düşen ve kar olarak (kur farkı dahil) hesaplara intikal ettirilen tutar (kurum payı + havuz payı) üzerinden, tahakkuk tarihinde (faturanın düzenlendiği tarihte) hesaplanarak süresi içinde ödenecektir.

1.6.2.3. Diğer Döviz Endeksli Fonlarda KKDF Kesintisinin Hesaplanması

Katılım bankaları tarafından kullanılan diğer döviz endeksli fonlara ilişkin KKDF kesintisi, kar tutarı ve taksitteki ana paraya ilişkin kur farkı üzerinden kar ve kur farkının tahakkuk ettiği tarihlerde hesaplanarak süresi içinde ödenecektir.

Katılım bankaları, KKDF Mevzuatının diğer hükümlerine bankalar statüsünde tabidirler.

2- KKDF Oranları

84/8860 sayılı KKDF Hakkında Kararın “*Fonun Kaynakları*” başlığını taşıyan 3 üncü maddesinde fon kesintisi oranları fonun kaynakları ile birlikte düzenlenmiş olup, fon kesintisi oranlarının ayrıca belirlendiği bir madde bulunmamaktadır. KKDF kesintisi oranları ile ilgili olarak 12.05.1988-01.02.2002 tarihleri itibarıyla yapılan düzenlemeler ve kısa açıklamaları aşağıda belirtilmiştir.

2.1. 84/8860 sayılı Karara Göre KKDF Kesintisi Oranları

84/8860 sayılı Kararın 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde, “*Bankaların verdikleri kredilere tahakkuk ettirdikleri faizlerin %7,5’i oranında kredi alanlardan ilaveten tahsil edecekleri bedeller*” fonun kaynakları arasında sayılmıştır. Anılan fıkranın (2/a) bendinde ise, “*Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının Kamu Kuruluşlarına verdiği kredilere tahakkuk ettirdiği faizlerin %7,5’i oranında Fon’a yatıracağı kesintiler*”in Fona aktarılması kararlaştırılmıştır.

84/8860 sayılı Kararın 3 üncü maddesinde, KKDF’nin diğer kaynakları da belirlenmiş olmakla birlikte, oransal ifadeler yalnızca birinci fıkrasının (1) ve (2/a) bentlerinde yer almaktadır.

20.08.1985 tarihli ve 85/9818 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının¹³⁵ 1 inci maddesi ile 84/8860 sayılı Kararın 3 üncü maddesinde değişiklik yapılmıştır. Bu değişikliklerle, bankaların kendi kaynaklarından, döviz üzerinden ikraz anlaşması yaparak kullandıkları krediler ile Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağlayacakları kabul kredileri, prefinansman kredileri ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalat bedellerinin ödemeleri üzerinden, Merkez Bankasınca tespit edilen oranda fon kesintisi yapılması kararlaştırılmıştır.

Ayrıca, 84/8860 sayılı Kararın 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasında, *“Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası gerektiğinde bu maddede belirtilen fon kesinti oranını artırmaya veya eksiltmeye yetkilidir.”* hükmüne yer verilerek suretiyle, fon kesintisi oranlarını belirleme yetkisi Merkez Bankasına verilmiştir.

Buna göre, 84/8860 sayılı Kararın 3 üncü maddesi uyarınca yapılacak KKDF kesintisi oranları;

- Bankaların verdikleri kredilere tahakkuk ettirdikleri faizler üzerinden %7,5

- Merkez Bankasının kamu kuruluşlarına verdiği kredilere tahakkuk ettirdiği faizler üzerinden %7,5

olarak belirlenmiştir.

2.2. 88/12944 sayılı Karara Göre KKDF Kesintisi Oranları

88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesinin son fıkrasında, Merkez Bankasına fon kesintisi oranlarını ve uygulama esaslarını belirleme yetkisi verilmiştir.

Merkez Bankası, fon kesintisi oranlarını belirleme yetkisini, 88/12944 sayılı Kararda yapmış olduğu düzenlemelerle kullandığı gibi yayımlanmış olduğu tebliğlerle de kullanmış ve fon kesintisi oranlarını belirlemiştir.

Bu nedenle, fon kesintisi oranlarına ilişkin olarak 88/12944 sayılı Kararda yapılan değişiklikler ile KKDF kesintisi uygulama usul ve esaslarının belirlendiği KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğde yapılan düzenlemeler ayrı ayrı ele alınmıştır.

KKDF Hakkında 88/12944 sayılı Kararda, fon kesintisi oranlarını düzenleyen ayrıca bir madde konulmamış; 84/8860 sayılı Kararda olduğu gibi fon kesintisi oranları, *“Fonun Kaynaklarını”* düzenleyen 3 üncü maddede

¹³⁵ 12.09.1985 tarihli ve 18866 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

belirlenmiştir.

88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesine göre KKDF kesintisi oranları;

- Bankaların kullandıkları kredilere tahakkuk ettirdikleri faizler üzerinden %6,

- Bankaların kendi kaynaklarından, döviz üzerinden ikraz anlaşması yaparak kullandıkları krediler ile Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağlayacakları prefinansman, kabul kredileri ile mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalat bedellerinin ödemeleri üzerinden %6,

olarak belirlenmiştir.

88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesinde belirlenen fon kesintisi oranlarına ilişkin olarak değişiklik yapan Bakanlar Kurulu Kararları ve söz konusu Kararlar ile belirlenen fon kesintisi oranları ise aşağıda açıklanmıştır.

2.3. 90/454 Sayılı Karara Göre KKDF Kesintisi Oranları

19.08.1990 tarihli ve 90/454 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesi ile KKDF Hakkında 6 No.lu Tebliğin 2 nci maddesi yeniden aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

“Madde 3- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu’nun kaynaklarını:

<i>a)Bankaların kullandığı kredilerde</i>	<i>%6</i>
<i>b)Bankaların yurt dışından sağladıkları kredilerde</i>	<i>%6</i>
<i>c)Bankalar dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde</i>	<i>%6</i>
<i>d) Kabul kredisi, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta</i>	<i>%1</i>

oranında yatıracakları tutar,

....

oluşturur.

Fon kesintileri, bankalarca Türk Lirası olarak kullanılan kredilerde, tahakkuk ettirilen faiz üzerinden ek olarak, diğer kredilerde ise kredi tutarı üzerinden hesaplanır.”

2.4. 95/7267 Sayılı Karara Göre KKDF Kesintisi Oranları

11.09.1995 tarihli ve 95/7267 sayılı Kararın 1 inci maddesi ile 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesinin (a) ve (d) bentlerinde değişiklik yapılmış olup, bu değişiklik sonucu fon kesintisi oranları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

a) Bankaların kullandığı kredilerde	
- Tüketici kredileri (gerçek kişilere, ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla, mal ve hizmet alımları dolayısıyla açılmış olan krediler) ile finansman şirketlerine kullandırılan kredilerde	%10
- Diğer kredilerde	%6
b) Bankaların yurt dışından sağladıkları kredilerde	%6
c) Bankalar dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde	%6
d) Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta	%6

Böylece, bankalarca kullandırılan krediler üzerinden alınan fon kesintisi oranlarında farklılaştırmaya gidilmiş ve nihai tüketim amacıyla kullanılan krediler (%10) ile ticari amaçla kullanılan krediler (%6) üzerinden alınacak fon kesintisi oranları ayrı ayrı belirlenmiştir.

Ayrıca, 95/7267 sayılı Karar ile daha önce %1 oranında fon kesintisi uygulanan kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemlerinde fon kesintisi oranı %6'ya yükseltilmiştir.

2.5. 96/9006 Sayılı Karara Göre KKDF Kesintisi Oranları

KKDF kesintisi oranlarına ilişkin olarak **Merkez Bankasınca** Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan son düzenleme, 16.10.1996 tarihli ve 96/9006 sayılı Karardır.

96/9006 sayılı Kararın 1 inci maddesi ile 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesinin (a), (b) ve (c) bentlerinde değişiklik yapılmış olup, bu Kararın yayımlandığı 12.01.1997 tarihinden itibaren fon kesintisi oranları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

“Madde 3- (90/454 sayılı Karar'la değişik) Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'nun kaynaklarını:

a) aa- Bankalarca kullanılan

-Tüketici kredilerinde (gerçek kişilere, ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla mal ve hizmet alımları dolayısıyla açılmış olan krediler)..... %10
-Diğer kredilerde.....%6

ab- Finansman şirketlerince kullanılan kredilerde.....%10

b) Bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladıkları kredilerde.....%4

c) Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde.....%6

d) Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta.....%6

oranında yatırılacak tutar.”

Fon uygulamasının Merkez Bankası tarafından yürütüldüğü dönemde fon kesintisi oranlarının belirlenmesine ilişkin olarak yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararları yukarıda belirtilmiş bulunmaktadır. Ancak Merkez Bankası, 88/12944 sayılı Kararın son fıkrasında kendisine verilen fon kesintisi oranlarını belirleme yetkisini tebliğler yayımlamak suretiyle de kullanmıştır. Aşağıda, fon kesintisi oranlarının belirlendiği Merkez Bankası tebliğlerine yer verilmiştir.

2.6. KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğ ve Bu Tebliğde Değişiklik Yapılmak Suretiyle Belirlenen KKDF Kesintisi Oranları

KKDF kesintilerinin ve Fondan ihtisas kredilerine ödenecek primlerin oranı ile fon uygulamasına ilişkin esas ve şartların belirlendiği 12.05.1988 tarihli ve 88/12944 Sayılı Kararnameye ilişkin KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesi “*Fon’a Yapılacak Kesintiler*” başlığını taşımakta olup, söz konusu maddede fon kesintisine tabi tutulacak işlemler ve bu işlemler üzerinden yapılacak fon kesintisi oranlarına ilişkin hükümler yer almaktadır.

KKDF kesintisi oranları, KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesi ile aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Buna göre KKDF kesintisi oranları;

- Bankaların kullandıkları Türk Lirası kredilerde %6,
- Bankaların kendi kaynaklarından döviz üzerinden ikraz anlaşması yaparak kullandıkları kredilerde %6,
- Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta %6’dır.

Merkez Bankası, 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesi ile kendisine verilen fon kesintisi oranlarını belirleme yetkisini; yayımlanmış olduğu tebliğler ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinde değişiklik yapmak suretiyle kullanmıştır.

Fon kesintisi oranlarının belirlendiği 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinde değişiklik yapan tebliğler ve bu tebliğler ile belirlenen fon kesintisi oranları aşağıda açıklanmıştır.

2.6.1. KKDF Hakkında 7 Sıra No.lu Tebliğ¹³⁶

KKDF Hakkında 7 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin (C) fıkrasında, kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalattan alınan %6 oranındaki KKDF kesintisi, 7 Sıra No.lu Tebliğin yayımlandığı tarih itibarıyla %1'e indirilmiştir.

2.6.2. KKDF Hakkında 8 Sıra No.lu Tebliğ¹³⁷

Fon kesintisi oranları belirleyen 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinde yapılan en kapsamlı düzenleme, KKDF Hakkında 8 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile yapılmıştır.

Bu düzenlemeye göre KKDF kesintisi oranları aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Madde 2- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na yapılacak kesinti oranları aşağıdadır.

	<i>Fon Kesintisi Oranı (%)</i>
<i>A- Bankaların kullandıkları kredilerde</i>	6
<i>B- Bankaların yurt dışından sağladığı kredilerde</i>	6
<i>C- Bankalar dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde</i>	6
<i>D- Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta</i>	1

2.6.3. KKDF Hakkında 12 Sıra No.lu Tebliğ¹³⁸

Merkez Bankası, KKDF Hakkında 12 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinde yapmış olduğu düzenleme sonucu hem fon kesintisi oranlarını hem de fona kesinti yapılacak işlemleri yeniden

¹³⁶ 28.10.1989 tarihli ve 20326 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹³⁷ 28.08.1990 tarihli ve 20619 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹³⁸ 22.09.1995 tarihli ve 22412 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

belirlemiştir. Fon kesintisine tabi tutulan işlemlerin ve bu işlemlere uygulanacak oranların belirlendiği KKDF Hakkında 12 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi aşağıdaki şekildedir.

Madde 1- 12.5.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğ'in değişik 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

'Madde 2- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na yapılacak kesinti oranları aşağıdadır.

	Fon Kesintisi Oranı
<i>A- Bankalarca kullanılan</i>	
<i>- Tüketici kredileri (gerçek kişilere, ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla, mal ve hizmet alımları dolayısıyla açılmış olan krediler) ile Finansman Şirketlerine kullanılan kredilerde</i>	%10
<i>- Diğer kredilerde</i>	%6
<i>B- Bankaların yurt dışından sağladığı kredilerde</i>	%6
<i>C- Bankalar dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde</i>	%6
<i>D- Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta</i>	%6

Bu düzenleme sonucu, bankaların kullandıkları kredilerden yapılacak fon kesintisi oranları tüketici ve diğer krediler için farklılaştırılmış; KKDF Hakkında 7 Sıra No.lu Tebliğ ile %1'e indirilen kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalattan alınacak KKDF kesintisi oranı 15.09.1995 tarihi itibarıyla yeniden %6'ya yükseltilmiştir.

2.6.4. KKDF Hakkında 14 Sıra No.lu Tebliğ¹³⁹

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (D) bendinde yapılan değişiklik ile; kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta, 01.01.1996 tarihinden itibaren KKDF kesintisi oranı % 0 olarak belirlenmiştir.

2.6.5. KKDF Hakkında 15 Sıra No.lu Tebliğ¹⁴⁰

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendinde yapılan değişiklikle; bankaların yurt dışından sağladıkları

¹³⁹ 20.12.1995 tarihli ve 22499 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁴⁰ 28.12.1995 tarihli ve 22507 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

kredilerde 01.01.1996 tarihinden itibaren KKDF kesintisi oranı %6'dan %4'e indirilmiştir.

2.6.6. KKDF Hakkında 17 Sıra No.lu Tebliğ¹⁴¹

KKDF Hakkında 17 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile, 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (D) bendinde değişiklik yapılarak kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalattan alınacak KKDF kesintisi oranı, 22.07.1996 tarihinden itibaren yeniden %6 olarak belirlenmiştir.

2.6.7. KKDF Hakkında 19 Sıra No.lu Tebliğ¹⁴²

Merkez Bankası, KKDF Hakkında 19 Sıra No.lu Tebliği ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin (A), (B) ve (C) bentlerinde değişiklik yaparak fon kesintisi oranlarını 12.01.1997 tarihinden geçerli olmak üzere değiştirmiştir. Bu düzenleme ile aynı zamanda, finansman şirketleri tarafından kullanılan kredilere uygulanacak KKDF kesintisi oranı da belirlenmiştir.

Buna göre KKDF kesintisi oranları şu şekildedir.

A) a- Bankalarca kullanılan, -Tüketici kredilerinde (gerçek kişilere, ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla, mal ve hizmet alımları dolayısıyla açılmış krediler)	%10
-Diğer kredilerde	%6
b) Finansman şirketlerince kullanılan kredilerde	%10
B) Bankaların ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladıkları kredilerde	%4
C) Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde	%6

2.6.8. KKDF Hakkında 22 Sıra No.lu Tebliğ¹⁴³

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin (A), (B), (C) ve (D) bentlerinde belirlenen KKDF kesintisi oranları, KKDF Hakkında 22 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile 01.01.1999 tarihi itibarıyla yeniden belirlenmiştir.

¹⁴¹ 22.07.1996 tarihli ve 22704 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁴² 11.03.1997 tarihli ve 22930 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁴³ 17.12.1998 tarihli ve 23556 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Buna göre, 01.01.1999 tarihinden sonra uygulanacak KKDF kesintisi oranları aşağıda belirtilmiştir.

A) a- Bankalarca kullanılan, -Tüketici kredilerinde (gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla, mal ve hizmet alımları dolayısıyla açılmış krediler) -Diğer kredilerde	%8 %3
b) Finansman şirketlerince kullanılan kredilerde	%8
B) Bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladıkları kredilerde	%0
C) Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde	%3
D) Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta	%3

2.6.9. KKDF Hakkında 23 Sıra No.lu Tebliğ¹⁴⁴

KKDF Hakkında 23 Sıra No.lu Tebliğin 1inci maddesi ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinde yapılan değişiklik sonucu; bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan tüm kredilerde KKDF kesintisi oranı, kredinin tüketim amacıyla kullanılıp kullanılmadığına bakılmaksızın, 04.08.1999 tarihinden itibaren %3 olarak belirlenmiştir.

2.6.10. KKDF Hakkında 27 Sıra No.lu Tebliğ¹⁴⁵

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinde, 22 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile değişiklik yapılmıştır. Bu değişiklik sonucu; bankalar ve finansman şirketleri tarafından kullanılan kredilerde yeniden "tüketici kredisi" ve "diğer kredi" ayrımına gidilerek KKDF kesintisi oranı, 09.09.2000 tarihi itibarıyla, tüketici kredilerinde (Gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullanılan krediler) % 8; diğer kredilerde %3 olarak belirlenmiştir.

2.6.11. KKDF Hakkında 29 Sıra No.lu Tebliğ¹⁴⁶

KKDF Hakkında 29 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile, 25.11.2000 tarihinden geçerli olmak üzere 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin (A), (C) ve (D) bentlerindeki fon kesintisi oranları yeniden belirlenmiştir.

¹⁴⁴ 04.08.1999 tarihli ve 23776 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁴⁵ 09.09.2000 tarihli ve 24165 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁴⁶ 25.11.2000 tarihli ve 24241 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Buna göre KKDF kesintisi oranları;

-Bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan

a) Tüketici kredilerinde (Gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullanılan krediler) ..... %10

b) Diğer kredilerde..... %5

-Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde..... %6

-Kabul kredili, mal mukabili ve vadeli akreditif ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta %6 olarak belirlenmiştir.

2.6.12. KKDF Hakkında 31 Sıra No.lu Tebliğ¹⁴⁷

Merkez Bankası tarafından KKDF kesintisi oranlarına ilişkin olarak yapılan en son düzenleme, 08.08.2001 tarihinde KKDF Hakkında 31 Sıra No.lu Tebliğ ile yapılmıştır. Bu düzenleme ile KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (A), (C) ve (D) benlerindeki oranlar aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

-Bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan

a) Tüketici kredilerinde (Gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullanılan krediler) %10,

b) Diğer kredilerde %3,

-Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde %3,

-Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta %3.

2.7. KKDF Kesintisi Oranlarında 01.01.2002 Tarihinden Sonra Yapılan Düzenlemeler

4684 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 16 ncı maddesinin (e) bendi ile 4389 sayılı Bankalar Kanununun, kredilerin kalkınma planlarının amaçlarına uygun olarak yönlendirilmesi için fon kurmaya, kaldırmaya, kaynağını kredilere tahakkuk ettirilen faizlerden veya sair suretlerle sağlamaya Bakanlar Kurulunun yetkili olduğuna ilişkin 20 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının

¹⁴⁷ 08.08.2001 tarihli ve 24487 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

(b) bendi 01.01.2002 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılmıştır. Ancak aynı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) bendi ile KKDF kesintilerinin, bu konuda yeni bir düzenleme yapıncaya kadar yürürlükten kaldırılan hükümlere göre tahsil edilmeye devam olunacağı ve doğrudan genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Hazine hesaplarına intikal ettirileceği, kesinti oranlarını sıfıra kadar indirmeye veya 15 puana kadar yükseltmeye veya kesintiyi tümüyle kaldırmaya Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu, fon kesintilerinin Maliye Bakanlığınca vergi kanunlarındaki tahakkuk ve tahsilat hükümlerine göre takip edileceği¹⁴⁸ hükmüne bağlanmıştır.

Bu hüküm uyarınca, 01.01.2002 tarihinden itibaren, KKDF kesintisi oranlarını belirleme yetkisi Bakanlar Kuruluna verilmiştir.

KKDF kesintisi oranlarında, 01.01.2002 tarihinden sonraki dönemde de değişiklikler yapılmış olup, Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan düzenlemeler aşağıda açıklanmıştır.

2.7.1. 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı¹⁴⁹

26.07.2004 tarihli ve 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesi ile daha önceden %3 oranında KKDF kesintisine tabi tutulan bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan diğer kredilerde, 29.07.2004 tarihi itibarıyla KKDF kesintisi oranı %0 olarak belirlenmiştir.

2.7.2. 2004/7735 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı¹⁵⁰

4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrası ile Bakanlar Kuruluna verilen KKDF kesintisi oranını 15 puana kadar artırma yetkisi, 10.08.2004 tarihli ve 2004/7735 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesi ile kullanılarak KKDF kesintisi oranı, bankalar ve finansman şirketleri tarafından kullanılan tüketici kredilerinde (gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullanılan krediler) %10'dan %15'e yükseltilmiştir.

2.7.3. 2005/8871 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı¹⁵¹

Bakanlar Kurulu tarafından 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrası ile verilen KKDF kesintisi oranını sıfıra kadar indirme yetkisi, 30.05.2005 tarihli ve 2005/8871 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 4 üncü maddesi ile kullanılarak KKDF kesintisi oranı, bankaların, TMO tarafından 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu hükümlerine göre

---

¹⁴⁸ 31.12.2004 tarihli ve 25687 (3. mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5281 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin (12) numaralı bendi ile değişik hali.

¹⁴⁹ 29.07.2004 tarihli ve 25537 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁵⁰ 15.08.2004 tarihli ve 25554 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁵¹ 01.06.2005 tarihli ve 25832 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

düzenlenen makbuz senetlerini teminat olarak gösteren gerçek veya tüzel kişilere kullandıracağı kredilerde %0 olarak belirlenmiştir.

2.7.4. 2006/10506 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı¹⁵²

Bakanlar Kurulu tarafından 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrası ile verilen KKDF kesintisi oranını sıfıra kadar indirme yetkisi, 29.05.2006 tarihli ve 2006/10506 sayılı Hububat Ürünü Alımı ve Satımı Hakkında Kararın 3 üncü maddesi ile kullanılarak KKDF kesintisi oranı, bankaların TMO tarafından 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu hükümlerine göre düzenlenen makbuz senetlerini teminat olarak gösteren gerçek veya tüzel kişilere kullandıracağı kredilerde %0 olarak belirlenmiştir.

2.7.5. 2006/10865 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı¹⁵³

Bakanlar Kurulu tarafından 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrası ile verilen KKDF kesintisi oranını sıfıra kadar indirme yetkisi, 28.08.2006 tarihli ve 2006/10865 sayılı Fındık Alımı ve Satımı Hakkında Kararın 5 inci maddesi ile kullanılarak KKDF kesintisi oranı, bankaların, TMO tarafından 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu hükümlerine göre düzenlenen makbuz senetlerini teminat olarak gösteren gerçek veya tüzel kişilere kullandıracağı kredilerde %0 olarak belirlenmiştir.

2.7.6. 2009/14803 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı¹⁵⁴

Bakanlar Kurulu tarafından 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrası ile verilen KKDF kesintisi oranını sıfıra kadar indirme yetkisi, 13.03.2009 tarihli ve 2009/14803 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesi ile kullanılarak KKDF kesintisi oranı, bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan tüketici kredilerinde (ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla gerçek kişilere kullanılan krediler) %15'ten %10'a indirilmiştir.

2.7.7. 2009/15095 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı¹⁵⁵

Bakanlar Kurulu tarafından 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrası ile verilen KKDF kesintisi oranını sıfıra kadar indirme yetkisi, 08.06.2009 tarihli ve 2009/15095 sayılı Hububat Ürünü Alımı ve Satımı Hakkında Kararın 3 üncü maddesi ile kullanılarak KKDF kesintisi oranı, bankaların, TMO tarafından 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu hükümlerine göre düzenlenen makbuz senetlerini teminat olarak gösteren gerçek veya tüzel kişilere kullandıracağı kredilerde %0 olarak belirlenmiştir.

¹⁵² 10.06.2006 tarihli ve 26194 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁵³ 31.08.2006 tarihli ve 26275 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁵⁴ 16.03.2009 tarihli ve 27171 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁵⁵ 20.06.2009 tarihli ve 27264 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

2.7.8. 2010/974 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı¹⁵⁶

Bakanlar Kurulu tarafından 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrası ile verilen KKDF kesintisi oranını 15 puana kadar artırma yetkisi, 25.10.2010 tarihli ve 2010/974 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesi ile kullanılarak KKDF kesintisi oranı, bankalar ve finansman şirketleri tarafından kullanılan tüketici kredilerinde (ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla gerçek kişilere kullanılan krediler) yeniden %10'dan %15'e yükseltilmiştir.

2.7.9. 2011/2304 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı¹⁵⁷

Bakanlar Kurulu tarafından 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrası ile verilen KKDF kesintisi oranını 15 puana kadar artırma yetkisi, 12.10.2011 tarihli ve 2011/2304 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 4 üncü maddesi ile kullanılarak; kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta KKDF kesintisi oranı % 3'ten % 6'ya yükseltilmiştir.

2.7.10. 2012/3241 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı¹⁵⁸

Bakanlar Kurulu tarafından 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrası ile verilen KKDF kesintisi oranını sıfıra kadar indirme yetkisi, 24.05.2012 tarihli ve 2012/3241 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 3 üncü maddesi ile 2009/15095 sayılı Kararın 3 üncü maddesi değiştirilerek KKDF kesintisi oranı, bankaların, TMO tarafından 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu hükümlerine göre düzenlenen makbuz senetleri ile lisanslı depoculuk şirketleri tarafından 5300 sayılı Kanun hükümlerine göre düzenlenen ürün senetleri karşılığında gerçek veya tüzel kişilere kullanılabilecek kredilerde %0 olarak belirlenmiştir.

2.7.11. 2012/4116 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı¹⁵⁹

Bakanlar Kurulu tarafından 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesine dayanılarak çıkarılan 24.12.2012 tarihli ve 2012/4116 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 11 inci maddesinde, bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları döviz ve altın kredilerinde (fiduciary işlemler hariç) KKDF oranı aşağıdaki şekilde tespit edilmiştir.

---

¹⁵⁶ 28.10.2010 tarihli ve 27743 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁵⁷ 13.10.2011 tarihli ve 28083 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁵⁸ 16.06.2012 tarihli ve 28325 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁵⁹ 01.01.2013 tarihli ve 28515 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Döviz ve Altın Kredisinin Vadesi	KKDF Oranı (%)
Ortalama vadesi bir yıla kadar olanlarda	3
Ortalama vadesi 1 yıl (1 yıl dahil) ile 2 yıl arasında olanlarda	1
Ortalama vadesi 2 yıl (2 yıl dahil) ile 3 yıl arasında olanlarda	0,5
Ortalama vadesi 3 yıl (3 yıl dahil) ve üzerinde olanlarda	0

2012/4116 sayılı Kararın 12/c maddesi uyarınca, söz konusu KKDF oranları Kararın yayımı tarihini izleyen 02.01.2013 tarihinden itibaren kullanılacak kredilere uygulanacaktır.

Diğer taraftan, 2012/4116 sayılı Karar ile, bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları TL kredilere uygulanacak KKDF oranında bir değişiklik yapılmamıştır. Bu nedenle, söz konusu kredilere KKDF Hakkında 31 Sıra No.lu Tebliğde belirlenmiş olan %3 oranında KKDF kesintisinin kredinin ortalama vadesine bakılmaksızın uygulanması gerekmektedir.

2.8. KKDF Kesintisi Oranları Tablosu

2.8.1. Yürürlükte Olan KKDF Kesintisi Oranları Tablosu

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğde belirtilen ve yürürlükte olan KKDF kesintisi oranları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

	KKDF Kesintisine Tabi İşlemler	KKDF Kesintisi Oranı (%)
A-)	Bankalar ve finansman şirketlerince kullandırılan ¹⁶⁰ a) Tüketici kredilerinde (Gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullandırılan krediler) ¹⁶¹ b) Diğer kredilerde ¹⁶²	15 0
B-)	Bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladıkları kredilerde ¹⁶³	0

¹⁶⁰ 8.8.2001 tarihli ve 24487 sayılı Resmi Gazete’de 8.8.2001 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 31 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

¹⁶¹ 28.10.2010 tarihli ve 27743 sayılı Resmi Gazete’de, 28.10.2010 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımlanan 2010/774 sayılı Kararnameyle değiştirilen şeklidir.

¹⁶² 29.07.2004 tarihli ve 25537 sayılı Resmi Gazete’de 29.07.2004 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 2004/7633 sayılı Kararnameyle değiştirilen şeklidir.

¹⁶³ 17.12.1998 tarihli ve 23556 sayılı Resmi Gazete’de 1.1.1999 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 22 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

	Bankalar ve finansman Şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde ¹⁶⁴	3
	Bankalar ve finansman Şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları döviz ve altın kredilerinde (fiduciary işlemler hariç) ¹⁶⁵	
C-)	-Ortalama vadesi bir yıla kadar olanlarda	3
	-Ortalama vadesi 1 yıl (1 yıl dahil) ile 2 yıl arasında olanlarda	1
	-Ortalama vadesi 2 yıl (2 yıl dahil) ile 3 yıl arasında olanlarda	0,5
	-Ortalama vadesi 3 yıl (3 yıl dahil) ve üzerinde olanlarda	0
D-)	Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme Şekillerine göre yapılan ithalatta	6

2.8.2. 12.05.1988 Tarihinden İtibaren Uygulanan KKDF Kesintisi Oranları Tablosu

KKDF uygulamasının başladığı 12.05.1988 tarihinden günümüze kadar uygulanan KKDF kesintisi oranları ve yürürlük tarihleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

¹⁶⁴ 8.8.2001 tarihli ve 24487 sayılı Resmi Gazete’de 8.8.2001 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 31 No.lu Tebliğle değiştirilen Şeklidir.

¹⁶⁵ 01.01.2013 tarihli ve 28515 sayılı Resmi Gazete’de yayımı tarihini izleyen 02.01.2013 tarihinden itibaren kullanılacak kredilere uygulanmak üzere yayımlanan 2012/4116 sayılı BKK ile yapılan değişiklik.

KKDF KESİNTİSİ ORANLARININ SEYRİ					
KREDİNİN TÜRÜ	25.08.1989-12.05.1988		6	6	6
	26.10.1989-26.08.1989		6	6	6
	27.10.1990-27.10.1989		6	6	6
	14.09.1995-28.10.1990		6	6	6
	19.12.1995-15.09.1995		10	10	6
	27.12.1995-20.12.1995		10	10	6
	21.07.1996-28.12.1995		10	10	6
	10.03.1997-22.07.1996		10	10	6
	16.12.1998-11.03.1997		10*	10	6
	03.08.1999-17.12.1998		8*	3	3
	08.09.2000-04.08.1999		3	3	3
	24.11.2000-09.09.2000		8	3	5
	07.08.2001-25.11.2000		10	10	3
	28.07.2004-08.08.2001		10	10	0
	14.08.2004-29.07.2004		10	10	0
	15.03.2009-15.08.2004		15	15	0
	27.10.2010-16.03.2009		10	10	0
	12.10.2011-28.10.2010		15	15	0
	01.01.2013-13.10.2011		15	15	0
	02.01.2013		15	15	0

KKDF KESİNTİSİ ORANLARININ SEYRİ															
Bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladıkları kredilerde	6	6	6	4	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları TL kredilerde	6			6	6	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları döviz ve altın kredilerde	6			6	6	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3-1-0,5-0
Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta	6	6	1	6	0	0	6	6	3	3	3	3	3	3	6

* Finansman şirketlerince kullanılan tüm kredilere bu oran uygulanmıştır.

2.9. KKDF'de İndirimli Oran Uygulaması

İhracatın (dahilde işleme izin belgesi ve vergi, resim ve harç istisnası belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler dahil) finansmanı amacıyla kullanılan krediler ve DİİB kapsamında yapılan ithalat işlemlerinde KKDF kesintisi oranı sıfır olarak uygulanmaktadır. Bu uygulama KKDF bakımından indirimli oran uygulaması olup ihracatın finansmanı ve DİİB kapsamında ithalat yapılması şartına bağlıdır.

KKDF Hakkında 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesine, 95/7267 sayılı Kararın 1 inci maddesi ile *“İhracatın (İhracatı teşvik belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler dahil) finansmanı amacıyla kullanılan krediler ve ihracatı teşvik belgesi kapsamında yapılan ithalatta yukarıdaki oranlar %0 olarak uygulanır.”* hükmü ikinci fıkra olarak eklenmiştir. Söz konusu Kararın yayınlandığı 15.09.1995 tarihinden itibaren, ihracatın finansmanı amacıyla kullanılan krediler ile ihracatı teşvik belgesi kapsamında yapılan ithalat işlemlerinde indirimli KKDF kesintisi uygulaması başlatılmıştır.

88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesinin ikinci fıkrasına, 96/9006 sayılı Kararın 1 inci maddesi ile *“Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında yapılan ithalatta”* ibaresi eklenmek suretiyle, DİİB kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemleri de indirimli KKDF kesintisi uygulaması kapsamına alınmıştır.

Öte yandan, 95/7267 ve 96/9006 sayılı Kararlar ile 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesine eklenen ve ihracatın finansmanı amacıyla kullanılan krediler ile İTB ve DİİB kapsamında yapılan ithalatta indirimli KKDF kesintisi uygulaması getiren düzenlemeye, KKDF Hakkında 12 Sıra No.lu Tebliğin¹⁶⁶ 1 inci maddesi ile yapılan değişiklik sonucu 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinde de yer verilmiştir.

Buna göre, prefinansman dahil ihracatın finansmanı için Türk Lirası veya döviz olarak kullanılan krediler ile Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından ihracatın finansmanı için sağlayacağı kredilerde (ihracatı teşvik belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet faaliyetlerin finansmanında kullanılanlar dahil) ve ihracatı teşvik belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta KKDF kesintisi oranları %0 olarak uygulanacaktır.

96/1 sayılı Dahilde İşleme Rejimi Tebliği¹⁶⁷ ile yapılan düzenlemeden (01.01.1996 tarihi itibarıyla İTB uygulamasının kaldırılarak bu belge yerine

¹⁶⁶ 22.09.1995 tarihli ve 22412 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

¹⁶⁷ 05.01.1996 tarihli ve 22514 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

DİİB kullanılması) sonra, söz konusu fıkraya KKDF Hakkında 17 Sıra No.lu Tebliđin¹⁶⁸ 1 inci maddesi ile “Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat” ibaresi eklenmiştir.

Ayrıca ihracatın finansmanı için kullanılan kredilerde ve İTB ile DİİB kapsamında, kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta indirimli KKDF kesintisi uygulaması getiren 6 Sıra No.lu Tebliğin 2/2 nci maddesinde KKDF Hakkında 19 Sıra No.lu Tebliđin¹⁶⁹ 1 inci maddesi ile değişiklik yapılmıştır. Yapılan bu değişiklikle, Dahilde İşleme İzin Belgesi ve Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi kapsamında ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı için kullanılan krediler de indirimli KKDF kesintisi uygulaması kapsamına alınmıştır.

Yapılan bu düzenleme ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 2/2 nci maddesi son şeklini almıştır. Buna göre; ihracatın finansmanı için Türk Lirası veya döviz olarak kullanılan krediler ile Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından ihracatın finansmanı için sağlayacağı kredilerde (ihracatı teşvik belgesi, dahilde işleme izin belgesi ve vergi, resim ve harç istisnası belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanında kullanılanlar dahil) ve İhracatı Teşvik Belgesi ile Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta, yukarıdaki oranlar %0 olarak uygulanır.

2.9.1. İndirimli KKDF Kesintisi Uygulamasının Kapsamı

2.9.1.1. İhracatın Finansmanı Amacıyla Sağlanan Kredilerde Kapsam

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesi uyarınca, ihracatın finansmanı amacıyla Türk Lirası veya döviz olarak kullanılan krediler ile Türkiye’de yerleşik kişilerin ihracatın finansmanı için yurt dışından sağlayacağı kredilerde KKDF kesintisi oranı %0 olarak uygulanacaktır.

İhracatın finansmanı amacıyla kullanılacak kredilerin, Türkiye’de yerleşik bankalar tarafından Türk Lirası veya döviz olarak kullanılması mümkün olduğu gibi bu amaçla yurt dışından döviz kredisi kullanılması da mümkün bulunmaktadır.

Bu durumda, KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin (A/b) bendine göre, bankalar ve finansman şirketleri tarafından kullanılan diğer krediler için belirlenen KKDF kesintisi oranı ile söz konusu maddenin

---

¹⁶⁸ 22.07.1996 tarihli ve 22704 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

¹⁶⁹ 11.03.1997 tarihli ve 22930 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

(C) bendinde, bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağlayacağı krediler için belirlenen KKDF kesintisi oranı yerine, 2 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca % 0 fon kesintisi oranı uygulanacaktır.

Hazine Müsteşarlığı tarafından yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin III-2 ve 3 üncü maddesine göre, yurt dışından sağlanan prefinansman kredileri ile ihracatın finansmanı amacıyla bankalarca Türkiye'de yerleşik kişilere açılan döviz kredilerinin vadeleri 18 aydır. Dahilde İşleme İzin Belgesi ve Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi kapsamında ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı amacıyla sağlanan kredilerin vadeleri ise belge süresi (ek süreler dahil) kadardır.

2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin III-4/19 uncu maddesine göre; ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ve döviz kazandırıcı faaliyetlerin finansmanı amacıyla yurt dışından sağlanan prefinansman kredileri ile bankalarca kullanılan döviz kredilerine ilişkin taahhüt sürelerinin ilgili İhracatı Teşvik Mevzuatı hükümleri çerçevesinde Dış Ticaret Müsteşarlığı (Ekonomi Bakanlığı) tarafından uzatılması halinde, prefinansman amirinin veya krediyi kullandıran bankanın muvafakat etmesi kaydıyla bu kredilerin vadeleri verilen ek süreler kadar uzatılmış sayılmaktadır.

i. İhracatın Finansmanı Amacıyla Türkiye'de Yerleşik Bankalardan Sağlanan Krediler

Merkez Bankası tarafından yayımlanan 02.01.2002 tarihli ve 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (III-2.1.) numaralı bölümünde, Türkiye'deki bankaların Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 17 nci maddesinin (b) fıkrasında belirtilen kişilere yurt dışındaki döviz ödemesi gerektiren işlemlerinde kullanılmak üzere döviz olarak, Türkiye'deki harcamaları için Türk Lirası olarak kullanılmak kaydıyla, döviz kredisi açabilecekleri, bunun dışında Türkiye'de yerleşik kişilere döviz kredisi açılmasının mümkün bulunmadığı belirtilmiştir.

Bankalar tarafından açılan döviz kredilerinin süresi açıldığı faaliyete göre belirlenecektir. Bankalar, kullandıracakları döviz kredilerine ait anapara, faiz ve diğer masraf karşılıklarının zamanında yurda getirilmesi ile ilgili önlemleri almaya ve izlemeye yükümlü olup, zamanında yurda getirilmeyen dövizler hakkında Hazine Müsteşarlığına söz konusu bankalarca yazılı bildirimde bulunulacaktır.

Firmaların, ihracatın finansmanı amacıyla kullanacağı krediler, Türk Lirası olarak kullanılabilmesi gibi döviz olarak da kullanılabilir.

- Bankalar Tarafından İhracatın Finansmanı Amacıyla Açılan Kredilerin Türk Lirası Olarak Kullanılması

Kredi, bankalar tarafından bankacılık teamülleri çerçevesinde ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerin finansmanında kullanılmak üzere açılacak ve ihracatın finansmanı için belgesiz olarak kullanılacaktır.

Ancak ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetler için mutlaka Dahilde İşleme İzin Belgesi veya Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesinin alınmış olması gerekmektedir.

Türk Lirası olarak kullanılan döviz kredisinin, ihracatın finansmanında kullanılmak üzere açılmış olması halinde, teşvik tedbirlerinden yararlandırılması için Dahilde İşleme İzin Belgesi veya Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi alınmasına gerek bulunmamaktadır.

İhracat amacıyla veya Dahilde İşleme İzin Belgesi ya da Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi kapsamındaki ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı için Türk Lirası olarak kullanılacak döviz kredilerinde, ihracatı teşvik mevzuatı ile KKDF mevzuatında yer alan taahhütlerin yerine getirilmesi gerekmektedir.

Söz konusu kredilerde kredi riski, ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler veya döviz kazandırıcı faaliyetlerden sağlanan bedellerle kapatılabileceği gibi vadesinde kredi sözleşmesi şartlarına göre Türk Lirası ile de kapatılabilir.

Döviz kredisinin kapatılması sırasında, Döviz Alım Belgesi ile teslim ya da faaliyetin yapıldığını gösteren belgelerin asıllarının aranmasına gerek bulunmamaktadır. Kredisinin Türk Lirasının iadesi suretiyle kapatılması sırasında döviz satım belgesi düzenlenmez.¹⁷⁰

Dolayısıyla bu krediler, riski döviz olarak takip edilen, faizi döviz olarak tahakkuk ettirilen ve Türkiye'deki bankalarca kendi kaynaklarından ihracatın finansmanı amacıyla belgesiz, döviz kazandırıcı işlemlerin finansmanı için belge (VRHİB ve DİİB) kapsamında kullanılan kredilerdir.¹⁷¹

- Bankalar Tarafından İhracatın Finansmanı Amacıyla Açılan Kredilerin Döviz Olarak Kullanılması

Döviz kredisi, ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerde bulunanlara, bu faaliyetleriyle ilgili döviz ödemesi gerektiren işlemlerde kullanılmak üzere, Dahilde İşleme İzin Belgesi

---

¹⁷⁰ 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (III-2.1.1.2.) numaralı bölümü.

¹⁷¹ Merkez Bankasının 26.06.2000 tarihli ve 2000/YB-25 sayılı Genelgesinin (3.1.5.) bölümü.

kapsamında bu belgede belirtilen ithalat tutarını aşmamak kaydıyla ve belge süresi kadar verilebilecektir. Kredinin kullanılışı sırasında, kredinin bu işlemlerde kullanılacağı yazılı olarak beyan edilecektir.

İhracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyeti yapanların krediyi döviz olarak kullanabilmeleri için mutlaka Dahilde İşleme İzin Belgesi almış olmaları ve söz konusu belgede döviz tahsisinin öngörülmüş olması gerekmektedir.¹⁷²

Bankalar tarafından ihracatın finansmanı amacıyla kullanılan döviz kredilerinin vadesi azami 18 aydır. İhracatın finansmanı amacıyla 18 aydan kısa vadeli olarak kullanılan kredilerin bankalarca 18 aya kadar uzatılabilmesi mümkündür. İlgililerin bu süreleri aşan uzatma talepleri, İhracatı Teşvik Mevzuatında öngörülen esas ve usuller dahilinde mücbir sebep ve fevkalade hal durumları da dikkate alınarak Ekonomi Bakanlığının (Dış Ticaret Müsteşarlığının) konuya ilişkin tebliğleri çerçevesinde sonuçlandırılacaktır.¹⁷³

Bankalar, bu kredilerin Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamı ithalat ve döviz ödemesi gerektiren diğer giderlerin ödenmesinde kullanılıp kullanılmadığının tespiti için bedelleri krediden ödenen ithalata ilgili gümrük beyannamesi ve gümrükçe onaylı fatura veya hizmet ithali ile ilgili belgelerin üzerine kredi referans numarası ve Dahilde İşleme İzin Belgesinin tarih ve sayısını yazarak onaylayacaklardır. Ayrıca Dahilde İşleme İzin Belgesine krediden ödenen ithalata ait gümrük beyannamesi ve faturanın tarih ve sayısı ile ithalat tutarı ve döviz tahsis edilen diğer giderler konusu döviz tutarı, transferi yapan bankalar tarafından yazılıp onaylanacaktır.

Dahilde İşleme İzin Belgesi alınmak suretiyle kullanılan döviz kredilerinde, ihracatı teşvik mevzuatı ve KKDF mevzuatında yer alan taahhütlerin aranması yeterlidir.¹⁷⁴

ii. İhracatın Finansmanı Amacıyla Türkiye’de Yerleşik Kişilerin Yurt Dışından Sağladığı Krediler (Prefinansman Kredileri)

Prefinansman kredisi; ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerle ilgili mal ve hizmet alımının finansmanında kullanılmak üzere firmalar tarafından yurt dışından (kişi, kurum ve kuruluşlardan) sağlanarak Türkiye’deki bankalar aracılığıyla (garanti verilerek veya verilmeksizin) yurda getirilerek alışı yapılmak suretiyle kullanılan krediler olup istisnalar hariç azami 18 ay vadeli kredilerdir.

¹⁷² 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (III-2.1.1.1.) numaralı bölümü.

¹⁷³ 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (III-2.1.1.) numaralı bölümü.

¹⁷⁴ 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (III-2.1.1.1.) numaralı bölümü.

Bu krediler döviz olarak kullanılamaz. Kredinin anapara, faiz ve masraflarının ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerden sağlanan bedellerle ödenmesi gerekmektedir.

Prefinansman kredileri, ihracatçılar ve ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetleri yapanlar tarafından borçlu sıfatıyla yurt dışından temin edilebilir. Bu krediler, Merkez Bankası tarafından alım-satımı yapılan konvertibl dövizler veya Türk Lirası olarak yurda getirilebilir.

Firmaların, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerle ilgili mal ve hizmet alımının finansmanında kullanılmak üzere uluslararası piyasalardan sağladığı prefinansman kredilerini, bu faaliyetlerle ilgili olarak kullanmaları halinde, Dahilde İşleme İzin Belgesi veya Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi almış olmaları gerekmektedir. İhracatın finansmanı için sağlanan prefinansman kredilerinde ise bu belgeler aranmayacaktır.

Bu faaliyetlerle ilgili olarak yurt dışından sağlanan prefinansman kredileri yukarıda belirtilen belgeler kapsamında kullanılmadığı takdirde bu krediler **"İşletme Kredisi"**¹⁷⁵ olarak kabul edilecek ve işletme kredisi hükümlerine tabi tutulacaktır.

Prefinansman kredisinin süresi en fazla 18 (on sekiz) aydır. 18 aydan kısa vadeli kredileri, kreditorün izni alınmak koşuluyla bankalar 18 aya kadar uzatabilirler. Prefinansman kredilerinin vadesi 18 ay olmakla birlikte; İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkındaki Tebliğ ile Dahilde İşleme Rejimi Tebliğinde belirtilen mücbir sebep ve fevkalade hal durumları da dikkate alınarak, süre uzatım talepleri Ekonomi Bakanlığının (Dış Ticaret Müsteşarlığının) konuya ilişkin tebliğleri çerçevesinde sonuçlandırılacaktır.

İhracatın finansmanı amacıyla sağlanan prefinansman kredilerinin (faiz, masraf ve komisyonlar dahil), kredi vadesinde yapılan ihracattan yine aynı sürede elde edilmiş bedellerle kapatılması gerekmektedir.

İhracat veya Dahilde İşleme İzin Belgesi ya da Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi kapsamındaki ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerin finansmanı amacıyla kullanılan prefinansman kredilerinde sadece ihracatı teşvik mevzuatında yer alan taahhütlerin aranılması yeterlidir. Bu konudaki işlemler, Dış Ticaret Müdürlüğünün talimatları ile KKDF yönünden Mülga KKDF Hakkında 4 Seri Numaralı Tebliğ hükümlerine göre yapılacaktır.¹⁷⁶

---

¹⁷⁵ İşletme ihtiyacı için sağlanan kredilere ilişkin düzenlemeler 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (III-1.4.6) numaralı bölümünde yer almaktadır.

¹⁷⁶ 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (III-3) numaralı bölümü.

2.9.1.2. DİİB ve VRHİB'e Bağlanmış İhracat Sayılan Satış ve Teslimler İle Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetler ile DİİB Kapsamında Kabul Kredili, Vadeli Akreditif ve Mal Mukabili Ödeme Şekillerine Göre Yapılan İthalat

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin (D) bendine göre; kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta KKDF kesintisi oranı %6'tür.

6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesine göre ise İhracatı Teşvik Belgesi ve Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında yukarıda belirtilen ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta bu oran %0 olarak uygulanacaktır.

Konuya ilişkin Gelir İdaresinin özelgesinde;

- Dahilde İşleme İzin Belgesi ihraç amacıyla gümrük muafiyetli ithalata ve/veya yurt içi alımlara imkan sağlayan Ekonomi Bakanlığınca düzenlenen belgeyi; Dahilde İşleme İzni ise yine ihraç amacıyla gümrük muafiyetli ithalata imkan sağlayan gümrük idaresince verilen izni ifade ettiği,

- Dahilde İşleme Rejimi kapsamındaki basit işlemlerde ilgili firmaların Ekonomi Bakanlığından belge almaları yerine doğrudan gümrük idarelerinden dahilde işleme izni alarak, işlemlerin daha hızlı gerçekleştirilmesinin amaçlandığı,

- Gerek belge gerekse izinde ortak amaç ihracata yönelik gümrük muafiyetli ithalata imkan sağladığı,

- 99/13812 sayılı İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler İle Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Kararın 4 üncü maddesinde, Dahilde İşleme Rejimi kapsamında yapılan ithalat ve/veya yurt içi alımlarla ilgili işlemler ve bunların finansmanı amacıyla kullanılan kredilerin diğer kanunlarda yer alan vergi, resim ve harçlardan müstesna tutulacağı,

- Dahilde İşleme İzni kapsamında yapılan ithalata vergi, resim ve harç istisnası uygulanacağı hususuna İhracat Tebliğinin 5 inci maddesinde de yer verildiği,

belirtilerek, Dahilde İşleme İzni kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatlardan % 0 oranında KKDF kesintisi yapılması gerektiği açıklanmıştır.¹⁷⁷

KKDF mevzuatında, İTB ve DİİB konusunda herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Söz konusu belgeler ve bu belgeler kapsamında

¹⁷⁷ GİB tarafından verilen 16.12.2006 tarihli ve 6802-7 sayılı özelge.

yapılacak işlemler dış ticarete ilişkin mevzuatta düzenlenmiştir.

Bu nedenle uygulamaya ilişkin usul ve esaslar konusundaki açıklamalar, kambiyo ile dış ticaret mevzuatının İhracat ve Dahilde İşleme Rejimlerine ilişkin bölümleri itibarıyla yapılmıştır.

Merkez Bankası tarafından yayımlanan 02.01.2002 tarihli ve 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (III-2.1.1.) numaralı bölümünde yapılan açıklamalara göre, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı amacıyla kullanılacak kredilerin mutlak surette Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi veya Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında kullanılması gerekmektedir.

Doğrudan ihracatın finansmanında kullanılmak amacıyla yurt içindeki bankalardan sağlanan ve Türk Lirası olarak kullanılan krediler ile bu amaçla yurt dışından sağlanan prefinansman kredilerinde belge şartı aranılmamaktadır.

Ancak, aşağıda sayılan kredi kullanımlarında kredinin, Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi veya Dahilde İşleme İzin Belgesine istinaden kullanılabilmesi zorunludur.¹⁷⁸

a) İhracatın finansmanı amacıyla yurt içindeki bankalardan alınan kredilerin döviz olarak kullanılması.

b) Yurt içindeki bankalardan sağlanan Türk Lirası kredilerin ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerle ilgili döviz ödemesi gerektiren işlemlerde kullanılması.

c) Yurt dışından sağlanan prefinansman kredilerinin ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerle ilgili döviz ödemesi gerektiren işlemlerde kullanılması.

Bu durumda, yurt içindeki bankalardan sağlanan ve döviz olarak kullanılan krediler ile ihracat sayılan satış ve teslimler ve döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı amacıyla gerek yurt içinden gerekse yurt dışından sağlanan kredilerde vergi, resim ve harç istisnası uygulanabilmesi için belge alınması zorunludur. Kredinin kullanılışı sırasında bu işlemlerde kullanılacağı yazılı olarak beyan edilecektir.

Bu nedenle, Dahilde İşleme Rejimi kapsamında yapacakları ithalat ve/veya yurt içi alımlarında ve ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerinde vergi, resim ve harç istisnasından yararlanabilmek için Ekonomi Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğünden

---

¹⁷⁸ İhracatı Teşvik Mevzuatı çerçevesinde belgeli ve belgesiz istisna uygulamasının kapsamı bu şekilde belirlenmiştir.

Dahilde İşleme İzin Belgesi ve/veya Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi alınması gerekmektedir. Bu çerçevede kullanılan krediler ve uygulanan istisnalar belgeye kaydedilecektir.¹⁷⁹

Dahilde İşleme İzin Belgesi, 2005/8391 sayılı Dahilde İşleme Rejimi Kararının¹⁸⁰ 3 üncü maddesinde, ihracat ile ihracat sayılan satış ve teslimlerde gümrük muafiyetli ithalat ve/veya yurt içi alımlara imkan sağlayan belge olarak tanımlanmıştır.

Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi ise, 2008/6 sayılı İhracat Tebliğinin¹⁸¹ 3 üncü maddesine göre, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılmasına imkan sağlayan belgedir.

Dahilde İşleme İzin Belgesi ile firmalara, ihraç amacıyla, belge üzerinde kayıtlı bulunan ve belge kapsamında yer alan ithalat ve/veya ihracat işlemlerini gerçekleştirmeleri için gümrük muafiyetli ithalat yapmalarına imkan sağlanırken, Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi ile ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerde bulunanların bu faaliyetleri ile ilgili olarak yapmış oldukları işlemler vergi, resim ve harçlardan istisna tutulmaktadır.

Buna göre ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin kapsamına giren işlemler önem taşımaktadır.

İhracat, Transit Ticaret, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler İle Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim Ve Harç İstisnası Hakkında Tebliğ 2008/6 sayılı Tebliğin "Tanımlar" başlıklı 3 üncü maddesinde; ihracat sayılan satış ve teslimler, iç piyasada satışı ihracat sayılan ve vergi, resim ve harç istisnası ile ithalatta gümrük muafiyetinden yararlandırılan satış ve teslimleri, döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler ise vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılan hizmet ve faaliyetleri olarak tanımlanmıştır.

2008/6 sayılı Tebliğin 6 ncı maddesinde, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler sayılmak suretiyle belirlenmiş, ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler çerçevesinde vergi, resim ve harç istisnasından yararlanmak isteyen firmaların Ekonomi Bakanlığına müracaat ederek dahilde işleme izin belgesi ve/veya vergi resim harç istisnası belgesi almak zorunda olduğu, belge müracaat tarihi ile belge tarihi arasında yapılan

¹⁷⁹ 99/13812 sayılı İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Kararın 6. maddesi. Bu Karar 31.12.1999 tarihli ve 23923 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁸⁰ 27.01.2005 tarihli ve 25709 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁸¹ 05.12.2008 tarihli ve 27075 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

işlemlere istisna uygulanamayacağı, ancak bu süre içerisinde gerçekleştirilen hizmet ve faaliyetlerin taahhüde sayılacağı belirtilmiştir.

İhracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler şunlardır:

a) Kalkınma Bakanlığınca yayımlanan cari yıl yatırım programında yer alan yatırımlardan ve Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın bu programda yer almayan kamu yatırımlarından uluslararası ihaleye çıkarılanların (Yerli ve yabancı firmaların ayrı ayrı veya birlikte iştirakine açık olmak üzere) ihalesini kazanan veya yabancı para ile finanse edilenlerin yapımını üstlenen firmaların,

1) Yerli firma olması halinde, uluslararası ihalelerde tamamı üzerinden, yabancı para ile finanse edilenlerde ise yabancı paraya isabet eden oranda yapacakları hizmet ve faaliyetler ile yerli imalatçı firmaların, mükerrer olmamak kaydıyla bahse konu işte kullanılmak üzere bu işin yapımını yüklenen firmaya üreterek yapacakları mal ve malzeme ile hizmet satış ve teslimleri,

2) Yabancı firma olması halinde, yabancı firmanın bu işte kullanacağı mal ve malzemeyi üreten yerli imalatçı firmaların (iş i taahhüt eden firmalar dahil) yapacakları satış ve teslimleri,

3) Yerli ve yabancı firmaların ortaklığı şeklinde olması halinde, yerli firmaya kendi faaliyeti oranında, yabancı firmaya ise bu bendin (2) numaralı alt bendi çerçevesinde yerli imalatçı firmaların üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

4) Bu bendin (1), (2) ve (3) numaralı alt bentleri çerçevesinde proje sahibi kamu kurumları ile bu projeleri üstlenen firmalara yapılacak teknik müşavirlik, mühendislik vb. hizmet satışları,

b) Savunma sanayii alanında,

1) Savunma Sanayii Müsteşarlığınca onaylanan savunma sanayii projelerini üstlenmiş yerli imalatçı firmaların üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

2) Savunma Sanayii Müsteşarlığınca savunma sanayii açısından önem arz ettiği belirtilen savunma araç ve gereçlerini üreten yerli imalatçı firmaların, ülkenin savunması ile ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

3) Bu bendin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinde belirtilen firmalara, yerli imalatçı firmaların üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

c) Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yer alan yatırım mallarını üreterek Yatırım Teşvik Belgesi sahibi yatırımcılara teslim eden yerli imalatçı firmaların yapacakları satış ve teslimleri,

ç) Yerli imalatçı firmaların, Müsteşarlıkça yayımlanan Tebliğ eki yatırım malları listesinde belirtilen malları üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

d) Yerli imalatçı firmaların, Yatırımlarda Devlet Yardımları Mevzuatı çerçevesinde CKD ithal edebilecek firmalara ithal edebilecekleri bu aksam ve parçaları üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

e) Kamu kurum ve kuruluşlarınca uluslararası ihaleye (sabit sermaye yatırımı nitelikli olanlar) çıkarılan, yatırım malına, sınai mamullere ve yazılım hizmetlerine yönelik ihaleleri kazanan yerli imalatçı firmaların üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

f) Kamu kurum ve kuruluşlarınca yaptırılan uluslararası taşımalar ile bu kurum ve kuruluşlar tarafından uluslararası ihaleye çıkarılmış yurt içi taşımaları yüklenen yerli firmaların bu faaliyetleri,

g) Yurt dışına yönelik olarak gerçekleştirilecek müteahhitlik, müşavirlik, yazılım ve mühendislik hizmetleri gibi döviz kazandırıcı hizmet projeleri,

ğ) Uluslararası ikili veya çok taraflı anlaşma hükümlerine göre yurt içinde bulunan yabancı kuruluşların yurt dışından getirme imkanına sahip buldukları sınai mamulleri teslim eden yerli imalatçı firmalar ile uluslararası kuruluşlar, yabancı ülke temsilcilikleri ve kuruluşlarına ait tesislerin yapımını ve onarımını üstlenen müteahhit firmaların faaliyet ve teslimleri,

h) Yabancı uyruklulara (diplomatik temsilcilikler ve mensupları dahil), turistlere veya yurt dışında çalışan Türk vatandaşlarına ülkemizde buldukları sürede, bedelleri yurt dışındaki sağlık ve sigorta kuruluşlarından tahsil edilmek kaydıyla döviz karşılığı verilecek sağlık hizmetleri,

ı) Yerli firmalarca, ihraç ürünlerimizin pazarlanması amacıyla yurt dışında mağaza açılması veya işletilmesi,

i) Yap-İşlet Modeli çerçevesinde yapılacak yatırım projelerini üstlenen yerli firmaların yapacakları hizmet ve faaliyetleri,

j) Kamu kurum ve kuruluşlarınca uluslararası ihaleye çıkarılan maden havzalarından rödvans karşılığında maden çıkarımı ve işletmesi ile ilgili üretim faaliyetleri,

k) Uluslararası taşımacılıktan döviz olarak kazanılan navlun bedellerinin yurda getirilmesi kaydıyla kara, deniz veya hava ulaştırma hizmet ve faaliyetleri,

l) Turizm müesseseleri ile seyahat acentelerinin yurt içindeki ve yurt dışındaki turizm faaliyetleri sırasında yaptıkları döviz karşılığı hizmet satışları,

m) Bedelleri döviz olarak alınmak kaydıyla yurt dışında yerleşik firmalar adına garanti kapsamında gerçekleştirilen bakım ve onarım hizmetiyle, yabancı bandıralı gemi, uçak veya tırların bakımı ve onarımı ile bunlara yapılan mal (yakıt ve madeni yağlar hariç) ve hizmet satışları,

n) Yurt içinde yerleşik haber ajanslarınca, yurt dışındaki yayın organlarına görüntülü veya görüntüsüz haber satışlarıdır.

2.9.2. İndirimli KKDF Kesintisi Uygulamasının Şartları

KKDF mevzuatında, ihracatın finansmanı amacıyla kullanılan veya yurt dışından temin edilen krediler ile ihracatı teşvik belgesi veya dahilde işleme izin belgesi kapsamında kabul kredili ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta indirimli KKDF kesintisi uygulanmasının, ihracat veya taahhüdün gerçekleştirilme şartına bağlandığı ifade edilmiş, ancak ihracat veya taahhüdün gerçekleştirilme şartı konusunda bir belirleme yer almamaktadır.

İhracat veya taahhüdün gerçekleştirilme şartına ilişkin düzenlemeler kambiyo ve dış ticaret mevzuatında belirlenmiştir.

2.9.2.1. Belgesiz İhracat Kredilerinde Taahhüdün Kapatılması

Doğrudan ihracatın finansmanında kullanılmak üzere yurt içindeki banka veya özel finans kurumlarından sağlanan ve Türk Lirası olarak kullanılan krediler ile bu amaçla yurt dışından sağlanan prefinansman kredileri belgesiz olarak kullanılabilir.

İhracat 2008/6 sayılı Tebliğin 3 üncü maddesine göre belgesiz ihracat kredilerinde ihracat taahhüdünün gerçekleştirilmesi; ihracı taahhüt edilen malın veya değerinin yürürlükteki ihracat ile gümrük mevzuatına uygun şekilde fiili ihracatının yapılmasını ifade etmektedir. İhracat taahhüdü, fiili ihracatın kredi süresi içinde gerçekleştirilmesi suretiyle yerine getirilmektedir.

İlgili banka tarafından, kullandıracakları kredilere ilişkin ihracat taahhüdü hesaplanırken (Türk Lirası ihracat kredileri hariç), ana para ile birlikte faiz, komisyon ve diğer masraflar da hesaplama dahil edilerek bulunacak tutardır.

Belgesiz ihracat kredilerine ilişkin ihracat taahhütleri; Ekonomi Bakanlığının uygun görüşüne istinaden Merkez Bankasınca belirlenen usuller çerçevesinde, krediyi kullanan firma ve/veya krediyi kullanan firmanın grup firmaları tarafından gerçekleştirilen ihracatı tevsik eden gümrük

beyannamelerine istinaden **ilgili banka** tarafından kapatılır.

İmalatçı ihracatçı firmalar, taahhüt ettikleri ihracatı bizzat ve/veya krediyi kullanan firmanın grup firmaları aracılığıyla yapabilecekleri gibi Müsteşarlıktan izin almadan başka bir ihracatçı aracılığıyla yapabilirler. Ancak, imalatçı olmayan ihracatçı firmaların kullandıkları kredilerin taahhütleri, Dış Ticaret Sermaye Şirketleri ile Sektörel Dış Ticaret Şirketleri tarafından gerçekleştirilen ihracat hariç olmak üzere, aracı ihracatçı firmalar tarafından gerçekleştirilen ihracat ile kapatılamaz.¹⁸²

2.9.2.2. Belgeli İhracat Kredilerinde Taahhüdün Kapatılması

İhracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı amacıyla kullanılan kredilerde vergi, resim ve harç istisnası uygulanabilmesi için bu kredilerin Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi kapsamında kullanılması; ihraç amacıyla, belge üzerinde kayıtlı bulunan ve belge kapsamında yer alan ithalat ve/veya ihracat işlemlerinin gümrük muafiyetli olarak gerçekleştirilebilmesi için ise Dahilde İşleme İzin Belgesi alınması gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen belgelere istinaden kullanılan ihracat kredilerinde indirimli fon kesintisi uygulamasından yararlanabilmek için bu belgelerde yer alan ihracat veya taahhüdün gerçekleştirilmesi (belgenin kapatılması) zorunludur.

İhracat, Transit Ticaret, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında 2008/6 sayılı Tebliğin 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında; vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılan belgeli ihracat kredilerinin ihracat taahhütlerinin, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerden elde edilen ve belgede taahhüt edilen gelirlerle kapatılacağı; ancak, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerde (aynı holding veya grup bünyesinde yer alan pazarlama şirketleri vasıtasıyla yapılan satışlar hariç) aracı ihracatçı kabul edilmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Söz konusu tebliğin 13/2 nci maddesinde;

a) İhracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanında kullanılan kredilerde, **Merkez Bankasınca** Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesinin,

b) İhracat ve ihracat sayılan satış ve teslimlere yönelik gümrük muafiyetli mal ithali için düzenlenen Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamındaki ithalatın finansmanında kullanılan kredilerde ise, **İhracatçı**

¹⁸² İhracat 2008/6 sayılı Tebliğin 16. maddesi.

Birlikleri Genel Sekreterliklerince Dahilde İşleme İzin Belgesinin,

ihracat taahhüdünün kapatıldığını gösteren taahhüt kapatma bildirim yazılarına istinaden **krediyi kullandıran banka** tarafından sonuçlandırılacağı belirtilmiştir.

Bu durumda, VRHİB Merkez Bankası tarafından, DİİB ise İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterlikleri tarafından kapatılacaktır.

Belgeli ihracatta uygulanan istisnalar; her işlem için sıra numarası, tarihi, kredi miktarı (döviz olarak kullanılan döviz kredilerinde düşüm 1/3 fazlası ile yapılır) ve bakiye kısım belirtilerek, DİİB veya VRHİB'ye kaydedilecek ve uygulanan vergi, resim ve harç istisnaları, istisnayı uygulayan kurum ve kuruluşlarca ilgilinin bağlı bulunduğu vergi dairesine bildirilecektir.

VRHİB ve DİİB kapsamında kullanılan krediler ile DİİB kapsamında yapılacak ithalatta, söz konusu belgelerin kapatılmasına ilişkin usul ve esaslar, Merkez Bankasının 2000/YB-25 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (III-3.5.2) numaralı bölümünde belirlenmiştir.

KKDF kesintisi yönünden DİİB'nin kapatılması özellik göstermektedir. Çünkü, DİİB kapsamında yapılacak kredili ithalatta indirimli KKDF kesintisi uygulanabilmesi için, DİİB'deki ihracat veya taahhüdün gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

2005/8391 sayılı Dahilde İşleme Rejimi Kararının 19 uncu maddesine göre, Dahilde İşleme İzin Belgesi (dahilde işleme izni), ihracat taahhüdünün, belgede belirtilen şartlar da dikkate alınarak, dahilde işleme rejimi hükümleri çerçevesinde eşdeğer eşya ve/veya ithal eşyasından elde edilen işlem görmüş ürün ile değişmemiş eşyanın ihraç edildiğinin tespiti kaydıyla kapatılacaktır.

Dahilde İşleme İzin Belgesinde yer alan ihracat veya taahhüdün, belge (izin) sahibi firma ve/veya aracı ihracatçı firma tarafından gerçekleştirilen ihracat ile de kapatılabilir. Ancak, Ekonomi Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü tarafından aracı ihracatçı kullanımına kısıtlama getirilebilmektedir.

Şartlı muafiyet sistemi kapsamında ithal edilen eşya, belge/izin süresi içerisinde, ticaret politikası önlemlerinin uygulanması, eşyanın gümrük idaresince yerinde tespiti, eşyanın ithali için öngörülen dış ticarete teknik düzenlemeler ve standardizasyon mevzuatı dahil diğer işlemlerin tamamlanması ve kanunen ödenmesi gereken vergilerin tahsili kaydıyla 4458 sayılı Gümrük Kanununun 114/1 inci maddesi ile 207 inci maddesi hükmüne göre serbest dolaşıma girebilmektedir. Bu durumda serbest dolaşıma giren eşyaya tekabül eden ihracatın gerçekleşmesi şartı aranmaz.

DİİB kapsamında ithal edilen eşyanın veya işlem görmüş ürünün, gümrük mevzuatı çerçevesinde gümrük idaresi gözetiminde imhası, gümrüğe terk edilmesi veya mahrecine iadesi hallerinde de, bu eşyaya tekabül eden ihracatın gerçekleştirilmesi şartı aranmamaktadır.

Ayrıca, DİİB kapsamında ithal edilen eşyadan elde edilen ikincil işlem görmüş ürünün, belgede (izinde) yer alan ihracat taahhüdünün kapatılmasından önce gümrük mevzuatı çerçevesinde gümrük idaresi gözetiminde imhası, gümrüğe terk edilmesi, çıkış hükmünde gümrüğe teslimi veya serbest dolaşıma giriş rejimi hükümlerine göre ithali hallerinde, bu ürünün ihracatının gerçekleştirilmesine gerek bulunmamaktadır.

İhracat taahhüdünün kapatılmasını müteakip, DİİB kapsamında alınan teminat veya vergi (4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla), 2005/8391 sayılı Karara istinaden yayımlanan 2006/12 sayılı Dahilde İşleme Rejimi Tebliğinin 13 üncü maddesinde belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde ilgililere iade edilecektir.

2005/8391 sayılı Dahilde İşleme Rejimi Kararının 10 uncu maddesine göre, Dahilde İşleme İzin Belgesinin (dahilde işleme izninin) süresi, sektörüne göre azami 12 (on iki) aya kadar tespit edilebilir.

Dahilde işleme izin belgesi kapsamında ilk ithalatın yapıldığı tarih esas alınmak suretiyle belge süresi azami 3 (üç) ay uzatılabilmektedir. Ayrıca, firmanın belgeli performansı dikkate alınarak dahilde işleme izin belgesine verilecek ek süreler, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ ile belirlenir.

Öte yandan 2005/8391 sayılı Kararın 11 inci maddesinde, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğle belirlenen haklı ve mücbir sebep ile fevkalade hallerin belge/izin süresi içerisinde meydana gelmesi halinde, dahilde işleme izin belgesine/dahilde işleme iznine ilave süre verilebilmektedir. Haklı ve mücbir sebep ve fevkalade hallere istinaden belgeye/izne verilecek ilave süre, haklı ve mücbir sebep ile fevkalade hal süresi dikkate alınarak belirlenir.

2.9.3. İhracatın veya Taahhüdün Gerçekleşmemesi veya Kısmen Gerçekleşmesi Durumunda Müeyyide Uygulaması

Merkez Bankası tarafından yayımlanan 2000/YB-25 sayılı Genelgenin (3.5.3.) numaralı bölümünde, belgeli ve belgesiz kredilerde ihracat taahhüdü kapatıldığında süre uzatımlarına ilişkin Bakanlar Kurulu kararlarında yapılan açıklamalara ve Merkez Bankası tebliğlerine göre KKDF yönünden de ihracat taahhütlerinin kapatılacağı; ihracat taahhüdünün eksik gerçekleşmesi halinde müeyyide oranının KKDF için de geçerli olduğu ve aynı oranda Maliye Bakanlığının KKDF ile ilgili olarak yayımlanan 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesine göre müeyyide uygulanacağı belirtilmiştir.

İhracat veya taahhüdün gerçekleşmemesi veya eksik gerçekleşmesi durumunda KKDF kesintisi yönünden müeyyide uygulamasına ilişkin düzenlemeler ve açıklamalarına aşağıda yer verilmiştir.

2.9.3.1. 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararda Yer Alan Düzenlemeler

KKDF Hakkında 88/12944 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 96/9006 sayılı Kararla değişik 8/a maddesinde; zamanında ve tam olarak yatırılmayan KKDF kesintileri ile KKDF kesintisi indirimi uygulanan kredilerde, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması çerçevesinde, ihracatın veya taahhüdün gerçekleşmemesi veya ihracat veya taahhüdün kısmen gerçekleşmesi durumunda indirimli uygulanan KKDF kesintilerinin tama iblağ edileceği ve tahsili gereken KKDF kesintilerinin bankalar veya finansman şirketlerinden, KKDF kesintisi istisnasının uygulandığı tarih ile yatırıldığı tarih arasında geçen süre için ve bu sürede yürürlükte bulunan cezai faiz oranları üzerinden hesaplanacak cezai faizi ile birlikte geri alınacağı belirtilmiştir.

88/12944 sayılı Kararın 8/d maddesinde ise; *“Fon kesintisi indirimi uygulanan ithalat işlemlerinde, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması paralelinde ihracatın veya taahhüdün gerçekleşmemesi veya ihracat ve taahhüdün kısmen gerçekleşmesi durumunda indirimli uygulanan fon kesintileri tama iblağ edilir ve tahsili gereken fon kesintileri, fon kesintisi istisnasının uygulandığı tarih ile tahsil edildiği tarih arasında geçen süre için ve bu sürede yürürlükte bulunan cezai faiz oranları üzerinden hesaplanacak cezai faizi ile birlikte gümrük idarelerince firmalardan tahsil edilir.”* hükmü yer almaktadır.

Buna göre, 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesi uyarınca ihracatın (İhracatı teşvik belgesi ve vergi, resim ve harç istisnası belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler dahil) finansmanı amacıyla kullanılan krediler ve ihracatı teşvik belgesi ile dahilde işleme izin belgesi kapsamında yapılan ithalatta %0 olarak belirlendiği için başlangıçta tahsil edilmeyen KKDF kesintisi, ihracat veya taahhüdün gerçekleşmemesi ya da eksik gerçekleşmesi durumunda bankalar, finansman şirketleri ve mükelleflerden kesintinin yatırıldığı tarihe kadar hesaplanacak cezai faizi ile birlikte tahsil edilecektir.

2.9.3.2. KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğe Yer Alan Düzenlemeler

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin, KKDF Hakkında 19 Sıra No.lu Tebliđ¹⁸³ ile değişik 9 uncu maddesinde; KKDF kesintilerinin süresinde yatırılmasından, kredi kullanan, krediyi kullandıran veya kullanılmasına

---

¹⁸³ 11.03.1997 tarihli ve 22390 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

aracılık eden ve kredili ithalatta tahsilatı yapan bankalar, finansman şirketleri ve gümrük idarelerinin sorumlu olduğu; KKDF kesintilerinin bankalar ve finansman şirketlerince süresinde yatırılmaması halinde yatırılmayan kısmın, fon lehine tahakkuk ettirilecek cezai faizi ile birlikte tahsil edileceği belirtilmiştir.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin “*Fon Kesintileri ve Primlerin Geri Alınması*” başlığını taşıyan, 19 Sıra No.lu KKDF Hakkında Tebliğ ile değişik 10/b maddesinde;

b) “*Fon kesintisi istisnası uygulanan krediler ile kredili ithalat işlemlerinde;*

i) *İhracatın finansmanı için Türk Lirası veya döviz olarak kullandırılan krediler ile Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından ihracatın finansmanı için sağlayacağı kredilerde (ihracatı teşvik belgesi, dahilde işleme izin belgesi ve vergi, resim ve harç istisnası belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı için kullandırılanlar dahil) taahhüdün, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması paralelinde gerçekleşme durumu, ilgili banka veya özel finans kurumlarınca tespit edilir. Taahhüdün gerçekleşmediğinin veya eksik gerçekleştirildiğinin tespiti durumunda, müeyyide uygulaması sonucu doğan KKDF kesintileri ilgili bankalar veya özel finans kurumlarınca cezai faizi ile birlikte Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu’na yatırılır.*

ii) *İhracatı teşvik belgesi ile dahilde işleme izin belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta, belgede öngörülen taahhüdün, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması paralelinde gerçekleşme durumu gümrük idarelerince tespit edilir. Taahhüdün gerçekleşmediğinin veya eksik gerçekleştirildiğinin tespiti durumunda müeyyide uygulaması sonucu doğan fon kesintileri gümrük idarelerince firmalardan cezai faizi ile birlikte tahsil edilir.”* hükmü yer almaktadır.

Bu durumda,

a) İhracatın finansmanı için Türk Lirası veya döviz olarak kullandırılan krediler ile Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından ihracatın finansmanı için sağlayacağı kredilerde (prefinansman kredileri); taahhüdün, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması paralelinde gerçekleşmediğinin veya eksik gerçekleştirildiğinin tespiti halinde, müeyyide uygulaması sonucu doğan fon kesintileri ilgili bankalarca cezai faizi ile birlikte ödenecektir.

b) İhracatı teşvik belgesi ile dahilde işleme izin belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta ise, belgede öngörülen taahhüdün, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması paralelinde gerçekleşmediğinin veya eksik gerçekleştirildiğinin tespiti halinde, müeyyide uygulaması sonucu doğan fon kesintileri gümrük

idarelerince ilgili firmalardan cezai faizi ile birlikte tahsil edilecektir.

2.9.3.3. 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinde Yer Alan Düzenlemeler

KKDF kesintilerinin vergi dairelerince tahakkuk ve tahsil edilmesine ilişkin usul ve esasların belirlendiği Maliye Bakanlığının 14.02.2002 tarihli 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinin (3.3.3.) numaralı bölümünde; indirimli KKDF kesintisi uygulanan ihracat kredileri ile İTB ve DİB kapsamında yapılan kredili ithalatta, ihracat veya taahhüdün gerçekleşmemesi durumunda, başlangıçta alınmayan KKDF kesintilerinin tahsiline ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

Buna göre, ihracatın finansmanı için Türk Lirası veya döviz olarak kullanılan krediler ile Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından ihracatın finansmanı için sağlayacağı kredilerde (ihracatı teşvik belgesi, dahilde işleme izin belgesi ve vergi, resim ve harç istisnası belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı için kullanılanlar dahil) taahhüdün vergi, resim ve harç istisnası uygulaması çerçevesinde gerçekleşmesi durumunda; ilgili bankalarca tespit edilecek ve taahhüdün gerçekleşmediğinin veya eksik gerçekleştiğinin tespit edilmesinde müeyyide uygulaması sonucu doğan KKDF kesintileri ilgili bankalar tarafından cezai faizleri ile birlikte genel müdürlüklerinin bağlı olduğu vergi dairesine KKDF Kesintisi Bildirimi ve eki 1-A ve 1-B no.lu cetvellerle birlikte bildirilecektir.

İlgili bankanın genel müdürlüğünün bağlı bulunduğu vergi dairesi, alınan bu bildirim üzerine mükellef bankaya bir aylık ödeme süresi vererek tahakkuk fişi düzenleyecektir.

Ayrıca KKDF kesintisinin doğduğu tarih (kredi kullandırma tarihi) ile tahakkuk fişinde gösterilen vade tarihleri arasında geçen süre için bu sürede yürürlükte bulunan kanuni faiz oranının iki katı tutarında cezai faiz hesaplanarak tahakkuk fişinde gösterilecektir.

2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinin (3.3.5.) numaralı bölümünde, ihracatı teşvik belgesi ile dahilde işleme izin belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta, belgede öngörülen taahhüdün, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması çerçevesinde gerçekleşme durumunun gümrük idarelerince tespit edileceği; taahhüdün gerçekleşmediğinin veya eksik gerçekleşirildiğinin tespitinde müeyyide uygulaması sonucu doğan KKDF kesintilerinin gümrük idarelerince gerçek ve tüzel kişilerden cezai faiziyle birlikte tahsil edileceği belirtilmiştir.

2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinde yer alan düzenlemelere göre; indirimli KKDF kesintisi uygulamasından yararlanan ihracat taahhütlü

krediler ile İTB ve DİİB kapsamında yapılan kredili ithalat işlemlerinde ihracat veya taahhüdün gerçekleşmemesi veya eksik gerçekleşmesi durumunda yapılacak işlemlerin, KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 10/b-i ve 10/b-ii maddelerinde yer alan hükümler çerçevesinde değerlendirilmiştir.

2002/4 Seri No.lu Uygulama iç Genelgesinde yer alan düzenlemelere göre;

a) İhracatın finansmanı amacıyla Türk Lirası veya döviz olarak kullanılan krediler ile Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından ihracatın finansmanı için sağlayacağı kredilerde (prefinansman kredileri) taahhüdün, vergi, resim ve harç istisnası uygulamasına göre gerçekleşmediğinin veya eksik gerçekleştirildiğinin tespiti halinde; müeyyide uygulaması sonucu doğan KKDF kesintileri **ilgili bankalar** tarafından genel müdürlüklerinin bağlı bulunduğu vergi dairesine KKDF Bildirimi ve ek 1-A ve 1-B cetvelleri ile bildirilecektir.

b) Bu bildirim üzerine, vergi daireleri tarafından, banka adına tahakkuk fişi düzenlenerek bir aylık ödeme süresi verilecektir.

c) İhracatı teşvik belgesi ile dahilde işleme izin belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta, belgede öngörülen taahhüdün, vergi, resim ve harç istisnası uygulamasına göre gerçekleşmediğinin veya eksik gerçekleştirildiğinin tespiti durumunda, müeyyide uygulaması sonucu doğan KKDF kesintileri **gümrük idarelerince gerçek ve tüzel kişilerden** cezai faiziyle birlikte tahsil edilecektir.

2.9.3.4. 1 Sıra No.lu KKDF Kesintisi Sirkülerinde Yer Alan Düzenlemeler

İhracat taahhütlerinin gerçekleşmemesi veya eksik gerçekleşmesi durumunda ihracatın finansmanı için cari hesap şeklinde ya da diğer şekillerde döviz kredisi kullanan firma veya kişilerin takibi sağlanması için 1 Sıra No.lu KKDF Sirkülerinde belirtilen Cetvel, elektronik ortamda KKDF Bildirimi ekinde gönderilecektir.

İhracatın finansmanı için ilgili firma ya da kişilere döviz kredisinin kullanıldığı tarihte geçerli olan oran esas alınarak ödenecek fon kesinti tutarı hesaplanacaktır.

İhracatın finansmanı için kullanılan kredilerde, ihracatın gerçekleşme durumunun takip edilmesi ve müeyyide uygulanmasından bankalar sorumlu tutulmaktadır. Bu sorumluluk çerçevesinde, ihracatın finansmanı için cari hesap şeklinde ya da diğer şekillerde döviz kredisi kullanan firma veya kişilerin takibi Gelir İdaresinin resmi internet sitesinde Beyanname Düzenleme Programının KKDF Bildiriminin Ekler bölümünde yer alan

Cetvelle sağlanacaktır. Dolayısıyla, ihracat taahhütlerinin gerçekleşmemesi veya eksik gerçekleşmesi durumunda Bildirimin yanında eki Cetvel de düzenlenecektir.

İhracatın finansmanı için kullanılan döviz kredilerinde, taahhüdün gerçekleşip gerçekleşmeme durumu ile gerçekleşmeme durumunda buna ilişkin oranın tespiti konusunda mevcut düzenlemeler dikkate alınacaktır. Bu beyan, "*Cari Hesabın Borç Bakiyesindeki Artış Tarihi*" ve "*Cari Hesabın Borç Bakiyesindeki Artış Tutarı*" sütunları ile ilgili diğer sütunlar doldurularak yapılacaktır.

Cari hesap şeklinde kullanılmayan ihracatın finansmanına yönelik döviz kredilerinin beyanı ile ilgili olarak, "*Kullanılan Kredinin Tarihi*" ve "*Kullanılan Kredinin Tutarı*" sütunları ile ilgili diğer sütunların doldurulması gerekmektedir.

Cetvelin doldurulması sonucu cetvelde yer alan "*Gerçekleşmeyen Kredi Hesabı Tutarı (TL)*" ile "*Ödenecek Fon Kesintisi Tutarı*" sütunlarında yer alan toplam tutarlar, Tablo II'nin alt kısmında bulunan "*Ekten (Cetvelden) Aktarılan Tutar*" satırına sistem tarafından otomatik olarak aktarılacaktır.

İlgili dönemde kesintiye tabi bir işlem olmaması nedeniyle boş Bildirim ve Cetvel verilecek ise "*Genel Bilgiler*" ve "*Düzenleme Bilgileri*"ne ilişkin tablolar doldurulup, "*Beyan edilecek bilgim bulunmamaktadır*" kutucuğu işaretlenecektir. Bildirim veya Cetvelden herhangi birinin doldurulmasını gerektiren bir işlem bulunması halinde, söz konusu kutucuk işaretlenmeyecek ve ilgili tablolar ya da cetvel doldurulacaktır.

Cetvelde yer alan satırların kullanımı, tablolardaki satırların kullanımından farklıdır. Cetvelde kişi ya da firmaların takibi amaçlandığından, aynı orana tabi işlemler söz konusu olsa bile, her bir firma/kişi için farklı satırların kullanılması gerekmektedir. Örneğin (Y) Bankasından iki ayrı firmanın ihracat taahhütlü döviz kredisi kullanıp taahhütlerini yerine getirmediği ve kullanılan iki kredinin de % 6 oranına tabi olduğu durumda, Cetvelde iki ayrı satır kullanılacak ve her iki satırda da fon kesintisi oranı % 6 olarak ayrı ayrı belirtilecektir.

3. KKDF ORANLARINDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLERDE UYGULAMA

3.1. Türk Lirası ve Dövizle Endeksli Kredilerde Yapılan Oran Değişikliklerinin Uygulanması

3.1.1. Merkez Bankası Tarafından Yapılan Düzenlemeler

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasına göre KKDF kesintisinin, Türk Lirası kredilerde tahakkuk ettirilen faiz tutarı üzerinden; dövizle endeksli kredilerde ise borç bakiyesine ilişkin kur

farkı veya endeks farkı ile dönem faizinin cari kurdan Türk Lirası karşılığı veya fark faizin (spread) toplam tutarı üzerinden faiz tahakkuk döneminde tahakkuk ettirilen faizlere ek olarak yapılması gerekmektedir.

Dövizle endeksli kredilerde KKDF uygulaması Türk Lirası kredilere ilişkin usul ve esaslara tabidir. Bu nedenle, bu bölümde Türk Lirası krediler için yapılan açıklamalar, dövizle endeksli krediler açısından da geçerlidir.

Ancak KKDF kesintisi oranlarının belirlendiği karar ve tebliğlerde, Türk Lirası krediler açısından yeni oranın uygulanacağı döneme ilişkin belirlemeler yapılmamış; yeni oranların belirlendiği maddelerin yürürlük tarihi, karar ya da tebliğin yayımlandığı tarih olarak belirtilmiştir.

Merkez Bankası tarafından; oran değişikliğinden önce kullanılmış ve henüz vadesi dolmamış olan (ödemeleri devam eden) Türk Lirası kredilerde uygulanacak KKDF kesintisi oranları uygulama şekli yayınlanan talimatlar ile açıklanmıştır.

KKDF oran değişikliği durumunda, Türk Lirası kredilerde uygulanacak fon kesintisi oranına ilişkin Merkez Bankasının talimatları ve bu talimatlarında yer alan açıklamalarına aşağıda yer verilmiştir.

3.1.1.1. Merkez Bankasının 25.10.1995 tarihli ve 95/3 Sayılı Talimatı

11.09.1995 tarihli ve 95/7267 sayılı Kararın 1 inci maddesi ile 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinde değişiklik yapılarak, bankalarca kullanılan tüketici kredilerinde KKDF kesintisi oranı, Kararın yayımlandığı tarih itibarıyla %6'dan %10'a yükseltilmiştir.

Merkez Bankası tarafından 95/7267 sayılı Karar ve KKDF Hakkında 12 Sıra No.lu Tebliğ ile KKDF kesintisi oranlarında yapılan değişikliklerin yürürlük tarihlerine ilişkin olarak yayınlamış olduğu 95/3 sayılı Talimatının (6) numaralı bölümünde; fon kesintisinin Türk Lirası kredilerde, tahakkuk ettirilen faiz tutarı üzerinden tahakkuk tarihinde hesaplanacağını belirterek, "*Kararın yayımlandığı 15.09.1995 tarihinde vadeleri devam eden kredilerde de yukarıdaki esaslar çerçevesinde işlem yapılacaktır.*" açıklamasına yer verilmiştir.

Bu açıklamaya göre, oran değişikliğinin yapıldığı dönemde vadesi devam eden Türk Lirası kredilerde, 95/7267 sayılı Kararın yayımlandığı 15.09.1995 tarihinden sonra tahakkuk ettirecek faizler üzerinden yeni oranlara göre KKDF kesintisi yapılmıştır.

3.1.1.2. Merkez Bankasının 25.12.1998 Tarihi ve 98/2 Sayılı Talimatı

KKDF Hakkında 22 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile 6 Sıra No.lu Tebliğin fon kesintisi oranlarını belirleyen 2 nci maddesinin birinci fıkrasının

(A), (B), (C) ve (D) bentlerinde değişiklik yapılarak, 01.01.1999 tarihinden itibaren KKDF kesintisi oranları;

- Tüketici kredilerinde %10'dan %8'e,

- Diğer kredilerde %6'dan %3'e,

- Bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladıkları kredilerde %4'den %0'a,

- Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladığı kredilerde %6'dan %3'e,

indirilmiştir.

Merkez Bankası, 98/2 sayılı Talimatının (1) numaralı bölümünde, *“Türk Lirası kredilerde fon kesintisi faiz tahakkukunda doğduğundan, bu kredilerle ilgili olarak 01.01.1999 tarihinden sonra tahakkuk ettirilecek faizler için fon kesintisinin yeni oranlar üzerinden hesaplanması ...”* gerektiği belirtilmiştir.

Buna göre, oran değişikliğinin yapıldığı dönemde vadesi devam eden Türk Lirası kredilerde, 01.01.1999 tarihinden sonra tahakkuk ettirilecek faizler üzerinden yeni oranlara göre KKDF kesintisi yapılmıştır.

3.1.1.3. Merkez Bankasının 05.08.1999 Tarihli ve 99/3 Sayılı Talimatı

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinde, KKDF Hakkında 23 Sıra No.lu Tebliğin¹⁸⁴ 1 inci maddesi yapılan değişiklikle, bankalar ve finansman şirketleri tarafından kullanılan kredilerde KKDF kesintisi oranı, 04.08.1999 tarihinden itibaren, %8'den %3'e indirilmiştir.

Söz konusu düzenlemeye ilişkin açıklamaların yer aldığı Merkez Bankasının 99/3 sayılı Talimatında, KKDF kesintisi oranı %8'den %3'e indirilen tüketici kredilerinden Türk Lirası olarak kullanılanlarda (Türk lirası kredilerde fon kesintisi faiz tahakkukunda doğduğundan), 04.08.1999 tarihinden sonra tahakkuk ettirilecek faizler için fon kesintilerinin yeni oranlar üzerinden hesaplanması gerektiği açıklanmıştır.

3.1.1.4. Merkez Bankasının 12.09.2000 Tarihli ve 2000/6 Sayılı Talimatı

KKDF Hakkında 27 Sıra No.lu Tebliğin¹⁸⁵ 1 inci maddesi ile KKDF hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (A)

---

¹⁸⁴ 04.08.1999 tarihli ve 23776 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁸⁵ 09.09.2000 tarihli ve 24165 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

bendindeki fon kesintisi oranlarında değişiklik yapılmıştır.

Bu değişiklik neticesinde, bankalarca ve finansman şirketlerince gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullanılan tüketici kredilerinde, 27 Sıra No.lu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren KKDF kesintisi oranı %3'ten %8'e yükseltilmiştir.

Merkez Bankası tarafından söz konusu oran değişikliğine ilişkin açıklamaların yer aldığı 2000/6 sayılı Talimatında, *“Buna göre, Tebliğin yürürlüğe girdiği 9.9.2000 tarihinden itibaren, bankalarca gerçek kişilere ticari amaçlı olmamak kaydıyla kullanılacak tüketici kredilerinde %8, diğer kredilerde %3 oranında KKDF kesintisi yapılacaktır, bu Tebliğin yayımı tarihinden önce kullanılan tüketici kredilerinde ise, kredilerin temdit edilmemeleri şartıyla vadeleri sonuna kadar %3 fon kesintisi oranının uygulanmasına devam edilecektir.”* açıklamasına yer verilmiştir.

Merkez Bankası bu talimatı ile KKDF kesintisinin yeni oranının; vadeleri dolmamış (ödemeleri devam eden) Türk Lirası kredilere uygulanmayacağını, söz konusu krediler için önceki oranın (düşük oranın) uygulanması gerektiğini açıklamıştır.

3.1.1.5. Merkez Bankasının 22.12.2000 Tarihli ve 2000/8 Sayılı Talimatı

KKDF Hakkında 29 Sıra No.lu Tebliğin¹⁸⁶ 1 inci maddesi ile KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (A), (C) ve (D) bentlerinde değişiklik yapılarak, bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan tüketici kredilerinde KKDF kesintisi oranı, bu Tebliğin yayımlandığı 25.11.2000 tarihi itibarıyla %8'den %10'a; diğer kredilerde ise %3'ten %5'e yükseltilmiştir.

KKDF Hakkında 29 Sıra No.lu Tebliğin geçici maddesinde *“Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlamış ithalat işlemleri ile kullanılan kredilere temdit edilmemek kaydıyla vadelerinin sonuna kadar bu Tebliğden önceki mevzuat hükümleri uygulanır.”* hükmüne yer verilmiştir.

Merkez Bankası bu oran değişikliğine ilişkin açıklamaların yer aldığı 2000/8 sayılı Talimatında, 29 Sıra No.lu Tebliğin geçici maddesinde yer alan hüküm uyarınca, bu Tebliğin yürürlük tarihinden önce kullanılan kredilerde, temdit edilmemeleri kaydıyla vadeleri sonuna kadar Tebliğin yayımı tarihinden önceki oranların uygulanacağını açıklamıştır.

¹⁸⁶ 25.11.2000 tarihli ve 24241 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

3.1.1.6. Merkez Bankasının 09.08.2001 tarihli ve 2001/1 sayılı Talimatı

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendinde, KKDF Hakkında 31 Sıra No.lu Tebliğin¹⁸⁷ 1 inci maddesi ile yapılan değişiklikle, bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan diğer kredilerde KKDF kesintisi oranı 08.08.2001 tarihinden itibaren, %5'den %3'e indirilmiştir.

Konuya ilişkin olarak Merkez Bankasının yayımlamış olduğu 2001/1 sayılı Talimatın (1) numaralı bölümünde, *“Türk Lirası kredilerde fon kesintisi faiz tahakkukunda doğduğundan, bu kredilerle ilgili olarak 8.8.2001 tarihinden sonra tahakkuk ettirilecek faizler için yeni oranlar üzerinden fon kesintisi hesaplanması ...”* gerektiği açıklamasına yer verilmiştir.

Merkez Bankası tarafından yapılan Türk Lirası ve dövize endeksli kredilere ilişkin KKDF kesintisi oran değişikliklerinde; KKDF oranlarının artırıldığı dönemlerde eski oranların, KKDF oranlarının indirildiği dönemlerde ise yeni oranların uygulanması gerektiği şeklinde uygulamaya yön verilmiştir.

3.1.2. Maliye Bakanlığı Tarafından Yapılan Düzenlemeler

4684 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrası ile, KKDF kesintisi oranlarını 15 puana kadar yükseltme veya sıfıra indirme veya kesintiyi tümüyle kaldırma konusunda Bakanlar Kurulu'na yetki verilmiş; KKDF kesintilerinin takip ve tahsilinin 01.01.2002 tarihinden itibaren Maliye Bakanlığınca vergi kanunlarındaki takip ve tahsilat hükümlerine göre takip ve tahsil edilmesi esası getirilmiştir.

Maliye Bakanlığınca KKDF kesintisi oranlarında değişiklik yapılmasına ilişkin düzenleme ve uygulamalar aşağıda belirtilmiştir.

3.1.2.1. 2004/7633 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı¹⁸⁸

26.07.2004 tarihli ve 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesi ile Kararın yayımlandığı 29.07.2004 tarihinden geçerli olmak üzere, bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan diğer kredilerde KKDF kesintisi oranı %3'ten %0'a indirilmiştir.

Söz konusu oran değişikliğinin uygulaması konusunda, Maliye Bakanlığı tarafından Türkiye Bankalar Birliğine¹⁸⁹, Özel Finans Kurumları Birliğine¹⁹⁰ ve

---

¹⁸⁷ 08.08.2001 tarihli ve 24487 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁸⁸ 29.07.2004 tarihli ve 25537 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁸⁹ Gelirler Genel Müdürlüğünün 29.07.2004 tarihli ve 35945 sayılı yazısı.

Tüketici Finansman Şirketleri Derneğine¹⁹¹ gönderilen yazılarda, "... Türk Lirası kredilerde fon kesintisi faiz tahakkukunda doğduğundan, bu kredilerle ilgili olarak 29.07.2004 tarihinden sonra tahakkuk ettirilecek faizler için fon kesintisi oranının %0 olarak uygulanması gerekmektedir." açıklamasına yer verilmiştir.¹⁹²

Merkez Bankasının 2000/6 sayılı Genelgesinde, "... Açılan tüketici kredilerinin ticari olup olmadığı bankalarca yapılacak istihbarat çerçevesinde değerlendirilecek olup, kredi kartı taksitlendirmeleri, kredi kartı nakit avansı, kredili mevduatın krediye dönüşen kısmı, banka personeline kendi ihtiyaçları için kullanılan krediler, tek hesap, açık hesap, ihtiyaç kredisi ve benzeri krediler tüketici kredisi sayılmaktadır..." denilmektedir.

Buna göre, yalnızca ana firmayla bayi arasındaki ticari nitelikteki ödemelere tahsis edilmesi ve yapılan diğer harcamaların ayrı izlenmesi şartıyla; bankalarca bayi/müşterilere verilecek tedarik kartları aracılığıyla kullanılacak olan kredinin diğer krediler kapsamında değerlendirilmesi ve sadece bu limite % 0 oranında KKDF uygulanması mümkün bulunmaktadır. Ancak, söz konusu tedarik kartlarının amacı dışında kullanılması halinde KKDF kesintilerinin cezai faiziyle birlikte ödenmesinden ilgili banka sorumlu olacaktır.¹⁹³

Diğer krediler kapsamında değerlendirilen uygulamaya örnek olarak bankaya ait gayrimenkullerin vadeli satışları gösterilebilir. Bilindiği üzere, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 48 inci maddesinde, varlıkların vadeli satışından doğan alacaklar bu Kanun uygulamasında kredi sayılmaktadır.

Bu sebeple, bankaya ait gayrimenkullerin vadeli olarak satılan tutarları banka bakımından bir alacak teşkil ettiğinden, söz konusu tutarın 5411 sayılı Bankacılık Kanunu uygulamasında kredi olarak kabul edilmesi gerekmektedir.

Buna göre, bankaya ait gayrimenkullerin vadeli olarak satışlarına ilişkin taksit tutarları ve gecikme faizlerinin diğer krediler kapsamında değerlendirilmesi ve 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile bu krediler için % 0 (sıfır) oranı belirlenmiş olduğundan KKDF kesintisine tabi tutulmaması gerekmektedir.¹⁹⁴

3.1.2.2. 2004/7735 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı¹⁹⁵

10.08.2004 tarihli ve 2004/7735 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci

¹⁹⁰ Gelirler Genel Müdürlüğü'nün 29.07.2004 tarihli ve 35946 sayılı yazısı.

¹⁹¹ Gelirler Genel Müdürlüğü'nün 29.07.2004 tarihli ve 35947 sayılı yazısı.

¹⁹² GİB tarafından verilen 29.09.2005 tarihli ve 6802-7 sayılı özelgesi.

¹⁹³ GİB tarafından verilen 11.03.2008 tarihli ve 6802-2 sayılı özelgesi.

¹⁹⁴ GİB tarafından verilen 10.11.2006 tarihli ve 6802- sayılı özelge.

¹⁹⁵ 15.08.2004 tarihli ve 25554 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

maddesi ile Kararın yayımlandığı 15.08.2004 tarihinden geçerli olmak üzere, bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan tüketici kredilerinde (gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullanılan krediler) KKDF kesintisi oranı %10'dan %15'e yükseltilmiştir.

Bu oran değişikliğinin uygulaması konusunda, Maliye Bakanlığı tarafından Türkiye Bankalar Birliğine¹⁹⁶ gönderilen yazıda, “... bu Kararın yayımlandığı 15.08.2004 tarihinden itibaren kullanılacak ve temdit edilecek tüketici kredilerinden %15 oranında KKDF kesintisi yapılacaktır.” açıklaması yapılmıştır.

3.1.2.3. 2009/14803 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı¹⁹⁷

Bakanlar Kurulu tarafından 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrası ile verilen KKDF kesintisi oranını sıfıra kadar indirme yetkisi, 13.03.2009 tarihli ve 2009/14803 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesi ile kullanılarak KKDF kesintisi oranı, bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan tüketici kredilerinde (ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla gerçek kişilere kullanılan krediler) %15'ten %10'a indirilmiştir.

Uygulama, 88/12944 Sayılı Karamameye İlişkin KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (A/a) bendinde yer alan kredileri kapsamaktadır.

Türk Lirası kredilerde fon kesintisi faiz tahakkukunda doğduğundan, bu kredilerle ilgili olarak kredi kullanım tarihine bakılmaksızın 16.03.2009 (bu tarih dahil) tarihinden sonra tahakkuk ettirilecek faizler için fon kesintisi oranının % 10 olarak uygulanması gerekmektedir.¹⁹⁸

3.1.2.4. 2010/974 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

28.10.2010 tarihli ve 27743 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2010/974 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan tüketici kredilerinde (ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla gerçek kişilere kullanılan krediler) KKDF kesintisi oranı % 15 olarak tespit edilmiştir.

Diğer taraftan, Gelir İdaresinin Türkiye Bankalar Birliğine gönderdiği 28.10.2010 tarihli ve 97121 sayılı yazıda, Türk Lirası kredilerde fon kesintisi faiz tahakkukunda doğduğundan, bu kredilerle ilgili olarak kredi kullanım tarihine bakılmaksızın 28.10.2010 (bu tarih dahil) tarihinden sonra tahakkuk ettirilecek faizler için fon kesintisi oranının % 15 olarak uygulanması gerektiği bildirilmiştir.

---

¹⁹⁶ Gelirler Genel Müdürlüğünün 16.08.2004 tarihli ve 37647 sayılı yazısı.

¹⁹⁷ 16.03.2009 tarihli ve 27171 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

¹⁹⁸ GİB tarafından verilen 16.03.2009 tarihli ve 28978 sayılı özelge.

Ayrıca, konu hakkında Danıştay Onuncu Dairesinin 13.05.2011 tarihli ve E: 2010/14697 sayılı Kararında; 28.10.2010 tarihli ve 97121 sayılı yazımın sabit oranlı Türk Lirası krediler yönünden yürütmesinin durdurulmasına, değişken faizli veya dövizde endeksli Türk Lirası kredilerindeki uygulama yönünden hukuka aykırılık teşkil etmediği yönünde karar verilmiştir. Bu karar Maliye Bakanlığına 08.06.2011 tarihinde tebliğ edilmiştir. Bunun üzerine anılan karara karşı taraflar Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna itiraz başvurusunda bulunmuştur.

Gelir İdaresinin Türkiye Bankalar Birliğine hitaben yazdığı 04.07.2011 tarihli ve 66509 sayılı yazısında, Danıştay Başkanlığınca konuya ilişkin yeni bir karar verilinceye kadar, söz konusu yürütmeyi durdurma kararının idareye tebliğ tarihinden itibaren, 28.10.2010 tarihinden önce kullanılan sabit oranlı Türk Lirası kredilerde KKDF kesinti oranının % 10 olarak uygulanması gerektiği bildirilmiştir.

Konuya ilişkin olarak Gelir İdaresince verilen bir özalgede, Danıştay tarafından verilen karar çerçevesinde; 28.10.2010 tarihinden önce kullanılan değişken faizli veya dövizde endeksli Türk Lirası kredilerin bu tarihten sonraki taksitlerine %15 oranında, 28.10.2010 tarihinden önce kullanılan sabit oranlı Türk Lirası kredilerin konuya ilişkin dava hakkında verilen yürütmeyi durdurma kararının Gelir İdaresine tebliğ edildiği 08.06.2011 tarihinden sonraki taksitlerine ise % 10 oranında KKDF kesintisi uygulanması gerektiği belirtilmiştir.¹⁹⁹ 2010/974 sayılı Kararın uygulanmasına ilişkin bu davada taraflar temyize gitmiş olup yargılama süreci devam etmektedir. Anılan Kararın yürürlüğe girdiği tarihten önceki kredilere hangi KKDF oranının uygulanacağı hususu, verilecek nihai kararla belirlenecektir. Bu nedenle alınacak kararın takip edilmesi ve kredi kullananlar lehine bir karar çıkması durumunda bankalarca Gelir İdaresinden fazla ödenen KKDF kesinti tutarlarının yazılı olarak talep edilmesi gerekir.

Öte yandan, KKDF kesintisi uygulamasını 01.01.2002 tarihinden itibaren yürütmekte olan Maliye Bakanlığı, KKDF oran değişiklikleri konusunda 01.01.2002 tarihine kadar KKDF uygulaması yapan Merkez Bankasının uygulamasını devam ettirmekteydi. Bu Karardan önce, Türk Lirası ve dövizde endeksli kredilerde KKDF kesintisi oranlarının yükseltildiği durumlarda eski oranlar; KKDF kesintisi oranlarının indirildiği durumlarda ise yeni oranlar uygulanmaktaydı. Ancak bu Kararın uygulamasında KKDF oranının yükseltilmesi durumunda eski oranın uygulanması esası benimsenmemiştir. Bu nedenle mükelleflerle yaşanan ihtilafların idari davaların açılmasına sebep olduğu görülmektedir.

---

¹⁹⁹ GiB tarafından verilen 08.05.2013 tarihli ve 39633 sayılı özalgede

3.2. Döviz Olarak Kullandırılan Kredilerde Yapılan Oran Değişikliklerinin Uygulanması

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasına göre döviz kredilerinde KKDF kesintisi, kredinin kullandırıldığı tarihte anapara tutarı üzerinden hesaplanarak fona yatırılacaktır.²⁰⁰

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) ve (C) bentlerinde belirtilen “bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladığı krediler” ile “bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladığı krediler”in döviz olarak kullanılması mümkündür.

3.2.1. Merkez Bankası Tarafından Yapılan Düzenlemeler

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin (B) ve (C) bentlerinde yapılan oran değişikliklerinde hangi oranın uygulanacağına ilişkin Merkez Bankası Talimatlarında yer alan açıklamalara bu bölümde yer verilmiştir.

3.2.1.1. Merkez Bankasının 29.03.1996 tarihli ve 96/1 sayılı Talimatı

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendinde, KKDF Hakkında 15 Sıra No.lu Tebliğin²⁰¹ 1 inci maddesi ile yapılan değişiklik sonucu bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladıkları kredilerde KKDF kesintisi oranı, 01.01.1996 tarihinden geçerli olmak üzere %6’dan %4’e indirilmiştir.

Konuya ilişkin açıklamaların da yer aldığı Merkez Bankasının 29.03.1996 tarihli ve 96/1 sayılı Talimatının (4) numaralı bölümünde, “... Bankalarca yurt dışından sağlanan fon kesintisi (%4) kredinin kullanıldığı tarihte hesaplanarak süresi içinde KKDF yatırılacak ...” açıklamasına yer verilerek, döviz kredilerinde KKDF kesintisi dövizin kullandırıldığı tarihte yapıldığından uygulanacak KKDF kesintisi oranının da kredinin kullandırıldığı tarihteki oran olacağı belirtilmiştir.

3.2.1.2. Merkez Bankasının 05.08.1999 tarihli ve 99/3 sayılı Talimatı

Merkez Bankası, KKDF kesintisi oranlarının yeniden belirlendiği KKDF Hakkında 23 Sıra No.lu Tebliğe ilişkin açıklamaların yer aldığı 05.08.1999 tarihli ve 99/3 sayılı Talimatında da aynı şekilde; döviz kredilerinde kredi kullanımının yapıldığı tarihteki KKDF kesintisi oranlarının uygulanacağı açıklamasına yer vermiştir.

---

²⁰⁰ Altın kredilerinde de fon kesintisi uygulaması döviz kredilerinde olduğu gibidir.

²⁰¹ 28.12.1995 tarihli ve 22507 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

3.2.1.3. Merkez Bankasının 22.12.2000 tarihli ve 2000/8 sayılı Talimatı

Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişiler tarafından yurt dışından sağlanan kredilerde KKDF kesintisi oranının %3’ten %6’ya yükseltildiği KKDF Hakkında 29 Sıra No.lu Tebliğde yapılan düzenlemeye ilişkin açıklamaların yer aldığı 22.12.2000 tarihli ve 2000/8 sayılı Merkez Bankası Talimatında, “... banka ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin 25.11.2000 tarihinden²⁰² önce yurt dışından sağladığı döviz kredilerinin bu tarihten sonra temdit edilmesi halinde, temdit edilen tutarlar yeni oranda fon kesintisine tabi tutulacak...” açıklaması yapılarak, döviz olarak kullanılan kredilere uygulanacak KKDF kesintisi oranının artırılması durumunda da döviz kredisinin kullanıldığı tarihteki KKDF oranının esas alınacağı belirtilmiştir.

3.2.1.4. Merkez Bankasının 09.08.2001 tarihli ve 2001/1 sayılı Talimatı

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (C) bendinde %6 olarak belirlenmiş olan bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladığı kredilerde KKDF kesintisi oranı, KKDF Hakkında 31 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile 08.08.2001 tarihinden geçerli olmak üzere %3’e indirilmiştir.

Merkez Bankası tarafından söz konusu oran değişikliğine ilişkin olarak düzenlenen 09.08.2001 tarihli ve 2001/1 sayılı Talimatta; yeni KKDF kesintisi oranının yürürlüğe girdiği 08.08.2001 tarihinden sonra kullanılacak döviz kredilerinde uygulanacağı bildirilmiştir.

Buna göre, Merkez Bankasınca yapılan döviz olarak kullanılan kredilerde KKDF kesintisi oran değişikliğinde, kredinin kullanıldığı tarihte yürürlükte olan oranlar esas alınmıştır.

3.2.2. Maliye Bakanlığı Tarafından Yapılan Düzenlemeler

Son olarak 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesine dayanılarak çıkarılan 24.12.2012 tarihli ve 2012/4116 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 11 inci maddesinde, bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları döviz ve altın kredilerinde (fiduciary işlemler hariç) KKDF oranı,

- Ortalama vadesi bir yıla kadar olanlarda %3,
- Ortalama vadesi 1 yıl (1 yıl dahil) ile 2 yıl arasında olanlarda %1,

²⁰² 29 Sıra No.lu Tebliğin yayımı tarihi.

- Ortalama vadesi 2 yıl (2 yıl dahil) ile 3 yıl arasında olanlarda %0,5,
  - Ortalama vadesi 3 yıl (3 yıl dahil) ve üzerinde olanlarda % 0,
- olarak belirlenmiştir.

2012/4116 sayılı Kararın 12/c maddesine göre, söz konusu KKDF oranları Kararın yayımı tarihini izleyen 02.01.2013 tarihinden itibaren kullanılacak kredilere uygulanacaktır.

Buna göre, bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları döviz ve altın kredilerinde yapılan oran değişikliğinde, kredinin kullanıldığı tarihte yürürlükte olan KKDF oranı uygulanmaya devam edilecektir. Böylece, söz konusu kredilerde 02.01.2013 tarihinden önce kullanılan kredilere eski oran uygulanacak ve dolayısıyla bu tarihten önce kullanılan ve ortalama vadesi asgari 1 yıl olan döviz ve altın kredilerine KKDF istisnası uygulanması devam edecek, ortalama vadesi asgari 1 yıldan az olan kredilere ise %3 oranında KKDF kesintisi uygulanacaktır.

3.3. Kabul kredili, Vadeli Akreditif ve Mal Mukabili Ödeme Şekillerine Göre Yapılan İthalatta Yapılan Oran Değişikliklerinin Uygulanması

3.3.1. Merkez Bankasınca Yapılan Düzenlemeler

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (D) bendine göre; kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat %6 oranında KKDF kesintisine tabidir. Söz konusu maddenin beşinci fıkrası uyarınca bu işlemlerde yapılacak KKDF kesintisinin; ithalat tutarının KKDF kesintisinin yatırıldığı tarihteki gösterge niteliğindeki Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak bulunacak Türk Lirası karşılığı üzerinden hesaplanarak, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce bankalara yatırılması gerekmektedir.

KKDF Hakkında 8 Sıra No.lu Tebliğin²⁰³ 1 inci maddesi ile KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (D) bendinde yer alan işlemlere uygulanacak KKDF kesintisi oranı, 28.10.1990 tarihinden itibaren %6’dan %1’e indirilmiştir.

Bu değişikliğe göre yeni KKDF oranlarının; kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili işlemlerde ne şekilde uygulanacağına ilişkin olarak 8 Sıra No.lu Tebliğde işlemler itibariyle aşağıdaki şekilde belirlemeler yapılmıştır.

Buna göre KKDF kesintisi;

---

²⁰³ 28.10.1990 tarihli ve 20619 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

- Kabul kredili işlemlerde, faiz ve diğer masraflara ilişkin poliçeler dahil, poliçe tutarı üzerinden **poliçelerin kabul edildiği tarihteki** (poliçeye bağlanmamış faiz ve diğer masrafların transferinde transfer tarihindeki) Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak bulunacak Türk Lirası karşılığı üzerinden hesaplanacaktır.

- Vadeli akreditifte döviz satışından önce malların fiili ithalinin yapılması halinde, ithalat tutarı üzerinden döviz satışı sırasında **muhabir hesapların borçlandırıldığı tarihteki** Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak bulunacak Türk Lirası karşılığı üzerinden hesaplanacaktır.

- Mal mukabili (mal mukabili kabul kredili ithalat dahil) ithalatta, ithalat tutarı üzerinden **ithal müsaadesinin verildiği tarihteki** Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak bulunacak Türk Lirası karşılığı üzerinden hesaplanacaktır.

Bu krediler ve ithalat işlemlerinin temdidinde ise **temdit tarihi** itibariyle KKDF kesintisi yapılacaktır.

Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta uygulanacak KKDF kesintisi oranlarında daha sonraki tarihlerde de değişiklik yapılmıştır. Söz konusu değişikliklere ilişkin uygulama açıklamalarının yapıldığı Merkez Bankasının talimatları aşağıda belirtilmiştir.

3.3.1.1. Merkez Bankasının 25.10.1995 tarihli ve 95/3 sayılı Talimatı

11.09.1995 tarihli ve 95/7267 sayılı Kararın 1 inci maddesi ile 88/12944 sayılı Kararın 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (D) bendinde değişiklik yapılarak; kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta KKDF kesintisi oranı Kararın yayımlandığı tarih itibariyle %1'den %6'ya yükseltilmiştir.

95/7267 sayılı Kararın geçici 1 inci maddesinde ise, *“Bu Kararın yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kararın 1 inci, 3 üncü, 4 üncü ve 5 inci maddeleri ile ilgili başlamış işlemler bu Karardan önceki mevzuat hükümleri çerçevesinde sonuçlandırılır.”* hükmüne yer verilmiştir. Ayrıca, kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta **“başlamış işlem”** ifadesi ile ilgili olarak Merkez Bankasının 95/3 sayılı Talimatında açıklamalar yapılmıştır.

Söz konusu 95/3 sayılı Merkez Bankası Talimatının (2) numaralı bölümünde; 15.09.1995 tarihinden itibaren kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ithalatta yapılacak KKDF kesintisi oranının %1'den %6'ya çıkarıldığı, 15.09.1995 tarihinden önce ithal müsaadesi alınan bu tür ithalat, başlamış işlem sayıldığından KKDF kesintisi oranının %1 olarak uygulanacağı belirtilmiştir.

Buna göre kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalata uygulanacak KKDF kesintisi oranının belirlenmesinde “**başlamış işlem**” tanımı önem taşımaktadır.

Söz konusu Talimatın (10) numaralı bölümünün (b) bendinde ise kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta başlamış işlem den ne anlaşılması gerektiği açıklanmıştır. Buna göre, kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta, ithal müsaadelerinin bu ödeme şekillerine göre düzenlenmiş olduğu hallerde, ithal müsaadesinin 12.09.1995 tarihinden önce düzenlenmiş, ithal müsaadelerinin düzenlendikten sonra söz konusu ödeme şekillerine dönüşen ithalatta dönüşümün 12.09.1995 tarihinden önce gerçekleşmiş olması kaydıyla ithal müsaadesindeki tutarlar (12.09.1995 tarihi ve daha sonraki artırımlar hariç) başlamış işlem olarak eski mevzuat hükümlerinden yararlandırılacaktır.

Bu durumda, kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta bu tür **ithalatların başlamış sayıldığı tarih, ithal müsaadesinin alındığı tarih** olmaktadır. Dolayısıyla ithal müsaadesi; KKDF oran değişikliğinin yürürlüğe girdiği tarihten önce alınmış ise eski KKDF oranı, yürürlük tarihinden sonra alınmış ise yeni KKDF oranı uygulanacaktır.

Ayrıca, ithal müsaadesi düzenlendikten sonra söz konusu ödeme şekillerine dönüşen ithalatta dönüşümün, yeni oranının yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleşmesi gerekmektedir. Ödeme şeklinin yeni oranının yürürlüğe girdiği tarihten sonra mal mukabili, vadeli akreditif veya kabul kredili ödeme şekline dönüşmesi durumunda, bu tür ithalat işlemleri yeni oranda KKDF kesintisine tabi tutulacaktır.

Ancak, başlamış olarak kabul edilen işlemlerin, yeni KKDF oranının yürürlüğe girdiği tarihten sonra

- Tutarının artırılması,
- Temdit edilmesi,
- İthal müsaadesinin mal mukabili, vadeli akreditif veya kabul kredili ödeme şekline dönüştürülmesi,

hallerinde artırılan, temdit edilen veya dönüştürülen tutarlar eski oranda KKDF kesintisine tabi tutulacaktır.

3.3.1.2. Merkez Bankasının 02.01.1996 tarihli ve 95/5 sayılı Talimatı

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (D) bendinde belirlenen kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme

şekillerine göre yapılan ithalata uygulanacak KKDF kesintisi oranı, 01.01.1996 tarihinden itibaren KKDF Hakkında 14 Sıra No.lu Tebliğin²⁰⁴ 1 inci maddesi ile %6'dan %0'a indirilmiştir.

KKDF Hakkında 14 Sıra No.lu Tebliğin geçici 1 inci maddesinde, "88/12944 sayılı Karara ilişkin değişik 6 No.lu Tebliğ hükümlerine göre, kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre başlamış olan ithalat işlemlerinden, Fon hesaplarına geçmiş olan fon kesintisi tutarları iade edilmez ve Fon'a yatırılmak üzere bankalar tarafından tahsil edilen fon kesintisi tutarları da süresi içerisinde Fon hesabına yatırılır." hükmüne yer verilmiştir.

Bu oran değişikliğine ilişkin olarak Merkez Bankası tarafından yayınlanan 95/5 sayılı Talimatta; **mal mukabili ithalatta ithal müsaadesi düzenlenmesinin, kabul kredili ithalatta poliçe kabulünün, vadeli akreditifte muhabir hesapların borçlandırılmasının** (yeni oranın yürürlüğe girdiği) 01.01.1996 tarihinden önce gerçekleşmesi halinde, önceki KKDF kesintisi oranının; ithalat işlemi 01.01.1996 tarihinden önce başlamış olsa bile KKDF kesintisi hesaplanmasına esas tarihin (ithalatın şekline göre, ithal müsaadesi düzenlenmesi, poliçenin kabulü veya muhabir hesapların borçlandırılması tarihi) 01.01.1996 tarihinden sonraya sarkması halinde ise yeni KKDF kesintisi oranının uygulanacağı bildirilmiştir.

Merkez Bankasının 95/3 sayılı Talimatında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta, "ithal müsaadesinin alınması" olarak belirlemiş olduğu başlamış işlemi; 95/5 sayılı Talimatında her bir ithalat türü için ayrı ayrı tanımlamış ve ithalat işlemi, yeni oranının yürürlüğe girdiği tarihten önce başlamış olsa bile **fon kesintisi hesaplanmasına esas tarihin, ithalatın şekline göre, ithal müsaadesinin düzenlenmesi, poliçenin kabulü veya muhabir hesapların borçlandırılması tarihi** olduğunu belirtmiştir.

3.3.1.3. Merkez Bankasının 05.08.1996 tarihli ve 96/2 sayılı Talimatı ile 12.09.1996 tarihli ve 96/3 sayılı Talimatı

KKDF Hakkında 17 Sıra No.lu Tebliğin²⁰⁵ 1 inci maddesi ile KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 inci maddesinin birinci fıkrasının (D) bendinde değişiklik yapılarak, kabul kredili vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta KKDF kesintisi oranı Tebliğin yayımı tarihinden geçerli olmak üzere %0'dan %6'ya yükseltilmiştir.

17 Sıra No.lu Tebliğin geçici maddesinde, "Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce İthalat Yönetmeliğine göre başlamış işlemler bu Tebliğden önceki mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır." hükmüne yer verilmiştir.

²⁰⁴ 20.12.1995 tarihli ve 22499 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

²⁰⁵ 22.07.1996 tarihli ve 22704 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Konuya ilişkin açıklamaların yer aldığı Merkez Bankasının 96/2 sayılı Talimatının (1) numaralı bölümünde; ithalatın kabul kredili, mal mukabili ve vadeli akreditif ödeme şekillerine göre yapılması halinde fon kesintisinin, gümrük beyannamesinde belirtilen teslim şekline göre ithalat tutarına eşit olan kredi tutarı üzerinden (teslim şekli FOB ise FOB bedel üzerinden, teslim şekli CIF ise CIF bedel üzerinden), fon kesintisinin yatırıldığı tarihteki Resmi Gazete’de yayımlanan gösterge niteliğindeki Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak bulunacak Türk Lirası karşılığına yeni oran olan %6’nın uygulanması suretiyle hesaplanacağı açıklanmıştır.

Ancak, KKDF Hakkında 18 Sıra No.lu Tebliğ²⁰⁶ ile 17 Sıra No.lu Tebliğ’in yukarıda yer verilen geçici maddesi, *“Başlamış işlem, vadeli akreditif (kabul kredili akreditif dahil) ödeme şekline göre yapılan ithalatta, akreditifin açılmış olmasını, diğer ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta, ithal edilecek malların gümrüğe gelmiş olmasını veya çıkış ülkesinde ihracat işlemlerinin tamamlanmış olmasını ifade eder.”* şeklinde değiştirilmiştir.

Ayrıca vadeli akreditif (kabul kredili akreditif dahil) ödeme şekline göre başlamış işlemlerde, akreditif tutarının artırılması veya akreditifin ödeme vadesinin temdidi halinde, artırılan veya temdit edilen tutarların yeni oranda KKDF kesintisine tabi tutulacağı hükme bağlanmıştır.

Merkez Bankasının 96/3 sayılı Talimatında yapılan düzenlemeye ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Buna göre “başlamış işlem”;

- Vadeli akreditif (kabul kredili akreditif dahil) ödeme şekline göre yapılan ithalatta, akreditifin açılmış olması,

- Diğer ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta ise, ithal edilecek malların gümrüğe gelmiş olması veya çıkış ülkesinde ihracat işlemlerinin tamamlanmış olmasıdır.

Bu durumda;

1. Vadeli akreditif (kabul kredili akreditif dahil) ödeme şekline göre yapılan ithalatta, Tebliğ’in yürürlüğe girdiği 22.07.1996 (bu tarih hariç) tarihinden önce akreditifin açılmış olması başlamış işlem olarak kabul edileceğinden bu ithalat işlemlerine önceki fon kesintisi oranı uygulanacaktır.

2. Diğer ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta, ithal edilen malların çıkış ülkesinde ihracat işlemlerinin 22.07.1996 (bu tarih hariç) tarihinden önce tamamlanmış olması başlamış işlem olarak kabul edileceğinden bu ithalat işlemlerine önceki fon kesintisi oranı uygulanacaktır.

3. 22.07.1996 tarihinden önce fiili ithali gerçekleşmiş vadeli akreditif

---

²⁰⁶ 06.09.1996 tarihli ve 22746 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

(kabul kredili akreditif dahil) ödeme şekline göre yapılan ithalatta, ödeme vadesinin bu tarihten sonra temdit edilmesi halinde temdit edilen tutarlardan fon kesintisi alınmayacaktır. (Önceki orana göre işlem yapılacaktır.)

4. 22.07.1996 tarihinden önce açılmış bulunan vadeli akreditif (kabul kredili akreditif dahil) tutarının bu tarihten sonra artırılması halinde, artırılan tutarlar yeni oranda fon kesintisine tabi olacaktır.

3.3.1.4. Merkez Bankasının 25.12.1998 tarihli ve 98/2 sayılı Talimatı

Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalata uygulanan KKDF kesintisi oranlarında, 01.01.1999 tarihinden geçerli olmak üzere, KKDF Hakkında 22 Sıra No.lu Tebliğin²⁰⁷ 1 inci maddesi ile değişiklik yapılmış ve bu tür ithalat işlemlerinde KKDF kesintisi oranı %6'dan %3'e indirilmiştir.

KKDF Hakkında 22 Sıra No.lu Tebliğin geçici maddesi ile de bu Tebliğin yürürlük tarihinden önce fiili ithali gerçekleşmemiş ancak KKDF kesintisi yatırılmış kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemlerine uygulanacak KKDF kesintisinin bu Tebliğdeki oranlar (yeni oran) esas alınarak hesaplanacağı hükme bağlanmıştır.

Yapılan bu değişikliğe ilişkin açıklamaların yer aldığı Merkez Bankasının 98/2 sayılı Talimatının (2) numaralı bölümünde; fiili ithali 01.01.1999 tarihinden sonra gerçekleşen kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemlerinde KKDF kesintisinin yeni oran üzerinden yapılması gerektiği; bu çerçevede 01.01.1999 tarihinden önce eski orandan KKDF kesintisi yatırılmış ancak fiili ithali gerçekleşmemiş işlemlerde (22 Sıra No.lu Tebliğin geçici maddesi uyarınca) KKDF kesintisinin yeni oran uygulanmak suretiyle hesaplanacağı ve aradaki farkın ilgililere iade edileceği belirtilmiştir.

3.3.1.5. Merkez Bankasının 22.12.2000 tarihli ve 2000/8 sayılı Talimatı

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (D) bendinde, KKDF Hakkında 29 Sıra No.lu Tebliğin²⁰⁸ 1 inci maddesi ile yapılan değişiklik sonucunda; kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta KKDF kesintisi oranı 25.11.2000 tarihi itibarıyla %3'ten %6'ya yükseltilmiştir.

KKDF Hakkında 29 Sıra No.lu Tebliğin geçici maddesinde ise yeni KKDF oranının uygulaması ile ilgili olarak açıklamalara yer verilmiştir. Buna göre; bu Tebliğin yayımlandığı tarihten önce başlamış ithalat işlemlerine eski

²⁰⁷ 17.12.1998 tarihli ve 23556 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

²⁰⁸ 25.11.2000 tarihli ve 24241 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

oranın uygulanacağı; vadeli akreditif (kabul kredili akreditif dahil) ödeme şekline göre yapılan ithalatta akreditifin açılması, diğer ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta ise ithal edilecek malların gümrüğe gelmiş olması veya çıkış ülkesinde ihracat işlemlerinin tamamlanmış olmasının “başlamış işlem” sayılacağı belirtilmiştir. Ayrıca, vadeli akreditif (kabul kredili akreditif dahil) ödeme şekline göre başlamış işlemlerde, akreditif tutarının artırılması veya akreditif ödeme vadesinin temdidi halinde, artırılan veya temdit edilen tutarlar, yeni oranda KKDF kesintisine tabi tutulacağı belirtilmiştir.

Konu ile ilgili olarak Merkez Bankası tarafından düzenlenen 2000/8 sayılı Talimatta yukarıda belirtilen 29 Sıra No.lu Tebliğ hükümleri açıklanarak yeni KKDF oranının yürürlüğe girdiği (25.11.2000) tarihinden önce açılmış vadeli akreditif (kabul kredili akreditif dahil) işlemine konu ithalatlarda, ödeme vadelerinin bu tarihten sonra temdit edilmesi halinde, temdit edilen tutarlar başlamış işlem olarak kabul edilmeyeceğinden bu tutarların yeni oranda KKDF kesintisine tabi tutulacağı açıklanmasına yer verilmiştir.

3.3.1.6. Merkez Bankasının 09.08.2001 tarihli ve 2001/1 sayılı Talimatı

Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat üzerinden alınan KKDF kesintisi oranının belirlendiği KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (D) bendinde, KKDF Hakkında 31 Sıra No.lu Tebliğin²⁰⁹ 1 inci maddesi ile yapılan değişiklik sonucunda; 08.08.2001 tarihinden geçerli olmak üzere bu tür ithalat işlemlerine uygulanan KKDF kesintisi oranı yeniden %6'dan %3'e indirilmiştir.

31 Sıra No.lu Tebliğin geçici maddesine göre, bu Tebliğin yürürlük tarihinden (08.08.2001'den) önce KKDF kesintisi yatırılmış ancak gümrük yükümlülüğü başlamamış kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemlerinde yeni KKDF kesintisi oranları dikkate alınacaktır.

Konuya ilişkin açıklamaların yer aldığı Merkez Bankasının 2001/1 sayılı Talimatında; 08.08.2001 tarihinden önce gümrük yükümlülüğü başlamamış kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemlerinde KKDF kesintisinin yeni oran üzerinden hesaplanacağı; bu çerçevede 08.08.2001 tarihinden önce eski orandan KKDF kesintisi yatırılmış ancak fiili ithali gerçekleşmemiş işlemlerde (31 Sıra No.lu Tebliğin geçici maddesi uyarınca) KKDF kesintisinin yeni oran uygulanmak suretiyle hesaplanarak aradaki farkın ilgililere iade edileceği belirtilmiştir.

---

²⁰⁹ 08.08.2001 tarihli ve 24487 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

3.3.1.7. Merkez Bankasınca Yapılan Düzenlemelerin Değerlendirilmesi

Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalata uygulanan **KKDF kesintisi oranlarının artırılması durumunda** hangi oranının uygulanacağı konusunda;

- Merkez Bankasının 95/3 sayılı Talimatında **“ithal müsaadesinin alınması”**,
- Merkez Bankasının 96/3 ve 2000/8 sayılı Talimatında, vadeli akreditif (kabul kredili akreditif dahil) ödeme şekline göre yapılan ithalatta **akreditifin açılmasını**, diğer ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta ise **ithal edilecek malların gümrüğe gelmiş olmasını veya çıkış ülkesinde ihracat işlemlerinin tamamlanmış olması**,

“başlamış işlem” olarak kabul edilmiştir.

Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalata uygulanan **KKDF kesintisi oranlarının indirilmesi durumunda** hangi oranının uygulanacağı konusunda;

- Merkez Bankasının 95/5 sayılı Talimatında **“ithal müsaadesinin alınması”**,
- Merkez Bankasının 98/2 sayılı Talimatında **“fiili ithal”**i,
- Merkez Bankasının 2001/1 sayılı Talimatında **“gümrük yükümlülüğü”**nün başlaması,

“başlamış işlem” olarak kabul etmiştir.

3.3.2. Maliye Bakanlığınca Yapılan Düzenleme

KKDF kesintisi uygulamasının Maliye Bakanlığı tarafından yürütüldüğü 01.01.2002 tarihinden sonraki dönemlerde; döviz kredileri ile kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemleri üzerinden alınan KKDF kesintisi oranlarında yapılan değişiklik aşağıda belirtilmiştir.

Bakanlar Kurulu tarafından 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrası ile verilen KKDF kesintisi oranını 15 puana kadar artırma yetkisi, 12.10.2011 tarihli ve 2011/2304 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 4 üncü maddesi ile kullanılarak; kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta KKDF kesintisi oranı % 3'ten % 6'ya yükseltilmiştir.

BÖLÜM VI

KKDF'DE İSTİSNALAR

KKDF mevzuatında kesinti yapılmayacak işlemler sayılmış olup bu işlemler istisna veya muaf olanlar ile kesinti oranı sıfır olarak belirlenen işlemlerden oluşmaktadır. 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın 4 üncü maddesinde, “*Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu’na kesinti yapılmayacak krediler Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’na yayımlanacak tebliğler ile belirlenir.*” hükmüne yer verilmiştir. KKDF kesintisinden istisna tutulacak işlemleri belirleme yetkisi Merkez Bankasına verilmiştir.

Buna göre KKDF kesintisi istisnası uygulanacak işlemler; Merkez Bankası tarafından düzenlenen tebliğler ve Bakanlar Kurulu Kararları ile belirlenmiştir. Bakanlar Kurulu Kararlarıyla belirlenen istisna uygulanacak işlemler, daha sonra KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin “*İstisnalar*”ı düzenleyen 3 üncü maddesine eklenmiştir.

Bu nedenle, 88/12944 sayılı Kararda değişiklik yapılmak suretiyle eklenen istisnalar bulunduğu gibi doğrudan Merkez Bankası tarafından yayımlanan tebliğlerde de istisna uygulanacak işlemlere ilişkin düzenlemeler bulunmaktadır.

Ayrıca, kanun ve kararnamelerde istisna, muafiyet ve oranlara ilişkin olarak yer verilen düzenlemeler KKDF uygulaması bakımından geçerli bulunmakta olup diğer mevzuatlarda KKDF’den istisna veya muaf tutulan işlemler ile sıfır oran uygulanacak işlemler üzerinden KKDF hesaplanmayacaktır.

01.01.2002 tarihinden itibaren KKDF uygulaması Maliye Bakanlığı tarafından yapıldığından, 01.01.2002 tarihinden sonraki KKDF ile ilgili istisna düzenlemeleri Maliye Bakanlığı tarafından sevkedilen Bakanlar Kurulu Kararları ile yapılmıştır.

1. KKDF Kesintisi İstisnalarına İlişkin Düzenlemeler

1.1. KKDF Kesintisi İstisnası Konusunda Bakanlar Kurulu Kararları ile Yapılan Düzenlemeler

1.1.1. 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Karar

07.06.1988 tarihinde yürürlüğe giren 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın 4 üncü maddesi ile KKDF kesintisi istisnası uygulanacak işlemlerin belirlenmesi konusunda Merkez Bankasına yetki verilmiş; Karar’da KKDF kesintisi istisnası uygulanacak işlemler konusunda herhangi bir belirleme yapılmamıştır.

1.1.2. 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

15.09.1995 tarihli ve 22405 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 88/12944 sayılı Kararın 4 üncü maddesinde

değişiklik yapılarak daha önce Merkez Bankası tarafından tebliğler ile belirlenen istisna uygulanacak işlemler söz konusu Kararın 4 üncü maddesine eklenmiştir.

95/7267 sayılı Karar göre KKDF kesintisi istisnası uygulanacak işlemler şunlardır.

1. Ziraat Bankası (Teşvik Belgesiz, orta ve uzun vadeli tarımsal sanayi kredileri hariç) ve Türkiye Halk Bankasıncı kullandırılan ihtisas kredileri ile Türkiye Kalkınma Bankası tarafından doğrudan veya ticari bankalar aracılığı ile kullandırılan turizm ihtisas kredileri,

2. Konut ve yapı tasarrufu kredileri ile gerçek kişilere kendi ihtiyaçları için kullandırılan konut inşaat kredileri,

3. Yurt içi bankalar arası krediler,

4. Kredilerin, Hazine kaynaklı fonlar dahil, Kanun, Kanun Hükmünde Kararname, Kararname, Tebliğ ve Yönetmelik gibi çeşitli mevzuat hükümlerine göre kurulan fonlardan kullandırılan kısmı,

5. Kanuni ve idari takibe alınan krediler,

6. Bankalarca yurt dışında yerleşik kişilere açılacak krediler,

7. Kurucu bankalarca yatırım fonlarına verilen avanslar,

8. Yurt dışındaki işlerle ilgili olarak yurt içindeki bankalardan veya yurt dışından alınacak döviz kredileri,

9. Petrol, (petrol mahsulleri dahil), gübre, gübre hammaddesi, buğday, arpa ithalatının finansmanı amacıyla kullandırılacak krediler ve ithalat işlemleri,

10. İlgili Kanun hükümlerine göre işlemleri fonlardan muaf tutulan Kurum ve Kuruluşlar ile Hazine ve Merkez Bankasının aldığı kredi ve ithalat işlemleri,

11. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ile Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumunun kullandıkları krediler ve ithalat işlemleri (Müessese, teşebbüs ve iştirakleri hariç),

12. Bağlı muamele veya takas,

13. Bankalarca yapılan vadeli ihracat alacakları ile ilgili iskonto işlemlerinden senetleri reeskonta kabul edilenler,

14. Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılan ithalat ve bu belge kapsamında kullanılan 2 yıldan uzun vadeli krediler,

KKDF kesintisinden istisnadır.

Ayrıca bu düzenleme ile yukarıda belirtilen Fon'a kesinti yapılmayacak kredilerin kapsamını genişletme veya daraltma konusunda Merkez Bankasına yetki verilmiştir.

1.1.3. 96/9006 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

12.01.1997 tarihli ve 22875 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 96/9006 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 3 üncü maddesi ile 88/12944 sayılı Kararın 4 üncü maddesinin (3) numaralı bendinde değişiklik yapılmıştır.

Buna göre, *“Yurt içi bankalar arası krediler ile bankaların finansman şirketlerine kullandığı krediler”* KKDF kesintisi istisnası kapsamına alınmıştır.

1.2. Merkez Bankasınca Yayınlanan Tebliğler ile Yapılan KKDF Kesintisi İstisnası Düzenlemeleri

1.2.1. KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğ

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinde, *“Fon'a Kesinti Yapılmayacak Krediler”*, Türk Lirası kredilerde uygulanacak istisnalar ve döviz kredileri ile ithalat işlemlerinde uygulanacak istisnalar şeklinde iki bölüme ayrılmıştır.

Buna göre KKDF kesintisi istisnası uygulanacak krediler aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

A-Türk Lirası kredilerde;

1. Ziraat Bankası (Teşvik Belgesiz, orta ve uzun vadeli tarımsal sanayi kredileri hariç) ve Türkiye Halk Bankasınca kullanılan ihtisas kredileri ile Türkiye Kalkınma Bankası tarafından doğrudan veya ticari bankalar aracılığı ile kullanılan turizm ihtisas kredileri,

2. Bankalarca Ziraat Bankasının tarım kredilerine uyguladığı faiz oranları üzerinden kullanılan kısa vadeli tarım kredileri,

3. Türkiye Emlak Bankasınca kullanılan konut ve yapı tasarrufu kredileri,

4. Bankalar arası krediler,

5. Hazine kaynaklı fonlardan kullanılan krediler,

6. Dış Krediler Kur Farkı Fonu kapsamına alınan krediler,

7. Emekli Sandığına verilen emekli çeklerinin iskonto edilmesi

suretiyle kullanılan krediler,

8. Kanuni takibe alınan krediler,

9. İdari takibe alınan kredilerde sözleşme ile banka iskonto oranının üzerinde bir oranda faiz uygulaması halinde, faizin iskonto oranını aşan kısmı.

B-Döviz kredileri ve ithalat işlemlerinde;

1. Vadelerine bakılmaksızın bankaların borçlu sıfatı ile temin edecekleri krediler,

2. Dış Ticaret Sermaye Şirketlerinin

a) Yurt dışından sağlayacakları krediler (prefinansman ile kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ithalat işlemleri dahil),

b) Yurt içindeki bankalardan kendi ihtiyaçları için döviz tahsisi mutad işlemlerde kullanılmak üzere sağlayacakları krediler,

3. Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında

a) Dış kredi almaları öngörülenlerin sağlayacağı krediler (prefinansman kredileri hariç),

b) Verilen döviz tahsisini aşmamak şartıyla kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılacak ithalat,

4. Yurt dışındaki işlemlerle ilgili olarak yurt içindeki bankalardan veya yurt dışından alınacak krediler (ihracatı teşvik belgesi kapsamında kullanılacak krediler dahil),

5. Petrol, (petrol mahsulleri dahil), gübre, gübre hammaddesi, buğday, arpa ithalatının finansmanı amacıyla kullanılacak krediler (kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılacak ithalat dahil),

6. Yukarıda sayılan krediler dışında kalan iki yıl ve daha uzun vadeli krediler,

7. Bankalarca yurt dışındaki kişilere açılacak döviz kredileri,

8. Yukarıda sayılan fon kesintisine tabi olmayan döviz kredileri ile ithalat işlemlerinden vadeleri temdit edilenler.

1.2.2. KKDF Hakkında 8 Sıra No.lu Tebliğ

28.10.1990 tarihli ve 20619 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan KKDF

Hakkında 8 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesi ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/A-4 üncü maddesi; “4-Yurt içi bankalararası krediler” olarak değiştirilmiş; “Emekli Sandığına verilen emekli çeklerinin iskonto edilmesi suretiyle kullanılan krediler”de uygulanan KKDF kesintisi istisnası kaldırılmış, 8 ve 9 No.lu bentler, 7 ve 8 olarak değiştirilmiştir.

1.2.3. KKDF Hakkında 9 Sıra No.lu Tebliğ

26.02.1991 tarihli ve 20798 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan KKDF Hakkında 9 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/A-3 üncü maddesi “Konut ve yapı tasarrufu kredileri (bina inşaat kredileri hariç)” olarak; (6) numaralı bendi ise, “Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu’ndan kullanılan krediler ile Dış Krediler Kur Farkı Fonu kapsamına alınan krediler” olarak değiştirilmiştir.

1.2.4. KKDF Hakkında 10 Sıra No.lu Tebliğ

06.04.1993 tarihli ve 21544 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan KKDF Hakkında 10 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile 6 Sıra No.lu Tebliğin Fon Kesintisi İstisnaları’nı düzenleyen 3 üncü maddesi yeniden düzenlenerek, KKDF kesintisi istisnası uygulanacak kredilerin kapsamı 10 Sıra No.lu Tebliğin yürürlüğe girdiği 6 Nisan 1993 tarihinden itibaren yeniden düzenlenmiştir.

KKDF Hakkında 10 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile yapılan değişiklik sonucu KKDF kesintisi istisnası uygulanacak krediler ve işlemler (20) bent halinde aşağıdaki şekilde sayılmıştır.

1. Ziraat Bankası (Teşvik Belgesiz, orta ve uzun vadeli tarımsal sanayi kredileri hariç) ve Türkiye Halk Bankasına kullanılan ihtisas kredileri ile Türkiye Kalkınma Bankası tarafından doğrudan veya ticari bankalar aracılığı ile kullanılan turizm ihtisas kredileri,

2. Bankalarca Ziraat Bankasının tarım kredilerine uyguladığı faiz oranları üzerinden kullanılan kısa vadeli tarım kredileri,

3. Konut yapı tasarrufu kredileri ile gerçek kişilere kendi ihtiyaçları için kullanılan konut inşaat kredileri,

4. Yurt içi bankalar arası krediler,

5. Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu, Yatırımları ve Döviz Kazandırıcı Hizmetleri Teşvik Fonu’ndan kullanılan krediler ve Dış Krediler Kur Farkı Fonu kapsamına alınan krediler ile Hazine kaynaklı fonlardan kullanılan krediler,

6. Kanuni takibe alınan krediler,

7. İdari takibe alınan kredilerde sözleşme ile banka iskonto oranının üzerinde bir oranda faiz uygulaması halinde, faizin iskonto oranını aşan kısmı,

8. Bankalarca yurt dışındaki kişilere açılacak krediler,

9. Kurucu bankalarca yatırım fonlarına verilen avanslar,

10. Bankaların borçlu sıfatı ile yurt dışından temin edecekleri döviz kredileri,

11. Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında

a) Dış kredi almaları öngörülenlerin sağlayacağı döviz kredileri,

b) Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılacak ithalat,

12. Yurt dışındaki işlerle ilgili olarak yurt içindeki bankalardan veya yurt dışından alınacak krediler (İhracatı Teşvik Belgesi kapsamında kullanılacak krediler dahil),

13. Petrol, (petrol mahsulleri dahil), gübre, gübre hammaddesi, buğday, arpa ithalatının finansmanı amacıyla kullanılacak döviz kredileri ve ithalat işlemleri,

14. 3685 sayılı Kanunda bahsi geçen kurum ve kuruluşların kullandıkları krediler ile ithalat işlemleri,

15. 2581 sayılı Deniz Ticaret Filosunun Geliştirilmesi ve Gemi İnşa Tesislerinin Teşvikine Dair Kanun kapsamında kullanılan döviz kredileri ve ithalat işlemleri,

16. Yapılmış ihracat karşılığı düzenlenen ihracatı teşvik belgeleri kapsamındaki ithalat işlemleri,

17. Ortalama vadesi 2 yıl ve daha uzun olan döviz kredileri,

18. Bankalarca yapılan vadeli ihracat alacakları ile ilgili iskonto işlemlerinden senetleri reeskonta kabul edilenler,

19. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ile Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumunun kullandıkları krediler (Müessese, teşebbüs ve iştirakler hariç),

20. Bankalarca yapılan faktoring ve forfaiting işlemleri.

1.2.5. KKDF Hakkında 11 Sıra No.lu Tebliğ

12.09.1995 tarihli ve 22402 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan KKDF Hakkında 11 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinde düzenlenme yapılmıştır.

KKDF Hakkında 10 Sıra No.lu Tebliğ ile (20) bent halinde sayılan KKDF kesintisi istisnası uygulanacak işlemler (14) bende indirilmek suretiyle bazı işlemler KKDF kesintisi istisnası kapsamında çıkarılmış; bazı bentler birleştirilmiş; bazıları ise değiştirilmiştir.

KKDF Hakkında 11 Sıra No.lu Tebliğ ile yapılan değişiklik sonucu; 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (2), (10), (16), (17) ve (20) numaralı bentleri 12.09.1995 tarihi itibariyle yürürlükten kaldırılmıştır.

Buna göre, bankaların borçlu sıfatıyla yurt dışından temin ettikleri krediler, ortalama vadesi iki yıl ve daha uzun olan döviz kredileri, Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurt dışından sağlanan iki yıldan kısa vadeli döviz kredileri, bankalarca Ziraat Bankasının tarım kredilerine uyguladığı faiz oranları üzerinden kullanılan kısa vadeli tarım kredileri ve bankalarca yapılan faktoring ve forfaiting işlemleri KKDF kesintisi yapılmayacak krediler kapsamında çıkarılmıştır.²¹⁰

Söz konusu maddenin (5) numaralı bendi, "*Kredilerin Hazine kaynaklı fonlar dahil, Kanun, Kanun Hükmünde Kararname, Kararname, Tebliğ ve Yönetmelik gibi çeşitli mevzuat hükümlerine göre kurulan fonlardan kullanılan kısmı*" şeklinde değiştirilerek (4) numaralı bent olarak düzenlenmiştir.

6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (6) ve (7) numaralı bentleri, "*Kanuni ve idari takibe alınan krediler*" şeklinde birleştirilmiş ve (5) numaralı bent olarak teselsül ettirilmiştir.

Söz konusu maddenin (11) numaralı bendi ise, "*Yatırım teşvik belgesi kapsamında yapılan ithalat ve belge kapsamında kullanılan 2 yıldan uzun vadeli krediler*" şeklinde (14) numaralı bent olarak düzenlenmiştir.

KKDF Hakkında 11 Sıra No.lu Tebliğ ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesine "*Bağlı muamele veya takas*" işlemleri (12) numaralı bent olarak eklenmek suretiyle bağlı muamele ve takas işlemleri KKDF kesintisi istisnası kapsamına alınmıştır.

1.2.6. KKDF Hakkında 12 Sıra No.lu Tebliğ

22.09.1995 tarihli ve 22412 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan KKDF

²¹⁰ Merkez Bankasının 13.09.1995 tarihli ve 95/1 sayılı Talimatı.

Hakkında 12 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesi ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesine “*Türkiye İhracat Kredi Bankası’nca yurt dışından sağlanan krediler ile bankalarca yurt dışından sağlanan kredilerden Türkiye İhracat Kredi Bankası’na kullandırılan kısmı*” ibaresi (15) numaralı bent olarak eklenmek suretiyle, Türkiye İhracat Kredi Bankası’nın yurt dışından sağladığı krediler ile bankaların yurt dışından temin edilerek Türkiye İhracat Kredi Bankası’na kullandırdıkları krediler, KKDF kesintisi istisnası kapsamına alınmıştır.

1.2.7. KKDF Hakkında 13 Sıra No.lu Tebliğ

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesine, KKDF Hakkında 13 Sıra No.lu Tebliğin²¹¹ 1 inci maddesi ile (16) numaralı bent eklenerek, “*Yurt dışındaki ihracat kredi veya ihracat kredisi sigorta kurumları ile bu ülkelerin kredi garanti programları çerçevesinde yapılacak ithalatın finansmanında kullanılmak üzere bankaların borçlu sıfatıyla sağladıkları krediler*” üzerinden KKDF kesintisi yapılmaması hükmüne bağlanmıştır.

1.2.8. KKDF Hakkında 16 Sıra No.lu Tebliğ

23.01.1996 tarihli ve 22532 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 16 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (9), (10), (11), (14) ve (15) numaralı bentlerinde aşağıda belirtilen değişiklikler yapılarak söz konusu maddeye “*Bankalarca yurt dışından sağlanan kredilerin Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullandırılan kısmı ile ihracatın (ihracatı teşvik belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler dahil) finansmanında kullandırılan kısmı*” ibaresi (17) numaralı bent olarak eklenmiştir.

9- Petrol (petrol mahsulleri dahil), gübre, gübre hammaddesi, buğday, arpa ithalatının finansmanı amacıyla kullanılan krediler,

10- İlgili kanun hükümlerine göre işlemleri fonlardan muaf tutulan Kurum ve Kuruluşlar ile Hazine ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’nın kullandığı krediler,

11- T.C. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ile Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu’nun kullandığı krediler (Müessese, teşebbüs ve iştirakleri hariç),

14- Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılan krediler,

15- Türkiye İhracat Kredi Bankası’nca yurt dışından sağlanan krediler ile diğer bankalarca yurt dışından sağlanan kredilerin, T.C. Başbakanlık Hazine

---

²¹¹ 08.12.1995 tarihli ve 22487 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

Müşteşarlığı'nca belirlenen oranının anılan Müşteşarlıkça belirlenecek kuruluşlara kullandırılması halinde temin olunan kredinin tamamı.

1.2.9. KKDF Hakkında 17 Sıra No.lu Tebliğ

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin "İstisnalar"ı düzenleyen 3 üncü maddesine, 17 Sıra No.lu Tebliğin²¹² 4 üncü maddesi ile aşağıdaki (18), (19) ve (20) numaralı bentler eklenmiştir.

18. Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara ilişkin 95/32-13 sayılı Tebliğ çerçevesinde kullandırılan altın kredileri,

19. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Takas ve Saklama Bankası A.Ş. nezdinde kurulan Borsa Para Piyasası işlemleri,

20. Yurt dışından bankalarca sağlanan ortalama vadesi asgari 1 yıl ve bankalar dışında Türkiye'de yerleşik kişilerce sağlanan ortalama vadesi asgari 2 yıl olan döviz kredileri (Fiduciary işlemler hariç).

1.2.10. KKDF Hakkında 19 Sıra No.lu Tebliğ

11.03.1997 tarihli ve 22930 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 19 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesi ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (3), (16) ve (20) numaralı bentlerinde değişiklik yapılmıştır.

Bu değişiklikler ile yeni kurulan finansman şirketlerinin (özel finans kurumları) kullandıkları veya kullandırdıkları ya da aracılık ettikleri kredilere de bankalara getirilen istisna hükümlerinin uygulanması sağlanmıştır.

Buna göre, yurt içi bankalar arası krediler ile finansman şirketlerinin bankalardan kullandığı krediler istisna kapsamına alınmıştır.

Tebliğin 3/16 ncı maddesine ".... ile ortalama vadesi asgari 2 yıl olmak kaydıyla bu kredilerin ithalatçıya kullandırılan kısmı" ibaresi eklenmiştir. Ayrıca 3/20 maddesinde yer alan istisnadan bankaların yanında finansman şirketlerinin de yararlanacağı düzenlemesi yapılmıştır.

1.2.11. KKDF Hakkında 20 Sıra No.lu Tebliğ

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesine, 20 Sıra No.lu Tebliğin²¹³ 2 nci maddesi ile "Kitap ithalatının finansmanı amacıyla kullanılan krediler" hükmü (21) numaralı bent olarak eklenerek kitap ithalatının finansmanı amacıyla kullanılan krediler de KKDF kesintisi istisnası kapsamına alınmıştır.

²¹² 22.07.1996 tarihli ve 22704 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

²¹³ 05.12.1997 tarihli ve 23191 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

1.2.12. KKDF Hakkında 21 Sıra No.lu Tebliğ

05.06.1998 tarihli ve 23363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan KKDF Hakkında 21 Sıra No.lu Tebliğ ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (1) ve (5) numaralı bentlerinde değişiklik yapılmıştır.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/1 maddesinde yapılan değişiklik ile *“... diğer bankalarca tarım kooperatifi üyesi çiftçilere, münhasıran tarıma yönelik olarak kullanılan azami 2 milyar Türk Lirasına kadar olan krediler (tarımsal sanayi kredileri hariç)”* KKDF kesintisi istisnası kapsamına alınmıştır.

Söz konusu maddenin (5) numaralı bendi ise, *“Tasfiye Olunacak Alacaklar hesabına alınan krediler (I inci Grup Teminatlı krediler hariç)”* olarak değiştirilerek, bankaların tasfiye olunacak alacaklar hesabında izlediği tahsili mümkün olmayan kredi alacakları KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

1.2.13. KKDF Hakkında 22 Sıra No.lu Tebliğ

KKDF Hakkında 22 Sıra No.lu Tebliğin²¹⁴ 2 nci maddesi ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (15) ve (17) numaralı bentleri 01.01.1999 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılarak söz konusu maddenin (16) ve (20) numaralı bentlerinde değişiklik yapılmıştır.

Buna göre, *“Türkiye İhracat Kredi Bankası'nca yurt dışından sağlanan krediler ile bankalarca yurt dışından sağlanan kredilerin, Başbakanlık Hazine Müsteşarlığınca belirlenen oranının anılan Müsteşarlıkça belirlenecek kuruluşlara kullanılması halinde temin olunan kredinin tamamına²¹⁵”* 01.01.1999 tarihinden itibaren KKDF kesintisi istisnası uygulanmayacaktır. Ayrıca, *“Bankalarca yurt dışından sağlanan kredilerin Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılan kısmı ile ihracatın (ihracatı teşvik belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler dahil) finansmanında kullanılan kısmı”* için öngörülen KKDF kesintisi istisnası da 01.01.1999 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır.

“Yurt dışındaki ihracat kredi veya ihracat kredisi sigorta kurumları ile bu ülkelerin kredi garanti programları çerçevesinde yapılacak ithalatın finansmanında kullanılmak üzere bankaların borçlu sıfatıyla sağladıkları krediler ile ortalama vadesi 2 yıl olmak kaydıyla bu kredilerin ithalatçıya kullanılan kısmı²¹⁶” üzerinden KKDF kesintisi yapılmamasını hükme bağlayan KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (16) numaralı bendinde yapılan değişiklik ile bu krediler için **öngörülen iki yıllık**

---

²¹⁴ 17.12.1998 tarihli ve 23556 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

²¹⁵ KKDF Hakkında 16 Sıra No.lu Tebliğ ile değişik şeklidir.

²¹⁶ KKDF Hakkında 19 Sıra No.lu Tebliğ ile değişik şeklidir.

ortalama vade süresi bir yıla indirilmiştir.²¹⁷

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin (20) numaralı bendi “Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanan, ortalama vadesi asgari 1 yıl olan döviz kredileri (Fiduciary işlemler hariç)” şeklinde değiştirilerek daha önce Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladığı krediler için belirlenen **iki yıllık ortalama vade süresi bir yıl** olarak belirlenmiştir.²¹⁸

1.2.14. KKDF Hakkında 23 Sıra No.lu Tebliğ

04.08.1999 tarihli ve 23776 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan KKDF Hakkında 23 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile Tebliğin yayımı tarihinden geçerli olmak üzere, 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesine “Finansman şirketlerince münhasıran tarıma yönelik mal alımı için tarım kooperatifleri üyesi çiftçilere kullanılan 2 milyar Türk Lirasına kadar olan krediler” hükmü (22) numaralı bent olarak eklenerek finansman şirketlerinin kullanacağı tarımsal amaçlı krediler de KKDF kesintisi istisnası kapsamına alınmıştır.

1.2.15. KKDF Hakkında 25 Sıra No.lu Tebliğ

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesine, 25 Sıra No.lu Tebliğ²¹⁹ ile eklenen (23) numaralı bent hükmü uyarınca, “Factoring şirketleri tarafından yurt dışından ihracat faktoringi amacıyla sağlanan ve bu amaçla kullanılan fonlar” 18.02.2000 tarihinden itibaren KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

1.2.16. KKDF Hakkında 28 Sıra No.lu Tebliğ

10.11.2000 tarihli ve 24226 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan KKDF Hakkında 28 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesi ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (5), (18) ve (20) numaralı bentlerinde değişiklikler yapılmıştır.

Tasfiye Olunacak Alacaklar hesabına alınan krediler için KKDF kesintisi istisnasına ilişkin düzenlemenin yer aldığı KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/5 maddesi “Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar Hesabına alınan kredileri” de kapsayacak şekilde değiştirilmiştir.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesine 17 Sıra No.lu Tebliğ ile eklenen 18 inci bentte yer alan “Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara ilişkin 95/32-13 sayılı Tebliğ çerçevesinde kullanılan altın kredileri,” hükmü, “Kuyumculukla işgal eden gerçek ve tüzel kişilerce kullanılan altın kredileri” olarak değiştirilerek, kuyumculukla

²¹⁷ 01.01.1999 tarihinden itibaren geçerlidir.

²¹⁸ 01.01.1999 tarihinden itibaren geçerlidir.

²¹⁹ 18.02.2000 tarihli ve 23968 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

uğraşan gerçek ve tüzel kişilerin kullanacağı altın kredileri KKDF kesintisi istisnası kapsamına alınmıştır.

Ayrıca, Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağlayacağı ortalama vadesi asgari bir yıl olan altın kredileri, 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/20 maddesinde yapılan değişiklik ile 10.11.2000 tarihinden itibaren KKDF kesintisi istisnası kapsamına alınmıştır.

1.2.17. KKDF Hakkında 32 Sıra No.lu Tebliğ

Merkez Bankası tarafından KKDF istisnasına ilişkin son düzenleme, KKDF Hakkında 32 Sıra No.lu Tebliğ ile yapılmıştır.

27.10.2001 tarihli ve 24566 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 32 Sıra No.lu Tebliğ ile KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesine aşağıdaki (24) ve (25) numaralı bentler eklenmiştir.

24. Türkiye’de yerleşik kişilerce, hisselerinin çoğunluğu Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’na ait olan bir bankanın yurt dışı şubelerinden ortalama vadesi asgari 1 yıl olarak sağlanmış olan döviz kredilerinden, hisselerinin çoğunluğu Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’na ait başka bir bankaca devralınanlar.

25. 4389 sayılı Bankalar Kanunu’nun devir ve birleşmeye ilişkin hükümleri çerçevesinde devredilen, devralan veya birleşen bankaların yurt dışındaki şubelerinden, Türkiye’de yerleşik kişilerce, ortalama vadesi asgari 1 yıl olarak sağlanmış olan döviz kredilerinden, kredinin kullanıldığı yurt dışı şubenin faaliyetine son verilmiş olması nedeniyle, devralan bankaya veya birleşme sonucu oluşan bankaya devrolunanlar.

Bu düzenleme ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devir olan bankaların alacaklarının tahsili konusunda KKDF kesintisi istisnası düzenlenmiştir.

1.3. KKDF İstisnası Konusunda 01.01.2002 tarihinden Sonra Yapılan Düzenlemeler

4684 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Karamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 16 ncı maddesinin (e) bendi ile Bakanlar Kuruluna verilen “*kredilerin, kalkınma planlarının amaçlarına uygun olarak yönlendirilmesi amacıyla fon kurma, kaldırma, kaynağını kredilere tahakkuk ettirilen faizlerden sair suretlerle sağlama yetkisi*” kaldırılmış; ancak aynı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrası ile kesintilerin, bu konuda yeni bir düzenleme yapılıncaya kadar yürürlükten kaldırılan hükümlere göre doğrudan genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere tahsiline devam edilmesi; kesinti oranlarını sifıra kadar indirmeye veya 15 puana kadar yükseltmeye veya kesintiyi tümüyle kaldırmaya Bakanlar Kurulunun yetkili olduğu hükmü

ile kesintilerin tahakkuk ve tahsilinin vergi kanunlarındaki tahakkuk ve tahsilat hükümlerine göre Maliye Bakanlığınca takip edileceği hükmü tesis edilmiştir.

Bu hüküm uyarınca KKDF uygulaması, 01.01.2002 tarihinden itibaren Maliye Bakanlığı tarafından yerine getirilmektedir.

KKDF uygulaması ile ilgili olarak 01.01.2002 tarihinden sonra yapılan KKDF kesintisi istisnası uygulanacak işlemlere ilişkin düzenlemelere aşağıda yer verilmiştir.

1.3.1. 4743 sayılı Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun²²⁰

Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar ve kendi özel mevzuatları uyarınca alınan izinler dahilinde faaliyette bulunan diğer malî kurumlar tarafından, bankalar ve diğer malî kurumlar ile kredi ilişkisi içinde bulunup, finansal darboğaz yaşayan borçluların; **finansal yeniden yapılandırma çerçevesinde belirlenecek süre ve koşullarla**, 4743 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği (31.01.2002) tarihten önce açılmış kredilerle ilgili olarak vadeleri uzatmak, krediyi yenilemek, ilave yeni kredi vermek, anapara ve/veya faiz indirmek, faizden vazgeçmek, kredileri kısmen veya tamamen iştirake çevirmek, kredileri aynî, nakdi ya da tahsil şartına bağlı bir bedel karşılığı devir ve temlik etmek, kredileri borçlu ya da üçüncü kişilere ait aynî değerler karşılığında kısmen veya tamamen tasfiye etmek, diğer bankalarla birlikte hareket ederek protokoller yapmak gibi alınacak tedbirlerle malî kesime olan geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerine ve katma değer yaratmaya devam etmelerine imkan verilmesinin sağlanması amacıyla 4743 sayılı Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun yasalaşarak yayımlanmıştır.

4743 sayılı Kanunun vergi istisnalarını düzenleyen 3 üncü maddesinde,

- Çerçeve anlaşması ve düzenlenen sözleşmeler kapsamında kullanılan ve kullanılacak krediler,

- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından kuruluş ve faaliyet esasları belirlenecek **varlık yönetim şirketlerinin** (kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince) bu Kanun kapsamında yaptıkları işlemler,

- Bu Kanun kapsamında 31.12.2004 tarihine kadar bankalar arasında alım ve satım işlemine konu edilen alacaklar ve bu alacakların teminatını

²²⁰ 31.01.2002 tarihli ve 24657 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

oluşturan değerlerin devir ve temlik için yapılan işlemler,

KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

Varlık yönetim şirketleri 01.11.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 143 üncü maddesinde yeniden düzenlenmiştir. Varlık yönetim şirketleri, bankalar ve Fon dâhil diğer malî kurumların alacakları ile diğer varlıklarının satın alınması, tahsili, yeniden yapılandırılması ve satılması amacıyla kurulmaktadır. Varlık yönetim şirketleri; alacaklarının tahsili ve alacakların ve/veya diğer varlıkların yeniden yapılandırılması kapsamında alacak tahsili amacıyla edindiği gayrimenkul veya sair mal, hak ve varlıkların işletilmesi, kiralanması ve bunlara yatırım yapılması ve yine alacaklarını tahsil etmek amacıyla borçlularına ilâve finansman sağlamak veya sermayelerine iştirak etmek dâhil olmak üzere her türlü faaliyeti gerçekleştirmeye yetkilidir.

5411 sayılı Kanununun 143 üncü maddesinin beşinci fıkrasına göre, bu Kanun kapsamında kurulan varlık yönetim şirketleri ile 4743 sayılı Malî Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 3 üncü maddesinin yedinci fıkrası uyarınca BDKK'nın çıkarmış olduğu yönetmelik kapsamında kurulan varlık yönetim şirketlerinin yaptıkları işlemler, kuruluş işlemleri de dâhil olmak üzere kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince KKDF kesintisinden istisnadır.

1.3.2. 2003/6660 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

31.12.2003 tarihli ve 25333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.12.2003 tarihli ve 2003/6660 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile, *"Asgari vadesi bir yıl ve üzerinde olup, yurt dışından alınan döviz kredileri ve yatırım teşvik belgesi kapsamında kullanılan kredilerden; vadesi dolmadan önce krediyi kullananlar tarafından, kısmen veya tamamen sermaye artırımında kullanılmak suretiyle kapatılması veya sermaye artırımında kullanılmak üzere gerçek veya tüzel kişilere devir ve temlikinin yapılması hali"*nde bu krediler üzerinden 15.12.2003 tarihinden geçerli olmak üzere KKDF kesintisi yapılmaması kararlaştırılmıştır.

1.3.3. 2004/7131 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı²²¹

04.05.2004 tarihli ve 25452 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22.03.2004 tarihli ve 2004/7131 sayılı Bakanlar Kurulu Kararınının 11 inci maddesinin (a) bendinde yapılan düzenleme ile bu Karar kapsamında, **KOSGEB ile banka arasında yapılacak protokoller çerçevesinde kullanılacak kredilerden** KKDF kesintisi yapılmaması kararlaştırılmıştır.

---

²²¹ Bu Karar Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanmıştır.

1.3.4. 2004/7360 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı²²²

28.05.2004 tarihli ve 2004/7360 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 6 ncı maddesinde, “TMO'nun 2004-2005 faaliyet döneminde ürün alımları için gerek duyacağı finansman, bütçeye konulan ödenekten yapılacak aktarımlar ile iç ve dış kredi temini suretiyle karşılanır. Yurt içinden ve yurt dışından kullanılacak döviz kredileri, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonundan muaftır.” hükmüne yer verilmek suretiyle, **Toprak Mahsulleri Ofisinin 2004-2005 faaliyet döneminde ürün alımları** için yurt içinden veya yurt dışından sağlayacağı krediler üzerinden KKDF kesintisi yapılmaması kararlaştırılmıştır.

30.05.2005 tarihli ve 2005/8871 sayılı 2005-2006 Dönemi Hububat Ürünü Alım ve Satımı Hakkında Kararın²²³ 8 inci maddesi ile, **Toprak Mahsulleri Ofisinin 2005-2006 faaliyet döneminde de ürün alımları** için yurt içinden veya yurt dışından kullanacağı döviz kredileri üzerinden KKDF kesintisi yapılmaması kararlaştırılmış; aynı Kararın 4 üncü maddesinde de, “Bankalar ve özel finans kurumlarının, TMO tarafından 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu hükümlerine göre düzenlenen makbuz senetlerini teminat olarak gösteren gerçek veya tüzel kişilere kullandıracağı kredilerde kaynak kullanımını destekleme fonu kesintisi oranı %0” olarak belirlenmiştir.

1.3.5. 2004/7668 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı²²⁴

21.07.2004 tarihli ve 2004/7668 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesi ile “Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 7 nci maddesi uyarınca, İstanbul Altın Borsasında işlem görmek üzere anılan Kararın 2 nci maddesinde belirtilen özelliklere sahip işlenmemiş kıymetli madenlerin ithali” KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (9) numaralı bendi; 2004/7668 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 2 nci maddesi ile petrol (petrol mahsulleri dahil), gübre, gübre hammaddesi, buğday ve arpa ile buğday ve arpanın Dahilde İşleme Rejimi kapsamında yurt içinde işlenmesi sonucu elde edilen ikincil işlem görmüş ürünlerin ithalatının finansmanı ithalatının finansmanı amacıyla kullanılacak krediler ve ithalat işlemlerinden KKDF kesintisinin yapılmayacağı şeklinde düzenlenmiştir.

1.3.6. 2005/8871 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı²²⁵

30.05.2005 tarihli ve 2005/8871 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 8 inci maddesi ile Toprak Mahsulleri Ofisinin **2005-2006 faaliyet döneminde ürün**

²²² 05.06.2004 tarihli ve 25483 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

²²³ 01.06.2005 tarihli ve 25832 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

²²⁴ 10.08.2004 tarihli ve 25549 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

²²⁵ 01.06.2005 tarihli ve 25832 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

alımları için yurt içinden veya yurt dışından kullanacağı döviz kredileri KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

1.3.7. 2006/10506 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

29.05.2006 tarihli ve 2006/10506 sayılı Hububat Ürünü Alımı ve Satımı Hakkında Kararın 7 nci maddesi ile TMO'nun ürün alımları için yurt içinden veya yurt dışından kullanacağı döviz ya da TL cinsi kredileri KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

1.3.8. 2006/10865 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

28.08.2006 tarihli ve 2006/10865 sayılı Fındık Alımı ve Satımı Hakkında Kararın 6 ncı maddesi ile TMO'nun ürün alımları için gerek duyacağı finansman ihtiyacını karşılamak üzere yurt içinden ve yurt dışından kullanacağı döviz ya da TL cinsi krediler KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

1.3.9. 2009/15095 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

08.06.2009 tarihli ve 2009/15095 sayılı Hububat Ürünü Alımı ve Satımı Hakkında Kararın 6 ncı maddesi ile TMO'nun hububat ürünü ve mamullerinin alımı ve ithalatı için yurt içinden veya yurt dışından kullanacağı döviz ya da TL cinsi krediler KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

1.3.10. 2011/2519 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı²²⁶

10.10.2011 tarihli ve 2011/2519 sayılı KKDF Kesintileri Hakkında Kararın 1 inci maddesi ile elektrik enerjisi ithalatının finansmanı amacıyla kullanılacak krediler ve elektrik enerjisi ithalatından KKDF kesintisi yapılmayacağı kararlaştırılmıştır.

2. KKDF İstisnaları ve Açıklamaları

Yukarıda yer verilen düzenlemeler sonucunda KKDF kesintisinden istisna edilmiş olan işlemler toplu olarak aşağıda belirtilmiştir. Aşağıda ilk 14 maddede açıklanan istisnalar hem 88/12944 sayılı Kararnamede hem de 6 Sıra No.lu Tebliğde yer almaktadır.

2.1. Kamu Bankalarınca Kullanılan Kredilere İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesinin (1) numaralı bendine göre, T.C. Ziraat Bankası (Teşvik Belgesiz, orta ve uzun vadeli tarımsal sanayi kredileri hariç) ve T. Halk Bankasınınca kullanılan ihtisas

---

²²⁶ 11.01.2012 tarihli ve 28170 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2011/2519 sayılı BKK ile eklenen madde.

kredileri ile T. Kalkınma Bankası tarafından doğrudan veya ticari bankalar aracılığı ile kullanılan turizm ihtisas kredileri, diğer bankalarca tarım kooperatifleri üyesi çiftçilere, münhasıran tarıma yönelik olarak kullanılan azami 2 Milyar Türk Lirasına kadar olan krediler (tarımsal sanayi kredileri hariç) üzerinden KKDF kesintisi yapılmaz.²²⁷

26.08.1989 tarihinde yayımlanan KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin Türk Lirası Krediler de uygulanacak KKDF kesintisi istisnalarını düzenleyen (A) bendinin (1) numaralı alt bendine göre, Ziraat Bankası (Teşvik Belgesiz, orta ve uzun vadeli tarımsal sanayi kredileri hariç) ve Halk Bankasınca kullanılan ihtisas kredileri ile Kalkınma Bankası tarafından doğrudan veya ticari bankalar aracılığı ile kullanılan turizm ihtisas kredileri KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

Ziraat Bankası ve Halk Bankası tarafından kullanılan ihtisas kredileri ile Kalkınma Bankası tarafından doğrudan veya ticari bankalar aracılığıyla kullanılan turizm ihtisas kredilerine ilişkin istisna; KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesini yeniden düzenleyen KKDF Hakkında 10 Sıra No.lu Tebliğ ve daha önce Merkez Bankası tarafından tebliğler ile belirlenen istisna uygulanacak işlemlerin 88/12944 sayılı Kararın 4 üncü maddesine eklenen 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan düzenlemeler ile uygulanmıştır.

KKDF Hakkında 21 Sıra No.lu Tebliğ ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (1) numaralı bendinde değişiklik yapılarak söz konusu maddeye “... diğer bankalarca tarım kooperatifi üyesi çiftçilere, münhasıran tarıma yönelik olarak kullanılan azami 2 milyar Türk Lirasına kadar olan krediler (tarımsal sanayi kredileri hariç)” ibaresi eklenerek, Türkiye’de faaliyet gösteren tüm bankalar tarafından tarımsal amaçlı olarak kullanılan krediler (tarım kooperatifi üyesi çiftçilere münhasıran tarıma yönelik olarak kullanılmak ve 2 Milyar Türk Lirasını aşmamak kaydıyla) KKDF kesintisi istisnası kapsamına alınmıştır.

Söz konusu düzenleme ile Ziraat Bankası ve Halk Bankası tarafından kullanılan ihtisas kredileri ile Kalkınma Bankası tarafından doğrudan veya ticari bankalar aracılığıyla kullanılan turizm ihtisas kredilerinden KKDF kesintisi yapılmaması amacını taşımakta olup, ayrıca tarım sektörünün desteklenmesi için tüm bankalar tarafından kullanılan kredilerden de belirli şartlarda KKDF kesintisi yapılmayarak kredi imkanlarının genişletilmesi ve kredi maliyetlerinin düşürülerek söz konusu sektörlerde faaliyet gösterenlerin daha ucuz kredi temin edebilmelerine imkan sağlanmıştır.

Bankalar tarafından tarım kooperatifi üyesi çiftçilere, münhasıran tarıma

²²⁷ 05.06.1998 tarihli ve 23363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 21 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

yönelik olarak kullanılan azami 2 Milyar Türk Lirası tutarındaki krediler istisna kapsamında olup, söz konusu kredinin bu tutarı aşan kısmına tahakkuk ettirilen faizler üzerinden KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir.²²⁸

Ancak, Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile bankalar ve finansman şirketleri tarafından kullanılan diğer kredilerde KKDF kesintisi oranı 29.07.2004 tarihinden itibaren sıfır olarak belirlendiğinden, söz konusu istisna düzenlemesine ilişkin gerek banka, gerek sektör, gerekse de rakamsal sınırlamaların bir önemi bulunmamaktadır.

2.2. Konut ve İnşaat Kredilerine İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (2) numaralı bendine göre, konut ve yapı tasarrufu kredileri ile gerçek kişilere kendi ihtiyaçları için kullanılan konut inşaat kredileri üzerinden KKDF kesintisi yapılmaz.

26.08.1989 tarihinde yayımlanan KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (A) bendinin (3) numaralı alt bendinde yer alan ve Emlak Bankası tarafından kullanılan konut ve yapı tasarrufu kredilerinden KKDF kesintisi yapılmamasını düzenleyen istisna hükmü; KKDF Hakkında 9 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile “*Konut ve yapı tasarrufu kredileri (bina inşaat kredileri hariç)*” şeklinde değiştirilmiştir. Böylece, konut ve yapı tasarrufu kredilerinde Emlak Bankasından kullanılma şartı kaldırılmış, herhangi bir banka tarafından bu amaçla kullanılacak konut ve yapı tasarrufu kredileri de istisna kapsamına alınmıştır.

Söz konusu istisnanın kapsamı, KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinde KKDF Hakkında 10 Sıra No.lu Tebliğ ile yapılan değişiklik sonucunda, gerçek kişilere kendi ihtiyaçları için kullanılan konut inşaat kredilerini de kapsayacak şekilde genişletilmiştir.

Konut yapı tasarrufu kredileri ile gerçek kişilere kendi ihtiyaçları için kullanılan konut inşaat kredileri istisnasına, Merkez Bankası tarafından tebliğler ile belirlenen istisna uygulanacak işlemlerin 88/12944 sayılı Kararın 4 üncü maddesine eklendiği 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan düzenlemelerde de yer verilmiştir.

Söz konusu istisna hükmü ile gerçek kişilerin konut ihtiyacının karşılanması amacıyla kullandıkları kredilerin kredi maliyetleri azaltılmakta, inşaat sektörüne destek sağlanmaktadır.

Bu istisnanın uygulamasına ilişkin olarak; daha önce kullanılmış konut

---

²²⁸ Maliye Bakanlığının 21.04.2004 tarihli ve 17570 sayılı özelgesi.

kredisi için yeni bir kredi tahsis edildiğinde yeni kredinin de konut kredisi olarak değerlendirilip değerlendirilemeyeceği; gerçek kişilerin eşi, çocukları ve bakmakla yükümlü oldukları kişiler için satın alacakları konutlar nedeniyle kendi adlarına kredilendirilmeleri (konut kredisi kullanmaları) durumunda fon muafiyeti uygulanıp uygulanmayacağı; yap-sat şeklinde ifade edilen henüz inşaatı başlamamış projeler ile bir bölümü tamamlanmış ancak inşaatı devam eden projeler için talep edilen kredilerin konut kredisi olarak değerlendirilip değerlendirilmeyeceği Gelir İdaresine sorulmuştur.

Bu soruya ilişkin olarak verilen özalgede, KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin Fona kesinti yapılmayacak kredileri düzenleyen 3 üncü maddesinin (2) numaralı bendinde, konut ve yapı tasarrufu kredileri ile gerçek kişilere kendi ihtiyaçları için kullanılan konut inşaat kredilerinden KKDF kesintisi yapılmaması hükme bağlandı ve bu nedenle, belirtilen şekilde kullanılan kredilerin, KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (2) numaralı bendi kapsamında değerlendirilmesinin mümkün bulunduğu belirtilmiştir.

Ayrıca, kullanılan konut kredilerinin gerçek kişilerin kendi ihtiyaçları için konut alımında kullanılıp kullanılmadığının, krediyi kullandıran banka yapılacak istihbarat çerçevesinde tespit edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.²²⁹

Tapuda kat irtifakı bulunmayan hem konut hem de işyeri içeren gayrimenkullerin gerçek kişilerce satın alınmasına yönelik kredilerin KKDF kesintisine tabi tutulup tutulmayacağı hususunda Gelir İdaresince verilen özalgede, tacir veya esnaf sayılmayı gerektiren faaliyette bulunmayan gerçek kişilerin ticari araç, dükkan, işyeri, işhanı vb. ticari nitelikteki taşınır veya taşınmazları edinmek amacıyla kullandıkları kredilerinin "tüketici kredisi" olarak değerlendirilmesi mümkün bulunmadığı, hem konut hem de işyeri içeren gayrimenkullerin edinilmesi amacıyla kullanılan kredilerin konuta tekabül eden kısmı istisna kapsamında olduğundan, işyerine tekabül eden kısmı ise tüketici kredisi olarak değerlendirilemeyeceğinden, söz konusu krediler için KKDF kesintisi yapılmasına gerek bulunmadığı yönünde görüş belirtilmiştir.²³⁰

Bu istisna düzenlemesine ilişkin özellik arz eden konulardan bir diğeri de, bankalardan kullanılan **konut geliştirme kredisidir**. KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin 2 numaralı fıkrasında, konut ve yapı tasarrufu kredileri ile gerçek kişilere kendi ihtiyaçları için kullanılan konut inşaat kredileri KKDF yapılmayacak işlemler arasında sayılmıştır. Bununla birlikte gerçek kişi tüketicilere mesleki veya ticari faaliyetleri ile ilişkili olmayan amaçlarla inşa halindeki konutlar ile konutun ipotek gösterilmesi şartıyla tadilat ve eklentileri için kullanılan krediler de konut kredileri

²²⁹ Gelirler Genel Müdürlüğünün 22.10.2004 tarihli ve 49792 sayılı özalgesi.

²³⁰ GİB tarafından verilen 30.12.2006 tarihli ve 6802-7 sayılı özalg.

kapsamında değerlendirilmiştir.

Ayrıca, Gelir İdaresinin 08.06.2007 tarihli ve KKDF-2/2007-2 sayılı Sirkülerinde konut finansmanı kapsamında kullanılacak kredilerin KKDF kesintisi karşısındaki durumu açıklanmıştır. Bu açıklamalarda, esas itibariyle, konut finansmanı kapsamında gerçek kişi tüketicilere konut edinme amaçlı kullanılan krediler üzerinden kesinti yapılmayacağı; bu kişilere, sahip oldukları konut teminat gösterilmek suretiyle, konut edinme amacı dışında kredi kullanılması halinde ise fon kesintisinin yapılması gerektiği vurgulanmıştır. Örneğin, konut finansmanı kapsamında mevcut konutunu teminat göstermek suretiyle beyaz eşya, tüketim malı, araç vb. satın almak için kredi kullanan bir gerçek kişinin kullanacağı krediler üzerinden fon kesintisi yapılması gerekmektedir.

Gelir İdaresince yapılan açıklamalarda, konut geliştirme amaçlı kullanılan kredilerin %15 oranında fon kesintisine tabi tutulacağına dair bir açıklamaya yer verilmemiştir.

Buna göre, bankalardan kullanılacak konut geliştirme kredisinin yukarıda açıklanan şartlara uygun olması kaydıyla fon kesintisine tabi tutulmaması gerekmektedir.²³¹

Tamamlanmamış konutları satın almış olan gerçek kişi tüketiciler tarafından bu konutların inşaatının tamamlanmasını teminen, sahip oldukları konutu teminat göstermek kaydıyla bankadan kullanacakları krediler üzerinden KKDF kesintisi yapılmaması gerekir. Ancak, söz konusu kredilerin gerçek kişilerin konutlarının inşaatının tamamlanmasına yönelik olarak kullanılması ve bu amacı gerçekleştirmeye yetecek miktarla sınırlı tutulması hususlarının krediyi kullandıran banka tarafından değerlendirilmesi gerekmekte olup, bu değerlendirmenin gerçek durumu yansıtmaması ya da kredinin tamamının yapılan harcamalarda kullanıldığıнын tevsik edilememesi halinde banka sorumlu tutulacaktır.

Ayrıca, kooperatif üzerine kayıtlı konutun teminat gösterilmesi ve kooperatif üyesinin hisse sahibi olduğunun tevsik edilmesi şartıyla bir kooperatif tarafından inşa edilen konutlardan hisse almış olan kooperatif üyelerinin devraldıkları hisseye tekabül eden konutun inşaatının tamamlanması, tadil edilmesi ya da eklentilerinin yapılmasını sağlamak üzere bankadan kullanacağı krediler üzerinden de KKDF kesintisi yapılmaması gerekir. Ancak, inşaatın tamamlanması tadil edilmesi ya da eklentilerinin yapılması için sağlanan kredilerin bu amaçların gerçekleştirilmesi için gerekli miktarı aşmaması ve yukarıdaki paragrafta ifade edilen hususların dikkate alınması gerekmektedir.²³²

---

²³¹ GİB tarafından verilen 01.07.2008 tarihli ve 6802-2 sayılı, 04.07.2008 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

²³² GİB tarafından verilen 22.02.2008 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

Mevcut ve yeni alınacak konutlar ipotek gösterilmek suretiyle kullanılacak konut kredilerinin, satın alınacak konutun ekspertiz değerini aşmaması ve doğrudan satıcıya ödenmesi kaydıyla KKDF kesintisine tabi tutulmaması mümkündür. Ayrıca, verilen kredinin mevcut konut ipotek gösterilerek kullanılan kısmının, bu konutun satılmasını müteakip kapatılması halinde de fon kesintisi yapılmasına gerek bulunmamaktadır.²³³

2.2.1. İstisnadan Yararlanacak Olanlar

a) Gerçek Kişiler

88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın 4 üncü maddesinin (2) numaralı bendine göre, konut ve yapı tasarrufu kredileri ile **gerçek kişilere** kendi ihtiyaçları için kullanılan konut inşaat kredileri KKDF kesintisinden istisnadır.

Buna göre, KKDF kesintisi istisnasından gerçek kişiler yararlanacak olup, tüzel kişilere bu amaçla kullanılacak krediler üzerinden fon kesintisi yapılması gerekmektedir.

Konut kredileri gerçek kişilerin kendi ihtiyaçları için alacağı konut için kullanılabilir olduğundan gerçek kişilerin eşi, çocukları ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler için satın alacakları konutlar nedeniyle kendi adlarına konut kredisi kullanmaları mümkün değildir.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin 2 numaralı fıkrasına göre, konut ve yapı tasarrufu kredileri ile gerçek kişilere kendi ihtiyaçları için kullanılan konut inşaat kredileri KKDF kesintisi yapılmayacak işlemler arasında olup akrabalık ilişkisi (kardeş, amca, yeğen gibi) içinde oldukları bir şahıstan konut satın almak isteyen gerçek kişi tüketicilere bankalarca kullanılacak kredilerin, satın alınan konutun krediyi kullanan gerçek kişi adına tapuda tescil edilmesi kaydıyla, fona kesintisi yapılmayacak işlemler arasında değerlendirilmesine engel teşkil edecek bir husus bulunmamaktadır. Ancak, kesintiye tabi tutulmayan ancak amacına uygun olarak kullanılmadığı daha sonra anlaşılan konut kredilerine ilişkin KKDF kesintisi ve cezai faizin ödenmesinden krediyi kullandıran banka sorumlu tutulacaktır.²³⁴

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin 2 numaralı fıkrasında bahsedilen kesinti yapılmayacak krediler, gerçek kişilerin kendi ihtiyaçlarına yönelik konutlara ilişkin olduğundan; gerçek kişilerin eşi, çocukları, ana-babaları ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler için satın alacakları konutlar nedeniyle veya bunlara ait konutların tadilata tabi tutulması için kendi adlarına fon kesintisine tabi tutulmadan konut kredisi

²³³ GİB tarafından verilen 15.02.2008 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

²³⁴ GİB tarafından verilen 27.08.2008 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

kullanmaları mümkün değildir.

Bu nedenle, tapuda annesi/babası adına tescil edilmiş olan konutların geliştirilmesi için çocukları tarafından kullanılan kredinin, anılan Tebliğin 3 üncü maddesinin 2 numaralı fıkrası kapsamında sayılması mümkün olmadığından, bu tür krediler için kredi kullanım tarihinden itibaren tahakkuk ettirilen faiz tutarları üzerinden KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir.²³⁵

Ayrıca, konut kredisinde, konutun yarı hissesine sahip olan eşin bu hissesini boşanma halinde müşterek kredi borcundan kurtulma karşılığında diğer eşe devretmesi işlemi, esasında bir satış işlemi olmakla beraber; müşterek borçluluğu tek kişilik borçluluk haline dönüştürmeyi amaçlayan ve devralan eş açısından kredi borcu ile konut edinme amacı arasındaki ilişkiyi koparmayan bir işlemdir. Bu nedenle, söz konusu kredi borcunun yeni şekli içindeki devralanan kısım için de KKDF istisnası uygulamasına devam edilecektir.²³⁶

Öte yandan, kredi kullanan kişinin vefat etmesi nedeniyle kredi konusu konutun ve kredinin veraset ilamında belirtilen oranda yasal mirasçılara geçmesi durumu, kredi borcu ile konut edinme amacı arasındaki ilişkiyi koparmayacaktır. Bu nedenle, konutun kredi borçlusu mirasçılar adına tapuda tescil edilmesi koşuluyla KKDF istisnası uygulamasına devam edilmesi mümkün bulunmaktadır.

Ayrıca, mirasçılardan kendi aralarında yaptıkları mal paylaşımı işlemlerinde, devredilen hisseyle birlikte hisseye tekabül eden kredi borcunun da konut hissesinin devralana geçmesi durumunda, devredilen bu krediler için KKDF istisnasından yararlanılmaya devam edilecektir. Ancak miras paylaşımı işlemleri neticesinde, konut hissesi ile birlikte devredilmeyen kredi borcu olması halinde (örneğin konut hisselerinin bir veya birkaç mirasçıda bırakılmasına rağmen bu hisselerle tekabül eden kredi borcunun diğer bir veya birkaç mirasçıda kalmasında anlaşılması gibi hallerde), devredilmeyen bu kredi tutarları için konut edinimi amacı kalmayacaktır. Bu durumda, devredilmeyen bu tutarlara devir tarihinden itibaren KKDF istisnası uygulanması mümkün değildir.²³⁷

b) Konut Yapı Kooperatifleri

Konut yapı kooperatifleri tarafından teslim edilecek konutların bina inşaat ruhsatlarının sözü edilen kooperatifler adına olması kaydıyla, münhasıran konut yapı kooperatiflerine “**konut tamamlama kredisi**” adı altında kullanılan krediler üzerinden KKDF kesintisi yapılmayacaktır.

---

²³⁵ GİB tarafından verilen 18.06.2008 tarihli ve 6802-2/ sayılı özelge.

²³⁶ Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığınca verilen 23.08.2011 tarihli ve 100 sayılı özelge.

²³⁷ Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığınca verilen 16.08.2013 tarihli ve 126 sayılı özelge

Konut yapı kooperatifi üyesi gerçek kişilere kullanılacak kredilerde ise KKDF kesintisi istisnası, gerçek kişilere kullanılan konut kredilerine ilişkin esaslara göre uygulanacaktır.

2.2.2. İstisna Kapsamında Değerlendirilecek Konutlar

a) Tamamlanmış Konutlar

Konutun niteliği Tapu Sicilindeki kayıtlara göre belirlenecektir. Tapu Sicilinde, “*kat mülkiyeti, kat irtifakı, mesken, konut, daire, kargir apartman, kargir ev, avlulu ev, dubleks-tripleks mesken v.b.*” olarak kayıtlı bulunan gayrimenkuller konut olarak değerlendirilecektir.

Bunların dışında kalan ve tapu sicilinde arsa, işyeri, mağaza, iş merkezi vb. şekilde kayıtlı gayrimenkullerin konut olarak değerlendirilmesi mümkün olmadığından söz konusu gayrimenkullerin (konut dışında) alımında kullanılan kredilere KKDF kesintisi istisnası uygulanması mümkün bulunmamaktadır.

Tamamlanmış olan konutların eklenti ve tadilatı için, projelendirilmiş olmak ve konutun tamamı üzerine ipotek konulmak kaydıyla konut kredisi kullanılabilirliği mümkündür.

b) İnşa Halindeki Konutlar

88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın 4 üncü maddesinin (2) numaralı bendi uyarınca “... *gerçek kişilere kendi ihtiyaçları için kullanılan konut inşaat kredileri ...*” istisna kapsamında olduğundan, tapu sicilinde “*kat mülkiyeti, kat irtifakı, mesken, konut, daire, kargir apartman, kargir ev, avlulu ev, dubleks-tripleks mesken vb.*” olarak kayıtlı olmasa dahi; bina inşaat ruhsatı alınmış, projelendirilmiş ve inşaatına başlanılmış ve bu durumun kredi talebinde bulunan kişi tarafından belgelendirilerek taahhüt edilmiş olması kaydıyla, KKDF kesintisi uygulanmaksızın konut kredisi kullanılabilir.

c) Tapuda apart ünite olarak tescilli olan ve mesken amaçlı olarak kullanılacak taşınmazlar

Konut ve yapı tasarruf kredileri ile gerçek kişilere kendi ihtiyaçları için kullanılan konut inşaat kredileri KKDF kesintisi yapılmayacak işlemler arasında sayılmıştır. Konut satın almak isteyen gerçek kişi tüketicilere bankalarca kullanılacak kredilerin fon kesintisine tabi tutulmaması için, satın alınan konutun krediyi kullanan gerçek kişi adına tapuda tescil edilmesi gerekir.

Bu durumda, tapuda apart ünite olarak tescil edilen taşınmazların satılması sebebiyle bankalar tarafından gerçek kişi alıcılara kullanılacak kredilerin KKDF kesintisine tabi tutulmaması için söz konusu apart ünitelerin

krediyi kullanan gerçek kişi adına tapuda tescil edilmesi ve bu ünitelerin konut olarak kullanılması şarttır. Nitekim apart ünitelerin KKDF istisnasından yararlanmasında bu şartların aranılacağı yönünde görüş verilmiştir.²³⁸

d) Yurt dışındaki konutlar

Ticari amaçlı olmamak kaydıyla, gerçek kişilere münhasıran kendi ihtiyaçlarının giderilmesine ilişkin yurt dışındaki konutların alımı amacıyla kullanılacak krediler üzerinden KKDF kesintisi yapılmaması gerekir. Bunun için söz konusu kredilerin gerçek kişilerin kendi ihtiyaçları için konut alımında kullanılıp kullanılmadığı krediyi veren banka tarafından tespit edilmeli ve kredinin konut kredisi olduğunun göstergesi olan ipotekli kredi kullanılmalıdır.

Ayrıca, yabancı memlekette konut satın alındığı, yetkili makamlardan alınarak mahallindeki Türk elçilik veya konsoloslukları, yoksa mahallinde Türk menfaatlerini koruyan ülkenin aynı nitelikteki temsilcileri tarafından tasdik olunan belgelerle ilgili bankaya tevsik edilebilir. Gelir İdaresince bu belgelerin ilgili bankaya ibraz edilmesi için tanınan süre, satış tarihinden itibaren bir yıldır. Bu süre içinde belgelerin ibraz edilmemesi durumunda kullanılmış olan kredi, tüketici kredisi olarak değerlendirilerek geriye dönük cezalı KKDF kesintisine tabi tutulacaktır.²³⁹

2.2.3. İstisna Uygulaması

Bankalar ve tüketici finansman şirketlerinin 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın 4 üncü maddesinin (2) numaralı bendi kapsamında kullandıkları kredilerden KKDF kesintisi yapmayacaklardır.

Bir kişiye aynı konut için bir defadan fazla konut kredisi kullandırılması mümkün değildir.

Ancak, bir bankadan temin edilen konut kredisinin başka bir banka tarafından kapatılması;

- kredi ile ilgili ödeme planının temin edilmesi,
- kredi ödemesinin doğrudan alacaklı bankaya yapılması,
- bankanın ipoteği kaldırması ile diğer bankaca konuta ipotek konulması işlemlerinin eş zamanlı yapılması,
- müşteri ile konut kredisi sözleşmesi imzalanarak kredinin konut

---

²³⁸ Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığınca verilen 22.08.2013 tarihli ve 140 sayılı özelge.

²³⁹ Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığınca verilen 19.08.2013 tarihli ve 129 sayılı özelgesi.

kredisi olduğuna dair yazılı bir taahhütname alınması,

şartıyla mümkün bulunmaktadır. Bu durumda, kredi ile ilgili ödeme planının temin edilmesi, kredi ödemesinin doğrudan alacaklı bankaya yapılması, bankanın ipoteği kaldırması ile diğer bankaca konuta ipotek konulması işlemlerinin eş zamanlı yapılması, müşteri ile konut kredisi sözleşmesi imzalanarak kredinin konut kredisi olduğuna dair yazılı bir taahhütname alınması halinde KKDF kesintisi yapılmayacaktır.

Banka tarafından kullanılan konut kredisinin müşterinin talebi üzerine farklı faiz oranı ile vadesinin değiştirilmesi veya kredinin TL krediden dövize endeksli krediye ya da dövize endeksli krediden TL krediye dönüştürülmesi durumunda kullanılan kredinin konut kredisi niteliği değişmediğinden ve bu durumun KKDF kesintisi istisnasına etkisi bulunmadığından söz konusu işlemlerde KKDF kesintisi yapılmayacaktır.

88/12944 sayılı Kararın 4 üncü maddesinin (2) numaralı bendi gereğince istisna kapsamına giren konut kredilerinde, gecikmeli olarak tahsil edilen kredi taksitlerine tahakkuk ettirilen temerrüt faizleri üzerinden de KKDF kesintisi yapılmaması gerekmektedir.²⁴⁰

Ayrıca, konut kredilerinin niteliği ve kapsamının bankacılık ve kambiyo mevzuatı çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Tapuda nitelik olarak kargir ev, apart daire, kargir, mesken, kargir apartman olarak görünen ancak ticari amaçla işletilen taşınmazlara ilişkin konut kredilerinin KKDF karşısındaki durumu özellik arz etmektedir.

Ticari amaçlı olmamak kaydıyla, gerçek kişilere münhasıran kendi ihtiyaçlarının giderilmesine ilişkin konutların alımı amacıyla kullanılan kredilerden KKDF kesintisi yapılmamaktadır. Ayrıca, söz konusu kredilerin gerçek kişilerin kendi ihtiyaçları için konut alımında kullanılıp kullanılmadığının krediyi veren banka tarafından değerlendirilmesi gerekir.

Öte yandan, kredi kullanım aşamasında ticari faaliyette bulunulması durumunda ticari faaliyetin tevsik edilmesi ve işyerinin işletme aktifine kaydedilmesi; kredi kullanım aşamasında ticari faaliyette bulunulmaması durumunda ise satın alınan işyerinin ticari faaliyette kullanılacağına taahhüt edilmesi ve iş yeri satın alındıktan sonra bunun işletme aktifine kaydedilmesi şartıyla işyeri alımı için kullanılan kredilerin "diğer krediler" kapsamında değerlendirilmesi ve bunlar üzerinden fon kesintisi yapılmaması gerekir. Ancak, söz konusu hususların tevsik edilememesi durumunda kullanılan kredilerin tüketici kredisi olarak değerlendirilmesi ve bu krediler üzerinden % 15 oranında KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir.

---

²⁴⁰ Merkez Bankasının 30.11.2001 tarihli ve 162710 sayılı, 20.07.2001 tarihli ve 95405 sayılı özelgeleri.

Bu itibarla, ticari amaçla kullanılmak üzere satın alınan taşınmazın işletme aktifine kaydedildiğinin ilgili bankaya tevsik edilememesi durumunda, kullanılan kredi, tüketici kredisi olarak KKDF kesintisine tabi tutulacaktır. Bunun yanı sıra, başlangıçta konut olarak kullanılacağı beyan edilmesine rağmen sonradan ticari amaçlarla kullanıldığı tespit edilen taşınmazların işletme aktifine kaydedildiği hususunun ilgili bankaya tevsik edilememesi durumunda da söz konusu taşınmazların edinilmesinde kullanılan kredilerin tüketici kredisi olarak KKDF kesintisine tabi tutulması gerekmektedir.²⁴¹

Öte yandan, üçüncü kişilere satılan konut için kullanılan kredinin konutun kredi borçlusu tarafından yeniden satın alınması durumu değerlendirilmesi gereken diğer bir konudur.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin 2 numaralı bendine göre, konutun üçüncü kişilere satılması anında konut finansmanı kapsamında kullanılan kredi ile konut edinme amacı arasındaki ilişki ortadan kalktığından, satılan konut tekrar satın alınsa bile, ilk kullanılan kredi ile konut arasında bir bağ kalmaması sebebiyle, satın alınma tarihinden sonra da tahakkuk ettirilecek faizler üzerinden KKDF kesintisi yapılmasına devam edilecektir.²⁴²

2.2.4. Konut Finansmanı Kapsamındaki İşlemlerin KKDF Kesintisi Karşısındaki Durumu

Konut finansmanının tanımı ilk olarak 06.03.2007 tarihli ve 26454 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5582 sayılı Konut Finansmanı Sistemine İlişkin Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa eklenen 38/A maddesinde yapılmıştır.

Ancak, 2499 sayılı Kanun 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile yürürlükten kaldırılmış olup konut finansmanı tanımına 6362 sayılı Kanunun 57 inci maddesinde aynen yer verilmiştir.

Söz konusu kanunlarda KKDF ile ilgili herhangi bir muafiyet ya da istisna hükmüne yer verilmemiştir. Ancak, anılan kanunla belirlenen konut finansmanı kapsamında kullanılacak kredilerle ilgili KKDF uygulaması hususunda açıklama yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Bu nedenle, konut finansmanı kapsamında kullanılacak kredilerin KKDF kesintisi karşısındaki durumuna ilişkin açıklamalara 2 Sıra No.lu KKDF Kesintisi Sirkülerinde²⁴³ yer verilmiştir.

---

²⁴¹ Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığınca verilen 05.09.2011 tarihli ve 106 sayılı özelge.

²⁴² Büyük Mükellefler Vergi Dairesi Başkanlığınca verilen 18.11.2011 tarihli ve 154 sayılı özelge.

²⁴³ KKDF-2/2007/2 sayılı Sirküler 08.06.2007 tarihinde yayınlanmıştır.

5582 sayılı Kanununun 12 nci maddesi ile 2499 sayılı Kanuna eklenen 38/A maddesinde konut finansmanı, *“konut edinmeleri amacıyla tüketicilere kredi kullandırılması, konutların finansal kiralama yoluyla tüketicilere kiralanması, sahip oldukları konutların teminatı altında tüketicilere kredi kullandırılmasıdır. Bu kapsamdaki kredilerin yeniden finansmanı amacıyla kullandırılan krediler de konut finansmanı kapsamındadır.”* şeklinde tanımlanmıştır. 6362 sayılı Kanununun 57 inci maddesinde konut finansmanı tanımına, konut finansmanı kuruluşları, konut finansmanı fonları ve ipotek finansmanı kuruluşlarının söz konusu kredilere ve alacaklara dayalı veya bunların teminatı altındaki işlemleri de eklenmiş olup bu işlemler KKDF'nin konusuna girmemektedir.

Buna göre, konut finansmanı kapsamında kullanılacak krediler hakkında KKDF kesintisi açısından aşağıda açıklandığı şekilde işlem yapılması gerekmektedir:

- Konut finansmanı kapsamında, gerçek kişi tüketicilere konut edinme amaçlı kullandırılan krediler ile bu mahiyetteki kredilerin yeniden finansmanı amacıyla kullanılan krediler üzerinden, 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin KKDF Hakkında 6 sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (2) numaralı fıkra hükmü ile mevcut uygulama gereğince KKDF kesintisi yapılmayacaktır.

- Konutların finansal kiralama yoluyla tüketicilere kiralanması durumunda, KKDF kapsamında yapılan bir işlem söz konusu olmadığından herhangi bir kesinti yapılmasına da gerek bulunmamaktadır.

- Tüketicilere sahip oldukları konutların teminatı altında kredi kullandırılması ve bu kredilerin gerçek kişi tüketicilere konut edinme amaçlı kullandırılan krediler ile bu mahiyetteki kredilerin yeniden finansmanı amacıyla kullanılan krediler kapsamı dışında olması durumunda, bu krediler üzerinden KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir. Bu mahiyetteki kredilerin yeniden finansmanı amacıyla kullanılan krediler üzerinden de KKDF kesintisi yapılacaktır.²⁴⁴

Sirkülerde yapılan açıklamalarda belirtildiği üzere, bir konut almak için sahip olunan başka bir konutun ipotek ettirilerek bankadan kredi kullanılması ve **kullandırılan kredi ile başka bir konut alındığının tevsiki** halinde, kullandırılan kredi üzerinden KKDF kesintisi yapılmaması gerekmekte, ancak hazırda konut sahibi olan kişilerin, bu konutlarını teminat göstererek yeni bir konut edinme amacı dışında kullanacakları krediler anılan KKDF istisnası kapsamına girmemektedir.²⁴⁵

KKDF istisnası uygulanan konut kredilerinde konutun kredi vadesi sona ermeden ve kredi bakiyesi kapatılmadan üçüncü bir kişiye satılması halinde,

²⁴⁴ GİB tarafından verilen 29.05.2007 tarihli ve 6802-8 sayılı özelge.

²⁴⁵ GİB tarafından verilen 21.06.2007 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

kredinin "konut edinimi" amacı kalmayacağından, konutun satış tarihinden itibaren söz konusu kredi konut kredisi niteliğini kaybedecektir. Buna göre, konut kredisi kullanan müşterinin ipotekli olan konutu (banka tarafından ipotek kaldırılmadan) satması halinde, söz konusu kredi konut finansmanı kapsamında değerlendirilemeyeceğinden bu kredi dolayısıyla lehe alınan paraların konutun satış tarihinden sonra tahakkuk ettirilecek faiz tutarları üzerinden KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir.²⁴⁶

Benzer bir konuda Gelir İdaresi, kredi bakiyesi tamamen kapatılmayan kredi konusu konutun hissesinin diğer bir kişiye (toruna) devredilmesi halinde, devredilen hisseye isabet eden ve konut edinme amacı kalmayan krediye ilişkin olarak devir tarihinden sonra tahakkuk edecek faiz tutarları üzerinden fon kesintisi yapılması gerektiği yönünde görüş vermiştir.²⁴⁷

2.2.5. Riskli Bina Olarak Tespit Edilen veya Kentsel Dönüşüm Alanı İçinde Yer Alan Binalara İlişkin Kredi İşlemleri

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesi ile 3 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrası hükümleri uyarınca,

- Riskli bina olarak tespit edilmesi veya kentsel dönüşüm alanı içinde yer alması nedeniyle bir binanın güçlendirilmesi veya yıkımı amacıyla kullanılacak kredilerin KKDF istisnasından yararlandırılması mümkün olduğu, bu güçlendirmenin veya yıkımın müteahhit firma ya da hak sahipleri tarafından bizzat yapılması durumu değiştirmeyeceği ve ancak istisnanın münhasıran güçlendirme veya yıkım konusu olan binanın sahibine kullanılan kredilere uygulanabileceği,

- Yeni inşa edilecek binada da konut sahibi olunması, dönüşüm sürecinde gerekli teminatların alınması ve dolayısıyla konut edinme amacının devam ettirilmesi şartlarının bulunması halinde, yıkılan konutun ediniminde kullanılmış olan kredinin yıkım tarihi itibarıyla kapatılmamış kısmı üzerinden tahakkuk edecek faiz tutarları üzerinden fon kesintisi yapılmasına gerek bulunmadığı,

- Yeni yapılan konutun yüzölçümünün artması, katının değişmesi vb. nedenlerle ortaya çıkan ilave maliyetin finansmanı için halihazırda binada malik olan kişilere kullanılacak krediler üzerinden de KKDF kesintisi yapılmaması gerektiği,

düşünülmektedir.

---

²⁴⁶ GİB tarafından verilen 12.10.2009 tarihli ve 96237 sayılı ve İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığınca verilen 20.06.2011 tarihli ve 775 sayılı özelge.

²⁴⁷ Kayseri Vergi Dairesi Başkanlığınca verilen 05.09.2011 tarihli ve 101 sayılı özelge.

Bu kapsamda yeni inşa edilecek konutta müteahhit firmanın hak sahibi olacağı konutları kendi ihtiyaçları için satın alacak gerçek kişilere kullanılacak krediler üzerinden KKDF kesintisi yapılmaması gerekmektedir.

Müşterilerin tapuda devir işlemi gerçekleştikten bir müddet sonra konut kredisi talebinde bulunması ve daha önceden satın alınıp tapuda adlarına kayıt (tescil) ettirilen bir konut için sonradan kullanılacak kredinin konut kredisi olarak kabul edilmesi mümkün bulunmamaktadır. Ayrıca, kredi talebi tapu devrinden önce yapılmış olsa bile kredi kullanımı ile eş zamanlı olarak ipotekle teminat altına alınmamış kredilerin de konut kredisi olarak değerlendirilmesi mümkün bulunmadığından, bankalarca kullanılacak bu tür krediler üzerinden KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen kredilerin yapılacak işlemlerle orantılı ve bu işin amacına uygun olarak kullanılıp kullanılmadığı hususundaki denetimin ilgili banka tarafından yapılması gerekmektedir. Amacına uygun olarak kullanılmayan veya yapılacak işlemlerle orantılı olmayan kredilere ilişkin KKDF ve cezai faizin ödenmesinden krediyi kullandıran bankanın sorumlu tutulacaktır.

2.3. Bankalararası Krediler ile Finansman Şirketlerinin Kullandığı Banka Kredilerine İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (3) numaralı bendine göre, yurt içi bankalar arası krediler ile finansman şirketlerinin bankalardan kullandığı krediler üzerinden KKDF kesintisi yapılmaz.²⁴⁸

Yurt içindeki bankaların birbirlerine açmış oldukları kredi işlemlerinden KKDF kesintisi yapılmamasına ilişkin istisna hükmü, 26.08.1989 tarihinde yayımlanan KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (A) bendinin (4) numaralı alt bendinde "*Bankalar arası krediler*" şeklinde düzenlenmiş, KKDF Hakkında 8 Sıra No.lu Tebliğ ile "*Bankalar arası krediler*" ibaresi "*Yurt içi bankalar arası krediler*" ibaresi olarak değiştirilmiştir.

96/9006 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 3 üncü maddesi ile 88/12944 sayılı Kararın 4 üncü maddesinin (3) numaralı bendinde yapılan değişiklik ile özel finans kurumları ve finansman şirketlerinin bankalardan kullandığı krediler de 12.01.1997 tarihinden itibaren KKDF istisnası kapsamına alınmıştır.

Bu düzenleme, KKDF Hakkında 19 Sıra No.lu Tebliğ ile KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/3 maddesinde yapılan değişiklik ile 6 Sıra No.lu Tebliğe de eklenmiştir.

²⁴⁸ 11.03.1997 tarihli ve 22930 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 19 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

2.4. Kredilerin Çeşitli Mevzuat Hükümlerine Göre Kurulan Fonlardan Kullandırılan Kısımına İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (4) numaralı bendine göre, kredilerin, Hazine kaynaklı fonlar dahil, Kanun, Kanun Hükümünde Kararname, Kararname, Tebliğ ve Yönetmelik gibi çeşitli mevzuat hükümlerine göre kurulan fonlardan kullandırılan kısmı üzerinden KKDF kesintisi yapılmaz.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/(A)-4 üncü maddesi ile “Hazine kaynaklı fonlardan kullandırılan krediler” KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

KKDF Hakkında 10 Sıra No.lu Tebliğ ile KKDF ve Yatırımları ve Döviz Kazandırıcı Hizmetleri Teşvik Fonu’ndan (YDKHTF) kullandırılan krediler ile Dış Krediler Kur Farkı Fonu (DKKFF) kapsamına alınan krediler de KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

KKDF, YDKHTF ve Hazine kaynaklı fonlardan kullandırılan krediler ile DKKFF kapsamına alınan kredilerde uygulanan KKDF kesintisi istisnası, 12.09.1995 tarihinde yürürlüğe giren KKDF Hakkında 11 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile “Kredilerin Hazine kaynaklı fonlar dahil, Kanun, Kanun Hükümünde Kararname, Kararname, Tebliğ ve Yönetmelik gibi çeşitli mevzuat hükümlerine göre kurulan fonlardan kullandırılan kısmı” şeklinde (4) numaralı bent olarak yeniden düzenlenmiştir.

Hazine kaynaklı fonlar dahil, kanun, kanun hükümünde kararname, tebliğ ve yönetmelik gibi çeşitli mevzuat hükümlerine göre kurulan fonlar tarafından kullandırılan kredilere ilişkin fon kesintisi istisnasına, Merkez Bankası tarafından tebliğler ile belirlenen istisna uygulanacak işlemlerin 88/12944 sayılı Kararın 4 üncü maddesine eklenen 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan düzenlemede de yer verilmiştir.

Yapılan düzenlemeler ile belirli amaçların gerçekleştirilmesi için kurulan fonların amaçlarına ulaşabilmek üzere kullandıkları kredilerde kredi maliyetleri düşürülmektedir.

2.5. Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabı ile Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar Hesabına Alınan Kredilere İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (5) numaralı bendine göre, Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabı ile Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar Hesabına alınan krediler (I. Grup teminatlı krediler hariç)²⁴⁹ KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

---

²⁴⁹ 10.11.2000 tarihli ve 24226 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 28 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/(A) maddesinin (8) ve (9) numaralı bentlerinde yer alan “kanuni takibe alınan krediler” ile “idari takibe alınan kredilerde sözleşme ile banka iskonto oranının üzerinde bir oranda faiz uygulanması halinde faizin iskonto oranını aşan kısmı”nın KKDF kesintisinden istisna tutulacağına ilişkin hüküm, KKDF Hakkında 10 Sıra No.lu Tebliğ ile yapılan düzenlemede (6) ve (7) numaralı bent olarak düzenlenmiştir.

KKDF Hakkında 11 Sıra No.lu Tebliğ ile (6) ve (7) numaralı bentler “Kanuni ve idari takibe alınan krediler” şeklinde birleştirilerek 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesine (5) numaralı bent olarak eklenmiştir.

Kanuni ve idari takibe alınan kredilerden KKDF kesintisi yapılmaması konusundaki istisna hükmüne, Merkez Bankası tarafından tebliğler ile belirlenen istisna uygulanacak işlemlerin 88/12944 sayılı Kararın 4 üncü maddesine eklendiği 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan düzenlemede de yer verilmiştir.

KKDF Hakkında 21 Sıra No.lu Tebliğ ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/5 maddesi “*Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabına alınan krediler (1 inci Grup Teminatlı krediler hariç)*” şeklinde değiştirilmiştir.

Bankalar tarafından tahsili imkansız hale gelen kredilerden ve bu kredilere tahakkuk ettirilen faizler üzerinden KKDF kesintisi yapılmamasına ilişkin istisna hükmünde, KKDF Hakkında 28 Sıra No.lu Tebliğ ile düzenleme yapılarak 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/5 maddesi “*Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar Hesabına alınan krediler*” olarak değiştirilmiştir.

21.12.1999 tarihli ve 23913 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ve 01.01.2000 tarihinde yürürlüğe giren 99/13791 sayılı Bankalarca Karşılık Ayrılacak Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Kararın 6 ncı maddesinde; III. , IV. ve V. Grup altında tasnif edilerek donuk alacak haline gelen tutarlar için daha önce yapılmış bulunan ve tahsil edilmediği halde gelir yazılan faiz tahakkukları ve reeskontlarının muhasebe kayıtları üzerinde iptal edileceği, donuk alacaklara ilişkin olarak sadece nakden tahsil edilen faizlerin gelir yazılacağı hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Konuya ilişkin olarak Merkez Bankası Bankacılık Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan 25.05.2000 tarihli ve 2000/3 sayılı Talimatta; “*KKDF mevzuatına göre, Türk Lirası kredilerde fon kesintisi tahakkuk ettirilen faizler üzerinden alınmakta olup, 99/13761 sayılı Karara göre, donuk alacak haline gelen kredilerde faiz tahakkukları iptal edildiğinden fon matrahı da ortadan kalkmakta, dolayısıyla fon kesintisi yapılmaması gerekmektedir. Ancak, donuk alacak haline gelen tutarlar için Bankalarca nakden tahsil edilen*

faizler üzerinden fon kesintisi yapılacağı tabiidir.

Bu düzenlemelere göre, donuk hale gelen kredi faizlerinin tahsil edilememesi ve faiz tahakkuklarının muhasebe kayıtlarında iptal edilmesi durumunda, iptal edilen faizlere ilişkin olarak Bankamıza yatırılmış bulunan fon kesintilerinin iadesi için Ankara Şubemize başvurulması gerekmektedir. ” denilmektedir.

Ayrıca, 16.11.2000 tarihli ve 2000/7 sayılı Merkez Bankası Talimatında, Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabı ile Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar Hesabında izlenen ve donuk alacak haline gelen krediler (I. Grup Teminatlı Krediler Hariç) KKDF kesintisi istisnası kapsamındadır. Ancak söz konusu hesaplarda izlenen donuk alacak haline gelen krediler için söz konusu hesaplara aktarılmadan önce tahakkuk ettirilen ve tahsil edilmediği için iptal edilen faizlerin, kredinin anılan hesaplara alınmasından sonra nakden tahsil edilmesi halinde, sadece söz konusu faizlerden (Kredinin Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabı ile Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar Hesabına alındığı tarihten sonraki döneme ilişkin faizler hariç) KKDF kesintisi yapılacağı belirtilmiştir.²⁵⁰

Buna göre; donuk alacak haline dönüşmüş olsa bile kredinin, Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabı ile Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar Hesabına aktarılmasından önce tahakkuk ettirilen ve tahsil edilmediği için iptal edilen faizlerin, kredinin anılan hesaplara alınmasından sonra nakden tahsil edilmesi halinde söz konusu faizlerden fon kesintisi yapılacaktır.

Ayrıca istisna hükmü, Türkiye'deki bankaların kullandırdıkları kredilerden söz konusu hesaplara aktarılan kredileri kapsamaktadır.²⁵¹

Diğer taraftan, 01.11.2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğın 5 inci maddesinde, Yönetmeliğın 4 üncü maddesi uyarınca Üçüncü, Dördüncü ve Beşinci Gruplarda sınıflandırılan tüm alacakların, tahakkuk ettirilen faizlerin ve borçlu üzerindeki faiz benzeri yüklerin ana paraya ilave edilip edilmediğine veya yeniden finanse edilip edilmediğine bakılmaksızın bu Yönetmeliğın uygulanmasında donuk alacak olarak kabul edileceği ifade edilmektedir.

Aynı Yönetmeliğın 12 maddesinin (3) numaralı bendi gereğince, bankalar sınıflandırdıkları, "*Tahsil İmkânı Sınırlı Krediler ve Diğer Alacaklar*" ile "*Tahsili Şüpheli Krediler*"i, "*Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabı*"na, "*Tahsili Şüpheli Diğer Alacaklar*"ı, "*Tahsili Şüpheli Ücret, Komisyon ve Diğer Alacaklar Hesabı*"na, "*Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar*"ı,

---

²⁵⁰ Merkez Bankasının 06.08.2001 tarihli ve 102830 sayılı özelgesi.

²⁵¹ Merkez Bankasının 05.12.2001 tarihli ve 164464 sayılı özelgesi.

"Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar Hesabı"na aktarmak zorundadır.

Bu düzenlemelere göre; donuk alacak haline gelen tutarlar için bankalarca nakden tahsil edilen faizler üzerinden fon kesintisi yapılması mümkün olup, bunun dışında donuk alacak durumuna düşmüş krediler nedeniyle iptal edilen gelir tahakkukları üzerinden KKDF kesintisi yapılmaması gerekmektedir.²⁵²

2.6. Bankalarca Yurt Dışında Yerleşik Kişilere Açılacak Kredilere İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (6) numaralı bendine göre, bankalarca yurt dışında yerleşik kişilere açılacak krediler KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/(B)-7 maddesine göre, bankalarca yurt dışında yerleşik kişilere açılacak döviz kredileri KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

Bankalarca yurt dışında yerleşik kişilere açılacak kredilerde KKDF kesintisi istisnasını düzenleyen bent hükmü; KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinde değişiklik yapan 10 Sıra No.lu Tebliğ ile "*Bankalarca yurt dışında yerleşik kişilere açılacak krediler*" olarak düzenlenerek, bu tür kredilerin döviz kredisi olarak kullandırılma şartı uygulamadan kaldırılmıştır.

Merkez Bankası tarafından daha önce tebliğler ile belirlenmiş bulunan KKDF kesintisi istisnası uygulanacak işlemler, 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 88/12944 sayılı Karar'a 4 üncü madde olarak eklenen düzenleme ile "*Bankalarca yurt dışındaki kişilere kullandırılan krediler*" KKDF kesintisi istisnası uygulanacak krediler arasında belirtilmiştir.

89/14391 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 2 nci maddesinin (c) bendinde, Türkiye'de yerleşik sayılmayan gerçek ve tüzel kişiler dışarıda yerleşik kişiler olarak tanımlanmıştır. Türkiye'de yerleşik kişiler ise anılan maddenin (b) bendinde; yurt dışında işçi, serbest meslek ve müstakil iş sahibi Türk vatandaşları dahil Türkiye'de kanuni yerleşim yeri bulunan gerçek ve tüzel kişiler şeklinde belirlenmiştir. (Dışarıda yerleşik kişilerden Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre bir sermaye tahsisi suretiyle Türkiye'de şube açmış olan veya bir şirkete katılmış veya şirket kurmuş gerçek ve tüzel kişiler yalnızca bu faaliyetleri dolayısıyla Türkiye'de yerleşik sayılırlar.)

Bankaların yurt dışında yerleşik kişilere açacakları kredilere ilişkin olarak

²⁵² GİB tarafından verilen 07.09.2009 tarihli ve 84514 sayılı özelge.

2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (2.1.7.) bölümünde açıklamalar yapılmıştır.

Buna göre, bankalarca yurt dışında yerleşik kişilere açılacak kredilerin tutarı, bankaların yurt dışından sağladıkları döviz kredileri ile döviz tevdiat hesapları (munzam karşılıklar düşüldükten sonra) toplamını geçmeyecektir. Bu kredilerde vade kısıtlaması bulunmamaktadır.

Türk müteşebbislerce, verilmiş izinler çerçevesinde bulunduğu yabancı ülkenin mevzuatına uygun olarak kurulan şirketlere de bu bölüme göre döviz kredisi açılabilir.

Serbest Bölgeler Mevzuatı çerçevesinde serbest bölgede faaliyette bulunma ruhsatı alan “*kullanıcılar*”, Kambiyo Mevzuatı açısından yurt dışında yerleşik sayıldıklarından, bu kişilere Türkiye’deki bankalar tarafından açılacak krediler yurt dışında yerleşik kişilere açılacak döviz kredileri kapsamında değerlendirilecektir.

Söz konusu döviz kredilerinin döviz olarak kullanılması esastır. Kredinin geri ödemesi de dövizle yapılacaktır.

Bankalarca yurt dışında yerleşik kişiler ile Türkiye’deki büyükelçilik tüzel kişiliklerine açılacak döviz kredilerinin, yurt içindeki bankalar nezdindeki hesaplarına döviz olarak aktararak kullanılması mümkündür.²⁵³

Yurt dışında yerleşik gerçek kişilere, Türkiye’deki bireysel ihtiyaçları (konut alımlarının finansmanı dahil) için döviz kredisi veya döviz endeksli kredi kullanılması ve kullanılacak döviz kredilerinin döviz olarak ödenmesi mümkündür.²⁵⁴

Diğer taraftan;

1) Kabul kredili ihracat işlemi çerçevesinde, yurt dışındaki bir bankanın avalini taşıyan poliçenin, Türkiye’deki ihracatçı tarafından Türkiye’deki bir bankaya gayrikabili rücu iskonto ettirilmesi halinde, Türkiye’deki banka tarafından yurt dışındaki avalist bankaya,

2) Türkiye’deki bankalara gelen vadeli akreditiflerin, uygun vesaik ibrazında Türkiye’deki ihracatçı firmaya ödenmesi ve ödeme sırasında Döviz Alım Belgesi düzenlenerek belge üzerine “İhracat bedeli Bankamızca yurt dışındaki muhabir (x) bankasına açılan döviz kredisi borcu ile ödenmiştir.” notunun konulması halinde, yapılan gayrikabili rücu iskonto işlemiyle, yurt dışındaki muhabir bankaya,

---

²⁵³ Hazine Müteşarlığının 14.10.2002 tarihli, 66274 sayılı ve 27.06.2008 tarihli, 29530 sayılı yazıları.

²⁵⁴ Hazine Müteşarlığının 20.04.2010 tarihli ve 19932 sayılı yazısı.

3) Kabul kredili ithalat işlemi çerçevesinde Türkiye'deki bir bankanın avalini taşıyan poliçenin yurt dışındaki ihracatçı tarafından Türkiye'de aval veren bankaya veya başka bir bankaya kabili rücu iskonto ettirilmesi halinde, senedi iskonto ettiren yurt dışındaki ihracatçıya,

döviz kredisi açılmış olacaktır.

4) Kabul kredili ithalat işlemlerinde aval veren banka ile iskonto eden bankanın aynı olması ve poliçenin gayrikabili rücu iskonto ettirilmesi durumunda, ithalatçıya tahsis edilmiş gayrinakdi kredi, iskonto işlemi ile nitelik itibariyle Türk lirası üzerinden nakdi krediye dönüşecektir.

Hazine Müsteşarlığınca çıkarılan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 Sayılı Tebliğin 11/13 maddesinde, bankalarca yurt dışında yerleşik kişilere açılacak döviz ve Türk Lirası kredilerin Türkiye'deki mevduat hesaplarına yatırılmak suretiyle de kullanılabilmesi hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, yurt dışında yerleşik kişilere açılacak kredilerin yurt dışında kullanılması durumunda KKDF kesintisine tabi tutulmaması, ancak bu kredilerin Türkiye'deki mevduat hesaplarına yatırılmak suretiyle kullanılması durumunda döviz veya Türk Lirası kredilere uygulanan hükümler çerçevesinde KKDF kesintisine tabi tutulması gerekmektedir.²⁵⁵

Bankaların, bankacılık teamülleri çerçevesinde yurt dışına Türk Lirası nakdi kredi açmaları mümkün bulunmaktadır. Bu kredilerde vade ve faiz konusunda bir sınırlama bulunmamaktadır. Bu kredilerin geri ödemeleri Türk Lirası ya da dövizle yapılabilir.²⁵⁶

Ancak, 06.06.1985 tarihli ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu ve bu Kanuna ilişkin 10.03.1993 tarihli ve 21520 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliğine göre, serbest bölgedeki faaliyetlerle ilgili olarak mal bedelleri, Özel Hesap, hizmet ve işçi ücretleri ile ikramiyeleri ve kiralara ilişkin ödemeler dövizle yapılır.

Bu nedenle, serbest bölgelerde faaliyette bulunma ruhsatı almış kullanıcıların Türkiye'den ve diğer ülkelerden yapacakları ithalat söz konusu kullanıcıların serbest bölgelerdeki faaliyetleri ile ilgili olduğundan, Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar tarafından serbest bölgelerdeki kullanıcılara serbest bölgelere yapacakları ithalatın bedellerinin ödenmesi amacıyla Türk Lirası kredi açılması mümkün bulunmamaktadır.²⁵⁷

2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinde yer alan

²⁵⁵ GİB tarafından verilen 29.04.2009 tarihli ve 44532 sayılı özelge.

²⁵⁶ Hazine Müsteşarlığının 14.09.2001 tarihli ve 72701 sayılı yazısı.

²⁵⁷ Hazine Müsteşarlığının 11.12.2000 tarihli ve 98842 sayılı yazısı.

açıklamalar doğrultusunda bankaların, yurt dışında yerleşik kişilere döviz ya da Türk Lirası olarak kullanıracakları krediler, KKDF kesintisi uygulamasının başladığı 12.05.1988 tarihinden bu yana KKDF kesintisinden istisnadır.

Bankalarca yurt dışında yerleşik kişilere açılacak kredilerden fon kesintisi yapılmayacağı ve dolayısıyla Hazine Müsteşarlığınca Avrupa Yatırım Bankasından borçlu ve garantör sıfatıyla sağlanan ve aracı bankalara ikraz anlaşmaları ile devredilen veya anılan Müsteşarlığın garantörlüğünde bankalarca borçlu sıfatıyla sağlanan kredilerin, kambiyo mevzuatına göre serbest bölgelerin yurt dışı olarak değerlendirilmesi nedeniyle, ilgili anlaşmalarda aksine bir hüküm bulunmamak kaydıyla, bu bölgelerde faaliyet gösteren firmalara kullanırılması halinde, KKDF kesintisi yapılmaması gerekmektedir.²⁵⁸

2.7. Kurucu Bankalarca Yatırım Fonlarına Verilen Avanslara İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (7) numaralı bendine göre, kurucu bankalarca yatırım fonlarına verilen avanslar KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

26.08.1989 tarihli ve 20264 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin KKDF kesintisi istisnalarını düzenleyen 3 üncü maddesinde kurucu bankalarca yatırım fonlarına verilen avanslara ilişkin olarak herhangi bir istisna hükmü öngörülmemiştir.

Ancak, 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinde değişiklik yapmak suretiyle KKDF kesintisinden istisna tutulan işlemleri yeniden belirleyen KKDF Hakkında 10 Sıra No.lu Tebliğ ile 06.04.1993 tarihinden itibaren “*Kurucu bankalarca yatırım fonlarına verilen avanslar*” KKDF kesintisi istisnası kapsamına alınmıştır.

Buna göre, kurucu bankalar tarafından yatırım fonlarına verilen avanslar KKDF kesintisinden istisnadır.

2.8. Yurt Dışındaki İşlerle İlgili Olarak Yurt İçinden veya Yurt Dışından Alınacak Döviz Kredilerine İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (8) numaralı bendine göre, yurt dışındaki işlerle ilgili olarak yurt içindeki bankalardan veya yurt dışından alınacak döviz kredileri KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

Yurt dışındaki işlerle ilgili olarak yurt içindeki bankalardan veya yurt

---

²⁵⁸ Gelirler Genel Müdürlüğünün 21.01.2004 tarihli 6802-2 ve sayılı, 26.01.2005 tarihli ve 3675 sayılı özelgeleri.

dışından alınacak döviz kredileri (ihracatı teşvik belgesi kapsamında alınan krediler dahil), 26.08.1989 tarihinde yayımlanan KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/(B)-4 maddesi ile KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

Söz konusu istisna hükmü, 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesini yeniden düzenleyen 10 Sıra No.lu Tebliğ ile yapılan değişiklik sonucunda da (12) numaralı bent hükmü olarak düzenlenmiştir.

Merkez Bankası tarafından daha önce tebliğler ile belirlenmiş bulunan fon kesintisi istisnası uygulanacak işlemlerin, 88/12944 sayılı Karara 4 üncü madde olarak eklendiği 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan düzenlemede de “*Yurt dışındaki işlerle ilgili olarak yurt içindeki bankalardan veya yurt dışından alınacak döviz kredileri*” ibaresine (8) numaralı bentte yer verilmek suretiyle KKDF kesintisi istisnası uygulanacak krediler arasında belirtilmiştir.

Bu düzenlemeyle ihracatı teşvik belgesi kapsamında alınan kredilere ilişkin parantez içi hükmüne yer verilmemiş olması; aynı dönemde ihracatı teşvik belgesi kapsamında kullanılan kredilerin indirimli (%0) KKDF kesintisi uygulamasına dahil edilmesinden kaynaklanmaktadır.

Bu düzenleme kapsamında, Gelir İdaresince verilen bir özalgede, yurt dışında kurulu bir demir çelik fabrikasının satın alınması için yurt dışından 2 yılı ödemesiz 10 yıl vadeli olarak kullanılacak döviz kredisi üzerinden KKDF kesintisi yapılmasına gerek bulunmadığı belirtilmiştir.²⁵⁹

Merkez Bankası tarafından yayımlanan 02.01.2002 tarihli ve 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (1.4.4.) numaralı bölümünde **yurt dışındaki iş** olarak kabul edilecek işler belirlenmiştir. Buna göre,

- a) Yurt dışı müteahhitlik hizmetleri,
- b) Gümrük hattı dışı satış mağazacılığı,
- c) Dış sularda denizyolu taşımacılığı,
- d) Yurt dışında karayolu taşımacılığı,
- e) Yurt dışına hava taşımacılığı,

yurt dışındaki işlerdir.

Alınmış izinler çerçevesinde yurt dışında iş yapan Türkiye’de yerleşik müteşebbislerin yurt dışında iş yapan Türk müteşebbisi olduğu hususu aşağıda belirtilen belgelerden tespit edilmektedir. Bu belgelerin ibraz

²⁵⁹ GİB tarafından verilen 05.03.2008 tarihli ve 6802- sayılı özalgede.

edilememesi halinde ise bu kapsamda döviz kredisi kullanılması mümkün bulunmamaktadır. Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi kapsamında kullanılacak kredilerde ise söz konusu belgeler aranmayacaktır.

1- Müteahhitlerin, 25.09.2007 tarihli ve 26654 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yurtdışı Müteahhitlik Belgesi Tebliği gereğince Çevre ve Şehircilik Bakanlığından alınmış Yurtdışı Müteahhitlik Belgesi,

2- Gümrüksüz satış mağazalarının, 13.10.2006 tarihli ve 26318 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrüksüz Satış Mağazaları Yönetmeliği gereğince Gümrük ve Ticaret Bakanlığından alınmış Mağaza ve Depo Açılış İzni,

3- Dış sularda faaliyetleri bulunan Türkiye'de yerleşik denizcilik şirketlerinin, 14.06.1946 tarihli ve 6333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun gereğince Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığından alınmış Denize Elverişlilik Belgesi,

4- Yurt dışında iş yapan karayolu nakliye şirketlerinin, 11.06.2009 tarihli ve 27255 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Karayolu Taşıma Yönetmeliği gereğince Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığından alınmış Yetki Belgesi (C2, C3, L2, kredinin yalnızca yurt dışı faaliyetlerinin finansmanı için kullanılacağı yönünde yazılı taahhütname alınması kaydıyla R2),

5- Yurt dışına yolcu posta ve eşyaya ilişkin her türlü hava taşımacılığı yapan Türkiye'de yerleşik hava nakliyat firmalarının 01.06.2007 tarihli ve 26539 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ticari Hava Taşıma İşletmeleri Yönetmeliği gereğince Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden alınmış İşletme Ruhsatı.

Döviz kredileri için geçici bir döviz hesabı açılacak ve bu hesaptan, söz konusu Türk müteşebbislerin kredi konusu yurt dışındaki işlerinde kullanılmak üzere döviz ve/veya Türk Lirası ödeme yapılabilecektir. Kredinin, Türk Lirası olarak kullanılması ancak müteşebbislerin yurt dışındaki kredi konusu işleriyle ilgili olarak dış ticaret mevzuatının ilgili hükümlerine göre Türkiye'den satın alacakları mal bedellerinin, (İhracat bedeli olarak döviz alış yapılr ve döviz alım belgesi düzenlenir) belirtilen işle ilgili olarak yurt dışında çalıştırdıkları işçilerinin ücretlerinin, yine aynı işle ilgili olarak Türkiye'den satın alacakları hizmetlerin bedelinin Türkiye'de Türk lirası olarak ödenmesi suretiyle mümkün olabilecektir.

Söz konusu krediler, anılan müteşebbislerin yurt dışındaki faaliyetleriyle ilgili olarak üçüncü ülkelerden, gümrük ve dış ticaret mevzuatı hükümlerine göre, Türkiye üzerinden geçirilerek veya doğrudan faaliyette buldukları ülkelere yapacakları malzeme alımlarına ilişkin bedellerin ödenmesinde de kullanılabilir.

Kredinin döviz olarak kullanılması halinde firmalara döviz çeki veya efektif verilmesi mümkün değildir. Geçici hesaptaki dövizlerin Türkiye'deki bankalarda hesap sahibi girişimci adına kayıtlı bir döviz tevdiat hesabına virmanı yapılamaz.

Bu kredilerin Türk Lirası olarak kullanılması halinde, Türk Lirasına dönüştürülerek Döviz Alım Belgesine bağlanan tutarların, yeniden dövize çevrilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Anapara, faiz ve masrafların geri ödemelerinin, müteşebbislerin yurt dışındaki faaliyetleriyle ilgili olarak yurt dışından elde edilen hizmet bedeli dövizlerle mahsuben ödenmesi mümkün bulunmaktadır. Ancak yurt dışından sağlanacak döviz gelirleri ile ödenemez ise Türkiye'deki döviz ya da Türk Liraları ile ödenebilir. Türk Lirası ile ödenmesi halinde Döviz Satım Belgesi düzenlenecektir.

Yukarıda belirtilen müteşebbislerin yurt dışından sağladıkları kredilerin ihracatı teşvik tedbirlerinden yararlanabilmesi için; Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi almış olmaları gerekmektedir.

Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesinin olmadığı durumlarda alınmış izinler çerçevesinde yurt dışında iş yapan Türkiye'de yerleşik müteşebbislerin "**Yurt Dışında İş Yapan Türk Müteşebbisi**" olduğu hususu aşağıda sayılan belgelerden tespit edilecektir. Bu belgelerin ibraz edilmemesi halinde ise bu kapsamda döviz kredisi kullandırılması mümkün bulunmamaktadır.

Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi yerine ibraz edilecek belgeler aşağıda belirtildiği şekildedir.

- a) Yurt Dışı Müteahhitlik Belgesi.
- b) Mağaza ve Depo Açılış İzni.
- c) Denize Elverişlilik Belgesi.
- d) (C2) Yetki Belgesi.
- e) Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünden alınacak İşletme Ruhsatı.

Buna göre yukarıda sayılan belgelerin ibraz edilmesi durumunda Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi ibraz edilmeyecektir. Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi kapsamında kullanılacak kredilerde ise bu belgeler

aranmayacaktır.²⁶⁰

Türkiye’de yerleşik bankalar tarafından alınmış izinler çerçevesinde yurt dışında iş yapan Türkiye’de yerleşik Türk müteşebbislerine yurt dışında yapılan iş sayılan faaliyetlerinin finansmanı amacıyla döviz kredisi açılabilmesi mümkündür. Ancak, bu şekilde kredi kullanacak Türk firmalarının yurt dışındaki faaliyetlerini tevsik etmeleri gerekmektedir.

Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi olmadığı durumlarda alınmış izinler çerçevesinde yurt dışında iş yapan Türkiye’de yerleşik Türk müteşebbisleri olduğu hususu yine yukarıda sayılan belgelerden tespit edilecektir.

Bankalar tarafından yurt dışındaki işlerle ilgili olarak Türk müteşebbislerine açılacak kredilerinin tutarı, bankaların yurt dışından sağladıkları döviz kredileri ile döviz tevdiat hesapları (munzam karşılıklar düşüldükten sonra) toplamını geçmeyecektir.²⁶¹

Sermaye Hareketleri Genelgesi ile belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde Türk müteşebbislerine yurt dışındaki işleri ile ilgili olarak kullanılacak krediler ile bu amaçla yurt dışından sağlanan krediler KKDF kesintisinden istisnadır.

2.9. Bazı Ürünlerin İthalatının Finansmanı Amacıyla Kullanılan Krediler ve İthalat İşlemlerine İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (9) numaralı bendine göre, petrol, (petrol mahsulleri dahil), gübre, gübre hammaddesi, buğday ve arpa ile buğday ve arpanın Dahilde İşleme Rejimi kapsamında işlenmesi sonucu elde edilen ikincil işlem görmüş ürünlerin ithalatının finansmanı amacıyla kullanılan krediler ve ithalat işlemleri KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.²⁶²

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesini yeniden düzenleyen 10 Sıra No.lu Tebliğ ile söz konusu istisna hükmü, 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 /13 üncü maddesi olarak düzenlenmiştir.

Merkez Bankası tarafından daha önce tebliğler ile belirlenmiş bulunan KKDF kesintisi istisnası uygulanacak işlemlerin, 88/12944 sayılı Karara 4 üncü madde olarak eklendiği 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan düzenlemede de (9) numaralı bent olarak “*Petrol, (petrol mahsulleri*

---

²⁶⁰ 02.01.2002 tarihi ve 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (1.4.4.) numaralı bölümü.

²⁶¹ 02.01.2002 tarihi ve 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (2.1.5) numaralı bölümü.

²⁶² 10.08.2004 tarihli ve 25549 sayılı Resmi Gazete’de 01.01.2004 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 2004/7668 sayılı Kararnameyle istisna kapsamına eklenen maddedir.

dahil), gübre, gübre hammaddesi, buğday, arpa ithalatının finansmanı amacıyla kullanılacak krediler ve ithalat işlemleri” üzerinden fon kesintisi yapılmaması kararlaştırılmıştır. 2004/7668 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının²⁶³ 2 nci maddesi ile bu bent hükmü; petrol, (petrol mahsulleri dahil), gübre, gübre hammaddesi, buğday ve arpa ile buğday ve arpanın Dahilde İşleme Rejimi kapsamında işlenmesi sonucu elde edilen ikincil işlem görmüş ürünlerin ithalatının finansmanı amacıyla kullanılan krediler ve ithalat işlemleri şeklinde düzenlenmiştir.

2.9.1. İthalatının Finansmanı Amacıyla Kullanılan Krediler İle İthalatı KKDF Kesintisinden İstisna Olan Mallar

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (9) numaralı bendinde, petrol (petrol mahsulleri dahil), gübre, gübre hammaddesi, buğday ve arpa olarak tanımlanan malların kapsamı Merkez Bankası tarafından 29.03.1996 tarihli ve 96/1 sayılı Talimatının ekinde bir liste yayınlamıştır. Bu listede Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonu (GTİP) belirtilen malların ithalatının finansmanı amacıyla kullanılan krediler ile ithalat işlemleri KKDF kesintisinden istisna tutulmuştur.

İstatistik Pozisyonlarına Bölünmüş Türk Gümrük Tarife Cetveli, 01.01.2013 tarihinden geçerli olmak üzere 30.12.2012 tarihli ve 28513 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Buna göre, ithalatının finansmanı amacıyla kullanılan krediler ile ithalatı KKDF kesintisinden istisna olan mallar aşağıda açıklanmıştır.

2.9.1.1. Petrol ve Petrol Ürünleri

İthalinin finansmanı amacıyla kullanılan krediler ve kredili ithalatı KKDF kesintisinden istisna tutulan petrol ve petrol ürünlerine ait tablolar aşağıdadır.

TABLO-1

1.1.1996’dan geçerli Armonize sistem Nomanklatürü’ne göre GTİP Numarası

Ürün Adı

	<u>BENZOL (Benzen)</u>
2707.10.10.00.00	Güç temininde veya yakıt olarak kullanılmaya mahsus olanlar
2707.10.90.00.00	Diğer amaçlar için kullanılanlar

²⁶³ 10/8/2004 tarihli ve 25549 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

	<u>TOLUOL (Toluen)</u>
2707.20.10.00.00	Güç temininde veya yakıt olarak kullanılmaya mahsus olanlar
2707.20.90.00.00	Diğer amaçlar için kullanılanlar

	<u>KSİLOL (Ksilen)</u>
2707.30.10.00.00	Güç temininde veya yakıt olarak kullanılmaya mahsus olanlar
2707.30.90.00.00	Diğer amaçlar için kullanılanlar
2707.50.90.00.11	Solvent Nafta (Çözücü Nafta)

	<u>PETROL YAĞLARI ve BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR (HAM)</u>
2709.00.10.00.00	Tabii gazın kondanseleri

	<u>Diğerleri</u>
2709.00.90.00.11	Damıtma son noktası 270 °C olan, hafif petrol ürünleri oranı %37'yi geçmeyenler
2709.00.90.00.12	%37'den %50'ye kadar olanlar
2709.00.90.00.13	%50'den yukarı olanlar

	<u>PETROL YAĞLARI ve BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLAR (HAM YAĞLAR HARİÇ);</u> Esas unsur olarak, ağırlık itibariyle %70 veya daha fazla petrol yağları veyabitümenli minerallerden elde edilen yağları içeren ve tarifenin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan müstahzarlar:
--	---

	<u>HAFİF YAĞLAR</u>
2710.11.11.00.00	Özel bir işleme tabi tutulacak olanlar (Nafta)
2710.11.15.00.00	2710.11.11.00 alt pozisyonunda belirtilen işlemlerden başka bir işlemle kimyasal değişime tabi tutulacak olanlar

	<u>Diğer amaçlar için kullanılanlar</u>
2710.11.21.00.00	White Spirit
2710.11.25.00.00	Diğerleri

	<u>MOTOR BENZİNİ</u>
2710.11.31.00.00	Uçak Benzini

Diğerleri

- 2710.11.41.00.00 İçindeki kurşun miktarı 0.013 gramı geçmeyenler ve Oktanı (RON) 95'den az olanlar (Kurşunsuz normal benzin)
- 2710.11.45.00.00 İçindeki kurşun miktarı 0.013 gramı geçmeyenler ve Oktanı (RON) 95veya daha fazla fakat 98'den az olanlardan az olanlar (Kurşunsuz süper benzin)
- 2710.11.49.00.00 İçindeki kurşun miktarı 0.013 gramı geçmeyenler ve Oktanı (RON) 98 veya daha fazla olanlar
- 2710.11.51.00.00 İçindeki kurşun miktarı Litrede 0.013 gramı geçenler ve Oktanı (RON) 98'den az olanlar (Kurşunlu süper benzin)
- 2710.11.59.00.00 İçindeki kurşun miktarı Litrede 0.013 gramı geçenler ve Oktanı (RON) 98 veya daha fazla olanlar
- 2710.11.70.00.00 Benzin Tipi Jet Yakıtı

DiĞER HAFİF YAĞLAR

- 2710.11.90.00.11 Diğer Solventler (Çözücüler)
- 2710.11.90.00.19 Diğerleri

ORTA YAĞLAR

- 2710.19.11.00.00 Özel bir işleme tabi tutulacak olanlar
- 2710.19.15.00.00 2710.19.11.00 alt pozisyonunda belirtilen işlemlerden başka bir işlemle kimyasal değişime tabi tutulacak olanlar
- 2710.19.21.00.00 Jet Yakıtı
- 2710.19.25.00.00 Diğerleri (Gazyağı)
- 2710.19.29.00.00 Diğerleri (Petrol Eteri)

AĞIR YAĞLAR

Gaz oiller

- 2710.19.31.00.00 Özel bir işleme tabi tutulacak olanlar
- 2710.19.35.00.00 2710.19.31.00 alt pozisyonunda belirtilen işlemlerden başka bir işlemle kimyasal değişime tabi tutulacak olanlar

Diğer amaçlar için kullanılanlar

- 2710.19.41.00.11 Ağırılık itibariyle kükürt oranı % 0.05'i geçmeyenler Motorin
- 2710.19.41.00.12 Marine Diesel
- 2710.19.41.00.19 Diğerleri
- 2710.19.45.00.11 Ağırılık itibariyle kükürt oranı % 0.05'i geçen fakat % 0.2'yi geçmeyenler Motorin

2710.19.45.00.12	Marine Diesel
2710.19.45.00.19	Diğerleri
	Ağırlık itibariyle kükürt oranı % 0.2'yi geçenler
2710.19.49.00.11	Motorin
2710.19.49.00.12	Marine Diesel
2710.19.49.00.19	Diğerleri

FUEL OİL'LER

2710.19.51.00.00	Özel bir işleme tabi tutulacak olanlar (HVGO)
2710.19.55.00.00	2710.19.51.00 alt pozisyonunda belirtilen işlemlerden başka bir işleme kimyasal değişime tabi tutulacak olanlar

Diğer amaçlar için kullanılanlar

2710.19.61.00.00	Ağırlık itibariyle kükürt miktarı % 1'i geçmeyenler
2710.19.63.00.00	Ağırlık itibariyle kükürt miktarı % 1'i geçen fakat %2'yi geçmeyenler (Kalorifer Yakıtı)
2710.19.65.00.00	Ağırlık itibariyle kükürt miktarı % 2'yi geçen fakat %2.8'i geçmeyenler (Orta Fuel-Oil)
2710.19.69.00.00	Ağırlık itibariyle kükürt miktarı % 2.8'i geçenler (Fuel Oil-6)

MADENİ YAĞLAR

2710.19.71.00.00	Özel bir işleme tabi tutulacak olanlar
2710.19.75.00.00	2710.19.71.00 alt pozisyonunda belirtilen işlemlerden başka bir işleme kimyasal değişime tabi tutulacak olanlar

Diğer amaçlar için kullanılanlar:

Motor yağları, kompresör yağlama yağları, türbin yağlama yağları

2710.19.81.00.11	Benzinli motor yağları
2710.19.81.00.12	Deniz diesel motor yağları
2710.19.81.00.13	Kompresör yağlama yağları
2710.19.81.00.14	Türbin yağlama yağları
2710.19.81.00.19	Diğer yağlar
2710.19.83.00.00	Hidrolik amaçlara mahsus sıvı yağlar

Beyaz yağlar, sıvı parafin

2710.19.85.00.11	Beyaz yağlar
2710.19.85.00.12	Sıvı Parafin (pirinç yağı)
2710.19.87.00.00	Dişli yağları ve redüktör yağları
2710.19.91.00.00	Metal işlemeye mahsus bileşikler, kalıp çıkarma yağları, aşınmayı önleyici yağlar

2710.19.93.00.00 Elektrik izolasyonuna mahsus yağlar

Diğer yağlama yağları ve diğer yağlar

2710.19.99.00.11 Kızak yağları
2710.19.99.00.12 Soğutma yağları
2710.19.99.00.13 Otomatik şanzıman yağları
2710.19.99.00.14 Diğer şanzıman yağları
2710.19.99.00.15 Diferansiyel yağları
2710.19.99.00.19 Diğerleri (Baz yağlar)

SIVILAŞTIRILMIŞ

2711.11.00.00.00 Doğal Gaz (Petrol Yasası uyarınca doğal gaz, petrol kapsamı içinde mütalaa edildiğinden listeye dahil edilmiştir.) (LNG)

PROPAN

Safılığı % 99 veya daha fazla olanlar

2711.12.11.00.00 Güç temininde veya yakıt olarak kullanılmaya mahsus, olanlar
2711.12.19.00.00 Diğer amaçlar için kullanılanlar

Diğerleri

2711.12.91.00.00 Özel bir işleme tabi tutulacak olanlar
2711.12.93.00.00 2711.12.91.00 alt pozisyonlarında belirtilen işlemlerden başka bir işlem ile kimyasal değişime tabi tutulacak olanlar

Diğer amaçlar için kullanılanlar

2711.12.94.00.00 %90'dan daha fazla saflıkta fakat %99'dan daha az saflıkta olanlar
2711.12.97.00.00 Diğerleri

BÜTAN

2711.13.10.00.00 Özel bir işleme tabi tutulacak olanlar
2711.13.30.00.00 2711.13.10.00 alt pozisyonunda belirtilen işlemlerden başka bir işlem ile kimyasal değişime tabi tutulacak olanlar

Diğer amaçlar için kullanılanlar

2711.13.91.00.00 %90'dan daha fazla saflıkta fakat %95'den daha az saflıkta olanlar
2711.13.97.00.00 Diğerleri
2711.14.00.00.11 Etilen
2711.14.00.00.12 Propilen
2711.14.00.00.13 Bütilen
2711.14.00.00.14 Bütadien

Diğerleri

- 2711.19.00.00.11 Sıvılaştırılmış Petrol Gazı (LPG)
2711.19.00.00.12 Etan
2711.19.00.00.13 Metan
2711.19.00.00.19 Diğerleri

GAZ HALİNDE OLANLAR

- 2711.21.00.00.00 Doğal Gaz (Petrol Yasası uyarınca doğal gaz,
petrol kapsamı içinde mütalaa edildiğinden
listeye dahil edilmiştir.)
2711.29.00.00.11 Propan
2711.29.00.00.12 Bütan
2711.29.00.00.13 Etilen
2711.29.00.00.14 Propilen
2711.29.00.00.15 Bütilen
2711.29.00.00.16 Bütadien
2711.29.00.00.17 Metan
2711.29.00.00.18 Etan
2711.29.00.00.29 Diğerleri

VAZELİN

- 2712.10.10.00.00 Ham vazelin
2712.10.10.00.00 Diğerleri

Ağırlık İtibariyle % 0.75'den az yağ içeren parafin

- 2712.20.10.00.00 Sentetik parafin (molekül ağırlığı 460 veya daha fazla fakat 1560'ı geçmeyen)

Diğerleri

- 2712.20.90.00.11 Ham Parafin
2712.20.90.00.19 Diğerleri

Ozokerit, linyit ve turb mumu (tabii ürünler)

- 2712.90.11.00.11 Ham ozokerit
2712.90.11.00.12 Ham Linyit mumu
2712.90.11.00.13 Ham turb mumu
2712.90.19.00.11 Ham olmayan ozokerit
2712.90.19.00.12 Ham olmayan linyit mumu
2712.90.19.00.13 Ham olmayan turb mumu

Diğerleri

Ham

- 2712.90.31.00.00 Özel bir işleme tabi tutulacak olanlar

2712.90.33.00.00 2712.90.31.00 alt pozisyonunda belirtilen işlemde başka bir işlemle kimyasal değişime tabi tutulacak olanlar

2712.90.99.39.00 Diğer amaçlar için kullanılanlar

Diğerleri

2712.90.99.10.00 Parafin

2712.90.99.90.00 Diğerleri

PETROL KOKU

2713.11.00.00.00 Kalsine edilmemiş

2713.12.00.00.00 Kalsine edilmiş

PETROL BİTÜMENİ

2713.20.00.00.11 Penetrasyon Asfalt

2713.20.00.00.12 Blown

2713.20.00.00.19 Diğerleri

PETROL YAĞLARININ VEYA BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLARIN DİĞER KALINTILARI:

2713.90.10.00.00 28.03 pozisyonundaki ürünlerin imaline mahsus olanlar

Diğerleri

2713.90.90.00.11 Petrol yağları veya şist yağlarının diğer kalıntıları

2713.90.90.00.19 Diğerleri

2802.00.00.00.00 Süblime veya çöktürülmüş kükürt, koloidal kükürt

Asiklik Hidrokarbonlar

Diğer amaçlar için kullanılanlar

2901.10.90.00.11 Hekzan

2901.10.90.00.12 Heptan

Siklik Hidrokarbonlar

2902.20.00.00.00 Benzen (Benzol)

2902.30.00.00.00 Toluen (Toluol)

Ksilenler (ksiloller)

2902.41.00.00.00 o-Ksilen

2902.42.00.00.00 m-Ksilen

2902.43.00.00.00 p-Ksilen

2902.44.00.00.00 Ksilen İzomerleri karışımlar

TABLO-2

**1.1.1996'dan geçerli Armonize
sistem Nomanklatürü'ne göre
GTİP Numarası**

Ürün Adı

GTİP Numarası	Ürün Adı
	PETROL YAĞLARI ve BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN <u>ELDE EDİLEN YAĞLAR (HAM)</u>
2709.00.10.00.00	Tabii gazın kondanseleri
	<u>Diğerleri</u>
2709.00.90.00.11	Damıtma son noktası 270 0C olan, hafif petrol ürünleri oranı % 37'yi geçmeyenler
2709.00.90.00.12	%37'den %50'ye kadar olanlar
2709.00.90.00.13	%50'den yukarı olanlar
2710.11.11.00.00	Özel bir işleme tabi tutulacak olanlar (Nafta)
	<u>MOTOR BENZİNİ</u>
2710.11.31.00.00	Uçak benzini
	<u>Diğerleri</u>
2710.11.41.00.00	Oktanı (RON) 95'den az olanlar (Kurşunsuz normal benzin)
2710.11.45.00.00	Oktanı (RON) 95 veya daha fazla fakat 98'den az olanlar (Kurşunsuz süper benzin)
2710.11.49.00.00	Oktanı (RON) 98 veya daha fazla olanlar
	<u>İçindeki kurşun miktarı Litrede 0.013 gramı geçenler</u>
2710.11.51.00.00	Oktanı (RON) 98'den az olanlar (Kurşunlu süper benzin)
2710.11.59.00.00	Oktanı (RON) 98 veya daha fazla olanlar
2710.11.70.00.00	Benzin Tipi Jet Yakıtı
2710.19.25.00.00	Jet Yakıtı
2710.19.25.00.00	Diğerleri (Gazyağı)
	<u>MOTORİN</u>
2710.19.41.00.11	Ağırlık itibariyle kükürt oranı %0.05'i geçmeyenler
2710.19.45.00.11	Ağırlık itibariyle kükürt oranı %0.05'i geçen fakat %0.2'yi geçmeyenler
2710.19.49.00.11	Ağırlık itibariyle kükürt oranı %0.2'yi geçenler
	<u>FUEL ÖİL'LER</u>
2710.19.51.00.00	Özel bir işleme tabi tutulacak olanlar (HVGO)

2710.19.55.00.00 2710.19.51.00 Alt pozisyonunda belirtilen işlemlerden başka bir işlemle kimyasal değişime tabi tutulacak olanlar

Diğer amaçlar için kullanılanlar

2710.19.61.00.00 Ağırılık itibarıyla kükürt miktarı %1'i geçmeyenler
2710.19.63.00.00 Ağırılık itibarıyla kükürt miktarı %1'i geçen fakat %2'yi geçmeyenler (Kalorifer Yakıtı)
2710.19.65.00.00 Ağırılık itibarıyla kükürt miktarı %2'yi geçen fakat %2.8'i geçmeyenler (Orta Fuel-Oil)
2710.19.69.00.00 Ağırılık itibarıyla kükürt miktarı %2.8'i geçenler (Fuel Oil-6)

MADENİ YAĞLAR

2710.19.71.00.00 Özel bir işleme tabi tutulacak olanlar
2710.19.75.00.00 2710.19.71.00 Alt pozisyonunda belirtilen işlemlerden başka bir işlemle kimyasal değişime tabi tutulacak olanlar
2710.19.99.00.19 Diğerleri (Baz Yağlar)

SIVILAŞTIRILMIŞ

2711.11.00.00.00 Doğal Gaz (Petrol Yasası uyarınca doğal gaz, petrol kapsamı içindemütalaa edildiğinden listeye dahil edilmiştir.) (LNG)

PROPAN

Safılığı %99 veya daha fazla olanlar

2711.12.11.00.00 Güç temininde veya yakıt olarak kullanılmaya mahsus olanlar
2711.12.19.00.00 Diğer amaçlar için kullanılanlar

Diğerleri

2711.12.91.00.00 Özel bir işleme tabi tutulacak olanlar
2711.12.93.00.00 2711.12.91.00 Alt pozisyonunda belirtilen işlemlerden başka bir işlem ile kimyasal değişime tabi tutulacak olanlar

Diğer amaçlar için kullanılanlar

2711.12.94.00.00 %90'dan daha fazla safılıkta fakat %99'dan daha az safılıkta olanlar
2711.12.97.00.00 Diğerleri

BÜTAN

2711.13.10.00.00 Özel bir işleme tabi tutulacak olanlar

2711.13.30.00.00	2711.13.10.00 Alt pozisyonunda belirtilen işlemlerden başka bir işlem ile kimyasal değişime tabi tutulacak olanlar
2711.13.91.00.00	<u>Diğer amaçlar için kullanılanlar</u> %90'dan daha fazla saflıkta fakat %95'den daha az saflıkta olanlar
2711.13.97.00.00	Diğerleri
2711.19.00.00.11	Sıvılaştırılmış Petrol Gazı (LPG)

GAZ HALİNDE OLANLAR

2711.21.00.00.00	Doğal Gaz (Petrol Yasası uyarınca doğal gaz, petrol kapsamı içinde mütalaa edildiğinden listeye dahil edilmiştir.)
2711.29.00.00.11	Propan
2711.29.00.00.12	Bütan

PETROL BİTÜMENİ

2713.20.00.00.11	Penetrasyon Asfalt
2713.20.00.00.12	Blown
2713.20.00.00.19	Diğerleri

Konuya ilişkin olarak Gelir İdaresince verilen özalgede, KKDF kesintisine tabi tutulmayacak petrol ve petrol ürünlerini gösteren tablolarda doğalgaz yer aldığı belirtilerek doğalgaz ithalatının finansmanı amacıyla kullanılacak krediler ile mal mukabili, kabul kredili ve vadeli akreditif ödeme şekline göre yapılacak doğalgaz ithalatları üzerinden KKDF kesintisi yapılmayacağı açıklanmıştır.²⁶⁴

2.9.1.2. Gübre ve Gübre Hammaddesi

KKDF'ye tabi tutulmayacak gübre ve gübre hammaddesi sayılan ürünlere ilişkin tablo aşağıdadır.²⁶⁵

GTİP Numarası	Ürün Adı
3101 00	Hayvansal veya bitkisel gübreler (birbirleriyle karıştırılmış veya kimyasal olarak işlem görmüş olsun olmasın); bitkisel veya hayvansal menşeli gübrelerin kimyasal bir işleme tabi tutulmasından veya karıştırılmasından elde edilen gübreler
3102.30	Amonyum nitrat (sulu çözelti halinde olsun olmasın) (yalnız narkoz gazı imaline mahsus saf amonyum nitrat)

²⁶⁴ GİB tarafından verilen 23.01.2008 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

²⁶⁵ GİB tarafından verilen 29.01.2009 tarihli ve 9898 sayılı özelge.

	ile Genel Güvenlik ve Asayiş yönünden İçişleri Bakanlığının (Emniyet Genel Müdürlüğü) iznine tabi olan yalnız % 34,5 ve üzeri azot (nitrojen) içeren teknik amonyum nitrat hariç)
3102.40	Amonyum nitratın kalsiyum karbonatla veya bitki besin maddesi olmayan diğer anorganik maddelerle karışımları
3102.50	Yalnız gübre olarak kullanılan Sodyum nitrat
3102.60	Kalsiyum nitrat ve amonyum nitratın çift tuzları ve karışımları
2834.21	Yalnız gübre olarak kullanılan potasyum nitrat
3102.10	Üre (Sulu çözelti halinde olsun olmasın)
3102.21	Amonyum sülfat
3102.29	Diğerleri
3102.80	Üre ve amonyum nitratın sulu veya amonyaklı çözeltiler içindeki karışımları
3102.90	Diğerleri (yukarıdaki alt pozisyonlarda belirtilmeyen karışımlar dahil)
31.03	Fosfatlı mineral veya kimyasal gübreler
31.04	Potaslı mineral veya kimyasal gübreler
31.05	Azot, fosfor ve potasyum gibi bitki besin maddelerinden ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler; diğer gübreler; bu fasıldaki ürünlerin tablet veya benzeri şekillerde veya brüt ağırlığı 10 Kg.'ı geçmeyen ambalajlarda olanları
2834.29.80.11.00	Yalnız gübre olarak kullanılan ve ağırlıkça % 16 veya daha az azot içeren kalsiyum nitrat
2834.29.80.12.00	Yalnız gübre olarak kullanılan ve tablet, pastil ve diğer benzeri şekillerde olanlar ile ambalajlı brüt ağırlığı en fazla 10 Kg olan kalsiyum nitrat
2834.29.80.19.00	Yalnız gübre olarak kullanılan diğer kalsiyum nitratlar
3 824.90.97.90.58	Diğerleri (Yalnız gübre olarak kullanılanlar)
2502.00.00.00.11	Kavrulmamış Bakırlı Demir Pritleri
2503.00.10.00.11	Ham Kükürt
2503.00.10.00.12	Rafine Edilmemiş Kükürt
2503.00.90.00.12	Rafine Edilmiş Kükürt
2510.10.00.90.11	Tabii Kalsiyum Fosfatlar
2510.20.00.10.11	Tabii Kalsiyum Fosfatlar
2807.00.10.00.19	Sülfürik Asit (Diğerleri)
2809.20.00.00.13	Orto Fosforik Asitler (Fosforik asit)
2814.10.00.00.00	Saf Amonyak
2834.21.00.00.00	Potasyum Nitrat
2834.29.80.20.11	Magnezyum Nitrat
2835.24.00.00.00	Potasyum Fosfatlar
3824.90.97.90.17	Kimyasal Dolgu ve Katkı Maddeleri

7115.10.00.00.00	Platinden Gözenekli Dokuma veya Izgara Şeklinde Katalizörler
7115.90.10.00.19	Diğerleri

2.9.1.3. Buğday ve Arpa

KKDF'ye tabi tutulmayacak buğday ve arpa ürünlerine ilişkin liste, Merkez Bankasının 96/6 sayılı Talimatı ekinde yayınlanmış olup aşağıda yer almaktadır.

GTİP Numarası	Ürün Adı
10.01.	Buğday ve mahlut
1001.10	Makarnalık buğday (durum buğdayı)
1001.10.00.00.11	Tohumluk
1001.10.00.00.19	Diğerleri
1001.90	Diğerleri
1001.90.10.00.00	Tohumluk olarak kullanılan kaplıca (kızıl) buğday
1001.90.91.00.12	Diğer kaplıca (kızıl) buğday, ekmekli buğday ve mahlut, Ekmeklik buğday ve mahlutun tohumluk olanları
1001.90.91.00.11	Ekmeklik buğday
1001.90.91.00.12	Mahlut
	Diğerleri
1001.90.99.00.11	Ekmeklik buğday
1001.90.99.00.12	Mahlut
1001.90.99.00.13	Kaplıca (kızıl) buğday
1002.00.00.00.00	Çavdar
1003.00	Arpa (Tohumluk)
1003.00.10.00.11	Beyaz Arpa
1003.00.10.00.19	Diğerleri
	Diğerleri
1003.00.90.00.11	Beyaz Arpa
1003.00.90.00.19	Diğerleri

Konuya ilişkin olarak Gelir İdaresince verilen özelgede, Kamu İhale Kanunu kapsamında yurt içi yüklenici firmalarca gümrük antrepolarına getirilmiş olan buğday ve arpanın bir kamu kurumu tarafından satın alınarak ithal edilmesi durumunda, 88/12944 sayılı Kararnemeye İlişkin 6 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesinin 9 numaralı bendi gereğince, ödeme şeklinin peşin ya da kredili olup olmadığına bakılmaksızın bu ithalat işlemleri üzerinden KKDF kesintisi yapılmayacağı, ayrıca, buğday ve arpa dışındaki pirinç ve mercimek gibi ürünlerin fon kesintisine tabi tutulmadan ithal edilebilmesi için ithalat bedeline ilişkin olarak yükleniciler ve ilgili kurum tarafından yapılacak ödemelerin peşin bir ödeme olduğunun ilgili gümrük

idarelerine tevsik edilmesi gerektiği belirtilmiştir.²⁶⁶

2.9.2. Buğday ve Arpanın Dahilde İşleme İzin Belgesi Kapsamında İşlenmesi Sonucu Elde Edilen İkincil İşlem Görmüş Ürünler

İkincil işlem görmüş ürün, 2005/8391 sayılı Dahilde İşleme Rejimi Kararının²⁶⁷ 3 üncü maddesinde, işleme faaliyetleri sonucunda elde edilen asıl işlem görmüş ürün dışındaki ürün olarak tanımlanmıştır. Asıl işlem görmüş ürün ise, Dahilde İşleme Rejimi kapsamında elde edilmesi amaçlanan üründür.

2.9.2.1. Dahilde İşleme Rejiminde İkincil İşlem Görmüş Ürünlere İlişkin Hükümler

Ekonomi Bakanlığı tarafından, ihracat ile ihracat sayılan satış ve teslimlerde gümrük muafiyetli ithalata ve/veya yurt içi alımlara imkan sağlamak üzere, 99/13819 sayılı Kararda belirtilen şartlar dahilinde Dahilde İşleme İzin Belgesi verilmektedir.

Dahilde İşleme İzin Belgesinde, ithal ve ihraç eşyasının (ikincil işlem görmüş ürünler dahil) 8-12'li (sekiz-on iki) bazda gümrük tarife istatistik pozisyonu, adı, verimlilik oranına göre belirlenen miktarı, değeri ve belge süresine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Belgede ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünlerin, Dahilde İşleme ve İhracat Rejimi ile Gümrük Mevzuatına uygun şekilde gümrük hattından bir üçüncü ülkeye, serbest bölgeye veya Avrupa Topluluğuna üye ülkelere ihraç edilmesi gerekmektedir. İhraç bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin esaslar Kambiyo Mevzuatı hükümlerine tabi olup, ihraç bedellerinin döviz olarak veya mal olarak getirilmesi mümkündür.

Dahilde İşleme Rejimi Kararının 19 uncu maddesinde, ikincil işlem görmüş ürünlerin ne şekilde değerlendirileceği belirlenmiştir. Buna göre, belge kapsamında ithal edilen eşyadan elde edilen ikincil işlem görmüş ürünün, Gümrük Mevzuatı çerçevesinde gümrük idareleri gözetiminde imhası, gümrüğe terk edilmesi, çıkış hükmünde gümrüğe teslimi veya serbest dolaşıma giriş rejimi hükümlerine göre ithali hallerinde, bu ürünlerin ihracatının gerçekleştirilmesi şartı aranmaksızın ihracat taahhüdü kapatılacaktır.

İkincil işlem görmüş ürünün serbest dolaşıma giriş rejimine göre ithali halinde, bu ürünün gümrük idaresine teslimi aranmaz ve bu ürüne ilişkin ithalat vergileri, belge/izin kapsamındaki gerçekleştirme oranları üzerinden hesaplanan miktar ve birim fiyat esas alınarak tahsil edilir.

²⁶⁶ GİB tarafından verilen 04.08.2008 tarihli ve 6802- sayılı özelge.

²⁶⁷ 27.01.2005 tarihli ve 25709 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

2.9.2.2. Gümrük Mevzuatında İkincil İşlem Görmüş Ürünlere İlişkin Hükümler

4458 sayılı Gümrük Kanununun 114 ve 115 inci maddelerinde konuya ilişkin hükümler yer almaktadır.

Söz konusu hükümler uyarınca, Dahilde İşleme Rejimi kapsamında bir gümrük yükümlülüğünün doğması halinde, gümrük vergileri, ithal eşyasının dahilde işleme rejimine ilişkin beyannamenin tescil tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları göz önünde bulundurularak hesaplanacaktır.

Ayrıca, işleme faaliyetleri sonucunda asıl işlem görmüş ürünlerle birlikte ikincil işlem görmüş ürünlerin elde edilmesi ve bu ikincil ürünlerin serbest dolaşıma sokulması halinde, ithalat vergileri; asıl işlem görmüş ürünün ihraç edilen kısmı oranında ikincil işlem görmüş ürünlerin serbest dolaşıma girişine ilişkin beyannamenin tescil tarihindeki vergi oranı ve diğer vergilendirme unsurları esas alınarak hesaplanacaktır.

Dahilde işleme rejimi ve gümrük mevzuatı birlikte değerlendirildiğinde; ikincil işlem görmüş ürünlerin İthalat Rejimi hükümlerine göre ithal edilmek istenmesi halinde, bu ürünlerin gümrük idarelerine teslimi aranmaksızın belge kapsamındaki gerçekleşme oranları üzerinden hesaplanan ithalat vergileri ile diğer vergilendirme unsurlarının tahsili gerekmektedir. KKDF mevzuatı açısından ise, 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın 3 üncü maddesinde, ihracatın finansmanı amacıyla kullanılan krediler ve ihracatı teşvik belgesi ile dahilde işleme izin belgesi kapsamında yapılan ithalatta, KKDF kesintisinin %0 olarak uygulanacağı; 8 inci maddesinin (d) bendinde, KKDF kesintisi indirimi uygulanan ithalat işlemlerinde, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması çerçevesinde ihracat veya taahhüdün gerçekleşmemesi veya kısmen gerçekleşmesi durumunda, indirimli uygulanan KKDF kesintisinin tama iblağ edilerek, tahsili gereken fon kesintileri, fon kesintisi istisnasının uygulandığı tarih ile tahsil edildiği tarih arasında geçen süre için ve bu sürede yürürlükte bulunan cezai faiz oranları üzerinden hesaplanacak cezai faizi ile birlikte gümrük idarelerince firmalardan tahsil edileceği hükme bağlanmıştır.

Buna göre, taahhüdün kapatılması bakımından ikincil işlem görmüş ürünlerin Dahilde İşleme Rejimi ve Gümrük Mevzuatı uyarınca ihracı gerekmekte olup, bu ürünlerin ihracatının gerçekleştirilmemesi veya kısmen gerçekleşme durumunda, indirimli uygulanan KKDF kesintilerinin cezai faizi ile birlikte tahsili gerekmektedir.

2004/7668 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 2 nci maddesi ile buğday ve arpanın DİİB kapsamında yurt içinde işlenmesi sonucu elde edilen ikincil işlem görmüş ürünler 01.01.2004 tarihinden itibaren KKDF kesintisinden istisnadır. Bu nedenle buğday ve arpadan elde edilen ikincil işlem görmüş

ürünlerin ithalatının finansmanı amacıyla kullanılan krediler ile ithalat işlemlerinden KKDF kesintisi yapılmayacaktır.

2.10. İşlemleri Fonlardan Muaf Olan Kurum ve Kuruluşlar ile Hazine ve Merkez Bankasının Kullandığı Kredilere İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (10) numaralı bendine göre, ilgili kanun hükümlerine göre işlemleri fonlardan muaf tutulan kurum ve kuruluşlar ile Hazine ve Merkez Bankasının kullandığı krediler KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.²⁶⁸

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinde değişiklik yapmak suretiyle KKDF kesintisi istisnası uygulanacak işlemleri yeniden belirleyen KKDF Hakkında 10 Sıra No.lu Tebliğ ile (14) numaralı bent olarak "3685 sayılı Kanunda bahsi geçen kurum ve kuruluşların kullandıkları krediler ile ithalat işlemleri"; (15) numaralı bent olarak ise "2581 sayılı Deniz Ticaret Filosunun Geliştirilmesi ve Gemi İnşa Tesislerinin Teşvikine Dair Kanun kapsamında kullanılan döviz kredileri ve ithalat işlemleri" 06.04.1993 tarihinden itibaren KKDF kesintisi istisnası kapsamına alınmıştır.

2581 sayılı Kanununun 1 inci maddesinde, "Yurt dışında inşa suretiyle veya hazır olarak satın alınan gemilerle, yurt içinde inşa, tadil veya onarılan gemilerde (yüzer havuzlar dahil) ve bu gemilerin donatım ve seyirlerinde kullanılan makine, teçhizat ve demirbaşlar, ilgili mercilerin müsaadesi şartıyla gümrük vergisi ile ithalde alınan diğer vergi ve resimlerden (damga resmi dahil) muaftır." hükmü yer almaktadır. Ayrıca, 15.06.1989 tarihli ve 89/14239 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 2 nci maddesinde "2581 sayılı Kanun kapsamında ithal edilen gemiler ve makine teçhizat, mevcut kararname, tüzük, yönetmelik ve tebliğlerde yer alan, her türlü fon ödemelerinden ve ayrıca ithalat alınan teminattan muaftır." hükmü bulunmaktadır. Bu istisna uygulamasında gemi dışındaki makine, teçhizat ve demirbaşların düzenleme kapsamına girdiklerinin tespiti ve belgelendirilmesi gerekir.

KKDF Hakkında 11 Sıra No.lu Tebliğ ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (14) ve (15) numaralı bent hükümleri kaldırılarak, söz konusu maddeye "İlgili kanun hükümlerine göre işlemleri fonlardan muaf tutulan Kurum ve Kuruluşlar ile Hazine ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının aldığı kredi ve ithalat işlemleri" ibaresi (10) numaralı bent olarak eklenmiştir.

İlgili kanun hükümlerine göre işlemleri fonlardan muaf tutulan kurum ve kuruluşlar ile Hazine ve Merkez Bankasının aldığı kredi ve ithalat işlemlerine ilişkin istisna hükmüne, Merkez Bankası tarafından tebliğler ile belirlenen istisna uygulanacak işlemlerin 88/12944 sayılı Kararın 4 üncü maddesine

²⁶⁸ 23.01.1996 tarihli ve 22532 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 16 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

eklendiği 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan düzenlemede de yer verilmiştir.

Söz konusu istisna hükmü, KKDF Hakkında 16 Sıra No.lu Tebliğ ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (10) numaralı bendinde yapılan değişiklikle *“İlgili kanun hükümlerine göre işlemleri fonlardan muaf tutulan Kurum ve Kuruluşlar ile Hazine ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının kullandığı krediler”* olarak düzenlenmiştir.

Maliye Bakanlığının 01.04.2004 tarihli ve 14319 sayılı özelgesinde; 04.11.1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun²⁶⁹ 56 ncı maddesinin (c) bendinde, *“Yükseköğretim üst kuruluşları, yükseköğretim kurumları ve bunlara bağlı kuruluşlar ve birimler tarafından eğitim - öğretim ve araştırma amacı ile yurt içinde bulunmamak veya üretimi yapılmamak kaydıyla ithal edilen makine, alet, cihaz, ecza, malzeme ve yayınlar ile bağış yoluyla yurt dışından gelen aynı cins malzemeler, gümrük vergisi ile buna bağlı vergi, resim ve harçlar dahil olmak üzere her türlü vergi, resim ve harçlardan muaftır.”* hükmünün yer aldığı ve bu kapsamda yapılacak işlemlerde fon kesintisi yapılmayacağına ilişkin bir hüküm bulunmadığı belirtilerek, üniversitenin bu madde kapsamında gerçekleştireceği mal mukabili ithalat işlemlerinin bu madde gereğince KKDF kesintisinden muaf tutulmasının mümkün olmadığı belirtilmiştir.

Öte yandan, 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanununun 12 nci maddesinde, *“... Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilecek gemilere ve yatlara ilişkin alım, satım, ipotek, tescil, kredi ve navlun mukaveleleri; damga vergisine, harçlara, banka ve sigorta muameleleri vergisine ve fonlara tâbi tutulmazlar.”* hükmü bulunmaktadır. Bu hükme göre, Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilecek bir geminin satın alınması amacıyla kullanılan krediler üzerinden KKDF kesintisi yapılmayacaktır.²⁷⁰

Bu istisnaya ilişkin diğer bir uygulama doğalgaz ve petrol arama faaliyetlerinde kullanılmak üzere satın alınan tesisin revizyonu amacıyla mal mukabili ödeme şekline göre mal ithal edilmesidir. 6326 sayılı Petrol Kanununun²⁷¹ 112 nci maddesinde, *“Bir petrol hakkı sahibi bizzat veya bir temsilci veya Genel Müdürlükçe kabul edilmiş bir müteahhidi vasıtasıyla kendi adına Türkiye'deki petrol ameliyesi için idari faaliyetleri ile bina tesislerinin ve teçhizatlarının inşası, kurulması ve işletilmesine ait malzemeler hariç olmak üzere Genel Müdürlükçe lüzumlu görülen malzemeyi, akaryakıtı ve kara, deniz, hava nakil vasıtalarını münhasıran bu ameliyelerde kullanmak kaydıyla, gümrük ve diğer ithal vergi ve resimlerden muaf olarak ithal edebilir...”* hükmü yer almaktadır. Bu maddede, sadece

---

²⁶⁹ 06.11.1981 tarihli ve 17506 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

²⁷⁰ GİB tarafından verilen 24.05.2006 tarihli ve 6802-2 sayılı, 21.07.2008 tarihli ve 6802-2 sayılı özelgeleri.

²⁷¹ 16.03.1954 tarihli ve 8659 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

gümrük ve diğer ithal vergi ve resimlerden muaf tutulmak suretiyle mal ithaline hükmedilmiş olup, fon muafiyetine ilişkin herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

Bu durumda, doğalgaz ve petrol arama faaliyetlerinde kullanılmak üzere satın alınan tesisin donanımın revizyonu amacıyla mal mukabili ödeme şekline göre ithal edilen mallar dolayısıyla KKDF kesintisi ödenmesi gerekmektedir.²⁷²

3833 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının Gerçekleştirilmesi Maksadıyla Gelecek Yıllara Sari Taahhütlere Girişme Yetkisi Verilmesi Hakkında Kanunun²⁷³ 4 üncü maddesinde, *"1 inci madde gereğince uygulanacak hizmetlerin yürütülmesi için yurt dışından sağlanacak her çeşit silah sistemi, silah, mühimmat, araç, gereç, malzeme ve hizmetler için öncelikle döviz tahsisi yapılır. Bu silah sistemleri, silah, mühimmat, araç, gereç ve malzemelerin dışalımını her türlü vergi, resim, harç, zam, ardiye ücreti ve fon kesintilerinden müstesnadır."* hükmü ile KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (10) numaralı bendi birlikte değerlendirildiğinde, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyacı için bir proje kapsamında, şirketin serbest bölge şubesinden Savunma Sanayii Müsteşarlığı tarafından yapılacak gemi ana tahrir sistemine ait malzeme/teçhizat ithalatı, 3833 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirilmesi koşuluyla KKDF kesintisinden muaf tutulması gerekir. Nitekim Gelir İdaresinin bu yönde görüşü bulunmaktadır.²⁷⁴

Aynı şekilde, 3833 Sayılı Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca yapılan dışalımlarda mal mukabili ödeme yönteminin uygulanması halinde, yapılan dışalımların KKDF kesintisine tabi tutulmaması gerekir.

Diğer taraftan, 11.07.1972 tarihli ve 1606 sayılı Bazı Dernek ve Kurumların Bazı Vergilerden, Bütün Harç Ve Resimlerden Muaf Tutulmasına İlişkin Kanunun 1 inci maddesinde, *"Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye Yardım Sevenler Derneği ve resmi darülaceze kurumları ile Darüşşafaka Cemiyeti ve Yeşilay Derneği kendilerine terettüp eden vergi, harç ve resim mükellefiyetinin kurumlara ait olduğu hallerde bütün vergilerden, harçlardan, resimlerden, hisse ve fonlardan muaftır."* hükmüne yer verilmiştir.

Bu hüküm uyarınca, maddede adı geçen Derneklerin kullandığı kredilerin 88/12944 Sayılı Karamaneye İlişkin 6 Sıra No.lu Tebliğ ile 1606 sayılı Kanun hükümleri uyarınca KKDF kesintisinden muaf tutulması gerekir.²⁷⁵

²⁷² GİB tarafından verilen 03.07.2007 tarihli ve 6802-7 sayılı özelge.

²⁷³ 11.07.1992 tarihli ve 21281 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

²⁷⁴ GİB tarafından verilen 01.05.2007 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

²⁷⁵ GİB tarafından verilen 10.06.2007 tarihli ve 6802-7 sayılı özelge.

2.11. Sosyal Güvenlik Kurumlarının Kullandıkları Kredilere İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesinin (11) numaralı bendine göre, Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ile Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumunun kullandıkları krediler (müessese, teşebbüs ve iştirakleri hariç) KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.²⁷⁶

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesinin (A) bölümünün (7) numaralı alt bendinde, Emekli Sandığına verilen emekli çeklerinin iskonto edilmesi suretiyle kullanılan kredilerin KKDF kesintisinden istisna olduğu belirtilmiştir.

6 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesinde yer alan söz konusu istisna hükmü, KKDF Hakkında 8 Sıra No.lu Tebliğın 2 nci maddesi ile Tebliğın yayımlandığı 28.10.1990 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılmıştır.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesini yeniden düzenleyen KKDF Hakkında 10 Sıra No.lu Tebliğ ile söz konusu maddeye (19) numaralı bent olarak, “*Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ile Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu'nun kullandıkları krediler (Müessese, teşebbüs ve iştirakleri hariç)*” hükmü eklenmiştir.

Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ile Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumunun kullandıkları kredilerin KKDF kesintisinden istisna edilmesine ilişkin hüküm; Merkez Bankası tarafından tebliğler ile belirlenen istisna uygulanacak işlemlerin 88/12944 sayılı Kararın 4 üncü maddesine eklendiği 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan düzenlemede yer verilmiştir.

Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ile Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumunun kullandıkları kredilerde KKDF kesintisi istisnası uygulaması ile sosyal güvenlik kurumlarının kredi maliyetleri düşürülerek kredi imkanlarının genişletilmesi amaçlanmıştır.

Öte yandan, 16.06.2006 tarihli ve 26200 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 106 ncı maddesiyle; Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ile Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumuna ilişkin düzenlemelerin yürürlükten kaldırılmış olup bunun sonucunda istisna düzenlemesinde yer alan kurumlar Sosyal Güvenlik

---

²⁷⁶ 23.01.1996 tarihli ve 22532 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 16 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

Kurumu çatısı altında toplanmıştır. Ayrıca, 5510 sayılı Kanununun 104 üncü maddesine göre, söz konusu sosyal güvenlik kurumlarına yapılan atıflar Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılmış sayılmaktadır. Bu durumda, Sosyal Güvenlik Kurumunun kullandığı krediler KKDF kesintisinden istisna bulunmaktadır.

2.12. Bağlı Muamele veya Takas İşlemlerine İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (12) numaralı bendine göre, bağlı muamele veya takas işlemleri KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

26.08.1989 tarihli ve 20264 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin KKDF kesintisi istisnalarını düzenleyen 3 üncü maddesinde, bağlı muamele ve takas işlemlerini KKDF kesintisinden istisna tutan bir hükme yer verilmemiştir.

Bağlı muamele veya takas işlemlerinde KKDF kesintisi istisnası, KKDF Hakkında 11 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinde yapılan değişiklikle (12) numaralı bent olarak düzenlenmiş ve bu Tebliğin yayımı tarihi olan 12.09.1995 tarihi itibarıyla KKDF kesintisi istisnası kapsamına alınmıştır.

Merkez Bankası tarafından tebliğler ile belirlenen istisna uygulanacak işlemlerin 88/12944 sayılı Kararın 4 üncü maddesine eklendiği 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan düzenlemede de bağlı muamele veya takas işlemlerine ilişkin istisna hükmüne yer verilmiştir.

2.12.1. Bağlı Muamele İşlemlerinde İstisna Uygulaması

Bağlı muamele; ithal edilen mal, hizmet ve teknoloji bedelinin mal, hizmet ve teknoloji ihracı ile karşılandığı, ithal veya ihraç fazlalığının döviz olarak ödendiği veya tahsil edildiği bir ödeme şeklidir.²⁷⁷

İthalat mevzuatı gereğince, bağlı muamele izni kapsamında gerçekleştirilen ithalat ve ihracat işlemlerinde ithalatın ve ihracatın İhracatçı Birlikleri tarafından verilen izin belgesindeki süre (ek süreler dahil) içinde gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Verilen süreyi takip eden (ek süreler dahil) 90 gün içinde ithalat ve ihracat hesabının kapatılmasını teminen aracılık eden bankaya müracaat edilmesi zorunludur.

Buna göre, bağlı muamele izni kapsamında gerçekleştirilen ithalat işlemlerinde, ihracatın yapılmaması veya ihracat bedellerinin ithalat bedellerini karşılamaması halinde, ithalat veya ithalatın ihracatla karşılanmayan kısmı, özel takas işlemlerinde olduğu gibi, mal mukabili

²⁷⁷ Merkez Bankasının 23.06.2004 tarihli ve 2004/YB-50 sayılı Genelgesi.

ödeme olarak kabul edilecektir. Dolayısıyla, KKDF mevzuatına göre mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalat KKDF kesintisine tabi olduğundan, bağlı muamele izin belgesi kapsamında yapılan ancak bedeli ihracatla karşılanmayan ya da kısmen karşılanan ithalat işlemleri KKDF kesintisine tabi olacaktır.²⁷⁸

2.12.2. Takas ve Özel Takas İşlemlerinde İstisna Uygulaması

Özel takas işlemi gerek ithalat gerekse ihracat ödeme şekilleri arasında belirtilmiştir. Mal ve/veya hizmet ihraç ve ithalinde karşılıklı tarafların aynı gerçek veya tüzel kişiler olması halinde, mal ve/veya hizmet ihraç bedelleri ile mal ve/veya hizmet ithal bedellerinin herhangi bir para hareketi olmaksızın kısmen veya tamamen birbiri ile takas edilmesidir.

Mal veya hizmet ihraç bedelleri ile mal ithal bedellerinin takas talebinin mal ithalatından önce yapılması halinde, fiili ithal tarihinden itibaren 180 gün içinde mal ithalatının gerçekleştirilmesi; mal ithalatının takas talebinden önce gerçekleştirilmesi durumunda ise, fiili ithal tarihinden itibaren 180 gün içinde bir ihracat veya bir hizmet bedeli ile takas talebinde bulunulması gerekmektedir. Bu şartlara uyulmaması ya da ihraç bedellerinin ithal bedellerini karşılamaması halinde, söz konusu ithalat veya ithalatın karşılanmayan kısmı mal mukabili ödeme olarak kabul edilerek KKDF kesintisi istisnası uygulanmayacaktır.

Gümrük beyannamesinde ödeme şekli özel takas olarak belirtilen ithalat işlemleri gümrük idarelerince aracı bankaya bildirilecek olup, fiili ithal tarihinden itibaren 180 gün içinde mal ve/veya hizmet ihraç bedeli ile takas talebinde bulunulmaması veya mal ve/veya hizmet ihraç bedelinin ithalat bedeli tutarını karşılamaması halinde bu durum KKDF kesintisi ve cezai faizin tahsilini teminen ilgili gümrük idaresi tarafından aracı bankaya bildirilecektir.²⁷⁹

Merkez Bankasının 23.06.2004 tarihli ve 2004/YB-50 sayılı Merkez Bankası Genelgesinde yapılan açıklamalar çerçevesinde bağlı muamele ve takas işlemlerine KKDF kesintisi istisnası uygulanacak, şartların ihlali durumunda istisna uygulanan KKDF kesintisi tutarı cezai faizi ile birlikte tahsil edilecektir.

Takas ve Bağlı Muamele Yoluyla Yapılacak İhracata İlişkin 2006/4 Seri No.lu Tebliğ, İhracat 2008/10 sayılı Tebliğ ile yürürlükten kaldırıldığından halihazırda takasa ilişkin ithalat ve ihracat işlemlerinin takibinin nasıl yapılacağına dair usul ve esasları düzenleyen bir mevzuat bulunmamakta dolayısıyla söz konusu işlemlerde KKDF istisnası uygulanmamaktaydı.

---

²⁷⁸ Merkez Bankasının 01.07.1999 tarihli ve 99/2 sayılı Talimatı.

²⁷⁹ Merkez Bankasının 09.03.1999 tarihli ve 99/1 sayılı Talimatı.

2.12.3. 2013/21 Sayılı Takas Genelgesi

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından çıkarılan 28/06/2013 tarihli ve 2013/21 sayılı genelge ile takasa ilişkin takip süreci düzenlenerek bu işlemlerdeki KKDF istisnası uygulaması hayata geçirilmiştir. Bu genelgede, bankacılık sisteminin kullanılmadığı veya kullanılmadığı durumlarla sınırlı ve bu ülkelerle yapılan ticarete mahsus olmak üzere, ödeme şeklinin takas olarak beyan edildiği hallerde, KKDF kesintisi yapılmaması için aranılan şartlar şöyle sıralanmıştır.

1- Takas işleminde tarafların aynı gerçek veya tüzel kişi olması,

2-Takas işlemine ilişkin ithalat ve ihracat işleminin aynı gümrük müdürlüğünden yapılması,

3-Takas işlemi gerçekleştirileceğinin ithalat ve ihracat işlemlerinin yapılması planlanan gümrük müdürlüğüne ekte yer alan dilekçe ile bildirilmesi ve takasa ilişkin sözleşmenin (Takas sözleşmesinin ithal ve ihraç edilecek eşyanın cinsini, Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonunu, miktarını, birim fiyatını, toplam değerini ve sözleşme süresini içermesi gereklidir.) aslı ve yeminli tercüman tarafından yapılan Türkçe çevirisinin dilekçeye eklenmesi,

4-Takas işlemi kapsamında yapılan ithalatlarda KKDF tutarı için 4458 sayılı Gümrük Kanununun 202'inci maddesi çerçevesinde teminat verilmesi,

5-Eşya ihracatının önce yapılması halinde, ilk ihracat beyannamesinin tescil tarihinden itibaren 3 ay içerisinde takas işleminin tamamlanması,

6-Eşya ithalatının önce yapılması halinde, ilk ithalat beyannamesinin tescil tarihinden itibaren 3 ay içerisinde takas işleminin tamamlanması.

Söz konusu takas işlemine konu ithalat ve ihracatın firma beyanı doğrultusunda gerçekleştirildiğinin gümrük idaresince anlaşılmasını müteakip alınan teminatlar çözülecektir. Diğer taraftan, ithalat ve ihracatın tamamen veya kısmen gerçekleştirilmemesi halinde ise ithalatın ihracatı aşan kısmı için KKDF ile buna bağlı diğer alacakların tahsili gerekmektedir.

Genelgede, Bankacılık sisteminin kullanılmadığı veya kullanılmadığı ülkeler Gümrükler Genel Müdürlüğüne belirlenecek ve duyurulacağı belirtilmiştir. Anılan genelge kapsamına giren ülke olarak ilk olarak İran belirlenerek duyurulmuştur. Böylece, bankacılık sisteminin çalışmadığı belirlenen İran'dan ithalat yapan mükelleflerin gerekli şartları yerine getirmek suretiyle takas genelgesinde sağlanan imkandan yararlanabilecekler ve KKDF ödemeyeceklerdir.

2.13. Bankalarca Yapılan İskonto İşlemlerinden Senetleri Reeskonta Kabul Edilenlere İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesinin (13) numaralı bendine göre, bankalarca yapılan vadeli ihracat alacakları ile ilgili iskonto işlemlerinden senetleri reeskonta kabul edilenler KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğın fon kesintisi istisnalarını düzenleyen 3 üncü maddesinde, bankalarca yapılan vadeli ihracat alacakları ile ilgili iskonto işlemlerinden senetleri reeskonta kabul edilenler için bir KKDF kesintisi istisnası düzenlemesi yer almamaktadır.

Ancak, KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesini yeniden düzenleyen 10 Sıra No.lu Tebliğ ile 6 Sıra No.lu Tebliğın 3/13 üncü maddesinde *“Bankalarca yapılan vadeli ihracat alacakları ile ilgili iskonto işlemlerinden senetleri reeskonta kabul edilenler”* hükmüne yer verilerek KKDF kesintisi istisnası düzenlenmiştir.

Bankalar tarafından yapılan vadeli ihracat alacakları ile ilgili iskonto işlemlerinden senetleri reeskonta kabul edilenlerin KKDF kesintisinden istisna olduğuna ilişkin hükme, Merkez Bankası tarafından tebliğler ile belirlenen istisna uygulanacak işlemlerin 88/12944 sayılı Kararın 4 üncü maddesine eklendiği 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan düzenlemede de yer verilmiştir.

2.14. Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Kullanılan Kredilere İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesinin (14) numaralı bendine göre, YTB kapsamında kullanılan krediler KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.²⁸⁰ YTB kapsamında kullanılan kredilerde KKDF kesintisi istisnası, KKDF'nin kurulduğu tarihten itibaren uygulanmaktadır.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesinin (B) bölümünün (3) numaralı bendinde; YTB kapsamında dış kredi almaları öngörülenlerin prefinansman kredileri hariç, sağlayacağı krediler ile verilen döviz tahsisini aşmamak şartıyla kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılacak ithalatın KKDF kesintisinden istisna olduğú hükme bağlanmıştır.

KKDF Hakkında 10 Sıra No.lu Tebliğ ile 6 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesinde yapılan değişiklik ile söz konusu maddenin (11) numaralı bendinde, YTB kapsamında dış kredi almaları öngörülenlerin sağlayacağı

---

²⁸⁰ 23.01.1996 tarihli ve 22532 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 16 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

döviz kredileri ile kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılacak ithalat işlemlerine ilişkin istisna hükmüne yer verilmiştir.

KKDF Hakkında 11 Sıra No.lu Tebliğ ile YTB kapsamında kullanılan krediler ile vadeli ithalat ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta KKDF kesintisi istisnasını düzenleyen KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/11 inci maddesi, *“Yatırım teşvik belgesi kapsamında yapılan ithalat ve belge kapsamında kullanılan 2 yıldan uzun vadeli krediler”* şeklinde değiştirilmiştir.

Merkez Bankası tarafından tebliğler ile belirlenen istisna uygulanacak işlemlerin 88/12944 sayılı Kararın 4 üncü maddesine eklendiği 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan düzenlemede, YTB kapsamında yapılan ithalat ve belge kapsamında kullanılan 2 yıldan uzun vadeli kredilere ilişkin istisna hükmüne yer verilmiştir.

KKDF Hakkında 16 Sıra No.lu Tebliğ ile 6 Sıra No.lu Tebliğin KKDF kesintisi istisnalarını düzenleyen 3 üncü maddesinin (9), (10), (11), (14) ve (15) numaralı bentlerinde değişiklik yapılmış ve söz konusu istisna, (14) numaralı bentte *“Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılan krediler”* olarak düzenlenmiştir.

Ancak, Merkez Bankasının 05.08.1996 tarihli ve 96/2 sayılı Talimatı uyarınca, YTB kapsamında vadeli ithalat ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemleri de KKDF kesintisinden istisnadır.²⁸¹

Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında 2012/3305 sayılı Kararın²⁸² 7/1 maddesinde; *“Yatırımların bu Karar kapsamındaki destek unsurlarından yararlanabilmesi için, makroekonomik programlar ve arz-talep dengesi dikkate alınarak yapılacak sektörel, malî ve teknik değerlendirmeler çerçevesinde projenin uygun görülmesi ve teşvik belgesi düzenlenmesi gerekir.”* hükmüne yer verilmiştir.

Yatırım teşvik belgesi, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin 2012/1 No.lu Tebliğin²⁸³ 3 üncü maddesinde, yatırımın karakteristik değerlerini ihtiva eden, yatırımın bu değerler ve tespit edilen şartlara uygun olarak gerçekleştirilmesi halinde üzerinde kayıtlı destek unsurlarından istifade imkanı sağlayan, bu Tebliğin istinat ettiği Kararın amaçlarına uygun olarak gerçekleştirilecek yatırımlar için düzenlenen bir belge şeklinde tanımlanmıştır.

2012/1 No.lu Tebliğin 4 üncü maddesinde; gerçek kişiler, adi ortaklıklar, sermaye şirketleri, kooperatifler, iş ortaklıkları, kamu kurum ve kuruluşları

²⁸¹ GİB tarafından verilen 11.09.2008 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

²⁸² 19.06.2012 tarihli ve 28328 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

²⁸³ 20.06.2012 tarihli ve 28329 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

(genel ve katma bütçeli kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri, belediyeler ve kamu iktisadi teşebbüsleri ile bunların sermaye bileşimindeki hisse oranları yüzde elliye geçen kurum ve kuruluşlar) ve kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları, dernekler ve vakıflar ile yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubelerine müracaatları üzerine ve 2012/1 sayılı Tebliğde belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde Ekonomi Bakanlığı tarafından YTB verilebilmektedir.

Merkez Bankasınca yayımlanan 02.01.2002 tarihli ve 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (2.1.4.) numaralı bölümünde yapılan açıklamalara göre, bankalar tarafından YTB'nin Yabancı Kaynak Bölümünde iç kredi, dış kredi veya döviz kredisi alması öngörülen firmalara bu kredilerin toplam tutarı kadar dayandığı kara ve tebliğdeki öz kaynak yabancı kaynak oranının bozulmaması ve yabancı kaynak tutarlarının aşılması kaydıyla "*Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Kullanılacak Kredilere İlişkin Esas ve Usullere*" göre kredi kullanılabilmesi mümkün bulunmaktadır.

Bankalar tarafından söz konusu krediler, döviz gelirleri yanında Türk Lirası ile de kapatılabilecektir. Başka bir deyişle kredilerin geri ödemeleri döviz gelirleriyle yapılabileceği gibi Türk Lirasıyla da yapılabilmektedir.

2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin (2.1.4.3.) numaralı bölümünde, YTB kapsamında kullanılacak kredilere ilişkin esas ve usuller belirlenmiştir. Bu bölümde yer alan açıklamalara göre, YTB'de öngörülen yabancı kaynak tutarını aşmamak koşuluyla bir (1) yıl ve daha uzun vadeli olarak yurt içinden veya yurt dışından sağlanan krediler yatırım kredisi olarak nitelendirilir.

Bu nedenle, Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılacak yatırım kredilerinde, vadenin en az bir yıl (365 gün) veya daha uzun süreli olması gerekmektedir.

Türkiye'de yerleşik kişilerin yatırım teşvik belgesi kapsamında kullanacakları yatırım kredilerini;

- yurt içindeki bankalardan Türk Lirası olarak nakdi kredi şeklinde (iç kredi),

- yurt içindeki bankaların kendi kaynaklarından nakdi döviz kredisi şeklinde (döviz kredisi) ya da

- yurt dışından nakdi döviz kredisi şeklinde (dış kredi)

sağlamaları mümkündür.

Yatırım teşvik belgesinde "*yatırım finansmanı*" başlığı altında "*yabancı kaynaklar*" bölümünde yer alan iç kredi, dış kredi ve döviz kredisinden

herhangi birisi, ikisi veya hepsi birlikte, karardaki öz kaynak oranının bozulmaması ve yabancı kaynaklar tutarının aşılmaması kaydıyla bankalar tarafından doğrudan kullanılabilir veya yurt dışından kullanımına aracılık edilebilir.

Bir yıl veya daha uzun vadeli kredi tanımından; anapara geri ödemeleri ile birlikte ortalama vadesi (anapara ödemelerinin ödeme tarihlerine göre ağırlıklı ortalaması) bir yıldan uzun olan kredilerin anlaşılması gerekmektedir. Ortalama vadesi bir (1) yılın altında kalan krediler yatırım kredisi olarak YTB kapsamında değerlendirilemez. Bu nedenle vadesi bir (1) yılın altında kalan kredilerin YTB ile ilişkilendirilmemesi gerekmektedir.

YTB kapsamında 1 yıldan uzun vadeli olarak kullanılmaya başlanan kredilerin 1 yıldan önce kapatılması veya geri ödemelerle ortalama vadesinin 1 yılın altına düşmesi durumunda, söz konusu kredilerin YTB kapsamında kullanılan bir kredi olarak mütalaa edilmesi mümkün bulunmamaktadır.²⁸⁴ Buna göre, vadesi bir (1) yılın altına düşmesinden dolayı YTB kapsamında değerlendirilmeyen bu tür kredilerin;

a- Yurt dışından nakdi döviz kredisi şeklinde (dış kredi olarak) sağlanmış olması durumunda, fon kesintisi oranı bu tür krediler için % 3 olarak belirlendiğinden, bu oran üzerinden KKDF hesaplanması ve cezai faiz uygulanması,

b- Yurt içindeki bankalardan iç kredi (Türk Lirası kredi) veya döviz kredisi şeklinde 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yayımından önce (29 Temmuz 2004 tarihinden önce) kullanılmış olması durumunda, bu tarihten önce geçerli olan oranlar üzerinden KKDF hesaplanması ve cezai faiz uygulanması,

c- Yurt içindeki bankalardan iç kredi (Türk Lirası kredi) veya döviz kredisi şeklinde 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yayımından sonra (29 Temmuz 2004 tarihinden sonra) kullanılmış olması durumunda ise fon kesinti oranı % 0 (sıfır) olarak belirlendiğinden kesinti ve cezai faiz uygulanmaması

gerekmektedir.²⁸⁵

Ayrıca, YTB kapsamında kullanılacak kredilerde azami vade sınırı bulunmamaktadır. YTB'de öngörölmüş bir iç kredi, dış kredi veya döviz kredisinin vadesinin, belgenin süresi içinde kalması da şart değildir.

Bu kredilerde ortalama vadenin hesaplanmasında uygulanacak yöntem konusunda ise Merkez Bankasının 5 Ağustos 1996 tarih ve 96/2 sayılı

²⁸⁴ Maliye Bakanlığının 12.12.2002 tarihli ve 54174 sayılı özelgesi.

²⁸⁵ Maliye Bakanlığının Merkez Bankası muhatap 12.10.2006 tarihli ve 79509 sayılı yazısı.

Genelgesindeki açıklamalara göre işlem yapılması gerekmektedir.²⁸⁶

Kredi, YTB'de belirtilen şartlara (örneğin, krediyle ilgili özel bir vade konmuş ise bu vadeye uyulacaktır.) uygun olarak belge kapsamındaki işlemleri için yatırımcının tercihleri doğrultusunda döviz ve/veya Türk Lirası ihtiyaçlarının finansmanında kullanılacaktır.

Dış kredinin, yatırımcının Türkiye'deki Türk Lirası ihtiyaçlarının finansmanı için kullanılacak bölümü, yatırım henüz tamamlanmadığından yatırım kredisi olarak dikkate alınır, işletme kredisi olarak nitelendirilemez.

Yurt dışından sağlanan ve Türk Lirası olarak kullanılan işletme kredilerinin, YTB'de işletme kredisi adı altında yer alan kredi kapsamına alınması ise mümkün değildir.

Bankalar, bu kredilerin YTB kapsamındaki ithalat, hizmet ve döviz ödemesi gerektiren diğer giderlerin ödenmesinde kullanıp kullanılmadığının tespiti için bedeli krediden ödenen ithalatla ilgili gümrük beyannamesi, gümrükçe onaylı fatura ve hizmet ithali ile ilgili faturaların üzerine kredi referans numaraları ile YTB tarih ve sayısını yazarak onaylayacaklardır.

Ancak, tamamlama vizesi esnasında gerçekleşme değerlerinin üzerinde vergi, resim ve harç istisnası ve KKDF istisnasından yararlanıldığına tespit edilmesi halinde fazladan uygulanan destek unsurları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.²⁸⁷

KKDF kesintilerinin vergi dairelerince takip ve tahsiline ilişkin usul ve esasları belirleyen Maliye Bakanlığının 14.02.2002 tarihli ve 7503 sayılı 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinin "*Fon Kesintilerinin Süresinde Yatırılmaması*" başlığını taşıyan (4) numaralı bölümünde; hatalı yorum sonucu bankalarca yatırım teşvik belgesi kapsamında fazla kredi kullandırılması durumunda, fazla kullandırılan kısma tekabül eden fon kesintilerinin cezai faizi ile birlikte yatırılmasından krediyi kullandıran bankaların sorumlu olduğu; Başbakanlık Hazine Müsteşarlığınca yatırımı tamamlama vizesinin yapılması sırasında yatırımın eksik gerçekleşmesi veya yatırım teşvik belgesinin değişik nedenlerle adı geçen Müsteşarlık tarafından iptal edilmesi durumunda ise belge kapsamı dışında kalan kredilere ilişkin KKDF kesintisi ve cezai faizin tahsilinden bankaların sorumlu olmadığı; KKDF kesintisi istisnası uygulandığı için başlangıçta alınmayan KKDF kesintisi tutarı ile cezai faizin ilgili gerçek ve tüzel kişilerden bağlı oldukları vergi dairelerince iç genelgede belirtilen esaslara göre takip ve tahsil edileceği belirtilmektedir.

---

²⁸⁶ Hazine Müsteşarlığının 21.1.2000-4700, Maliye Bakanlığının 16.05.2000-23350 tarihli ve sayılı yazıları.

²⁸⁷ 17.07.2003 tarihli ve 25171 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2003/3 sayılı Tebliğ.

Söz konusu istisna uygulamasına ilişkin özellik arz eden durumlar aşağıda açıklanmıştır.

2.14.1. YTB'nin Devri

YTB'nin ve bu belge kapsamında kullanılmaya başlanan kredilerin aynı şartlarla (YTB kapsamından çıkarılmaması, vade yapısının bozulmaması gibi) başka bir firmaya devredilmesi halinde, YTB'yi devralan firmanın belge kapsamında kullandığı kredilerden KKDF kesintisi yapılmayacaktır.²⁸⁸

2.14.2. YTB Kapsamında Vadeli Akreditif Ödeme Şekline Göre Yapılan İthalatta Akreditifin Belge Süresinden Sonra Temdit Edilmesi

YTB kapsamında vadeli akreditif ödeme şekline göre yapılan bir ithalat işleminde, vadeli akreditif ödeme vadesinin belge süresinden sonra temdit edilmesi halinde, söz konusu temdit işlemi KKDF kesintisi istisnasından yararlandırılacaktır.²⁸⁹

2.14.3. YTB Kapsamında Kullanılan Döviz Kredisinin Belge Süresinden Sonra Temdit Edilmesi

YTB kapsamında kullanılan döviz kredisinin belge süresinin bitiminden sonra aynı belge kapsamında değerlendirilerek temdit edilmesi durumunda, temdit edilen krediye KKDF istisnası uygulanmaya devam edilecektir.²⁹⁰

2.14.4. Yurt Dışından Sağlanan ve TL Olarak Kullanılan İşletme Kredileri

Yurt dışından sağlanan ve Türk lirası olarak kullanılan işletme kredilerinin, YTB'de işletme kredisi adı altında yer alan kredi kapsamına alınması mümkün değildir.

2.14.5. YTB'de Öngörülen Kredi Tutarından Daha Fazla Kredi Kullanılması

2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinin "Fon Kesintilerinin Süresinde Yatırılmaması" başlıklı bölümünde, "Fon kesintilerinin süresinde yatırılmasından, kredi kullanan, krediyi kullandıran veya kullanılmasına aracılık eden ve kredili ithalatta tahsilatı yapan bankalar, özel finans kurumları, finansman şirketleri ve gümrük idareleri sorumludur.

²⁸⁸ Merkez Bankasının 10.12.2000 tarihli ve 142709 sayılı özelgesi.

²⁸⁹ Merkez Bankasının 21.03.2001 tarihli ve 35764 sayılı özelgesi.

²⁹⁰ Merkez Bankasının 29.08.1999 tarihli ve 96576 sayılı özelgesi.

Hatalı yorum sonucu bankalarca yatırım teşvik belgesi kapsamında fazla kredi kullandırımı durumunda da, fazla kullandırılan kısma tekabül eden fon kesintilerinin cezai faizi ile birlikte yatırılmasından krediyi kullandıran bankalar sorumlu bulunmaktadır." denilmektedir.

Bu nedenle, YTB'de öngörülen kredi tutarının aşılması halinde (YTB'de yazılı kredi tutarından daha fazla kredi kullandırılması durumunda), fazla kullandırılan krediye ilişkin olarak hesaplanacak KKDF ve cezai faizinin yukarıda belirtilen esaslar çerçevesinde ilgili bankanın genel müdürlüğünden tahsil edilmesi gerekmektedir.²⁹¹

2.14.6. Taahhüt Hesabı Kapatılan Ancak Tamamlama Vizesi Yapılmayan YTB Yerine Kaim Olmak Üzere Düzenlenen Yeni YTB Kapsamında Kullandırılan Krediler

Taahhüt hesabı kapatılan ancak tamamlama vizesi yapılmayan bir YTB yerine kaim olmak üzere düzenlenen yeni YTB'nin önceki belgenin tüm hak ve yükümlülüklerini kapsaması ve ihracat taahhüdünün kapatılması ile tamamlama vizesinin ayrı işlemler olması nedeniyle, yeni belgede yazılı azami kredi miktarının aşılması kaydıyla KKDF kesintisi istisnası uygulanmaya devam olunacaktır.²⁹²

Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılan krediler ile belge kapsamında kredili ithalat ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemleri, Merkez Bankası tarafından yayımlanan 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinde belirlenen esas ve usuller çerçevesinde KKDF kesintisinden istisnadır.

Konu hakkında Gelir İdaresince verilen 09.08.2006 - 12.10.2006 – 01.03.2007 tarihli ve 6802-2-7 sayılı özelgelerde; vadesi 1 (bir) yılın altına düşmesinden dolayı YTB kapsamında değerlendirilmeyen kredilerin;

-Yurt dışından nakdi döviz kredisi şeklinde (dış kredi) sağlanmış olması durumunda, yürürlükteki oran üzerinden KKDF hesaplanması ve cezai faiz uygulanması,

-Yurt içindeki bankalardan iç kredi veya döviz kredisi şeklinde 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yayımından önce (29.07.2004 tarihinden önce) kullandırılmış olması durumunda, bu tarihten önce geçerli olan oranlar üzerinden KKDF hesaplanması ve cezai faiz uygulanması,

-Yurt içindeki bankalardan iç kredi veya döviz kredisi şeklinde 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yayımından sonra (29.07.2004

---

²⁹¹ Maliye Bakanlığının 20.09.2002 tarihli ve 38710 sayılı, 03.04.2007 tarihli ve 6802-7 sayılı, 04.06.2007 tarihli ve 6802-2 sayılı özelgeleri.

²⁹² Merkez Bankasının 06.08.2000 tarihli ve 102831 sayılı özelgesi.

tarihinden sonra) kullanılmış olması durumunda ise Fon kesinti oranı % 0 (sıfır) olarak belirlendiğinden kesinti ve cezai faiz uygulanmaması,

gerektiği, bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan "diğer krediler" de % 0 (sıfır) dan farklı bir oran belirleninceye kadar uygulamanın bu şekilde sürdürüleceği belirtilmiştir.

2.15. Türkiye İhracat Kredi Bankasının Kredi İşlemlerine İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (15) numaralı bendine göre, Türkiye İhracat Kredi Bankasınca yurt dışından sağlanan krediler ile bankalarca yurt dışından sağlanan kredilerden Türkiye İhracat Kredi Bankasına kullanılan kısım KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesine KKDF Hakkında 12 Sıra No.lu Tebliğin²⁹³ 2 nci maddesi ile (15) numaralı bent olarak eklenen ve Türkiye İhracat Kredi Bankası'nın (Eximbank) yurt dışından kullandığı krediler ile bankalarca yurt dışından sağlanan ve Eximbank'a kullanılan kredilerde KKDF kesintisi istisnasını düzenleyen hüküm, 17.12.1998 tarihli ve 23556 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22 No.lu Tebliğ ile 01.01.1999 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmıştır.

KKDF Hakkında 22 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladığı kredilerde KKDF kesintisi oranının 01.01.1999 tarihinden itibaren sıfır olarak uygulanmaya başlaması ile birlikte Türkiye İhracat Kredi Bankasına KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/15 inci maddesindeki KKDF kesintisi istisnasının bir önemi kalmadığından bu madde hükmü uygulamadan kalkmıştır.

2.16. İthalatçılara Kullanılan Kredilere İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (16) numaralı bendine göre, yurt dışındaki ihracat kredi veya ihracat kredisi sigorta kurumları ile bu ülkelerin kredi garanti programları çerçevesinde, yapılacak ithalatın finansmanında kullanılmak üzere bankaların borçlu sıfatıyla sağladıkları kredilerin ortalama vadesi asgari 1 yıl olmak kaydıyla, ithalatçıya kullanılan kısmı KKDF'den istisna edilmiştir.²⁹⁴

KKDF Hakkında 13 Sıra No.lu Tebliğin 1 inci maddesi ile KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesine (16) numaralı bent olarak eklenen "*Yurt dışındaki ihracat kredi veya ihracat kredisi sigorta kurumları ile*

²⁹³ 22.09.1995 tarihli ve 22412 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

²⁹⁴ 17.12.1998 tarihli ve 23556 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

bu ülkelerin kredi garanti programları çerçevesinde, yapılacak ithalatın finansmanında kullanılmak üzere bankaların borçlu sıfatıyla sağladıkları krediler” hükmü, 08.12.1995 tarihinden itibaren uygulanmaya başlamıştır.

11.03.1997 tarihli ve 22930 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan KKDF Hakkında 19 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesi ile yapılan değişiklik sonucu “... ortalama vadesi asgari 2 yıl olmak kaydıyla, bu kredilerin ithalatçıya kullandırılan kısmı” da istisna kapsamına alınmıştır.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesinin (16) numaralı bendinde, KKDF Hakkında 22 Sıra No.lu Tebliğ ile son değişiklik yapılarak bu kredilerin ithalatçıya kullandırılan kısmı için aranılan 2 yıllık ortalama vade süresi, 01.01.1999 tarihinden itibaren 1 yıl olarak düzenlenmiştir.

Yurt dışındaki ihracat kredi veya ihracat kredisi sigorta kurumları ile bu ülkelerin kredi garanti programları çerçevesinde, yapılacak ithalatın finansmanında kullanılmak üzere bankaların borçlu sıfatıyla sağladıkları kredilerin ortalama vadesi asgari 1 yıl olmak kaydıyla, ithalatçıya kullandırılan kısmından KKDF kesintisi yapılmamasına ilişkin istisna hükmünün uygulamasına ilişkin açıklamalar Merkez Bankasının 22.11.1996 tarihli ve 96/7; 13.03.1997 tarihli ve 97/1 sayılı talimatlarında yer almaktadır.

Bu talimatlardaki açıklamalara göre;

-Bu tür kredi işlemlerinde, yurt dışındaki ihracatçının vesaik ibrazında ihracat bedelini yurt dışındaki kreditor kuruluştan alması dolayısıyla, ithalat vadeli bir nitelik taşımadığı için ithalat üzerinden fon kesintisi yapılması söz konusu değildir.

-GSM garanti programı çerçevesinde yapılan ithalat işlemlerinde olduğu gibi, bankaların borçlu olarak görüldüğü işlemlerde, bankanın yurt dışından sağladığı kredi, bu kapsamda fon kesintisinden istisnadır. Ancak banka tarafından sağlanan bu kredilerin ithalatçıya kullandırılması durumunda, fon mükellefi kredinin nihai borçlusu konumundaki ithalatçı olup, Kambiyo Mevzuatına göre ithalatın finansmanı amacıyla bankaların döviz kredisi kullandırması mümkün bulunmadığından bu tür kredilerin Türk Lirası kredi olarak değerlendirilerek fon kesintisine tabi tutulması gerekmektedir. Ayrıca bu tür krediler, firmaların yurt dışından aldığı kredi sayılmadığından KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesinin (20) numaralı bendi kapsamında fon kesintisinden istisna tutulması da mümkün bulunmamaktadır.

-Bankaların garantör olarak görüldüğü, ihracat bedelinin vesaik ibrazında yurt dışındaki ihracatçıya ödendiği kredilerde ise, garantör sıfatıyla hareket ettiğinden bankanın fon mükellefiyeti bulunmamakta, ithalatçının ithalatın finansmanı için yurt dışından sağladığı bir kredi söz konusu olmaktadır. Buna göre, kredinin kullanıldığı tarihte, başka bir deyişle, ihracat

bedelinin vesaik ibrazında yurt dışındaki ihracatçıya ödendiği tarihteki Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak anapara tutarı üzerinden fon kesintisi hesaplanacaktır. Bu şekilde sağlanan kredinin ortalama vadesi 2 yıl ve daha fazla ise, KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (20) numaralı bendi gereğince fon kesintisi istisnası uygulanacaktır.

-Yurt dışındaki ihracat kredi veya ihracat kredisi sigorta kurumları ile bu ülkelerin garanti programları çerçevesinde yapılacak ithalatın finansmanında kullanılmak üzere bankaların borçlu sıfatıyla sağladığı krediler, vadesine bakılmaksızın fon kesintisinden istisnadır. Bankaların borçlu sıfatıyla aldıkları bu kredileri ithalatçıya kullandırmaları aşamasında ithalatçının fon kesintisi istisnasından yararlandırılabilmesi için, bankaların borçlu sıfatıyla almış olduğu kredinin ortalama vadesinin asgari 2 yıl ve bu kredinin ithalatçıya, ortalama vadesi asgari 2 yıl olarak kullandırılması gerekmektedir. (KKDF Hakkında 22 Sıra No.lu Tebliğ ile bu süre 1 yıla indirilmiştir.)

-Yurt dışındaki ihracat kredi veya ihracat kredisi sigorta kurumları ile bu ülkelerin garanti programları çerçevesinde yapılacak ithalatın finansmanı için bankaların borçlu sıfatıyla sağladığı ortalama vadesi asgari 2 yıl olan kredilerden (KKDF Hakkında 22 Sıra No.lu Tebliğ ile bu süre 1 yıla indirilmiştir.), KKDF Hakkında 19 Sıra No.lu Tebliğin Resmi Gazete'de yayımlandığı 11.03.1997 tarihinden önce ortalama vadesi asgari 2 yıl olarak ithalatçıya kullandırılan kredilere, 11.03.1997 tarihinden sonra tahakkuk ettirilen faizler (dövizde endeksli ise faiz ve kur farkı) üzerinden fon kesintisi yapılmayacaktır.

Öte yandan, yurt içindeki banka aracılığı ile yurt dışından sağlanacak işletme kredisinin kısım kısım ilgili firma hesabına geçirilmesi ve bu kredinin geri ödemesinin kredi tutarının tamamının bir seferde yurt dışına transfer edilmesi suretiyle yapılması halinde bu krediye ilişkin ortalama vadenin ne şekilde hesaplanacağı, aynı yöntemin KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin 16 ncı bendi kapsamındaki krediler için de uygulanıp uygulanmayacağı hususu önem arz etmektedir.

Merkez Bankasının 05.08.1996 tarihli ve 96/2 sayılı Genelgesinin (6) numaralı bölümünde, ortalama vadenin, anapara ödemelerinin ödeme tarihlerine göre ağırlıklı ortalamasının alınması suretiyle hesaplanacağı, diğer bir anlatımla, kredinin geri ödenen anapara taksitlerinin kullanımda kalma süreleri ile ağırlıklandırılacağı ve bu tutarın kredi toplamına bölüneceği açıklamasına yer verilmiştir. Yurt dışından kısım kısım firma hesabına gelen kredinin geri ödemesinin bir defada yapılması durumunda da ortalama vadenin, kullanılan her bir kısım kredi için Genelge ekindeki tabloda yer alan örneğe uygun şekilde aynı esaslar çerçevesinde hesaplanması gerekmektedir.

Gelir İdaresince, anılan Genelgede belirtilen esaslara uygun şekilde

yapılacak hesaplama sonucunda bulunacak vadenin bir yıl ve üzeri olması durumunda KKDF kesintisi yapılmasına gerek bulunmadığı, KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin 16 ncı bendinde belirtilen istisna hükmü için de ortalama vadenin hesabında aynı yöntemle göre hesaplama yapılması mümkün bulunduğu yönünde görüş bildirilmiştir.²⁹⁵

2.16.1. İthalat Bedellerinin Türkiye'deki Bankaya Getirilmeksizin Doğrudan Yurt Dışındaki İhracatçıya Ödenmesi

Merkez Bankası Sermaye Hareketleri Genelgesinin “*Yurt Dışından Kredi Alınması*” başlıklı bölümünde, Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından nakdi kredi temin etmelerinin bu kredileri bankalar aracılığıyla kullanmaları kaydıyla serbest olduğu, söz konusu kredilerin mutlaka Türkiye’deki bankalar aracılığıyla yurda getirilerek kullanılmasının gerektiği, ancak anılan Genelge ekinde yer alan İhracat Kredi ve İhracat Kredisi Garanti Kuruluşlarının Listesinde kayıtlı kuruluşların garantisi kapsamında yurt dışından sağlanan kredilerin doğrudan yurt dışındaki ihracatçı firmaya ödenmesi durumunda bu şartın aranmayacağı belirtilmektedir.

İthalat bedellerinin, ihracat kredi kurumlarından veya ihracat kredisi garanti kuruluşlarının garantisi kapsamında yurt dışından sağlanan kredilerden karşılanmak suretiyle, yurt içindeki bankaya getirilmeksizin doğrudan yurt dışındaki ihracatçıya ödenmesi durumunda, bankalarca döviz satım belgesi düzenlenmediğinden, mal bedelinin yurt dışındaki ihracatçıya ödendiğine ilişkin bir yazının Gümrük İdaresine ibrazı gerekmektedir.²⁹⁶

Ayrıca, vadeli akreditif ödeme şekline göre yapılan ithalatta senedin yurt dışındaki ihracatçı tarafından yurt dışındaki ihracat kredi veya ihracat kredisi sigorta kurumları tarafından iskonto edilerek malların fiili ithali gerçekleşmeden önce mal bedelinin yurt dışındaki ihracatçıya ödenmesi halinde, bu durum Türkiye’ye vadeli ithalat ödeme şekline göre yapılan ithalatın niteliğini değiştirmeden (ihracatçıdan temin edilen bir aynı kredi söz konusu olduğundan ve yurt dışındaki ihracatçının iskonto suretiyle kendi finansmanını sağlamasının Türkiye’ye açılan nakdi bir kredi olarak nitelendirilmesi söz konusu olmadığından), vadeli ithalat ödeme şekline göre yapılan ithalatın KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2/1-D inci maddesine göre KKDF kesintisine tabi tutulması gerekmektedir.²⁹⁷

2.16.2. Mal İthaline İlişkin Olarak İslam Kalkınma Bankasından Sağlanan Krediler

İhracat kredi veya garanti kuruluşu olmamakla birlikte, nakit kredi yerine malın peşin alımı ve vadeli satış yöntemiyle finansman desteği sağlayan

²⁹⁵ GİB tarafından verilen 15.07.2007 tarihli ve 6802- sayılı özelge.

²⁹⁶ Merkez Bankasının 12.09.1996 tarihli ve 96/3 sayılı Talimatının (9) numaralı bölümü.

²⁹⁷ Maliye Bakanlığının 15.11.2002 tarihli ve 49165 sayılı özelgesi.

İslam Kalkınma Bankasından münhasıran mal ithaline yönelik olarak temin edilen kredilerin yurda getirilmeksizin doğrudan yurt dışındaki ihracatçılara ödenmesine Merkez Bankasının 09.03.1999 tarihli ve 99/YB-7 sayılı Genelgesi ile izin verilmiş olup, bu işlemin bir ithalat işlemi olarak değerlendirilmesi söz konusu değildir.

Bu nedenle, İslam Kalkınma Bankasından sağlanan ve kredi olarak nitelendirilen mal ithaline yönelik krediler üzerinden genel esaslara göre KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir. Ancak, bu kredilerin ortalama vadesinin asgari 3 yıl ve üzerinde olması durumunda, KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (20) numaralı bendi gereğince KKDF kesintisi istisnası uygulanacağı tabiidir.

2.16.3. GSM Kredilerinin Yurt İçindeki Bankalarca İthalatçıya Aktarılması

Merkez Bankası Sermaye Hareketleri Genelgesinin “*Yurt Dışından Kredi Alınması*” başlıklı bölümüne göre, Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından nakdi kredilerin mutlaka Türkiye’deki bankalar aracılığıyla yurda getirilerek kullanılmaları gerekmekte, ancak anılan Genelge ekinde yer alan İhracat Kredi ve İhracat Kredisi Garanti Kuruluşlarının Listesinde kayıtlı kuruluşların garantisi kapsamında yurt dışından sağlanan kredilerin doğrudan yurt dışındaki ihracatçı firmaya ödenmesi durumunda bu şartın aranmayacağı belirtilmektedir.

Gelir İdaresince söz konusu istisna kapsamında kullanılan kredilerin bankalarca ithalatçıya aktarılması durumuna ilişkin olarak verdiği özeltede;

- Bilanço dışında izlenip izlenmediğine bakılmaksızın bankaların borçlu sıfatı ile kullandığı ülke kredilerinin nihai borçlusunun ithalatçı firma olduğu, kredi sağlanan ülke mevzuatı gereğince bankanın kredi ilişkisinde borçlu olarak görüldüğü göz önüne alındığında, bu tür kredi işlemlerindeki KKDF yükümlülüğünün Tebliğin 2 nci maddesinin (B) bendi kapsamında değerlendirilmemesi,

- Akreditifin açılma tarihi dikkate alınmaksızın 02.01.2013 (bu tarih dahil) tarihinden sonra ithalatın finansmanı için kullanılan/kullanılacak İhracat Kredi ve İhracat Kredisi Garanti Kuruluşlarının Listesinde kayıtlı kuruluşların garantisi kapsamında yurt dışından sağlanan kredilerin doğrudan yurt dışındaki ihracatçı firmaya ödenmesi durumunda, ithalatçıya kullanılan kredinin ortalama vadelerine göre 2012/4116 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen oranlarda fon kesintisine tabi tutulması,

gerektiği belirtilmiştir.²⁹⁸

²⁹⁸ GİB tarafından verilen 22.05.2013 tarihli ve 45579 sayılı özeltede.

2.17. Bankalarca Yurt Dışından Sağlanan Kredilerin YTB Kapsamında Kullanılan Kısmı İle İhracatın İTB'ye Bağlanmış Finansmanında Kullanılan Kısma İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (17) numaralı bendine göre, bankalarca yurt dışından sağlanan kredilerin YTB kapsamında kullanılan kısmı ile ihracatın İTB'ye bağlanmış (ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler dahil) finansmanında kullanılan kısmı KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin KKDF kesintisi yapılmayacak kredileri düzenleyen 3 üncü maddesine, KKDF Hakkında 16 Sıra No.lu Tebliğ²⁹⁹ ile (17) numaralı bent olarak eklenen *“Bankalarca yurt dışından sağlanan kredilerin Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılan kısmı ile ihracatın (ihracatı teşvik belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler dahil) finansmanında kullanılan kısmı”* hükmü, KKDF Hakkında 22 Sıra No.lu Tebliğ³⁰⁰ ile 01.01.1999 tarihinden geçerli olmak üzere yürürlükten kaldırılmıştır.

Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılan kredilerin KKDF Hakkında 16 Sıra No.lu Tebliğ ile tamamen istisna kapsamına alınması; bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladığı kredilerde KKDF kesintisi oranının KKDF Hakkında 22 Sıra No.lu Tebliğ ile 01.01.1999 tarihinden itibaren %0 olarak belirlenmesi ve ihracatın finansmanı amacıyla kullanılan kredilerde KKDF oranının %0 olarak uygulaması nedeniyle söz konusu istisna hükmünün uygulama imkanı kalmamıştır.

2.18. Kuyumculukla İştigal Eden Kişilerce Kullanılan Altın Kredilerine İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (18) numaralı bendine göre, kuyumculukla iştigal eden gerçek ve tüzel kişilerce kullanılan altın kredileri KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.³⁰¹

26.08.1989 tarihinde yayımlanan KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğde yer almayan istisna hükmü, 22.07.1996 tarihli ve 22704 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan KKDF Hakkında 17 Sıra No.lu Tebliğ ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesine (18) numaralı bent olarak *“Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara ilişkin 95/32-13 sayılı Tebliğ çerçevesinde kullanılan altın kredileri”* olarak eklenmiştir.

---

²⁹⁹ 23.01.1996 tarihli ve 22532 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

³⁰⁰ 17.12.1998 tarihli ve 23556 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

³⁰¹ 10.11.2000 tarihli ve 24226 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 28 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

KKDF hakkında 28 Sıra No.lu Tebliğ³⁰² ile söz konusu istisna hükmü, “*Kuyumculukla iştigal eden gerçek ve tüzel kişilerce kullanılan altın kredileri*” olarak düzenlenmiştir.

Bu düzenleme, 95/32-13 sayılı Tebliğ yalnızca kuyumculukla iştigal eden kişilere altın kredisi kullanabilme imkanı tanımıştır. Bu nedenle daha önce sadece kuyumculukla iştigal eden kişilerin altın kredisi kullanılabilmesine imkan tanıyan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara ilişkin 95/32-13 sayılı Tebliğin, 2000/32-25 sayılı Tebliğ ile yürürlükten kaldırılması sonucu kuyumculukla iştigal edenler dışındaki kişilere de altın kredisi kullanabilme olanağının sağlanmış olması nedeniyle bu düzenleme yapılmıştır.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara ilişkin 2000/32-25 sayılı Tebliğde; kuyumculukla iştigal eden gerçek ve tüzel kişiler dışında Kıymetli Madenler Borsası üyesi bankaların altın depo hesapları karşılığı altınlar ile satın aldıkları altınların teslimi suretiyle müşterilerine altın kredisi kullanılabilecekleri hükme bağlanmış, böylece kuyumcular dışındaki kişilere de altın kredisi kullanabilme olanağı sağlanmıştır.³⁰³

Buna göre KKDF Hakkında 28 Sıra No.lu Tebliğ ile yapılan değişiklik ile istisna hükmünden yararlanacak olan kuyumcular açık olarak belirtilmiştir. Kuyumcular dışında kalan gerçek ve tüzel kişilere kullanılan altın kredileri, genel hükümler çerçevesinde KKDF’ye tabi tutulacaktır.

2.19. Borsa Para Piyasası İşlemlerine İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (19) numaralı bendine göre, İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Takas ve Saklama Bankası A.Ş. nezdinde kurulan borsa para piyasası işlemleri KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.³⁰⁴

22.07.1996 tarihli ve 22704 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan KKDF Hakkında 17 Sıra No.lu Tebliğ ile 6 Sıra No.lu Tebliğin KKDF kesintisi yapılmayacak işlemleri düzenleyen 3 üncü maddesine (19) numaralı bent olarak İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Takas ve Saklama Bankası A.Ş. nezdinde kurulan borsa para piyasası işlemleri KKDF kesintisinden istisna hükmü eklenmiştir.

Ayrıca, 06.12.2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu ile Takasbank’ın en büyük ortağı İstanbul Menkul Kıymetler Borsasının unvanı Borsa İstanbul A.Ş. (BİAŞ) olarak değişmiş; “*İMKB Takas ve Saklama*

³⁰² 10.11.2000 tarihli ve 24226 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

³⁰³ Merkez Bankasının 15.11.2000 tarihli ve 2000/7 sayılı Talimatı.

³⁰⁴ 22.07.1996 tarihli ve 22704 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17 No.lu Tebliğle eklenmiştir.

Bankası A.Ş.” olan Takasbank unvanı da, 29.03.2013 tarihinde Takasbank Genel Kurulunda alınan kararla ana sözleşme değiştirilerek “*İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş.-Takasbank*” olmuştur.

Bu düzenlemelere göre İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. nezdinde kurulmuş olan Borsa Para Piyasası işlemleri, KKDF Hakkında 17 Sıra No.lu Tebliğin yürürlüğe girdiği 22.07.1996 tarihinden itibaren KKDF kesintisinden istisna kapsamındadır.

2.20. Türkiye’de Yerleşik Kişilerce Yurt Dışından Sağlanan Döviz ve Altın Kredilerine İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 28 Sıra No.lu Tebliğle değişik 3 üncü maddesinin (20) numaralı bendine göre, Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanan, ortalama vadesi asgari 1 yıl olan döviz ve altın kredileri (Fiduciary işlemler hariç) KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

26.08.1989 tarihinde yayımlanan KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin “*B-Döviz Kredileri ve İthalat İşlemleri*” başlıklı fıkrasında söz konusu istisna ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Buna göre, vadelerine bakılmaksızın bankaların borçlu sıfatıyla temin edecekleri krediler ile Dış Ticaret Sermaye Şirketlerinin yurt dışından sağlayacakları krediler üzerinden KKDF kesintisi yapılmayacaktır.

KKDF Hakkında 10 Sıra No.lu Tebliğ³⁰⁵ ile yapılan değişiklik sonucu söz konusu istisna hükmü, “*Bankaların borçlu sıfatıyla yurt dışından temin edecekleri döviz kredileri*” şeklinde KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (10) numaralı bendi olarak düzenlenmiştir.

23.01.1996 tarihli ve 22532 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan KKDF Hakkında 16 Sıra No.lu Tebliğ ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/10 maddesi değiştirilmiş ve 3 üncü maddeye eklenen (17) numaralı bentte; bankalarca yurt dışından sağlanan kredilerin YTB kapsamında kullanılan kısmı ile ihracatın (ihracatı teşvik belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler dahil) finansmanında kullanılan kısmı”ndan KKDF kesintisi yapılmaması hükme bağlanmıştır.

Yapılan düzenleme ile bankaların yurt dışından sağladığı kredilerde KKDF kesintisi istisnası uygulanabilmesi için bu kredilerin YTB kapsamında veya ihracatın finansmanında kullanılması şartı getirilmiştir.

KKDF Hakkında 17 Sıra No.lu Tebliğ ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesine (20) numaralı bent olarak, “*Yurt dışından bankalarca sağlanan, ortalama vadesi asgari 1 yıl ve bankalar dışında Türkiye’de yerleşik kişilerce sağlanan ortalama vadesi asgari 2 yıl olan döviz kredileri (Fiduciary işlemler*

---

³⁰⁵ 06.04.1993 tarihli ve 21544 mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

hariç)” hükmü eklenmiştir.

KKDF Hakkında 19 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesi ile KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/20 maddesinde yer alan istisna hükmü, “Yurt dışından, bankalar ve finansman şirketlerince sağlanan ortalama vadesi asgari 1 yıl ve bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerce sağlanan ortalama vadesi asgari 2 yıl olan döviz kredileri (Fiduciary işlemler hariç)” şeklinde yeniden düzenlenerek, finansman şirketlerinin de bankalar gibi asgari ortalama vadesi 1 yıl olarak yurt dışından sağladığı krediler KKDF kesintisi istisnası kapsamına alınmıştır.

KKDF Hakkında 22 Sıra No.lu Tebliğ³⁰⁶ ile; bankaların yurt dışından sağladığı kredilerde KKDF kesintisi oranı %0’a indirilmiş ve 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/20 nci maddesi ise 01.01.1999 tarihinden itibaren “Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanan ortalama vadesi asgari 1 yıl olan döviz kredileri” şeklinde değiştirilmiştir. Buna göre, Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladığı ortalama vadesi asgari 1 yıl olan döviz kredileri KKDF kesintisinden istisnadır.

Merkez Bankasının 25.12.1998 tarihli ve 98/2 sayılı Talimatında; bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerce 01.01.1999 tarihinden önce yurt dışından sağlanan ve ortalama vadesi 2 yıl ve daha uzun olması nedeniyle KKDF kesintisi istisnası uygulanan döviz kredilerinin, 01.01.1999 tarihinden sonra ve vadesinden önce geri ödenmesinin istenilmesi halinde, geri ödeme tarihinde ortalama vadenin 1 yıldan uzun olması kaydıyla KKDF kesintisi yapılmayacağı; ancak erken ödeme nedeniyle kredinin vadesinin 1 yılın (01.01.1999 tarihinden önce 2 yılın altına düşmesinde) altına düşmesi halinde, geri ödemenin krediye aracılık eden banka tarafından yapılması durumunda aracılık eden bankaca, krediye aracılık eden banka dışında başka bir banka tarafından yapılması halinde ise bu banka tarafından başlangıçta alınmayan KKDF kesintilerinin, kredinin alınışının yapıldığı tarihten başlamak üzere yatırıldığı tarihe kadar hesaplanacak cezai faiziyle birlikte ödenmesi gerektiğini açıklanmıştır.

KKDF Hakkında 28 Sıra No.lu Tebliğ³⁰⁷ ile de bu bende yurt dışından sağlanan ve ortalama vadesi asgari 1 yıl olan altın kredileri eklenmiştir.

4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesine dayanılarak çıkarılan 24.12.2012 tarihli ve 2012/4116 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla 02.01.2013 tarihinden itibaren bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin, yurt dışından sağladıkları döviz ve altın kredilerinde (fiduciary işlemler hariç), kredinin ortalama vadesine göre farklı oranlarda KKDF uygulanması esası getirilmiştir. Kararda, bankalar ve finansman

³⁰⁶ 17.12.1998 tarihli ve 23556 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

³⁰⁷ 10.11.2000 tarihli ve 24226 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin, yurt dışından sağladıkları döviz ve altın kredilerinden ortalama vadesi 3 yıl ve üzerinde olanlar için KKDF oranı sıfır olarak belirlenmiştir.

Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları döviz ve altın kredilerine ilişkin KKDF hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğde ve 2012/4116 sayılı Kararda yer alan hükümler birlikte değerlendirildiğinde; bu kredilerde KKDF uygulaması aşağıdaki şekilde olacaktır.

- Bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladıkları döviz, altın veya TL kredilerinde sıfır oranlı KKDF uygulaması devam etmektedir.

- Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları ortalama vadesi asgari 1 yıl veya daha fazla olan ve fiduciary işlem olmayan döviz ve altın kredilerine ilişkin KKDF istisnası, 02.01.2013 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır.

- Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları ve daha önce de istisna kapsamına giren ortalama vadesi 3 yıl veya daha uzun döviz ve altın kredilerinde KKDF kesintisi yapılmayacaktır. Ancak, KKDF hesaplanmamasının nedeni bu kapsamındaki kredilerin istisna kapsamında olmasından değil bu tür kredilerin tabi olduğu kesinti oranının sıfır olarak belirlenmiş olmasıdır.

Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları döviz ve altın kredilerinde KKDF oranları belirlenirken konuya ilişkin 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/20 maddesindeki istisna düzenlemesinin kaldırılmasına ilişkin ayrı bir düzenleme yapılmasının gerektiği düşünülebilir. Ancak, KKDF mevzuatının hususiyeti bu düzenlemenin yapılmasına imkan vermemektedir. Öncelikle mülga edilen Kararname uygulamasının devam edeceğine ilişkin kanun düzenlemesi ile mevcut uygulama yürütülmektedir. Bunun yanı sıra fona kesinti yapılmayacak kredilere ilişkin düzenlemeler Merkez Bankasının çıkardığı tebliğlerle yapılmıştır. Bu tebliğlerin niteliği Bakanlar Kurulunun yetkisini kullanması mahiyetindedir.

Mevcut KKDF oran ve istisnalarına ilişkin düzenlemeler tebliğlerle yapılmış olduğundan Gelir İdaresince bazı kredilere uygulanacak KKDF oranı belirlenirken bu kredilere ilişkin tebliğde yer alan istisna hükmünü kaldıracak bir başka düzenleme yapılmasına gerek duyulmamıştır.

Sonuç olarak, 2012/4116 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/20 maddesindeki istisna düzenlemesinin kaldırılmış ancak aynı karar uyarınca bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları ortalama vadesi asgari 3 yıl ve üzerinde olan döviz ve altın kredileri üzerinden KKDF kesintisi yapılmayacaktır.

2.20.1. 2012/4116 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının Yürürlüğe Girmesinden Önce İstisnanın Uygulaması

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 4/a üncü maddesinde; “*Türkiye’ye döviz ithali serbesttir.*” hükmüne yer verilmiştir. Aynı Kararın 4/c maddesinde ise, Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışında yerleşik kişilerden, Türkiye’de yapacakları işlemler nedeniyle döviz kabul etmeleri serbest bırakılmıştır.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 17 nci maddesine göre, Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından kredi temin etmeleri mümkün olup, bu kredilerin bankalar aracılığıyla kullanılması gerekmektedir.³⁰⁸

Merkez Bankası tarafından yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2008-32/34 sayılı Tebliğde konuya ilişkin açıklamalar yapılmıştır. Söz konusu Tebliğin “*Krediler*” başlıklı 11 inci maddesinde, Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredileri bankalar aracılığı ile kullanabileceği; ancak aşağıdaki kredilerde bu şartın aranmayacağı belirtilmiştir.

a) Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışındaki işleriyle ilgili olarak yurt dışından sağladıkları krediler.

b) Türkiye’de yerleşik kişilerce ihracat kredi kurumlarından veya ihracat kredisi garanti kuruluşlarının garantisi kapsamında yurt dışından sağlanan ve doğrudan yurt dışındaki ihracatçı firmaya ödenen krediler.

c) İhracat kredi veya garanti kuruluşu olmamakla birlikte, nakit kredi yerine malın peşin alımı ve vadeli finansman desteği sağlayan yurt dışındaki kalkınma bankalarından sadece mal ithaline yönelik sağlanan krediler.

ç) Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından gemi satın alınması amacıyla yapılacak ithalat kapsamında sağlanan krediler.

Buna göre; gerek bankalar ve finansman şirketlerinin gerekse bunların dışında kalan gerçek ve tüzel kişilerin yurt dışından sağladığı krediler KKDF kesintisinin konusuna girmektedir. Söz konusu krediler, KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/20 maddesinde yer alan istisna hükmü uyarınca, ortalama vadeleri asgari 1 yıl olmak ve fiduciary işlem olarak değerlendirilmemek kaydıyla KKDF kesintisinden istisnadır.

³⁰⁸ Yurt dışından sağlanan kredilere ilişkin detaylı bilgi için Merkez Bankasının 02.01.2002 tarihli ve 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin 3. Bölümüne bakınız.

2.20.1.1. Yurt Dışından Kullanılan Kredinin Ortalama Vadesinin Hesaplanması

Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladığı kredilerde KKDF kesintisi istisnası uygulanabilmesi için bu kredilerin ortalama vadesinin asgari 1 yıl olması gerekmektedir. Söz konusu döviz kredilerinin temdit edilmesi durumunda istisna uygulanabilmesi için yapılan temditlerin ortalama vadesinin de asgari 1 yıl olması şarttır.³⁰⁹

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara ilişkin 91-32/5 sayılı Tebliğ’in³¹⁰ 42 nci maddesine göre 1 yıllık süreden 365 gün ifadesinin anlaşılması gerekmektedir. Buna göre, yurt dışından sağlanan ortalama vadesi asgari 1 yıl olan döviz kredilerine KKDF kesintisi istisnası uygulanabilmesi için anaparanın kullanımda kalma süresinin 365 günün altına düşmemesi, bir başka ifadeyle, kredinin kullanıldığı yıldaki gün ile iade edildiği yıldaki günün aynı olması gerekmektedir.³¹¹

Ortalama vade, anapara ödemelerinin ödeme tarihlerine göre ağırlıklı ortalamasının alınması suretiyle hesaplanacaktır. Kredinin geri ödenen anapara taksitleri kullanımda kalma süreleri ile ağırlıklandırılacak ve bu tutar kredi toplamına bölünecektir.³¹²

Merkez Bankasının 96/2 sayılı Talimatının ekinde yer alan ortalama vadenin hesaplanmasına ilişkin örnekler kitabın “Bölüm VI-2.16” bölümünde yer almaktadır.

2.20.1.2. Fiduciary İşlem Sayılmayan Durumlarda İstisna Uygulaması

Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladığı kredilerde KKDF kesintisi istisnası uygulanabilmesinin ikinci şartı bu şekilde kullanılan kredilerin fiduciary işlem olarak değerlendirilmemesidir.

Fiduciary işlemler, genellikle Türkiye’deki yasal yükümlülükler ile karşı karşıya gelmemek için Türkiye kaynaklı fonların yurt dışında kurulu bir mali kurum veya şube kullanılarak önce yurt dışına çıkarılması ve daha sonra tekrar yurda getirilmesi şeklinde işlemektedir.

Bu nedenle, bu tür işlemlerin kime, hangi yolla, hangi sürede geldiği önemli olmayıp, işlemin yukarıda açıklanan niteliği önem arz etmektedir.

---

³⁰⁹ Merkez Bankasının 22.12.2000 tarihli ve 2000/8 sayılı Talimatı.

³¹⁰ 20.06.1991 tarihli ve 20907 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

³¹¹ Merkez Bankasının 05.01.2001 tarihli ve 2180 sayılı özelgesi.

³¹² Merkez Bankasının 05.08.1996 tarihli ve 96/2 sayılı Talimatı.

Merkez Bankasının 12.09.1996 tarihli ve 96/3 sayılı Talimatının (11) numaralı bölümünde, usulüne uygun bankacılık hizmetleri olarak değerlendirilen aşağıdaki işlemlerin fiduciary işlem sayılmayacağı belirtilmektedir.

- Türkiye'deki kişilerin, Türkiye'de faaliyet gösteren bankalar aracılığı ile bu bankaların yurt dışındaki şubelerinde veya yurt dışındaki bankalarda kendi adlarına açılmış mevduat hesaplarına gönderecekleri havaleler.

- Türkiye'deki kişilerin, bankalar aracılığı ile yurt dışındaki kişilere veya bu kişilerin yurt dışındaki bankalardaki hesaplarına gönderdikleri havalelerin herhangi bir nedenle (lehdarın havaleyi kabul etmemesi, lehdarın adresinin tespit edilememesi vb.) iade edilmesi halinde bu tutarlar.

- Türkiye'de yerleşik veya Türkiye'de yerleşik olmayan kişilerin bankalar aracılığı ile yurt dışındaki kişilere usulüne uygun olarak gönderecekleri havaleler.

- Yurt dışındaki kişilerin, bankalar aracılığı ile Türkiye'de yerleşik olmayan kişilere usulüne uygun olarak gönderdikleri havaleler.

- Türkiye'deki kişilerin, Türkiye'de faaliyet gösteren bankalar aracılığı ile bu bankaların yurt dışındaki şubelerinde veya yurt dışı bankalarda kendi adlarına açılmış mevduat hesaplarına gönderdikleri havale tutarlarını bilahare yurt içinden çekmek istemelerinde çekilecek tutarlar veya verecekleri talimat doğrultusunda bu hesaplardan yurt içindeki 3 üncü şahıslara yapılacak ödemeler.

- Türkiye'deki kişilerin, Türkiye'de faaliyet gösteren bankalardan kullandıkları kredilerin, kredi sözleşmesinde belirtilen şartların yerine getirilmemesi nedeniyle tasfiye edilebilmesi için, kredi müşterisinin bankanın yurt dışındaki şubelerinde mevcut mevduat bakiyesinin kredi sözleşmesinden doğan takas mahsup hakkı kullanılarak yurt içine getirilmesi ve kredi borcuna mahsup edilmesi halinde, bu tutarlar.

- Türkiye'de faaliyet gösteren bankaların, TL, efektif veya döviz ihtiyaçlarını karşılamak üzere grup mevzuatı hükümleri doğrultusunda yurt dışındaki şubeleri ile serbest bölgelerde faaliyet gösteren şubelerine gönderdikleri veya bu şubelerden yurt içine getirdikleri tutarlar.

- Türkiye'de faaliyet gösteren bankaların, değerlendirilmek amacıyla yurt dışındaki bankalara gönderdikleri efektif veya döviz fazlalıklarından, bilahare ihtiyaçlarını karşılamak üzere yurt içine getirdikleri tutarlar.

Türkiye'de yerleşik kişilerce Türkiye'deki bankanın yurt dışı şubesinden sağlanan ortalama vadesi asgari 1 yıl ve daha uzun olan döviz kredilerinden (fiduciary işlem olmamak kaydıyla) KKDF kesintisi yapılmaması gerekmektedir.³¹³

³¹³ Merkez Bankasının 19.03.2001 tarihli ve 34376 sayılı özelgesi.

Ancak Türkiye’de yerleşik bir bankanın yurt dışında iştiraki bulunan bir bankaya 2 yıldan uzun vadeli olarak plase ettiği fonların aynı tutarda ve aynı tarihte yurt dışındaki banka tarafından Türkiye’de yerleşik kişilere kullandırılması durumunda, bu işlem fiduciary işlem olarak kabul edilecek ve 2 yıllık ortalama vadeye bakılmaksızın bu krediler üzerinden KKDF kesintisi yapılacaktır.³¹⁴

2.20.2. İstisna Uygulaması Hakkında Gelir İdaresince Verilen Özelgeler

- 88/12944 sayılı Kararnamenin eki KKDF Hakkında Kararın "*Fona kesinti yapılmayacak krediler*" başlıklı 4 üncü maddesinin 14 numaralı bendi ile KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (20) numaralı bendi uyarınca, ortalama vadesi 1 yılın üzerinde olduğu için KKDF kesintisinden muaf olarak kullanılan kredilerin, vadesi dolmadan önce sermayeye eklenmek suretiyle kapatılması halinde, KKDF kesintisi yapılmayacaktır.³¹⁵

- KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/20 maddesi uyarınca, Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanan, ortalama vadesi asgari 1 yıl olan döviz ve altın kredileri fon kesintisinden istisna tutulmuştur. Bununla birlikte, yurt dışından sağlanacak Türk Lirası kredilerin, KKDF yönünden döviz kredisi olarak değerlendirilmesi söz konusu değildir. Bu nedenle, Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanacak ortalama vadesi 1 yılı aşan Türk Lirası KKDF istisnasından yararlandırılması mümkün bulunmamaktadır.³¹⁶

- Ortalama vadesi bir yıldan uzun olması nedeniyle KKDF kesintisi yapılmamış yurt dışı kredinin Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca kısmi bölünme yoluyla kurulacak şirkete bir yıllık süre dolmadan önce devredilmesinin bu kredinin devir tarihi itibarıyla kapatıldığı anlamına gelmemektedir. Bu sebeple, kısmi bölünme nedeniyle başka bir şirkete devredilen söz konusu kredi üzerinden KKDF kesintisi yapılmaması gerekmektedir.³¹⁷

- Yurt içindeki banka aracılığı ile yurt dışından sağlanacak işletme kredisinin kısım kısım ilgili firma hesabına geçirilmesi ve bu kredinin geri ödemesinin kredi tutarının tamamının bir seferde yurt dışına transfer edilmesi suretiyle yapılması halinde, Merkez Bankasının 05.08.1996 tarihli ve 96/2 sayılı Genelgede belirtilen esaslara uygun şekilde yapılacak hesaplama sonucunda bulunacak vadenin bir yıl ve üzeri olması durumunda

---

³¹⁴ Merkez Bankasının 18.05.1998 tarihli ve 56099 sayılı özelgesi.

³¹⁵ Gelirler Genel Müdürlüğünün 27.02.2004 tarihli ve 6802- sayılı özelgesi.

³¹⁶ GİB tarafından verilen 29.09.2007 tarihli ve 6802-8 sayılı özelge.

³¹⁷ GİB tarafından verilen 09.12.2006 tarihli ve 6802-7 sayılı özelge.

KKDF kesintisi yapılmasına gerek bulunmamaktadır.³¹⁸

- KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinde vadesi 1 yılı aşan mal ithalatlarına ilişkin herhangi bir istisna veya muafiyet hükmüne yer verilmemiştir. Bu nedenle vadesi 1 yılı aşan mal ithalatlarının, döviz kredileri gibi değerlendirilmesi söz konusu olmayıp bu ithalatın kabul kredili, vadeli akreditif veya mal mukabili ödeme şekillerinden biri ile gerçekleştirilmesi durumunda KKDF kesintisine tabi tutulması gerekmektedir.³¹⁹

- Kredilerde istisna uygulaması ortalama vadenin bir yıldan uzun olması sebebiyle yurt dışından sağlanan döviz ve altın kredileri için söz konusudur. Bu nedenle, Türkiye'de yerleşik gerçek kişilere ticari veya mesleki amaç dışında kullanılacak ortalama vadesi bir yıldan uzun döviz kredilerinde vadeye bağlı olarak istisna uygulaması mümkün bulunmamaktadır.

Ayrıca, döviz kredilerinde fon matrahı kredinin kullanıldığı tarihte, kullanılan döviz miktarının Merkez Bankası döviz alışı kurları üzerinden hesaplanan Türk Lirası karşılığı olup, bu işlemlerde oran ise tüketici kredilerine uygulanan kesinti oranıdır. Buna göre, Türkiye'de yerleşik gerçek kişilere bir yıldan uzun vadeli olarak ticari veya mesleki amaç dışında kullanılacak döviz kredilerinde, kredinin kullanıldığı tarihteki Türk Lirası karşılığı üzerinden yürürlükteki oranda KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir.³²⁰

- Yurt dışından sağlanan döviz kredisinin ortalama vadesinin 1 yılın altına düşmesi halinde, söz konusu kredi üzerinden KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir. Ortalama vade, Merkez Bankasının 05.08.1996 tarihli ve 96/2 No.lu Talimatının 6 numaralı bendinde açıklandığı şekilde, yani anapara ödemelerinin ödeme tarihlerine göre ağırlıklı ortalamalarının alınması suretiyle hesaplanacaktır.³²¹

- KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (20) numaralı bendinde Türkiye'de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanan, ortalama vadesi asgari 1 yıl (mevcut durumda 3 yıl ve üzeri) olan döviz ve altın kredilerinden fona kesinti yapılmayacağı hükmüne bağlanmıştır. Bu itibarla, Euro cinsinden kullanılmış olan döviz kredisinin Dolar cinsi krediye dönüştürülme aşamasında yurt dışına ödeme yapılmak suretiyle önceki kredinin kapatılması ve kredi kullandırma tarihi ile kapatılma tarihi arasında geçen sürenin 1 yıldan kısa olması halinde, Euro cinsi kredi üzerinden geriye dönük olarak cezalı KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir.

³¹⁸ GİB tarafından verilen 15.07.2007 tarihli, 6802- sayılı ve 02.08.2007 tarihli, 6802- sayılı özelgeler.

³¹⁹ GİB tarafından verilen 17.07.2007 tarihli ve 6802-8 sayılı özelge.

³²⁰ GİB tarafından verilen 26.10.2009 tarihli ve 100599 sayılı özelge.

³²¹ GİB tarafından verilen 26.07.2006 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

Öte yandan, söz konusu kredinin dönüştürülmesi aşamasında önceki kredinin kapatılması için dışarıya herhangi bir ödemede bulunulmaması ve sözleşme şartlarında değişiklik yapılmaması durumunda ise Euro cinsi kredi üzerinden KKDF kesintisi yapılmayacaktır.³²²

- Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilere ilişkin yurt dışındaki kreditor alacağının aynı şartlarla başka bir kreditöre devredilmesi ile mevcut kredi ilişkisinde sadece alacaklı taraf değiştiğinden yeni bir kredi ilişkisi doğmamakta olup, sadece kreditor değişikliği dolayısıyla kredinin vadesi değişmediğinden fon kesintisi yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

Bu nedenle, yurt dışındaki bir bankanın yurt içine kullandığı yatırım kredisinin bir yıldan önce bir bankanın yurt dışındaki şubesine devredilmesi, kreditor değişikliği sırasında kredi tutarının bu bankanın yurt dışı şubesince krediyi ilk kullandıran bankaya transfer edilmesi halinde; yurt dışındaki kreditor alacağının aynı şartlarla başka bir kreditöre devredilmesi söz konusu olacağından devir işlemi yapılan krediden KKDF kesintisi yapılmaması gerekmektedir.³²³

2.21. Kitap İthalatının Finansmanı İçin Kullanılan Kredilere İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (21) numaralı bendine göre, kitap ithalatının finansmanı için kullanılan krediler KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.³²⁴

26.08.1989 tarihinde yayımlanan KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin KKDF kesintisi yapılmayacak işlemleri düzenleyen 3 üncü maddesinde, kitap ithalatının finansmanı amacıyla kullanılan kredilere ilişkin KKDF kesintisi istisnasına yer verilmemiştir.

KKDF Hakkında 20 Sıra No.lu Tebliğin³²⁵ 2 nci maddesi ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesine eklenen (21) numaralı bent hükmü ile 05.12.1997 tarihinden itibaren kitap ithalatının finansmanı amacıyla kullanılan kredilerden KKDF kesintisi yapılmayacaktır.

Kitap ithalatının finansmanı amacıyla kullanılan kredilere ilişkin KKDF kesintisi istisnası hükmü, kitap ithalatının finansmanı amacıyla kullanılan kredileri kapsamaktadır. Kitap dışında örneğin barkod ve CD gibi malların ithalatında KKDF kesintisine tabiidir.³²⁶

---

³²² GİB tarafından verilen 07.05.2009 tarihli ve 47508 sayılı özelge.

³²³ GİB tarafından verilen 16.09.2008 tarihli ve 6802-7 sayılı özelge.

³²⁴ 05.12.1997 tarihli ve 23191 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 20 No.lu Tebliğe eklenmiştir.

³²⁵ 05.12.1997 tarihli ve 23191 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

³²⁶ Maliye Bakanlığının 08.08.2002 tarihli ve 33961 sayılı özelgesi.

Söz konusu KKDF kesintisi istisnasının uygulanabilmesi için, kredi tutarının ithalatçıya ödenmeksizin doğrudan yurt dışındaki ihracatçıya ödenmesi gerekmektedir.

Burada özellik arz eden bir husus bulunmaktadır. Söz konusu krediler diğer krediler kapsamına da girebilecektir. 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında, bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan tüketici kredileri diğer bir ifadeyle gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullanılan krediler dışındaki diğer kredilerde KKDF oranı sıfır olarak belirlenmiştir. Bu durumda, kitap ithalatının finansmanı için kullanılan krediler diğer krediler kapsamında olduğunun tevsik edilmesi durumunda bu krediler hem istisna hem de sıfır KKDF oranlı kredi niteliğinde olacaktır.

Öte yandan, Merkez Bankasının 05/12/1997 tarihli ve 97/7 sayılı talimatı uyarınca, bu tarihten itibaren mal mukabili, vadeli akreditif ve kabul kredili ödeme şekillerine göre yapılan kitap ithalat işlemlerinde de KKDF kesintisi yapılmaması gerekmektedir.

2.22. Finansman Şirketlerince, Mühnasıran Tarıma Yönelik Mal Alımı İçin Tarım Kooperatifleri Üyesi Çiftçilere Kullanılan Kredilere İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (22) numaralı bendine göre, finansman şirketlerince, mühnasıran tarıma yönelik mal alımı için tarım kooperatifleri üyesi çiftçilere kullanılan 2 milyar Türk Lirasına kadar olan krediler KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.³²⁷

26.08.1989 tarihinde yayımlanan KKDF hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin KKDF kesintisi yapılmayacak kredileri düzenleyen 3 üncü maddesinde tarımsal amaçlı krediler ile ilgili bir istisna hükmü yer almamış; KKDF Hakkında 21 Sıra No.lu Tebliğ ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/1 maddesinde değişiklik yapılarak söz konusu maddeye, “... diğer bankalarca tarım kooperatifi üyesi çiftçilere, mühnasıran tarıma yönelik olarak kullanılan azami 2 milyar Türk Lirasına kadar olan krediler (tarımsal sanayi kredileri hariç)” ibaresi eklenmek suretiyle, Türkiye’de faaliyet gösteren tüm bankalar tarafından tarımsal amaçlı olarak kullanılan krediler (tarım kooperatifi üyesi çiftçilere mühnasıran tarıma yönelik olarak kullanılmak ve 2 Milyar Türk Lirasını aşmamak kaydıyla) KKDF kesintisi istisnası kapsamına alınmıştır.

04.08.1999 tarihli ve 23776 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan KKDF Hakkında 23 Sıra No.lu Tebliğ ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesine (22) numaralı bent hükmü eklenerek, finansman şirketlerince mühnasıran tarıma yönelik mal alımı için tarım kooperatifleri üyesi çiftçilere kullanılan 2

³²⁷ 04.08.1999 tarihli ve 23776 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 23 No.lu Tebliğle eklenmiştir.

milyar Türk Lirasına kadar olan krediler de KKDF kesintisi yapılmayacak krediler arasında belirtilmiştir.

Bankalar ve finansman şirketlerince tarım kooperatifi üyesi çiftçilere, münhasıran tarıma yönelik olarak kullanılan azami 2 Milyar Türk Lirası tutarındaki krediler istisna kapsamında olup, söz konusu kredinin bu tutarı aşan kısmına tahakkuk ettirilen faizler üzerinden KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir.³²⁸

Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile bankalar ve finansman şirketleri tarafından kullanılan diğer kredilerde KKDF kesintisi oranı 29.07.2004 tarihinden itibaren %0 olarak belirlendiğinden bu bentte yer alan KKDF kesintisi istisnasına ilişkin parasal sınırlama önemini kaybetmiştir.

Ancak, gerek istisna sınırına kadar olan gerekse bu sınırı aşarak diğer krediler kapsamında değerlendirilen kredilere ilişkin harcamaların tamamının veya bir kısmının, ziraî mahiyette olduğunun krediyi kullandıran bankaya sunulacak belgelerle ispat edilememesi halinde, kredinin belgelendirilmeyen kısmı tüketici kredisi olarak değerlendirilecek ve bu kısma tahakkuk ettirilecek faiz tutarları üzerinden % 15 oranında KKDF kesintisi yapılacağı tabiidir.

2.23. İhracat Faktoringi Amacıyla Sağlanan ve Bu Amaçla Kullanılan Fonlara İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (23) numaralı bendine göre, faktoring şirketleri tarafından yurt dışından ihracat faktoringi amacıyla sağlanan ve bu amaçla kullanılan fonlar KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.³²⁹

Faktoring şirketleri tarafından yurt dışından ihracat faktoringi amacıyla sağlanan ve bu amaçla kullanılan fonların, KKDF kesintisinden istisna olduğuna ilişkin istisna hükmüne; 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesine KKDF Hakkında 25 Sıra No.lu Tebliğ³³⁰ ile (23) numaralı bent hükmü olarak "*Faktoring şirketleri tarafından yurt dışından ihracat faktoringi amacıyla sağlanan ve bu amaçla kullanılan fonlar*" ibaresi eklenerek 18.02.2000 tarihinden itibaren faktoring şirketleri tarafından yurt dışından ihracat faktoringi amacıyla sağlanan ve bu amaçla kullanılan fonlardan KKDF kesintisi yapılmaması hükme bağlanmıştır.

Mülga 90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde

---

³²⁸ Maliye Bakanlığının 21.04.2004 tarihli ve 17570 sayılı özelgesi.

³²⁹ 18.02.2000 tarihli ve 23968 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 25 No.lu Tebliğle eklenmiştir.

³³⁰ 18.02.2000 tarihli ve 23968 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Kararnamenin 3/c maddesinde faktoring işlemi, mal ve hizmet satışlarından doğmuş veya doğacak alacakların temlik ederek tahsilinin üstlenilmesi ve bu alacaklara karşılık ödemelerde bulunulması olarak tanımlanmaktadır. 13.12.2012 tarihinde yürürlüğe giren 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun 38 inci maddesinde faktoring sözleşmesi, mal veya hizmet satışından doğmuş fatura ile tevsik edilen alacaklar ile Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde tevsik edilebilen mal veya hizmet satışına bağlı doğacak alacakları devir almak suretiyle, faktoring şirketinin müşterisine sağladığı tahsilat, borçlu ve müşteri hesaplarının tutulmasının yanı sıra finansman veya faktoring garantisi fonksiyonlarından herhangi birini ya da tümünü içeren sözleşmedir. Bu tanımdan hareketle faktoring işlemi söz konusu sözleşme kapsamında faktoring şirketlerince müşterilerine verilen alacak devri suretiyle sağlanan tahsilat hizmeti olarak tanımlanabilir.

Faktoring kuruluşları, vadeli satış yapmış şirketlerin fatura edilmiş alacaklarını peşin fakat iskontolu olarak satın almakta ve vadesi geldiğinde alacağı kendileri tahsil etmektedirler.

Yurt içi ticari faaliyetlerle ilgili olarak düzenlenen poliçe ve bonoların yurt içindeki bankalarca satın alınması ve iskonto edilmesi halinde, lehdara kredi açılmış kabul edilerek iskonto faizi üzerinden KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir.³³¹

Bu işleme uygulanacak KKDF kesintisi oranı, 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (A/b) bendinde, bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan diğer kredilere uygulanacak KKDF kesintisi oranıdır. Söz konusu oran; 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 29.07.2004 tarihinden itibaren %0 olarak uygulanmaktadır.

Yurt içindeki bir banka tarafından aval verilmiş olsun ya da olmasın döviz üzerinden düzenlenen senetlerin yurt dışındaki bankalara iskonto ettirilmesi halinde bu işlem, lehdarın yurt dışından sağladığı bir kredi olarak kabul edilmektedir. Bu durumda, senedin iskonto edildiği tarihteki Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak bulunacak Türk Lirası karşılığı üzerinden 6 Sıra No.lu Tebliğde belirtilen oranda (%3) KKDF kesintisi yapılacaktır.³³²

Ancak, KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (23) numaralı bendi ile faktoring şirketlerince yurt dışından sağlanan ve bu amaçla kullanılan fonlar KKDF kesintisinden istisnadır. Buna göre faktoring şirketlerince yurt dışından sağlanan ve bir banka aracılığıyla kullanılan kredilerin, ihracat faktoringinde kullanılacağı beyan edilen kısmından KKDF

³³¹ Merkez Bankasının 31.12.2001 tarihli ve 173787 sayılı özelgesi.

³³² 07.07.1997 tarihli ve 97/5 sayılı Merkez Bankası Talimatı.

kesintisi yapılmayacaktır. Ancak, faktoring şirketleri tarafından kredi süresi içinde kredinin ihracat faktoringinde kullanılacağı beyan edilen kısmının bu amaçla kullanıldığına krediye aracılık eden bankaya tevsih edilmesi gerekmektedir. İhracat faktoringinde kullanılacağı beyan edilen kısmın bu amaçla kullanıldığına kredi süresi içerisinde tevsih edilememesi halinde başlangıçta alınmayan KKDF kesintileri cezai faizi ile birlikte tahsil edilecektir.³³³

Bu düzenleme ile özellikle ihracata yönelik faaliyet gösteren işletmelerin ihracatın finansmanında kullanacakları fonlar üzerindeki KKDF yükü kaldırılmıştır.

Gelir İdaresince verilen bir özelgede, KKDF açısından faktoring kuruluşlarının finansman şirketlerinden ayrı düzenlemelere tabi tutulduğu, 90 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede bahsi geçen finansman şirketleri ibaresinin faktoring şirketlerini içermediği, faktoring şirketleri tarafından yurt dışından ihracat faktoringi amacıyla sağlanan ve bu amaçla kullanılan fonlara KKDF kesintisi yapılmayacağı, ancak, ihracat faktoringi dışında bu şirketlerin yurt dışından kullandıkları bir yıldan kısa vadeli kredilerden KKDF kesintisi yapılacağı belirtilmiştir.³³⁴

Öte yandan, ihracat faturalarına istinaden TL bazında faktoring işlemi yapılması halinde, bu işlem için fon sağlamak amacıyla faktoring şirketleri tarafından bankalardan kullanılacak krediler anılan Tebliğde "diğer krediler" kapsamında değerlendirildiğinden bu krediler üzerinden % 0 oranında fon kesintisi yapılması gerekir.

2.24. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesinin (24) numaralı bendine göre, Türkiye’de yerleşik kişilerce, hisselerinin çoğunluğu TMSF’ye ait olan bir bankanın yurt dışı şubelerinden ortalama vadesi asgari 1 yıl olarak sağlanmış olan döviz kredilerinden, hisselerinin çoğunluğu Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna ait başka bir bankaca devir alınanlar KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.³³⁵

TMSF’ye ilişkin söz konusu istisna hükmü; 27.10.2001 tarihli ve 24566 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan KKDF Hakkında 32 Sıra No.lu Tebliğ ile 6 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesine (24) numaralı bent olarak eklenmiştir. Buna göre; TMSF’ye devredilen bir bankanın yurt dışındaki şubelerinden ortalama vadesi asgari bir yıl olarak sağlanmış döviz kredilerinde, kambiyo mevzuatı ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde

---

³³³ 19.04.2000 tarihli ve 2000/1 sayılı Merkez Bankası Talimatı.

³³⁴ GİB tarafından verilen 26.11.2006 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

³³⁵ 27.10.2001 tarihli ve 24566 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 32 No.lu Tebliğle eklenmiştir.

hisselerinin çoğunluğu yine TMSF bünyesindeki bir başka banka tarafından devralınan krediler için orijinal şartların değişmemesi kaydıyla mevcut KKDF kesintisi istisnası uygulamasının devam ettirilmesi amaçlanmıştır.³³⁶

İstisna hükmü Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na devredilmeden önce bir bankanın yurt dışı şubelerinden ortalama vadesi asgari bir yıl olarak alınan ve bu nedenle 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/20 nci maddesine göre KKDF kesintisi istisnası uygulanan kredileri kapsamaktadır.

Söz konusu kredilerde KKDF kesintisi istisnası; bu kredilerin kambiyo mevzuatı ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde yine Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bünyesindeki bir banka tarafından devralınması ve orijinal şartların değişmemesi kaydıyla devam edecektir.

2012/4116 sayılı Karar ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/20 maddesinde düzenlenmiş olan istisna uygulaması değiştirildiğinden bu istisna kapsamında KKDF hesaplanmaması için, bir bankanın yurt dışı şubelerinden ortalama vadesi asgari 3 yıl olarak sağlanmış bir döviz kredisinin bulunması gerekecektir.

2.25. Devir ve Birleşmeye İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (25) numaralı bendine göre, 4389 sayılı Bankalar Kanununun devir ve birleşmeye ilişkin hükümleri çerçevesinde devredilen, devralan veya birleşen bankaların yurt dışındaki şubelerinden, Türkiye'de yerleşik kişilerce, ortalama vadesi asgari 1 yıl olarak sağlanmış olan döviz kredilerinden, kredinin kullanıldığı yurt dışı şubenin faaliyetine son verilmiş olması nedeniyle, devralan bankaya veya birleşme sonucu oluşan devir olunanlar KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.³³⁷

Türkiye'de yerleşik kişilerce ortalama vadesi asgari bir yıl olarak 4389 sayılı Kanunun devir ve birleşmeye ilişkin hükümleri çerçevesinde devredilen, devralan veya birleşen bankaların yurt dışındaki şubelerinden alınan ve KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (20) numaralı bendi uyarınca KKDF kesintisi istisnası uygulanan döviz kredilerinden, kredinin kullanıldığı yurt dışı şubenin faaliyetine son verilmiş olması nedeniyle, devralan bankaya veya birleşme sonucu oluşan bankaya devir olunan krediler için istisna hükmünün devam ettirilmesi amacıyla, KKDF Hakkında 32 Sıra No.lu Tebliğ ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesine (25) numaralı bent olarak, *"4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun devir ve birleşmeye ilişkin hükümleri çerçevesinde devredilen, devralan veya birleşen bankaların yurt dışındaki şubelerinden, Türkiye'de yerleşik kişilerce,*

³³⁶ Merkez Bankasının 28.11.2001 tarihli ve 2001/2 sayılı Talimatı.

³³⁷ 27.10.2001 tarihli ve 24566 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 32 No.lu Tebliğle eklenmiştir.

ortalama vadesi asgari 1 yıl olarak sağlanmış olan döviz kredilerinden, kredinin kullanıldığı yurt dışı şubenin faaliyetine son verilmiş olması nedeniyle, devralan bankaya veya birleşme sonucu oluşan bankaya devrolunanlar” hükmü eklenmiştir.

01.11.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 168 inci maddesiyle 4389 sayılı Bankalar Kanunu ile ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır. 5411 sayılı Kanunun 169 uncu maddesine göre, 4389 sayılı Bankalar Kanununa yapılan atıflar 5411 sayılı Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılmaktadır.

Buna göre, 5411 sayılı Kanunun devir ve birleşmeye ilişkin hükümleri çerçevesinde devredilen devralınan veya birleşen bankaların yurt dışındaki şubelerinden ortalama vadesi asgari bir yıl olarak alınan ve KKDF kesintisi istisnası uygulanan döviz kredilerinde istisna uygulaması; söz konusu döviz kredilerinin kredinin kullanıldığı yurt dışı şubenin faaliyetine son verilmiş olması nedeniyle, devralan bankaya veya birleşme sonucu oluşan bankaya kambiyo mevzuatı ve ilgili diğer mevzuat ve orijinal şartların değişmemesi kaydıyla devir olunması halinde de devam edecektir.

Söz konusu istisna hükmü, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilmeden önce bir bankanın yurt dışı şubelerinden ortalama vadesi asgari bir yıl olarak alınan ve bu nedenle 6 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesinin (20) numaralı bendine göre KKDF kesintisi istisnası uygulanan kredileri de kapsamaktadır.

Söz konusu kredilerde KKDF kesintisi istisnası, bu kredilerin; kambiyo mevzuatı ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde yine Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bünyesindeki bir banka tarafından devralınması ve orijinal şartların değişmemesi şartıyla uygulanacaktır.

Yukarıdaki istisna uygulamasında olduğu üzere bu istisna uygulaması da 2012/4116 sayılı Karar düzenlemesinden etkilenecektir. 2012/4116 sayılı Karar ile 6 Sıra No.lu Tebliğın 3/20 maddesinde düzenlenmiş olan istisna uygulaması değiştirildiğinden bu istisna kapsamındaki döviz kredileri üzerinden KKDF hesaplanmaması için, devredilen, devralan veya birleşen bankaların yurt dışındaki şubelerinden, Türkiye’de yerleşik kişilerce kullanılan kredinin ortalama vadesinin asgari 3 yıl olması gerekmektedir.

2.26. 4743 Sayılı Kanun Kapsamında Yapılan İşlemlere İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesinin (26) numaralı bendine göre, 4743 sayılı Malî Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

kapsamında yapılan işlemler KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.³³⁸

4743 sayılı Kanun; Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar ve kendi özel mevzuatları uyarınca alınan izinler dahilinde faaliyette bulunan diğer malî kurumlar tarafından, bankalar ve diğer malî kurumlar ile kredi ilişkisi içinde bulunup, finansal darboğaz yaşayan borçluların; finansal yeniden yapılandırma çerçevesinde belirlenecek süre ve koşullarla, 4743 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği (31.01.2002) tarihten önce açılmış kredilerle ilgili olarak vadeleri uzatmak, krediyi yenilemek, ilave yeni kredi vermek, anapara ve/veya faiz indirmek, faizden vazgeçmek, kredileri kısmen veya tamamen iştirake çevirmek, kredileri aynî, nakdi ya da tahsil şartına bağlı bir bedel karşılığı devir ve temlik etmek, kredileri borçlu ya da üçüncü kişilere ait aynî değerler karşılığında kısmen veya tamamen tasfiye etmek, diğer bankalarla birlikte hareket ederek protokoller yapmak gibi alınacak tedbirlerle malî kesime olan geri ödeme yükümlülüklerini yerine getirebilmelerine ve katma değer yaratmaya devam etmelerine imkan verilmesinin sağlanması amacıyla düzenlenmiştir. Bu Kanunun vergi istisnalarını düzenleyen 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde, "**Çerçeve anlaşması ve düzenlenen sözleşmeler kapsamında kullanılan ve kullanılacak krediler kaynak kullanımını destekleme fonundan,**" istisna edilmiş olup, aynı maddenin yedinci fıkrasında ise, "*Bankalar, özel finans kurumları ve diğer malî kurumların alacakları ile diğer varlıklarının satın alınması ve yeniden yapılandırılarak satılması amacıyla, kuruluş ve faaliyet esasları Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenecek varlık yönetim şirketlerinin yaptıkları işlemler ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlar, kuruluş işlemleri de dahil olmak üzere kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa göre ödenecek damga vergisinden, 492 sayılı Harçlar Kanununa göre ödenecek harçlardan, her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden, 1318 sayılı Finansman Kanununa göre ödenecek taşıt alım vergisinden, kaynak kullanımını destekleme fonuna yapılacak kesintilerden ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 29 uncu maddesi hükmünden istisnadır. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu bu şirketlere, hiçbir şekil ve suretle şirket sermayesinin yüzde yirmisini aşmamak kaydıyla, sermaye sağlamak suretiyle katılmaya yetkilidir.*" hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, 4743 sayılı Kanun kapsamında finans kuruluşları ile firmalar arasında imzalanan çerçeve anlaşmaları³³⁹ ve bu anlaşmalara istinaden düzenlenen sözleşmeler kapsamında kullanılan ve kullanılabilir olan

³³⁸ 31.01.2002 tarihli ve 24657 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

³³⁹ Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu tarafından 11.04.2002 tarihli ve 24723 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarının Onaylanması, Kabulü ve Uygulanmasına İlişkin Genel Şartlar Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre yapılan anlaşmalardır.

krediler ile varlık yönetim şirketlerinin yaptıkları işlemler ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlar, kuruluş işlemleri de dahil olmak üzere **beş yıl süreyle** Damga Vergisi, Harçlar, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi, Taşıt Alım Vergisi ve KKDF kesintisinden istisnadır.

4743 sayılı Kanunun sekizinci fıkrasında da, “*Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde bankalar arasında alım ve satım işlemine konu edilen alacaklar ve bu alacakların teminatını oluşturan değerlerin devir ve temlik için yapılacak işlemler ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlar için, yedinci fıkrada belirtilen vergi, resim, harç ve fon istisnaları, 31.12.2004 tarihine kadar aynen uygulanır.*” hükmüne yer verilmiştir.

4743 sayılı Kanunun vergi istisnalarını düzenleyen 3 üncü maddesinde,

-Çerçeve anlaşması ve düzenlenen sözleşmeler kapsamında kullanılan ve kullanılacak krediler,

-Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından kuruluş ve faaliyet esasları belirlenecek **varlık yönetim şirketlerinin** (kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince) bu Kanun kapsamında yaptıkları işlemler,

-Bu Kanun kapsamında 31.12.2004 tarihine kadar bankalar arasında alım ve satım işlemine konu edilen alacaklar ve bu alacakların teminatını oluşturan değerlerin devir ve temlik için yapılan işlemler,

KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.

Varlık yönetim şirketleri 01.11.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 143 üncü maddesinde yeniden düzenlenmiştir. Varlık yönetim şirketleri, bankalar ve Fon dâhil diğer malî kurumların alacakları ile diğer varlıklarının satın alınması, tahsili, yeniden yapılandırılması ve satılması amacıyla kurulmaktadır. Varlık yönetim şirketleri; alacaklarının tahsili ve alacakların ve/veya diğer varlıkların yeniden yapılandırılması kapsamında alacak tahsili amacıyla edindiği gayrimenkul veya sair mal, hak ve varlıkların işletilmesi, kiralınması ve bunlara yatırım yapılması ve yine alacaklarını tahsil etmek amacıyla borçlularına ilâve finansman sağlamak veya sermayelerine iştirak etmek dâhil olmak üzere her türlü faaliyeti gerçekleştirmeye yetkilidir.

5411 sayılı Kanununun 143 üncü maddesinin beşinci fıkrasına göre, bu Kanun kapsamında kurulan varlık yönetim şirketleri ile 4743 sayılı Malî Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 3 üncü maddesinin yedinci fıkrası uyarınca Kurulun çıkarmış olduğu yönetmelik kapsamında kurulan varlık yönetim şirketlerinin yaptıkları

işlemler, kuruluş işlemleri de dâhil olmak üzere kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince KKDF kesintisinden istisnadır.

Söz konusu istisnanın kapsamı ve uygulama esasları aşağıdaki üç başlık altında açıklanmıştır.

2.26.1. 4743 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde öngörülen KKDF istisnası

İstisna hükmü, Türkiye’de faaliyette bulunan bankalar ve kendi özel mevzuatları uyarınca alınan izinler dahilinde faaliyette bulunan diğer malî kurumların, kendileri ile kredi ilişkisi içinde bulunup, finansal darboğaz yaşayan borçlularla imzalayacakları çerçeve anlaşması ve bu anlaşma kapsamında düzenlenen sözleşmelere konu edilen ve 4743 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği (31.01.2002) tarihten önce açılmış kredilerle ilgili olarak bu kredilerin vadelerinin uzatılması, kredinin yenilenmesi, ilave yeni kredi verilmesi, anapara ve/veya faizin indirilmesi, faizden vazgeçilmesi, kredilerin kısmen veya tamamen iştirake çevrilmesi, söz konusu kredilerin aynî, nakdi ya da tahsil şartına bağlı bir bedel karşılığı devir ve temlik edilmesi, kredilerin borçlu ya da üçüncü kişilere ait aynî değerler karşılığında kısmen veya tamamen tasfiye edilmesi halinde doğacak KKDF kesintilerini kapsamaktadır.

4743 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre KKDF kesintisi uygulanabilmesi için;

a) Kredi, 4743 sayılı Kanunun yayımlandığı 31.01.2002 tarihinden önce açılmış olmalıdır.

b) Kredi, bankalar, özel finans kurumları ve kendi özel mevzuatları uyarınca alınan izinler dahilinde faaliyette bulunan diğer malî kurumlar ile finansal darboğaz yaşayan firmalar arasında “*Finansal Yeniden Yapılandırma Çerçeve Anlaşmalarının Onaylanması, Kabulü ve Uygulanmasına İlişkin Genel Şartlar Hakkında Yönetmelik*” hükümlerine göre yapılmış ve onaylanmış çerçeve anlaşması ile bu çerçeve anlaşmasına dayanılarak düzenlenen sözleşmelerde açıkça belirtilmelidir.

Bu durumda, 4743 sayılı Kanunun yayımlandığı 31.01.2002 tarihinden önce açılmış olan ve çerçeve anlaşması ve bu anlaşmalara dayanılarak yapılan sözleşmelerde açıkça belirtilen kredilerin vadelerinin uzatılması, kredinin yenilenmesi, ilave yeni kredi verilmesi, anapara ve/veya faizin indirilmesi, faizden vazgeçilmesi, söz konusu kredilerin kısmen veya tamamen iştirake çevrilmesi, aynî, nakdi ya da tahsil şartına bağlı bir bedel karşılığı devir ve temlik edilmesi, borçlu ya da üçüncü kişilere ait aynî değerler karşılığında kısmen veya tamamen tasfiye edilmesi KKDF kesintisinden istisnadır.

2.26.2. Varlık Yönetim Şirketlerinin 4743 ve 5411 sayılı Kanunlar kapsamında yapacakları işlemler

4743 sayılı Kanununun 3 üncü maddesinin yedinci fıkrasında, bankalar, özel finans kurumları ve diğer malî kurumların alacakları ile diğer varlıklarının satın alınması ve yeniden yapılandırılarak satılması amacıyla, kuruluş ve faaliyet esasları Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenecek **varlık yönetim şirketlerinin** bu Kanun kapsamında yapacakları işlemlerin, 5 yıl süreyle, **kaynak kullanımını destekleme fonundan muaf olduğu** hükme bağlanmıştır.

Varlık yönetim şirketlerine tanınan KKDF kesintisi muafiyeti; 4743 sayılı Kanun kapsamında bu şirketler tarafından 5 yıl içinde yapılacak işlemleri kapsamaktadır. Bu hüküm 01.11.2005 tarihli ve 25983 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 168 inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

Varlık yönetim şirketleri, 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 143 üncü maddesinde yeniden düzenlenmiştir.

Bu maddede, "Bankalar ve Fon dahil diğer mali kurumların alacakları ile diğer varlıkların satın alınması, tahsili, yeniden yapılandırılması ve satılması amacıyla, kuruluş ve faaliyet esasları Kurul tarafından belirlenen varlık yönetim şirketleri de kurulabilir. Varlık yönetim şirketleri alacaklarının tahsili ve alacakların ve/veya diğer varlıkların yeniden yapılandırılması kapsamında alacak tahsili amacıyla edindiği gayrimenkul veya sair mal, hak ve varlıkların işletilmesi, kiralanması ve bunlara yatırım yapılması ve yine alacaklarını tahsil etmek amacıyla borçlularına ilave finansman sağlamak veya sermayelerine iştirak etmek dahil olmak üzere her türlü faaliyeti gerçekleştirmeye yetkilidir..."

Bu Kanun kapsamında kurulan varlık yönetim şirketleri ile 4743 sayılı Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 3 üncü maddesinin yedinci fıkrası uyarınca kurulun çıkarmış olduğu yönetmelik kapsamında kurulan varlık yönetim şirketlerinin yaptıkları işlemler ve bunlarla ilgili olarak düzenlenen kağıtlar, kuruluş işlemleri de dahil olmak üzere kuruldukları takvim yılı ve bunu izleyen beş yıl süresince 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa göre ödenecek damga vergisinden, 492 sayılı Harçlar Kanununa göre ödenecek harçlardan, her ne nam altında olursa olsun tahsil edilecek tutarlar 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu gereği ödenecek banka ve sigorta muameleleri vergisinden, kaynak kullanımını destekleme fonuna yapılacak kesintilerden ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 39 uncu maddesi hükmünden istisnadır.

Varlık yönetim şirketi tarafından, bu borçların, taahhütlerin yüklenilmesi veya alacakların, varlıkların devralınması halinde, bu borç, taahhüt, alacak ve varlıklarla ilgili olarak, takibi şikayete bağlı suçlar dahil olmak üzere açılmış veya açılacak her türlü ceza davalarında, alacağın devralındığı veya borcun, taahhüdün yüklenildiği tarihten itibaren, suçtan zarar gören olarak, varlık yönetim şirketi kendiliğinden müdahil sıfatını kazanır.

Bu Kanunun yayımı tarihinden önce kurulmuş olan varlık yönetim şirketleri bu Kanun hükümlerine tabi olarak faaliyetlerini yürütürler." hükümleri yer almaktadır.

Ayrıca, 01.11.2006 tarihli ve 26333 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Varlık Yönetim Şirketlerinin Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Yönetmeliğin 11 inci maddesinde, varlık yönetim şirketlerinin faaliyet alanları açıklanmıştır.

Buna göre, 5411 sayılı Kanun kapsamında kurulan varlık yönetim şirketleri ile 4743 sayılı Kanunun 5411 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan 3 üncü maddesinin yedinci fıkrası uyarınca kurulun çıkarmış olduğu yönetmelik kapsamında kurulan varlık yönetim şirketlerinin bankalar ve Fon dahil diğer mali kurumların alacakları ile diğer varlıkların satın alınması, tahsili ve yeniden yapılandırılarak satılması ile ilgili olarak yaptıkları işlemlere KKDF istisnası uygulanması gerekmektedir.

2.26.3. 4743 sayılı Kanun kapsamında bankalar arasında yapılacak işlemler

4743 sayılı Kanunun 3 üncü maddesinin sekizinci fıkrasında da, *"Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde bankalar arasında alım ve satım işlemine konu edilen alacaklar ve bu alacakların teminatını oluşturan değerlerin devir ve temlik için yapılacak işlemler ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlar için, yedinci fıkrada belirtilen vergi, resim, harç ve fon istisnaları, 31.12.2004 tarihine kadar aynen uygulanır."* hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre, bankaların, 4743 sayılı Kanun kapsamında ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu tarafından belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde, kendi aralarında, alım ve satım işlemine konu edilen alacaklar ve bu alacakların teminatını oluşturan değerlerin devir ve temlik için 31.12.2004 tarihine kadar yapacakları işlemler, KKDF kesintisinden muaf tutulmuştur.

Diğer taraftan, finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerine göre borçları yeniden yapılandırılan ve yeni bir itfa planına bağlanan borçlular tarafından alınmış olan teşvik belgelerinin süreleri ile ihracat taahhüt süreleri, sözleşmeler ile belirlenen süreler kadar uzatılmış sayılacaktır.

2.27. Yurt Dışından Alınan Döviz Kredileri ve Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Kullanılan Kredilerin Sermaye Artırımında Kullanılmasına İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesinin (27) numaralı bendine göre, asgari vadesi bir yıl ve üzerinde olup, yurt dışından alınan döviz kredileri ve yatırım teşvik belgesi kapsamında kullanılan kredilerden; vadesi dolmadan önce krediyi kullananlar tarafından, kısmen veya tamamen sermaye artırımında kullanılmak suretiyle kapatılması veya sermaye artırımında kullanılmak üzere gerçek veya tüzel kişilere devir ve temlikinin yapılması hali KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.³⁴⁰

31.12.2003 tarihli ve 25333 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2003/6660 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesinde; *“Asgari vadesi bir yıl ve üzerinde olup, yurt dışından alınan döviz kredileri ve yatırım teşvik belgesi kapsamında kullanılan kredilerden; vadesi dolmadan önce krediyi kullananlar tarafından, kısmen veya tamamen sermaye artırımında kullanılmak suretiyle kapatılması veya sermaye artırımında kullanılmak üzere gerçek veya tüzel kişilere devir ve temlikinin yapılması halinde Kaynak Kullanımını Destekleme Fonuna kesinti yapılmaz.”* hükmüne yer verilmiştir. Bu KKDF kesintisi istisnası 15.12.2003 tarihinden geçerli olmak üzere uygulanmaktadır.

Uzun vadeli kredi kullanımının yaygınlaşması ve spekülâtif sermaye hareketlerinin önlenmesi amacıyla, Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanan ve ortalama vadesi asgari bir yıl olan döviz ve altın kredileri (Fiduciary işlemler hariç) KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğın 3 üncü maddesinin (20) numaralı bendi uyarınca KKDF kesintisinden istisnadır. Ancak, 2012/4116 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla 02.01.2013 tarihinden itibaren bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin, yurt dışından sağladıkları döviz ve altın kredilerine uygulanan KKDF istisnası yürürlükten kaldırılmıştır.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğın 3/14 maddesine göre Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılan krediler üzerinden KKDF kesintisi yapılmamaktadır.

2003/6660 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile KKDF kesintisi istisnası uygulanan söz konusu kredilerin, vadesi dolmadan önce sermayeye dönüştürülmesi sonucunda yatırımların öz kaynaklar ile finanse edilmesi amacının gerçekleşmiş olması ve yurt dışına herhangi bir döviz çıkışına sebebiyet verilmemesi nedeniyle, sermayeye eklenmek suretiyle kapatılan bu kredilerden KKDF kesintisinin yapılmaması sağlanmıştır.

---

³⁴⁰ 31.12.2003 tarihli ve 25333 sayılı Resmi Gazete’de 15.12.2003 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 2003/6660 sayılı Kararnameyle istisna kapsamına eklenen maddedir.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (14) ve (20) numaralı bentleri kapsamında; ortalama vadesi asgari bir yıl ve üzerinde olduğu için başlangıçta KKDF kesintisi istisnası uygulanmak suretiyle kullanılan ve vadesi dolmadan önce kısmen veya tamamen sermaye artırımında kullanılmak suretiyle kapatılanlar ile sermaye artırımında kullanılmak üzere gerçek veya tüzel kişilere devir ve temlik edilmiş olan kredilerden KKDF kesintisi yapılmayacaktır.

Bankalar dışında yurt dışından döviz kredisi kullanan gerçek veya tüzel kişiler ile YTB kapsamında yurt içinden veya yurt dışından kredi kullananlardan; kullandıkları krediyi yurt içindeki işletmelerinin sermayelerine eklemek suretiyle kapatan gerçek ve tüzel kişiler ile bu tür kredileri Türkiye'de kurulacak yeni bir şirkete sermaye olarak koyacak olanlar veya bu amaçla hareket edenlere devir ve temlik edenler KKDF kesintisi istisnasından faydalanabilecektir.

2012/4116 sayılı Karar ile 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/20 maddesinde düzenlenmiş olan istisna uygulaması değiştirildiğinden bu istisna kapsamındaki döviz kredileri üzerinden KKDF kesintisi yapılmaması için, yurt dışından alınan kredinin ortalama vadesinin asgari 3 yıl olması gerekmektedir.

2.28. KOSGEB İle Bankalar Arasında Yapılacak Protokoller Çerçevesinde Kullanılacak Kredilere İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (28) numaralı bendine göre, 2004/7131 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında KOSGEB ile Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Vakıflar Bankası arasında yapılacak protokoller çerçevesinde kullanılacak krediler KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.³⁴¹

2004/7131 sayılı Kararın 04.05.2004 tarihinde yayımlanan metninde banka tanımı Ziraat Bankası, Halk Bankası ve Vakıflar Bankasını kapsamakta iken 26.04.2008 tarihinde yürürlüğe giren 2008/13524 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile banka tanımı değiştirilmiştir. Buna göre, 2004/7131 sayılı Kararda geçen banka ifadesi Türkiye'de yerleşik şubesi bulunan yerli ve yabancı tüm bankaları kapsamaktadır.

Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin (KOBİ) kredi maliyetlerini düşürmek amacı ile KOSGEB ile Türkiye'de yerleşik şubesi bulunan yerli ve yabancı tüm bankalar arasında yapılacak protokoller çerçevesinde kullanılan kredilerden, 2004/7131 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına istinaden KKDF kesintisi yapılmaması gerekmektedir.

KKDF kesintisi istisnası; Türkiye'de yerleşik şubesi bulunan yerli ve

³⁴¹ 04.05.2004 tarihli ve 25452 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

yabancı tüm bankalar tarafından yapılacak protokoller çerçevesinde KOSGEB'e kullanılacak ticari nitelikteki kredileri kapsamaktadır.

KOSGEB'in yukarıda belirtilen şekilde temin ettiği kredileri KOBİ'lere kullandırması ise, KKDF kesintisinin konusuna girmemektedir.

Diğer taraftan, KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (A/b) bendine göre, bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan diğer kredilerde KKDF kesintisi oranı, 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 29.07.2004 tarihinden itibaren %0 olarak belirlendiğinden, istisna uygulaması için gerekli olan banka ve protokol yapılması gibi sınırlandırmaların bir önemi bulunmamakta olup, ticari amaçla kullanılan kredilerden KKDF kesintisi yapılmamaktadır.

2.29. Kıymetli Madenlerin İthaline İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (29) numaralı bendine göre, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 7 nci maddesi uyarınca, İstanbul Altın Borsasında işlem görmek üzere anılan Kararın 2 nci maddesinde belirtilen özelliklere sahip işlenmemiş kıymetli madenlerin ithali KKDF kesintisinden istisna edilmiştir.³⁴²

10.08.2004 tarihli ve 25549 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2004/7668 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesi ile Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 7 nci maddesi uyarınca, İstanbul Altın Borsasında işlem görmek üzere anılan Kararın 2 nci maddesinde belirtilen özelliklere sahip işlenmemiş kıymetli madenlerin ithalinden 01.01.2004 tarihinden geçerli olmak üzere KKDF kesintisi yapılmaması kararlaştırılmıştır.

Bilindiği üzere, 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu 30.12.2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Kanunun 138 inci maddesi uyarınca Borsa İstanbul A.Ş., borsacılık faaliyetleri yapmak üzere Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kurulmuştur. Sermaye piyasamızda borsaları tek çatı altında toplayan Borsa İstanbul A.Ş., esas sözleşmesinin Sermaye Piyasası Kurulunca hazırlanıp ilgili Bakanın onayı sonrasında 03.04.2013 tarihinde doğrudan tescil ve ilan edilmesiyle faaliyet izni almıştır.

Borsa İstanbul A.Ş.'nin faaliyet konuları arasında; Kanun hükümleri ve ilgili mevzuat çerçevesinde, kıymetli madenler ile kıymetli taşların serbest rekabet şartları altında kolay ve güvenli bir şekilde, şeffaf, etkin rekabetçi, dürüst ve istikrarlı bir ortamda alınıp satılabilmesini sağlamak, bunlara ilişkin alım satım emirlerini sonuçlandırarak şekilde bir araya getirmek veya bu emirlerin bir araya gelmesini kolaylaştırmak ve oluşan fiyatları tespit ve ilan

---

³⁴² 10.08.2004 tarih ve 25549 sayılı Resmi Gazete'de 01.01.2004 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 2004/7668 sayılı Kararnameyle istisna kapsamına eklenen maddedir.

etmek üzere piyasalar, pazarlar, platformlar ve sistemler ile teşkilatlanmış diğer pazar yerleri oluşturmak, kurmak ve geliştirmek, bunları yönetmek ve/veya işletmek yer almaktadır. Bu nedenle, İstanbul Altın Borsası; Borsa İstanbul A.Ş.'nin faaliyet izni aldığı 03.04.2013 tarihi itibarıyla feshedilmiş olup bu borsanın yetki ve görevleri Borsa İstanbul A.Ş.'ye devredilmiştir.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 7/a nci maddesinde; "Kıymetli madenler, taşlar ve eşyaların Dış Ticaret Rejimi esasları dahilinde Türkiye'ye ithali ve ihracı serbesttir. Ancak, işlenmemiş kıymetli madenlerin ithal ve ihracında gümrük idarelerine beyan verilmesi esas olup, ithalat ve ihracat Rejim, Karar ve Yönetmelikleri uygulanmaz. İşlenmemiş kıymetli madenlerin ithali, Merkez Bankası ile kendi mevzuatlarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla Kıymetli Madenler Borsası üyesi Kıymetli Maden Aracı Kuruluşları tarafından yapılır. Ancak, Kıymetli Madenler Borsası üyesi aracı kuruluşlar ithal ettikleri işlenmemiş kıymetli madenleri üç iş günü içinde Borsaya teslim etmek zorundadır." hükmü yer almaktadır.

Bu hükme göre işlenmemiş kıymetli madenlerin ithali, ithalat ve ihracat rejim, karar ve yönetmeliklerine tabi değildir.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 2/j maddesinde; her tür ve şekilde altın, gümüş ve platin kıymetli maden olarak tanımlanmıştır. Kıymetli madenler bu maddenin (j) bendinin (i) alt bendinde işlenmemiş altın; (ii) alt bendinde işlenmiş altın; (iii) alt bendinde işlenmemiş gümüş; (iv) alt bendinde; işlenmiş gümüş; (v) alt bendinde işlenmemiş platin; (vi) alt bendinde ise işlenmiş platin şeklinde sayılmıştır. Ancak, 20004/7668 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının gerekçesinden KKDF kesintisi istisnasından **yalnızca işlenmemiş altın ithalinin** yararlanacağı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, 2004/7668 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesine göre, ithali KKDF kesintisinden istisna tutulan işlenmemiş kıymetli maden; Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 2 nci maddesinin (j) bendinin (i) alt bendinde yer alan ve "*En az 995/1000 safılıkta, nitelikleri Hazine Müsteşarlığınca belirlenen barlar veya külçeler halinde altın*" olarak tanımlanmış olan işlenmemiş altındır.

İşlenmemiş altının ithalinde KKDF kesintisi istisnası uygulanabilmesinin ikinci şartı ithalatın, Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem görmek üzere Kıymetli Madenler Borsası üyesi Kıymetli Maden Aracı Kuruluşları tarafından yapılmasıdır. Bu kapsamda, Borsa İstanbul A.Ş.'de işlem görmek üzere Kıymetli Madenler Borsası üyesi Kıymetli Maden Aracı Kuruluşları tarafından yapılan işlenmemiş altın ithalinden KKDF kesintisi yapılmayacaktır.

Bu istisna hakkında Gelir İdaresince verilen bir özelgede, KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesi, 3 üncü maddesinin (29)

numaralı bendi ve Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 7 nci maddesi hükümleri belirtilerek 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (29) numaralı bendinde yer alan şartları taşıması kaydıyla, mal mukabili ödeme yöntemine göre yapılacak işlenmemiş külçe altın ithalatının KKDF kesintisine tabi tutulmaması gerektiği belirtilmiştir.³⁴³

Öte yandan, ithali istisna kapsamına giren işlenmemiş altının tanımında 2011/2382 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla³⁴⁴ değişiklik yapılmıştır. Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Kararın 2/j maddesinde 2011/2382 sayılı Karar ile yapılan değişikliğe göre, paladyum kıymetli madenler kapsamına alınmış ve işlenmemiş altın tanımı standart ve standart dışı şeklinde ikiye ayrılmıştır. Kararda, standart işlenmemiş altın, en az 995/1000 saflıkta, nitelikleri Müsteşarlıkça belirlenen barlar veya külçeler halindeki altını, standart dışı işlenmemiş altını ise, 995/1000'den düşük (995/1000 saflık hariç) saflıkta külçe, bar, dore bar, granül, toz veya hurda şeklindeki altını ifade ettiği hükme bağlanmıştır.

Bu durumda, 20004/7668 sayılı Karara göre yalnızca işlenmemiş altın ithali KKDF'den istisna edildiği dikkate alındığında, işlenmemiş altın tanımı kapsamına alınan 995/1000'den düşük (995/1000 saflık hariç) saflıktaki külçe, bar, dore bar, granül, toz veya hurda şeklindeki altınların ithali işlemleri de yapılan bu değişiklik sonucunda KKDF'den istisna edilmiştir.

2.30. TMO'nun Hububat Ürünü ve Mamullerinin Alımı ve İthalatı İçin Kullanacağı Kredilere İlişkin İstisna

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin (30) numaralı bendine göre, 2009/15095 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında Toprak Mahsulleri Ofisinin hububat ürünü ve mamullerinin alımı ve ithalatı için yurt içinden veya yurt dışından kullanacağı döviz ya da TL cinsi krediler KKDF kesintisinden muaftır.

20.06.2009 tarihinde yürürlüğe giren 2009/15095 sayılı Hububat Ürünü Alımı ve Satımı Hakkında Kararın "*Finansman temini*" başlıklı 6 ncı maddesinin (1) numaralı fıkrasında, "*TMO'nun hububat ürünü ve mamullerinin alımı ve ithalatı için gerek duyacağı finansman, bütçeye konulan ödenekten yapılacak aktarımlar ve iç veya dış kredi temini suretiyle karşılanabilir. TMO'nun bu kapsamda yurt içinden veya yurt dışından kullanacağı döviz ya da TL cinsi kredileri üzerinden, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi yapılmaz.*" hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, 2009/15095 sayılı Kararda 2012/3241 sayılı Karar ile yapılan değişiklik uyarınca, bankaların TMO tarafından 11/8/1982 tarihli ve 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu hükümlerine göre düzenlenen makbuz

---

³⁴³ GİB tarafından verilen 19.06.2009 tarihli ve 60563 sayılı özelge.

³⁴⁴ 17.11.2011 tarihli ve 28115 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

senetleri ile lisanslı depoculuk şirketleri tarafından 5300 sayılı Kanun hükümlerine göre düzenlenen ürün senetleri karşılığında gerçek veya tüzel kişilere kullandıracağı kredilere KKDF kesintisi oranı sıfır olarak uygulanacaktır.

2.31. Elektrik Enerjisi İthalatına İlişkin İstisna

10.10.2011 tarihli ve 2011/2519 sayılı KKDF Kesintileri Hakkında Kararın 1 inci maddesinde, elektrik enerjisi ithalatının finansmanı amacıyla kullanılacak krediler ve elektrik enerjisi ithalatından KKDF kesintisi yapılmayacağı kararlaştırılmıştır.

Hızla gelişmekte olan ülkemiz önemli büyüklükte ve artan ölçüde enerji kaynaklarına ihtiyaç duymakta olup elektrik enerjisi tüm üretim sektörlerinin ana girdi maddesi konumundadır. Ülke ekonominizin enerji ihtiyacı büyük ölçüde ithalat yoluyla karşılanmaktadır. KKDF uygulamasında petrol ürünlerine tanınan istisnanın bir benzeri elektrik enerjisinin finansmanı amacıyla kullanılacak kredilere ve elektrik enerjisi ithalatı işlemlerine tanınmıştır. Elektrik enerjisi finansmanına ve ithalatına getirilen KKDF istisnasıyla üretim sektöründe girdi maliyeti artışından kaynaklanacak olumsuzlukların önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

BÖLÜM VII

KKDF'DE BEYAN VE ÖDEME

1. KKDF’de Beyan

1.1. 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesine Göre Bildirim

2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinde, bankalar, özel finans kurumları ve finansman şirketlerinin,

- Türk Lirası kredilerde (Endeksli krediler dahil) faiz tahakkukunu,
- Döviz kredilerinde, kredilerin kullanıldığı veya kullanıldığı tarihi,
- Kredili ithalatta tahsilatı,

izleyen ayın 15 nci günü akşamına kadar hesapladıkları KKDF kesintilerini bu iç genelge ekindeki bildirim ile birlikte daha önceki düzenlemelere göre düzenleyecekleri 1 ve 1-A No’lu cetvelleri, anılan kuruluşların genel müdürlüklerinin Kurumlar Vergisi yönünden bağlı oldukları vergi dairesine verecekleri ve bildirim üzerine tahakkuk eden miktarı aynı süre içinde ödeyecekleri belirtilmiştir. Ayrıca genelgede, KKDF kesintisine ilişkin bildirimler, kesinti ve işlem olup olmadığına bakılmaksızın her ayın 15 nci günü akşamına kadar verileceği açıklanmıştır.

KKDF’nin beyanına ilişkin iç genelgede yapılan açıklamalar, KKDF Kesintisi Bildirimi ile eki Cetvelin elektronik ortamda gönderilmesi hakkındaki 1 Sıra No.lu KKDF Sirküleri ile yeniden düzenlenerek yürürlükten kaldırılmıştır.

1.2. 1 Sıra No.lu KKDF Kesintisi Sirkülerine³⁴⁵ Göre Bildirim

KKDF Kesintisi Bildirimi ile eki Cetvelin elektronik ortamda gönderilmesine ilişkin olarak yayınlanan 12.03.2007 tarihli ve KKDF-1/2007-1 sayılı Sirkülerinde, bankalar ve finansman şirketlerinin 2002/4 seri No.lu Uygulama İç Genelgesi uyarınca verdikleri Bildirim ile 1, 1-A ve 1-B No.lu Cetveller yeniden düzenlenmiş ve elektronik ortamda gönderilecek olan yeni Bildirim ve eki Cetvele ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

1.2.1. Bildirim ve Eki Cetveli Düzenlemek Zorunda Olanlar

Söz konusu Bildirim ile eki Cetvel bankalar ve finansman şirketleri tarafından düzenlenecektir. Anılan sirkülerde bankalar tabiri 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları, finansman şirketleri ise 90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 3/b maddesinde tanımlanan şirketleri ifade ettiği belirtilmiştir.

---

³⁴⁵ 1 Sıra No.lu KKDF Sirküleri, 12.03.2007 tarihinde Gelir İdaresi Başkanlığının resmi internet sitesinde yayınlanmıştır.

Ancak, 13.12.2012 tarihinde yayımlanarak yürürlüğe giren 6361 sayılı Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununda finansman şirketleri yeniden düzenlenmiştir. 6361 sayılı Kanunun 3 üncü ve 39 uncu maddelerine göre finansman şirketleri, her türlü mal veya hizmet alımının, malı veya hizmeti satın alan gerçek veya tüzel kişinin nam ve hesabına mal veya hizmetin teslim veya temini ile birlikte doğrudan satıcıya ödeme yapılması suretiyle kredilendirilmesini sağlayan tüketici kredi şirketleridir.

Bildirim ve eki Cetvelin bizzat mükellefler tarafından veya aracılık yetkisi almış 3568 sayılı Kanuna göre meslek mensubu sayılan kişiler aracılığıyla gönderilmesi mümkündür.

1.2.2. Bildirimin Dönemi

Mükellefler,

- TL veya endeksli kredilerde faiz tahakkukunun,
  - Döviz kredilerinde kredinin kullanıldığı veya kullanıldığını tarihin,
  - Kredili ithalatta ise tahsilatın yapıldığı tarihin,
- içinde bulunduğu ayı, dönem olarak dikkate alacaklardır.

Dolayısıyla işlemler hangi ayda yapılmışsa, o aylık döneme ilişkin bilgilerin Bildirimde yer alması gerekir.

1.2.3. Uygulamanın Başlama Tarihi

2007 yılının Şubat döneminden itibaren izleyen dönemlere ilişkin Bildirim ve eki Cetvelin 1 Sıra No.lu KKDF Kesintisi Sirkülerinde açıklanan esaslara uygun olarak elektronik ortamda gönderilmesi gerekmektedir.

1.2.4. Kesinti Oranının % 0 Olarak Belirlendiği Bazı İşlemler ile Fon Kesintisi Kapsamında Olmayan İşlemlerin Bildirilmesi

Kesintiye tabi işlemler üzerinden 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinde belirtilen oranlarda KKDF kesintisi yapılmaktadır.

Kesinti oranının % 0 olarak belirlendiği bazı işlemlerde, ödenecek bir fon kesintisi tutarı bulunmamasına rağmen, bu işlemlere ilişkin matrahın bildirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, aşağıdaki bölümlerde açıklanacak bu nitelikteki işlemlere ilişkin kredinin türü ile faiz/kredi tutarları, ilgili sütunlara dahil edilecek; ancak, bu tutarlara % 0 oranı uygulanacağından, sistem tarafından fon kesinti tutarı da sıfır olarak hesaplanacaktır.

Diğer taraftan, anılan Tebliğin 3 üncü maddesinde belirtilen ve fon kesintisi kapsamında olmayan işlemlerin tablolara dahil edilmesi söz konusu değildir. Ancak, bu işlemler için öngörülen şartların işlemin yapıldığı tarih itibarıyla gerçekleşmediğinin sonradan anlaşılması halinde veya işlemin yapıldığı tarih itibarıyla gerekli şartların sağlanmasına rağmen bu şartlardan herhangi birinin daha sonra ihlal edildiğinin tespit edilmesi durumunda, başlangıçta alınmayan fon kesintilerinin faiziyle birlikte ödenmesi gerektiği tabiidir.

1.2.5. Bildirimin Doldurulması ve Beyanı

Bildirim 3 adet tabloyu ihtiva etmektedir. Tablo I'de "Tüketici Kredileri ve Diğer Krediler", Tablo II'de "Yurt Dışından Sağlanan Krediler", Tablo III'de "İthalat" işlemleri yer almaktadır. Bu işlemlere ilişkin tabloların doldurulması ve beyanında aşağıdaki hususlar dikkate alınacaktır.

1.2.5.1. Tablo I

a) Kapsamı

Tablo I'de "*Tüketici Kredileri ve Diğer Krediler*" yer almaktadır. Bu tablo ile;

-Bankalar ve finansman şirketlerince kısa veya uzun vadeli olarak TL cinsinden ya da döviz üzerinden kullanılan tüketici kredilerinin,

-Bankalar ve finansman şirketlerince kısa veya uzun vadeli olarak TL cinsinden ya da döviz üzerinden kullanılan diğer kredilerin,

beyanı yapılacaktır.

b) KKDF oranı

Bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan tüketici kredilerinde 2004/7735 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereğince halen % 15 oranında KKDF kesintisi yapılmaktadır.

Diğer taraftan, bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan diğer kredilerde 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile KKDF kesintisi oranı % 0 olarak tespit edilmiştir.

c) Tablonun doldurulması

4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 3 üncü maddesinde, tüketici, bir mal veya hizmeti ticari veya mesleki olmayan amaçlarla edinen, kullanan veya yararlanan gerçek ya da tüzel kişi şeklinde tanımlanmıştır. Kanununun 10 uncu maddesinde ise, tüketici kredisi,

tüketicilerin bir mal veya hizmet edinmek amacıyla kredi verenden nakit olarak aldıkları kredi olarak nitelendirilmiştir.

Bankalar ve finansman şirketlerinin kendi kaynaklarından döviz üzerinden ya da TL cinsinden tüketici kredisi veya diğer kredileri kullandırması durumunda, bunların Tablo I'e dahil edilmek suretiyle beyanı sağlanacaktır. Söz konusu kredilerin döviz üzerinden kullandırılması halinde vade bakımından bir ayırım yapılmayacaktır. Ancak, bankalar ve finansman şirketlerinin TL cinsinden tüketici kredisi veya diğer kredileri kullandırması durumunda bu krediler kısa ya da uzun vadeli olmak üzere ayırma tabi tutularak beyan edilecektir.

Diğer kredilere ilişkin oranda, % 0'dan farklı yeni bir düzenleme yapıncaya kadar bu tür kredilerden herhangi bir kesinti yapılmayacaktır. Ancak, diğer kredilere ilişkin "Kredinin Türü" ile "Faiz / Kredi Tutarı" sütunlarının doldurulması ve fon kesinti oranının % 0 olarak belirtilmesi gerekmekte olup, buna göre sistem tarafından "Fon Kesintisi Tutarı" da otomatik olarak 0 (sıfır) olarak hesaplanacaktır.

1.2.5.2. Tablo II

a) Kapsamı

Tablo II'de "Yurt Dışından Sağlanan Krediler" yer almaktadır. Bu tablo ile;

-Bankaların yurt dışından sağladıkları TL ve döviz kredilerinin,

-Bankalar aracılığı ile finansman şirketlerinin yurt dışından sağladıkları TL ve döviz kredilerinin,

-Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları TL ve döviz kredilerinin,

beyanı yapılacaktır.

b) KKDF oranı

Bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladıkları kredilerde kesinti oranı % 0 olarak belirlenmiştir. 1 Sıra No.lu KKDF Kesintisi Sirkülerin yayımlandığı tarihte bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde KKDF oranı % 3 olarak uygulanmaktaydı. Ancak 02.01.2013 tarihinde yürürlüğe giren ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesine dayanılarak çıkarılan 2012/4116 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile bu kredilerin ortalama vadesine göre birden fazla KKDF oranı belirlenmiştir. 2012/4116 sayılı Kararın 11 inci maddesine göre, bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt

dışından sağladıkları döviz ve altın kredilerinde (fiduciary işlemler hariç) KKDF oranı,

- Ortalama vadesi bir yıla kadar olanlarda %3,
- Ortalama vadesi 1 yıl (1 yıl dahil) ile 2 yıl arasında olanlarda %1,
- Ortalama vadesi 2 yıl (2 yıl dahil) ile 3 yıl arasında olanlarda %0,5,
- Ortalama vadesi 3 yıl (3 yıl dahil) ve üzerinde olanlarda % 0,

olarak uygulanması gerekmektedir. Söz konusu KKDF oranları, 2012/4116 sayılı Kararın 12/c maddesi uyarınca, Kararın yayımı tarihini izleyen 02.01.2013 tarihinden itibaren kullanılacak kredilere uygulanması gerekmektedir.

c) Tablonun doldurulması

Bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladıkları kredilerde, kredinin türü seçilip Bildirimin ilgili satırlarında "*Fon Kesintisi Oranı*"nın 0 (sıfır) olarak belirtilmesinden sonra "*Faiz/Kredi Tutarı*" sütununun doldurulması suretiyle matrahın beyan edilmesi halinde, sistem tarafından "*Fon Kesintisi Tutarı*" otomatik bir şekilde 0 (sıfır) olarak hesaplanacaktır.

Finansman şirketlerince yurt dışından sağlanan krediler için % 0 (sıfır)'dan farklı bir oran belirlenmesi durumunda, bu krediler bankalar aracılığı ile kullanılacağından KKDF kesintileri ilgili bankalar tarafından bildirilecektir.

Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerin kullanılmasına aracılık eden bankalar, fon kesintilerinin süresi içinde yatırılmasından sorumludur.

1.2.5.3. Tablo III

a) Kapsamı

Tablo III'de "İthalat" işlemleri yer almakta olup; kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan kredili ithalat, bu tabloya dahil edilerek beyan edilecektir.

b) KKDF oranı

Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta sirkülerin yayınlandığı tarih itibarıyla % 3 oranında fon kesintisi yapılmaktaydı. Ancak 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesine dayanılarak çıkarılan 2011/2304 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 4 üncü

maddesine göre, 13.10.2011 tarihinden itibaren kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta KKDF kesintisi oranı % 6 olarak uygulanmaktadır.

c) Tablonun doldurulması

Mal mukabili ödeme şeklinde, mallar gümrükten çekildikten sonra mal bedeli ödenmektedir. Vadeli akreditifli veya kabul kredili ithalatta ise mal bedelleri mallar gümrükten çekildikten sonra, akreditifte belirtilen vadede veya poliçe vadesinde ödenmektedir. Dolayısıyla bu ödeme şekillerinde fon kesintisi uygulama nedeni, malların fiili ithalinin gerçekleştirilmesinden sonra ithalat bedelinin ödenmesi suretiyle ithalatçının kredilendirilmiş olmasıdır.

Bu nedenle, kredili ithalatta ithalat tutarı üzerinden % 6 oranı esas alınarak fon kesintisi hesaplanması ve kesintinin tahsilatın yapıldığı aya ait Bildirimde Tablo III'e dahil edilmesi gerekmektedir.

1.2.6. Cetvelin Doldurulması ve Beyanı

1.2.6.1. Kapsamı

Cetvel ile ihracat taahhütlerinin gerçekleşmemesi veya eksik gerçekleşmesi durumunda ihracatın finansmanı için cari hesap şeklinde ya da diğer şekillerde döviz kredisi kullanan firma veya kişiler takip edecek ve bu Cetvel, Bildirim ekinde gönderilecektir.

1.2.6.2. KKDF oranı

İhracatın finansmanı için ilgili firma ya da kişilere döviz kredisinin kullanıldığı tarihte geçerli olan KKDF oranı esas alınarak ödenecek fon kesinti tutarı hesaplanacaktır.

1.2.6.3. Cetvelin doldurulması

İhracatın finansmanı için kullanılan kredilerde, ihracatın gerçekleşme durumunun takip edilmesi ve müeyyide uygulanmasından bankalar sorumlu tutulmaktadır. Bu sorumluluk çerçevesinde, ihracatın finansmanı için cari hesap şeklinde ya da diğer şekillerde döviz kredisi kullanan firma veya kişilerin takibi Gelir İdaresinin resmi internet sitesinde Beyanname Düzenleme Programının KKDF Bildiriminin Ekler bölümünde yer alan Cetvelle sağlanacaktır. Dolayısıyla, ihracat taahhütlerinin gerçekleşmemesi veya eksik gerçekleşmesi durumunda Bildirimin yanında eki Cetvel de düzenlenecektir.

İhracatın finansmanı için kullanılan döviz kredilerinde, taahhüdün gerçekleşip gerçekleşmeme durumu ile gerçekleşmeme durumunda buna ilişkin oranın tespiti konusunda mevcut düzenlemeler dikkate alınacaktır. Bu

beyan, "*Cari Hesabın Borç Bakiyesindeki Artış Tarihi*" ve "*Cari Hesabın Borç Bakiyesindeki Artış Tutarı*" sütunları ile ilgili diğer sütunlar doldurularak yapılacaktır.

Cari hesap şeklinde kullanılmayan ihracatın finansmanına yönelik döviz kredilerinin beyanı ile ilgili olarak, "*Kullandırılan Kredinin Tarihi*" ve "*Kullandırılan Kredinin Tutarı*" sütunları ile ilgili diğer sütunların doldurulması gerekmektedir.

Cetvelin doldurulması sonucu cetvelde yer alan "*Gerçekleşmeyen Kredi Hesabı Tutarı (TL)*" ile "*Ödenecek Fon Kesintisi Tutarı*" sütunlarında yer alan toplam tutarlar, Tablo II'nin alt kısmında bulunan "*Ekten (Cetvelden) Aktarılan Tutar*" satırına sistem tarafından otomatik olarak aktarılmaktadır.

1.2.7. Bildirim ve Eki Cetvelin Doldurulmasında Dikkate Alınacak Diğer Hususlar

1.2.7.1. Kesintiye tabi bir işlemin olmaması durumu

Bildirim ve eki Cetvel, banka veya finansman şirketlerinin genel müdürlükleri tarafından, "*Genel Bilgiler*" tablosundaki kurumlar vergisi yönünden bağlı olunan vergi dairesi işaretlenmek suretiyle verilecektir.

İlgili dönemde kesintiye tabi bir işlem olmaması nedeniyle boş Bildirim ve Cetvel verilecek ise "*Genel Bilgiler*" ve "*Düzenleme Bilgileri*"ne ilişkin tablolar doldurulup, "*Beyan edilecek bilgim bulunmamaktadır*" kutucuğu işaretlenecektir. Bildirim veya Cetvelden herhangi birinin doldurulmasını gerektiren bir işlem bulunması halinde, söz konusu kutucuk işaretlenmeyecek ve ilgili tablolar ya da cetvel doldurulacaktır.

1.2.7.2. Bildirim ve Cetvelde yer alan satırların kullanılması

Bildirimde her tablo için "*Kredinin Türü*", "*Fon Kesintisi Oranı*" farklı olmak şartıyla satırlarda konuya ilişkin farklı işlemler birden fazla tekrarlanabilecektir. Aynı orana tekabül eden matrahların toplamı aynı satırda bildirilecektir.

Diğer taraftan, Cetvelde yer alan satırların kullanımı, tablolardaki satırların yukarıda bahsedilen kullanımından farklıdır. Cetvelde kişi ya da firmaların takibi amaçlandığından, aynı orana tabi işlemler söz konusu olsa bile, **her bir firma/kişi için farklı satırların kullanılması** gerekmektedir.

1.2.8. Kesintilerin Ödenmesi ve Sorumluluk

Bildirimler, işlemin yapıldığı dönemi izleyen ayın 15 nci günü mesai saati bitimine kadar elektronik ortamda gönderilecek ve varsa tahakkuk eden tutarlar da aynı gün içinde ödenecektir.

Fon kesintilerinin süresinde ve tam olarak yatırılmasından bankalar ve finansman şirketleri sorumludur.

2. KKDF'de Ödeme

88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın, 96/9006 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile değişik 5 inci maddesinde; bankalar, özel finans kurumları ve finansman şirketlerinin, Merkez Bankası tebliğlerinde belirtilen esaslara göre tahakkuk ettirdikleri KKDF kesintileri ile vadeli ithalatta tahsil ettikleri KKDF kesintilerini tahakkuk veya tahsilatı izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar fona yatırmak zorunda oldukları hükme bağlanmıştır.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğın, 19 Sıra No.lu Tebliğ ile değişik 4 üncü maddesinde ise;

“a) Bankalar, özel finans kurumları ve finansman şirketleri, bu Tebliğın 2 nci maddesine göre hesaplanacak fon kesintilerini,

-Türk Lirası kredilerde (endeksli krediler dahil) faiz tahakkukunu,

-Döviz kredilerinde kredinin kullanıldığı veya kullandırıldığı tarihi,

-Kredili ithalatta tahsilatı,

izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na yatırmak zorundadırlar.

b) Müeyyide uygulanması nedeniyle Gümrük İdarelerince yapılacak fon tahsilatları haftalık olarak Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na aktarılır.”

açıklamasına yer verilmiştir.

Buna göre, KKDF kesintisi yapmakla yükümlü olan bankalar ve finansman şirketleri, yapmış oldukları KKDF kesintisini izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar bildirimde bulunmak suretiyle Fona yatıracaklardır.

Müeyyide uygulaması nedeniyle Gümrük İdareleri tarafından yapılacak KKDF kesintisi tahsilatları ise haftalık olarak fona aktarılacaktır.

Bankalar ve finansman şirketleri yapmış oldukları KKDF kesintisinin ödeme süresi içinde, Fon'a yatırılacak KKDF kesintisi tutarlarını gösterir bir bildirim düzenleyecek ve bu bildirim KKDF kesintisinin ilgili olduğu ayı takip eden ayın 15 inci günü akşamına kadar Merkez Bankası Ankara Şubesine vereceklerdir.³⁴⁶

---

³⁴⁶ Merkez Bankasının 06.12.1995 tarihli ve 95/4 sayılı Talimatı.

Merkez Bankası, bankalar ve özel finans kurumları için ayrı ayrı bildirimler kullanılması yönünde uygulamaya yön vermiştir. Ayrıca, bazı kredi bilgilerini temin etmek amacıyla söz konusu bildirimlere ek cetveller de geliştirmiş ve bunların da bildirimlerle birlikte aynı süre içerisinde verilmesini istemiştir.

88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın 5/4 üncü maddesine göre, KKDF kesintisinin yatırılmasından kredi kullanan, krediyi kullandıran veya kullanılmasına aracılık eden ve vadeli ithalatta tahsilatı yapan bankalar, finansman şirketleri ve gümrük idareleri sorumludur.

Ayrıca KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 9 uncu maddesinde KKDF kesintilerinin yatırılmasından; kredi kullanan, krediyi kullandıran veya kullanılmasına aracılık eden ve kredili ithalatta tahsilatı yapan bankalar, finansman şirketleri ve gümrük idarelerinin sorumlu olduğu belirtilerek; KKDF kesintisinin bankalar, ve finansman şirketleri tarafından süresinde yatırılmaması halinde yatırılmayan kısmın Fon lehine tahakkuk ettirilecek cezai faizi ile birlikte tahsil edileceği hükme bağlanmıştır.

Buna göre bankalar ve finansman şirketleri tahakkuk ettirdikleri ve/veya tahsil ettikleri KKDF kesintisini, izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar Merkez Bankası Ankara Şubesine bildirimde bulunmak suretiyle aynı süre içerisinde ödeyeceklerdir.³⁴⁷

4684 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Karamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun, 5281 sayılı Kanunun³⁴⁸ 43 üncü maddesinin (12) numaralı bendi ile değişik geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrasında, *"Bu kesintiler vergi kanunlarındaki tahakkuk ve tahsilat hükümlerine göre takip edilir."* hükmüne yer verilmiştir. KKDF kesintileri 01.01.2002 tarihinden itibaren Maliye Bakanlığı tarafından genel bütçe geliri olarak tahsil edilmektedir.

KKDF kesintilerinin vergi daireleri tarafından takip ve tahsilatına ilişkin usul ve esaslar, Maliye Bakanlığınının 14.02.2002 tarihli ve 7503 sayılı 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinde belirtilmiştir.

2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinin *"Mükelleflerce Yapılacak İşlemler"* başlığını taşıyan (2) numaralı bölümünde yapılan açıklamalara göre; bankalar ve finansman şirketleri hesaplayacakları KKDF kesintilerini, 88/12944 sayılı Karar ve Merkez Bankasınının 6 Sıra No.lu KKDF Hakkındaki Tebliğ hükümlerine ve bu konuda yayımlanmış talimatlarına göre yürüteceklerdir. Buna göre bankalar ve finansman şirketleri;

- Türk Lirası kredilerde (Endeksli krediler dahil) faiz tahakkukunu,

³⁴⁷ Uygulama, KKDF'nin tasfiye edildiği 31.12.2001 tarihine kadar bu şekilde sürdürülmüştür.

³⁴⁸ 31.12.2004 tarihli ve 25687 üçüncü mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

- Döviz kredilerinde, kredilerin kullanıldığı veya kullandırıldığı tarihi,
- Kredili ithalatta tahsilatı,

izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar hesapladıkları KKDF kesintilerini, genel müdürlüklerinin kurumlar vergisi yönünden bağlı bulunduğu vergi dairesine elektronik ortamda “Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi” formu ile bildirecekler ve bu bildirim üzerine tahakkuk eden miktarı aynı süre içinde ödeyeceklerdir.

KKDF kesintisine ilişkin bildirimler, kesinti ve işlem olup olmadığına bakılmaksızın her ayın 15 inci günü akşamına kadar verilecektir. KKDF kesintisine konu işlemi yapan bankalar ve finansman şirketleri tarafından süresinde bildirimde bulunulmaması halinde, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 352-II/7 nci maddesi uyarınca ikinci derece usulsüzlük cezası kesilmek suretiyle işlem yapılacaktır.

Süresinde verilmeyen bildirimler için tahakkuk fişi düzenlenecek ve bir aylık ödeme süresi verilecektir.

2.1. Süresinde Yatırılmayan KKDF Kesintilerinin Tahsil Edilmesi

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin “*Fon Kesintilerinin Süresinde Yatırılmaması*” başlıklı 9 uncu maddesi, 19 Sıra No.lu Tebliğin 5 inci maddesi ile yeniden düzenlenmiş olup, bu maddeye göre, Fon kesintilerinin süresinde yatırılmasından, kredi kullanan, krediyi kullandıran veya kullanılmasına aracılık eden ve kredili ithalatta tahsilatı yapan bankalar, finansman şirketleri ve gümrük idareleri sorumlu olduğu ve Fon kesintilerinin bankalar ve finansman şirketlerince süresinde yatırılmaması halinde yatırılmayan kısmın fon lehine tahakkuk ettirilecek cezai faizi ile birlikte tahsil edileceği belirtilmiştir.

2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinin “*Fon Kesintilerinin Süresinde Yatırılmaması*” başlıklı (4) numaralı bölümünde, KKDF kesintilerinin süresinde yatırılmasından kredi kullanan, krediyi kullandıran veya kullanılmasına aracılık eden ve kredili ithalatta tahsilatı yapan bankalar, finansman şirketleri ve gümrük idarelerinin sorumlu olduğu; KKDF kesintilerinin bankalar ve finansman şirketlerince süresinde yatırılmaması halinde yatırılmayan kısmın tahakkuk ettirilecek cezai faizi ile birlikte tahsil edileceği belirtilmiştir.

KKDF kesintisinin ait olduğu dönemin, normal vade tarihinden tahakkuk fişinde belirtilen vade tarihine kadar geçen süreler için bu sürede yürürlükte bulunan 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanuna³⁴⁹ ve bu kanunda değişiklik yapan 4489 sayılı Kanuna göre hesaplanacak faiz

---

³⁴⁹ 19.12.1984 tarihli ve 18610 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

oranının iki katı tutarında Cezai Faiz hesaplanmak suretiyle tahakkuk fiş düzenlenecek ve kesinti cezai faizi ile birlikte 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilecektir.

Tahakkuk Fişi ile tahakkuk ettirilen ve bildirimde yer alan KKDF kesintileri (ithalatta alınan dahil) ile cezai faizin tahakkuk fişinde belirtilen vadede ödenmemesi halinde, KKDF Kesintilerine 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen oranda gecikme zammı hesaplanacaktır. Cezai faiz tutarına ise gecikme zammı hesaplanmayacaktır.

2.1.1. İhracatın Finansmanı Amacıyla Kullanılan Kredilerde İhracat veya Taahhüdün Gerçekleşmemesi Durumunda KKDF Kesintisinin Tahsili

KKDF kesintilerinin vergi dairelerince takip ve tahsiline ilişkin usul ve esasların belirlendiği 14.02.2002 tarihli ve 7503 sayılı 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinin (3.3.2.) numaralı bölümünde; ihracatın finansmanı amacıyla Türk Lirası veya döviz olarak kullanılan krediler ile Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından ihracatın finansmanı için sağlayacağı kredilerde (ihracatı teşvik belgesi, dahilde işleme izin belgesi ve vergi, resim ve harç istisnası belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı için kullanılanlar dahil) taahhüdün, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması paralelinde gerçekleşme durumunun, ilgili bankaca tespit edilecektir.

Taahhüdün gerçekleşmediğinin veya eksik gerçekleştiğinin tespiti durumunda, müeyyide uygulaması sonucu doğan KKDF kesintilerinin ilgili bankalarca cezai faizleri ile birlikte genel müdürlüklerinin bağlı olduğu vergi dairesine "Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintileri Bildirimi" ve eki Cetvel doldurulmak suretiyle elektronik ortamda gönderilecektir. Bildirim ve eki, 1 Sıra No.lu KKDF Kesintisi Sirkülerinde belirtilen ve yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde doldurulacaktır. Bildirimler, işlemin yapıldığı dönemi izleyen ayın 15 nci günü mesai saati bitimine kadar elektronik ortamda gönderilecek ve varsa tahakkuk eden tutarlar da aynı süre içinde ödenecektir.

Ayrıca KKDF kesintisinin doğduğu tarih (kredi kullandırma tarihi) ile tahakkuk fişinde gösterilen vade tarihleri arasında geçen süre için bu sürede yürürlükte bulunan kanuni faiz oranının iki katı tutarında cezai faiz hesaplanarak tahakkuk fişinde gösterilecektir.

2.1.2. Dahilde İşleme İzin Belgesi Kapsamında Yapılan Kredili İthalatta Taahhüdün Gerçekleşmemesi Durumunda KKDF Kesintisinin Tahsili

2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinin (3.3.5.) numaralı bölümünde yapılan açıklamalara göre, dahilde işleme izin belgesi

kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta, belgede öngörülen taahhüdün, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması paralelinde gerçekleşme durumu gümrük idarelerince tespit edilecek; taahhüdün gerçekleşmediğinin veya eksik gerçekleştirildiğinin tespiti durumunda müeyyide uygulaması sonucu doğan KKDF kesintileri gümrük idarelerince ilgili firmalardan cezai faiziyle birlikte tahsil edilecektir.

2.1.3. Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Fazla Kredi Kullandırılması Durumunda KKDF Kesintisinin Tahsili

2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinin (4) numaralı bölümündeki açıklamalara göre, hatalı yorum sonucu bankalarca yatırım teşvik belgesi kapsamında fazla kredi kullandırılması durumunda, fazla kullandırılan kısma tekabül eden KKDF kesintilerinin cezai faizi ile birlikte yatırılmasından krediyi kullandıran bankalar sorumludur.

Ancak, Ekonomi Bakanlığı tarafından yatırımı tamamlama vizesinin yapılması sırasında yatırımın eksik gerçekleşmesi veya yatırım teşvik belgesinin değişik nedenlerle adı geçen Bakanlık tarafından iptal edilmesi durumunda, belge kapsamı dışında kalan kredilere ilişkin KKDF kesintisi ve cezai faizin tahsilinden bankalar sorumlu olmayıp söz konusu tutarların ödenmesinden firmalar sorumlu olacağından bu tutarlar ilgili gerçek ve tüzel kişilerden bağılı oldukları vergi dairelerince 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesine göre takip ve tahsil edilmektedir.

Buna göre, bankalar ve finansman şirketleri, tahakkuk ettirdikleri veya tahsil ettikleri KKDF kesintisini, izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar genel müdürlüklerinin kurumlar vergisi yönünden bağılı bulunduğu vergi dairesine KKDF Kesintileri Bildirimi ile bildirimde bulunmak suretiyle aynı süre içerisinde ödeyeceklerdir.

BÖLÜM VIII KKDF'NİN İADESİ

H- KKDF'nin İadesi

1. Merkez Bankasının KKDF'nin İadesine İlişkin Uygulaması

88/12944 sayılı KKDF Hakkında Karar ile bu Kararnameye ilişkin olarak Merkez Bankası tarafından 26.08.1989 tarihinde yayımlanan KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğde, fazla veya yersiz ödenen KKDF kesintilerinin iadesi konusunda bir hükme yer verilmemiştir.

Fazla ve yersiz ödenen KKDF kesintilerinin iadesine ilişkin açıklamalara Merkez Bankası tarafından çıkarılan 12.09.1996 tarihli ve 96/3 sayılı, 14.09.1998 tarihli ve 98/1-ÖFK sayılı, 25.12.1998 tarihli ve 98/2 sayılı, 16.05.2000 tarihli ve 2000/2 sayılı ve 25.05.2000 tarihli ve 2000/5 sayılı Talimatlarda yer verilmiştir.

Merkez Bankasınca konu hakkında çıkarılan 25.05.2000 tarihli ve 2000/5 sayılı son talimatta; 99/13761 sayılı "Bankalarca Karşılık Ayrılacak Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Karar"³⁵⁰ 6. maddesine göre tahakkuk ettirilen ve KKDF kesintisi banka tarafından yatırılmış bulunan ancak bu kesintiyle ilgili faiz tahakkuk kaydı iptal edilmiş (donuk alacak haline dönüşen kredilere ilişkin olarak daha önce tahakkuk esasına göre müşteriden tahsil edilmediği halde banka tarafından ödenen) KKDF kesintilerinin ne şekilde iade edileceği konusunda açıklamaların yer aldığı Merkez Bankasının 2000/5 sayılı Talimatında; "KKDF mevzuatına göre, Türk Lirası kredilerde fon kesintisi tahakkuk ettirilen faizler üzerinden alınmakta olup, 99/13761 sayılı Karara göre, donuk alacak haline gelen kredilerde faiz tahakkukları iptal edildiğinden fon matrahı da ortadan kalkmakta, dolayısıyla fon kesintisi yapılmaması" gerektiği belirtilerek, "... donuk hale gelen kredi faizlerinin tahsil edilememesi ve faiz tahakkuklarının muhasebe kayıtlarında iptal edilmesi durumunda, iptal edilen faizlere ilişkin olarak Bankamıza yatırılmış bulunan fon kesintilerinin iadesi için Ankara Şubemize başvurulması gerekmektedir." denilmektedir.

Merkez Bankası tarafından; fazla veya yersiz tahsilatlar nedeniyle ortaya çıkan iade işlemlerinde, kesintinin KKDF hesabına aktarılıp aktarılmamasını dikkate alarak uygulamaya yön verilmiştir.

Buna göre talimatta fazla veya yersiz ödenen kesintilerin;

- a) KKDF hesabına aktarılmamış ise, bankalar tarafından krediyi kullananlara,
- b) KKDF hesabına aktarılmış olması durumunda, bankaların tevsik edici belgelerle birlikte müracaat ederek iade talebinde bulunmaları

³⁵⁰ 21.12.1999 tarihli ve 23913 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

üzerine Merkez Bankası Ankara Şubesinde bankalara,
iade edileceği belirtilmiştir.

Fazla veya yersiz ödenen ve Fona aktarılan kesintilerin Merkez Bankası Ankara Şubesi tarafından bankalara iadesinde; bankalar, bu durumu tevsik edici belgelerle birlikte anılan şubeye müracaat edecek ve iade bu şube tarafından yapılacak incelemeye istinaden gerçekleştirilecektir.

Ancak Merkez Bankasının yukarıda yer verilen talimatlarında, incelemenin niteliği ve iade talep edilecek süreye ilişkin herhangi bir belirleme yapılmadığı görölmektedir.

Ayrıca, Merkez Bankasının 22.09.1995 tarihli ve 95/3 sayılı Talimatı ile 29.03.1996 tarihli ve 96/1 sayılı Talimatında KKDF kesintilerinin mahsuben iadesine ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

Merkez Bankasının 22.09.1995 tarihli 95/3 sayılı Talimatında; bankalar tarafından yurt dışından sağlanan kredilere ilişkin KKDF kesintisinin tahakkuk ettirilerek Fon hesabına yatırılacağı; KKDF kesintisi yatırılan bu kredilerden Türkiye İhracat Kredi Bankasına kullanılan kısma tekabül eden KKDF kesintilerinin daha sonra yatırılacak müteakip KKDF kesintilerinden mahsup edileceği açıklanmıştır.

Merkez Bankasının 29.03.1996 tarihli ve 96/1 sayılı Talimatında ise; bankaların yurt dışından sağladığı kredilere ilişkin KKDF kesintisinin, kredinin kullanıldığı tarihte hesaplanarak Fon hesabına yatırılacakları; KKDF kesintisi yatırılan bu kredilerin yatırım teşvik belgesi kapsamında veya ihracatın finansmanında kullanılması halinde, bu kısma tekabül eden KKDF kesintilerinin daha sonra yatırılacak müteakip KKDF kesintilerinden mahsup edileceği açıklanmıştır.

Merkez Bankasının KKDF kesintilerinin mahsuben iadesine ilişkin düzenlemeleri yalnızca yukarıda belirtilen konularda olup, mahsuben iadeye ilişkin genel bir uygulama söz konusu değildir. Ayrıca, bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladığı kredilerde KKDF kesintisi oranı %0 olarak belirlenmiş olduğundan ilave bir açıklama yapılmamıştır.

2. Maliye Bakanlığının KKDF'nin İadesine İlişkin Uygulaması

Maliye Bakanlığı tarafından Ankara ve İstanbul Defterdarlıklarına gönderilen 16.12.2002 tarihli ve 54626 sayılı genel yazı ile 16.12.2002 tarihli ve 54627 sayılı genel yazılarda; KKDF gelirlerinden fazla veya yersiz yapılan tahsilatların iadesinin, banka genel müdürlüklerinin, özel finans kurumları ve finansman şirketlerinin bağlı oldukları vergi daireleri tarafından yerine getirileceği; mükelleflerin talebi incelenerek doğruluğu tespit edildikten sonra VUK'un düzeltmeye ilişkin hükümleri ve işlem yönergesinde belirtilen esaslar

doğrultusunda işlem yapılacağı; düzeltme fişinin açıklama kısmına da, iadenin, banka genel müdürlüğü, özel finans kurumu ve finansman şirketine değil hak sahibi kişiye veya vekiline yapılacağına dair şerh düşüleceği; bu nedenle, hak sahibi veya vekil tarafından fazla veya yersiz yatırılan KKDF tutarlarının bildirecekleri banka hesap numarasına yatırılması konusunda ilgili vergi dairelerine müracaat etmeleri gerektiği bildirilmiştir.

3. KKDF Kesintilerinin İadesine İlişkin Usul ve Esaslar

3.1. KKDF İadesi Talebinde Bulunacaklar

KKDF kesintilerinin iadesini krediyi kullananlar talep edebilecektir. Kredi işlemlerinde bankalar ve finansman şirketleri fazla veya yersiz ödeme nedeniyle iade talebinde bulunamaz.

3.2. KKDF İadesi Talebi İçin Gerekli Belgeler

KKDF iadesi talebi hak sahibi veya vekili tarafından; banka genel müdürlüklerinin ve finansman şirketlerinin bağlı oldukları vergi dairelerine verilecek bir dilekçe ile (yazılı başvuru üzerine) yapılacaktır. Dilekçede, iadenin yatırılması istenilen banka hesap numarası da bildirilecektir.

Dilekçeye KKDF kesintisinin yer aldığı makbuz veya dekontun bir örneği eklenecektir.

3.3. KKDF İadesinin Yapılması

KKDF kesintilerinin iadesi; KKDF kesintisinin ödendiği banka ya da finansman şirketinin genel müdürlüğünün bağlı bulunduğu vergi daireleri tarafından yerine getirilecektir.

Fazla veya yersiz ödenen KKDF kesintilerinin iadesini talep eden hak sahibi veya vekilinin talebi incelenerek doğruluğu tespit edildikten sonra VUK'un düzeltmeye ilişkin hükümleri ve işlem yönergesinde belirtilen esaslar doğrultusunda işlem yapılacaktır.

4. KKDF Kesintilerinin İadesine İlişkin Özel Durumlar

4.1. Vadeli İthalatta İthalat İşleminin Gerçekleştirilememesi Durumunda Ödenen KKDF'nin İadesi

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğ uyarınca kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat KKDF kesintisine tabi olup, KKDF kesintisinin fiili ithalat gerçekleştirilmeden önce yatırılması gerekmektedir. KKDF kesintisinin yatırılmasından sonra *ithalata izin verilmemesi veya ithalatta vazgeçilmesi* halinde ödenen KKDF

kesintisinin iadesi mümkündür.³⁵¹

Merkez Bankasının 22.02.1999 tarihli ve 18404 sayılı yazısında; ithalatın gerçekleşmemesi nedeniyle daha önce ödenmiş olan KKDF kesintilerinin Fon hesabına aktarılmamış olması halinde, Gümrük İdarelerince şerh düşülmemiş banka dekontlarının ibrazı durumunda KKDF kesintilerinin banka tarafından iade edileceği açıklanmıştır.

Merkez Bankasının 13.05.1997 tarihli ve 64864 sayılı yazısında; yurt dışından kullanılan ve KKDF kesintisi ödenen döviz kredilerinin, ilgili mevzuat çerçevesinde YTB kapsamına alınması halinde, daha önce ödenen KKDF kesintisinin iadesinin mümkün olduğu belirtilmiştir.

Ancak, KKDF kesintisine tabi bir işlemin daha sonra KKDF kesintisinden istisna edilmesi durumunda daha önce ödenen KKDF kesintileri iade edilmeyecektir.³⁵²

Yersiz veya fazla tahsil edilen fon kesintilerinin hak sahiplerine iadesi mümkün olmakla birlikte, iade taleplerinin bizzat hak sahiplerince ilgili bankaların genel müdürlüklerinin kurumlar vergisi yönünden bağlı olduğu vergi dairelerine yapılması ve iade talep dilekçesine malların iade edildiğine ve Türk gümrük bölgesinden çıkarıldığına ilişkin ilgili gümrük idarelerinden alınacak bir yazı ile bankalardan alınacak fon kesintilerinin ödendiğine ilişkin bir yazının eklenmesi halinde söz konusu olabilecektir. Ayrıca, hak sahiplerinden ilgili vergi dairelerince istenebilecek diğer bilgi ve belgelerin de iade talep dilekçesine eklenmesi gerekmektedir. Ancak, zorunlu nedenlerle iptal edilen ithalatlar sebebiyle ithalatçı firmalar tarafından ödenen fon kesintilerinin diğer firmaya iade edilmesi mümkün değildir.³⁵³

İthalatı yapılıp sorunlu çıkması nedeniyle ilgili firmaya iade edilen ürünlerde, Gümrük Müsteşarlığının 30.06.2002 tarihli ve 24801 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2 Seri No.lu Gümrük Genel Tebliğinin 5 inci maddesinde belirtilen esaslar çerçevesinde mahrecine iade edilen mallarla ilgili olarak ödenen fon kesintilerinin iadesi mümkün bulunmakta olup, ithalat yapan kişi ya da firma tarafından KKDF kesintisinin yatırıldığı ilgili banka genel müdürlüğünün bağlı olduğu vergi dairesine başvurulması ve malların 4458 sayılı Gümrük Kanununun 213 üncü maddesi ve 2 Seri No.lu Gümrük Genel Tebliğinin 5 inci maddesi çerçevesinde mahrece iade edildiği hususu ile ilgili bankanın ithalata ilişkin kesintiyi yatırdığına ilişkin tevsik edici belgelerin iade talep dilekçesi ekinde vergi dairesine ibraz edilmesi gerekmektedir.³⁵⁴

---

³⁵¹ Merkez Bankasının 14.01.2000 tarihli ve 4359 sayılı özelgesi.

³⁵² Merkez Bankasının 11.11.1997 tarihli ve 136890 sayılı özelgesi.

³⁵³ GİB tarafından verilen 03.09.2007 tarihli ve 6802-7 sayılı özelge.

³⁵⁴ GİB tarafından verilen 16.03.2007 tarihli ve 6802-7 sayılı özelge.

Diğer taraftan, mal mukabili ödeme şekline göre ithal edilen malların gümrük antreposunda iken meydana gelen sel felaketi sonucunda kullanılamayacak şekilde hasara uğraması halinde ithalat sırasında ödenen KKDF kesintilerinin iadesinin mümkün olduğu yönünde Gelir İdaresinin görüşü bulunmaktadır.³⁵⁵

4.2. Peşin İthalatta Ödenen KKDF'nin İadesi

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesi uyarınca; kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemleri KKDF kesintisine tabi olup, peşin ödeme şekline göre yapılan ithalat işlemleri üzerinden fon kesintisi yapılmamaktadır.

Ödeme şekli "mal mukabili" olarak belirtilen ithalat işlemlerinde, mal bedelinin gümrük mevzuatında tanımlanan gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce transfer edildiğinin tevsik edilmesi halinde fon kesintisi yapılmaması, mal bedelinin bu tarihten sonra transfer edilmesi halinde ise ithalatçı kredilendirilmiş olacağından KKDF kesintisi yapılması gerekmektedir.

Bu nedenle, peşin olarak gerçekleştirilen ithalat işleminin sehven mal mukabili olarak beyan edilmesi nedeniyle ödenen KKDF kesintisinin iadesi mümkün bulunmaktadır. Bunun için fon kesintisinin yatırıldığı bankanın kurumlar vergisi yönünden bağlı olduğu vergi dairesine bir dilekçe ile başvurulması ve bu dilekçeye iade konusu kesinti tutarının yatırılmış olduğuna dair ilgili bankadan alınacak belge ile vergi dairesince istenebilecek diğer bilgi ve belgelerin eklenmesi gerekmektedir.³⁵⁶

4.3. Fonlardan Muaf Tutulan Kuruluşlarca veya İstisna Olan İşlemlerde Ödenen KKDF'nin İadesi

11.07.1972 tarihli ve 1606 sayılı Bazı Dernek ve Kurumların Bazı Vergilerden, Bütün Harç Ve Resimlerden Muaf Tutulmasına İlişkin Kanununun 1 inci maddesinde, "*Türkiye Kızılay Derneği, Türk Hava Kurumu, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Türkiye Yardım Sevenler Derneği ve resmi darülaceze kurumları ile Darüşşafaka Cemiyeti ve Yeşilay Derneği kendilerine terettüp eden vergi, harç ve resim mükellefiyetinin kurumlara ait olduğu hallerde bütün vergilerden, harçlardan, resimlerden, hisse ve fonlardan muaftır.*" hükmüne yer verilmiştir.

Adı geçen Derneklerin 88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin 6 Sıra No.lu Tebliğ ve 1606 sayılı Kanun hükümleri uyarınca KKDF kesintisinden muaf tutulması gerektiğinden adı geçen derneklerden yersiz olarak alınmış olan fon kesintilerinin iadesi mümkün bulunmaktadır. Bu iadenin yapılabilmesi için

³⁵⁵ İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığınca verilen 20.06.2011 tarihli ve 773 sayılı özelge.

³⁵⁶ GİB tarafından verilen 04.06.2008 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

fon kesintisi yapan bankanın genel müdürlüğünün kurumlar vergisi yönünden bağlı bulunduğu vergi dairesine bir dilekçe ile başvuru yapılması gerekmektedir. Söz konusu dilekçeye yersiz olarak yapılan fon kesintisinin miktarı ile bu miktarın ilgili vergi dairesine ödendiğine dair bankadan alınacak bir yazının ve vergi dairesince istenebilecek diğer bilgi ve belgelerin eklenmesi gerekmektedir.³⁵⁷

4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanununun 12 nci maddesi hükmü uyarınca, Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilecek bir geminin satın alınması amacıyla kullanılan krediler üzerinden KKDF kesintisi yapılmaması gerekmektedir.

Bu istisna kapsamına giren bir işlemde yersiz olarak bir firmadan tahsil edilen KKDF ve cezai faizin firmaya iade edilmesi mümkün bulunmaktadır. Bunun için iade talebinin, ilgili bankanın kurumlar vergisi yönünden bağlı olduğu vergi dairesine bir dilekçe ile krediyi kullanan firma tarafından yapılması ve söz konusu dilekçeye yersiz olarak yapılan fon kesintisinin miktarı ile bu miktarın ödendiğine dair bankaca verilecek bir yazının ve vergi dairesince istenebilecek diğer bilgi ve belgelerin eklenmesi gerekmektedir. Ayrıca bu iadenin sağlanması için kredinin sözü edilen sicile kaydedilen tankere ilişkin olduğunun tevsik edilmesi ve Türk Uluslararası Gemi Sicili Belgesinin ilgili vergi dairesine ibraz edilmesi de gerekmektedir.³⁵⁸

4.4. Ticari Faaliyetlere İlişkin Olarak Kullandırılan Kredi İşlemlerinde Ödenen KKDF'nin İadesi

KKDF Hakkında Tebliğin 2 nci maddesinde; bankalar ve finansman şirketlerince kullandırılan tüketici kredilerinde (gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullandırılan krediler) % 15 oranında, diğer kredilerde ise % 0 (sıfır) oranında KKDF kesintisi yapılacağı karara bağlanmıştır.

Bu itibarla, ticari, zirai veya mesleki faaliyetin tevsik edilerek ilgili kıymetin alımından sonra işletme aktifine kaydedilmesi şartıyla kullanılan krediler ile kredi kullanım aşamasında bu faaliyetlerde bulunmayan gerçek kişilerin söz konusu faaliyetlerde kullanmayı taahhüt ettikleri ticari araç, dükkân, işyeri, işhanı vb. ticari nitelikteki malları edinmek amacıyla kullanacakları kredilerin, anılan Tebliğin 2 nci maddesinin parantez içi hükmü nedeniyle, "*diğer krediler*" kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Kredi kullanım tarihinde mükellefiyeti bulunmayan gerçek kişilerin daha sonra mükellefiyet tesis ettirerek söz konusu kıymeti işletme aktifine kaydetmesi ve bu durumu ilgili bankaya tevsik etmesi durumunda KKDF kesintisi yapılmayacaktır.

---

³⁵⁷ GİB tarafından verilen 10.06.2007 tarihli ve 6802-7 sayılı özelge.

³⁵⁸ GİB tarafından verilen 21.07.2008 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

Bu hususların tevsik edilememesi durumunda ise, gerçek kişilere ticari araç, dükkân, işyeri, işhanı vb. niteliğindeki taşınmazları edinmek amacıyla kullanılan kredilerin tüketici kredisi olarak değerlendirilmesi ve % 15 oranında KKDF kesintisine tabi tutulması gerekmektedir.

Ancak, kullanılan kredi ile satın alınan ticari araçların işletme aktifine kaydedildiğinin ilgili bankaya tevsik edilmesi halinde yersiz yapılan fon kesintisinin iadesi mümkün bulunmaktadır. Bu kapsamda, yersiz bir fon kesintisi yapılmış olması halinde, iade talebinin fon kesintisini yapan bankanın kurumlar vergisi yönünden bağlı olduğu vergi dairesine bir dilekçe ile yapılması ve söz konusu dilekçeye yersiz olarak yapılan fon kesintisinin miktarı ile bu miktarın ödendiğine dair bankadan alınacak bir yazının ve vergi dairesince istenebilecek diğer bilgi ve belgelerin eklenmesi gerekmektedir.³⁵⁹

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesinde; bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan tüketici kredilerinde (gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullanılan krediler) % 15 oranında, diğer kredilerde ise % 0 (sıfır) oranında KKDF kesintisi yapılacağı karara bağlanmıştır. Bu kapsamda, basit usulde vergiye tabi kişilerin vergi mükellefiyeti bulunmayan gerçek kişilerden satın alacakları gayrimenkul veya ticari araç gibi iktisadi kıymetler için kullanacakları krediler üzerinden KKDF kesintisi yapılmaması için; bu kişilerin, ilgili bankaya, vergi levhası ve oda kayıt belgesi ile gayrimenkul veya ticari araç gibi iktisadi kıymetlerin ticari faaliyette kullanılacağına dair yazılı beyanda bulunmaları yeterlidir.

Diğer taraftan, gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmak kaydıyla menkul kıymet alım satımı için kullanılan krediler tüketici kredisi kapsamına girmediğinden, bu kredilerin diğer krediler kapsamında değerlendirilmesi ve 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca % 0 (sıfır) oranında fon kesintisine tabi tutulması gerekmektedir.

Öte yandan, kredi kullanımı aşamasında henüz ticari, zirai veya mesleki bir faaliyeti bulunmayan, ancak kredi ile satın alacağı iktisadi kıymeti, ileride başlayacağı bu faaliyetlerde kullanmayı taahhüt eden gerçek kişilerin, bankalardan kullanacakları krediler üzerinden prensip itibarıyla fon kesintisi yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

Bu itibarla, kredi kullanım tarihinde henüz mükellefiyeti bulunmayan gerçek kişilerin, daha sonra mükellefiyet tesis ettirerek, kredi ile satın aldıkları iktisadi kıymetleri işletme aktifine kaydettiklerini ilgili bankaya tevsik etmeleri halinde, kredi kullanım tarihi ile durumun bankaya tevsik edildiği tarih arasında tahakkuk eden faizler üzerinden fon kesintisi yapılmış ise, bu kesintilerin iadesi mümkün bulunmaktadır.

³⁵⁹ GİB tarafından verilen 30.10.2008 tarihli, 6802-2 sayılı ve 16.05.2008 tarihli, 6802-2 sayılı özelgeler.

Söz konusu iade münhasıran kredi kullananlara yapılabileceğinden, bu kişilerce, kredi kullandıran bankanın kurumlar vergisi yönünden bağlı olduğu vergi dairesine bir dilekçe ile başvurulması ve bu dilekçeye iade konusu kesinti tutarı ile bu tutarın yatırılmış olduğuna dair ilgili bankadan alınacak belgenin eklenmesi gerekmektedir.

Ayrıca, yukarıdaki esaslara aykırı olarak iadeye sebep olunması halinde, krediyi kullandıran banka KKDF kesintisi ve cezai faizinin ödenmesinden sorumlu tutulacaktır.³⁶⁰

4.5. KKDF Oranındaki Değişiklikler Nedeniyle Ödenen KKDF'nin İadesi

28.10.2010 tarihli ve 27743 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2010/974 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan tüketici kredilerinde (ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla gerçek kişilere kullandırılan krediler) KKDF kesintisi oranı % 15 olarak tespit edilmiştir.

Diğer taraftan, Gelir İdaresinin Türkiye Bankalar Birliğine gönderdiği 28.10.2010 tarihli ve 97121 sayılı yazıda, Türk Lirası kredilerde fon kesintisi faiz tahakkukunda doğduğundan, bu kredilerle ilgili olarak kredi kullanım tarihine bakılmaksızın 28.10.2010 (bu tarih dahil) tarihinden sonra tahakkuk ettirilecek faizler için fon kesintisi oranının % 15 olarak uygulanması gerektiği bildirilmiştir.

Ayrıca, konu hakkında Danıştay Onuncu Dairesinin 13.05.2011 tarihli ve E: 2010/14697 sayılı Kararında; 28.10.2010 tarihli ve 97121 sayılı yazımızın sabit oranlı Türk Lirası krediler yönünden yürütmesinin durdurulmasına, değişken faizli veya dövizde endeksli Türk Lirası kredilerindeki uygulama yönünden hukuka aykırılık teşkil etmediği yönünde karar verilmiştir. Bu karar Maliye Bakanlığına 08.06.2011 tarihinde tebliğ edilmiştir. Bunun üzerine anılan karara karşı taraflar Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna itiraz başvurusunda bulunmuştur.

Gelir İdaresinin Türkiye Bankalar Birliğine hitaben yazdığı 04.07.2011 tarihli ve 66509 sayılı yazısında, Danıştay Başkanlığınca konuya ilişkin yeni bir karar verilinceye kadar, söz konusu yürütmeyi durdurma kararının idareye tebliğ tarihinden itibaren, 28.10.2010 tarihinden önce kullandırılan sabit oranlı Türk Lirası kredilerde KKDF kesinti oranının % 10 olarak uygulanması gerektiği bildirilmiştir.

Gelir İdaresince verilen özalgede, 28.10.2010 tarihinden önce kullanılan değişken faizli veya dövizde endeksli Türk Lirası kredilerin bu tarihten sonraki taksitlerine %15 oranında, 28.10.2010 tarihinden önce kullanılan sabit oranlı

---

³⁶⁰ GİB tarafından verilen 06.01.2009 tarihli ve 1417 sayılı özalg.

Türk Lirası kredilerin konuya ilişkin dava hakkında verilen yürütmeyi durdurma kararının Gelir İdaresine tebliğ edildiği 08.06.2011 tarihinden sonraki taksitlerine ise % 10 oranında KKDF kesintisi uygulanması gerektiği belirtilmiştir.³⁶¹

Bu durumda, 28.10.2010 tarihi ile 08.06.2011 tarihleri arasındaki taksitlere KKDF oranının %15 olarak uygulanması halinde, dava sürecinin devam etmesi nedeniyle fazla ödenen KKDF tutarlarının iade edilmesi mümkün görülmemekte olup Danıştay'ın konu hakkında vereceği nihai kararın beklenmesi ve karar sonucuna göre Gelir İdaresine iade talebinde bulunulması gerekecektir.

4.6. Tahsil Edilen Cezai Faizlerin İadesi

Zamanında ve tam olarak yatırılmayan KKDF kesintileri ile KKDF kesintisi istisnası kapsamında başlangıçta tahsil edilmeyen KKDF kesintilerinin ve indirimli KKDF kesintisi uygulanan ihracatın finansmanı amacıyla kullanılan kredilerde ihracat veya taahhüdün gerçekleşmemesi ya da kısmen gerçekleşmesi nedeniyle tahsil edilmesi gereken KKDF kesintilerinin cezai faizi ile birlikte ödenmesi gerekmektedir.

KKDF kesintisinden istisna olduğu için başlangıçta alınmayan KKDF kesintileri, istisna şartlarının yerine getirilmemesi veya istisna şartlarının ihlali durumunda cezai faizi ile birlikte tahsil edilir.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/14 maddesi hükümlerine göre, YTB kapsamında kullanılan bir krediye ilişkin olarak fazla kullanılan ve bu neden ile ödenmesi gereken KKDF kesintisi ve cezai faizin, ilgili mükelleften tahsil edilmesi gerekirken bankadan tahsil edilmiş ve banka kendi hesaplarından ödenen cezai faizin iadesi talebi; Merkez Bankasınca verilen 20.08.2001 tarihli ve 110852 sayılı özelgede tahsil edilen cezai faiz tutarının Fona yatırılması gereken bir tutar olduğu ve bu tutarın banka kaynaklarından veya ilgili mükelleften hangisi tarafından ödendiğinin bilinmesinin mümkün olmadığı belirtilerek, ilgili bankanın iade talebi reddedilmiştir.

³⁶¹ GİB tarafından verilen 08.05.2013 tarihli ve 39633 sayılı özelge.

BÖLÜM IX
KKDF'DE CEZAI FAİZ UYGULAMASI

12.05.1988 tarihli ve 88/12944 KKDF Hakkında Kararın 5 inci maddesine göre, KKDF kesintilerinin yatırılmasından krediyi kullanan, krediyi kullandıran veya kullanılmasına aracılık eden vadeli ithalatta ise tahsilatı yapan bankalar, tüketici finansman şirketleri ve gümrük idareleri sorumludurlar.

Buna göre, KKDF kesintilerinin zamanında ve tam olarak yatırılmaması durumunda, zamanında ve tam olarak yatırılmayan KKDF kesintileri; bankalar, tüketici finansman şirketleri ve ilgililerden cezai faizi ile birlikte tahsil edilecektir.

Bu bölümde; cezai faiz uygulamasına ilişkin mevzuat hükümleri, cezai faiz oranının belirlenmesi, cezai faiz oranları ve uygulamaya ilişkin açıklamalar yer almaktadır.

1. Cezai Faiz Hakkında Bakanlar Kurulu Kararları ile Yapılan Düzenlemeler

1.1. 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Karar

07.06.1988 tarihinde yürürlüğe giren 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın "*Cezai Faiz Uygulaması*" başlığını taşıyan 8 inci maddesinde; "*Fon kesintilerinin zamanında ve tam olarak yatırılmaması ile müeyyide uygulanması nedeniyle yapılması gereken fon kesintilerinin yapılmaması halinde bankalardan, bu Karar ve Karara ilişkin tebliğlere aykırılığın tespiti sonucu geri alınan destekleme primleri için ilgililerden Fon lehine, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca yayımlanacak tebliğlerle belirlenecek oranlarda cezai faiz alınır.*" hükmü yer almaktadır.

Buna göre, zamanında ve tam olarak ödenmeyen KKDF kesintileri ile müeyyide uygulanması nedeniyle alınması gereken KKDF kesintileri, bankalardan cezai faizi ile birlikte tahsil edilecektir.

Kararda cezai faiz oranının belirlenmesi konusunda Merkez Bankası yetkili kılınmıştır.

1.2. 89/14410 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

26.08.1989 tarihli ve 20264 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 89/14410 sayılı KKDF Hakkında Kararın 3 üncü maddesiyle, 88/12944 sayılı Kararın cezai faiz uygulamasını düzenleyen 8 inci maddesi tamamen değiştirilmiştir. Buna göre, zamanında ve tam olarak yatırılmayan KKDF kesintileri ile KKDF kesintisi istisnası uygulanan kredi ve işlemlerde yatırımın, ihracatın veya taahhüdün gerçekleşmemesi veya ihracat ve taahhüdün kısmen gerçekleşmesi durumunda yapılacak müeyyide uygulaması nedeniyle tahsili gereken KKDF kesintileri bankalardan cezai faizi ile birlikte tahsil edilecektir. Cezai faiz oranlarının belirlenmesi yetkisi

Merkez Bankasına ait bulunmaktadır.

Yapılan değişiklikle, KKDF kesintisi istisnası uygulanan işlemlerde istisna şartlarına uyulmaması veya istisna şartlarının yerine gelmemesi durumunda da başlangıçta alınmayan KKDF kesintilerinin cezai faizi ile birlikte tahsil edilmesi kararlaştırılmıştır.

Zamanında ve tam olarak ödenmeyen ya da müeyyide uygulaması nedeniyle tahsili gereken KKDF kesintilerinin ödenmesinden bankalar sorumlu bulunmaktadır.

1.3. 90/454 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

28.08.1990 tarihli ve 20619 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 90/454 sayılı KKDF Hakkında Kararın 5 inci maddesi ile 88/12944 sayılı Kararın 8 inci maddesi yeniden düzenlenmiştir.

Yapılan değişiklik ile zamanında ve tam olarak ödenmeyen ya da müeyyide uygulaması nedeniyle tahsili gereken KKDF kesintilerinin ödenmesinden özel finans kurumlarının da sorumlu olduğu hükme bağlanmıştır.

Buna göre bankalar ve özel finans kurumları; zamanında ve tam olarak ödenmeyen ya da müeyyide uygulaması nedeniyle tahsili gereken KKDF kesintilerinin ödenmesinden sorumludurlar.

1.4. 93/4159 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın “*Cezai Faiz Uygulaması*” başlığını taşıyan 8 inci maddesi, 93/4159 sayılı Kararın³⁶² 1 inci maddesi ile yeniden düzenlenerek madde başlığı “*Müeyyide Uygulaması*” olarak değiştirilmiştir.

Yapılan bu değişiklikle 88/12944 sayılı Kararın 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

“*Müeyyide Uygulaması*”

Madde 8- Müeyyide uygulaması ile ilgili olarak,

a) Zamanında ve tam olarak yatırılmayan fon kesintileri ile fon kesintisi istisnası uygulanan kredi ve ithalat işlemlerinde yatırımın, ihracatın veya taahhüdün gerçekleşmemesi veya ihracat veya taahhüdün kısmen gerçekleşmesi durumunda müeyyide uygulaması nedeniyle tahsili gereken

---

³⁶² 06.04.1993 tarihli ve 21544 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

fon kesintileri bankalardan veya özel finans kurumlarından,

b) İlgili kararlar ve bu kararlara ilişkin tebliğlere aykırılığın tespiti sonucu geri alınması gereken destekleme primleri, görevli bankalarca ilgililerden,

c) Fon'dan Kalkınma Bankası ve Ziraat Bankasına kullanılan kredilere ait anapara, taksit ve faizlerin süresinde Fona yatırılmayan kısmı bu bankalardan,

Fon'a yatırılması gereken, fon kesintisi istisnasının uygulandığı, destekleme priminin ödendiği tarihler ile Fon'a yatırıldığı tarih arasında geçen süre için ve bu sürede yürürlükte olan cezai faiz oranları üzerinden hesaplanacak cezai faizi ile birlikte geri alınır.

Cezai faiz oranı, kanuni faiz oranının iki katıdır. Ancak KKDF kesintisi istisnası uygulanan döviz kredilerinde, ihracat veya taahhüdün gerçekleşmemesi veya kısmen gerçekleşmesi durumunda alınacak cezai faiz, Merkez Bankası döviz alış kurları esas alınmak suretiyle kredinin %1'inin, KKDF kesintisinin Fona yatırıldığı tarihte bulunacak Türk Lirası karşılığı ve kredinin kullanıldığı tarih ile kesintinin Fona yatırıldığı tarih arasında geçen sürede oluşan KKDF kesintisine ait kur farkı toplamıdır.

İlgili idarelerin maddi hata veya hatalı yorumu sonucu ödenen destekleme primlerinin geri alınmasında cezai faiz tahsil edilmez. Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulunca yapılacak incelemeler sonucunda ihracat ve taahhüdü mücbir sebep halleri nedeniyle gerçekleşmediğine karar verilen kredilere ait fon kesintileri alınmaz.

Bu madde esaslarına göre Fona yatırılacak tutarların ve bunlara tahakkuk ettirilecek cezai faizlerin tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.”

93/4159 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile cezai faiz oranı kanuni faiz oranının iki katı olarak belirlenmiş ve Merkez Bankasının cezai faiz oranını belirleme yetkisi kaldırılmıştır.

Ayrıca, KKDF kesintisi istisnası uygulanan döviz kredileri ile ihracat taahhütlü kredilerde uygulanacak cezai faiz; Merkez Bankası döviz alış kurları esas alınmak suretiyle kredinin %1'inin KKDF kesintisinin Fona yatırıldığı tarihte bulunacak Türk Lirası karşılığı ve kredinin kullanıldığı tarih ile kesintinin Fona yatırıldığı tarih arasında geçen sürede oluşan KKDF kesintisine ait kur farkı toplamı olarak belirlenmiştir.

1.5. 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

15.09.1995 tarihli ve 22405 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 4 üncü maddesiyle, 88/12944 sayılı KKDF

Hakkında Kararın 8 inci maddesinin (a) bendi, “Zamanında ve tam olarak yatırılmayan fon kesintileri ile fon kesintisi indirimi uygulanan kredi ve ithalat işlemlerinde, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması paralelinde ihracatın veya taahhüdün gerçekleşmemesi veya eksik gerçekleşmesi durumunda indirimli uygulanan fon kesintileri tama iblağ edilir ve tahsili gereken fon kesintileri bankalardan veya özel finans kurumlarından” şeklinde değiştirilmiştir.

Ayrıca, 95/7267 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 5 inci maddesi ile 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın 8 inci maddesinde yer alan “... Ancak fon kesintisi istisnası uygulanan döviz kredilerinde, ihracat veya taahhüdün gerçekleşmemesi veya kısmen gerçekleşmesi durumunda alınacak cezai faiz, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kurları esas alınmak suretiyle kredinin %1'inin fon kesintisinin Fon'a yatırıldığı tarihte bulunacak Türk Lirası karşılığı ve kredinin kullandırıldığı tarih ile kesintinin Fon'a yatırıldığı tarih arasında geçen sürede oluşan fon kesintisine ait kur farkı toplamıdır.” hükmü, 15.09.1995 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır.

Bu durumda, döviz kredileri ile ihracat taahhütlü kredilere de 15.09.1995 tarihinden itibaren genel esaslara göre cezai faiz uygulanacaktır.

1.6. 96/9006 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

12.05.1988 tarihli ve 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın 8 inci maddesi, 96/9006 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 5 inci maddesi ile yeniden düzenlenmiştir.

Bu düzenleme sonucunda, 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın “Müeyyide Uygulaması” başlığını taşıyan 8 inci maddesi aşağıdaki şekildedir.

“ Madde 8- Müeyyide uygulaması ile ilgili olarak,

a) Zamanında ve tam olarak yatırılmayan fon kesintileri ile fon kesintisi indirimi uygulanan kredilerde, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması paralelinde, ihracatın veya taahhüdün gerçekleşmemesi veya ihracat veya taahhüdün kısmen gerçekleşmesi durumunda indirimli uygulanan fon kesintileri tama iblağ edilir ve tahsili gereken fon kesintileri bankalar, özel finans kurumları veya finansman şirketlerinden,

b) İlgili Kararlar ve bu kararlara ilişkin tebliğlere aykırılığın tespiti sonucu geri alınması gereken destekleme primleri, görevli bankalarca ilgililerden,

c) Fon'dan Kalkınma Bankası ve Ziraat Bankası'na kullandırılan kredilere ait ana para, taksit ve faizlerin süresinde Fon'a yatırılmayan kısmı bu bankalardan,

Fon'a yatırılması gereken, fon kesintisi istisnasının uygulandığı, destekleme priminin ödendiği tarihler ile Fon'a yatırıldığı tarih arasında geçen süre için ve bu sürede yürürlükte bulunan cezai faiz oranları üzerinden hesaplanacak cezai faizi ile birlikte geri alınır.

d) Fon kesintisi indirimi uygulanan ithalat işlemlerinde, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması paralelinde ihracatın veya taahhüdün gerçekleşmemesi veya ihracat ve taahhüdün kısmen gerçekleşmesi durumunda indirimli uygulanan fon kesintileri tama iblağ edilir ve tahsili gereken fon kesintileri, fon kesintisi istisnasının uygulandığı tarih ile tahsil edildiği tarih arasında geçen süre için ve bu sürede yürürlükte bulunan cezai faiz oranları üzerinden hesaplanacak cezai faizi ile birlikte gümrük idarelerince firmalardan tahsil edilir.

Cezai faiz oranı, kanuni faiz oranının üç katıdır.

İlgili idarelerin maddi hata veya hatalı yorumu sonucu ödenen destekleme primlerinin geri alınmasında cezai faiz tahsil edilmez. Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nca yapılacak incelemeler sonucunda ihracat ve taahhüdü mücbir sebep halleri nedeniyle gerçekleşmediğine karar verilen kredilere ait fon kesintileri alınmaz.

Bu madde esaslarına göre Fon'a yatırılacak tutarların ve bunlara tahakkuk ettirilecek cezai faizlerin tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.”

Bu düzenleme ile zamanında ve tam olarak ödenmeyen KKDF kesintileri ile indirimli KKDF kesintisi uygulanan ihracat taahhütlü kredilere ve bu kapsamda kredili ithalat ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta ihracatın veya taahhüdün gerçekleşmemesi ya da kısmen gerçekleşmesi durumunda müeyyide uygulaması ayrı ayrı açıklanmıştır.

Zamanında ve tam olarak yatırılmayan KKDF kesintilerinin ödenmesi konusunda, bankalar ve finansman şirketlerinin yükümlülüğü devam ettirilirken, kredili ithalat ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta alınması gereken KKDF kesintileri konusunda Gümrük İdareleri sorumlu tutulmuşlardır.

93/4159 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile kanuni faiz oranının iki katı olarak belirlenen cezai faiz oranı, kanuni faiz oranının **üç katı** olarak belirlenmiştir.

Buna göre 12.01.1997 tarihinden itibaren cezai faiz oranı, kanuni faiz oranının üç katı olarak uygulanacaktır.

1.7. 2000/1387 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

96/9006 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında kanuni faiz oranının üç katı olarak belirlenmesi kararlaştırılmış olan cezai faiz oranı, 28.09.2000 tarihli ve 2000/1387 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı³⁶³ ile yeniden kanuni faiz oranının iki katı olarak belirlenmiştir.

Buna göre, 2000/1387 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yayımlandığı 04.11.2000 tarihinden sonra, cezai faiz oranı olarak kanuni faiz oranının **iki katı** esas alınacaktır.

2. Cezai Faiz Hakkında Merkez Bankası Tebliğleri ile Yapılan Düzenlemeler

2.1. KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğ

KKDF'nin işleyişine ilişkin esas ve usullerin belirlendiği 26.08.1989 tarihinde yayımlanan KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 9 uncu maddesinde; KKDF kesintilerinin süresinde yatırılmasından krediyi kullandıran veya kullanılmasına aracılık eden bankaların sorumlu olduğu; KKDF kesintilerinin zamanında yatırılmaması halinde, yatırılmayan kısmın Fon lehine tahakkuk ettirilecek cezai faizi ile birlikte tahsil edileceği belirtilmiştir. Söz konusu tebliğin 10 uncu maddesinde, Fon'dan ödenen destekleme primleri ile KKDF kesintisi istisnası uygulanan krediler ve ithalat işlemleri ile ihracatı teşvik belgesi kapsamında kredili ithalat ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemlerinden müeyyide uygulaması nedeniyle kaynaklanan KKDF kesintilerinin cezai faizi ile birlikte ödenmesi gerektiği bildirilmiştir.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin “Cezai Faiz” başlığını taşıyan 11 inci maddesinde “Süresinde yatırılmayan fon kesintileri, müeyyide uygulanmasından doğan fon kesintileri ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Kalkınma Bankası A.Ş. tarafından geri alınacak destekleme primleri için Fon lehine Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na kısa vadeli kredilere genel olarak uygulanan reeskont faiz oranının 2.0 katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak oranda cezai faiz uygulanır.” hükmü yer almaktadır.

Merkez Bankası 88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın 8 inci maddesi ile kendisine verilen yetkiyi kullanmış ve cezai faiz oranını belirlemiştir.

2.2. KKDF Hakkında 8 Sıra No.lu Tebliğ

KKDF Hakkında 8 Sıra No.lu Tebliğin 7 nci maddesi ile cezai faiz oranının belirlendiği KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 11 inci

---

³⁶³ 04.11.2000 tarihli ve 24220 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

maddesinde değişiklik yapılmıştır. Cezai faiz oranının belirlenmesine ilişkin “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca kısa vadeli kredilere genel olarak uygulanan reeskont faiz oranının 2.0 katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak oran” şeklindeki düzenleme, 01.01.1990 tarihinden itibaren, “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca uygulanan avans faiz oranının 2.0 katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak oran” olarak belirlenmiştir.

2.3. KKDF Hakkında 9 Sıra No.lu Tebliğ

KKDF Hakkında 9 Sıra No.lu Tebliğ ile KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 11 inci maddesi yeniden düzenlenerek “... Fon’dan T. Kalkınma Bankası ve T.C. Ziraat Bankası’na kullanılan kredilere ait ana para, taksit ve faizlerin süresinde Fon’a yatırılmayan kısmı”nın da cezai faizi ile birlikte tahsil edileceği belirtilmiştir.

2.4. KKDF Hakkında 10 Sıra No.lu Tebliğ

93/4159 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile cezai faiz oranı Kanuni faiz oranının iki katı olarak belirlenerek, **Merkez Bankasının cezai faiz oranını belirleme yetkisi 06.04.1993 tarihi itibariyle kaldırılmıştır.**

KKDF Hakkında 10 Sıra No.lu Tebliğ ile bu düzenleme çerçevesinde KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin “**Cezai Faiz**” başlığını taşıyan **11 inci maddesi 06.04.1993 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır.**

Bu nedenle, Merkez Bankası tarafından **06.04.1993** tarihinden sonra cezai faiz uygulaması konusunda Tebliğler ile herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

3. Cezai Faiz Oranını Belirleme Yetkisi

88/12944 sayılı KKDF Hakkında Kararın 8 inci maddesi ile cezai faiz oranlarının belirlenmesi konusunda Merkez Bankası yetkili kılınmıştır.

Buna göre KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 11 inci maddesi ile cezai faiz oranı “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca kısa vadeli kredilere genel olarak uygulanan reeskont faiz oranının 2.0 katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak oran” olarak belirlenmiştir.

28.10.1990 tarihinde yayınlanan KKDF Hakkında 8 Sıra No.lu Tebliği ile cezai faizin hesaplanmasında esas alınacak oranda değişiklik yapılmış; zamanında ve tam olarak yatırılmayan KKDF kesintilerine “Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca uygulanan avans faiz oranının 2.0 katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak oran”ın uygulanması sonucu bulunacak cezai faiz oranının uygulanması hüküm altına alınmıştır.

93/4159 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile cezai faiz oranı Kanuni faiz oranının iki katı olarak belirlenerek, Merkez Bankasının cezai faiz oranını belirleme yetkisi 06.04.1993 tarihi itibariyle kaldırılmıştır. KKDF Hakkında 10 Sıra No.lu Tebliğ ile bu düzenleme çerçevesinde KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin “Cezai Faiz” başlığını taşıyan 11 inci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

93/4159 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yayımlandığı 06.04.1993 tarihinden itibaren zamanında ve tam olarak yatırılmayan KKDF kesintilerine uygulanacak **cezai faiz oranı kanuni faiz oranına** göre belirlenecektir.

Kanuni faiz oranı, 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunun³⁶⁴ 1 inci maddesinde, “*Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanununa göre faiz ödemesi gerektiren hallerde, miktarı sözleşme ile tespit edilmemişse faiz oranı senelik yüzde otuz*” olarak belirlenmiştir. Söz konusu maddenin ikinci fıkrasında ise Bakanlar Kurulunun ekonomik şartları dikkate alarak bu oranı yüzde seksenine kadar artırma veya eksiltmeye yetkili olduğu, Bakanlar Kurulunun bu konudaki kararının izleyen takvim yılı başından itibaren uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Buna göre, 93/4159 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yayınlandığı 06.04.1993 tarihinden 96/9006 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yayınlandığı 12.01.1997 tarihine kadar cezai faiz oranı, kanuni faiz oranının iki katı olarak belirlenmiştir.

96/9006 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile cezai faiz oranı kanuni faiz oranının **üç katıdır**. Ancak, 2000/1387 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile cezai faiz oranı 28.09.2000 tarihinden itibaren yeniden kanuni faiz oranının **iki katı** olarak uygulanmaya başlanılmıştır.

4684 sayılı Kanun ile KKDF'nin 01.01.2002 tarihinde tasfiye edilmesinden sonra KKDF kesintilerinin Maliye Bakanlığı tarafından vergi kanunlarındaki takip ve tahsilat hükümlerine göre takip edildiği dönemde cezai faiz oranının belirlenmesinde kanuni faiz oranı esas alınmıştır.

4. Cezai Faiz Oranları

KKDF'nin kurulduğu tarihten günümüze kadar uygulanan cezai faiz oranları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

---

³⁶⁴ 19.12.1984 tarihli ve 18610 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Tarih	Cezai Faiz Oranı (%) (Yıllık)
01.01.1985-06.06.1988	66
07.06.1988-31.12.1989	108
01.01.1990-31.03.1990	90
01.04.1990-19.09.1990	90
20.09.1990-22.11.1990	96,5
23.11.1990-14.02.1991	101,5
15.02.1991-05.04.1993	109
06.04.1993-11.01.1997	60
12.01.1997-31.12.1997	90
01.01.1998-29.12.1999	150
30.12.1999-03.11.2000	180
04.11.2000-29.06.2000	120
30.06.2002-31.03.2003	110
01.04.2003-31.12.2003	60
01.01.2004-31.12.2004	30
01.01.2005-31.12.2005	24
01.01.2006-	18

Cezai faiz oranı, KKDF Hakkında 88/12944 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yayımlandığı 07.06.1988 tarihinden 93/4159 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yayımlandığı 06.04.1993 tarihine kadar Merkez Bankasıncı belirlenmiştir.

- **07.06.1988 - 31.12.1989** tarihleri arasında yıllık % 108 olarak uygulanan cezai faiz oranı, Merkez Bankası tarafından kısa vadeli kredilere genel olarak uygulanan reeskont faiz oranının 2.0 katsayı ile çarpımı sonucu elde edilmiştir.

- **01.01.1990** tarihinden 93/4159 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yayımlandığı **06.04.1993** tarihine kadar geçen dönemdeki cezai faiz oranları ise, Merkez Bankası tarafından uygulanan avans faiz oranının 2.0 katsayı ile çarpımı sonucu bulunmuştur.

06.04.1993 tarihli ve 21544 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 93/4159 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 88/12944 sayılı Kararın 8 inci maddesinde değişiklik yapılarak cezai faiz oranının kanuni faiz oranına göre belirlenmesi kararlaştırılarak Merkez Bankası'nın cezai faiz oranlarını belirleme yetkisi kaldırılmıştır.

- **06.04.1993-11.01.1997** tarihleri arasında uygulanan cezai faiz oranı,

3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanununun 1 inci maddesinde %30 olarak belirlenen kanuni faiz oranının 2 katı (%60) olarak tespit edilmiştir.

- **12.01.1997-31.12.1997** tarihleri arasında uygulanan cezai faiz oranı ise, 96/9006 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca kanuni faiz oranının (%30), üç katı alınarak (%90) olarak belirlenmiştir.

3095 sayılı Kanununun 1/1 inci maddesi ile verilen yetkiye göre; 97/9807 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı³⁶⁵ ile kanuni faiz oranı 01.01.1998 tarihinden itibaren %50 olarak belirlenmiştir.

- **01.01.1998 - 29.12.1999** tarihleri arasında uygulanan cezai faiz oranı, 97/9807 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile %50 olarak belirlenen kanuni faiz oranının üç katı olan %150 dir.

4489 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun³⁶⁶ 1 inci maddesi ile 3095 sayılı Kanununun 1 inci maddesi, *“Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanununa göre faiz ödenmesi gereken hallerde, miktarı sözleşme ile tespit edilmemişse bu ödeme, yıllık, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli kredi işlemlerinde uyguladığı reeskont oranı üzerinden yapılır. Söz konusu reeskont oranı, 30 Haziran günü önceki yılın 31 Aralık günü uygulanan reeskont oranından beş puan veya daha çok farklı ise, yılın ikinci yarısında bu oran geçerli olur.”* şeklinde değiştirilmiştir.

Buna göre kanuni faiz oranı, Merkez Bankasının önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli kredi işlemlerine uyguladığı reeskont oranının üç katıdır.

- **01.01.2000 - 03.11.2000** tarihleri arasında cezai faiz olarak, Merkez Bankasının bir önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli kredi işlemlerine uyguladığı reeskont oranının (%50) üç katı olan %150 oranı uygulanmıştır.

- 04.11.2000 tarihinde yayımlanan 2000/1387 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile cezai faizin belirlenmesinde yeniden kanuni faiz oranının iki katının alınması kararlaştırılmıştır. Bu hükme göre **04.11.2000 - 30.06.2000** tarihleri arasında cezai faiz oranı olarak, Merkez Bankasının bir önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli kredi işlemlerine uyguladığı reeskont oranının (%60) iki katı olan %120 oranı belirlenmiştir.

3095 sayılı Kanununun 4489 sayılı Kanununun 1 inci maddesi ile değişik 1 inci maddesinde, *“Söz konusu reeskont oranı, 30 Haziran günü önceki yılın 31 Aralık günü uygulanan reeskont oranından beş puan veya daha çok farklı ise, yılın ikinci yarısında bu oran geçerli olur.”* hükmüne göre kanuni faiz

---

³⁶⁵ 20.08.1997 tarihli ve 23086 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

³⁶⁶ 18.12.1999 tarihli ve 23910 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

oranı, Merkez Bankası tarafından %55 olarak belirlenmiş³⁶⁷ ve bu oranının iki katı olarak hesaplanan cezai faiz oranı, **30.06.2002 - 01.04.2003** tarihleri arasında %110 olarak uygulanmıştır.

- 31.03.2003 tarihli ve 25065 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan 4833 sayılı 2003 Mali Yılı Bütçe Kanununun 51/t maddesinde; *"İlgili kanununda düzenleme yapılmıyaya kadar, 4.12.1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanunun 1 inci maddesindeki kanuni faiz oranı, 1.4.2003 tarihinden itibaren aylık % 2.5 olarak uygulanır. Ay kesirleri tama iblağ edilir."* hükmü uyarınca, **01.01.2003 tarihinden 31.12.2003** tarihine kadar yıllık %30 olarak belirlenen kanuni faiz oranının iki katı alınarak, cezai faiz oranı yıllık %60 olarak uygulanmıştır.

- **01.01.2004 - 31.12.2004** tarihleri arasında ise 5027 sayılı 2004 Mali Yılı Bütçe Kanununun³⁶⁸ 49 uncu maddesinin (o) bendi ile kanuni faiz oranı aylık %1,25 olarak tespit edilmiş olduğundan (yıllık %15), cezai faiz oranı da yıllık %30 olarak belirlenmiştir.

5277 sayılı 2005 Mali Yılı Bütçe Kanununun³⁶⁹ 37 nci maddesinin (e) bendi ile 3095 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde yer alan kanuni faiz oranı; 01.01.2005 tarihinden itibaren aylık %1 (yıllık %12) olarak belirlenmiştir. Buna göre, **01.01.2005 - 01.01.2006** tarihleri arasında cezai faiz oranı aylık %2; yıllık %24 olarak uygulanmıştır.

3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanununun 1 inci maddesi 21.04.2005 tarihli ve 5335 sayılı Kanunun³⁷⁰ 14 maddesiyle değiştirilmiştir. 3095 sayılı Kanunun 1 inci maddesi; Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanununa göre faiz ödemesi gerektiren hallerde, miktarı sözleşme ile tespit edilmemişse bu ödemenin yıllık yüzde oniki oranı üzerinden yapılacağı ve Bakanlar Kurulunun bu oranı aylık olarak belirlemeye, yüzde onuna kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmaya yetkili olduğu şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

- Cezai faiz oranına ilişkin son düzenleme olan 2005/9831 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı³⁷¹ ile 2005 yılı için yıllık %12 olarak belirlenmiş kanuni faiz oranı, %9'a indirilmiştir. Bu nedenle, zamanında ve tam olarak tahsil edilemeyen KKDF kesintisi tutarlarına **01.01.2006** tarihinden itibaren aylık (%1,5), yıllık (%18) oranında cezai faiz uygulanacaktır.

³⁶⁷ Daha önceki kanuni faiz oranı %60 idi. Ancak 30 Haziran günü Merkez Bankasının kısa vadeli kredi işlemlerindeki reeskont oranını %55 olarak belirlemesi ve bu oranın daha önceki orandan beş puan düşük olması nedeniyle 30 Haziran 2002 tarihinden itibaren cezai faiz oranı da düşürülmüştür.

³⁶⁸ 28.12.2003 tarihli ve 25330 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

³⁶⁹ 31.12.2004 tarihli ve 25687 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

³⁷⁰ 27.04.2005 tarihli ve 25798 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

³⁷¹ 30.12.2005 tarihli ve 26039 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

5. Cezai Faiz Uygulamasına İlişkin Özel Durumlar

KKDF kesintisinin zamanında ve tam olarak ödenmemesi, KKDF kesintisinden istisna ya da muaf olan bir işlemde istisna veya muafiyet şartlarının ihlali veya indirimli KKDF kesintisi uygulanan ihracat taahhütlü kredilerde ihracat veya taahhüdün gerçekleştirilmemesi ya da kısmen gerçekleştirilmesi durumunda tahsili gereken KKDF kesintilerinin cezai faizi ile birlikte ödenmesi gerekmektedir.

Cezai faiz oranlarının değiştiiği tarihten önce kullanılan ancak vadesi bu tarihten sonraya sarkan kredilerde cezai faiz hesaplamasında; oran değişikliğinin vuku bulduğu döneme kadar eski oran, oran değişikliğinden sonrası için ise yeni oran esas alınacaktır.³⁷²

14.02.2002 tarihli ve 2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinde, KKDF kesintilerinin tahsilinde vergi dairelerince yapılacak işlemlere yönelik açıklamalara yer verilmiştir.

Bu kapsamda, İç Genelgenin 3.3.2 nci bölümünde; süresinde verilmeyen KKDF bildirimleri için vergi dairelerince tahakkuk fişii düzenlenerek bir aylık ödeme süresi verilmesi ve KKDF kesintisinin ait olduğu dönemin normal vade tarihinden başlayarak tahakkuk fişinde belirtilen vade tarihine kadar geçen süreler için kanuni faiz oranının iki katı tutarında cezai faiz hesaplanıp tahakkuk fişine yazılması öngörülmektedir. İç Genelgenin 3.3.4 üncü bölümünde belirtildiği şekilde, ödemenin mükellef tarafından tahakkuk fişinde yazılı vadeden önce yapılması halinde ise ödeme tarihine kadar cezai faiz hesaplanmakta ve gerekli düzeltme işlemi yapılmaktadır.

Fon kesintisi ve cezai faizin tahakkuk fişinde belirtilen vadede ödenmemesi durumunda İç Genelgenin 3.3.6 ncı bölümü gereğince, KKDF kesintilerine 6183 sayılı Kanunun 51 inci maddesinde belirtilen oranda gecikme zammı hesaplanmakta, ancak cezai faiz tutarına gecikme zammı uygulanmamaktadır.

Anılan İç Genelgede yapılan bu açıklamalar KKDF bildirimlerinin zamanında verilmemesi halinde sözü edilen fon kesintisinin ait olduğu dönemin normal vade tarihinden itibaren cezai faiz hesabına başlanacağını göstermektedir.

Diğer taraftan, kredili ithalatta fon kesintileri ithalatçı tarafından herhangi bir bankaya yatırılmakta ve banka tarafından yapılan bu fon tahsilâtii izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar beyan edilip ödenmektedir. Yani kredili ithalatta banka tarafından tahsilâtın yapıldığı ayı izleyen ayın 15 inci günü akşamı vade tarihini oluşturmaktadır.

---

³⁷² Merkez Bankasının 11.11.1997 tarihli ve 136890 sayılı özelgesi.

88/12944 sayılı KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2/D bölümünde; kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta fon kesintisinin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce bankalara yatırılacağı ifade edilmiştir.

İthalatçı firma tarafından ithalat işleminde KKDF kesintisinin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce örneğin Aralık 2012 döneminde bankalara yatırılmış olması ve ilgili bankanın da bu tahsilatı izleyen ayın Ocak ayının 15 inde ödemesi gerekir. Ancak firma muhteviyat fazlası eşya ile ilgili KKDF kesintilerini gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce herhangi bir bankaya yatırmaması dolayısıyla söz konusu tutarın, tahsilatı izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar Hazine hesaplarına intikal ettirilmesi de mümkün olmamıştır. Bu durumda, fon kesintilerinin Hazineye intikal ettirilmesi gereken bu tarihten itibaren cezai faiz uygulanması gerekmektedir.

Buna göre, ithalat işleminde fon alacağının tahakkuk ettirilerek bir aylık ödeme süresi verilmesi ve 15.01.2013 tarihinden itibaren vade tarihine kadar geçen süreler için cezai faiz hesaplanması gerekir.

İthal eşyalara ilişkin beyannameler ve eki belgelerde ödeme şekli peşin ödeme olarak belirtilmiş ancak DİİB kapsamı dışında kalan ve muhteviyat fazlası çıkan eşyalara ilişkin bedellerin transferinin eşya tesliminden sonra yapılmış olması durumunda, ithalatın ödeme şekli mal mukabiline dönüştüğünden, muhteviyat fazlası eşya ile ilgili olarak KKDF kesintisinin cezai faizi ile birlikte tahsil edilmesi gerekmektedir.³⁷³

2002/4 Seri No.lu Uygulama İç Genelgesinin 4 üncü bölümünde yapılan açıklamalar gereğince, KKDF kesintilerinin cezai faizi ile birlikte yatırılmasından, bankaların sorumlu tutulabilmesi için yatırım teşvik belgesi kapsamında hatalı yorum sonucu fazla kredi kullanılmış olması, ilgili gerçek ve tüzel kişilerin sorumlu tutulabilmesi için ise yatırımın eksik gerçekleşmesi veya yatırım teşvik belgesinin iptali gerekmektedir. Bankaların sorumlu olduğu hallerde cezai faiz uygulanan KKDF kesintileri bu bankaların genel müdürlüklerinin bağlı olduğu vergi dairesince, ilgili gerçek ve tüzel kişilerin sorumlu olduğu hallerde ise bu kişilerin bağlı olduğu vergi dairelerince takip ve tahsil edilecektir.

Merkez Bankasının 02.01.2002 tarihli ve 2002/YB-1, 2002/ŞB-1 No.lu Sermaye Hareketleri Genelgesinin 2.1.4.3 bölümünün 6 ncı paragrafında, bankalar tarafından YTB kapsamında, belgenin istinat ettiği karnamede öngörülen asgari özkaynak-yabancı kaynak oranı bozulmamak ve yabancı kaynak tutarı aşılmamak kaydıyla kredi kullanılarak esas olduğu ifade edilmektedir. Sermaye Hareketleri Genelgesinin sözü edilen bölümünün 7

³⁷³ GİB tarafından verilen 11.07.2006 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

nci paragrafında ise, YTB'nin yabancı kaynaklar bölümünde kayıtlı kredi tutarının firmalara kullanılması sırasında bankaların sorumluluğunun kredi tutarını geçmemek üzere firma talebi ve bankacılık kuralları çerçevesinde kredi işlemlerini yürütmekle sınırlı olduğu belirtilmiştir. Ayrıca bu limit içerisinde kalmak koşulu ile kullanılan kredi miktarına tekabül eden harcamaların yatırım teşvik belgesinde kayıtlı oran üzerinden özkaynaklardan karşılanması sorumluluğunun firmalara ait olduğu vurgulanmıştır.

Buna göre, YTB'de öngörülen yatırımların eksik gerçekleştirilmesi sebebiyle özkaynak-yabancı kaynak oranının bozulmasından, krediyi kullandıran bankanın sorumlu tutulması mümkün olmayıp, cezai faiz uygulanması gereken KKDF kesintilerinin anılan firmanın bağlı bulunduğu vergi dairesi tarafından takip ve tahsili gerekmektedir.³⁷⁴

---

³⁷⁴ GiB tarafından verilen 01.03.2007 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

BÖLÜM X
KKDF'YE İLİŞKİN İHTİLAFLARDA
YARGI YERİ

KKDF, 13.12.1984 tarihli ve 84/8860 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla³⁷⁵ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası A.Ş. yönetiminde 15.12.1984 tarihinde kurulmuş bir fondur. KKDF Hakkında 84/8860 sayılı Karar 88/12944 sayılı Karar ile 07.06.1988 tarihinde kaldırılarak yeniden düzenlenmiş ve bu düzenleme uyarınca alınan KKDF, 4684 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 16 ncı maddesinin (e) bendi ile tasfiye edilmiş; geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrasında ise, KKDF kesintilerinin yeni bir düzenleme yapıncaya kadar genel bütçeye gelir yazılmak üzere tahsiline devam olunması ve söz konusu fon kesintilerinin Maliye Bakanlığınca vergi kanunlarındaki takip ve tahsilat hükümlerine göre takip edilmesi hükme bağlanmıştır.

KKDF uygulamasının yürütülmesi, 01.01.2002 tarihinden itibaren Merkez Bankasından Maliye Bakanlığınca devredilmiştir. 4684 sayılı Kanun uyarınca KKDF, Maliye Bakanlığınca vergi kanunlarındaki tahakkuk ve tahsilat hükümlerine göre takip ve tahsil edilmektedir.

Bu düzenleme nedeniyle 01.01.2002 tarihinden sonra KKDF kesintilerine ilişkin ihtilaflarda, idare mahkemeleri görevsizlik kararı verebilmekte ve bu davalara vergi mahkemelerinde de bakılabilmektedir. Bu durum, KKDF kesintilerine ilişkin ihtilaflarda görevli yargı yeri konusunda tartışmalara sebebiyet vermektedir.

Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun 4629 sayılı Kanun ile tasfiye edilen Toplu Konut Fonu ilgili uyuşmazlığa ilişkin 22.05.2003 tarihli ve E:2003/1; K:2003/1 sayılı Kararında, “... bir vergiye bağıntılı olarak ortaya çıkan fonlarla ilgili davanın vergi mahkemesince, vergi ile bağıntılı olmayan fonlarla ilgili davaların ise idare mahkemesince” çözümlenmesine hükmetmiştir. Ancak, KKDF'nin ise herhangi bir vergiyle bağlantısı bulunmamaktadır.

Bununla birlikte, vergi mahkemeleri ile idare mahkemeleri arasındaki görev ve yetki uyuşmazlıklarında, 2577 sayılı İdari Yargılama Usul Kanununun³⁷⁶ 43 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendine göre, görevsizlik ve yetkisizlik kararı veren her iki mahkeme aynı bölge idare mahkemesinin yargı çevresinde bulunması halinde, bölge idare mahkemesi; aksi halde Danıştay davaya bakacak olan mahkemeyi belirler. Aynı maddenin (3) numaralı fıkrasına göre de Danıştay ve bölge idare mahkemelerinin görev ve yetki uyuşmazlıkları ile ilgili olarak verdikleri kararlar kesindir.

Herhangi bir vergiyle bağıntılı olmayan KKDF kesintisine ilişkin bir davada, idare mahkemesinin görevsizlik kararı vermesi üzerine Ankara

³⁷⁵ 15.12.1984 tarihli ve 18606 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

³⁷⁶ 20.01.1982 tarihli ve 17580 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Bölge İdare Mahkemesi 11.03.2004 tarihli ve E.No: 2004/769; K. No: 2004/663 sayılı Kararı ile uyuşmazlığın çözüm yerinin vergi mahkemesi olduğuna karar vermiş ve dava dosyasını **vergi mahkemesine** göndermiştir.

Ancak, KKDF uygulamasının başladığı 12.05.1988 tarihinden Fonun tasfiye edildiği 31.12.2001 tarihine kadar KKDF kesintileri ile ilgili davalara **idare mahkemelerinde** bakılmıştır.

Ayrıca, Danıştay 7. Dairesinin 19.02.2004 tarihli ve E. No: 2003/2127; K. No: 2004/375 ve 13.05.2004 tarihli ve E. No: 2003/2906; K. No: 2004/1264 sayılı Kararında, *“...uyuşmazlığın çözümü, gerçekleştirilen ithalatın KKDF'ye tabi olmasını gerektiren bir ithalat olup olmadığının tespitine bağlı bulunduğundan ve aynı sebebe dayalı olarak yapılmış bir ek gümrük vergisi tahakkuku söz konusu olmadığından, fon payına ilişkin bu davaya, vergi mahkemesince bakılmasında isabet görülmemiştir.”* yönünde karar vererek, Ankara 4. Vergi Mahkemesinin 17.06.2003 tarihli ve E. No: 2003/71; K. No: 2003/421 sayılı Kararı ile 17.10.2003 tarihli ve E. No: 2003/556; K. No: 2003/670 sayılı Kararlarını bozmuştur.

Bu nedenle, herhangi bir vergi ile ilgili olmayan KKDF kesintileri konusundaki uyuşmazlıkların, Danıştay İçtihadı Birleştirme Kurulunun 22.05.2003 tarihli ve E. No: 2003/1; K. No: 2003/1 sayılı Kararı ile Danıştay 7. Dairenin 19.02.2004 tarihli ve E. No: 2003/2127; K. No: 2004/375 ve 13.05.2004 tarihli ve E. No: 2003/2906; K. No: 2004/1264 sayılı Kararları uyarınca **İdare Mahkemelerinde** çözümlenmektedir.

BÖLÜM XI
ÖRNEK UYGULAMALAR

1. Türk Lirası Kredilerde KKDF'nin Hesaplanması

(X) Bankası, müşterilerinden Hüseyin ERDEM'e %1,69 faizli ve 12 ay vadeli 1.000 TL tutarında tüketici kredisi kullandırmıştır. Bu krediye ilişkin faiz tahakkukları ile BSMV ve KKDF tutarlarını gösteren ödeme planı aşağıda yer almaktadır.

Ödeme Planı

Taksit Dönemleri	Taksit Tutarı	Anapara	Faiz	KKDF	BSMV	KKDF +BSMV
1	96,98	72,98	20,00	3,00	1,00	4,00
2	96,98	74,72	18,55	2,78	0,93	3,71
3	96,98	76,50	17,07	2,56	0,,85	3,41
4	96,98	78,31	15,55	2,33	0,78	3,11
5	96,98	80,17	14,00	2,10	0,70	2,80
6	96,98	82,08	12,41	1,86	0,62	2,48
7	96,98	84,04	10,79	1,62	0,54	2,16
8	96,98	86,05	9,12	1,37	0,46	1,82
9	96,98	88,10	7,41	1,11	0,37	1,48
10	96,98	90,18	5,67	0,85	0,28	1,13
11	96,98	92,33	3,87	0,58	0,19	0,77
12	96,98	94,53	2,03	0,30	0,10	0,41
Toplam	1.163,76	1.000	136,47	20,47	6,82	27,29

Türk Lirası kredilerde KKDF kesintisinin matrahını krediye tahakkuk ettirilen faiz tutarı oluşturmaktadır. KKDF kesintisi, tahakkuk ettirilen faiz tutarına KKDF kesintisi oranı uygulanmak suretiyle hesaplanacaktır. Buna göre aşağıdaki hesaplama şekli yapılacaktır.

$$\text{KKDF Tutarı} = \text{Faiz Tutarı} \times \text{KKDF Kesintisi Oranı}$$

Örnek ödeme tablosundan görüleceği üzere; birinci taksit döneminde krediye tahakkuk ettirilen faiz tutarı 20,00-TL olup, bu tutara tüketici kredilerine uygulanan KKDF kesintisi oranı olan %15 uygulanmak suretiyle ödenecek KKDF kesintisi tutarı 3,00-TL olarak hesaplanmıştır.

$$\text{Birinci Taksit Döneminde Ödenecek KKDF Tutarı} = 20,00 \text{ TL} \times \%15 = 3,00 \text{ TL}$$

Diğer taksit ödeme dönemlerinde de aynı hesaplama yöntemi kullanılacaktır.

Yukarıda yer alan ödeme planı Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan Tüketici Kredisinde Erken Ödeme İndirimi ve Kredinin Yıllık Maliyet Oranını Hesaplama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte verilen

örnek ödeme planına göre hazırlanmıştır. Bu ödeme planı dikkate alındığında; ilk taksit ödeme dönemindeki anapara ve faiz tutarının aşağıdaki şekilde hesaplanması gerekmektedir.

i. Birinci taksit ödeme döneminde sabit taksit tutarı içerisindeki taksitteki anapara tutarının hesaplanması:

$$A = \text{Anapara}$$

$$K = \text{Sabit Çarpan}$$

$$K = \text{Faiz Oranı} \times (\text{KKDF Oranı} + \text{BSMV Oranı} + 1) / 100$$

$$K = 2 \times (15 + 5 + 1) / 100$$

$$K = 0,42$$

$$\text{Taksit} = A \times (1 + K \text{ vade}) \times K / (1 + K \text{ vade}) - K$$

$$\text{Taksit} = 1.000 \times (1 + 0,42) \times 0,42 / (1 + 0,42) - 0,42$$

$$\text{Taksit} = 1.000 \times 1,0000301 \times 0,42 / 1,0000301 - 0,42$$

$$\text{Taksit} = 420.012 / 0,5800301$$

$$\text{Taksitteki Anapara Tutarı} = 72.42 \text{ TL}$$

ii. Birinci taksit ödeme döneminde sabit taksit tutarı içerisindeki faiz, BSMV ve KKDF tutarının hesaplanması:

$$\text{Faiz Tutarı} = \text{Anapara} \times 30 (\text{gün sayısı}) \times [\text{Faiz oranı (yıllık)}] / 36.000$$

$$\text{Faiz Tutarı} = 1.000 \times 30 \times 24 / 36.000$$

$$\text{Faiz Tutarı} = 20,00 \text{ TL}$$

$$\text{BSMV Tutarı} = 20,00 \times \%5 = 1,00 \text{ TL}$$

$$\text{KKDF Tutarı} = 20,00 \times \%15 = 3,00 \text{ TL}$$

iii. Birinci taksit ödeme döneminde sabit taksit tutarının hesaplanması:

$$\text{Sabit Taksit Tutarı} = \text{Taksitteki Anapara} + \text{Dönem Faizi} + \text{BSMV} + \text{KKDF}$$

$$\text{Sabit Taksit Tutarı} = 72.42 + 20,00 + 1,00 + 3,00$$

$$\text{Sabit Taksit Tutarı} = 96.42 \text{ TL}^{377}$$

---

³⁷⁷ Örnek Tabloda yer alan sabit taksit tutarı ile bu hesaplama sonucu bulunan sabit taksit tutarı arasındaki 56 Kuruş Tutarındaki fark bileşik faiz hesaplarının tam olarak yansıtılmamış olmasından kaynaklanmaktadır.

2. Döviz Endeksli Taksitli Tüketici Kredilerinde Vade Tarihinde Ödeme Yapılması Durumunda KKDF'nin Hesaplanması

Aşağıdaki örnekte, kur farkı üzerinden KKDF kesintisinin 2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile getirilen hükümler doğrultusunda nasıl hesaplanması gerektiği gösterilmektedir.

Bir banka tarafından müşterisine 50.000 ABD Doları karşılığı döviz endeksli taksitli tüketici kredisi kullanıldığını ve her taksit tutarının 1.000 ABD Doları karşılığı TL olduğunu kabul edelim. Her bir taksit tutarının içinde 100 ABD Doları faiz, 5 ABD Doları BSMV ve dönem faizi üzerinden 15 ABD Doları KKDF'nin yer aldığını varsaydığımızda, aşağıda verilen döviz kurları da dikkate alınarak ilk üç taksit için 2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan düzenleme gereğince kur farkı üzerinden fon kesintisinin şöyle hesaplanması gerekmektedir. (KKDF oranı % 15 olarak dikkate alınmıştır.)

Kredi kullandırma tarihindeki kur = 1,40 TL

Birinci taksit ödeme tarihindeki kur = 1,47 TL

İkinci taksit ödeme tarihindeki kur = 1,42 TL

Üçüncü taksit ödeme tarihindeki kur = 1,55 TL

-Birinci taksit ödemesi için kur farkı üzerinden KKDF kesintisinin hesaplanması:

Taksit içindeki anapara tutarı = 880 Dolar

Kur farkı = 1,47 - 1,40 = 0,07 TL

KKDF'ye tabi tutar = 880 x 0,07 = 61,60 TL

KKDF kesintisi = 61,6 x 0,15 = 9,24 TL

-İkinci taksit ödemesi için kur farkı üzerinden KKDF kesintisinin hesaplanması:

Taksit içindeki anapara tutarı = 880 Dolar

Kur farkı = 1,42 - 1,40 = 0,02 TL

KKDF'ye tabi tutar = 880 x 0,02 = 17,60 TL

KKDF kesintisi = 17,6 x 0,15 = 2,64 TL

-Üçüncü taksit ödemesi için kur farkı üzerinden KKDF kesintisinin hesaplanması:

Taksit içindeki anapara tutarı = 880 Dolar

Kur farkı = 1,55 - 1,40 = 0,15 TL

KKDF'ye tabi tutar = 880 x 0,15 = 132 TL

$$\text{KKDF kesintisi} = 132 \times 0,15 = \underline{19,80 \text{ TL}}$$

2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına uygun olarak örnekteki üç taksit için kur farkları üzerinden toplam 31,68-TL (=9,24 + 2,64 + 19,80) fon kesintisi hesaplanması gerekmektedir.

3. Döviz ve Altın Kredilerinde KKDF Hesaplanması

i- (N) Bankası, (B) İth. İhr. Tic. San. A.Ş. firmasına 06.07.2012 tarihinde, 50.000 € tutarında ticari kredi kullandırmıştır. (Kredinin kullandırıldığı tarihteki Merkez Bankası Euro Döviz Alış Kuru 2,2401 TL'dir. Krediyeye uygulanacak KKDF kesintisi oranı %3'tür.)

KKDF kesintisi aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

$$\begin{aligned} \text{KKDF Kesintisi Tutarı} &= (50.000 \text{ €} \times \%3) \times 2,2401 \text{ TL} \\ &= 3.360,15 \text{ TL} \end{aligned}$$

ii- (L) Bankası, (Y) Dış Tic. Ltd. Şti.'nin yurt dışından sağladığı 100.000 \$ tutarındaki krediyi 15.02.2013 tarihinde aracılık etmek suretiyle kullandırmıştır. (Kredinin kullandırıldığı tarihteki Merkez Bankası ABD Doları döviz alış kuru 1,76 TL'dir. Krediyeye uygulanacak KKDF kesintisi oranı %3'tür.)

(L) Bankası tarafından KKDF kesintisi, kredinin kullandırıldığı tarihte aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

$$\begin{aligned} \text{KKDF Kesintisi Tutarı} &= (100.000 \$ \times \%3) \times 1,76 \text{ TL} \\ &= 5.280 \text{ TL} \end{aligned}$$

iii- (C) Tekstil A.Ş. 02.09.2013 tarihinde yurt dışındaki (X) Bankasından üçer aylık taksit ödemeleri olan 5 yıl vadeli 200.000 ABD Doları tutarında döviz kredisi kullanmıştır.

24.12.2012 tarihli ve 2012/4116 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 11 inci maddesinde, bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları döviz ve altın kredilerinde (fiduciary işlemler hariç) KKDF oranı,

- Ortalama vadesi bir yıla kadar olanlarda%3,
  - Ortalama vadesi 1 yıl (1 yıl dahil) ile 2 yıl arasında olanlarda%1,
  - Ortalama vadesi 2 yıl (2 yıl dahil) ile 3 yıl arasında olanlarda %0,5,
  - Ortalama vadesi 3 yıl (3 yıl dahil) ve üzerinde olanlarda % 0,
- olarak belirlenmiştir.

Söz konusu kredinin ortalama vadesinin hesaplanması ve buna göre KKDF karşısındaki durumunun tespit edilmesi gerekir.

Dönem	Anapara Taksiti	Kullanım Süresi (Ay)	Ağırlıklı Tutar (Anapara Taksiti X Kullanım Süresi)
1	10.000	3	(10.000 x 3) = 30.000
2	10.000	6	(10.000 x 6) = 60.000
3	10.000	9	(10.000 x 9) = 90.000
4	10.000	12	(10.000 x 12) = 120.000
5	10.000	15	(10.000 x 15) = 150.000
6	10.000	18	(10.000 x 18) = 180.000
7	10.000	21	(10.000 x 21) = 210.000
8	10.000	24	(10.000 x 24) = 240.000
9	10.000	27	(10.000 x 27) = 270.000
10	10.000	30	(10.000 x 30) = 300.000
11	10.000	33	(10.000 x 33) = 330.000
12	10.000	36	(10.000 x 36) = 360.000
13	10.000	39	(10.000 x 39) = 390.000
14	10.000	42	(10.000 x 42) = 420.000
15	10.000	45	(10.000 x 45) = 450.000
16	10.000	48	(10.000 x 48) = 480.000
17	10.000	51	(10.000 x 51) = 510.000
18	10.000	54	(10.000 x 54) = 540.000
19	10.000	57	(10.000 x 57) = 570.000
20	10.000	60	(10.000 x 60) = 600.000
Toplam	200.000		6.300.000

Ortalama Vade = Ağırlıklı Tutar/ Anapara

$$= 6.300.000/200.000$$

$$= 31,5$$

$$= 2 \text{ yıl } 7,5 \text{ ay}$$

Yukarıda yer verilen örnekteki kredinin ortalama vadesi 2 yıl 7,5 ay olduğundan (C) Tekstil A.Ş.'nin kredi işlemine aracılık eden bankanın kredinin kullanıldığı tarihte döviz kredisi tutarı üzerinden %0,5 oranında KKDF kesinti yapması gerekmektedir.

4. Kabul Kredili, Vadeli Akreditif ve Mal Mukabili Ödeme Şekillerine Göre Yapılan İthalatta KKDF Hesaplanması

i- (Z) Plastik Boru San. A.Ş. yurt dışından 250.000 \$ tutarındaki PVC hammaddesini mal mukabili ödeme şekline göre ithal etmek üzere Türkiye

Gümrük Bölgesine getirmiş ve malların fiilen ithalini gerçekleştirmek için 24.12.2012 tarihinde (A) Bankasına KKDF kesintisini yatırmak üzere müracaat etmiştir. (24.01.2012 tarihinde Merkez Bankası ABD Doları Döviz Alış Kuru 1,78-TL'dir. Kredili ithalat ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta KKDF kesintisi oranı %6'dır.)

$$\begin{aligned} \text{KKDF Kesintisi Tutarı} &= (250.000 \$ \times \%6) \times 1,78 \text{ TL} \\ &= 26.700,00 \text{ TL} \end{aligned}$$

Bu tutar, (A) Bankası tarafından tahsil edilecektir. (Z) Plastik Boru San. A.Ş. KKDF kesintisini ödediğine ilişkin banka dekontunu Gümrük İdaresine ibraz ederek malların fiili ithalini gerçekleştirecektir.

ii- (C) Gıda San. Ltd. Şti. yurt dışından hayvan yemi ithal etmek üzere (F) Bankasında 150.000 € tutarında vadeli akreditif hesabı açtırmıştır. Mallar 07.12.2012 tarihinde Türkiye Gümrük Bölgesindeki bir antrepoya konulmuş, fiili ithalin gerçekleştirilmesi için 14.12.2012 tarihinde KKDF kesintisi (F) Bankasına ödenmiştir. (Ödemenin yapıldığı tarihteki Merkez Bankası Avro döviz alış kuru 2,32 TL'dir. Kredili ithalat ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta KKDF kesintisi oranı %6'dır.)

Bu işleme ilişkin KKDF kesintisi tutarı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

$$\begin{aligned} \text{KKDF Kesintisi Tutarı} &= (150.000 € \times \%6) \times 2,32 \text{ TL} \\ &= 20.880,00 \text{ TL} \end{aligned}$$

iii- (Y) Makine San. A.Ş. yurt dışında mukim bir firmadan 750.000 \$ tutarındaki makine tezgahının ithalini, kabul kredili ödeme şekline göre gerçekleştirecektir. İthal edilmek istenilen makineler 01.01.2012 tarihinde Türkiye Gümrük Bölgesindeki bir antrepoya konulmuş, fiili ithalin gerçekleştirilmesi için 04.01.2012 tarihinde KKDF kesintisi (B) Bankasına ödenmiştir. (Ödemenin yapıldığı tarihteki Merkez Bankası ABD Doları döviz alış kuru 1,78 TL'dir. Kredili ithalat ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta KKDF kesintisi oranı %6'dır.)

Bu işleme ilişkin KKDF kesintisi tutarı aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

$$\begin{aligned} \text{KKDF Kesintisi Tutarı} &= (750.000 \$ \times \%6) \times 1,78 \text{ TL} \\ &= 80.100,00 \text{ TL} \end{aligned}$$

Bankalar kredili ithalat ödeme şekline göre yapılan ithalata ilişkin olarak tahsil ettikleri KKDF kesintilerini izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar, "KKDF Kesintisi Bildirimi" ile beyan ederek bu süre içerisinde bağlı buldukları vergi dairesine ödeyeceklerdir.

iv- (M) İnşaat Taahhüt A.Ş.'nin diğer şirketle yapılan anlaşma gereğince devam eden yatırım ile ilgili makine ithalatına ilişkin ödemelerin % 45'nin %

15'lik dilimler halinde peşin, % 45'inin bir banka aracılığıyla yurt dışındaki bankadan temin edilen uzun vadeli krediden vesaiklerin tesliminde, kalan % 10'luk kısmının ise geçici ve kati kabulün ve montajın yapılp tesisin çalışır vaziyette teslim alınmasından sonra ödenecektir.

Söz konusu yatırımla ilgili ithalatta;

- Anlaşma gereğince % 15'lik dilimler halinde peşin olarak ödenecek olan % 45'lik bedel üzerinden KKDF kesintisi yapılmaması,

- Yapılan yatırımın % 45'lik kısmının finansmanı için bir banka aracılığıyla yurt dışındaki bankadan temin edilen uzun vadeli döviz kredisinin ortalama vadesinin asgari 1 yıl olması durumunda KKDF kesintisi yapılmaması,

- Şirketinizce yapılan ödemelerin % 10'luk kısmının Merkez Bankasının 05.08.1996 tarihli ve 96/2 sayılı Genelgesinin (2) numaralı bölümünde sayılan şartları sağlaması durumunda KKDF kesintisine tabi tutulmaması,

gerekmektedir.³⁷⁸

5. Ortalama Vadenin Hesaplanması

Merkez Bankasının 96/2 sayılı Talimatının ekinde yer alan ortalama vadenin hesaplanmasına ilişkin örnek uygulamalar aşağıdadır.

i- 5 yıl vadeli 200 ABD Doları tutarında üçer aylık eşit taksitlerle geri ödenen bir kredinin ortalama vadesi aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Dönem	Anapara Taksiti	Kullanım Süresi (Ay)	Ağırlıklı Tutar (Anapara Taksiti X Kullanım Süresi)
1	10	3	(10 x 3) = 30
2	10	6	(10 x 6) = 60
3	10	9	(10 x 9) = 90
4	10	12	(10 x 12) = 120
5	10	15	(10 x 15) = 150
6	10	18	(10 x 18) = 180
7	10	21	(10 x 21) = 210
8	10	24	(10 x 24) = 240
9	10	27	(10 x 27) = 270
10	10	30	(10 x 30) = 300
11	10	33	(10 x 33) = 330
12	10	36	(10 x 36) = 360
13	10	39	(10 x 39) = 390

³⁷⁸ GİB tarafından verilen 30.09.2005 tarihli ve 6802-2 sayılı özelge.

14	10	42	$(10 \times 42) = 420$
15	10	45	$(10 \times 45) = 450$
16	10	48	$(10 \times 48) = 480$
17	10	51	$(10 \times 51) = 510$
18	10	54	$(10 \times 54) = 540$
19	10	57	$(10 \times 57) = 570$
20	10	60	$(10 \times 60) = 600$
Toplam	200		6.300

Ortalama Vade = Ağırlıklı Tutar/ Anapara

$$= 6.300/200$$

$$= 31,5$$

$$= 2 \text{ yıl } 7,5 \text{ ay}$$

Yukarıda yer verilen örnekteki kredinin ortalama vadesi 2 yıl 7,5 ay olması ve KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/16 maddesi kapsamında olduğunun tevsik edilmesi durumunda, KKDF kesintisi istisnasından yararlandırılacaktır.

ii- 10 yıl vadeli olarak kullanılan 100 ABD Doları tutarındaki kredi, 1. yılın sonunda 70 Dolar, 10. yılın sonunda 30 Dolar olarak geri ödenecektir. Bu kredinin ortalama vadesi aşağıdaki şekilde hesaplanacaktır.

Dönem	Anapara Taksiti	Kullanım Süresi (Yıl)	Ağırlıklı Tutar (Anapara Taksiti X Kullanım Süresi)
1	70	1	$(70 \times 1) = 70$
2	30	10	$(30 \times 10) = 300$
Toplam	100		370

Ortalama Vade = Ağırlıklı tutar / Anapara

$$= 370/ 100$$

$$= 3,7 \text{ yıl}$$

Bu kredi de ortalama vadesi 1 yılın üzerinde olması ve KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 3/16 maddesi kapsamında olduğunun tevsik edilmesi durumunda, KKDF kesintisi istisnasından yararlandırılacaktır.

6. Vadeli İthalatta Ödeme Şekillerinde KKDF Uygulaması

(D) A.Ş.'nin yatırımları kapsamında yurt dışından makine alımına ilişkin bilgiler şöyledir:

- Makine bedelinin %15'lik kısmı sözleşmenin yapıldığı 09.09.2013 tarihinde avans olarak ödenmiş,
- Kalan %85'lik kısmının Almanya Euler Hermes Kreditversicherungs-AG tarafından garantili (E) Alman Bankası aracılığıyla temin edilen 10 yıl vadeli kredi ile ödenecektir.
- Kredi ödemesinin altışar aylık dönemler halinde 20 taksitte yapılacaktır.
- İhracatçı SMS Siemag AG firması her sevkiyatın ihracatını yaptığı anda, ihracat evraklarını (E) Alman Bankasına vererek fatura tutarının % 70'lik kısmını bu bankadan tahsil edecektir.
- Yatırım montajının tamamlanmasının ardından fatura tutarlarının % 6'lık kısmı her fonksiyonel birime ait geçici kabul sertifikasının imzalanmasından sonra, fatura tutarlarının % 9'luk kısmının ise, her fonksiyonel birime ait kesin kabul sertifikasının (D) A.Ş. tarafından imzalanmasından sonra (E) Alman Bankası tarafından ihracatçıya ödenecektir.

Buna göre, söz konusu ithalat işleminde yapılan ödemelerin KKDF kesintisi karşısındaki durumu aşağıda belirtilmiştir.

KKDF Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin 2 nci maddesi, Merkez Bankasının 02.01.2002 tarihli ve 2002/YB-1 sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesinin "III-1-Yurt Dışından Kredi Alınması" başlıklı bölümü ve Merkez Bankasının 05.08.1996 tarihli ve 96/2 sayılı Genelgesinin (2) numaralı bölümünde yer alan hüküm ve açıklamalara göre;

- (D) A.Ş.'nin finansman sağladığı Almanya Euler Hermes Kreditversicherungs-AG isimli kuruluş da adı geçen listede yer aldığından, bu kuruluşun garantisıyla temin edilen kredinin doğrudan yurt dışındaki satıcı firmaya ödenmesi mümkün bulunmaktadır.

- (D) A.Ş. tarafından yurt dışındaki bir bankadan kullanılacak kredi ile makine ithalatının gerçekleştirilmesi işleminde, ithalat bedelinin avans olarak ödenen % 15'lik kısmı ile ihracat faturalarının bankaya verilmesi üzerine satıcıya ödenen % 70'lik kısmın (E) Alman Bankası tarafından yurt dışındaki satıcıya gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce ödenmiş olması ve ithalat işlemine aracılık eden bankadan alınacak bu hususu tevsik eden bir yazının ilgili gümrük idaresine ibrazı halinde, söz konusu ithalat tutarlarının KKDF kesintisine tabi tutulmaması gerekir.

- İthal makinenin yatırım montajının tamamlanmasının ardından fatura tutarlarının % 6'lık kısmı her üniteye ait geçici kabul sertifikasının, % 9'luk kısmının ise her üniteye ait kesin kabul sertifikasının şirketinizce imzalanmasından sonra (E) Alman Bankası tarafından satıcıya ödenecek olan toplam % 15'lik kısma ilişkin ithalatın Merkez Bankasının 96/2 sayılı Genelgesinin (2) numaralı bölümünde belirtilen şartları sağlaması halinde, KKDF kesintisi yapılmaması gerekir. Aksi takdirde ithalat tutarının %15'lik

kısmı vadeli ithalat kapsamında olacak ve bu kısım üzerinden %6 oranında KKDF kesintisi yapılması gerekecektir.

7. Bildirim ve Cetvelde Yer Alan Satırların Kullanılması

Bildirimde her tablo için "Kredinin Türü", "Fon Kesintisi Oranı" farklı olmak şartıyla satırlarda konuya ilişkin farklı işlemler birden fazla tekrarlanabilecektir. Aynı orana tekabül eden matrahların toplamı aynı satırda bildirilecektir.

i- (X) Bankası % 3 oranı üzerinden 3 ayrı kişiye kısa vadeli tüketici kredisi kullanırmış ve ilgili ayda her müşterisi için 100'er birim faiz tahakkuk ettirmişse, Tablo l'de bu işleme uygun tek satır kullanılacaktır. Bu durumda, "Kredinin Türü" sütunundan "Kısa Vadeli" seçenek işaretlenecek, "Fon Kesintisi Oranı" % 15 olarak yazılacak, "Faiz/Kredi Tutarı" ise 300 olarak gösterilecektir.

Diğer taraftan, Cetvelde yer alan satırların kullanımı, tablolardaki satırların yukarıda bahsedilen kullanımından farklıdır. Cetvelde kişi ya da firmaların takibi amaçlandığından, aynı orana tabi işlemler söz konusu olsa bile, **her bir firma/kişi için farklı satırların kullanılması** gerekmektedir.

ii- (Y) Bankasından iki ayrı firmanın ihracat taahhütlü döviz kredisi kullanıp taahhütlerini yerine getirmediği ve kullanılan iki kredinin de % 6 oranına tabi olduğu durumda, Cetvelde iki ayrı satır kullanılacak ve her iki satırda da fon kesintisi oranı % 6 olarak ayrı ayrı belirtilecektir.

BÖLÜM XII

KKDF MEVZUATI

1. KKDF Uygulamasına İlişkin Kanunlar

1.1. 1567 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Kanun³⁷⁹

Madde 1– (Değişik: 15/2/1954 - 6258/1 md.) Kambiyo, nukut, esham ve tahvilat alım ve satımının ve bunlar ile kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin ve ticari senetlerle tediyeyi temine yarayan her türlü vasıta ve vesikaların memleketten ihracı veya memlekete ithalinin tanzim ve tahdidine ve Türk parasının kıymetinin korunması zımında kararlar ittihazına Bakanlar Kurulu salahiyetlidir.³⁸⁰

Madde 2– (Değişik: 16/12/1942 - 4328/1 md.) Bu kararlar (Türk Parası Kıymetini Koruma) başlığı altında Resmi Gazete ile ve Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlığın münasip göreceği diğer neşir vasıtalarıyla neşir ve ilan olunur.

Şu kadar ki kararların yürürlüğe girmesinde Resmi Gazete ile yapılacak neşir ve ilan esas olup bu gazete ile neşredilen kararlar başka vasıtalarla neşir ve ilan edilmiş olsun olmasın metinlerinde mer'iyet tarihi varsa o tarihten yok ise Resmi Gazete ile neşredildiğinin ertesi gününden itibaren Türkiye'nin her tarafında yürürlüğe girer.

Madde 3– (Değişik: 24/12/2008 - 5827/1 md.) Bakanlar Kurulunun bu Kanun hükümlerine göre yapmış bulunduğu genel ve düzenleyici işlemlerdeki yükümlülüklere aykırı hareket eden kişi, üçbin Türk Lirasından yirmibeşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası ile cezalandırılır.

Fiil, 1 inci maddede yazılı kıymetlerin izinsiz olarak yurttan çıkarılması veya yurda sokulması mahiyetinde ise 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümlerine göre suç veya kabahat oluşturmadığı takdirde kişi; eşya ve kıymetlerin rayiç bedeli kadar, teşebbüs halinde bu bedelin yarısı kadar idarî para cezası ile cezalandırılır.

Her türlü mal, kıymet, hizmet ve sermaye ithal ve ihraç edenler veya bu işlere aracılık edenlerden bu işlemlerinden doğan alacaklarını 1 inci maddeye göre alınan kararlardaki hükümlere göre ve bu kararlarda tayin edilen süreler içinde yurda getirmeyenler, yurda getirmekle yükümlü oldukları kıymetlerin rayiç bedelinin yüzde beşi kadar idarî para cezasıyla cezalandırılırlar. İdarî para cezasına ilişkin karar kesinleşinceye kadar alacaklarını yurda getirenlere, birinci fıkra hükmüne göre idarî para cezası

³⁷⁹ -25.02.1930 tarihli ve 1433 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. 07.03.1954 tarihli ve 6326 sayılı Kanunun 05.04.1973 tarihli ve 1702 sayılı Kanunla değişik 118 inci maddesi gereğince bu kanun petrol hakkı sahiplerine de uygulanır.

³⁸⁰ Bakanlar Kurulunun 25.10.1988 tarihli ve 88/13431 sayılı "Bedelsiz İthalata İlişkin Karar" 14.11.1988 tarihli ve 19979 Mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

verilir. Ancak, verilecek idarî para cezası yurda getirilmesi gereken paranın yüzde ikibuçuğundan fazla olamaz.

İthalat, ihracat ve diğer kambiyo işlemlerinde döviz veya Türk Parası kaçırmak kastıyla muvazaalı işlemlerde bulunanlar, yurda getirmekle yükümlü oldukları veya kaçırdıkları kıymetlerin rayiç bedeli kadar idarî para cezasıyla cezalandırılırlar. Bu fiilin teşebbüs aşamasında kalması halinde verilecek ceza yarı oranında indirilir.

Bu kabahatlerin bir tüzel kişinin yararına olarak işlenmesi halinde, ilgili tüzel kişiye de aynı miktarda idarî para cezası verilir.

Kabahatin konusunu yabancı para oluşturması halinde, idarî para cezasının hesaplanmasında fiilin işlendiği tarih itibarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının bu paraya ilişkin "döviz satış kuru" esas alınır.

Hükmolunacak idarî para cezasına, suç tarihi ile tahsil tarihi arasındaki süreler için 6183 sayılı Kanuna göre tespit edilen gecikme zammı oranında, para cezası ile birlikte tahsil olunmak üzere, gecikme faizi uygulanır. Gecikme faizinin hesaplanmasında ay kesirleri nazara alınmaz.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı suçların tekerrürü halinde verilecek cezalar iki kat olarak hükmedilir.

Bu madde hükmüne göre idarî para cezasına karar vermeye Cumhuriyet savcısı yetkilidir.

Madde 4– (Mülga : 24/12/2008 - 5827/2 md.)

Madde 5– (Mülga : 24/12/2008 - 5827/2 md.)

Ek Madde 1– (Ek: 15/2/1954 - 6258) Vergi Müfettişleri ve Vergi Müfettiş Yardımcıları, Hazine kontrolörleri ve stajyer Hazine kontrolörleri ve kambiyo murakabe mercileri bu kanun hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında tetkikat ve tahkikat yapmak ve tahkikat sırasında suç emareleri bulunursa maznunlar ve suçla ilgisi görülenler nezdinde Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun zabıt ve arama hakkındaki hükümleri gereğince muamele ifa etmek salâhiyetini haizdirler.

Ek Madde 2– (Ek: 15/2/1954 - 6258; Değişik: 8/3/1966 - 753/1 md.) Muhacir ve mültecilerin İskan Kanununun 31 inci maddesi haricinde, menkul ve gayrimenkul mallarının bedeli ve ellerindeki nakitler karşılığında yapacakları ithalat bu kanun hükümlerine tabidir.

Hariçteki servetlerin tevsiik şekli, getirilecek malların cins ve nev'i ile ithal için müracaat zamanı ve Maliye Bakanlığınca verilecek müsaadelerin geçerlik süresi ve konuyla alakalı diğer hususlar ayrı bir Bakanlar Kurulu Kararı ile tespit olunur.

Bu kanun yürürlükte kaldığı müddetçe İskan Kanununun 32 nci maddesinin ithal edilecek eşyaların cins ve nev'ini tahdit ve tayin eden hükmü ile 33 üncü maddesi uygulanmaz.

Ek Madde 3– (Ek: 15/2/1954 - 6258) Bu kanuna aykırı filleri ihbar edenlerle suç delillerinin tesbitinde hizmeti görülenlere, hangi hallerde ikramiye verileceği ve verilecek ikramiyenin miktar ve nispeti Bakanlar Kurulu kararı ile tesbit olunur.

Ancak verilecek ikramiyenin miktarı, bu kanun mucibince hükmolunacak para cezalarından tahsil edilecek miktarın % 45 ini geçemez.

Ek Madde 4– (Değişik: 15/2/1989 - 3521/2 md.) Bu Kanuna göre gerçek ve tüzelkişiler hakkında hükmolunacak para cezalarıyla 1 inci maddeye göre alınan kararlar uyarınca tahsili gereken alacaklar hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Ek Madde 5– (7/5/1985 - 3196/3 md. ile gelen Ek md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.) Bu Kanunun 1 inci maddesine göre Bakanlar Kurulunca alınan kararlarda lehe değişiklik yapılması veya bu kararların yürürlükten kaldırılması hallerinde; değiştirilen veya kaldırılan kararlara aykırı davranışta bulunmuş olanlar hakkında, failin lehine olan kararlar ve kanun hükümleri tatbik ve infaz olunur.

Madde 6– Bu kanun neşri tarihinden üç sene müddetle muteberdir.³⁸¹

Madde 7– Bu kanun hükümlerinin icrasına Bakanlar Kurulu memurdur.

1.2. 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu³⁸²

Madde 40 – (03.10.1983 tarihli ve 92 sayılı KHK ile değişik) II- a) Kanuni karşılıklar Bankaların taahhütlerine karşı bulunduracakları umumi disponibilitenin nitelik ve oranı gerektiğinde bankaca tesbit edilir.

Bankalar umumi disponibiliteden başka, banka nezdinde açılacak hususi bloke birer hesapta nakden munzam karşılık tesis etmekle mükelleftirler.

Munzam karşılıklara gerekli görülmesi halinde uygulanacak faiz oranları ile bu karşılıklara ilişkin diğer esas ve şartlar bankaca belirlenir.

Bankalar, bankaca tesbit edilecek esaslara göre düzenleyecekleri

³⁸¹ Maddedeki üç yıllık süre; 2100, 2686, 3336, 3974, 4512, 5014, 5540, 6060, 6258, 7220, 402, 723 ve 990 sayılı Kanunlarla çeşitli tarihlerde uzatılmış olup, en son 03.02.1970 tarihli ve 1224 sayılı Kanunla süresiz olarak uzatılmıştır.

³⁸² 26.01.1970 tarihli ve 13409 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

cetvellere göre mevduatlarında meydana gelen artışa tekabül eden karşılıkları yine bankaca belirlenecek süreler içinde bankadaki hususi hesaba yatırmak zorundadır Banka, mevduatı olağanüstü çekilmekte olan bir bankanın talebi halinde, mevduat cetvellerinin verilmesini beklemeksizin azalmaya tekabül eden karşılığı iade eder. Banka olağanüstü mevduat çekilişı hallerinin neler olduğunu ve karşılık iade esaslarını belirler.

Munzam karşılıklar, hiçbir maksat ve mevzuun finansmanı için kullanılamaz.

Banka munzam karşılık oranlarını müddetinde tesis etmeyen veya noksan tesis eden bankalara eksik kısım üzerinden tesbit edeceği bir nisbette; disponibiliteler oranını eksik tesis eden bankalara da eksik tesis olunan disponibl değerler üzerinden bu hususta belirleyeceği esas ve şartlara göre cezai faiz tahakkuk ettirir.

Yukarıdaki fıkra gereğince tahakkuk ettirilen cezai faiz alacaklarının tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Tahsil edilen cezai faizler, Maliye Bakanlığınca belirlenecek oranlarda, banka nezdindeki Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ile Faiz Farkı İadesi Fonuna gelir kaydedilir.

Bu maddenin II numaralı paragrafının (a) bendinde belirlenen düzenlemeler bankanın yayınlayacağı tebliğlerle yürürlüğe girer.

b) Faiz Oranları Banka, Kredi işlemlerinde ve mevduat kabulünde alınacak ve verilecek azami fa oranları ile temin edilecek diğer menfaatlerin ve tahsil olunacak masrafların nitelik ve azami sınırlarının tesbitine, bunların kısmen veya tamamen serbest bırakılmasına ve yürürlük zamanlarının tesbitine ilişkin olarak Maliye Bakanlığına önerilerde bulunur.

c) Banka kredilerinin düzenlenmesi Banka, kalkınma planları ve yıllık programların hedeflerine uygun olarak banka plasmanları üzerinde nitelik ve nicelik bakımından tanzim tedbirleri ittihaz eder ve umum kredi hacmi ile umumî kredi hacmi içinde muhtelif kredi nevelerinin sektörler ve mevzular itibariyle dağılımını ayarlar.

Banka, kredilerin kalkınma planlarının amaçlarına yönlendirilebilmesi ve kredi düzenlenmesinde, yukarıdaki fıkrada belirlenen amacın tahakkuku için ayrıca fon kurmaya, kaldırmaya, kaynağını kredilere tahakkuk ettirilen faizlerden veya sair suretlerle sağlamaya ve bunların yürürlük zamanlarını tesbite ilişkin olarak Maliye Bakanlığına önerilerde bulunur.

Bankanın, yukarıdaki (b) bendi ve (c) bendinin ikinci fıkrasına istinaden Maliye Bakanlığı'na yapacağı öneriler, Yüksek Planlama Kurulu'nun uygun

mütalaası ve Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe girer.

d) Diğer yetkiler ve görevler Banka, taksitli satışların tabi olacağı esas ve şartları; özel sektöre mensup kuruluşlarca satışa çıkarılacak tahvillerin faizlerini tesbit edebilir.

1.3. 70 sayılı Bankalar Hakkında Kanun Hükmünde Kararname³⁸³

Kredi faizleri

Madde 40- 1) Kredi işlemlerinde alınacak faiz oranları ile temin edilecek diğer menfaatlerin ve tahsil olunacak masrafların nitelik ve azami sınırlarının tesbitine, bunların kısmen veya tamamen serbest bırakılmasına, kredilerin kalkınma planlarının amaçlarına yönlendirilebilmesi için fon kurmaya, kaldırmaya, kaynağını kredilere tahakkuk ettirilen faizlerden veya sair suretlerle sağlamaya ve bunların yürürlük zamanlarını tesbite Bakanlar Kurulu yetkilidir.

2) Bankalar, her ne şekil ve surette olursa olsun kendilerine kredi açtıkları gerçek ve tüzel kişilerden birinci fıkraya göre belirlenen sınır ve oranlar üzerinde faiz ve masraf tahsil edemezler veya fiilen bu oranlar üzerinde faiz tahsiline yol açan işlemler yaparak menfaat sağlayamazlar.

3) Bir bankanın;

a - İştirak ve kuruluşlarının,

b - Yönetim kurulu başkanı ve üyeleri ile genel müdürlerinin ve genel müdür yardımcılarının,

c - Banka ortaklarının,

d - Yukarıdaki fıkralarda sayılanların fiilen yönetim ve denetimleri altında bulunan teşebbüs ve ortaklıkların,

aracılığı veya garantisi ile açılan kredilerde bu teşebbüs ve ortaklıklara ve kişilere garanti komisyonu veya ücreti, iştirak geliri gibi hakların veya her ne ad ile olursa olsun ödenen paraların toplamı, faiz oran ve sınırlarını tespit eden kararların uygulaması bakımından bankaca tahsil edilmiş faiz, komisyon ve ücret sayılır.

1.4. 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun³⁸⁴

Kanuni faiz

Madde 1 – (Değişik : 21/4/2005 - 5335/14 md.) Borçlar Kanunu ve

³⁸³ 22.07.1983 tarihli ve 18112 (2. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

³⁸⁴ 19.12.1984 tarihli ve 18610 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Türk Ticaret Kanununa göre faiz ödenmesi gereken hallerde, miktarı sözleşme ile tespit edilmemişse bu ödeme yıllık yüzde oniki oranı üzerinden yapılır.

Bakanlar Kurulu, bu oranı aylık olarak belirlemeye, yüzde onuna kadar indirmeye veya bir katına kadar artırmaya yetkilidir.³⁸⁵

Temerrüt faizi

Madde 2 – (Değişik : 15/12/1999 - 4489/2 md.) Bir miktar paranın ödenmesinde temerrüde düşen borçlu, sözleşme ile aksi kararlaştırılmadıkça, geçmiş günler için 1 inci maddede belirlenen orana göre temerrüt faizi ödemeye mecburdur.

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasının önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli avanslar için uyguladığı faiz oranı, yukarıda açıklanan miktardan fazla ise, arada sözleşme olmasa bile ticari işlerde temerrüt faizi bu oran üzerinden istenebilir. Söz konusu avans faiz oranı, 30 Haziran günü önceki yılın 31 Aralık günü uygulanan avans faiz oranından beş puan veya daha çok farklı ise yılın ikinci yarısında bu oran geçerli olur.

Temerrüt faizi miktarının sözleşmede kararlaştırılmamış olduğu hallerde, akdi faiz miktarı yukarıdaki fıkralarda öngörülen miktarın üstünde ise, temerrüt faizi, akdi faiz miktarından az olamaz.

Mürekkep faiz

Madde 3 – Kanuni faiz ve temerrüt faizi hesaplanırken mürekkep faiz yürütülemez.

Bu konuya ilişkin Türk Ticaret Kanunu hükümleri saklıdır.

Diğer kanunlardaki faizler

Madde 4 – Diğer kanunların, bu Kanunda öngörülen orandan fazla temerrüt faizi ödenmesine ilişkin hükümleri saklıdır.

Yabancı para borcunda faiz

Madde 4/a – (Ek : 14/11/1990 - 3678/30 md.) Sözleşmede daha yüksek akdi veya gecikme faizi kararlaştırılmadığı hallerde, yabancı para borcunun faizinde Devlet Bankalarının o yabancı para ile açılmış bir yıl vadeli mevduat hesabına ödediği en yüksek faiz oranı uygulanır.

---

³⁸⁵ Kanuni faiz oranının, 01.01.2006 tarihinden geçerli olmak üzere yıllık % 12'den % 9'a indirilmesi 19.12.2005 tarihli ve 2005/9831 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kararlaştırılmıştır.

Kaldırılan ve uygulanmayacak olan hükümler

Madde 5 – 22 Mart 1303 tarihli Murabaha Nizamnamesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanununda kanuni faiz temerrüt faizi oranlarını belirleyen hükümler uygulanmaz.

Geçici Madde 1 – (3095 sayılı Kanunun kendi numarasız geçici maddesi olup 1/2/1989 tarih ve 3520 sayılı Kanun ile madde numarası teselsül ettirilmiştir.)

Bu Kanunun yürürlüğünden önceki ilişkilerden doğan faiz alacakları hakkında da yürürlük tarihinden itibaren bu Kanun hükümleri uygulanır.

Ancak, alacaklı ve borçlunun anlaşmaları ile bir ödeme planına bağlanan alacağın faizleri hakkında anlaşma tarihindeki kanun hükümleri uygulanır. Şu kadar ki, borçlu ödeme planına uymadığı takdirde alacaklı ödeme planı ile bağlı kalmaksızın bu Kanun hükümlerine göre alacağını tahsil eder.

Geçici Madde 2 – (Ek : 15/12/1999 - 4489/3 md.) Geçici 1 inci madde, bu Kanunun yürürlüğünden önceki ilişkilerden doğan faiz alacakları hakkında da uygulanır.

Yürürlük

Madde 6 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 7 – Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

1.5. 3182 sayılı Bankalar Kanunu³⁸⁶

Mevduata verilecek faizler

Madde 37- 1. Mevduata verilecek asgari veya azami faiz oranlarının ve temin edilecek diğer menfaatlerin tespitine, mevduat faiz oranlarının kısmen veya tamamen serbest bırakılmasına, bunların yürürlük zamanlarını tespiti Bakanlar Kurulu veya Bakanlar Kurulunun selahiyetli kılması halinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası yetkilidir.

2. (Değişik :16/6/1994 - KHK/538/17 md.) Bankalar mevduata peşin faiz veremeyecekleri gibi her ne suret ve şekilde olursa olsun mevduat sahiplerine,

³⁸⁶ 02.05.1985 tarihli ve 18742 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

yukarıdaki fıkraya göre alınan karar ve tedbirlere aykırı olarak munzam menfaat temin edemezler ve bunlara aykırılığa yol açacak işlemler yapamazlar.

Mevduat sahipleri lehine verilecek özel sigorta teminatı bu hükmün dışındadır.

Kredi faizleri

Madde 40- 1. Kredi işlemlerinde alınacak faiz oranları ile temin edilecek diğer menfaatlerin ve tahsil olunacak masrafların nitelik ve azami sınırlarının tespitine, bunların kısmen veya tamamen serbest bırakılmasına,

kredilerin kalkınma planlarının amaçlarına yönlendirilebilmesi için fon kurmaya, kaldırmaya kaynağını kredilere tahakkuk ettirilen faizlerden veya sair suretlerle sağlamaya ve bunların yürürlük zamanlarını tespitte Bakanlar Kurulu yetkilidir.

2. Bankalar, her ne şekil ve surette olursa olsun kendilerine kredi açtıkları gerçek ve tüzelkişilerden birinci fıkraya göre belirlenen sınır ve oranlar üzerinde faiz ve masraf tahsil edemezler veya fiilen bu oranlar üzerinde faiz tahsiline yol açan işlemler yaparak menfaat sağlayamazlar.

3. Bir bankanın;

a) İştirak ve kuruluşlarının,

b) Yönetim kurulu başkanı ve üyeleri ile genel müdürlerinin ve genel Müdür yardımcılarının,

c) Banka ortaklarının,

d) Yukarıdaki fıkralarda sayılanların fiilen yönetim ve denetimleri altında bulunan teşebbüs ve ortaklıkların,

Aracılığı veya garantisi ile açılan kredilerde bu teşebbüs ve ortaklıklara ve kişilere garanti komisyonu veya ücreti, iştirak geliri gibi hakların veya her ne ad ile olursa olsun ödenen paraların toplamı, faiz oran ve sınırlarını tespit eden kararların uygulaması bakımından bankaca tahsil ediliş faiz komisyon ve ücret sayılır.

1.6. 4389 sayılı Bankalar Kanunu³⁸⁷

Madde 20. - 1. Bakanlar Kurulu;

a) Bankaların ödünç para verme işlemleri ve mevduat kabulünde uygulayacakları azami faiz oranları ile sağlayacakları diğer menfaatlerin

---

³⁸⁷ 23.06.1999 tarihli ve 23734 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

nitelikleri ile azami miktar ya da oranlarını tespit etmeye, bunları kısmen veya tamamen serbest bırakmaya,

b) Kredilerin kalkınma planlarının amaçlarına uygun olarak yönlendirilmesi için fon kurmaya, kaldırmaya, kaynağı kredilere tahakkuk ettirilen faizlerden veya sair suretlerle sağlamaya,

Yetkilidir. Bakanlar Kurulu, (a) bendinde belirtilen yetkilerini Merkez Bankasına devredebilir.

2. Mevduat kabul etmeyen bankalar bu Kanunun 10 uncu maddesinin (2), (3) ve (4) numaralı, 11 inci maddesinin (1), (2), (3), (4), (5), (6), (7), (8) numaralı fıkraları ile 12, 15(2/c,d ve e benden hariç), 16 ve 17 nci maddeleri hükümlerine tâbi değildir. Bu bankaların kuruluşunda ödenmiş sermaye tutan 7 nci maddenin (2) numaralı fıkrasının (d) bendinde belirtilen tutarın üçte ikisinden az olamaz. Bu bankaların bankalardan ve kendi müstakrizlerinden genel esaslar dahilinde sağladıkları paralar mevduat sayılmaz.

3. 21, 22 ve 23 üncü madde hükümleri hariç olmak üzere, bu Kanundaki parasal tutar ve sınırlardan her biri, her yıl, kısmen ya da tamamen, Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan toptan eşya fiyatları endeksinin iki katının gerektirdiği miktar ve sınırları geçmemek üzere Kurul kararıyla artırılabilir. Bu Kanunun 21, 22 ve 23 üncü maddelerinde yer alan maktu para cezaları ise, her yıl Ocak ayından geçerli olmak üzere, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun Mükerrer 298 inci maddesi uyarınca tespit edilecek yeniden değerlendirme oranı kadar artırılmak suretiyle bulunacak tutarlar üzerinden uygulanır.

4. Bankaların, kimliklerini ve vergi kimlik numaralarını belgelemeyen müşterileri adına mevduat, kredi ve her ne ad altında olursa olsun hesap açmaları, sözleşme düzenlemeleri, havale ve kambiyo hizmetleri ile diğer bankacılık ve malî hizmetleri vermeleri yasaktır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin esas ve usuller Kurumun görüşü alınarak Maliye Bakanlığınca düzenlenir. Bu fıkra hükmüne ve Maliye Bakanlığınca yapılan düzenlemelere uymayanlar hakkında, 2/4/1998 tarihli ve 4358 sayılı Kanunun 5 inci maddesi hükmünün uygulanması bu Kanunun 24 üncü maddesinde belirlenen kovuşturma usulüne tâbi değildir.

5. Bankalar dışındaki malî kuruluşların kuruluş ve faaliyetleri bu Kanun hükümlerine tâbi değildir. Bu kurumların kuruluşlarına, faaliyetlerine, organlarına ve tasfiyelerine ilişkin hususlar ile bunların 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun ve diğer mevzuatın çeke ilişkin hükümlerine tâbi olup olmayacağı Bakanlar Kurulunca düzenlenir. Düzenleme dışı kalan hususlarda 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve ilgili diğer kanun hükümleri uygulanır.

1.7. 4629 Sayılı Bazı Fonların Tasfiyesi Hakkında Kanun

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 03.03.2001 – 24335)

Madde 1-7 – (Muhtelif Kanunlarla ilgili)

Geçici Madde 1– A) Bu Kanun ile yürürlükten kaldırılan fonların gelirlerine ilişkin olarak;

a) Bu konularda yeni bir düzenleme yapıncaya kadar;

1. 28.5.1986 tarihli ve 3291 sayılı Kanunun 17 nci maddesi uyarınca yabancı tütün ve sigaralardan ithalat sırasında mülga Tütün Fonu adına alınan paralar,

2. 9.8.1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 18 inci maddesi birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca motorlu taşıma araçlarının fenni muayene ücretlerinin beşte biri oranında mülga Çevre Kirliliğini Önleme Fonu adına ayrıca tahsil edilen paralar,

3. (Mülga: 6/6/2002-4760/18 md.)

4. 12.3.1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 22 nci maddesi uyarınca, turizm işletmelerine verilecek para cezaları ile hizmete katılma payı olarak mülga Turizmi Geliştirme Fonu adına tahsil edilen paralar,

5. 4.6.1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 34 üncü maddesi uyarınca maden ithalat ve ihracatı üzerinden mülga Madencilik Fonu adına tahsil edilmekte olan fon kesintileri,

Bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümler çerçevesinde tahsil edilmeye devam edilir ve doğrudan bütçeye gelir yazılır.

b) Bu Kanunla yürürlükten kaldırılan fonlar için, 1.1.2002 tarihinden itibaren tahsil edilecek genel bütçe vergi, resim ve harç gelirlerinden pay ayrılmaz.

c) (a) ve (b) bentlerinde belirtilenler ve bu Kanunla düzenleme yapılanlar dışındaki diğer her türlü fon gelirleri de bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümlere göre tahsil edilmeye devam edilir. Ancak bu gelirler genel bütçe geliri addedilir ve tahsilatı yapan kurumlarca bütçeye gelir yazılmak üzere genel bütçe saymanlıklarına aktarılır. Gerektiğinde bu bent kapsamındaki gelirleri bir yandan genel bütçeye veya katma bütçelere özel gelir, diğer yandan fonların devamında yarar görülen hizmetlerinde kullanılmak üzere ilgili kuruluş bütçelerinde açılacak özel tertiplere Maliye Bakanlığınca özel ödenek kaydedilir. Özel ödeneklerden kullanılmayan miktarlar, ertesi yıl

bütçesine devren gelir ve ödenek kaydedilir.

d) Genel bütçeye veya kurum bütçelerine gelir yazılan fon gelirlerinin takip ve tahsili ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte Maliye Bakanlığınca da izlenir ve takip edilir. Bu gelirlerin takip ve tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

B) Bu Kanun ve diğer şekillerde kaldırılan fonlarda istihdam edilmekte olan personelden;

a) Memurlar öncelikle fonların bağlı olduğu genel veya katma bütçeli idareye, kurumlarının muvafakati ve ihtiyaç bulunması halinde de Devlet Personel Başkanlığınca belirlenecek diğer kamu kurum ve kuruluşlarındaki durumlarına uygun boş memur kadrolarına naklen atanırlar.

Söz konusu memurlar, durumlarına uygun bir kadroya atanıncaya kadar her türlü özlük haklarını ilgili kurum bütçesinden ödenmek üzere eski kadrolarına göre almaya devam ederler. Ancak bu süre altı ayı geçemez. Durumlarına uygun yeni bir kadroya atananların almakta oldukları her türlü ödemeler dahil net aylık tutarı, eski kadrolarında en son ayda aldıkları her türlü ödemeler dahil net aylık tutarından az ise aradaki fark kapanıncaya kadar tazminat olarak ödenir.

b) Sözleşmeli personelden 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen genel ve özel şartları taşıyanlar, istekleri halinde öncelikle fonların bağlı olduğu genel veya katma bütçeli idareye, kurumlarının muvafakati ve ihtiyaç bulunması halinde de Devlet Personel Başkanlığınca belirlenecek diğer kamu kurum ve kuruluşlarındaki durumlarına uygun boş memur kadrolarına üç ay içinde atanırlar.

Bunlar hakkında 3.11.1999 tarihli ve 4460 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları hükümleri uygulanır.

Bu Kanun hükümlerinden faydalanmak istemeyenler ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen genel ve özel şartları taşımayanların sözleşmeleri feshedilir.

c) Sürekli işçi kadrolarında görev yapan personel, fonların bağlı olduğu genel veya katma bütçeli idareye aynı statüde kadrolarıyla birlikte devredilir.

Bu Kanun hükümlerinden faydalanmak istemeyenlerin her türlü yasal hakları ödenerek kurumlarıyla ilişkileri kesilir.

d) Geçici işçi pozisyonlarındaki personel fonların bağlı olduğu genel veya katma bütçeli idareye geçici işçi statüsünde pozisyonları ile birlikte devredilir.

Bu Kanun hükümlerinden faydalanmak istemeyenlerin her türlü yasal hakları ödenerek kurumlarıyla ilişkileri kesilir.

e) Bu Kanun ve diğer şekillerde kaldırılan fonlara ait kadro ve pozisyonlardan; bu Kanunun yayımı tarihinde boş olanlar ile yukarıdaki hükümlere göre atamaları yapılmış olan personelden boşalanlar, hiç bir işleme gerek kalmaksızın iptal edilmiş olup, iptal edilen kadrolar 190 sayılı Kanun Hükümünde Kararnameye bağlı cetvellerin ilgili bölümünden çıkarılmıştır.

Bu madde kapsamında memur kadrolarına atanacak personelin durumuna uygun unvan ve derece bulunmaması halinde 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükümünde Kararnamenin 9 uncu maddesinin son fıkrası dikkate alınmaksızın unvan ve derece değişikliği yapmaya ve mevcut memur kadrolarının yetersiz kalması halinde ise bu sayılar aşılmamak üzere yeni kadrolar ihdas ederek, 190 sayılı Kanun Hükümünde Kararnamenin eki cetvellere eklemeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

C) Bu Kanunla veya diğer şekillerde kaldırılan fonların;

a) Varsa demirbaşları ile taşınır ve taşınmaz tüm malları bağlı buldukları kurum veya kuruluşa devredilir.

b) Bu Kanunun yürürlük tarihi itibariyle mevcut nakit bakiyeleri ile alacaklarından yapılacak tahsilatlar bir yandan bütçeye gelir veya özel gelir, diğer yandan bütçelerinde mevcut tertiplere ödenek veya açılacak tertiplere Maliye Bakanlığınca özel ödenek olarak kaydedilir. Özel ödenek kaydedilen tutarlardan harcanmayan miktarlar ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydedilir.

c) Yürürlükten kaldırılan fonlardan kullanılan kredilerin geri dönüşleri, ilgili mevzuat çerçevesindeki esas ve usuller dahilinde bağlı buldukları kurumlar tarafından vade tarihleri itibariyle tahsil edilir ve ilgili kurumun merkez saymanlığı hesabına yatırılır. Yatırılan bu miktarları gerektiğinde bütçeye gelir veya özel gelir, aynı amaçla kullanılmak üzere ilgili kurum bütçelerinde mevcut tertiplere ödenek veya açılacak tertiplere özel ödenek olarak kaydetmeye Maliye Bakanı yetkilidir. Özel ödeneklerden kullanılmayan miktarlar ertesi yıl bütçesine devren gelir ve ödenek kaydedilebilir. Zorunlu hallerde, kullanılan kredilerin geri dönüşüne ilişkin vade ve faiz şartlarında değişiklik yapmaya, tahsili imkansız hale gelenleri terkin etmeye Maliye Bakanlığının görüşü üzerine ilgili kurumlar yetkilidir.

Söz konusu fonlarla ilgili olarak bütçelerde açılacak tertiplerden veya özel tertiplerden kullanılacak krediler için de bu fıkraya hükümü uygulanabilir.

d) Yürüttükleri hizmetlerden devamına ihtiyaç duyulanlar ilgili kurum bütçelerinde bu amaçla açılacak tertiplere konulacak ödenekler ile bu Kanun

uyarınca açılması öngörülen özel tertiplere kaydedilecek özel ödeneklerle yürütülür. Bu tertiplerden yapılacak harcamaların kapsamı ile harcama usulleri, kredi verilmesi gereken hallerde kredi verilmesinin şartları, vade ve faiz koşulları ile diğer hususlar, kaldırılan fonun bağlı olduğu bakanlık ile Maliye Bakanlığınca müştereken hazırlanıp yürürlüğe konulacak esaslar ile belirlenir.

e) Yürürlükten kaldırılan fonlarla ilgili genel ve katma bütçelerden yapılacak harcamalarda verile emrine eklenecek belgeleri belirlemeye, gerektiğinde yeni hesaplar açmaya ve yardımcı defterler ihdas etmeye Maliye Bakanlığı yetkilidir.

D) Bu Kanunla ve diğer şekillerde kaldırılan fonların tasfiyesine ilişkin olarak gerekli her türlü düzenlemeyi yapmaya ilgisine göre Maliye Bakanı, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı ve Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanlar yetkilidir.³⁸⁸

Madde 8 – Bu Kanun 1.1.2002 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 9 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

1.8. 4684 Sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

(Resmî Gazete Tarihi ve Sayısı: 03.07.2001 – 24451)

Madde 1-15 – (Muhtelif Kanunlarla ilgili)

Madde 16- a) 27.10.1960 tarihli ve 118 sayılı İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi Kurulması Hakkında Kanun,

b) 6.12.1984 tarihli ve 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanununun 9 uncu maddesinin (5) numaralı fıkrası,

c) 28.5.1986 tarihli ve 3291 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "Elektrik Enerjisi Fonu'nda toplanmak üzere" ibaresi,

d) 23.7.1995 tarihli ve 4123 sayılı Tabii Afet Nedeniyle Meydana Gelen Hasar ve Tahribata İlişkin Hizmetlerin Yürütülmesine Dair Kanununun 3 üncü maddesinde yer alan "bağış ve yardımlardan, her ne ad altında toplanırsa toplansın nakdi olanlar Afetler Fonuna;" ve "ise" ibareleri,

³⁸⁸ Bu maddenin uygulaması ile ilgili olarak 14/7/2004 tarihli ve 5217 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesine bakınız.

e) 18.6.1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununun 20 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi,

Yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 17-24 – (Muhtelif Kanunlarla ilgili)

Geçici Madde 1, 2 ve 4 – (Muhtelif Kanunlarla ilgili)

Geçici Madde 3 – a) Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintileri, bu konuda yeni bir düzenleme yapıncaya kadar yürürlükten kaldırılan hükümlere göre tahsil edilmeye devam olunur ve doğrudan genel bütçeye gelir yazılmak üzere Hazine hesaplarına intikal ettirilir. Kesinti oranlarını sıfıra kadar indirmeye veya onbeş puana kadar yükseltmeye veya kesintiyi tümüyle kaldırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.³⁸⁹

Bu kesintiler vergi kanunlarındaki tahakkuk ve tahsilat hükümlerine göre takip edilir.³⁹⁰

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonundan ihtisas kredilerine ödenmesi gereken destekleme primleri nedeniyle bankalara ödenmemiş birikmiş borçlar, Hazinesinin görev zararı borcu olarak kabul edilir ve bu borçların tasfiyesine ilişkin hükümler çerçevesinde işlem yapılır.

b) 6.12.1984 tarihli ve 3100 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin (5) numaralı fıkrası uyarınca ödeme kaydedici cihaz özel hesabında biriken mevcut nakit bütçeye gelir yazılmak üzere Hazine hesaplarına intikal ettirilir.

c) Bu Kanunla tasfiye edilen Akaryakıt Fiyat İstikrar Fonunun 31.12.2001 tarihine kadar tahakkuk eden, ancak ödenemeyen yükümlülükleri bütçeye bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır.

d) Tasfiye edilen Toplu Konut Fonu gelirleri arasında yer alan aşağıdaki gelirlerin, bu konuda yeni bir düzenleme yapıncaya kadar Hazine adına tahsiline devam edilerek Hazine hesaplarına intikali sağlanır.

1 – (Mülga: 6/6/2002-4760/18 md.)

---

³⁸⁹ 13/10/2011 tarihli ve 28083 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/10/2011 tarihli ve 2011/2304 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Kararın 4 üncü maddesiyle Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi oranı % 6 olarak tespit edilmiştir.

³⁹⁰ 30/12/2004 tarihli ve 5281 sayılı Kanunun 43 üncü maddesindeki; "... bu bentte yer alan „Bu kesintilerin tahakkuk ve tahsil Maliye Bakanlığınca vergi gelirlerine ilişkin yetkiler kapsamında takip edilir ve kesintilerin tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.“ hükmü, "Bu kesintiler vergi kanunlarındaki tahakkuk ve tahsilat hükümlerine göre takip edilir."... olarak değiştirilmiştir." hükmüne istinaden yapılan değişiklik metne işlenmiştir.

- 2 – Diğer mevzuatla Toplu Konut Fonu için verilmesi öngörülen paralar,
- 3 – (Mülga: 6/6/2002-4760/18 md.)

Yukarıdaki bentlerde belirtilen nispet ve miktarları yeniden tespite, azaltmaya veya kaldırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Mevzuatta Toplu Konut Fonuna yapılmış bulunan atıflar, Toplu Konut İdaresine yapılmış sayılır.

e) 24.3.1988 tarihli ve 3418 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin bu Kanunla yürürlükten kaldırılan (b) bendine göre 31.12.2001 tarihi itibarıyla tahakkuk eden gelirlerden harcanmayan miktarlar, 3418 sayılı Kanunun bu Kanunla değişik 39 uncu maddesinin (a) bendi hükümleri çerçevesinde ertesi yıl bütçelerine özel gelir ve ödenek kaydedilir.

f) 23.5.2000 tarihli ve 4568 sayılı Kanunla tasfiye edilen Kamu Ortaklığı Fonunun kullanım alanları ile ilgili olarak sağlanmış olan Hazine garantili dış proje kredilerinden 1.1.2001 tarihi itibarıyla geri ödemesi devam edenler, bu tarihten geçerli olmak üzere Hazine tarafından devralınır.

g) Bu Kanunla tasfiye edilen fonlar için, 1.1.2002 tarihinden itibaren tahsil edilecek genel bütçe vergi, resim ve harç gelirlerinden, 24.3.1988 tarihli ve 3418 sayılı Kanunun 39 uncu maddesi hariç olmak üzere pay ayrılmaz.

h) Bu Kanunla tasfiye edilen fonlardan finansmanı sağlanmak üzere yıllara sari olarak yapılan sözleşmelerde yer alan ve 1.1.2002 tarihinden sonrasına sirayet eden hak ve yükümlülükler ilgili idareler nezdinde devam eder. Ancak, 1.1.2002 tarihinden itibaren bu çerçevede yapılacak ödemeler, konsolide bütçeye dahil idareler için bütçede ilgili fonun hizmetine devamını sağlamak üzere açılacak tertip veya özel tertiplerden, diğer idarelerde ise bütçelerinden yapılır.

ı) Mera Fonundan ücret ödenmek suretiyle çalışmakta olan toplam doksan personelden, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen genel ve özel şartları taşıyanlar, istekleri halinde Tarım ve Köy işleri Bakanlığındaki durumlarına uygun boş memur kadrolarına üç ay içinde atanırlar. Bunlar hakkında 3.11.1999 tarihli ve 4460 sayılı Kanunun 1 inci maddesinin ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları hükümleri uygulanır.

Bu Kanun hükümlerinden faydalanmak istemeyenler ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen genel ve özel şartları taşımayanların her türlü yasal hakları ödenerek kurumlarıyla ilişkileri kesilir.

j) Bu Kanunla ve diğer mevzuatla tasfiye edilen fonlar hakkında, bu Kanunda düzenleme bulunmayan hususlarda, 21.2.2001 tarihli ve 4629

sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasının (d) bendi ile (B), (C) ve (D) fıkraları hükümleri uygulanır.

Madde 25 – Bu Kanunun;

a) 1 inci maddesinin (A) ve (B) fıkraları 25.11.2000 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

b) 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 ve 16 ncı maddeleri ile geçici 3 üncü maddesinin (f) fıkrası dışındaki diğer fıkraları 1.1.2002 tarihinde,

c) Geçici 3 üncü maddesinin (f) fıkrası 1.1.2001 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde,

d) Diğer maddeleri yayımı tarihinde,

Yürürlüğe girer.

Madde 26 – Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

1.9. 5217 Sayılı Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi İle Bazı Kanun ve Kanun Hükümünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

(Resmî Gazete Tarihi ve Sayısı: 23.07.2004 – 25531)

Madde 1-31 – (Muhtelif Kanunlarla ilgili)

Geçici Madde 1 — 21.2.2002 tarihli ve 4629 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesinin (A) fıkrasının (c) bendi ile (C) fıkrasının (b), (c) ve (d) bentlerine dayanılarak kurum bütçelerine özel ödenek kaydedilen gelirlerden;

- a) Mülga Yatırımları Teşvik Fonu gelirleri,
- b) Mülga Gelir İdaresini Geliştirme Fonu gelirleri,
- c) Mülga Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri Geliştirme ve Destekleme Fonu gelirleri,
- d) Mülga Ölçü ve Ayar Hizmetleri Fonu gelirleri,
- e) Mülga Turizmi Teşvik Fonu gelirleri,
- f) Mülga Özel İskân Fonu gelirleri,
- g) Mülga Tarımsal Kooperatiflerin Yatırım Faaliyetlerine Yapılacak Devlet Yardımları Fonu gelirleri,
- h) Mülga Madencilik Fonu gelirleri,

- ı) Mülga Ağaçlandırma Fonu gelirleri,
  - i) Mülga Orman Köylülerini Kalkındırma Fonu gelirleri,
  - j) Mülga Millî Parklar Fonu gelirleri,
  - k) Mülga Çevre Kirliliğinin Önlenmesi ve Temizlenmesi Fonu gelirleri,
  - l) Mülga Trafik Hizmetlerini Geliştirme Fonu gelirleri,
  - m) Mülga Federasyonlar Fonu gelirleri,
  - n) Mülga Kooperatifleri Tanıtma ve Eğitim Fonu gelirleri,
- Bütçe geliri olarak kaydedilir.

Geçici Madde 2-6 —(Muhtelif Kanunlarla ilgili)

Madde 32- Bu Kanunun;

- 1) 23 üncü maddesi 15.7.2004 tarihinde,
  - 2) Diğer maddeleri 1.1.2005 tarihinde,
- Yürürlüğe girer.

Madde 33- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

2. KKDF Uygulamasına İlişkin Bakanlar Kurulu Kararları

2.1. 84/8860 Sayılı BKK

(Resmî Gazete Tarihi ve Sayısı: 15.12.1984 – 18606)

Ekli “Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu” kurulması hakkındaki T.C. Merkez Bankası Banka Meclisi’nin 13/12/1984 tarihli ve 4510/14109 sayılı Kararı’nın yürürlüğe konulması; Yüksek Planlama Kurulu’nun 13/12/1984 tarihli ve 104 sayılı Raporu üzerine, 1211 sayılı Kanunun 92 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 40-II-b-c, 70 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 40 ncı maddelerine göre, Bakanlar Kurulu’nca 13/12/1984 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Karar

Fonun kurulması ve amacı:

Madde 1 - Kalkınma planı ve yıllık programlarda öngörülen hedeflere uygun olarak ihracatı ve yatırımlarda kaynak kullanımını desteklemek yoluyla banka kaynaklarının bu sahalara yönlendirilmesini ve ihtisas kredilerinde kredi maliyetlerinin düşürülmesini teminen 92 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 1211 sayılı Kanunun 40-II-b, c maddesi ile Bankalar Hakkında 70 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 40’inci

maddesine istinaden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde "Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu" kurulmuştur.

Kapsam:

Madde 2 - Bu Kararın kapsamına, Devlet Planlama Teşkilatı tarafından 14.10.1984 tarihinden itibaren yatırım teşvik belgelerine bağlanan yatırımlarla, 1.1.1985 tarihinden itibaren fiilen yapılan ihracat ve bu tarihten itibaren açılacak ihtisas kredileri girer.

Fonun kaynakları:

Madde 3- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'nun kaynaklarını;

1. Bankaların verdikleri kredilere tahakkuk ettirdikleri faizlerin % 7,5'i oranında kredi alanlardan ilaveten tahsil edecekleri miktarlar,

2. a) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın Kamu Kuruluşları'na verdiği kredilere tahakkuk ettirdiği faizlerin % 7,5'i oranında Fon'a yatıracağı kesintiler,

b)Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın bankalarca eksik tesis olunan disponibiliteler ve mevduat munzam karşılıklarına tahakkuk ettirdiği cezai faizler,

3. Selektif Kredi Fonu ile ihracatı Teşvik Fonu'ndan Hazine ve Dış TicaretMüsteşarlığı'nca yapılacak aktarmalar,

4. Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan Para ve Kredi Kurulu Kararı ile yapılacak aktarmalar,

5. Faiz Farkı İadesi Fonu'nun devredilen bakiyesi,
oluşturur.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası gerektiğinde bu maddede zikredilen fon kesinti oranını artırmaya veya eksiltmeye yetkilidir.

Fon'a kesinti yapılmayacak işlemler:

Madde 4 - Aşağıdaki krediler için Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na kesinti yapılmaz;

1. T.C. Turizm Bankası, T.C. Ziraat Bankası ve T. Halk Bankası'nca verilen ihtisas kredileri, (Teşvik Belgesiz orta ve uzun vadeli tarımsal sanayi kredileri hariç)

2. Bankalarca. T.C. Ziraat Bankası'nın tarım kredilerine uyguladığı faiz oranları üzerinden verilen kısa vadeli tarım kredileri,

3. Türkiye Emlak Kredi Bankası'nca kullanılan konut ve yapı tasarrufu kredileri,
4. Bankalararası krediler,
5. Hazine kaynaklı fonlardan kullanılan krediler,
6. Dış Krediler Kur Farkı Fonu kapsamına alınan krediler,
7. T.C. Emekli Sandığı'nca verilen emekli çeklerinin iskonto edilmesi suretiyle kullanılan krediler,
8. İdari takipteki alacaklar hariç olmak üzere üç aylık hesap hulasalarında tahsili gecikmiş alacaklar hesabında gösterilen krediler.

Fon kesintilerinin yatırılma zamanı:

Madde 5-1. Bankalar, 3 üncü maddeye göre tahakkuk ettirdikleri fon kesintilerini, faiz tahakkukunu izleyen ay sonuna kadar Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na yatırmak zorundadırlar.

2. Fon kesintilerinin zamanında ve tam olarak yatırılmaması halinde sorumlulardan, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca eksik kısım üzerinden, tamamlanıncaya kadar Fon lehine yıllık en çok % 66 oranında faiz alınır.

Fon'dan ödemeler:

Madde 6-1. Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan, aşağıda belirtilen oranları geçmemek üzere gerçekleştirilen ihracat ve teşvik belgeli yatırımlarla, ihtisas kredilerinde yapılacak ödemelerin oranları ile uygulama esas ve şartları Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'nın görüşü alınmak suretiyle Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından yayımlanacak tebliğlerle tesbit olunur:

I – İhracatta%4

II- 600 milyon liranın üzerindeki sabit yatırımlarda yatırımların gerçekleşen kısmı üzerinden;

- a) 1 inci derecede kalkınmada öncelikli yörelerde % 20
- b) 2 nci derecede kalkınmada öncelikli yörelerde ve gemi inşaatında % 15
- c) Normal Bölgelerde % 7

d) Kalkınmada öncelikli yöreler dışında ilgili Bakanlıkça zorunlu görülerek yeri değiştirilen tesislerde % 10

III —Kredilerde;

a) 600 milyon Liranın altındaki sabit yatırımlarla ilgili yatırım kredilerinde % 7

b) İhtisas kredilerinde % 5

2. Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkındaki 29 sayılı Kararname kapsamındaki dış kaynaklı krediler için Para ve Kredi Kurulu'nca belirlenecek oranlar üzerinden Dış Krediler Kur Farkı Fonu'na aktarma yapılır.

Yükümlülükler:

Madde 7 - Bu karar uygulaması ile ilgili olarak yatırımcılar, ihracatçılar, bankalar, mesleki kuruluşlar ile Valilikler ve diğer resmi daire ve kurumlar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınc; istenecek her türlü bilgi ve belgeyi vermekle ve gerekli görülen işlemleri yapmakla yükümlüdürler.

Fon'un idaresi ile ilgili her türlü giderler bu Fon'dan karşılanır.

Karar ve Tebliğlere Aykırılığın Hükümleri:

Madde 8 - Bu karar ve bu karara ilişkin tebliğlere aykırılığı nedeniyle geri alınan destekleme primleri için Fon lehine yıllık en çok % 66 oranında faiz tahsil olunur.

Bu primlerin ve faizlerin tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Temerrüt faizi uygulamasında banka iskonto oranı:

Madde 9-1. Temerrüt faizi uygulamasında esas alınacak iskonto oranı bankalarca 83/7507 sayılı Kararnamenin 3 üncü madde 2 nci fıkrasına göre tespit olunan kısa, orta ve uzun vadeli genel kredi faiz oranlarına bu Kararın 3 üncü maddesi 1 nolu bendinde öngörülen fon kesintisinin ilavesiyle bulunacak orandır.

2. İdari takipteki kredilerden, iskonto oranı veya sözleşme ile tespit olunan daha yüksek bir oran üzerinden temerrüt faizi tahsil edilmesi halinde, bu oranlara tekabül eden fon kesintisi ayrıca borçlulardan alınmaz.

Kaldırılan Kararlar:

Madde 10- Bakanlar Kurulu'nun 16.12.1983 tarih ve 83/7507 sayılı Kararının 8 inci maddesi ile Faiz Farkı İadesi Fonu hakkındaki III. Bölümünün başlığı ile 12, 13, 14, 15. 16, 17, 19 uncu maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1-1.1.1985 tarihinden önce 83/7507 sayılı Karar ile bu Karara ilişkin Faiz Farkı İadesi Fonu Hakkında Tebliğler hükümlerine göre, faiz farkı iadesinden yararlanan kredilere, temdit edilmemek kaydıyla vadeleri sonuna kadar ilgili karar ve tebliğler esaslarına göre. Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan faiz farkı ödenmesine ve fon kesintisi istisnası uygulanmasına devam edilir. 14.10.1984 tarihinden önce alınmış teşvik belgeleri konusu yatırımlara açılmış veya bu tarihten sonra açılacak krediler vadeleri sonuna kadar ilgili karar ve tebliğlerde öngörülen esas ve şartlara tabidir.

Geçici Madde 2- Bu kararın yürürlüğe girdiği tarihten önce yurt dışında çalışan Türk işçilerince açılan vadeli tasarruf mevduatı hesaplarına uygulanmakta olan 4 puanlık ilave faizin ödenmesine bu hesapların vadeleri sonuna kadar devam olunur. Bahse konu ilave 4 puanlık faizin 3 puanı Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan karşılanır.

Yürürlük:

Madde 11 - Bu Karar 1.1.1985 tarihinde yürürlüğe girer.

2.2. 85/9818 Sayılı BKK

(12.09.1985 tarihli ve 18866 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.)

13/12/1984 tarihli ve 84/8860 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulan Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Karar'a dair T.C. Merkez Banka Meclisi'nin 20/8/1985 tarihli ve 4690/14289 sayılı Kararı'nın yürürlüğe konulması; Yüksek Planlama Kurulu'nun 20/8/1985 tarihli ve 57 sayılı Raporu üzerine, 1211 sayılı Kanunun 3098 sayılı Kanunla değişik 40 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 20/8/1985 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Karara Ek Karar

Madde 1- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Kararın 3 üncü maddesine 5 inci fıkradan sonra aşağıdaki 6 nci fıkra; 6 nci maddenin I inci fıkrasına aşağıdaki IV üncü bölüm ilave edilmiştir.

"6. Bankaların, kendi kaynaklarından, döviz üzerinden ikraz anlaşması yaparak kullandıkları krediler ile Türkiye'de yerleşik kişilerin,

yurt dışından sağlayacakları kabul kredileri, prefinansman kredileri ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalat bedellerinin ödemeleri üzerinden, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca tespit edilen oranda Fon'a yatıracakları kesintiler."

"IV-Öncelikli Turizm Belgelerindeki turizm yatırımlarının gerçekleşen kısmı üzerinden % 20"

Madde 2- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Kararın 4 üncü maddesi 1 inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

"1. T.C Ziraat Bankası ve T. Halk Bankası'nca verilen ihtisas kredileri, (Teşvik Belgesiz orta ve uzun vadeli tarımsal sanayi kredileri hariç.)"

Madde 3- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Karara aşağıdaki ek maddeler ilave edilmiştir:

Ek Madde 1-3 üncü maddenin 6 ncı fıkrası kapsamına giren kredilerin ihracatın finansmanı amacıyla kullanılmış olması ve ihracatın gerçekleşmesi halinde kredi süresi içinde gerçekleştirilen tutar esas alınarak bu kredilerle ilgili olarak yapılan Fon kesintileri Ek 2 nci maddede belirtilen esaslara göre ihracatçılara iade olunur.

Ek Madde 2-3 üncü maddenin 6 ncı fıkrası hükümlerine göre Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na yapılacak kesintiler ile bu kesintilerden Ek 1 inci madde gereğince ihracatçılara yapılacak iadelerin uygulama esas ve şartları Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca yayınlanacak tebliğlerle tespit olunur.

Ek Madde 3 - a) Vadelerine bakılmaksızın bankaların borçlu sıfatıyla temin edecekleri krediler, ihracatçı sermaye şirketlerinin yurt dışından sağlayacağı krediler, teşvik belgeleri çerçevesinde dış kredi almaları öngörölmüş kişilerin sağlayacakları döviz kredileri ve yurt dışındaki işlerle ilgili olarak alınacak döviz kredileri,

b) (a) fıkrasında bahse konu edilen krediler dışında kalan ve vadeleri 2 yıl ve daha uzun olan döviz kredileri,

Petrol, gübre, gübre hammaddesi buğday, arpa ithalatının finansmanı amacıyla kullanılan döviz kredileri hakkında 3'üncü maddenin 6 ncı fıkrası ile Ek 1 inci madde hükümleri uygulanmaz.

Ek Madde 4-3 üncü maddenin 6 ncı fıkrası kapsamına giren kredilere ait fon kesintilerinin süresinde yatırılmaması ve ihracatın gerçekleştirilmesini takiben Fon'dan iade edilecek tutarların ödenmesine ilişkin işlemlerin bu Karar ve Karara dair tebliğler hükümlerine göre yürütölmüsünden kredi kullandıran veya aracılık eden bankalar sorumludur.

Bankanın ihracatın gerçekleştiğine ilişkin bildirimine istinaden iade edilen Fon kesintilerinden bilahare ihracatın gerçekleştirilmediğinin veya bildirilen tutardan eksik gerçekleştirildiğinin belirlenmesi halinde iade edilmemesi gereken fon kesintileri tutarı, Fon lehine % 66 oranında tahakkuk ettirilen faizi ile birlikte kredi kullandıran veya aracılık eden bankadan tahsil olunur.

Geçici Madde 1- Bu Kararın yürürlüğe girdiği tarihten önce,

a) Kabul kredili işlemlerde, poliçelerin kabul edilmiş olması,

b) Prefinansman kredilerinde kredinin Türk Lirasına çevrilmiş olması, Bankaların kendi kaynaklanandan kullandırılan kredilerde, döviz üzerinden ikraz anlaşmasının yapılmış olması,

c) Mal mukabili ithalat işlemlerinde, ithal müsaadesinin (özel ithal müsaadesi) düzenlenmiş olması, halinde bunlar hakkında bu Karar hükümleri uygulanmaz ve ilgili buldukları mevzuat hükümlerine göre işlem yapılır.

Madde 4- Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

2.3. 86/10520 Sayılı BKK

(2/4/1986 tarihli ve 19066 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.)

13/12/1984 tarihli ve 84/8860 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulan “Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Karar”a dair T.C. Merkez Banka Meclisi’nin 27/2/1986 tarihli ve 4831/14430 sayılı Kararı’nın yürürlüğe konulması; Yüksek Planlama Kurulu’nun 27/3/1986 tarihli ve 18 sayılı Raporu üzerine, 1211 sayılı Kanunun 3098 sayılı Kanunla değişik 40 ncı maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 27/3/1986 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Karar’da Değişiklik Yapılmasına Dair Karar

Madde 1 –20 Ağustos 1985 tarih ve 85/9818 sayılı Kararla değişik 13 Aralık 1984 tarih ve 84/8860 sayılı Kararın;

a) 5’inci madde 1 inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 5- 1. Bankalar, 3 üncü maddeye göre tahakkuk ettirdikleri fon kesintilerini, faiz tahakkuku izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu’na yatırmak zorundadırlar.”

b) 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 6-Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan, aşağıda belirtilen oranları geçmemek üzere gerçekleştirilen ihracat ve teşvik belgeli yatırımlarla ihtisas kredilerinde yapılacak ödemelerin oranları ile **uygulama** esas ve şartları Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının görüşü alınmak suretiyle Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından yayımlanacak tebliğlerle tespit olunur:

I-İhracatta	% 2
II -1 milyar liranın (1 milyar dahil) üzerindeki teşvik belgeli yatırımlarda sabit yatırımın gerçekleşen kısmı üzerinden	% 20
a) 1 inci derecede kalkınmada öncelikli yörelerde	% 15
b) 2 nci derecede kalkınmada öncelikli yörelerde ve gemi inşaatında	% 7
c) Normal bölgelerde	% 15
d) Kalkınmada öncelikli yöreler dışında ilgili Bakanlıkça zorunlu görülerek yeri değiştirilen tesislerde	% 7
III-Kredilerde;	
a) 1 milyar liranın altındaki sabit yatırımlarla ilgili yatırım kredilerinde	% 4
b) İhtisas kredilerinde	% 20"
IV - Öncelikli turizm bölgelerindeki konaklama tesisi yatırımları ile yat filosu, yat çekek yerleri ve yat limanları yatırımlarında	

Madde 2- Mezkur Karara aşağıdaki Ek Maddeler ilave edilmiştir.

Ek Madde 5 - Kalkınmada öncelikli yörelerde yapılan yatırımlarda ve yeri değiştirilen yatırımlarda 1 milyar TL'lik sınır aranmaz.

Bu tür yatırımlarda yatırımcı gerçekleştirdiği yatırım tutarı üzerinden kendisi için veya kullandığı yatırım kredisi ile ilgili olarak banka için yapılacak destekleme primi ödemelerinden birisini seçebilir.

Yatırımcı iki değişik teşvik sisteminin birinden yararlanmak için Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına müracaat ederek **Teşvik** Belgesi üzerine tercih ettiği sistemi kaydettirmek zorundadır.

Ek Madde 6 -1985 Yılı Programı döneminde alınan teşvik belgelerine göre kalkınmada öncelikli yörelerde gerçekleştirilen yatırım konuları ile ilgili olarak destekleme **primi** ödenmemiş olması halinde, yatırımcılar bu Kararın Ek 5 inci maddesinde belirtilen esaslar dahilinde iki teşvik sisteminden birini seçebilirler.

Ek Madde 7 - Sabit yatırım tutarı 1 milyar TL'nin altında olan yatırımlarda destekleme primi kullanılan kredi için ödenir. **Teşvik** Belgesinin daha sonra tadil edilmesi suretiyle bu tutarın 1 milyar TL'sını asması halinde dahi destekleme primi kredi için ödenmeye devam olunur.

Ek Madde 8-Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan 84/8860 sayılı Karar ve buna ilişkin Tebliğlerdeki esas ve şartlara uygun olarak talep edilmiş olup, yapılan inceleme sonucunda ödenebilirliği tespit edilen destekleme primi alacaklarından, bu tespit tarihinden itibaren üç aylık süre içerisinde ödenmemiş olanlara, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonundan ödenecek faiz oranı ile uygulama esas ve şartları Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na yayınlanacak tebliğlerle belirlenir.

Ancak yetkili mercilerce ödenmesi durdurulan destekleme primi alacaklarına, ödemelerin durdurulduğu süre için faiz tahakkuk ettirilmez.

Geçici Madde 1-1985 Yılı Programı döneminde alınmış teşvik belgelerine istinaden 600 milyon liranın üzerindeki sabit yatırımlarda yatırımın gerçekleşen kısmı üzerinden yatırımcıya, 600 milyon liranın altındaki sabit yatırımlarda da kullanılan ve kullanılacak olan yatırım kredileri nedeniyle bankalara destekleme primi ödenmesine bu Kararın yürürlüğe girdiği tarihten önceki esas ve oranlara göre devam olunur.

Geçici Madde 2 - 31 Aralık 1985 tarihi **itibariyle** Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde ödenebilir durumda bulunan destekleme primi alacaklarından ödenebilirliğinin tespit edildiği **tarihlere** nazaran üç aylık sureyi doldurmuş olanlarına Ek Madde 8'de belirtilen oran ve esaslara göre 1 Ocak 1986 tarihinden itibaren faiz tahakkuk ettirilir.

Geçici Madde 3- 16 Mart 1986 tarihinden önce ülke bağlantısı yapılmış veya **gayri** kabili rücu akreditifi gelmiş ihracatlara, (mukavele ve akreditif şartlarının değiştirilmemeleri ve temdit edilmemeleri **kaydıyla**) Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 1 No.lu Tebliğde belirtilen oranlarda destekleme primi ödenir.

Bunun dışında kalan ve 16 Mart 1986 tarihinden önce İhracatı Teşvik Belgesine bağlanmış ihracat ile ihracat sayılan satış ve teslimlere, ayrıca Teşvik Belgesi bulunmayıp Gümrük Çıkış Beyannamesinin kapanmış tarihi 16 Mart 1986'ya kadar olan İhracata da Kararın yürürlük tarihinden önceki oranlar üzerinden destekleme primi ödenir.

Madde 3- Bu Kararın ihracata ilişkin maddeleri 16 Mart 1986 diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

2.4. 86/10716 Sayılı BKK

(7/6/1986 tarihli ve 19130 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.)

13/12/1984 tarihli ve 84/8860 sayılı Kararname ile yürürlüğe konulan “Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Karar”a dair T.C. Merkez Banka Meclisi’nin 5/6/1986 tarihli ve 4927/14526 sayılı Kararı’nın yürürlüğe konulması; Yüksek Planlama Kurulu’nun 5/6/1986 tarihli ve 27 sayılı Raporu üzerine, 1211 sayılı Kanunun 3098 sayılı Kanunla değişik 40 ncı maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 5/6/1986 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Karara Ek Karar

Madde 1- Bu kararın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Hayvancılık ve Su Ürünleri konularında projeye dayalı yatırım yapanlara, yatırım tutarı üzerinden aşağıda belirtilen oranları geçmemek üzere Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu’ndan destekleme primi ödenir.

- a) Kalkınmada öncelikli yörelerde %30
- b) Diğer yörelerde %25

Madde 2- T.C. Ziraat Bankasınca kullanılacak Hayvancılık ve Su Ürünleri ile ilgili ihtisas kredilerinde (yatırım ve işletme) vadelerine göre aşağıda belirtilen oranları geçmemek üzere kredinin verildiği tarihte bir defaya mahsus olmak üzere Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu’ndan adı geçen Bankaya destekleme primi ödenir. Krediyi alanlar Bankaya ödenen destekleme primi kadar eksik borçlandırılır. Kredinin tamamı kullanılır.

<u>Vade (Yıl)</u>	<u>Oran (%)</u>
6	20,0
5	18,3
4	16,3
3	13,9
2	10,9
1	7,3

Bu şekilde kullanılacak yatırım kredileri ile 1 nci madde gereğince verilecek destekleme primi aynı projede kullanılamaz. Bu sınırlama işletme kredileri için geçerli değildir.

Madde 3 - Hayvancılık ve Su Ürünleri yatırımlarında, yatırımın teşvik belgesiz ve teşvik belgeli yatırımlar için öngörülen 1 milyar liralık sınır aranmaz.

Madde 4-5. 12.12.1985 tarihli ve 85/10128 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca Tahsili Gecikmiş Alacaklar Hesabına geçmesi gereken kredilere bu Karar hükümleri uygulanmaz.

Madde 5- İş bu kararın uygulanması ile ilgili oran, esas ve şartlar, T.C. Merkez Bankasıncı yayımlanacak tebliğlerle belirlenir.

Madde 6- 13.12.1984 tarihli ve 84/8860 sayılı Kararname gereğince Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu priminden yararlanan yatırımcılara ve Bankalara (T.C. Ziraat Bankası hariç) bu karar hükmü uygulanmaz.

Geçici Madde- Bu kararın yürürlüğe girdiği tarihten önce T.C. Ziraat Bankasıncı kullanılmış bulunan Hayvancılık ve Su Ürünleri kredilerinin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan yararlanma esasları 2 nci maddede belirtilen oranlar göz önünde bulundurularak T.C. Merkez Bankasıncı düzenlenir.

Madde 7- Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

2.5. 86/11085 Sayılı BKK

(9/10/1986 tarihli ve 19246 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.)

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Karar'da değişiklik yapılmasına dair T.C. Merkez Banka Meclisi'nin 26/8/1986 tarihli ve 4959/14558 sayılı Kararı'nın yürürlüğe konulması; Yüksek Planlama Kurulu'nun 8/10/1986 tarihli ve 53 sayılı Raporu üzerine, 1211 sayılı Kanunun 3098 sayılı Kanunla değişik 40 ncı, 3182 sayılı Bankalar Kanununun 40 inci maddelerine göre, Bakanlar Kurulu'nca 8/10/1986 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Banka Meclisinin 26/8/1986 Tarihli ve 4959/14558 Sayılı Kararı

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar

Madde 1- 84/8860 sayılı Kararın 3 üncü maddesinin 3 üncü fıkrası aşağıdaki şekildi değiştirilmiştir.

"3- Bütçeden ve İhracatı Teşvik Fonu'ndan, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nca yapılacak aktarmalar."

Madde 2- 84/3860 sayılı Kararın 86/10520 sayılı Karar ile değişik 6 ncı maddesinin

I inci fıkrası ile II nci fıkrasının (b) bendi aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“I-ihracatta % 2

Bu oran 1 Kasım 1986 tarihinden itibaren % 0 olarak uygulanacaktır.

II- b) 2 nci derecede kalkınmada öncelikli yörelerdeki yatırımlarla gemi inşası Ro-Ro gemisi, tren ferisi ve feribotlarla ilgili yatırımlarda, % 15”

Madde 3- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 84/8860 sayılı Kararın 85/9600 sayılı Kararla değişik Geçici 1 inci maddesi aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Geçici Madde 1 -1 Ocak 1985 tarihinden önce 83/7507 sayılı Karar ile bu Karara ilişkin

Faiz Farkı İadesi Fonu Hakkında Tebliğler hükümlerine göre, faiz farkı iadesinden yararlanan kredilere, temdit edilmemek kaydıyla vadeleri sonuna kadar ilgili karar ve tebliğler esaslarına göre, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan faiz farkı ödenmesine ve fon kesintisi istisnası uygulanmasına devam edilir.

Ancak, 83/7507 sayılı Kararın Geçici 7 nci maddesi ve 85/9600 sayılı Kararla değiştirilen Geçici 1. maddesinin (c) bendi esaslarına göre faiz tahakkuk ettirilen ve faiz farkı iadesi ödenen, teşvik belgeli işletme ve yatırım kredilerinden, faiz oranı ile faiz farkı iade oranı toplamı kalkınmada öncelikli yörelerde % 45, diğer yörelerde % 40'ın altında olanlarda; aradaki farka tekabül eden tutar Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan bankalara ödenir.

14 Ekim 1984 tarihinden önce alınmış teşvik belgeleri konusu yatırımlarla ilgili olarak,

a) Teşvik belgeli orta ve uzun vadeli kredilerin 1 Ocak 1985 tarihindeki borç bakiyeleri ile 1 Ocak 1985 tarihinden önce kısmen dahi olsa kullanılmış olmak kaydıyla bu tarihten sonra açılmış, ve açılacak kredilere temdit edilmemek kaydıyla, vadeleri sonuna kadar bu kredilerin banka kaynaklı bölümüne en çok % 40 faiz oranı uygulanır. Bahse konu kredilerde fon kesintisi istisnası uygulanmasına devam edilir. Mezkur krediler için, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan bankalara faize esas adet tutan üzerinden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca kalkınmada öncelikli yörelerde 15, diğer yörelerde ise 10 puanı geçmemek üzere tespit edilecek puanda faiz farkı iadesi yapılır.

b) 1 Ocak 1985 tarihinde yatırım süreleri devam eden teşvik belgelerinde kayıtlı orta ve uzun vadeli kredileri kısmen kullanmış yatırımcılara kullanmadıkları kısma ilişkin talepleri halinde, 1 Ocak 1985 tarihinden sonra gümrüksüz sabit yatırım tutarının gerçekleştirilen kısmı üzerinden 84/8860 sayılı Karar esaslarına göre destekleme primi ödenir

1 Ocak 1985 tarihinden sonra % 40 faiz oranı ile kullanılan kredilerin reeskont kaynaklı kısımlarına tekabül eden gümrüksüz sabit yatırım tutarına destekleme primi ödenmez.

c)1 Ocak 1985 tarihine kadar kredi kullanılmamış sabit yatırım tutarı 600 milyon liranın üzerindeki yatırımlarda; teşvik belgesinde faiz farkı iadesi teşviki öngörülmüş olsadahi, 1 Ocak 1985 tarihinden sonra kullanılan krediler için faiz farkı ödenmeyerek,gerçeklesen yatırım tutarı üzerinden 84/8860 sayılı Karar esaslarına göre KaynakKullanımını Destekleme Fonu'ndan destekleme primi ödenir.”

Madde 4 - 84/8860 sayılı Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair 86/10520 sayılı Kararın Geçici 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“31 Aralık 1984 tarihinden itibaren Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde ödenebilir durumda bulunan faiz farkı ve/veya destekleme primi alacaklarından, ödenebilirliğinin tespit edildiği tarihlere nazaran üç aylık süreyi doldurmamış olanlarına, Ek Madde 8’de belirtilen esaslara göre 1 Ocak 1985 tarihinden itibaren faiz tahakkuk ettirilir.”

Geçici Madde 1 - 1 Kasım 1986 tarihinden önce mukavele ve akreditif şartlarının değiştirilmemeleri ve temdit edilmemeleri kaydıyla ülke bağlantısı yapılmış veya gayri kabili rücu akreditifi gelmiş ihracatlarla, bunun dışında kalan ve ihracatı teşvik belgesine bağlanmış ihracat ile ihracat sayılan satış ve teslimlere ayrıca, teşvik belgesi bulunmayıp gümrük çıkış beyannamesi bu tarihten önce kapatılmış ihracata 5 No.lu Tebliğdeki oranlar üzerinden destekleme primi ödenir.

Madde 5 - Bu Kararın 1 inci maddesi 1 Ocak 1987 tarihinde, diğer maddeleri ise yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

2.6. 87/11631 Sayılı BKK

(7/4/1987 tarihli ve 19424 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.)

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Karar’da dair T.C. Merkez Banka Meclisi’nin 5/3/1987 tarihli ve 5116/14715 sayılı Kararı’nın yürürlüğe konulması; Yüksek Planlama Kurulu’nun 11/3/1987 tarihli ve 12 sayılı Raporu üzerine, 1211 sayılı Kanununun 3098 sayılı Kanunla değişik 40

ncı maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 25/3/1987 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Kararın Geçici 1 inci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi ve (c) Fıkrasının (d) Fıkrası Olarak Değiştirilmesi Hakkında Karar

Madde 1- 84/8860 sayılı Kararın 86/11085 sayılı Karar ile değişik Geçici 1 inci maddesine aşağıdaki (c) fıkrası ilave edilmiş ve (c) fıkrası da (d) fıkrası olarak değiştirilmiştir.

“c) Kalkınmada Öncelikli Yörelerde gerçekteştirilmekte olan ve 1 Ocak 1985 tarihinde yatırım süreleri devam eden sabit yatırım tutarı 600 milyon liranın üzerindeki yatırımlara, teşvik belgesinin geçerlilik süresi içerisinde bu yatırımlarda kullanılan ve borç alana faiz farkı üzerinden 84/8860 sayılı Karar esaslarına göre prim ödenir.

1 Ocak 1985 tarihinden sonra %40 faiz oranı ile kullanılan kredilerin reeskont kaynaklı kısımlarına tekabül eden gümrüksüz sabit yatırım tutarına destekleme primi ödenmez.”

Madde 2- Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

2.7. 88/12944 Sayılı BKK³⁹¹

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 07.06.1988 - 19835)

Ekli "Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Karar" ile "Mevduat ve Kredi Faiz Oranları Hakkında Karar'a Bir Madde Eklenmesine Dair Karar"ın yürürlüğe konulması; T.C. Merkez Bankası Banka Meclisi'nin 6/5/1988 tarihli ve 5396/14995 sayılı Karar'ı ve Yüksek Planlama Kurulu'nun 12/5/1988 tarihli ve 43 sayılı raporu üzerine, 1211 sayılı Kanun'un değişik 40 ıncı maddesinin, II numaralı paragrafının b, c bendlerine ve 3182 sayılı Kanun'un 37 inci ve 40 ıncı maddelerine göre, Bakanlar Kurulu'nca 12/5/1988 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Karar

Amaç

Madde 1- Kalkınma planı ve yıllık programlarda öngörülen hedeflere uygun olarak yatırımların yönlendirilebilmesi ve ihtisas kredilerinde kredi maliyetlerinin düşürülmesi amacıyla 1211 sayılı Kanunun 3098 sayılı Kanunla değişik 40 ıncı madde II-b, c fıkralarına dayanılarak Türkiye

---

³⁹¹ KKDF Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Kararlar Karara işlenmiştir.

Cumhuriyet Merkez Bankası nezdinde "Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu" kurulmuştur.

Kapsam

Madde 2- Bu Kararın kapsamına, teşviki öngörülen yatırımlar ile ihtisas kredileri girer.

Fon'un Kaynakları

Madde 3- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'nun kaynaklarını:

a) aa -Bankalarca kullanılan

-Tüketici kredilerinde (gerçek kişilere, ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla, mal ve hizmet alımları dolayısıyla açılmış olan krediler) **%10** -Diğer kredilerde **% 6**

ab-Finansman şirketlerince kullanılan kredilerde **%10**

b) Bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladıkları kredilerde %4

c) Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurtdışındansağladıkları kredilerde % 6

d) Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta % 6

oranında yatırılacak tutar.

İhracatın, (İhracatı teşvik belgesi ve vergi, resim ve harç istisnası belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler dahil) finansmanı amacıyla kullanılan krediler ve ihracatı teşvik belgesi ile dahilde işleme izin belgesi kapsamında yapılan ithalatta yukarıdaki oranlar %0 olarak uygulanır.

e) Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın belirlediği kanuni karşılık oranları ile diğer rasyoları eksik tesis eden bankalara tahakkuk ettirdiği cezai faizler,

f) Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'nca Yatırımları ve Döviz Kazandırıcı Hizmetleri Teşvik Fonu'ndan yapılacak aktarmalar,

g) Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu'ndan Para ve Kredi Kurulu Kararı ile yapılacak aktarmalar,

h) 84/8860 sayılı Karar ile kurulan Fon'un devreden bakiyesi,

ı) Değişken faizli mevduat uygulamasına ilişkin tebliğlerde Fon'a aktarılması öngörölen faiz tutarı,

j) T. Kalkınma Bankası ve T.C. Ziraat Bankası'na kullanılan kredilere ait faiz tutarı

oluşturur.

Fon kesintileri, Türk Lirası kredilerde tahakkuk ettirilen faiz tutarı üzerinden, dövizde endeksli ve diğer endeksli kredilerde, borç bakiyesine ilişkin kur farkı veya endeks farkı ile dönem faizinin cari kurdan Türk Lirası karşılığı veya fark faizin (spread) toplam tutar üzerinden, tahakkuk ettirilen faizlere ek olarak; döviz kredilerinde ve vadeli ithalatta ise kredi tutarı üzerinden hesaplanır.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası yukarıda belirtilen oranları artırmaya ve eksiltmeye ve uygulama esas ve şartlarını belirlemeye yetkilidir.

Fon'a Kesinti Yapılmayacak Krediler

Madde 4- Aşağıda belirtilen kredilerden Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na kesinti yapılmaz.

1) T.C. Ziraat Bankası (Teşvik Belgesiz, orta ve uzun vadeli tarımsal sanayi kredileri hariç) ve T. Halk Bankası'nca kullanılan ihtisas kredileri ile T. Kalkınma Bankası tarafından doğrudan veya ticari bankalar aracılığı ile kullanılan turizm ihtisas kredileri,

2) Konut ve yapı tasarrufu kredileri ile gerçek kişilere kendi ihtiyaçları için kullanılan konut inşaat kredileri,

3) Yurt içi bankalar arası krediler ile bankaların finansman şirketlerine kullandırdığı krediler,

4) Kredilerin, Hazine kaynaklı fonlar dahil, Kanun, Kanun Hükmünde Kararname, Kararname, Tebliğ ve Yönetmelik gibi çeşitli mevzuat hükümlerine göre kurulan fonlardan kullanılan kısmı,

5) Kanuni ve idari takibe alınan krediler,

6) Bankalarca yurt dışında yerleşik kişilere açılacak krediler,

7) Kurucu bankalarca yatırım fonlarına verilen avanslar,

8) Yurt dışındaki işlerle ilgili olarak yurt içindeki bankalardan veya yurt dışından alınacak döviz kredileri,

9) Petrol, (petrol mahsulleri dahil), gübre, gübre hammaddesi, buğday, arpa ithalatının finansmanı amacıyla kullanılacak krediler ve ithalat işlemleri,

10) İlgili Kanun hükümlerine göre işlemleri fonlardan muaf tutulan Kurum ve Kuruluşlar ile Hazine ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının aldığı kredi ve ithalat işlemleri,

11) T.C. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ile Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu'nun kullandıkları krediler ve ithalat işlemleri (Müessese, teşebbüs ve iştirakleri hariç),

12) Bağlı muamele veya takas,

13) Bankalarca yapılan vadeli ihracat alacakları ile ilgili iskonto işlemlerinden senetleri reeskonta kabul edilenler,

14) Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılan ithalat ve bu belge kapsamında kullanılan 2 yıldan uzun vadeli krediler,

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası yukarıda belirtilen Fon'a kesinti yapılmayacak kredilerin kapsamını genişletmeye veya daraltmaya yetkilidir.

Fon kesintilerinin ve Fon'dan Kullandırılan Kredilerin Fon'a Yatırma Süresi ve Sorumluluk

Madde 5- Bankalar, özel finans kurumları ve finansman şirketleri Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca yayımlanacak tebliğlerde belirtilen esaslara göre tahakkuk ettirdikleri fon kesintileri ile vadeli ithalatta tahsil ettikleri fon kesintilerini tahakkuk veya tahsilatı izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar Fon'a yatırmak zorundadırlar.

Gümrük idarelerince yapılan fon tahsilatları haftalık olarak Fon'a aktarılır.

T. Kalkınma Bankası ve T.C. Ziraat Bankası kendilerine Fon'dan kullandırılan kredilerin anapara, taksit ve faizlerini süresinde Fon'a yatırmak zorundadırlar.

Fon kesintilerinin yatırılmasından, kredi kullanan, krediyi kullandıran veya kullanılmasına aracılık eden ve vadeli ithalatta tahsilatı yapan bankalar, özel finans kurumları, finansman şirketleri ve gümrük idareleri sorumludur.

Fon'dan Ödemeler

Madde 6- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan ihtisas kredilerine ödenecek destekleme primlerine ilişkin esas ve şartlar ile ödeme oranları Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca yayımlanacak tebliğlerle düzenlenir ve uygulama bu Bankaca yürütülür.

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan yatırımların yönlendirilmesinde kullanılacak krediler ve ödenecek destekleme

primlerinin oranları, bunların uygulamasına ilişkin esas ve şartlar, destekleme primi uygulamasını yürütmekle görevlendirilecek bankalar yıllık program kararlameleri çerçevesinde T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'nın yayımlayacağı tebliğlerle belirlenir.

Kredi kullandırılmasına ilişkin uygulama T. Kalkınma Bankası ve T.C. Ziraat Bankası tarafından yürütülür. Bu amaçla adı geçen bankalara Fon'dan kredi kullandırılır. Fon'dan bu bankalara kullandırılacak kredinin miktarı ile diğer esas ve şartları Para ve Kredi Kurulu'nca belirlenir.

Destekleme primi uygulamasını yürütmekle görevlendirilmiş bankalar tarafından yapılacak inceleme sonucunda ödenecek destekleme primlerinin karşılanabilmesi için Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan bu bankalara her ay yeterli miktarda aktarma yapılır.

Bu esaslara göre destekleme primi ödemeleri ile ilgili olarak yapacakları hizmetler için görevli bankalara ödenen prim tutarının %1'i oranında Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan komisyon ödenir.

Bilgi ve Belge Verme

Madde 7- Bu Karar uygulaması ile ilgili olarak destekleme priminden yararlananlar ile valilikler, bankalar ve ilgili resmi daire ve kurumlar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve destekleme primi uygulamasında görevlendirilmiş bankalarca istenecek her türlü bilgi ve belgeyi vermekle ve gerekli görülen işlemleri yapmakla yükümlüdürler.

Fon'dan kredi kullanan bankalar, bu kaynaktan kullandıkları kredilere ilişkin olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca istenecek her türlü bilgi ve belgeyi vermekle yükümlüdürler.

Müeyyide Uygulaması

Madde 8-

a) Zamanında ve tam olarak yatırılmayan fon kesintileri ile fon kesintisi indirimi uygulanan kredilerde, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması paralelinde ihracatın veya taahhüdün gerçekleşmemesi veya ihracat ve taahhüdün kısmen gerçekleşmesi durumunda indirimli uygulanan fon kesintileri tama iblağ edilir ve tahsili gereken fon kesintileri bankalar, özel finans kurumları veya finansman şirketlerinden,

b) İlgili Kararlar ve bu kararlara ilişkin tebliğlere aykırılığın tesbiti sonucu geri alınması gereken destekleme primleri, görevli bankalarca ilgililerden,

c) Fon'dan T. Kalkınma Bankası ve T.C. Ziraat Bankası'na kullandırılan kredilere ait ana para, taksit ve faizlerin süresinde Fon'a yatırılmayan kısmı bu bankalardan,

Fon'a yatırılması gereken, fon kesintisi istisnasının uygulandığı, destekleme priminin ödendiği tarihler ile Fon'a yatırıldığı tarih arasında geçen süre için ve bu sürede yürürlükte bulunan cezai faiz oranları üzerinden hesaplanacak cezai faizi ile birlikte geri alınır.

d) Fon kesintisi indirimi uygulanan ithalat işlemlerinde, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması paralelinde ihracatın veya taahhüdün gerçekleşmemesi veya ihracat ve taahhüdün kısmen gerçekleşmesi durumunda indirimli uygulanan fon kesintileri tama iblağ edilir ve tahsili gereken fon kesintileri, fon kesintisi istisnasının uygulandığı tarih ile tahsil edildiği tarih arasında geçen süre için ve bu sürede yürürlükte bulunan cezai faiz oranları üzerinden hesaplanacak cezai faizi ile birlikte gümrük idarelerince firmalardan tahsil edilir.

Cezai faiz oranı, kanuni faiz oranının iki katıdır.

İlgili idarelerin maddi hata veya hatalı yorumu sonucu ödenen destekleme primlerinin geri alınmasında cezai faiz tahsil edilmez. Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu'nca yapılacak incelemeler sonucunda ihracat ve taahhüdü mücbir sebep halleri nedeniyle gerçekleşmediğine karar verilen kredilere ait fon kesintileri alınmaz.

Bu madde esaslarına göre Fon'a yatırılacak tutarların ve bunlara tahakkuk ettirilecek cezai faizlerin tahsilinde 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Prim Alacaklarına Ödenecek Faiz³⁹²

Madde 9- - Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan talep edilmiş olup, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca yapılan inceleme sonucunda ödenebilirliği tespit edilen destekleme primi alacaklarından, tespit tarihinden itibaren uç aylık süre içerisinde ödenmemiş tutara bu tarihten itibaren en düşük reeskont faiz oranı üzerinden gecikme faizi ödenir. Ancak, ödenmesi durdurulan destekleme primi alacaklarına, ödemelerin durdurulduğu süre için faiz tahakkuk ettirilmez.

Kaldırılan Kararlar

Madde 10- Bakanlar Kurulu'nun 13 Aralık 1984 tarih ve 84/8860 sayılı Kararı ile bu Kararın ek ve değişiklikleri yürürlükten kaldırılmıştır.³⁹³

³⁹² 28.3.1992 tarihinden geçerli olmak üzere 93/4159 sayılı Kararla yürürlükten kaldırılmıştır.

³⁹³ 84/8860 ve ilgili diğer Kararların yayımlandıkları Resmi Gazete tarih ve sayılarına ilişkin tablo, Karardan sonra aşağıda belirtilmiştir.

Geçici Madde 1- 13 Aralık 1984 tarih ve 84/8860 sayılı Karar ve bu Kararın ek ve değişikliklerine dair Kararlar ile bunların geçici maddelerine göre yapılan faiz farkı iadelerine ve destekleme primi ödemelerine ilgili Kararlarda öngörölen esas ve şartlara göre bu Fon'dan devam edilir.

Ancak, ihracat ve ihracat sayılan satış ve teslimlerle ilgili destekleme primi ödemelerine ve döviz kredileriyle ilgili fon kesintisi iadelerine ilişkin olarak bu Kararın yayımı tarihini takip eden 2 nci ayın bitiminden sonra Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası şubelerine yapılan talepler kabul edilmez.

14/10/1984 tarihinden önce alınmış yatırım teşvik belgelerinin finansman tablolarının, 23/2/1991 tarihinden sonra revize için yapılan müracaatları müteakip revize edilmeleri halinde ortaya çıkan artışlarla ilgili olarak faiz farkı iadesi ödenmez ve bu kredilerin banka kaynaklı bölümüne bankalarca serbestçe belirlenen faiz oranı uygulanır.

Geçici Madde 2- Bu Kararın yürürlüğe girdiği tarihten önce ödenmiş faiz farkı iadelerinden ilgili karar ve tebliğler hükümlerine aykırılığının tesbiti nedeniyle geri alınan tutara ilk ödeme tarihinden itibaren 5 yıl geçmiş olması şartıyla, cezai faiz tahakkuk ettirilmez.

Geçici Madde 3- Bakanlar Kurulu Kararı ile turizm merkezi ilân edilmiş yerlerde gerçekleştirilen, 31/3/1988 tarihli ve 88/12811 sayılı Karara istinaden teşvik belgesine bağlanmamış olup da bu Karardan önce belgeye bağlanmış ticaret merkezi, özel projeli müstakil lokantalar ile eğlence ve spor merkezi yatırımlarına, toplam sabit yatırım tutarının gerçekleşen kısmı üzerinden %7 oranında destekleme primi ödenir.

Geçici Madde 4- Bu Karar'ın 2 nci maddesi ile getirilen hüküm Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında yürürlükten kaldırılan 13 Aralık 1984 tarihli, 84/8860 sayılı Kararname ile bu Kararnamenin Ek ve değişikliklerine dair kararlar kapsamına giren destekleme primi ödemelerine ilişkin işlemlerde de uygulanır.

Madde 11- Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Ek Madde 1- Kamuya ait yarım kalmış tesisleri tamamlanmak üzere satın alan teşvik belgesi almış yatırımcılardan;

A-Tesisin bedelini peşin ödeyenlere fiilen ödedikleri tutar,

B-Tesisin bedelini taksitle ödeyecek olanlara,

a) Satış sözleşmesinde yer alan satış bedelinin sözleşmede belirtilen faiz oranı veya böyle bir faizin belirlenmemiş olması halinde, sözleşme tarihinde geçerli Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası orta vadeli ihracat

garantili yatırım kredileri reeskont faiz oranı ve taksitlendirme vadesi göz önünde bulundurularak hesaplanacak sözleşme tarihindeki değeri,

b) Veya teşvik belgesi süresi içinde ödenen her tür taksit tutarı, üzerinden, ibraz edecekleri harcama belgeleri karşılığında destekleme primi ödenir.

Ek Madde 2- Ek Madde 1'e göre ödenecek primler ve ilgili mevzuat çerçevesinde bu yatırımlara teşvik belgelerine istinaden ödenecek diğer kaynak kullanımını destekleme primleri yatırımcıya, gelecek dönemde yapacağı prim ödemesine esas harcamalarının finansmanında Türkiye Kalkınma Bankası'nca kontrollü olarak kullanılır,

Ek Madde 3- Bu Karar uygulamasında, banka ifadesi, özel finans kurumlarını da, kredi ifadesi, özel finans kurumlarının kullandıkları fonları da (Kira akdi (Leasing) hariç), faiz ifadesi, özel finans kurumlarının kullandırmış oldukları fonlarla ilgili faaliyetten doğan karı da kapsar.

- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Karar'da Değişiklik Yapılmasına Dair Kararların yayımlandığı Resmi Gazete tarih ve numaraları aşağıda belirtilmiştir.

Resmi Gazete

Karar No	Karar Tarihi	Tarih	Sayısı
88/13355	27.09.1988	15.11.1988	19990
89/13992	14.04.1989	11.05.1989	20162
89/14133	11.05.1989	15.06.1989	20196
89/14410	09.08.1989	26.08.1989	20264
90/454	19.08.1990	28.08.1990	20619
91/1499	08.02.1991	23.02.1991	20795
93/4159	12.02.1993	06.04.1993	21544
95/7267	11.09.1995	15.09.1995	22405
96/9006	16.10.1996	12.01.1997	22875
97/10043	23.09.1997	17.10.1997	23143
98/11498	17.07.1998	26.08.1998	23445
2000/138 7	04.11.2000	28.09.2000	24220

84/8860 ve ilgili diğer Kararların yayımlandıkları Resmi Gazete tarih ve sayıları aşağıdadır.

Karar No	Resmi Gazete Tarih ve Sayısı
84/8860	15.12.1984–18606
85/9600	29.06.1985–18796
85/9818	12.09.1985–18866
86/10520	02.04.1986-19066
86/10716	07.06.1986–19130
86/11085	09.10.1986-19246 (Mük.)
86/11352	31.12.1986–19328 (Mük.)
87/11631	07.04.1987–19424
87/11920	01.07.1987–19504

2.8. 89/14391 sayılı BKK³⁹⁴

Ekli "*Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar*"ın yürürlüğe konulması; Devlet Bakanlığı'nın 7/8/1989 tarihli ve 55251 sayılı yazısı üzerine, 1567 sayılı Kanunun 6258 sayılı Kanunla değişik 1 inci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 7/8/1989 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar

Birinci Bölüm

Genel Esaslar

Amaç, konu, yetki ve saklı hükümler

Madde 1 - (Değişik 1. fıkra: 2006/10179- 13.3.2006 / m.1) Türk parasının kıymetini korumak amacıyla, Türk parasının yabancı paralar karşısındaki değerinin belirlenmesine, döviz ve dövizli temsil eden belgelere (menkul değerler ve diğer sermaye piyasası araçları dahil) ilişkin tüm işlemler ile dövizlerin tasarruf ve idaresine, Türk parası ve Türk parasını temsil eden belgelerin (menkul değerler ve diğer sermaye piyasası araçları dahil) ithal ve ihracına, kıymetli maden, taş ve eşyalara ilişkin işlemlere, ihracata, ithalata, özelliği olan ihracat ve ithalata, görünmeyen işlemlere, sermaye hareketlerine ilişkin kambiyo işlemlerine ait düzenleyici, sınırlayıcı esaslar bu Karar ile tayin ve tespit edilmiştir.

Bu Karar'a ve bu Karar'ın uygulanması amacıyla Bakanlıkça yayımlanacak tebliğlere muhalefet 1567 sayılı Kanun'la ek ve tadillerine muhalefet sayılır.

³⁹⁴ 11.8.1989 tarih ve 20249 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

Çeşitli kanunlar ve uluslararası anlaşmalarda yer alan özel hükümler saklıdır.

Tanımlar

Madde 2 - Bu Karar'ın uygulanmasında,

a) (Değişik: 2006/10179 - 13.3.2006 / m.2) **Bakanlık:** Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı bulunduğu Bakanlığı,

b) (Değişik: 2006/11472- 30.12.2006 / m.1) **Türkiye'de yerleşik kişiler:** Yurtdışında işçi, serbest meslek ve müstakil iş sahibi Türk vatandaşları dahil Türkiye'de kanuni yerleşim yeri bulunan gerçek ve tüzel kişileri,

c) Dışarıda yerleşik kişiler: Türkiye'de yerleşik sayılmayan gerçek ve tüzel kişileri,

d) Yolcu: Geçerli pasaport veya pasaport yerini tutan belgeler taşıyan ve Türkiye'ye girmek veya Türkiye'den çıkmak üzere Maliye ve Gümrük Bakanlığı'nca tesbit edilen giriş ve çıkış kapılarına gelen kişileri,

e) Türk parası: Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre Türkiye'de tedavülde bulunan veya tedavülden kaldırılmış olsa bile değiştirme süresi dolmamış olan paraları

f) (Değişik: 91/1935 - 12.6.1991 / m.1) **Türk parası ile ödemeyi sağlayan belgeler:** Türk parası ile ödemede bulunmayı sağlayan ticari ve adi senetler, kredi mektubu, kredi kartı, seyahat çekleri, havale, mektup gibi her türlü belge ve vasıtaları,

g) Efektif: Banknot şeklindeki bütün yabancı ülkeler paralarını,

h) Döviz (kambiyo): Efektif dahil yabancı parayla ödemeyi sağlayan her nev'i hesap, belge ve vasıtaları,

i) (Değişik: 91/1935 - 12.6.1991 / m.1) **Menkul kıymetler:** sermaye ve para piyasalarında işlem gören her türlü Türk ve yabancı menkul kıymetleri, (menkul kıymet yatırım fonu katılma belgesi bu Karar'ın uygulanmasında menkul kıymet olarak mütalaa olunur).

j) (Değişik: 2011/2382 – 17/11/2011 / m.1) **Kıymetli Madenler:** Her tür ve şekilde altın, gümüş, platin ve paladyumu,

i) Standart işlenmemiş altın: En az 995/1000 saflıkta, nitelikleri Müsteşarlıkça belirlenen barlar veya külçeler halindeki altını,

ii) Standart dışı işlenmemiş altın: 995/1000'den düşük (995/1000 saflık hariç) saflıkta külçe, bar, dore bar, granül, toz veya hurda şeklindeki altını,

iii) İşlenmiş altın: İşçilik uygulanarak ziynet veya süs eşyası haline dönüştürülmüş altını,

iv) Standart işlenmemiş gümüş: En az %99,9 saflıkta, nitelikleri Müsteşarlıkça belirlenen bar, külçe veya granül halindeki gümüşü,

v) Standart dışı işlenmemiş gümüş: %99,9'dan düşük (%99,9 saflık hariç) saflıkta külçe, bar, dore bar, granül, toz veya hurda şeklindeki gümüşü,

vi) İşlenmiş gümüş: İşçilik uygulanarak ziynet veya süs eşyası haline dönüştürülmüş gümüşü,

vii) Standart işlenmemiş platin: En az %99,95 saflıkta, nitelikleri Müsteşarlıkça belirlenen barlar veya külçeler halindeki platin,

viii) Standart dışı işlenmemiş platin: %99,95'den düşük (%99,95 saflık hariç) saflıkta külçe, bar, dore bar, granül, toz veya hurda şeklindeki platin,

ix) İşlenmiş platin: İşçilik uygulanarak ziynet veya süs eşyası haline dönüştürülmüş platin,

x) Standart işlenmemiş paladyum: En az %99,95 saflıkta, nitelikleri Müsteşarlıkça belirlenen barlar veya külçeler halindeki paladyumu,

xi) Standart dışı işlenmemiş paladyum: %99,95'den düşük (%99,95 saflık hariç) saflıkta külçe, bar, dore bar, granül, toz veya hurda şeklindeki paladyumu,

xii) İşlenmiş paladyum: İşçilik uygulanarak ziynet veya süs eşyası haline dönüştürülmüş paladyumu,

k) Kıymetli taşlar: Elmas, pırlanta, yakut, zümrüt, topaz, safir, zebircet ve inci,

l) Kıymetli eşya: Kıymetli madenler veya kıymetli taşlardan yapılmış ya da bunları içeren eşyaları,

m) Merkez Bankası: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve şubelerini,

n) (Değişik: 2006/10179 - 13.3.2006 / m.2) Banka: Türkiye'de faaliyette bulunan mevduat bankaları ve katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankalarını,

o) (Değişik: 91/1935 - 12.6.1991 / m.1) Yetkili müesseseler: Bakanlıkça tesbit edilen usul ve esaslar çerçevesinde dövizle ilişkin işlemler yapmasına izin verilen ve kıymetli maden, taş ve eşyalara ilişkin işlemler de yapabilen anonim şirketleri,

p) (Değişik: 2006/10179 - 13.3.2006 / m.2 ile yürürlükten kaldırılmıştır.),

r) (Değişik: 2006/10179 - 13.3.2006 / m.2) **PTT:** Posta ve Telgraf Teşkilatı'nı,

s) (Ek: 93/4143 - 4.3.1993 / m.2) **Diğer sermaye piyasası araçları:** Menkul Kıymetler dışında kalan ve Sermaye Piyasası Kurulunca belirlenen sermaye piyasası araçlarını,

t) (Değişik: 2006/10179 - 13.3.2006 / m.2) Müsteşarlık: Hazine Müsteşarlığını,

u) (Değişik: 2006/10179 - 13.3.2006 / m.2) **Kıymetli Maden Aracı Kuruluşları:** Kıymetli Madenler Borsaları ile ilgili mevzuat çerçevesinde faaliyet izni alan yurt içinde ya da yurt dışında yerleşik tüzel kişileri,

v) (Ek: 2006/11472- 30.12.2006 / m.1) **Aracı kurum:** Sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde aracılık faaliyetinde bulunmak üzere Sermaye Piyasası Kurulu'ndan yetki belgesi almış kurumları,

ifade eder.

İkinci Bölüm

Türk Parası, Döviz İle Kıymetli Maden, Taş ve Eşyalara İlişkin Hükümler

Türk parası

Madde 3- (Değişik: 91/1935 - 12.6.1991 / m.2)

a) Türk parası ve Türk parasıyla ödemeyi sağlayan belgelerin yurda ithali ile aşağıda belirlenen esaslar çerçevesinde ihracı serbesttir.

i) Türkiye'de yerleşik kişiler ile, dışarıda yerleşik kişiler, bankalar vasıtasıyla yurtdışına serbestçe Türk parası gönderebilirler.

ii) Yolcuların beraberlerinde en çok 5.000,- ABD Doları karşılığı Türk parasını yurtdışına çıkarmaları serbesttir.

iii) Türk parası ile ödemeyi sağlayan belgelerin ihracı serbesttir.

b) Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de Türk parası ile ödeme, tahsilat ve tevdiatta bulunmaları serbesttir.

c) Bankalar, ithalat, ihracat ve görünmeyen işlemler dışındaki yurtdışına yapılan 50.000 ABD Doları karşılığını aşan Türk Lirası transferlerine ilişkin bilgileri, transfer tarihinden itibaren 30 gün içinde Bakanlıkça belirlenecek mercilere bildirirler.

Döviz

Madde 4- (Değişik: 91/1935 - 12.6.1991 / m.3)

a) Türkiye'ye döviz ithali serbesttir.

b) (Değişik: 2008/13186 – 08.02.2008 / m.1) Türkiye'de yerleşik kişilerin beraberlerinde döviz bulundurmaları, bankalar, yetkili müesseseler, PTT, kıymetli maden aracı kuruluşları ile yurt dışında döviz alım satımına yetkili kuruluşlardan döviz satın almaları ve bunlara döviz satmaları, dövizleri bankalarda açacakları döviz hesaplarında tutmaları, efektif olarak kullanmaları, bankalar vasıtasıyla yurt içinde ve yurt dışında tasarruf etmeleri serbesttir.

c) Türkiye'de yerleşik kişilerin, dışarıda yerleşik kişilerden, Türkiye'de yapacakları işlemler nedeniyle döviz kabul etmeleri serbesttir.

d) (Değişik: 2006/11472- 30.12.2006 / m.2) Dışarıda yerleşik kişiler; bankalar, yetkili müesseseler, PTT, kıymetli maden aracı kuruluşları ve aracı kurumlarla döviz alım ve satımı yapabilirler

e) (Değişik: 2008/13186 – 08.02.2008 / m.1) Türkiye'de yerleşik kişiler ile dışarıda yerleşik kişilerin, bankalar vasıtasıyla yurtdışına döviz transfer ettirmeleri serbesttir. Bakanlık yurtdışına döviz transferi yapılabilecek diğer kuruluşları belirlemeye yetkilidir.

Bankalar, ithalat, ihracat ve görünmeyen işlemler dışındaki yurtdışına yapılan 50.000 ABD Doları ve eşiti döviz aşan transferlere (Döviz tevdiat hesaplarından yapılan transferler dahil) ilişkin bilgileri, transfer tarihinden itibaren 30 gün içinde Bakanlıkça belirlenecek mercilere bildirirler.

f) Yolcular 5.000 ABD Doları veya eşitine kadar efektifi beraberlerinde yurtdışına çıkarabilirler.

Dışarıda yerleşik kişiler ile Türkiye'de yerleşik sayılmakla birlikte yurtdışında çalışan Türk uyruklu kişiler, yurda girişlerinde beyan etmiş olmak, Türkiye'de yerleşik kişiler ise görünmeyen işlemler çerçevesinde bankalardan döviz satın aldıklarını tevsik etmek kaydıyla 5.000 ABD Doları veya eşitini aşan miktarlardaki efektifi beraberlerinde yurtdışına serbestçe çıkarabilirler.

Döviz kurları

Madde 5 - (Değişik 1. fıkra: 93/4143 - 4.3.1993 / m.3) Yabancı paraların Türk parası karşısındaki değeri, Merkez Bankası'nca tesbit edilen usuller çerçevesinde belirlenir.

Döviz alım ve satımları işlem tarihinde geçerli kurlar üzerinden yapılır. 6 ncı ve 8 inci madde hükümleri saklıdır.

Mahsup işlemleriyle ilgili döviz alım ve satım belgelerinin düzenlenmesinde işlem tarihindeki döviz alış kurları uygulanır.

Dövizle ilişkin işlemler (Değişik: 2008/13186 – 08.02.2008 / m.2)

Madde 6- (1) (2009/14764 sayılı Karar ile değişik) Bu Karar kapsamındaki dövizle ilişkin işlemler Merkez Bankası, bankalar ve Bakanlıkça uygun görülecek diğer kuruluşlar tarafından yapılır. Merkez Bankası kendi işlemlerinde kullanacağı konvertibl dövizleri belirler.

(2) (2009/14764 sayılı Karar ile yürürlükten kaldırıldı.)

(3)PTT, yetkili müesseseler ve İstanbul Altın Borsası bünyesindeki piyasalarda Borsa ile ilgili mevzuat kapsamında olmak üzere kıymetli maden aracı kuruluşları efektif alım satımı yapabilirler.

(4)Aracı kurumlar sadece sermaye piyasası faaliyetlerinin gerçekleştirilmesiyle sınırlı olmak kaydıyla sadece hesap sahibi müşterileri ile döviz alım satımı yapabilirler.

(5)Bankalar, PTT, yetkili müesseseler, kıymetli maden aracı kuruluşları ve aracı kurumlar döviz mevcutlarını, Bakanlıkça belirlenecek oran ve esaslar çerçevesinde Merkez Bankasına devrederler.

(6) Bankalar dövizle ve kıymetli madenlere dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmesi yapabilirler.

(7) Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş aracı kuruluşlarca, dövizle ve kıymetli madene dayalı vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dahil sermaye piyasası mevzuatına göre düzenlenmiş her türlü türev araçların alım satımı, Sermaye Piyasası mevzuatı çerçevesinde teşkilatlanmış borsalarda yapılır.

(8) Döviz transferinin bankalardan yapılması kaydıyla yurt dışından vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dahil her türlü türev araçlarının alım satımı Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş yurt içinde veya yurt dışında bulunan aracı kuruluşlar aracılığıyla yapılır.

(9) Vadeli döviz alım satımına ilişkin düzenlemeleri yapmaya Merkez Bankası yetkilidir.

(10)Merkez Bankası bünyesinde bulunan döviz ve efektif piyasalarının kuruluş, katılım ve işlem esasları Bankaca belirlenir.

Kıymetli madenler, taşlar ve eşyalar

Madde 7- (Değişik: 2011/2382 – 17/11/2011 / m.2)

a) Kıymetli madenler, taşlar ve eşyaların Dış Ticaret Rejimi esasları dahilinde Türkiye'ye ithali ve ihracı serbesttir. Ancak, standart ve standart dışı işlenmemiş kıymetli madenlerin, ithal ve ihracında gümrük idarelerine beyan verilmesi esas olup, ithalat ve ihracat Rejim, Karar ve Yönetmelikleri uygulanmaz. Standart işlenmemiş kıymetli madenlerin ithali yalnızca, Merkez Bankası ile kendi mevzuatlarındaki hükümler saklı kalmak kaydıyla Kıymetli Madenler Borsası üyesi Kıymetli Maden Aracı Kuruluşları tarafından yapılır. Ancak, Kıymetli Madenler Borsası üyesi aracı kuruluşlar ithal ettikleri standart ve standart dışı işlenmemiş kıymetli madenleri üç iş günü içinde Borsaya teslim etmek zorundadır.

b) (Değişik: 98/12217 - 11.12.1998 / m.2) Kıymetli madenler, taşlar ve eşyaların yurt içinde alım ve satımı serbesttir. Ancak yurt içinde cevherden her tür ve şekilde üretilen kıymetli madenlerin alım ve satım işlemleri de Borsa tarafından düzenlenecek yönetmeliklerle belirlenecek esaslara göre İstanbul Altın Borsasında yapılır.

c) (Değişik: 91/1935 - 12.6.1991 / m.6) Yolcular, beraberlerindeki kendilerine ait değeri 15.000 ABD Dolarını aşmayan ve ticari amaç taşımayan ziynet eşyası niteliğinde kıymetli madenlerden ve taşlardan yapılmış eşyaları yurda getirebilirler ve yurtdışına çıkarabilirler. Daha fazla değerdeki ziynet eşyalarının yurtdışına çıkarılması, girişte beyan edilmiş olmasına veya Türkiye'de satın alındığını tevsik etme şartına bağlıdır.

d) (Değişik: 98/12217 - 11.12.1998 / m.2) Merkez Bankası ve Kıymetli Maden Aracı Kuruluşları ithal ettikleri işlenmemiş kıymetli madenlerin yurt içindeki alım satım işlemlerini sadece İstanbul Altın Borsasında yaparlar. Şu kadar ki ziynet veya süs eşyasına dönüştürülmüş şekli hariç olmak üzere Borsa'da hangi tür ve şekilde kıymetli madenlerin işlem göreceği ve teşekkül ettirilecek piyasalar Borsa tarafından düzenlenecek yönetmeliklerle belirlenir.

Üçüncü Bölüm

Dış Ticaret

İhracat

Madde 8 (Değişik: 2008/13186 – 08.02.2008 / m.3)

(1)İhracat bedellerinin tasarrufu serbesttir. Bakanlık ihtiyaç duyulması halinde ihracat bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin düzenleme yapmaya yetkilidir.

İthalat

Madde 9 - (Değişik: 2008/13186 – 08.02.2008 / m.4)

(1) İthalat ve transit ticaret işlemlerine ilişkin yurt dışına döviz ve Türk Lirası transferi bankalarca yapılır.

Dördüncü Bölüm

Görünmeyen İşlemler

Döviz ödemesini gerektiren işlemler

Madde 10 - (Değişik: 89/14818 - 1.12.1989 / m.5) Uluslararası nakliyat, bankacılık, sigortacılık, dışarıya yaptırılan hizmetler ve diğer görünmeyen işlemlerle ilgili olarak yurt dışına Türk parası transferleri ile döviz tahsis ve transferleri ve efektif satışları Merkez Bankası'nca belirlenecek usul, esas ve limitler çerçevesinde bankalarca yapılır.

Döviz kazandırıcı işlemler

Madde 11 - Türkiye'de yerleşik kişiler, dışarıda yerleşik kişiler için veya bunlar adına yurt içinde veya dışında yapmış oldukları tüm hizmet (müteahhitlik hizmetleri dahil) karşılığı dövizler ile dışarıda yerleşik kişiler nam ve hesabına yapılan gider karşılığı dövizleri serbestçe tasarruf edebilirler.

Beşinci Bölüm

Sermaye Hareketleri

Türkiye'ye gelecek yabancı sermaye

Madde 12 - (Değişik: 2006/11472- 30.12.2006 / m.4)

(1) Yabancı yatırımcılar tarafından Türkiye'ye yapılacak doğrudan yatırımlar 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu ve buna bağlı olarak oluşturulan mevzuat çerçevesinde gerçekleştirilir.

(2) Yabancı yatırımcıların Türkiye'deki faaliyet ve işlemlerinden doğan net kâr, temettü, satış, tasfiye ve tazminat bedelleri, lisans, yönetim ve benzeri anlaşmalar karşılığında ödenecek meblağlar bankalar aracılığıyla yurt dışına serbestçe transfer edilebilir.

(3) 6326 sayılı Petrol Kanununa göre Türkiye'de faaliyette bulunma ve transfer talepleri, bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümlerine tabidir.

Türkiye'den gidecek yerli sermaye

Madde 13 – (1) (Değişik: 2006/11472- 30.12.2006 / m.5) Türkiye'de yerleşik kişilerin, yurt dışında yatırım yapmak veya ticari faaliyette bulunmak amacıyla şirket kurmaları, ortaklığa katılmaları ve şube açmaları için, nakdi sermayeyi bankalar aracılığıyla, aynı sermayeyi ise gümrük mevzuatı hükümleri çerçevesinde ihraç etmeleri serbesttir.

(2) Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışında iribat bürosu, temsilcilik ve benzerlerini kurmaları ve bunların kuruluş masrafları ile faaliyet giderlerinin bankalarca transferi serbesttir.

(3) Bankalar ve gümrük idareleri yurt dışında yatırım veya ticari faaliyette bulunmak üzere sermaye ihraç eden Türkiye'de yerleşik kişileri, her bir işlem tarihinden itibaren 30 gün içinde Müsteşarlığa bildirirler.

(4) Bakanlık, bu maddenin uygulaması ile ilgili olarak Türkiye'de yerleşik kişilerden istenecek bilgi, belge ve bunların gönderilme sürelerine ilişkin esasları belirlemeye yetkilidir.

Kişisel sermaye hareketleri (Değişik: 2006/11472- 30.12.2006 / m.6)

MADDE 14 – (1) Türkiye'de ve dışarıda yerleşik gerçek kişilerin, bankalar aracılığıyla kişisel sermaye hareketlerine ilişkin yurtdışından yurtiçine ve yurtiçinden yurtdışına yapacakları transferler serbesttir. Kişisel sermaye hareketlerinin kapsamı Bakanlıkça belirlenir.

(2) Kişisel sermaye hareketlerine ilişkin transferlere aracılık eden bankalar bu Kararın 3 üncü maddesinin (c) bendi ve 4 üncü maddesinin (e) bendinde belirtildiği şekilde gerekli bildirimleri yapmakla yükümlüdür.

(3) Göçmen ve mültecilerin, İskan Kanunu ve gümrük mevzuatı dışındaki ithal talepleri Bakanlıkça sonuçlandırılır.

Menkul kıymetler

Madde 15 - (Değişik: 93/4143 - 4.3.1993 / m.8)

a) Menkul kıymetlerin ve diğer sermaye piyasası araçlarının yurda girişi ve çıkışı serbesttir.

b) (Değişik 2003/5727 – 5.6.2003 / m.1) Kamu kurum ve kuruluşları hariç olmak üzere, Türkiye'de yerleşik tüzel kişilerce ihraç veya halka arz olunacak sermaye piyasası araçlarının, sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde Sermaye Piyasası Kuruluna kaydettirilmesi koşuluyla yurt dışında satışı serbesttir..

c) Dışarıda yerleşik kişilerin, Türkiye'de menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarını ihraç etmeleri ve bunların halka arz ve satışı sermaye piyasası mevzuatı hükümleri çerçevesinde yapılır.

d) i) Dışarıda yerleşik kişilerin, (yurt dışındaki yatırım ortaklıkları ve yatırım fonları dahil) her türlü menkul kıymetler ile diğer sermaye piyasası araçlarını sermaye piyasası mevzuatına göre yetkili bulunan bankalar ve aracı kurumlar vasıtası ile satın almaları, satmaları, bu kıymetler ve araçlara ait gelirler ile bunların satış bedellerini bankalar aracılığıyla transfer ettirmeleri,

ii) (Değişik: 2008/13186 – 08.02.2008 / m.5) Türkiye'de yerleşik kişilerin; bankalar ve sermaye piyasası mevzuatına göre yetkili bulunan aracı kurumlar vasıtasıyla yurt dışındaki mali piyasalarda işlem gören menkul kıymetleri ve diğer sermaye piyasası araçlarını satın almaları, satmaları ve bu kıymetlerin alış bedellerini bankalar aracılığı ile yurt dışına transfer ettirmeleri,

serbesttir.

e) (...) (30.12.2006 tarih ve 26392 sayılı R.G.'de yayımlanan 2006/11472 sayılı kararın 7. maddesi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.)

f) (...) (23.7.1995 tarih ve 22352 sayılı R.G.'de yayımlanan 95/6990 sayılı kararın 11. maddesi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.)

Gayri menkul kıymetler

Madde 16 – (Değişik: 2006/11472- 30.12.2006 / m.8)

(1) Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de satın aldıkları veya sahip oldukları gayrimenkul ve gayrimenkule bağlı aynı hakların gelirleri ve satış bedellerinin bankalar vasıtasıyla transfer ettirilmesi serbesttir.

(2) Türkiye'de yerleşik kişilerce yurtdışında gayrimenkul ve gayrimenkule bağlı aynı hakların satın alınması amacıyla bankalar vasıtasıyla yurtdışına döviz ve Türk parası transfer ettirilmesi serbesttir.

Krediler

Madde 17 - (Değişik: 91/1935 - 12.6.1991 / m.12)

a) (Değişik: 2001/2890 - 26.7.2001 / m.1) Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından kredi temin etmeleri, bu kredileri bankalar aracılığıyla kullanmaları kaydıyla serbesttir. Ancak prefinansman kredilerinin vadesi Bakanlık tarafından belirlenir.

Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar ile sair yerel yönetim kuruluşlarının, kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı kurumlarının, sermayesinin %50'sinden fazlası kamuya ait kuruluşların, vakıf üniversitelerinin, fonların, özel ve özerk bütçeli kamu kuruluşları ile idari özerkliğe sahip kamu kuruluşu niteliğindeki kurumların, yatırım ve kalkınma bankalarının (Hazine garantisi altında), yap-işlet-devret, yap-işlet ve işletme hakkı devri ve benzeri finansman modelleri çerçevesinde gerçekleştirilmesi öngörülen projeler tahtında ödeme yükümlülükleri garanti edilen kuruluşların yurt dışından sağladığı ithalatta vadeli ödeme şekilleri dışındaki bir yıldan (365 gün) uzun vadeli kredilere ilişkin anlaşmaların kredi borçlusu tarafından anlaşma tarihinden itibaren 30 gün içinde Dış Finansman Numarası (DFN) alınmasını teminen Bakanlığa gönderilmesi zorunludur.

T.C. Hükümeti adına Hazine tarafından borçlu sıfatı ile, yabancı ülkeler, ülkelerce oluşturulan birlikler, uluslararası ve bölgesel kuruluşlar, uluslararası sermaye ve finansman piyasalarında faaliyet gösteren yatırım bankaları da dahil olmak üzere bankalar, tedarikçi veya alıcı kredisi sağlayan kuruluşlar ve firmalarla yapılan anlaşmalara göre sağlanarak, genel ve katma bütçeli kuruluşlara tahsis edilen, genel ve katma bütçe dışındaki kurum ve kuruluşlara ise devir ve ikraz anlaşmaları aracılığıyla kullanılan dış finansman imkanları ile yukarıda sözü edilen kredilerden yapılan kullanımların takibine ilişkin esas ve usuller Bakanlık tarafından belirlenir.

İkinci ve üçüncü paragrafta belirtilen kamu kurum ve kuruluşları dışındaki Türkiye'de yerleşik kişilerce yurt dışından temin edilen bir yıldan (365 gün) uzun vadeli kredilerle, Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladığı bir yıldan kısa vadeli kredilerin takibi ile ilgili usul ve esaslar Merkez Bankasınca belirlenir.

Söz konusu kredilere ait ana para geri ödemeleri ile faiz ve diğer ödemelerin transferleri bankalar aracılığıyla yapılır.

b) (16.06.2009 tarih ve 27260 sayılı RG'de yayımlanan 2009/15082 sayılı Karar ile değişik) Türkiye'de yerleşik kişiler aşağıda belirtilen şekillerde döviz kredisi açabilirler.

i) İthalat ve ihracat rejimlerine göre açılacak emtia kredileri,

Bankaların;

ii) İhracatın, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerin finansmanı için Türkiye'de yerleşik kişilere açacakları döviz kredileri,

iii) Yatırım teşvik belgesi kapsamında dış kredi almaları öngörülen Türkiye'de yerleşik kişilere açacakları döviz kredileri ile yatırım mallarının finansmanı için açacakları döviz kredileri,

iv) Yurt dışında iş yapan Türk müteşebbislerine, uluslararası yurtiçi ihalelerle ilgili işleri veya Savunma Sanayii Müsteşarlığınca onaylanan savunma sanayii projelerini üstlenen Türkiye'de yerleşik kişilere açacakları döviz kredileri,

v) Türkiye'de yerleşik kişilere kullanıracakları ortalama vadesi bir yıldan uzun olan, 5 milyon ABD Doları ve üzerindeki döviz kredileri,

vi) Teminat olarak alacakları Türkiye'deki şubelerinde bulundurulan döviz ve/veya Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatına (OECD) üye ülkelerin merkezi yönetimleri ile merkez bankalarının ya da bunların kefaletiyle ihraç edilen yabancı para menkul kıymet tutarını geçmemek üzere Türkiye'de yerleşik kişilere ticari ve mesleki amaçlı kullanıracakları döviz kredileri,

vii) Bakanlıkça belirlenecek esaslar dahilinde Türkiye'de yerleşik kişilere açacakları döviz kredileri.

c) (Değişik: 2008/13186 – 08.02.2008 / m.6) Bankalar ile Bakanlıkça belirlenecek diğer kişiler tarafından yurt dışında yerleşik kişilere döviz ve Türk Lirası kredi açılması serbesttir.

d) (Değişik: 2008/13186 – 08.02.2008 / m.6) Kredilerle ilgili uygulama usulleri Bakanlıkça belirlenen esaslar doğrultusunda Merkez Bankasınca tesbit edilir.

e) (16.06.2009 tarih ve 27260 sayılı RG'de yayımlanan 2009/15082 sayılı Karar ile eklendi) Bankalar, Türkiye'de yerleşik kişilere ticari veya mesleki amaçla dövize endeksli kredi kullanılabilmektedir.

f) (16.06.2009 tarih ve 27260 sayılı RG'de yayımlanan 2009/15082 sayılı Karar ile eklendi) Türkiye'de yerleşik gerçek kişilerce, bu maddenin (b) ve (e) fıkraları ve Bakanlıkça belirlenecek haller dışında, yurt içinden ve yurtdışından döviz veya dövize endeksli kredi kullanılamaz.

Gayrinakdi krediler, garanti ve kefaletler

Madde 18 - (Değişik: 93/4143 - 4.3.1993 / m.11) Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından gayri nakdi kredi, garanti ve kefalet sağlamaları ile Türkiye'de ve dışarıda yerleşik kişiler lehine dışarıda yerleşik kişilere muhatap teminat mektubu düzenlemeleri, garanti ve kefalet vermeleri serbesttir.

Bankaların; dışarıda yerleşik kişiler lehine Türkiye'de yerleşik kişilere muhatap, yurt içinde açılacak uluslararası ihalelerle ilgili olarak Türkiye'de yerleşik kişiler lehine Türkiye'de yerleşik kişilere muhatap, döviz üzerinden teminat mektubu düzenlemeleri, garanti ve kefalet vermeleri serbesttir.

(Değişik: 2006/11472- 30.12.2006 / m.9)Yurtiçinde veya yurtdışında faaliyette bulunan kredi kuruluşlarınca yabancı para üzerinden veya yabancı para ölçüsü ile verilen kredileri güvence altına almak için yabancı para üzerinden taşınmaz rehni (gemi ipoteği dahil) kurulması serbesttir.

Bankalar, yurt dışına ödenen teminat mektubu, garanti ve kefalet bedelleri hakkında transfer tarihinden itibaren, bunların dışındaki Türkiye'de yerleşik kişiler ise, dışarıda yerleşik kişilere hitaben verdikleri garanti ve kefaletlerle ilgili olarak düzenleme tarihinden itibaren 30 gün içinde Müsteşarlığa bilgi verirler.

Döviz Tevdiat ve Altın Depo Hesapları

Madde 19 - (Değişik: 93/4143 - 4.3.1993 / m.12) Merkez Bankası ve bankalar, Türkiye'de ve yurt dışında yerleşik kişiler adına döviz tevdiat hesapları ve altın depo hesapları açabilirler. Bu hesaplar üzerinde, sahipleri serbestçe tasarrufta bulunabilirler. Bu hesaplara ait faizler banka hesap sahibi arasında serbestçe tesbit edilir. Anapara ve faizlerin transferleri ile altının iadesi bankalarca kendi kaynaklarından karşılanır.

Bu hesaplar nedeniyle doğacak lehte ve aleyhteki kur farkları ilgililere aittir.

Altıncı Bölüm

Usul ve Müşterek Hükümler

Yetki

Madde 20 – (Değişik: 2006/11472- 30.12.2006 / m.10)

(1) Bakanlık bu Kararın tatbikatını temin etmek ve Türk parasının kıymetini korumak maksadıyla lüzumlu göreceği her türlü tedbiri almaya, Kararda öngörülen haller dışında kalan özel durumları inceleyip sonuçlandırmaya, haklı ve mücbir sebeplerin varlığı halinde döviz getirme sürelerini uzatmaya ve döviz getirme zorunluluğunu kısmen veya tamamen kaldırmaya, bu Kararda öngörülen miktarları değiştirmeye ve miktar belirlemeye yetkilidir.

(2) Müsteşarlık bu Kararın uygulaması ile ilgili olarak her türlü bilgi ve belgeyi, belirleyeceği şekil ve süreler içerisinde gerçek ve tüzel kişilerden istemeye yetkilidir

Denetim

Madde 21 - (Değişik: 94/6293 - 17.10.1994 / m.5) Kambiyo denetimine yetkili elemanlar ile kambiyo müdürlükleri (kambiyo murakabe mercileri)

tarafından yapılan denetlemelerde bu Kararda öngörülen işlemleri ifa eden kişilerden, işlemlerinde Karara aykırılıklar tesbit edilenler hakkında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun zabıt ve aramaya dair hükümleri uygulanır.

Devlet daire ve müesseseleri ile Türkiye'deki gerçek ve tüzel kişiler (özel kanun ve anlaşmalar gereğince dokunulmazlıkları tanınanlar hariç) bu Karar konusuna giren işlerin murakabesi için yukarıda yazılı yetkili denetim elemanlarının ve mercilerinin isteyecekleri bilgileri vermeye, evrak ve defterleri ibraz etmeye mecburdurlar. Bakanlık, bu kişilerin faaliyetlerini kısmen veya tamamen, geçici veya sürekli olarak durdurmaya veya müteakip işlemleri teminata bağlamaya, gerektiğinde bu teminatları kısmen veya tamamen Hazine'ye gelir yazmaya veya haklı ve mücbir sebeplerin mevcudiyeti halinde teminatı kaldırmaya yetkilidir.

Bankalar, yetkili müesseseler, kıymetli maden aracı kuruluşları ve ilgili diğer kuruluşlar Merkez Bankasınca istenecek döviz işlemlerine ilişkin her türlü istatistiki bilgileri belirlenen sürelerde vermekle yükümlüdürler. Merkez Bankası, bu kuruluşlarda konuyla ilgili incelemeler yapmaya yetkilidir.

(Değişik: 2006/11472- 30.12.2006 / m.11)Kambiyo mevzuatına olan aykırılıkları ya da bu Kararda belirtilen yükümlülükleri yerine getirmediği tespit edilen bankalar, yetkili müesseseler, PTT, kıymetli maden aracı kuruluşları ve aracı kurumların dövize ilişkin işlemlere aracılık etme yetkisi Bakanlıkça kısmen veya tamamen kaldırılabilir.

Süreler

Madde 22 - Bu Karar'la bu Karar'a ek olarak yayımlanacak kararlarda ve bunlara ilişkin tebliğlerde belirtilen, hak doğurucu ve hak düşürücü ve uyulmaması aykırılık oluşturan sürelerin hesaplanmasında, işlemin yapıldığı gün hesaba katılmaz.

Ancak, hesaplanacak sürelerin son günü resmi tatile rastlarsa, süreler resmi tatili izleyen ilk iş gününün çalışma saati sonunda biter.

Döviz alım ve satım belgeleri ile Türk parası transfer belgeleri(Değişik: 2006/11472- 30.12.2006 / m.12)

Madde 23 – (1) Bu Karara ilişkin işlemlerde bankalar, yetkili müesseseler, PTT, kıymetli maden aracı kuruluşları ve aracı kurumlar tarafından döviz alım satım belgeleri ile Türk parası transfer belgeleri düzenlenir ve bu belgelerle ilgili usul ve esaslar Merkez Bankasınca belirlenir."

Yedinci Bölüm

Çeşitli Hükümler

Madde 24 - Bu Karar ile halen yürürlükte bulunan Türk parasının kıymetinin korunmasına ilişkin karar ve tebliğler ile dış kredilerin tasfiyesine ilişkin mevzuat uyarınca tahsili gereken alacaklar hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Madde 25 - Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkındaki 30 sayılı Karar ile bu Karar'a ilişkin ek kararlar yürürlükten kaldırılmıştır.

(Değişik: 2012/3025-02.04.2012/m.1) Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 17 sayılı Karara ek 7/18015 sayılı Karar ve 8/911 sayılı Karar ile bu Karara ek kararlar ve bunlara ilişkin tebliğler yürürlükten kaldırılmıştır. Söz konusu Kararlarla ilgili olarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki hesaplarda bulunan tutarlardan; yabancı para tutarları doğrudan, Türk Lirası tutarları ise 1 ABD Doları = 21,86 TL döviz kurunun 5083 sayılı Kanununun 2 nci maddesinde belirtilen değişim oranı üzerinden dönüştürülen değeri esas alınmak suretiyle yabancı para olarak bu Kararın yayımı tarihinden itibaren altmış gün içerisinde ilgili Hazine hesaplarına aktarılır.

Madde 26 - (...) (21.3.1993 tarih ve 21431 sayılı R.G.'de yayımlanan 93/4143 sayılı kararın 14. maddesi hükmü gereğince yürürlükten kaldırılmıştır.)

Geçici Madde 1 - Yürürlükten kaldırılan kararlar hükümlerine göre başlamış olan işlemler, ilgili karar hükümlerine tabidir. Ancak aksine bir hüküm olmadıkça, bu Karar'ın ilgililer lehine olan hükümleri uygulanır.

Bu Karar'ın yürürlüğe girmesinden önce 1567 sayılı Kanun'a göre yayımlanan Karar ve tebliğlere aykırı olup da bu Karar'a aykırı olmayan fiillerden dolayı başlamış bulunan her türlü takibat durdurulur ve geri alınır.

Yürürlükten kaldırılan mevzuatla ilgili olarak ortaya çıkabilecek sorunlar Bakanlık'ça çözümlenir.

Geçici Madde 2 - (Ek: 94/6293 - 17.10.1994 / m.7) İstanbul Altın Borsası faaliyete geçinceye kadar bankalar, yetkili müesseseler ve kıymetli madenler borsası aracı kuruluşlarından Merkez Bankasına döviz yükümlülüklerini tamamiyle yerine getirenler Merkez Bankasınca öngörülen diğer şartları da yerine getirmek kaydıyla, Merkez Bankası bünyesinde kurulan döviz ve efektif piyasalarında, Merkez Bankasınca belirlenecek esaslar dahilinde döviz ve Türk lirası karşılığında altın alım satımı yapabilirler.

Geçici Madde - (99/13200 - 30.7.1999) Vadeleri bu Karar'ın yayımı tarihinden sonra dolan kredilerin vadeleri de 18 ay olarak kabul edilir.

Geçici Madde- (2001/2890 - 26.7.2001) Bu Karar'ın 1 inci maddesi ile değiştirilen Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'ın 17 nci maddesinin (a) fıkrasının ikinci ve üçüncü paragrafında belirtilenler dışındaki Türkiye'de yerleşik kişilerce yurt dışından temin edilen bir yıldan (365 gün) uzun vadeli kredilerin, Bakanlık nezdindeki Borç Kütüğü'ne kayıt ve tescili ile kredi kullanım ve geri ödemelerine ilişkin belge ve bilgilerin Bakanlığa gönderilmesine 1 Ekim 2001 tarihi itibarıyla son verilerek, mevcut belge ve bilgiler bir protokol ile Merkez Bankası'na devredilir.

Madde 27 - Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 28 - (Değişik: 2006/10179 - 13.3.2006 / m.6) Bu Kararı Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakan yürütür.

2.9. 99/13812 Sayılı İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler İle Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Karar³⁹⁵

I. Bölüm

Amaç, Kapsam Ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Karar; ihracatı arttırmak, ihraç ürünlerine uluslararası piyasalarda rekabet gücü kazandırmak ve ihraç pazarlarını geliştirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2- Bu Karar; ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerde vergi, resim ve harç istisnasına ilişkin tedbirlerin düzenlenmesi ve yürütülmesini kapsar.

Tanımlar

Madde 3- Bu Kararda geçen;

Müsteşarlık: Dış Ticaret Müsteşarlığı'nı,

İhracat: Bir malın veya değerın yürürlükteki İhracat Mevzuatı ile Gümrük Mevzuatına uygun şekilde fiili ihracatının yapılması ve Kambiyo Mevzuatına

³⁹⁵ 31.12.1999 tarihli ve 23923 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

göre bedelinin (bedelsiz ihracat hariç) yurda getirilmesini veya Müsteşarlıkça ihracat olarak kabul edilecek sair çıkışları,

İhracat Sayılan Satış ve Teslimler: İç piyasada satışı ihracat sayılan ve vergi, resim ve harç istisnası ile ithalatta gümrük muafiyetinden yararlandırılan satış ve teslimleri,

Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetler: Vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılan hizmet ve faaliyetleri,

Vergi Resim Harç İstisnası Belgesi: İhracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılmasına imkan sağlayan Müsteşarlıkça düzenlenen belgeyi,

Belgeli İhracat Kredileri: Dahilde İşleme İzin Belgesi ve/veya Vergi Resim Harç İstisnası Belgesi kapsamında; ithalat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı amacıyla kullanılan kredileri,

Belgesiz İhracat Kredileri: Herhangi bir belge ile bağlantılı olmaksızın ihracatın finansmanı amacıyla kullanılan kredileri,

İhracat Taahhüdü: Belgeli ve belgesiz ihracat kredileri ile bunlarla ilgili işlemlerde, vergi, resim ve harç istisnasından yararlanmak amacıyla belirli tutarda döviz kazandırma veya ihracat gerçekleştirme yükümlülüğünü,

Taahhüde Sayılabilecek Döviz: İhracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin sonucunda bankalara veya özel finans kurumlarına satışı yapılan döviz ile mal ve hizmet bedeline sayılabilecek tahsil edilmiş diğer tutarları,

İhracat Taahhüdünün Gerçekleştirilmesi: Belgesiz ihracat kredilerinde, ihracı taahhüt edilen malın veya değerın yürürlükteki İhracat Mevzuatı ile Gümrük Mevzuatına uygun şekilde fiili ihracatının yapılmasını, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerde ise mal ve hizmet bedelinin tahsil edilmesini,

ifade eder.

II. Bölüm

Vergi, Resim Ve Harç İstisnası

Vergi, Resim ve Harç İstisnasının Kapsamı

Madde 4- İhracat, ihracat sayılan satış ve teslimler, döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler ile transit ticaretin finansmanında kullanılmak kaydıyla kredi kuruluşlarınca kullanılan her türlü krediler (*Türk Eximbank"ın fon*

temini işlemleri, bu banka tarafından aracı bankalar vasıtası ile kullandırılan krediler ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca Türk Eximbank'a açılan kısa vadeli senet reeskont kredileri ile Türk Parasının Kıymetini Koruma hakkındaki mevzuat uyarınca ihracat taahhüdüne bağlı olarak kullandırılan altın kredileri dahil) ve firmaların sağladıkları prefinansmanlar ile bunların geri ödenmesi, ihracatla ilgili işlem yapan kuruluşların ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerle ilgili olarak yapmış oldukları bütün hizmet ve muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar ve kambiyo işlemleri, Dahilde İşleme Rejimi kapsamında yapılan ithalat ve/veya yurt içi alımlar ile ilgili işlemler ve bunların finansmanı amacıyla kullanılan krediler, ihracat karşılığı yapılacak her türlü ödemeler, ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler, döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler ile transit ticaretle ilgili işlemler ve bu işlemler sebebiyle düzenlenen kağıtlar; Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinden, 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu ile ihdas edilen Damga Vergisinden, 492 sayılı Harçlar Kanunu gereğince alınan harçlar ve diğer kanunlarda yer alan vergi, resim ve harçlar ile 80 sayılı Kanuna göre alınan hal rüsumundan müstesnadır.

Belgesiz İşlemler

Madde 5- Bu Karara istinaden Müsteşarlıkça yayımlanacak tebliğle belirlenen işlemler ve bu işlemler sebebiyle düzenlenen kağıtlara; ihracata ilişkin olduğunun tevsiki halinde işlem yapan kuruluşlarca 4 üncü madde hükmü çerçevesinde re'sen vergi, resim ve harç istisnası uygulanır.

Belgeli İşlemler

Madde 6- İhraç edilecek malların üretiminde kullanılacak maddelerin ithali ile yurt içi alımları ve bunlarla ilgili işlemler, bu Karara istinaden Müsteşarlıkça yayımlanacak tebliğde belirlenen ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerde vergi, resim ve harç istisnasından yararlanmak isteyen firmalar, Müsteşarlığa müracaat ederek Dahilde İşleme İzin Belgesi ve/veya Vergi Resim Harç İstisnası Belgesi almak zorundadırlar.

III. Bölüm

Vergi Resim Harç İstisnası Belgesi

Müracaatların Değerlendirilmesi ve Belge Düzenlenmesi

Madde 7- Firmaların, bu Karara istinaden Müsteşarlıkça yayımlanacak tebliğde belirtilen bilgi ve belgelerle Vergi Resim Harç İstisnası Belgesi almak üzere Müsteşarlığa müracaat etmeleri gerekir. Firmalar tarafından ibraz edilen bilgi ve belgeler aksi sabit oluncaya kadar doğru olarak kabul edilir. Müsteşarlık, bu belgelerin incelenmesi sonucunda belgeyi düzenler

veya talebi reddeder. Ancak, bu belgeler ithal hakkı içermediğinden, ithalata mesnet teşkil etmez.

Belge Süresi ve Ek Süreler

Madde 8- (2009/15686 sayılı Karar ile değişen fıkra) Vergi Resim Harç İstisnası Belgelerinin süreleri azami 24 aydır..

Ancak, bu Karara istinaden Müsteşarlıkça yayımlanacak tebliğe belirlenen özellik arzeden satış ve teslimler ile hizmet ve faaliyetlere ilişkin belgelerin süresi, proje süresi kadar tespit edilebilir. Bu belgelere, ilgili firmanın gerekçeli talebi üzerine ek süre verilebilir. Ayrıca, belge süresinin uzatılması kaydıyla, belge konusu işe ait hukuki ve mali işlemler sonuçlanıncaya kadar istisna uygulamasına devam edilir.

Süre başlangıcı, Vergi Resim Harç İstisnası Belgesinin tarihidir. Ayrıca, belge kapsamında ilk istisnanın uygulandığı tarihe kadar azami 3 (üç) ay olmak üzere Vergi Resim Harç İstisnası Belgesi süresi uzatılabilir.

Bu Karara istinaden Müsteşarlıkça yayımlanacak tebliğe belirlenen mücbir sebep ve fevkalade hal durumları nedeniyle, belge süresi uzatılabilir veya ek süreler ilave olarak süre verilebilir.

Belgenin Revizesi

Madde 9- Vergi Resim Harç İstisnası Belgesi, belge süresi içerisinde ilgili firma tarafından yapılacak müracaata istinaden Müsteşarlıkça revize edilebilir.

İhracat Taahhüdünün Kapatılması

Madde 10- Vergi Resim Harç İstisnası Belgelerine ilişkin ihracat taahhütleri; bu Karara istinaden Müsteşarlıkça yayımlanacak tebliğe belirlenen esaslar ve Müsteşarlığın uygun görüştüne istinaden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca belirtilen usuller çerçevesinde, anılan Bankanın ilgili şubesi tarafından kapatılır.

IV. Bölüm

Kredilerde Vergi, Resim Ve Harç İstisnası

Vergi, Resim ve Harç İstisnasının Süresi

Madde 11- Belgeli ihracat kredilerinin vergi, resim ve harç istisnasından yararlanma süresi, Müsteşarlıkça düzenlenecek Dahilde İşleme İzin Belgesi ve/veya Vergi Resim Harç İstisnası Belgesi süresi (ek süreler dahil) kadardır.

(2009/15686 sayılı Karar ile değişen fıkra) Belgesiz ihracat kredilerinin, vergi, resim ve harç istisnasından yararlanma süresi ise 24 aydır. Ayrıca ilgili firma tarafından, taahhüt edilen ihracatın bu Karara istinaden Müsteşarlıkça yayımlanacak tebliğde belirtilen oranda gerçekleştirildiğinin tevsiki kaydıyla, krediye ilişkin taahhüt süresi krediyi kullandıran kuruluş tarafından 6 ay uzatılır.

Bu Karara istinaden Müsteşarlıkça yayımlanacak tebliğle belirlenen mücbir sebep ve fevkalade hal durumları nedeniyle, belgesiz ihracat kredilerinin vergi, resim ve harç istisnasından yararlanma süresi uzatılabilir.

Vergi, Resim ve Harç İstisnasının Kapsamı

Madde 12- Taahhüt edilen ihracat gerçekleştirilmeden kredi riskinin kapatılması, ihracat taahhüdünü ortadan kaldırmaz.

Dahilde İşleme İzin Belgesi ve/veya Vergi Resim Harç İstisnası Belgesinin düzenlenme tarihinden önce veya bu belgelerin geçerlilik süresinden sonra, belgeyle ilgili yapılan işlemlere istisna uygulanmaz.

Belgesiz ihracat kredileri, kredi vadesinin 11 inci maddede belirtilen süreler içerisinde kalması kaydıyla, vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılır. Kredi vadesi, krediye ilişkin taahhüt süresine paralel olarak krediyi kullandıran kuruluş tarafından uzatılabilir. Vadenin uzatılmaması veya kredi vadesinin kısa olması sebebiyle kredi riskinin 11 inci maddede belirtilen sürelerden önce kapatılması halinde, bu süreler içinde yapılan işlemler istisnadan yararlandırılır ve gerçekleştirilen ihracat taahhüde sayılır.

Belge kapsamında aynı anda kullanılacak kredilerin toplamı, belgede kayıtlı ihracat taahhüdünü, kredilerin adet (gün x kredi tutarı) toplamı ise belgede kayıtlı taahhüt tutarı ile belge süresinin çarpımı sonucu bulunacak adet toplamını aşamaz. Döviz kredisinin döviz olarak kullandırılması halinde ise, kullandırılan kredi tutarı taahhüdün %75'ini geçemez. Bu durumda, ihracat taahhüdünün tamamının gerçekleştirilmiş olması zorunludur.

Belgeli ve belgesiz ihracat kredilerinin teminatı olarak alınan garanti, karşı garanti, teminat, kefalet ve ipotek ile Kambiyo Mevzuatı hükümleri saklı kalmak kaydıyla ihracat alacağının ihracatçı tarafından kredi veren veya ihracat kredi sigortası/garantisi yapan kuruluşa temlikine ilişkin temliknameler, herhangi bir limite bağlı olmaksızın vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılır. Ancak, belge kapsamında yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinde, işin yapıldığı ülkeye üçüncü ülkeden mal sevkiyatına ilişkin açılan akreditifler ile Gümrük Hattı Dışı Eşya Satış Mağazalarına getirilecek mallara ilişkin açılan akreditiflerde, belgede kayıtlı ihracat taahhüdü aşılamaz.

İhracat Taahhüdünün Kapatılması

Madde 13- Vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılan belgeli ihracat kredilerinin ihracat taahhüdünün kapatılması işlemi;

a) Döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanında kullanılan kredilerde, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca Vergi Resim Harç İstisnası Belgesinin,

b) İhracat ve ihracat sayılan satış ve teslimlere yönelik gümrük muafiyetli mal ithali için düzenlenen Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında kullanılan kredilerde ise, İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliklerince Dahilde İşleme İzin Belgesinin,

ihracat taahhüdünün kapatıldığını gösteren taahhüt kapatma bildirim yazılarına istinaden, krediyi kullandıran kuruluş tarafından sonuçlandırılır.

Belgesiz ihracat kredilerine ilişkin ihracat taahhütleri; Müsteşarlığın uygun görüşüne istinaden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca belirlenen usuller çerçevesinde, ihracatın gerçekleştirildiğini tevsik eden gümrük beyannamelerine istinaden krediyi kullandıran kuruluş tarafından kapatılır.

Belgeli ihracat kredisinin belge ihracat taahhüdünden az kullanılmış olması halinde, kullanılan krediye tekabül eden ihracat taahhüdünün gerçekleştirilmesi yanında, kredi işlemleri dışında vergi, resim ve harç istisnasından yararlanılmış ise, belgede kayıtlı ihracat taahhüdü ile kullanılan kredi tutarı arasındaki farkın asgari %10'u tutarında taahhüdün gerçekleştirilmesi gerekir. Bu tutar, kredi dışındaki işlemler için yararlandırılan vergi, resim ve harç istisnaları toplamından az olamaz. Kredi kullanılmaması durumunda ise, yararlandırılan vergi, resim ve harç istisnası toplamının altında kalmamak kaydıyla belgede kayıtlı ihracat taahhüdünün %10'unun gerçekleştirilmesi gerekir.

Kredi kuruluşları tarafından kullanılan kredilere ilişkin ihracat taahhüdü hesaplanırken (Türk Lirası ihracat kredileri hariç), ana para ile birlikte faiz, komisyon ve diğer masraflar da hesaplamaya dahil edilir.

V. Bölüm

Genel Hükümler

Vergi Resim Harç İstisnası Belgesinin İptali

Madde 14- Vergi Resim Harç İstisnası Belgesi, ilgili firmanın talebi üzerine, Müsteşarlıkça iptal edilir.

Bu Karar, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın ilgili genelgeleri hükümlerine uyulmadığının, Vergi Resim Harç İstisnası Belgesinin düzenlenmesi ve revizesi için ibraz edilen bilgi ve belgeler ile belge kapsamında yapılan işlemlerin gerçek dışı olduğunun ve ilgili belge üzerinde tahrifat yapıldığının tespiti halinde; ilgili belge Müsteşarlıkça iptal edilir ve ilgililer hakkında kanuni işlem yapılır.

Ayrıca, Vergi Resim Harç İstisnası Belgesi ihracat taahhüdünün kapatılması için Müsteşarlıkça yayımlanacak tebliğle belirlenen süre içerisinde müracaat edilmemesi halinde, ilgili belge Müsteşarlıkça iptal edilir.

İptal edilen belge kapsamında uygulanan istisnalar, 15 inci madde hükmü çerçevesinde tahsil edilir.

Müeyyide

Madde 15- Bu Karara istinaden uygulanan istisnaların gerçekleştirilmeyen ihracat taahhüdüne tekabül eden kısımları, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Vergi Resim Harç İstisnası Belgesinin iptal edilmesi halinde; belge kapsamında uygulanan istisnalar, 213 sayılı Kanun ve 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Kapatma esnasında ibraz edilen bilgi ve belgelerin gerçek dışı olduğunun anlaşılması durumunda, bu belge kapsamı ihracat, ihracat sayılan satış ve teslim veya döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyete tekabül eden istisnalar birinci fıkra hükümleri çerçevesinde geri alınır ve ilgililer hakkında kanuni işlem yapılır. İnceleme veya soruşturma sonucunda sahtecilik veya tahrifat fiili sabit olan belge sahibi firma adına 1 (bir) yıl süreyle Vergi Resim Harç İstisnası Belgesi düzenlenmez.

Bu Karar, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın ilgili genelgelerine uymayan, yanlış işlem yapan, belgelerin ilgiliye ait orijinal nüshasına gerekli meşruhatı kaydetmeden işlem yapan, yanıltıcı bilgi veren ve bu nedenlerden dolayı vergi kaybına veya verginin tahsilinde gecikmelere sebep olan kişiler, asıl borçludan alınamayan alacağın ödenmesinden müştereken ve müteselsilen sorumludur. Bu çerçevede amme alacağı, gecikme süresi de dikkate alınarak 213 sayılı Kanun ve 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Denetim

Madde 16- Müsteşarlık, bu Kararda belirtilen tedbirlerin uygulanmasına ilişkin her türlü denetimi ve düzenlemeyi yapabilir, ilgili firma, kamu kurum ve

kuruluşları ile kredi kuruluşlarından bilgi ve belge isteyebilir ve gerekli önlemleri alabilir.

Vergi, resim ve harç istisnaları ile ilgili işlemler; ihracatla ilgili işlem yapan tüm kamu kurum ve kuruluşları, bankalar (Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası dahil), özel finans kurumları, faktoring şirketleri, sigorta şirketleri, noterler ve diğer kuruluşlar tarafından bu Karar, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğler ve ilgili Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın ilgili genelgelerinde yer alan usul ve esaslar dahilinde yürütülür.

VI. Bölüm

Çeşitli Hükümler

Yetki

Madde 17- Müsteşarlık bu Karar hükümlerine istinaden, vergi, resim ve harç istisnaları ile ilgili usul ve esaslara ilişkin tebliğ çıkarmaya, izin ve talimat vermeye, özel ve zorunlu durumları inceleyip sonuçlandırmaya ve uygulamada ortaya çıkacak ihtilafları idari yoldan çözümlenmeye yetkilidir.

Uygulama

Madde 18- Bu Kararın yayımı tarihinden önceki mevzuat hükümlerine göre kullanılan belgesiz ihracat kredileri ile düzenlenen İhracatı Teşvik Belgeleri, Dahilde İşleme İzin Belgeleri ve Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgeleri kendi mevzuat hükümlerine tabidir. Ancak, henüz ihracat taahhüdü kapatılmamış belgeler ile belgesiz ihracat kredilerine bu Kararın lehe olan hükümleri uygulanabilir.

Geçici Madde 1- İhracat taahhüt sürelerinin bitiminden itibaren 30/6/2000 tarihine kadar yapılan ihracat; ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı amacıyla kullanılan ve henüz ihracat taahhütleri kapatılmamış kredi taahhütlerine sayılır. Kredi ile ilgili yapılan işlemler vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılır.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

Madde 19- 13/6/1994 tarihli ve 94/5782 sayılı Kararnamenin eki İhracatı Teşvik Kararının 4 üncü maddesi ek ve değişiklikleri ile birlikte yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 20- Bu Karar 1/1/2000 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 21- Bu Kararı Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı bulunduğu Devlet Bakanı yürütür.

2.10. 2003/6660 Sayılı BKK

(Resmî Gazete Tarihi ve Sayısı: 31.12.2013 – 25333)

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintileri hakkındaki ekli Kararın yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığı'nın 17/12/2003 tarihli ve 053939 sayılı yazısı üzerine, 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrasına göre, Bakanlar Kurulu'nca 22/12/2003 tarihinde kararlaştırılmıştır.

22/12/2003 Tarihli ve 2003/6660 Sayılı Kararnamenin Eki

Karar

Madde 1- Asgari vadesi bir yıl ve üzerinde olup, yurt dışından alınan döviz kredileri ve yatırım teşvik belgesi kapsamında kullanılan kredilerden; vade dolmadan önce krediyi kullananlar tarafından, kısmen veya tamamen sermaye artırımında kullanılmak suretiyle kapatılması veya sermaye artırımında kullanılmak üzere gerçek veya tüzel kişilere devir ve temlikinin yapılması halinde Kaynak Kullanımını Destekleme Fonuna kesinti yapılmaz.

Madde 2- Bu Kararda düzenleme yapılmayan hususlarda, mülga 12/5/1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Kararnamenin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonuna kesinti yapılmasına ilişkin hükümleri, 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesi uyarınca uygulanmaya devam olunur.

Madde 3- Bu Karar 15/12/2003 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4- Bu Kararı Maliye Bakanı yürütür.

2.11. 2004/7131 Sayılı BKK

(BU KARARNAMEDE 2008/13524 SAYILI KARARNAME İLE DEĞİŞİKLİK DAHİL)

(Resmî Gazete Tarihi ve Sayısı: 04.05.2004 – 25452)

Ekli "Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi İşletmelerinin Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Amacıyla KOSGEB Tarafından Uygun Koşullarda Finansal Destek Sağlanması Hakkında Karar"ın yürürlüğe konulması; Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın 15/8/2003 tarihli ve 1117 sayılı yazısı üzerine,

13/7/1956 tarihli ve 6802 sayılı Kanunun 33 üncü ve 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 22/3/2004 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi İşletmelerinin Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Amacıyla KOSGEB Tarafından Uygun Koşullarda

Finansal Destek Sağlanması Hakkında Karar

Amaç

Madde 1 — Bu Karar, KOSGEB tarafından uygun koşullarda finansal destek sağlanarak Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi İşletmelerinin üretim, kalite ve standartlarını artırmaları, istihdam yaratmaları, uluslararası düzeyde rekabet etmeleri ve ihracata yönelmelerini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2 — Bu Karar, 3624 sayılı Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı Kurulması Hakkında Kanunun 2'nci maddesinde tanımlanan Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi İşletmelerinin, sektörel veya ölçek nitelikleri KOSGEB tarafından belirlenmek kaydıyla finansman sorunlarının çözümüne yönelik olarak, yatırım, işletme sermayesi ve ihracata yönelik Türk Lirası veya döviz cinsinden kullanılacak kredilerin faiz giderlerinin KOSGEB'ce desteklenmesini kapsar.

Tanımlar

Madde 3 — (2008/13524 sayılı BKK ile değişik. Yürürlük: 26.04.2008) Bu Kararda geçen;

KOSGEB: Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığını,

Banka: Türkiye'de yerleşik şubesi bulunan yerli ve yabancı bankaları,³⁹⁶

KOBİ: 3143 sayılı Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesine dayanılarak yürürlüğe konulan yönetmelikte tanımlanan sanayi işletmelerini,³⁹⁷

ifade eder.

---

³⁹⁶ (2008/13524 sayılı BKK ile değişmeden önceki şekli) Banka: Türkiye Halk Bankası A.Ş., Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O., Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası A.Ş.'yi,

³⁹⁷ (2008/13524 sayılı BKK ile değişmeden önceki şekli) KOBİ : Küçük ve orta ölçekli sanayi işletmelerini,

Kaynağın oluşumu

Madde 4 — İhtiyaç duyulan finansal kaynağın miktarı ve şartları protokolde belirtilmek üzere KOSGEB ve işbirliği yapılacak Bankaca sağlanır.

KOSGEB tarafından tahsis edilecek kaynak KOSGEB'in yıllık bütçesi gözönüne alınarak KOSGEB tarafından her yıl belirlenir.

Kaynağın işleyişi

Madde 5 — KOSGEB ilgili bankalar ile yapılacak protokollerle belirlenecek miktarda faiz giderleri karşılığı olarak Türk Lirası ve döviz cinsinden gerekli kaynağı protokol yapılan bankada kendi adına açtıracağı hesaba aktarır.

Banka, aktarılan KOSGEB kaynağını günün şartlarına göre en uygun şekilde nemalandırır.

KOBİ'lere kullanılacak olan kredinin kaynağı bankalar tarafından sağlanır.

Küçük ve orta ölçekli sanayi işletmelerine bankadan kullanılacak yatırım, işletme sermayesi ve ihracata yönelik döviz ve Türk Lirası kredilerinin faiz giderlerinin KOSGEB'ce protokolde belirlenecek kısmının karşılığı, banka tarafından KOBİ'lere yansıtılmayarak KOSGEB hesabından karşılanır.

KOSGEB kaynağından küçük ve orta ölçekli sanayi işletmelerini desteklemek amacı ile KOSGEB'in banka ile yapacağı protokolde belirtilecek kredi faiz giderleri, geri dönüşümsüz KOSGEB desteği niteliğinde olup, KOSGEB veya banka tarafından KOBİ'lerden geri talep edilmez.

Bu Karar kapsamında KOBİ'lere kullanılacak krediler için bankalarla yapılacak protokollerde bankanın uygulayacağı komisyon ve diğer masraflar KOBİ'lerin lehine olacak şekilde KOSGEB ile banka arasında müştereken belirlenir ve banka tarafından belirlenenler dışında değişik isimler altında KOBİ'lerden masraf ve komisyon alınmaz.

Bu Kararın uygulanmasında oluşacak tereddüt ve ihtilaflarda KOSGEB'in görüşü doğrultusunda işlem yapılır.

KOSGEB finansman desteğinden KOBİ'lerin faydalanması ile ilgili usul ve esaslar KOSGEB'ce belirlenir ve banka ile yapılacak protokollerle uygulanır.

Kredi türü

Madde 6 — Yatırım ve işletme sermayesi kredileri Türk Lirası cinsinden, ihracat kredisi ise döviz ve/veya döviz karşılığı Türk Lirası cinsinden kullanılır.

Kredi üst limiti

Madde 7 — Yatırım, işletme sermayesi ve ihracat kredilerinin üst limiti 100.000 ABD Doları ve/veya karşılığı Türk Lirasını geçemez.

Kredilerin vadesi, faiz oranı ve geri dönüşü

Madde 8 — Kullanılacak kredilerin vadesi, faiz oranı ve 24 (yirmidört) ayı geçmeyecek şekilde geri dönüşü günün koşullarına uygun olarak, KOBİ'lerin lehine olacak şekilde yürürlükte bulunan cari faiz oranlarının altında olmak kaydıyla bankalarla yapılacak protokollerle belirlenir.

Kullanılacak kredinin türüne ve günün koşullarına uygun olarak geri ödemesiz dönem bankalarla yapılacak protokol ile belirlenir.

Başvuru, kredilerin onaylanması ve kullanılması

Madde 9 — Kredi talep eden KOBİ'ler ilk başvurularını ilgili bankanın şubelerine yaparlar. Banka, bankacılık mevzuatı çerçevesinde kredi tahsis işlemlerini gerçekleştirir.

Banka, uygun bulunduğu kredi taleplerini KOSGEB finansman desteğinden faydalandırılmak üzere KOSGEB onayına sunar.

KOSGEB'ce belirlenecek kriterler çerçevesinde değerlendirilecek başvurulardan uygun bulunanların sonuçları bankaya bildirilir ve bildirim tarih ve sırası esas alınarak KOBİ'lerin destekten faydalanması sağlanır.

Takip ve sorumluluk

Madde 10 — Kullanılacak kredilerin takibi ve tahsil sorumluluğu bankaya ait olup, banka kredinin takibinde temerrüt faizi, masraf, komisyon vb. ad altında KOSGEB'den hiçbir talepte bulunamaz.

Bu Karar'ın 4 üncü maddesi uyarınca tahsis edilen kaynak miktarının tamamının kullanıldığı anda kredi talepleri durdurulur. Bu durum KOBİ'lerin karşılanamayan kredi taleplerine müktesep hak teşkil etmez.

KOBİ'lerin kullandığı kredinin herhangi bir nedenle anapara geri ödemesinin yapılmaması durumunda KOSGEB'ce sağlanan finansman desteği durdurulur.

Madde 11 — Bu Karar kapsamında, KOSGEB ile banka arasında yapılacak protokoller çerçevesinde kullanılacak kredilerden;

a) Kaynak Kullanımını Destekleme Fonuna (KKDF) kesinti yapılmaz.

b) 6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 33 üncü maddesi uyarınca uygulanacak Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) nispeti (Türkiye Halk Bankası A.Ş. tarafından kullanılacak krediler hariç) % 1 (yüzdebir) oranında uygulanır.

Madde 12 — Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 13 — Bu Kararı, Sanayi ve Ticaret Bakanı yürütür.

2.12. 2004/7633 Sayılı BKK

(Resmî Gazete Tarihi ve Sayısı: 29.07.2004 – 25537)

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintileri hakkındaki ekli Kararın yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığı'nın 5/7/2004 tarihli ve 031698 sayılı yazısı üzerine, 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrasına göre, Bakanlar Kurulu'nca 26/7/2004 tarihinde kararlaştırılmıştır.

26/7/2004 Tarihli ve 2004/7633 Sayılı Kararnamenin Eki

Karar

Madde 1- Bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan diğer kredilerde Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi oranı, % 0 olarak tespit edilmiştir.

Madde 2- Bu Karar, yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Karar hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

2.13. 2004/7668 Sayılı BKK

(Resmî Gazete Tarihi ve Sayısı: 10.08.2004 – 25549)

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintileri hakkındaki ekli Kararın yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığı'nın 21/6/2004 tarihli ve 028526 sayılı yazısı üzerine, 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrasına göre, Bakanlar Kurulu'nca 21/7/2004 tarihinde kararlaştırılmıştır.

21/7/2004 Tarihli ve 2004/7668 Sayılı Kararnamenin Eki

Karar

Madde 1- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 7 nci maddesi uyarınca, İstanbul Altın Borsasında işlem görmek üzere anılan Kararın 2 nci maddesinde belirtilen özelliklere sahip işlenmemiş kıymetli madenlerin ithalinden, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi yapılmaz.

Madde 2- Petrol (petrol mahsulleri dahil), gübre, gübre hammaddesi, buğday ve arpa ile buğday ve arpanın Dahilde İşleme Rejimi kapsamında yurt içinde işlenmesi sonucu elde edilen ikincil işlem görmüş ürünlerin ithalatının finansmanı amacıyla kullanılacak krediler ve ithalat işlemlerinden Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi yapılmaz.

Madde 3- Bu Karar, 1/1/2004 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 4- Bu Kararı Maliye Bakanı yürütür.

2.14. 2004/7735 Sayılı BKK

(Resmî Gazete Tarih ve Sayısı: 15.08.2004 – 25554)

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintileri hakkındaki ekli Kararın yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığı'nın 10/8/2004 tarihli ve 037066 sayılı yazısı üzerine, 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesinin (a) fıkrasına göre, Bakanlar Kurulu'nca 10/8/2004 tarihinde kararlaştırılmıştır.

10/8/2004 Tarihli ve 2004/7735 Sayılı Kararnamenin Eki

Karar

Madde 1- Bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan tüketici kredilerinde (gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullanılan krediler) Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi oranı, %15 olarak tespit edilmiştir.

Madde 2- Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Karar hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

2.15. 2005/8391 Sayılı Dahilde İşleme Rejimi Kararı³⁹⁸

Birinci Bölüm

Amaç, Kapsam Ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Karar; Dünya piyasa fiyatlarından hammadde temin etmek suretiyle ihracatı artırmak, ihraç ürünlerine uluslararası piyasalarda rekabet gücü kazandırmak, ihraç pazarlarını geliştirmek ve ihraç ürünlerini çeşitlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2- Bu Karar; elde edilmesinde ithal girdi kullanılan işlem görmüş ürünün ihracı ile ihracat sayılan satış ve teslimlerin belirlenmesi, yönlendirilmesi ve geliştirilmesine ilişkin tedbirlerin düzenlenmesi ve yürütülmesini kapsar.

Tanımlar

Madde 3- (Değişik:R.G.-04/05/2012-28282) Bu Kararda geçen;

Bakanlık: Ekonomi Bakanlığını,

Topluluk: Avrupa Topluluğunu,

Üçüncü Ülke: Avrupa Topluluğuna üye ülkeler dışındaki ülkeleri,

Serbest Bölgeler: Türkiye Gümrük Bölgesi üzerindeki serbest bölgeleri,

Serbest Dolaşımda Bulunan Eşya: 4458 sayılı Gümrük Kanununun 18 inci maddesi hükmüne göre tümüyle Türkiye Gümrük Bölgesinde elde edilen ve bünyesinde Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki ülke veya topraklardan ithal edilen girdileri bulundurmayan veya şartlı muafiyet düzenlemelerine tabi tutulan eşyadan elde edilen ve tabi olduğu rejim hükümleri uyarınca özel ekonomik önem taşımadığı tespit edilen veya Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki ülke veya topraklardan serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutularak ithal edilen veya Türkiye Gümrük Bölgesinde yukarıda belirtilen eşyadan ayrı ayrı veya birlikte elde edilen veya üretilen eşyayı,

İşleme Faaliyeti: Eşyanın montajı, kurulması ve diğer eşya ile birleştirilmesi dahil olmak üzere işçiliğe tabi tutulması, işlenmesi, yenilenmesi, düzenli hale getirilmesi dahil olmak üzere tamir edilmesi ile işleme sırasında tamamen veya kısmen tüketilse dahi işlem görmüş ürünün

³⁹⁸ 27.01.2005 tarihli ve 25709 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

bünyesinde bulunmayan ancak, bu ürünün üretilmesini sağlayan veya kolaylaştıran önceden belirlenmiş bazı eşyanın kullanılmasını,

Elde Etmek: Eşyanın işleme faaliyetine tabi tutulmasını,

İşlem Görmüş Ürün: İşleme faaliyetleri sonucunda elde edilen asıl veya ikincil işlem görmüş ürünü,

Asıl İşlem Görmüş Ürün: Dahilde işleme rejimi kapsamında elde edilmesi amaçlanan ürünü,

İkincil İşlem Görmüş Ürün: İşleme faaliyetleri sonucunda elde edilen asıl işlem görmüş ürün dışındaki ürünü,

İthal Eşyası: İşlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile işlem görmüş ürünün bünyesinde yer almamakla birlikte çalışmasını sağlayan madde (yakıt ve yağ dahil) ya da hizmetin devamını sağlayan madde (yedek parça, vb.), ambalaj ve işletme malzemesini,

İşletme Malzemesi (Değişik:R.G.-14/05/2010-27581): İşleme faaliyetleri sırasında tamamen veya kısmen tüketilseler dahi, ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan ancak ürünün bünyesinde yer almayan ve sabit tesislerin çalışabilir durumda olmasını temin eden (enerji ve yakıt hariç), yatırım malı makine ve teçhizat niteliğinde olmayan malzemeyi,

Değişmemiş Eşya: İşlem görmemiş ithal eşyasını,

Tarım Ürünleri: İthalat Rejimi Kararının ilgili listelerinde yer alan ve toprakta veya yeni üretim teknikleri ve teknolojileri kullanarak topraksız ortamda yetiştirilen bitkisel ürünler, hayvancılık, balıkçılık ile diğer su ürünleri ve bunların ilk işleme tabi tutulmuş şekillerini,

İşlenmiş Tarım Ürünleri: İthalat Rejimi Kararının ilgili listesinde yer alan ve bünyesinde temel tarım ürünlerini (hububat, şeker ve süt) bulduran ürünleri,

Sanayi Ürünleri: Tarım Ürünleri ve işlenmiş tarım ürünleri dışındaki tüm ürünleri,

Fire: İşleme faaliyetleri sırasında özellikle kuruma, buharlaşma, sızma veya gaz kaçağı şeklinde yitirilen ve imha olan kısım ile ekonomik değerı olmayan atıkları,

Verimlilik Oranı: Belirli miktardaki eşyanın işlenmesi sonucunda elde edilen işlem görmüş ürünün miktarı veya yüzde oranını,

Döviz Kullanım Oranı (Değişik:R.G.-22/08/2010-27680): Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamındaki CIF ithal (yurt içi alımlar hariç) tutarının FOB ihrac tutarına (ikincil işlem görmüş ürünün serbest dolaşıma giriş rejimi hükümlerine göre ithalatının yapılması halinde bu ürünün gümrük kıymeti dahil) olan yüzde oranını,

Önceden İthalat: İşlem görmüş ürünün ihracından önce bu ürünün elde edilmesinde kullanılacak eşyanın ithalini,

Önceden İhracat: İthal eşyasının şartlı muafiyet sisteminde ithal edilmesinden önce, eşdeğer eşyadan elde edilmiş işlem görmüş ürünün ihrac edilmesini,

Eşdeğer Eşya: İşlem görmüş ürünün elde edilmesinde ithal eşyasının yerine kullanılan ve ithal eşyası ile asgari 8 (sekiz)'li bazda gümrük tarife istatistik pozisyonu, ticari kalite ve teknik özellikleri itibarıyla aynı kalite ve nitelikleri taşıyan serbest dolaşımda bulunan eşyayı,

Ticaret Politikası Önlemleri: İthalat Rejimi Kararının 4 üncü maddesinde belirtilen mevzuat çerçevesinde alınan önlemleri,

Vergi: Eşyanın ithali ve ihracında tahsili öngörülen vergi, resim, harç, fon ve benzeri-bütün mali yükleri,

Eşyanın Gümrükçe Onaylanmış Bir İşlem veya Kullanıma Tabi Tutulması: Eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulması, Türkiye Gümrük Bölgesi dışına yeniden ihracı veya serbest bölgelere ihracı, imhası veya gümrüğe terk edilmesini,

Gümrük Rejimi: Serbest dolaşıma giriş rejimi, transit rejimi, gümrük antrepo rejimi, dahilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi, geçici ithalat rejimi, hariçte işleme rejimi veya ihracat rejimini,

Dahilde İşleme İzin Belgesi: İhracat ile ihracat sayılan satış ve teslimlerde gümrük muafiyetli ithalat ve/veya yurt içi alımlara imkan sağlayan Bakanlıkça düzenlenen belgeyi,

Belge: Dahilde işleme izin belgesini,

Belge Süresi: Dahilde işleme izin belgesi üzerinde kayıtlı bulunan ve belge kapsamında ithalat ve/veya ihracat işlemlerinin gerçekleştirileceği ve tüm istisnaların uygulanacağı dönemi,

Belge Süresi Sonu: Belge süresi bitiminin rastladığı ayın son gününü,

Dahilde İşleme İzni: İhraç amacıyla gümrük muafiyetli ithalata imkan sağlayan ve gümrük idaresince verilen izni,

İzin: Dahilde işleme iznini,

İzin Süresi: Dahilde işleme izni üzerinde kayıtlı bulunan ve izin kapsamında ithalat ve/veya ihracat işlemlerinin gerçekleştirilerek tüm istisnaların uygulanacağı dönemi,

İzin Süresi Sonu: İzin süresi bitiminin rastladığı ayın son gününü,

Onaylanmış Kişi Statü Belgesi: Gümrük mevzuatı çerçevesinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca verilen belgeyi,

A.TR Dolaşım Belgesi: Türkiye veya Toplulukta serbest dolaşımında bulunan eşyanın Katma Protokolde öngörülen tercihli rejimden yararlanabilmesini sağlamak üzere, ihracatçı ülke yetkili kuruluşlarınca düzenlenip gümrük idaresince vize edilen belgeyi,

Menşe İspat Belgeleri (Değişik:R.G.-23/09/2006-26298): Türkiye'nin taraf olduğu anlaşmalar çerçevesinde tercihli rejimden yararlanmak üzere ihracatçı ülke yetkili kuruluşlarınca düzenlenip gümrük idaresince vize edilen ve malın menşeyini belirleyen EUR.1 dolaşım sertifikası, EUR-MED dolaşım sertifikası, EUR-MED fatura beyanı veya fatura beyanını,

Pan-Avrupa Menşe Kümülyasyonu: Avrupa'da, aynı menşe kurallarını havi Serbest Ticaret Anlaşmaları ile birbirlerine bağlanmış ülkeler arasında oluşturulan ve taraf ülkeler menşeli eşya kullanılarak elde edilen işlem görmüş ürünün Kümülyasyona tabi bir diğer ülkeye tercihli rejim kapsamında ithaline imkan sağlayan ticaret sistemini,

Pan-Avrupa-Akdeniz Menşe Kümülyasyonu (Değişik: R.G. - 23/09/2006 - 26298): Avrupa'da ve Akdeniz Havzasında, aynı menşe kurallarını havi Serbest Ticaret Anlaşmaları ile birbirlerine bağlanmış ülkeler arasında oluşturulan ve taraf ülkeler menşeli eşya kullanılarak elde edilen işlem görmüş ürünün Kümülyasyona tabi bir diğer ülkeye tercihli rejim kapsamında ithaline imkan sağlayan ticaret sistemini,

Tedarikçi Beyanı (Değişik:R.G.-23/09/2006-26298): A.TR dolaşım belgesi, EUR.1 dolaşım sertifikası veya EUR-MED dolaşım sertifikası ile birlikte kullanılan ve Türkiye ile Topluluk arasında ticarete konu Pan-Avrupa Menşe Kümülyasyonu veya Pan-Avrupa-Akdeniz Menşe Kümülyasyonu kapsamı eşyanın menşeyini gösteren belgeyi,

İmalatçı-ihracatçı: İşlem görmüş ürünün tamamını veya bir kısmını üreten ve bu ürünün ihracatını kendisi ve/veya aracı ihracatçı vasıtasıyla gerçekleştiren dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni sahibi firmayı,

ihracatçı: Yan sanayici firmaya ithal eşyasından işlem görmüş ürün ürettiren ve bu ürünün ihracatını kendisi ve/veya aracı ihracatçı vasıtasıyla

gerçekleştiren imalatçı olmayan dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni sahibi firmayı,

Yan Sanayici: Dahilde işleme izin belgesinde/dahilde işleme izninde taahhüt edilen ihraç ürününün tamamını ya da bir kısmını üreten, belgede/izinde kayıtlı ancak belge/izin sahibi olmayan firmayı,

Aracı İhracatçı: Dahilde işleme izin belgesinde/dahilde işleme izninde taahhüt edilen ihracatı, belge/izin sahibi firmadan tedarik ettiği şekliyle gerçekleştiren belge/izin sahibi olmayan firmayı,

Başlamış İşlem (Değişik: R.G.-14/05/2010-27581): Dahilde işleme rejimi kapsamında ithalata ve ihracata ilişkin gümrük beyannamesinin tescil edilmiş olmasını

ifade eder.

İkinci Bölüm

Dahilde İşleme Tedbirleri

Dahilde İşleme Tedbirleri

Madde 4- Bu tedbirler:

- Şartlı Muafiyet Sistemi,
- Geri Ödeme Sistemi'nden

oluşur.

Şartlı Muafiyet Sistemi

Madde 5- Şartlı muafiyet sistemi; dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan ve serbest dolaşımda bulunmayan hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşya, ambalaj ve işletme malzemesinin, Türkiye Gümrük Bölgesinde (serbest bölgeler hariç) yerleşik firmalarca, ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, vergisi teminata bağlanmak suretiyle ithal edilmesi ve ihracat taahhüdünün gerçekleşmesini müteakip, alınan teminatın iade edilmesidir. Bu kapsamda yapılacak işletme malzemesi ithalatında, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi tahsil edilir ve ticaret politikası önlemleri uygulanır.

(Değişik: R.G.-04/12/2012-28487) Dahilde işleme izin belgesi kapsamında işlem görmüş ürünün elde edilmesi için ithal eşyasının yerine eşdeğer eşya olarak, asgari 8 (sekiz)li bazda gümrük tarife istatistik

pozisyonu, ticari kalite ve teknik özellikleri itibarıyla aynı kalite ve nitelikleri taşıyan serbest dolaşımdaki eşya kullanılabilir. Ancak, eşdeğer eşya olarak kullanılan tarım ürünlerinin ithal eşyası ile ticari kalite, teknik özellik ve niteliği itibarıyla aynı olduğuna yönelik tespit, münhasıran 12 (oniki)'li bazda gümrük tarife istatistik pozisyonuna göre yapılır. Bakanlık, bu tespitin yapılmasına yönelik ilave şartlar getirmeye yetkilidir. Bu sistem çerçevesinde, dahilde işleme izin belgesi kapsamında önceden ihracat işleminden sonra ithalat yapılabileceği gibi, ithal eşyası ile serbest dolaşımdaki eşya birlikte de kullanılabilir. Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü), eşdeğer eşyanın kullanımına süresiz veya dönemsel olarak yasaklama veya kısıtlama getirilebilir. İthal eşyasının ithalinden önce eşdeğer eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünün ihracı halinde, buna tekabül eden ithalat belge süresi sonuna kadar yapılabilir. Bu kapsamda yapılacak ithalat esnasında katma değer vergisi dahil tüm vergiler (4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla) teminata bağlanır ve ticaret politikası önlemleri uygulanmaz. Önceden ihracat işleminden sonra buna tekabül eden oranda ithal edilen eşya, belge sahibi firma tarafından serbestçe kullanılabilir.

İşlem görmüş ürünün eşdeğer eşyadan elde edildiği durumlarda, gümrük işlemlerinde ithal eşyası eşdeğer eşya, eşdeğer eşya ise ithal eşyası olarak değerlendirilir. Önceden ihracat konusu işlem görmüş ürünün ihracat vergisine tabi eşdeğer eşyadan elde edilmesi halinde ise, bu eşyaya tekabül eden ithalatın yapılmasından sonra iade edilmek üzere ihracat vergisi kadar teminat alınır.

Ayrıca, dahilde işleme izin belgesi kapsamında ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul, değişmemiş eşya ve ambalaj malzemeleri birinci fıkra hükmüne göre ithal edilebileceği gibi, bu konuda yapılan düzenlemeler çerçevesinde yurt içinden de temin edilebilir. Dahilde işleme izin belgesi kapsamında ihraç edilmek üzere yurt içinden temin edilen eşya, bu Kararın uygulanması bakımından (3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla) ithal eşyası gibi değerlendirilir.

Ancak, yurt içinden temin edilen eşya için, bu Kararın ikincil işlem görmüş ürüne ve döviz kullanım oranına ilişkin hükümleri uygulanmaz. Ayrıca, yurt içinden temin edilen eşyanın belge süresi içerisinde işlem görmüş ürün olarak ihracatın gerçekleştirilmemesi halinde, bu Kararın 22 nci maddesinde belirtilen 2 (iki) kat para cezası uygulanmaz.

Dahilde işleme izin belgesi kapsamındaki yurt içi alımın, belge süresi içerisinde gerçekleştirilmesi gerekir. Ancak, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ hükümleri çerçevesinde işlem görmüş ürünün ihracatının gerçekleştirilmesinin belgelenmesi kaydıyla, süresi sona erse dahi dahilde işleme

izin belgesi kapsamında yurt içi alım yapılabilir ve bu alımlarda teminat aranmayabilir. Ayrıca, belge kapsamında yurt içi alımın yapılmasına imkan bulunmaması halinde, belgeye ek süre verilmek suretiyle ithalat yapılmasına izin verilebilir.

Teminat ve İndirimli Teminat Uygulaması

Madde 6- Şartlı muafiyet sistemi kapsamında yapılacak ithalattan doğan vergi, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde teminata tabidir.

Ancak;

a) A sınıfı onaylanmış kişi statü belgesi sahibi firmaların dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında yapacakları ithalatta, bu ithalattan doğan verginin %1'inin,

b) B sınıfı onaylanmış kişi statü belgesi sahibi firmaların dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında yapacakları ithalatta, bu ithalattan doğan verginin %5'inin,

c) C sınıfı onaylanmış kişi statü belgesi sahibi firmaların dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında yapacakları ithalatta, bu ithalattan doğan verginin %10'unun,

d) Onaylanmış kişi statü belgesi sahibi olmayan dış ticaret sermaye şirketleri ile sektörel dış ticaret şirketlerinin belge/izin müracaat tarihinden önceki takvim yılı içerisinde gerçekleştirdikleri ihracat kadar dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında yapacakları ithalatta, bu ithalattan doğan verginin %10'unun,

e) İmalatçı-ihracatçıların, belge/izin müracaat tarihinden önceki dört yıl içerisinde düzenlenmiş, ihracat taahhüdü kapatılmış, dahilde işleme izin belgeleri ve bu Kararın yayımı tarihinden sonra düzenlenen dahilde işleme izinleri kapsamında sanayi ürünleri için toplam 1 (bir) Milyon ABD Dolarından, tarım ve işlenmiş tarım ürünleri için toplam 500 (beşyüz) Bin ABD Dolarından az olmamak kaydıyla gerçekleştirdikleri ihracat kadar dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında yapacakları ithalatta, bu ithalattan doğan verginin %10'unun,

f) Son üç takvim yılı itibarıyla ihracatı her bir yıl için 5 (beş) Milyon ABD Dolarını geçen veya son beş takvim yılı itibarıyla ihracatı her bir yıl için 1 (bir) Milyon ABD Dolarını geçen ihracatçıların, belge/izin müracaat tarihinden önce dört yıl içerisinde düzenlenmiş, ihracat taahhüdü kapatılmış, dahilde işleme izin belgeleri ve bu Kararın yayımı tarihinden sonra düzenlenen dahilde işleme izinleri kapsamında sanayi ürünleri için toplam 1 (bir) Milyon ABD Dolarından, tarım ve işlenmiş tarım ürünleri için toplam 500 (beşyüz)

Bin ABD Dolarından az olmamak kaydıyla gerçekleştirdikleri ihracat kadar dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında yapacakları ithalatta, bu ithalattan doğan verginin %10'unun,

teminat olarak yatırılması kaydıyla, gümrük idaresince ithalatın gerçekleştirilmesine izin verilir.

İndirimli teminat uygulamasının hesaplanmasına ilişkin usul ve esaslar, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ ile belirlenir.

Bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ hükümleri çerçevesinde dahilde işleme izin belgesi kapsamında işlem görmüş ürünün ihracının belgelenmesini müteakip bu ürünün elde edilmesinde kullanılan eşyaya ilişkin verginin %10'unun teminat olarak yatırılması kaydıyla, ithalatın gerçekleştirilmesine gümrük idaresince izin verilir.

İndirimli teminat uygulanmasından doğabilecek amme alacağı (yurt içi teslimleri yapan kamu kurum ve kuruluşlarının alacakları dahil) ilgili firmalardan 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde tahsil edilir. Ayrıca, bu firmaların kamudan olan alacakları da teminat hükmündedir.

şartlı muafiyet sistemi kapsamında yapılan ithalatta uygulanan teminat oranı Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü), bu ithalattan doğan vergi tutarının 2 (iki) katına kadar artırılabilir.

(Ek: R.G.-04/12/2012-28487) İhracat sayılan satış ve teslimlere konu mamullerin üretiminde kullanılan ithali geçici veya kati anti-damping vergisi veya sübvansiyon vergisine tabi eşyanın ithalatında, geçici veya kati anti-damping vergisi veya sübvansiyon vergisi tahsil edilir.

Türkiye Gümrük Bölgesi Dışında veya Serbest Bölgelerde Yapılacak İşleme Faaliyeti

Madde 7- şartlı muafiyet sistemi kapsamında, işlem görmüş ürünün veya değişmemiş eşyanın tamamı ya da bir kısmı, hariçte işleme rejimi hükümleri çerçevesinde daha ileri düzeyde işlenmek üzere Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere geçici olarak ihraç edilebilir. Bu kapsamda işlem görmüş ürünün ithaline, hariçte işleme rejimi hükümlerine göre tahsili gereken vergi kadar teminat alınarak izin verilir.

Geri Ödeme Sistemi

Madde 8– (Değişik:R.G.-23/09/2006-26298) Geri ödeme sistemi; dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında serbest dolaşıma giren hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşya, ambalaj ve işletme malzemesinden elde edilen işlem görmüş ürünün ihracı

halinde, ithalat esnasında alınan verginin (işletme malzemesine ilişkin katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi hariç) geri ödenmesidir.

(Değişik: R.G.-8/10/2008-27018) Ancak, A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere ihraç edilecek işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılacak hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşyanın gümrük vergisi ile varsa toplu konut fonunun tahsil edilmesi ve diğer vergilerin teminata bağlanması suretiyle ithalatına izin verilebilir. Bu kapsamda yapılacak ithalat esnasında ilgili gümrük idarelerince, sadece şartlı muafiyet sistemi çerçevesinde yapılan ithalatta aranan bilgi ve belgeler aranır.

(Değişik: R.G.-8/10/2008-27018) Ayrıca, menşe ispat belgeleri eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere, Pan-Avrupa Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelere, Pan-Avrupa-Akdeniz Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelere veya Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış bir ülkeye ihraç edilecek işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılacak hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşyanın gümrük vergisi ile varsa toplu konut fonunun tahsil edilmesi ve diğer vergilerin teminata bağlanması suretiyle ithalatına izin verilebilir. Bu kapsamda yapılacak ithalat esnasında ilgili gümrük idarelerince, sadece şartlı muafiyet sistemi çerçevesinde yapılan ithalatta aranan bilgi ve belgeler aranır.

(Değişik: R.G.-23/09/2006-26298) Geri ödeme sisteminden yararlanmak için, dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni alınması ve eşyanın geri ödeme sistemi kapsamında olduğunun gümrük idaresince ithalat esnasında belgeye/izne ilişkin gümrük beyannamesine kaydedilmesi zorunludur. Ayrıca, dahilde işleme izin belgesi ile ilgili bilgiler gümrük beyannamesi üzerinde belirtilir ve belgenin bir örneği gümrük beyannamesine eklenir.

(Değişik: R.G.-23/09/2006-26298) Geri ödeme sisteminden, Avrupa Topluluğuna üye ülkeler menşeli tarım ürünleri ithalatı hariç olmak üzere;

a) İthal miktar kısıtlamalarına tabi olan,

b) Tercihli tarife ya da özel bir şartlı muafiyet düzenlemesinden kotalar dahilinde yararlanabilen,

c) Tarım politikası veya işlenmiş tarım ürünleriyle ilgili özel düzenlemeler çerçevesinde ithalat vergilerine tabi olan,

ç) İthal eşyasının serbest dolaşıma giriş beyanının kabulü esnasında, işlem görmüş ürünlerden parasal ihracat iadesine tabi olan,

eşya yararlandırılmaz.

(Değişik: R.G.-23/09/2006-26298) Ayrıca;

a) Bu maddenin ikinci fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, üçüncü ülke menşeli eşya kullanılarak elde edilen işlem görmüş ürünün A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere,

b) Bu maddenin üçüncü fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, üçüncü ülke menşeli eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünün menşe ispat belgeleri eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere,

c) Bu maddenin üçüncü fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış ülke menşeli olmayan eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünün menşe ispat belgeleri eşliğinde anlaşma imzalanmış ülkeye,

ç) Bu maddenin üçüncü fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, Pan-Avrupa Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkeler menşeli olmayan eşyadan elde edilen Kümülyasyona dahil işlem görmüş ürünün menşe ispat belgeleri eşliğinde Kümülyasyona taraf ülkelere,

d) Bu maddenin üçüncü fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, Pan-Avrupa-Akdeniz Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkeler menşeli olmayan eşyadan elde edilen Kümülyasyona dahil işlem görmüş ürünün menşe ispat belgeleri eşliğinde Kümülyasyona taraf ülkelere,

e) Serbest dolaşımında bulunan eşyadan üretilen işlem görmüş ürünün serbest bölgelere (serbest bölgelerden belge/izin süresi bitiminden itibaren 3 (üç) ay içerisinde (a) ila (d) bentlerinde belirtilen ülkeler haricinde bir ülkeye gerçekleştirilen satışlar hariç),

ihraç edilmesi halinde bu ihracat, geri ödeme sisteminden yararlandırılmaz.

Üçüncü Bölüm

Genel Hükümler

Müracaatların Değerlendirilmesi ve Belge/İzin Düzenlenmesi

Madde 9- Türkiye Gümrük Bölgesinde (serbest bölgeler hariç) yerleşik firmaların, dahilde işleme rejiminden yararlanmak için bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ hükümleri çerçevesinde dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni almaları gerekir. Bu çerçevede ibraz edilen bilgi ve belgeler, aksi sabit oluncaya kadar doğru kabul edilir.

Dahilde işleme izin belgesine/dahilde işleme iznine ilişkin müracaat;

a) İthal eşyasının işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanıldığıının tespitinin mümkün olması,

b) Türkiye Gümrük Bölgesindeki (serbest bölgeler hariç) üreticilerin temel ekonomik çıkarları ile Türk malı imajının olumsuz etkilenmemesi,

c) İşleme faaliyetinin, katma değer yaratan ve kapasite kullanımını artıran bir faaliyet olması yanında, işlem görmüş ürünün rekabet gücünü ve ihraç potansiyelini artıran koşullar yaratıyor olması,

d) Firmaların dahilde işleme izin belgeleri/dahilde işleme izinleri kapsamındaki performansları,

kriterleri çerçevesinde değerlendirilir.

İkinci fıkrada belirtilen kriterlere göre yapılacak değerlendirme sonucunda: ithal eşyası ve işlem görmüş ürünün (asıl ve ikincil işlem görmüş ürünler) asgari 8 (sekiz)'li bazda gümrük tarife istatistik pozisyonu, adı, verimlilik oranına göre belirlenen miktarı, değeri, belge/izin süresi, döviz kullanım oranı ve varsa yan sanayici belirlenerek, proje bazında dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni düzenlenir veya talep reddedilir.

Eşyanın fiyat, bulunabilirlik ve kalite yönünden yurt içinden temin edilmesinin mümkün olup olmaması dikkate alınarak, dahilde işleme izin belgesi kapsamındaki eşyanın kısmen veya tamamen ithalatına (yurt içi alımlar hariç) süresiz veya dönemsel olarak kısıtlama getirilebilir.

Dahilde işleme rejiminden yararlandırılmayacak haller, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ ile belirlenir.

(Değişik: R.G.-22/08/2010-27680) Döviz kullanım oranı;

a) Dahilde işleme izninde,

b) Bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ ile belirlenen bedelsiz ithalata ilişkin dahilde işleme izin belgesinde,

c) Dahilde işleme izin belgesi süresi sona erdikten veya ihracat taahhüdü kapatıldıktan sonra geri gelen işlem görmüş ürün için yeni bir dahilde işleme izin belgesi düzenlenmesi halinde yeni belgede,

d) Dahilde işleme izin belgesi kapsamındaki yurt içi alımlarda,

aranmaz.

(Değişik: R.G.-17/07/2009-27291) Dahilde işleme izin belgesi kapsamındaki döviz kullanım oranı bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğle belirlenir.

Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ihracat taahhüdünün azami %1'i oranında değişmemiş eşya ithalatına izin verilebilir. Ayrıca, belge/izin kapsamında ithaline izin verilecek işletme malzemesi değeri, ihracat taahhüdünün %2'sini geçemez. Ancak, doğal taşlar ile kıymetli maden ve taş ihraç taahhüdü içeren belgede/izinde, bu oran %10'a kadar tespit edilebilir.

Dahilde İşleme Rejimi Değerlendirme Kurulu

Madde 9/A- (Değişik: R.G. - 04/05/2012 - 28282) (1) Dahilde İşleme Rejimi Değerlendirme Kurulu, Ekonomi Bakanlığı İhracat Genel Müdürlüğü'nün bağlı bulunduğu müsteşar yardımcısının başkanlığında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığından genel müdür seviyesinde birer temsilci ve Ekonomi Bakanlığı İhracat, İthalat, Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye genel müdürleri ile Gelir İdaresi Başkanlığından bir başkan yardımcısı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden bir başkan yardımcısı ve Türkiye İhracatçılar Meclisinden bir başkan vekilinden teşekkül eder.

(2) Kurul başkanı görüşülecek konuların niteliğine göre istişari mahiyette olmak üzere, Kurul toplantılarına diğer bakanlık, kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum örgütleri, meslek birlikleri ve özel sektör temsilcilerini davet edebilir. Bu kişiler oylamaya katılamazlar.

(3) Kurul, aşağıda belirtilen konular ile Kurul başkanı tarafından belirlenecek diğer konular hakkında istişari nitelikte görüş verir ve önerilerde bulunur.

- a) Dahilde işleme rejiminden yararlanmayacak ürünler.
- b) İndirimli teminat uygulamasındaki oranlar.
- c) Sektör veya ürün bazında döviz kullanım oranları.
- ç) Dahilde işleme izin belgesi süreleri.
- d) Sektör veya ürün bazında eşdeğer eşya kullanımı.
- e) Dahilde işleme izin belgesi kapsamında tecil-terkin sistemi çerçevesinde yurtiçi alımlar.

(4) Kurulun çalışma usul ve esasları tebliğ ile belirlenir.

Belge/İzin Süreleri ve Ek Süreler

Madde 10- Dahilde işleme izin belgesinin/dahilde işleme izninin süresi sektörüne göre azami 12 (oniki) aya kadar tespit edilebilir.

Ancak, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ ile belirlenen faaliyet ve/veya ürünlerin ihracına ilişkin düzenlenen belgelerin/izinlerin süresi, proje süresi kadar tespit edilebilir.

Sürenin başlangıcı, dahilde işleme izin belgesinin/dahilde işleme izninin tarihidir. Süre sonu ise, belge/izin süresi (ek süre, haklı ve mücbir sebep ile fevkalade hallere ilişkin süreler dahil) bitiminin rastladığı ayın son günüdür.

Dahilde işleme izin belgesi kapsamında ilk ithalatın yapıldığı tarih esas alınmak suretiyle belge süresi azami 3 (üç) ay uzatılır. Ayrıca, firmanın belgeli performansı dikkate alınarak dahilde işleme izin belgesine verilecek ek süreler, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ ile belirlenir.

Haklı ve Mücbir Sebep ile Fevkalade Haller

Madde 11- Bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğle belirlenen haklı ve mücbir sebep ile fevkalade hallerin belge/izin süresi içerisinde meydana gelmesi halinde, dahilde işleme izin belgesine/dahilde işleme iznine ilave süre verilebilir. Haklı ve mücbir sebep ve fevkalade hallere istinaden belgeye/izne verilecek ilave süre, haklı ve mücbir sebep ile fevkalade hal süresi dikkate alınarak belirlenir.

Mücbir sebep ile fevkalade haller nedeniyle; dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ihracat taahhüdü aranmayacak veya bu durumda yeni ithalata izin verilecek haller ile ithal edilen eşyanın dahilde işleme rejiminden yararlanma koşullarına sahip başka bir firma adına düzenlenen belgeye/izne devredilmesine ilişkin usul ve esaslar, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ ile belirlenir.

Şartlı muafiyet sistemi kapsamında haklı sebebe ilişkin verilecek ek süre içerisinde, belge/izin kapsamında alınacak teminat tutarı 2 (iki) katına kadar artırılabilir.

Belge/İzin Revizesi

Madde 12- Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni, ilgili firma tarafından gerekli bilgi ve belgelerle müracaat edilmesi kaydıyla, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ hükümleri çerçevesinde revize edilebilir.

İhracatın Gerçekleştirilmesi

Madde 13- (Değişik:R.G.-23/09/2006-26298) İhracatın gerçekleştirilmesi, dahilde işleme izin belgesinde/dahilde işleme izninde ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünün, bu Karar ile ihracat rejimi ve gümrük mevzuatı hükümleri çerçevesinde Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere ihraç edilmesidir.

Ancak, birinci fıkra hükmüne istinaden şartlı muafiyet sistemi çerçevesinde belge/izin süresi içerisinde serbest bölgelere gerçekleştirilen ihracata konu eşyanın, belge/izin süresi bitiminden itibaren 3 (üç) ay içerisinde serbest bölgelerden başka bir ülkeye satışının yapıldığının, Yatırım Teşvik Belgesi veya bir başka belge/izin kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine ithalatının yapıldığının, serbest bölgelerde bulunan tesislerin yapımında kullanıldığının, serbest bölgelerde bulunan tesislerde makine-teçhizat, demirbaşaya kayıtlı eşya veya bunların parçası olarak kullanıldığının, serbest bölgelerde yerleşik gemi inşa faaliyetinde bulunan firmalara gemi inşasında kullanılmak üzere tesliminin yapıldığının, serbest bölgelerden gümrük hattı dışı eşya satış mağazalarına satışının yapıldığının veya serbest bölgelerden kara, deniz ve hava taşıtlarına kumanya olarak tesliminin yapıldığının tevsiki kaydıyla, belge/izin ihracat taahhüdü kapatılır.

Ayrıca, birinci fıkra hükmüne istinaden geri ödeme sistemi çerçevesinde belge/izin süresi içerisinde serbest bölgelere gerçekleştirilen ihracata konu eşyanın, belge/izin süresi bitiminden itibaren 3 (üç) ay içerisinde serbest bölgelerden başka bir ülkeye satışının yapıldığının (bu Kararın 8 inci maddesi hükümleri çerçevesinde), serbest bölgelerde bulunan tesislerin yapımında kullanıldığının, serbest bölgelerde bulunan tesislerde makine-teçhizat, demirbaşaya kayıtlı eşya veya bunların parçası olarak kullanıldığının, serbest bölgelerde yerleşik gemi inşa faaliyetinde bulunan firmalara gemi inşasında kullanılmak üzere tesliminin yapıldığının, serbest bölgelerden gümrük hattı dışı eşya satış mağazalarına satışının yapıldığının veya serbest bölgelerden kara, deniz ve hava taşıtlarına kumanya olarak tesliminin yapıldığının tevsiki kaydıyla, belge/izin ihracat taahhüdü kapatılır.

İhraç bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin esaslar kambiyo mevzuatı hükümlerine tabidir. İhraç bedelleri, döviz olarak veya mal olarak getirilebilir. Ancak, ihraç bedelinin mal olarak getirilmesi halinde, bu mallar dış ticaret mevzuatı hükümlerine tabidir.

Gümrük İdaresince Yapılacak İşlemler

Madde 14- Gümrük idaresince, dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamındaki işlemler; bu Karar, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğler, genelgeler, talimatlar ve belgenin özel şartlar

bölümünde belirtilen hususlar ile ihracat rejimi ve gümrük mevzuatı hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilir.

Gözetim ve Korunma Önlemlerine Tabi Eşya

Madde 15- Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ithali gözetim ve korunma önlemlerine tabi eşyanın serbest dolaşıma girebilmesi için, ithal tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan gözetim ve korunma önlemlerinin uygulanması zorunludur.

- Aksi takdirde, bu eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünün, üçüncü ülkelere ihracı ya da gümrük idaresi gözetiminde imhası gerekir.

Ancak, dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere ihraç edilen işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan eşyanın bu ülkelere gözetim ve korunma önlemlerine tabi olmaması halinde, bu eşya ile ilgili olarak gözetim ve korunma önlemleri uygulanmaz.

Telafi Edici Verginin Ödenmesi

Madde 16- (Değişik: R.G.-23/09/2006-26298) Şartlı muafiyet sistemi kapsamındaki sanayi ürünlerinin A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere ihracatında; işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan üçüncü ülke menşeli hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşyaya ilişkin vergi, kaynak ülkelerle varolan anlaşmalardaki lehte hükümler saklı kalmak kaydıyla ödenir.

(Değişik: R.G.-08/10/2008-27018) Şartlı muafiyet sistemi kapsamındaki işlenmiş tarım ürünlerinin A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere ihracatında, 1/2007 sayılı Türkiye-AT Ortaklık Konseyi Kararı hükümleri saklı kalmak kaydıyla, bu ürünlerin elde edilmesinde üçüncü ülke menşeli sanayi ürünü kullanılmışsa buna ilişkin vergi; işlenmiş tarım ürünü kullanılmış ise bu ürünlerdeki sanayi payına ilişkin vergi ödenir.

(Değişik: R.G.-23/09/2006-26298) Anlaşma ile belirlenen menşe kuralının sağlanması ve bir menşe ispat belgesinin düzenlenmesi kaydıyla, şartlı muafiyet sistemi kapsamında ülkemizde doğmuş ve büyütülmüş canlı hayvanlar ile avlanma ve balıkçılık faaliyetlerinden elde edilen ürünler ve bunlardan elde edilen ürünler hariç olmak üzere, tarım ürünlerinin Avrupa Topluluğuna üye ülkelere ihracatında; bu ürünlerin elde edilmesinde kullanılan üçüncü ülke menşeli hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşyaya ilişkin vergi tahsil edilir.

(Değişik: R.G.-23/09/2006-26298) Anlaşma ile belirlenen menşe kuralının sağlanması ve bir menşe ispat belgesinin düzenlenmesi kaydıyla,

şartlı muafiyet sistemi kapsamında, ülkemizde doğmuş ve büyütülmüş canlı hayvanlar ile avlanma ve balıkçılık faaliyetlerinden elde edilen ürünler ve bunlardan elde edilen ürünler hariç olmak üzere, Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış bir ülkeye gerçekleştirilen ihracatta; işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan ve bu ülke menşeli olmayan hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşyaya ilişkin vergi, ilgili anlaşmanın lehte hükümleri saklı kalmak kaydıyla ödenir. Ancak, Pan-Avrupa Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelerden menşe ispat belgeleri veya tedarikçi beyanı eşliğinde ithal edilen eşya kullanılarak elde edilen Kümülyasyona dahil işlem görmüş ürünün, menşe ispat belgeleri veya tedarikçi beyanı eşliğinde tekrar Kümülyasyona taraf ülkelerden birine ihraç edilmesi durumunda, ithalat rejiminde belirtilen oranda verginin tahsili aranmaksızın ilgili gümrük idaresince ihracata izin verilir. Diğer taraftan, Pan-Avrupa-Akdeniz Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelerden menşe ispat belgeleri veya tedarikçi beyanı eşliğinde ithal edilen eşya kullanılarak elde edilen Kümülyasyona dahil işlem görmüş ürünün, menşe ispat belgeleri veya tedarikçi beyanı eşliğinde tekrar Kümülyasyona taraf ülkelerden birine ihraç edilmesi durumunda da, ithalat rejiminde belirtilen oranda verginin tahsili aranmaksızın ilgili gümrük idaresince ihracata izin verilir.

(Değişik: R.G.-08/04/2008-26841) Şartlı muafiyet sistemi kapsamında, işlem görmüş ürünlerin A.TR dolaşım belgesi eşliğinde veya menşe ispat belgeleri eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere ihracatında; işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan üçüncü ülke menşeli hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşyaya ilişkin verginin aynı ithal eşyası için Toplulukta uygulanan vergiden yüksek olması halinde, tarım ürünleri ile 1/95 sayılı Avrupa Topluluğu-Türkiye Ortaklık Konseyi Kararı kapsamında ürünler hariç olmak üzere, Toplulukta uygulanan vergi ödenir.

(Değişik: R.G.-23/09/2006-26298) Şartlı muafiyet sistemi kapsamında serbest bölgelere gerçekleştirilen ihracata konu eşyanın belge/izin süresi bitiminden itibaren 3 (üç) ay içerisinde serbest bölgelerden A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere veya menşe ispat belgeleri eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere, Pan-Avrupa Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelere, Pan-Avrupa-Akdeniz Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelere veya Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış bir ülkeye satışı halinde; birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralardaki hükümler çerçevesinde telafi edici verginin tahsili aranır.

(Değişik: R.G.-23/09/2006-26298) Bu madde hükmü çerçevesinde ödenmesi gereken vergi, serbest bölgelerden gerçekleştirilen satışlar dahil ihracata ilişkin gümrük beyannamesinin tescil tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru ve bu tarihte ithalat rejiminde belirtilen gümrük vergisi ve varsa toplu konut fonu üzerinden hesaplanarak ihracat esnasında ödenir. Ancak, belge kapsamında önceden ihracat işleminden

sonra ithalat yapılması durumunda, bu vergi serbest bölgelerden gerçekleştirilen satışlar dahil önceden ihracata ilişkin gümrük beyannamesinin tescil tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru ve bu tarihte ithalat rejiminde belirtilen gümrük vergisi ve varsa toplu konut fonu üzerinden hesaplanarak, önceden ihracata tekabül eden ithalatın yapılması esnasında ödenir. Tahsil edilen telafi edici vergi bütçeye irat kaydedilir.

(Değişik: R.G.-23/09/2006-26298) İşlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan vergiye konu eşyanın tespitinde firma beyanı esas alınır. Aksine bir durumun tespiti halinde, ödenmeyen ya da eksik ödenen telafi edici vergi, yedinci fıkrada belirtilen ödemenin yapılması gereken tarih itibarıyla 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

(Değişik: R.G.-23/09/2006-26298) Elde edilmesinde üçüncü ülke menşeli eşya kullanılan ve Avrupa Topluluğuna üye ülkelere ihraç edilen her türlü harp araç, gereç, teçhizat, makine, cihaz ve sistemleri ile bunların yapım, bakım ve onarımlarında kullanılacak yedek parçalar için telafi edici vergi aranmaz.

Verginin Geri Verilmesi

Madde 17- Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ödenmemesi gerektiği halde ödenmiş olduğu belirlenen vergi, ilgili firmanın talebi üzerine 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu hükümleri çerçevesinde nakden geri verilir.

Kısmi Teminat İadesi

Madde 18- Şartlı muafiyet sistemi kapsamında ithal edilen eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünün ihraç edilmesi halinde, ilgili firmanın belge/izin süresi içerisinde talebi üzerine, ithalat esnasında alınan teminatlar gerçekleşen ihracata tekabül eden oranda iade edilir. Ancak, iade edilen teminat tutarı, belge/izin kapsamında alınması gereken toplam verginin %90'ını geçemez.

İhracat Taahhüdünün Kapatılması

Madde 19- Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni sahibi firmaların, belge/izin ihracat taahhüdünü kapatmak için, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ hükümleri çerçevesinde müracaat etmeleri gerekir. Aksi takdirde, bu belge/izin müeyyide uygulanarak resen kapatılır.

(Değişik: R.G.-14/05/2010-27581) Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni ihracat taahhüdü, belgede/izinde belirtilen şartlar da dikkate alınmak suretiyle, dahilde işleme rejimi hükümleri çerçevesinde eşdeğer

eşya ve/veya ithal eşyasından elde edilen işlem görmüş ürün ile değişmemiş eşyanın başlamış işlemler dahil olmak üzere ihraç edildiğinin tespiti kaydıyla kapatılır.

Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni ihracat taahhüdü, belge/izin sahibi firma ve/veya aracı ihracatçı firma tarafından gerçekleştirilen ihracat ile kapatılır. Ancak, Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü) aracı ihracatçı kullanımına kısıtlama getirilebilir.

(Değişik: R.G.-04/12/2012-28487) Şartlı muafiyet sistemi kapsamında ithal edilen eşya, belge/izin süresi içerisinde, ticaret politikası önlemlerinin uygulanması, eşyanın gümrük idaresince yerinde tespiti (eşyanın muayenesine ilişkin gümrük mevzuatı hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası ile A ve B sınıfı onaylanmış kişi statüsü belgesine sahip firmaların eşyaları hariç olmak üzere), eşyanın ithali için öngörülen dış ticarete teknik düzenlemeler ve standardizasyon mevzuatı dahil diğer işlemlerin tamamlanması ve kanunen ödenmesi gereken vergilerin tahsili kaydıyla 4458 sayılı Gümrük Kanununun 114 üncü maddesinin birinci fıkrası ile 207 nci maddesi hükmüne göre serbest dolaşıma girebilir. Bu durumda serbest dolaşıma giren eşyaya tekabül eden ihracatın gerçekleştirilmesi aranmaz.

Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ithal edilen eşyanın veya işlem görmüş ürünün, gümrük mevzuatı çerçevesinde gümrük idaresi gözetiminde imhası, gümrüğe terk edilmesi veya mahrecine iadesi hallerinde, bu eşyaya tekabül eden ihracatın gerçekleştirilmesi aranmaz.

Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ithal edilen eşyadan elde edilen ikincil işlem görmüş ürünün, belge/izin ihracat taahhüdünün kapatılmasından önce gümrük mevzuatı çerçevesinde gümrük idaresi gözetiminde imhası, gümrüğe terk edilmesi, çıkış hükmünde gümrüğe teslimi veya serbest dolaşıma giriş rejimi hükümlerine göre ithali hallerinde, bu ürünün ihracatının gerçekleştirilmesi aranmaz. İkincil işlem görmüş ürünün serbest dolaşıma giriş rejimine göre ithaline ilişkin usul ve esaslar, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğle belirlenir.

(Değişik: R.G.-17/07/2009-27291) Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünün dahilde işleme izin belgesi sahibi firmalara yurt içinde teslimi ile belge/izin kapsamında ihraç edilen eşyaların alıcısı tarafından kabul edilmemesi halinde yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esaslar, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğle belirlenir.

(Değişik: R.G.-08/10/2008-27018) Şartlı muafiyet sistemi çerçevesindeki dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında, A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere veya

menşe ispat belgeleri eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere, Pan-Avrupa Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelere, Pan-Avrupa-Akdeniz Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelere veya Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış bir ülkeye işlem görmüş ürünün ihraç edilmesi halinde, bu ürünün elde edilmesinde kullanılan eşyaya ilişkin varsa telafi edici verginin, bu Kararın 16 ncı maddesi hükmüne istinaden her bir ihracata ilişkin gümrük beyannamesi bazında ödendiğine dair bilgi ve belgelerin tevsiki aranır. Belge/izin kapsamında telafi edici verginin fazla ödendiği ihracata ilişkin gümrük beyannameleri ile telafi edici verginin eksik ödendiği ihracata ilişkin gümrük beyannamelerinin birlikte bulunduğu durumlarda, eksik ödenen ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri dikkate alınarak hesaplanan telafi edici vergiye ilişkin kısmın, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 211 inci maddesi saklı kalmak kaydıyla, fazla ödenen telafi edici vergiye ilişkin kısımdan düşülmesi suretiyle taahhüt kapatma işlemi tekemmül ettirilir. Ancak, ilgili ihracata ilişkin gümrük beyannamesi kapsamında eksik ödenen ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri dikkate alınarak hesaplanan telafi edici verginin eksikliği tamamlanamamışsa, taahhüt kapatma işleminin tekemmül ettirilebilmesi için eksik kısmın ilgili ihracata ilişkin gümrük beyannamesi kapsamında yatırıldığına ilişkin bilgi ve belgelerin tevsiki aranır.

Ihracat taahhüdünün kapatılmasını müteakip, dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında alınan teminat veya vergi, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğle belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde ilgili firmaya geri verilir.

(Değişik: R.G.-17/07/2009-27291) Dahilde izin belgesi kapsamındaki döviz kullanım oranının belge ihracat taahhüdünün kapatılması esnasında aranmayacağı haller, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğle belirlenir.

Ihracatın Gerçekleştirilmemesi

Madde 20- (Değişik: R.G.-23/09/2006-26298) Bu Kararın 15 inci maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla, şartlı muafiyet sistemi kapsamında ithal edilen ancak belge/izin süresi içerisinde işlem görmüş ürün olarak belge/izin şartlarına uygun şekilde Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere (belge/izin süresi bitiminden itibaren 3 (üç) ay içerisinde serbest bölgelerden başka bir ülkeye satışının yapıldığının, Yatırım Teşvik Belgesi veya bir başka belge/izin kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine ithalatının yapıldığının, serbest bölgelerde bulunan tesislerin yapımında kullanıldığının, serbest bölgelerde bulunan tesislerde makine-teçhizat, demirbaşaya kayıtlı eşya veya bunların parçası olarak kullanıldığının, serbest bölgelerde yerleşik gemi inşa faaliyetinde bulunan firmalara gemi inşasında kullanılmak üzere tesliminin yapıldığının, serbest bölgelerden gümrük hattı dışı eşya satış mağazalarına satışının yapıldığının veya serbest bölgelerden kara, deniz ve hava taşıtlarına kumanya olarak tesliminin yapıldığının tevsik

edilememesi halinde) ihracatı gerçekleştirilemeyen ithal eşyasına ilişkin alınmayan vergi, 22 nci madde hükümlerine göre tahsil edilir.

Geri ödeme sistemi kapsamında ithal edilen ancak belge/izin süresi içerisinde işlem görmüş ürün olarak belge/izin şartlarına uygun şekilde Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere (belge/izin süresi bitiminden itibaren 3 (üç) ay içerisinde serbest bölgelerden başka bir ülkeye satışının yapıldığının (bu Kararın 8 inci maddesi hükümleri çerçevesinde), serbest bölgelerde bulunan tesislerin yapımında kullanıldığının, serbest bölgelerde bulunan tesislerde makine-teçhizat, demirbaşaya kayıtlı eşya veya bunların parçası olarak kullanıldığının, serbest bölgelerde yerleşik gemi inşa faaliyetinde bulunan firmalara gemi inşasında kullanılmak üzere tesliminin yapıldığının, serbest bölgelerden gümrük hattı dışı eşya satış mağazalarına satışının yapıldığının veya serbest bölgelerden kara, deniz ve hava taşıtlarına kumanya olarak tesliminin yapıldığının tevsik edilememesi halinde) ihracatı gerçekleştirilemeyen ithal eşyasına ilişkin alınan vergi iade edilmez.

Bu Kararın 19 uncu maddesinin altıncı fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, ikincil işlem görmüş ürünün ihraç edilmemesi halinde, ithal eşyasına ilişkin beyannamenin tescil tarihindeki kur ve vergi oranı veya asıl işlem görmüş ürünün ihraç edilen kısmı oranında ikincil işlem görmüş ürünün serbest dolaşıma girişine ilişkin beyannamenin tescil tarihindeki kur ve vergi oranı esas alınarak hesaplanan verginin, ilgili gümrük idaresine yatırıldığının tevsiki aranır. Aksi takdirde, 22 nci madde hükümlerine göre işlem yapılır.

Geri ödeme sistemi çerçevesinde düzenlenen dahililde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğu'na üye ülkelere veya menşeye ispat belgeleri eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere, Pan-Avrupa Menşeye Kümülyasyonuna taraf ülkelere, Pan-Avrupa-Akdeniz Menşeye Kümülyasyonuna taraf ülkelere veya Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış bir ülkeye işlem görmüş ürün olarak ihraç edilmek üzere ithal edilen ancak süresi içerisinde ihracatı gerçekleştirilmeyen eşyaya ilişkin daha önce alınmayan vergi, 22 nci madde hükümlerine göre tahsil edilir.

Belgenin/İznin İptali

Madde 21- (Değişik: R.G. - 14/05/2010 - 27581) Firmanın talep etmesi halinde, kullanılmayan dahililde işleme izin belgesi iptal edilir.

Bu Karar ve bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ hükümleri çerçevesinde dahililde işleme izin belgesinin/dahilde işleme izninin düzenlenmesine veya revizesine dayanak teşkil etmek üzere ibraz edilmesi gereken bilgi ve belgeler ile belge/izin kapsamında yapılan işlemlerin gerçek dışı olduğunun veya gerçeği yansıtmadığının yahut belgenin/iznin sahtesinin

düzenlendiğinin veya üzerinde tahrifat yapıldığının tespiti halinde, bu Kararın 23 üncü maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla ilgili belge/izin iptal edilir ve ilgililer hakkında kanuni işlem yapılır. Ayrıca, bu belge/izin sahibi firma adına düzenlenmiş ve düzenlenecek olan belgeler/izinler kapsamında belirtilen tespitın yapılmasını müteakiben 1 (bir) yıl süreyle yapılacak tüm ithalat işlemlerinde (bu firmanın belirtilen tespitın yapıldığı tarihten sonra bir başka firmanın belgesine yan sanayici olarak eklenmesi dahil), bu Kararın 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, indirimli teminat uygulanmaz.

İptal edilen belge/izin ile ilgili olarak, 22 nci madde hükümlerine göre işlem yapılır.

Dahilde İşleme Tedbirlerine Uyulmaması

Madde 22- (Değişik: R.G.-23/09/2006-26298) Dahilde işleme tedbirlerini, dahilde işleme rejimi ve belgede/izinde belirtilen esas ve şartlara uygun olarak yerine getirmeyenlerden;

a) Şartlı muafiyet sistemi kapsamında ithal edilen ve Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere ihracatı gerçekleştirilmeyen eşyanın ithali esnasında alınmayan vergi,

b) Şartlı muafiyet sistemi kapsamında ithal edilen ve serbest bölgelere gerçekleştirilen ihracata konu eşyanın, belge/izin süresi bitiminden itibaren 3 (üç) ay içerisinde başka bir ülkeye satışının yapılmaması, Yatırım Teşvik Belgesi veya bir başka belge/izin kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine ithalatının yapılmaması, serbest bölgelerde bulunan tesislerin yapımında kullanılmaması, serbest bölgelerde bulunan tesislerde makine-teçhizat, demirbaşaya kayıtlı eşya veya bunların parçası olarak kullanılmaması, serbest bölgelerde yerleşik gemi inşa faaliyetinde bulunan firmalara gemi inşasında kullanılmak üzere tesliminin yapılmaması, serbest bölgelerden gümrük hattı dışı eşya satış mağazalarına satışının yapılmaması veya serbest bölgelerden kara, deniz ve hava taşıtlarına kumanya olarak tesliminin yapılmaması durumunda, bu kapsamdaki ithalat esnasında alınmayan vergi,

c) Belge/izin kapsamında izin verilen miktarın üzerinde ithalat yapılması halinde, bu kısma tekabül eden ithalattan doğan vergi,

ç) **(Değişik: R.G.-17/07/2009-27291)** Döviz kullanım oranının aranmayacağı haller haricinde, belge kapsamında ithal edilen eşyanın tamamı ihraç edilen işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılmış olsa dahi döviz kullanım oranının bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğle belirlenen oranları geçmesi halinde, bu oranı aşan kısma tekabül eden ithalatla ilgili alınmayan vergi,

d) Belge/izin kapsamında ithal edilen işletme malzemesinin CIF ithal tutarının, gerçekleşen FOB ihrac tutarının %2 (doğal taşlar ile kıymetli maden ve taş ihrac taahhüdü içeren belgelerde %10)'sinden fazla olması halinde, bu oranı aşan kısma tekabül eden ithalatla ilgili alınmayan vergi,

e) Belge/izin kapsamında ithal edilen değışmemiş eşyanın CIF ithal tutarının, gerçekleşen FOB ihrac tutarının %1'inden fazla olması halinde, bu oranı aşan kısma tekabül eden ithalatla ilgili alınmayan vergi,

f) Geri ödeme sistemi çerçevesinde düzenlenen belge/izin kapsamında A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere veya menşee ispat belgeleri eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere, Pan-Avrupa Menşee Kümülyasyonuna taraf ülkelere, Pan-Avrupa-Akdeniz Menşee Kümülyasyonuna taraf ülkelere veya Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış bir ülkeye işlem görmüş ürün olarak ihrac edilmek üzere ithal edilen ancak süresi içerisinde ihracatı gerçekleştirilmeyen eşyaya ilişkin alınmayan vergi,

g) Dahilde işleme izin belgesinin/dahilde işleme izninin iptal edilmesi halinde, belge/izin kapsamında varsa alınmayan vergi,

ğ) Dahilde işleme izin belgesinin/dahilde işleme izninin resen kapatılması halinde, belge/izin kapsamında varsa alınmayan vergi,

ithal tarihi itibarıyla 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir. Ayrıca, ithal edilen ve süresi içerisinde ihracatı gerçekleştirilmeyen eşya için 4458 sayılı Kanunun 238 inci maddesi hükmü çerçevesinde gümrük vergilerinin 2 (iki) katı para cezası alınır.

Birinci fıkra hükmü çerçevesinde vergisi ve cezaları ödenen eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulmasının talep edilmesi halinde, ticaret politikası önlemlerinin uygulanması ve eşyanın ithali için öngörülen dış ticarete teknik düzenlemeler ve standardizasyon mevzuatı dahil diğer işlemlerin tamamlanması şartı aranır. Aksi takdirde, bu eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimi dışındaki gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması gerekir.

Dahilde İşleme Rejiminde Sağlanan Hakların Kötüye Kullanımı

Madde 23- (Değişik: R.G.-14/05/2010-27581) Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının denetim birimleri ile Bakanlık ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca yapılan inceleme, denetim ve soruşturma sonucunda, gümrük beyannamesi ve eki belgelerin sahte olduğunun veya üzerinde tahrifat yapıldığının ya da gerçeği yansıtmadığının tespiti halinde;

a) Bu gümrük beyannamesi dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni ihracat taahhüdünün kapatılmasında kullanılamaz.

b) İhracat taahhüdünün kapatılmasında kullanılmış olması veya kullanılmak üzere ibraz edilmesi halinde veya sahteciliğin belge ihracat taahhüdünün kapatma müracaatından önce tespiti halinde bu beyanname kapsamı ihracata tekabül eden ithalata ilişkin vergi, bu Kararın 22 nci maddesi hükümleri çerçevesinde tahsil edilir ve ilgililer hakkında kanuni işlem yapılır.

c) Bu gümrük beyannamesinde kayıtlı dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni sahibi firma adına ve/veya aracı ihracatçı firma adına düzenlenmiş ve düzenlenecek olan belgeler/izinler kapsamında belirtilen tespitin Bakanlığa (İhracat Genel Müdürlüğü) intikalini müteakiben 1 (bir) yıl süreyle yapılacak tüm ithalat işlemlerinde (bu firmaların belirtilen tespitin yapıldığı tarihten sonra bir başka firmanın belgesine yan sanayici olarak eklenmesi dahil), bu Kararın 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, indirimli teminat uygulanmaz. Ayrıca; aracı ihracatçı, beyanname konusu işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan eşyanın ithalatı esnasında alınmayan vergiden, belge/izin sahibi firma ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur.

Ancak, gümrük beyannamesi ve eki belgeler üzerindeki tahrifatın belge/izin sahibi firma tarafından yapılmadığının kesinleşmiş mahkeme kararı ile tespiti kaydıyla, bu işlemin dahilde işleme rejimi çerçevesinde firmaya herhangi bir menfaat sağlamadığı ve yapılan ihracatın gerçek olduğunun tespiti halinde, birinci fıkraya hükmü uygulanmaz.

Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının denetim birimleri ile Bakanlık ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca yapılan inceleme, denetim ve soruşturma sonucunda, dahilde işleme rejimi uyarınca firmanın veya yan sanayicisinin stoklarında bulunması gereken ithal eşyasının işlem görmüş ürün veya ithal edildiği şekliyle stoklarında bulunmadığının tespit edilmesi durumunda stokta bulunmayan eşya ile ilgili olarak 22 nci madde hükümleri uygulanır ve ilgililer hakkında kanuni işlem yapılır. Ayrıca, bu belge/izin sahibi firma adına düzenlenmiş ve düzenlenecek olan belgeler/izinler kapsamında belirtilen tespitin yapılmasını müteakiben 1 (bir) yıl süreyle yapılacak tüm ithalat işlemlerinde (bu firmanın belirtilen tespitin yapıldığı tarihten sonra bir başka firmanın belgesine yan sanayici olarak eklenmesi dahil), bu Kararın 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, indirimli teminat uygulanmaz.

Bu maddede belirtilen hakların kötüye kullanıldığına ilişkin hallerin tespiti durumunda, ilgili belgeye/izne herhangi bir ek süre verilmez.

Denetim

Madde 24- Tüm kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar, dahilde işleme tedbirlerini, dahilde işleme rejimi ve belgede/izinde belirtilen esas ve şartlara

uygun olarak tatbik ederler. Bakanlık, bu Kararda belirtilen tedbirlerin uygulanmasına ilişkin her türlü denetimi ve düzenlemeyi yapabilir, ilgili firma, kamu kurum ve kuruluşları ile bankalardan bilgi ve belge isteyebilir ve gerekli önlemleri alabilir.

Dördüncü Bölüm

Çeşitli Hükümler

Uygulama

Madde 25- Bu Kararın yayımlandığı tarihten önceki Kararlara istinaden düzenlenen dahilde işleme izin belgeleri/dahilde işleme izinleri kendi mevzuatı hükümlerine tabidir. Henüz ihracat taahhüdü kapatılmamış olan dahilde işleme izin belgelerine/dahilde işleme izinlerine, bu Kararın lehe olan hükümleri uygulanır.

Yetki

Madde 26- Bakanlık bu Karar hükümlerine istinaden, dahilde işleme rejimi ile ilgili usul ve esaslara ilişkin tebliğ ve genelgeler çıkarmaya, izin ve talimat vermeye, özel ve zorunlu durumları inceleyip sonuçlandırmaya ve uygulamada ortaya çıkacak ihtilafları idari yoldan çözümlenmeye yetkilidir.

Bu Karar hükümlerine istinaden yapılacak tüm işlemler, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ hükümleri çerçevesinde, bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla gerçekleştirilebilir.

(Değişik. R.G.-14/05/2010-27581) Dahilde işleme izin belgesinin taahhüt kapatma, iptal veya resen kapatma işlemlerini geri almaya Bakanlık (İhracat Genel Müdürlüğü); dahilde işleme izninin taahhüt kapatma, iptal veya resen kapatma işlemlerini geri almaya ise Gümrük ve Ticaret Bakanlığı yetkilidir. Taahhüt kapatma, iptal veya resen kapatma işlemleri geri alınan belge/izin ihracat taahhüdünün kapatılması durumunda; belge/izin kapsamında müeyyide uygulanmakla birlikte henüz tahsilatı yapılmamış (amme alacağıının asli ve/veya ferilerinin tahsil edilmemiş olması) kısım için ithalat esnasında alınan teminatlar ilgili gümrük idaresince belge/izin sahibi firmaya iade edilir, ancak belge/izin kapsamında müeyyide uygulanmış ve daha önce tahsil edilmiş tutarlar (amme alacağıının asli ve/veya ferilerinin tahsil edilmiş olması) taahhüt kapatma işlemini müteakip ilgili belge/izin sahibi firmaya iade edilmez. Ayrıca; iptal veya resen kapatma işlemleri geri alınan firmalar adına düzenlenmiş ve düzenlenecek olan dahilde işleme izin belgeleri kapsamında 6 (altı) ay süreyle yapılacak tüm ithalat işlemlerinde (bu firmaların geri alma işlemi tesis edilen dahilde işleme izin belgesi ve bu firmanın geri alma işleminden sonra bir başka firmanın belgesine yan sanayici olarak eklenmesi dahil), indirimli teminat uygulanmaz.

Bakanlık, gümrük mevzuatı hükümleri çerçevesinde onaylanmış kişi statü belgesine sahip kişiler için, dahilde işleme rejimi hükümlerinin kolaylaştırılması amacıyla tebliğ, genelge ve talimat ile düzenleme yapmaya yetkilidir.

Dahilde işleme izin belgelerinin revize edilmesi ve taahhüt hesabının kapatılması ile ilgili görev ve yetkiler Bakanlıkça kullanılabilmesi gibi, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ ile, diğer kamu kurumları ve/veya ihracatçı birlikleri genel sekreterliklerine kısmen veya tamamen devredilebilir.

Ek Madde 1- (Değişik: R.G.-15/12/2005-26024) Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş. (Türk Eximbank) nezdinde bulunan "Teminat Sigortası" hesabı; ilgili gümrük idarelerince bu hesaba atıfta bulunularak talep edilen ilgili Devlet zararının karşılanmasını teminen, bu hesapta bulunan meblağın Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın uygun göreceği taleplere aktarılması suretiyle tasfiye edilir. Ayrıca, bu tasfiye işleminden sonra ilgili gümrük idareleri tarafından bu hesaba atıfta bulunularak Türkiye İhracat Kredi Bankası A.Ş.'ye amme alacaklarının tahsili talepleri intikal ettirilmeksizin, bu kapsamdaki Devlet zararının karşılanması için ilgili firmalar hakkında 21/07/1953 tarihli ve 6183 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde takibata devam edilir.

Geçici Madde 1- Bu Kararın yayımı tarihinden önce düzenlenen dahilde işleme izin belgeleri (müeyyide uygulanan ancak vergileri tahsil edilmeyen belgeler dahil) kapsamında yurt içinden alınan ve süresi içerisinde ihracı gerçekleştirilmeyen eşyaya ilişkin verginin, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsili kaydıyla, belge ihracat taahhütleri kapatılır.

Geçici Madde 2- Bu Kararın yayımı tarihinden önce düzenlenen ve süresi sona eren dahilde işleme izin belgesi/ihracatı teşvik belgesi ihracat taahhütleri, yan sanayici unvanı kayıtlı gümrük beyannameleriyle de kapatılabilir.

Ayrıca, bu Kararın yayımı tarihinden önce düzenlenen ve süresi sona eren dahilde işleme izin belgesi/ihracatı teşvik belgesi kapsamında ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünün, belge sahibi firma ve/veya yan sanayici tarafından bir başka firmaya teslim edildiğinin yeminli mali müşavir raporuyla tevsik edilmesi ve bu firma ve/veya aracı ihracatçı tarafından ihracatın gerçekleştirildiğinin tespiti kaydıyla, bu gümrük beyannamesi ihracat taahhüdüne sayılabilir.

Geçici Madde 3- Dahilde işleme rejimi kapsamında ithal edilen gözetim ve korunma önlemine tabi eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünü A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere ihraç eden ancak, bu eşya ile ilgili olarak ithal lisansları ve/veya gözetim belgeleri (yan

sanayici veya aracı ihracatçı adına olanlar dahil) bulunmayan firmalara ait bu Kararın yayımı tarihinden önce düzenlenen ve süresi sona eren dahilde işleme izin belgelerinin/dahilde işleme izinlerinin ihracat taahhütleri, ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde diğer şartların yerine getirilmesi kaydıyla, bu eşya ile ilgili olarak ithal lisansları ve/veya gözetim belgeleri aranmaksızın kapatılır.

Geçici Madde 4- Bu Kararın yayımından önce düzenlenen, en geç 31/12/2004 tarihinde süresi sona eren ve aynı firmaya ait dahilde işleme izin belgeleri ihracat taahhütleri, belge sürelerinin birbiri içerisinde girmesi kaydıyla birlikte kapatılabilir.

Geçici Madde 5- 30/1/2002 tarihli ve 4743 sayılı Kanun çerçevesindeki finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerine ve Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ile yapılan sözleşmelere göre borçları yeniden yapılandırılan ve yeni bir itfa planına bağlanan borçlular adına, bu Kararın yayımından önce düzenlenen dahilde işleme izin belgelerine/dahilde işleme izinlerine (müeyyide uygulanan ancak vergileri tahsil edilmeyen belgeler/izinler dahil), bu Kararın yayımı tarihinden itibaren 18 ay süre verilir. Ayrıca, bu Karara istinaden yayımlanacak tebliğ hükümleri çerçevesinde ilgili belge/izin kapsamındaki ihracat performansı dikkate alınarak, belgeye/izne ilave süre verilebilir.

Bu kapsamda ek süre verilen dahilde işleme izin belgelerinin/dahilde işleme izinlerinin ihracat taahhütleri, belge/izin sahibi firma ya da grup firmaları veya Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ile yapılan sözleşmede belirtilen borçlular ve müşterek borçlu müteselsil kefiller tarafından yapılan ihracat ile kapatılabilir.

Geçici Madde 6- Henüz ihracat taahhüdü kapatılmamış olan dahilde işleme izin belgelerine/dahilde işleme izinlerine, belgenin/iznin kendi mevzuatında ve bu Kararda belirtilen müracaat süreleri dikkate alınmaksızın bu Kararın lehe hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 7- 13/5/2003 tarihli ve 25107 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 25/4/2003 tarihli ve 2003/5548 sayılı Kararnamenin eki Karar çerçevesinde ihracat taahhüdünün gerçekleştirilmesi için dahilde işleme izin belgesine verilen süreler, belge süresi olarak kabul edilir.

Geçici Madde 8- Bu Kararın yayımı tarihinden önce düzenlenen dahilde işleme izin belgeleri kapsamında yurt içinden temin edilme imkanı bulunmayan hammadde, yarı mamul ve mamul madde için bu Kararın 9 uncu maddesinde belirtilen döviz kullanım oranının %10 (%90 döviz kullanım oranı) aşılması durumunda, ithal edilen eşyanın işlem görmüş ürün olarak ihraç edildiğinin tespiti ve Bakanlığın uygun görmesi şartıyla belge ihracat taahhüdü kapatılabilir.

Geçici Madde 9- Bu Kararın yayımı tarihinden önce özel fatura düzenleme yetkisi bulunmayan gümrük idarelerince tescil edilen ancak bu idarelerden teyidi alınmadığı için ihracat taahhüdüne saydırılmayan özel fatura ile ilgili dahilde işleme izin belgeleri (müeyyide uygulanan ancak vergileri tahsil edilmeyen belgeler dahil) ihracat taahhütleri, bu Kararın yayımı tarihinden itibaren 6 (altı) ay içerisinde yapılan ihracat ile kapatılır. Belge süresi sonu ile bu Kararın yayımı tarihi arasında gerçekleştirilen ihracat da belge ihracat taahhüdüne sayılır.

Geçici Madde 10- Bu Kararın yayımı tarihinden önce düzenlenen ve süresi sona eren dahilde işleme izin belgesi kapsamında menşe ispat belgeleri eşliğinde Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış bir ülkeye ihracatı gerçekleştirilen işlem görmüş ürünün, bu ülkelerden tercihli tarife uygulamasından yararlanmaksızın başka bir ülkeye ihraç edildiğinin tevsiki halinde, bu ürünün elde edilmesinde kullanılan hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşyaya ilişkin telafi edici verginin ödenmesi aranmaz.

Geçici Madde 11- Taahhüt hesapları kapatılmayan 1 ve 2 kodlu ihracatı teşvik belgeleri kapsamında ithal edilen eşyanın işlem görmüş ürün olarak belge süresi içerisinde ihraç edildiğinin gümrük idaresince tespit edilmesi ve ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine bildirilmesi kaydıyla, belge ihracat taahhütleri bu ihracata tekabül eden ithal eşyasına müeyyide uygulanmaksızın, ihracatçı birliği genel sekreterliği tarafından resen kapatılır.

Taahhüt hesapları kapatılmayan 3 kodlu ihracatı teşvik belgeleri kapsamında ithal edilen eşyanın işlem görmüş ürün olarak belge süresi içerisinde ihraç edildiğinin gümrük idaresince tespit edilmesi halinde, belge ihracat taahhütleri bu ihracata tekabül eden ithal eşyasına müeyyide uygulanmaksızın gümrük idaresi tarafından resen kapatılır.

Geçici Madde 12- (Değişik: R.G.-06/08/2006-26251) 27/1/2005 tarihinden önce, süresi içerisinde taahhüt kapatma müracaatı yapılmaması nedeniyle resen kapatılan veya iptal edilen ve bu suretle uygulanan müeyyidenin kısmen tahsil edildiği dahilde işleme izin belgesi kapsamında ithal edilen eşyanın işlem görmüş ürün olarak belge süresi içerisinde ihraç edildiğinin ilgili gümrük idaresinden teyit edilmesi ve resen kapatma veya iptal işleminin Bakanlık (İhracat Genel Müdürlüğü) tarafından geri alınması kaydıyla belge ihracat taahhütleri, bu ihracata tekabül eden ithal eşyasına müeyyide uygulanmaksızın, ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliği tarafından kapatılır.

Birinci fıkra hükmü çerçevesinde ihracat taahhüdü kapatılan dahilde işleme izin belgesi kapsamında, henüz tahsilatı yapılmamış (amme alacağının asli ve ferilerinin tahsil edilmemiş olması) kısım için ithalat esnasında alınan teminatlar ilgili gümrük idaresince belge sahibi firmaya iade

edilir. Ancak, belge kapsamında daha önce tahsil edilmiş tutarlar (amme alacağıının asli ve/veya ferilerinin tahsil edilmiş olması) taahhüt kapatma işlemini müteakip ilgili belge sahibi firmaya iade edilmez.

Geçici Madde 13- (Değişik: R.G.-8/12/2006-26370) Tekstil ve konfeksiyon ürünleri sektöründe 11/1/2006 tarihinden önce düzenlenen dahilde işleme izin belgeleri ihracat taahhütleri;

a) Dahilde işleme izin belgesinin düzenlenmesi ve/veya ihracat taahhütlerinin kapatılması için gerekli belgelerde yer alan miktar birimlerinden, ithalat ve ihracat listelerinde yer alan miktar birimleri esas alınmak suretiyle yapılacak sarfiyat hesabı üzerinden,

b) Belge kapsamında ithal edilen eşyanın tanımı ile ihraç edilen işlem görmüş eşyanın tanımının İstatistik Pozisyonlarına Bölünmüş Türk Gümrük Tarife Cetveli tasnifine göre, aynı elyaf cinsi kapsamında olması halinde,

kapatılır.

Geçici Madde 14- (Değişik: R.G.-10/02/2009-27137) 27/12/2006 tarihli ve 5569 sayılı Kanun çerçevesindeki finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerine göre borçları yeniden yapılandırılan ve yeni bir itfa planına bağlanan borçlular adına 30/12/2006 tarihinden önce düzenlenen dahilde işleme izin belgelerine/dahilde işleme izinlerine (resen kapatılan, müeyyideli olarak taahhüt kapatma işlemi yapılan veya iptal edilen belgeler/izinler dahil), belge/izin sahibi firmanın müracaat tarihinden itibaren onsekiz ayı aşmamak üzere sözleşme süresi kadar süre verilir.

(Değişik: R.G.-08/04/2008-26841) Bu kapsamda ek süre verilen dahilde işleme izin belgelerinin/dahilde işleme izinlerinin ihracat taahhütleri; belge/izin sahibi firma, bu firmanın grup firmaları veya ilgili sözleşmede belirtilen borçlular ve müşterek borçlu müteselsil kefiller tarafından yapılan ihracat ile kapatılabilir. Ancak, ihracat taahhütlerinin belge/izin sahibi firmanın grup firmaları veya ilgili sözleşmede belirtilen borçlular ve müşterek borçlu müteselsil kefiller tarafından yapılan ihracat ile kapatılmasında 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu hükümleri saklıdır.

Geçici Madde 15- (Değişik: R.G.-22/08/2010-27680) 1/1/2006 tarihinden önce otomotiv sektörü ile ilgili olarak düzenlenmiş ancak üzerinde değişmemiş eşya olarak yer alan akaryakıtın ihraç edildiği ilgili gümrük beyannameleri ile tevsik edilemediğinden kapatılamamış olan dahilde işleme izin belgelerinin taahhüt hesapları, ihracat taahhüdünün kapatılmasına ilişkin diğer şartlar saklı kalmak kaydıyla, bu belgelerin üzerinde değişmemiş eşya olarak yer alan akaryakıtın ihraç edildiğine yönelik tespitin münhasıran belgenin düzenlenmesine esas teşkil eden akaryakıtı yönelik hammadde sarfiyat hesabı dikkate alınmak suretiyle kapatılır.

Geçici Madde 16- (Değişik: R.G.-13/11/2010-27758) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce düzenlenmiş ve ihracat taahhüt hesabı kapatılmış dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ithal edilen eşyadan elde edildiği ihracat taahhüt hesabının kapatılmasını müteakip anlaşılan ikincil işlem görmüş ürünün, ilgili firma tarafından bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 (altı) ay içerisinde Bakanlığa başvurulması, Bakanlıkça taahhüt kapatma işleminin münhasıran bu amaçla geri alınması, ilgili belgede buna yönelik revize işlemi yapılması suretiyle ihracat taahhüdüne ilave edilmesi ve bu ürüne ilişkin ithalat vergilerinin, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihte geçerli olan vergi oranları ile belge/izin revize edilen gerçekleşme oranları üzerinden hesaplanan miktar ve birim fiyat esas alınarak ödenmesi halinde, söz konusu dahilde işleme izin belgeleri/dahilde işleme izinlerine ilişkin taahhüt hesapları belge/izin kapsamında ikincil işlem görmüş ürün ile ilgili müeyyide uygulanmaksızın kapatılır ve bu ürün ile ilgili olarak bu Kararın diğer hükümleri çerçevesinde yerine getirilmesi gereken yükümlülükler sona erer.

Geçici Madde 17- (Değişik: R.G.-04/12/2012-28487) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce düzenlenen dahilde işleme izin belgeleri (müeyyide uygulanan ancak vergileri tahsil edilmeyen belgeler dahil) kapsamında eşdeğer eşya olarak kullanılan tarım ürünlerine ilişkin işlemler, bu Kararın 5 inci maddesinde yer alan hüküm çerçevesinde yapılır.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

Madde 27- 23/12/1999 tarihli ve 99/13819 sayılı Kararname eki Karar, ek ve değişiklikleri ile birlikte yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 28- Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 29- (Değişik: R.G.-04/05/2012-28282) Bu Karar hükümlerini Ekonomi Bakanı yürütür.

2.16. 2005/8871 Sayılı BKK

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 01.06.2005 - 25832)

Ekli "2005-2006 Dönemi Hububat Ürünü Alımı ve Satımı Hakkında Karar"ın yürürlüğe konulması; Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın 30/5/2005 tarihli ve 3039 sayılı yazısı üzerine, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci maddesi ile 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 30/5/2005 tarihinde kararlaştırılmıştır.

2005-2006 Dönemi Hububat Ürünü Alımı ve Satımı Hakkında Karar

Madde 1 - a) Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü (TMO), hububat fiyatlarını ve alım-satım esaslarını Ana Statüsü ve bu Kararda yer alan esaslar ile piyasa şartları çerçevesinde belirlemeye ve uygulamaya yetkilidir.

b)TMO, alt yapısı hububat alım-satımı için yeterli olan iç ve/veya dış borsalarda alım-satım ve vadeli işlemler yapar. Borsa bulunmayan veya yeterli olmayan yerlerde alım TMO işyerlerinde yapılır.

c)TMO, Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) 2005 yılında kayıt yaptıran hububat üreticilerinden ve hububat üreticilerinin ortağı olduğu kooperatiflerden doğrudan veya birlikler aracılığıyla alım yapar.

d) TMO, hububat alımlarında miktar sınırı koymaya yetkilidir.

e) Alımların TMO'nun sabit ve/veya geçici işyerlerinde yapılması esastır. Sabit TMO işyerlerine uzaklığı 40 km ve üzerinde olan, ekli listede yer alan işyerleri ve hinterlandından hububat getirenlere ilave alım fiyat farkı uygulanır. Uygulama esasları TMO tarafından belirlenir.

Madde 2 - TMO, bu Karar kapsamındaki faaliyetlerini yerine getirmek amacıyla idari bina, depo, arazi, malzeme, demirbaş ve gerekli diğer araç ve gereçleri satın almaya veya kiralamaya; satın aldığı ürünleri işlemek üzere gerekli noktalarda tesis kiralamaya, geçici alım merkezleri ve imalat merkezleri açmaya ve kapatmaya yetkilidir.

Madde 3 - Ürün bedellerinin 10 tonluk kısmı peşin, bakiyesi 30 gün içinde ödenir. 1 Aralık 2005 tarihinden sonra yapılan alımların ödeme süresi TMO tarafından belirlenir.

Madde 4 - Bankalar ve özel finans kurumlarının, TMO tarafından 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu hükümlerine göre düzenlenen makbuz senetlerini teminat olarak gösteren gerçek veya tüzel kişilere kullandıracağı kredilerde Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi oranı %0'dır. Bankalar ve özel finans kurumlarının söz konusu krediler nedeniyle lehe aldıkları paralar %1 oranında banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir.

Bu madde kapsamında kullanılan kredilerin teminatı olan makbuz senetlerinin TMO'ya ciro ve teslim edilmesi durumunda, alım ve ödemeye ilişkin esaslar TMO tarafından belirlenir.

TMO, düzenlenen makbuz senedi karşılığında kredi kullanan gerçek veya tüzel kişilerin, ürünlerini TMO'ya satmamaları durumunda, kullandıkları kredilere ilişkin faiz oranının azami 5 puanlık kısmını

karşılamaya yetkilidir. TMO tarafından karşılanan faiz oranına isabet eden tutar borçlanma maliyeti olarak kabul edilir.

Madde 5 - TMO, gerektiğinde peşin ve/veya kredili olarak hububat ithalatı ve ihracatı için Tarım ve Köy İşleri Bakanlığınca görevlendirilebilir.

TMO serbest piyasa şartları içerisinde ithalat ve ihracatını karayolu (FOT), demiryolu (FOR) ve denizyolu (FOB ve/veya C+F) ile yapmaya ve kullanacağı gemileri ve/veya diğer vasıtaları serbest rekabet şartları içerisinde temin etmeye yetkilidir.

Madde 6 - TMO, 'Dahilde İşleme İzin Belgesi'ne sahip Türkiye'de yerleşik kişi ve kuruluşlara, Dahilde İşleme Rejimi hükümlerine uygun olan ve belgelerinde yer alan un, makarna, bisküvi, gofret, kek, bulgur, irmik, şehriye, buğday veya mısır nişastası, aşurelik buğday, biyoetanol ve üretiminde hububat kullanılan diğer ürünler ile sanayi yemi şeklinde yapmış oldukları veya yapacaklarını taahhüt ettikleri ihracatlarının karşılığında hububat satışı yapabilir. Bu amaçla Tarım ve Köy İşleri Bakanı, TMO'yu peşin ve/veya vadeli olarak hububat satmakla görevlendirebilir.

Dış Ticaret Müsteşarlığının veya bağlı kuruluşlarının, yapılmış veya yapılacağı taahhüt edilen ihracatların bu madde hükümlerine uygunluğunu bildirmesi üzerine TMO piyasa regülasyonu açısından stok durumunu dikkate alarak söz konusu satış işlemi gerçekleştirir. İhracat öncesinde yapılan emtia sözleşmelerinin tasfiyesi, Dış Ticaret Müsteşarlığının veya bağlı kuruluşlarının ihracatın usulüne uygun yapıldığını bildirmelerini müteakip gerçekleştirilir.

Bu kapsamda yapılacak satışların uygulama esasları ve satışa konu emtianın fiyatı, dünya fiyatları da dikkate alınarak TMO tarafından tespit edilir.

Madde 7 - a) TMO tarafından 2005-2006 faaliyet dönemi ve daha önceki yıllarda iç alım yoluyla temin edilmiş ürünlerin, Dahilde İşleme Rejimi kapsamında ve/veya ihraç yoluyla yapılan satışlarından ve/veya gerektiğinde yapılacak ithalattan doğan zararlar görev zararı sayılır ve Hazinece ödenir.

b) 2004-2005 ve daha önceki kampanya dönemlerinde temin edilen ürünlerle ilgili olarak o yıllara ait kararname hükümleri çerçevesinde [(a) fıkrasında sayılan işlemler dışında] işlem yapılır.

Yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde doğmuş ve doğacak görev zararları ile 2005-2006 kampanya dönemine ilişkin görev zararları Hazinece avans olarak ödenir.

Avans niteliğinde yapılan görev zararı ödemesi Dahilde İşleme Rejimi kapsamında ihracat öncesi yapılan satışlardan doğan görev zararlarını içermez. Dahilde İşleme Rejimi kapsamında ihracat öncesi yapılan satışlardan doğan görev zararları, gerekli incelemeler tamamlandıktan sonra ödenir.

Avans olarak ödenen ve/veya ödenecek olan görev zararlarının incelenmesini müteakip bir fark ortaya çıkarsa taraflar ödeme yükümlülüklerini yerine getirirler.

Madde 8 - TMO'nun 2005-2006 faaliyet döneminde ürün alımları için gerek duyacağı finansman, bütçeye konulan ödenekten yapılacak aktarımlar ile iç veya dış kredi temini suretiyle karşılanır. TMO'nun bu kapsamda yurt içinden veya yurt dışından kullanılacağı döviz kredileri üzerinden, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi yapılmaz.

TMO tarafından kredi temini için yapılacak "alım garantili satış" ve benzeri finansman tekniklerinin uygulanmasında bu Karar ile belirlenen alım-satım şartları aranmaz. Bu işlemlerden doğan alım-satım farkları ve diğer giderler borçlanma maliyeti olarak kabul edilir.

Madde 9 - TMO, 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Ana Statüsü gereği işteğal konusu ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi gerçek ve tüzel kişilerden isteyebilir. İstenen bilgi ve belgeler tam ve doğru olarak talep edilen süre içerisinde TMO'ya verilir.

Madde 10 - TMO'ya verilen görev kapsamında tutulan olağanüstü hal ve savaş stokuna ait muhafaza ve finansman giderleri ile bu stok miktarında artış olduğu takdirde artan kısma ait mal bedeli, olağanüstü hal ve savaş stok miktarlarının azalması nedeniyle serbest stok haline dönüşen olağanüstü hal ve savaş stoklarının satılıncaya kadar oluşan muhafaza giderleri 2004 yılı dahil müteakip bütçe yılında Hazinece karşılanır.

Madde 11 - 28/05/2004 tarihli ve 2004/7360 sayılı Kararname yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 12 - Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 13 - Bu Karar Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ile Hazine ve Dış Ticaret müsteşarlıklarının bağlı bulunduğu Bakanlıklar tarafından müştereken yürütülür.

2.17. 2005/9808 Sayılı Belgesiz İhracat Kredileri ile Vergi Resim ve Harç İstisnası Belgeleri Hakkında Karar

(Resmi Gazete Tarihi: 23/12/2005 - Resmi Gazete Sayısı: 26032)

Madde 1- (Değişik: R.G.-23/08/2006-26268) İhracat taahhüt sürelerinin bitiminden itibaren 31/12/2006 tarihine kadar yapılacak ihracat; 29/7/2004 tarihinden önce alınan Belgesiz İhracat Kredileri ile Vergi Resim ve Harç İstisnası Belgelerinin ihracat taahhütlerine sayılır ve bu süre zarfında kredi ile ilgili yapılan işlemler vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılır. Belgesiz İhracat Kredileri ile Vergi Resim ve Harç İstisnası Belgelerine müeyyide uygulanmış ve müeyyidenin kısmen veya tamamen tahsil edilmiş olması halinde (amme alacağının asli ve/veya ferilerinin tahsil edilmiş olması), daha önce tahsil edilmiş tutarlar taahhüt kapatma işlemi müteakip ilgili firmaya veya krediyi kullandıran kuruluşa iade edilmez.

Krediyi kullandıran kuruluşun muvafakatıyla kredi vadesinin de ihracat taahhüt süresine paralel olarak uzatılması halinde, bu süre içerisinde kredi ile ilgili yapılan işlemlere vergi, resim ve harç istisnası uygulanır.

Ayrıca, 29/7/2004 tarihinden önce kullanıldığı halde, orijinal süresi 31/12/2006 tarihini aşan Belgeli veya Belgesiz İhracat Kredilerinin bu haktan yararlandırılabilmesi için, kredi riskinin de 31/12/2006 tarihinden önce kapatılması zorunludur.

Madde 2- (Değişik: R.G.-23/08/2006-26268) 29/7/2004 tarihinden önce alınan Belgesiz İhracat Kredileri ile Vergi Resim ve Harç İstisnası Belgelerinin ihracat taahhütleri; 31/8/2006 tarihine kadar toplam ihracat taahhüdünün %50'sinin gerçekleştirildiğinin tespiti kaydıyla, müeyyide uygulanmaksızın kapatılır. Belgesiz İhracat Kredileri ile Vergi Resim ve Harç İstisnası Belgelerine müeyyide uygulanmış ve müeyyidenin kısmen veya tamamen tahsil edilmiş olması halinde (amme alacağının asli ve/veya ferilerinin tahsil edilmiş olması), daha önce tahsil edilmiş tutarlar taahhüt kapatma işlemi müteakip ilgili firmaya veya krediyi kullandıran kuruluşa iade edilmez.

Ayrıca, 29/7/2004 tarihinden önce kullanıldığı halde, orijinal süresi 31/8/2006 tarihini aşan Belgeli veya Belgesiz İhracat Kredilerinin bu haktan yararlandırılabilmesi için, kredi riskinin de 31/8/2006 tarihinden önce kapatılması zorunludur.

Madde 3- Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu veya krediyi kullandıran kuruluş ile 4743 sayılı Kanun'un kapsamı dışında yapılan sözleşmelere göre borçları yeniden yapılandırılan ve yeni bir itfa planına bağlanan borçlular tarafından, 29/7/2004 tarihinden önce alınan Belgesiz İhracat Kredileri ile Vergi Resim ve Harç İstisnası Belgelerinin ihracat taahhüt süreleri, bu Karar'ın yayımı tarihinden itibaren azami 18 (onsekiz) ay uzatılabilir.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu veya krediyi kullandıran kuruluş ile 4743 sayılı Kanun'un kapsamı dışında yapılan sözleşmelere göre borçları yeniden yapılandırılan ve yeni bir itfa planına bağlanan borçluların, bu

sözleşmelerde yer alan hükümlere uymaması nedeniyle bu sözleşmeler ile kredi vadesine ilişkin uzatılan sürenin geçerliğini yitirmesi durumunda; birinci fıkra uyarınca bu sözleşmeye binaen tesis edilmiş Belgesiz İhracat Kredileri ile Vergi Resim ve Harç İstisnası Belgelerinin ihracat taahhüt sürelerinin uzatılması işlemi de geçerliğini yitirir ve ilgili sözleşmeler ile kredi vadesine ilişkin uzatılan sürenin geçerliğini yitirdiği tarihten sonra gerçekleştirilecek ihracat taahhüde sayılmaz.

Madde 4- Serbest bölgelere gerçekleştirilen ihracatın bu Kararın 1, 2 ve 3 üncü maddeleri kapsamında ihracat taahhüdüne sayılabilmesi için, ihraç eşyasının bu maddelerde belirtilen süreler içerisinde serbest bölgeden üçüncü ülkelere veya Avrupa Topluluğu'na üye ülkelere gönderildiğinin tevsiki aranır.

Madde 5- Bu Karar'ın 1, 2 ve 3 üncü maddeleri çerçevesinde kapatılmak istenen Belgesiz İhracat Kredileri ile Vergi Resim ve Harç İstisnası Belgelerinin ihracat taahhütleri; krediyi kullanan firma veya bu firmanın grup firmaları tarafından gerçekleştirilen ihracatla kapatılabilir.

Madde 6- Belgesiz İhracat Kredileri ile Vergi Resim ve Harç İstisnası Belgeleri kapsamındaki ihracat taahhüdünün bu Kararın 1, 2 ve 3 üncü maddeleri çerçevesinde gerçekleştirildiğinin, en geç bu maddelerde belirtilen sürelerin bitimini takip eden ayın sonuna kadar ilgili mercilere müracaat edilmek suretiyle tevsik edilmesi gerekmektedir. Aksi takdirde, toplam ihracat taahhüdünün gerçekleşmeyen bölümüne tekabül eden istisnalar, 23/12/1999 tarihli ve 99/13812 sayılı Kararnamenin eki İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Kararın 15 inci maddesi hükümlerine göre tahsil edilir.

Madde 7- Bu Kararın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından belirlenir.

Ek Madde 1- (Değişik: R.G.-05/08/2010-27663) Bu Kararın 2 nci maddesi çerçevesinde gerçekleştirilen Belgesiz İhracat Kredileri ile Vergi Resim ve Harç İstisnası Belgeleri kapsamındaki ihracat taahhüdü, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içerisinde ilgili mercilere müracaat edilmek suretiyle tevsik edilebilir. Bu süre içerisinde tevsik edilen ihracat taahhütleri bu Karar hükümleri çerçevesinde kapatılır.

Madde 8- Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 9- Bu Kararı Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakan yürütür.

2.18. 2006/10506 Sayılı BKK

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı : 10.06.2006 – 26194)

Ekli "Hububat Ürünü Alımı ve Satımı Hakkında Karar"ın yürürlüğe konulması; Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın 17/5/2006 tarihli ve 1740 sayılı yazısı üzerine, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci maddesi, 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesi ile 13/7/1956 tarihli ve 6802 sayılı Kanunun 33 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 29/5/2006 tarihinde kararlaştırılmıştır.

HUBUBAT ÜRÜNÜ ALIM VE SATIMI HAKKINDA KARAR

Alım, satım fiyat ve esaslarının belirlenmesi

MADDE 1 – (1) Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü (TMO), hububat fiyatlarını ve alım-satım esaslarını Ana Statüsü ve bu Kararda yer alan hükümler ile piyasa şartları çerçevesinde belirlemeye ve uygulamaya yetkilidir.

(2) TMO, Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) kayıtlı olan üreticilerden, üreticilerin ortağı olduğu kooperatiflerden doğrudan veya birlikler aracılığıyla alım yapar.

İşyeri açma, kapatma, depo kiralama ve malzeme temini

MADDE 2 – (1) TMO, Ana Statüsü ve bu Karar kapsamındaki faaliyetleri yerine getirmek amacıyla idari bina, depo, arazi, malzeme, demirbaş ve gerekli diğer araç ve gereçleri satın almaya, kiralamaya; satın aldığı ürünleri işlemek üzere gerekli noktalarda tesis kiralamaya ve/veya imalat merkezleri açmaya ve/veya kapatmaya yetkilidir.

Umumi Mağazacılık işlemleri

MADDE 3 – (1) Emanet alımlarda düzenlenecek Makbuz Senedi karşılığı kredi kullanımına ilişkin esaslar aşağıda belirlenmiştir.

a) TMO, ürününü emanete bırakan üreticilere belirleyeceği esaslar çerçevesinde avans ödemeye yetkilidir.

b) Bankaların, TMO tarafından 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu hükümlerine göre düzenlenen makbuz senetlerini teminat olarak gösteren gerçek veya tüzel kişilere kullandıracağı kredilerde Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi oranı % 0'dır. Bankaların söz konusu krediler nedeniyle lehe aldıkları paralar %1 oranında banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir.

(2) Bu madde kapsamında kullanılan kredilerin teminatı olan makbuz senetlerinin TMO'ya ciro ve teslim edilmesi durumunda, alım ve ödemeye ilişkin esaslar TMO tarafından belirlenir.

(3) TMO, düzenlenen makbuz senedi karşılığında kredi kullanan gerçek veya tüzel kişilerin, ürünlerini TMO'ya satmamaları durumunda, kullandıkları kredilere ilişkin yıllık faiz oranının azami % 25'ine kadar kısmını karşılamaya yetkilidir.

İthalat-ihracat

MADDE 4 – (1) TMO, gerektiğinde peşin ve/veya kredili olarak hububat ithalatı ve/veya ihracatı yapmak için Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Devlet Bakanlığı ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Tarım ve Köy İşleri Bakanlığınca görevlendirilebilir.

İhracattan sonra hububat satışı

MADDE 5 – (1) TMO, un ve unlu mamul ihracatçılarına ihracattan sonra hububat satışı yapabilir.

(2) TMO, bu satışlarda ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliklerinin ihracat gerçekleştirmelerine ilişkin bilgilerini esas alır.

(3) Bu kapsamda yapılacak satışların uygulama esasları ve satışa konu emtianın fiyatı, dünya fiyatları da dikkate alınarak TMO tarafından tespit edilir.

Görev zararı

MADDE 6 – (1) Görev zararı ile ilgili esaslar aşağıda belirtilmiştir.

a) 3 üncü maddenin üçüncü fıkrası ile 4 üncü ve 5 inci maddelerdeki ödemelerden veya faaliyetlerden doğan zararlar görev zararı sayılır ve Hazinece karşılanır.

b) Önceki kampanya dönemlerinde temin edilen ürünlerle ilgili olarak o yıllara ait kararname hükümleri çerçevesinde işlem yapılır.

(2) Yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde doğmuş ve doğacak görev zararları Hazinece avans olarak ödenir.

(3) Avans olarak ödenen ve/veya ödenecek olan görev zararlarının incelenmesini müteakip bir fark ortaya çıkarsa taraflar ödeme yükümlülüklerini yerine getirirler.

Finansman temini

MADDE 7 – (1) TMO'nun ürün alımları için gerek duyacağı finansman, bütçeye konulan ödenekten yapılacak aktarımlar ile iç veya dış kredi temini suretiyle karşılanır. TMO'nun bu kapsamda yurt içinden veya yurt dışından

kullanacağı döviz ya da YTL cinsi kredileri üzerinden, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi yapılmaz. Söz konusu krediler nedeniyle bankaların lehe aldıkları paralar % 1 oranında banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir.

(2) TMO tarafından kredi temini için yapılacak "alım garantili satış" ve benzeri finansman tekniklerinin uygulanmasında belirlenen alım-satım şartları aranmaz. Bu işlemlerden doğan alım-satım farkları ve diğer giderler borçlanma maliyeti olarak kabul edilir.

Bilgi ve belge isteme

MADDE 8 – (1) TMO, 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Ana Statüsü gereği iştiğal konusu ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi gerçek ve tüzel kişilerden isteyebilir. İstenen bilgi ve belgeler tam ve doğru olarak talep edilen süre içerisinde TMO'ya verilir.

Olağanüstü hal ve savaş stoku

MADDE 9 – (1) TMO'ya verilen görev kapsamında tutulan olağanüstü hal ve savaş stokuna ait muhafaza ve finansman giderleri ile bu stok miktarında artış olduğu takdirde artan kısma ait mal bedeli, olağanüstü hal ve savaş stok miktarlarının azalması nedeniyle serbest stok haline dönüşen olağanüstü hal ve savaş stoklarının satılıncaya kadar oluşan muhafaza giderleri müteakip bütçe yılında Hazinece karşılanır.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 10 – (1) 30/5/2005 tarihli ve 2005/8871, 23/11/2005 tarihli ve 2005/9692 sayılı kararnameler ile 24/8/2005 tarihli ve 2005/9361 sayılı Kararnamenin 9 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Mevcut dahilde işleme izin belgeleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Kararın yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 1/10/2006 tarihine kadar TMO, Dahilde İşleme İzin Belgesine sahip Türkiye'de yerleşik kişi ve kuruluşlara, Dahilde İşleme Rejimi hükümlerine uygun olarak belgelerinde yer alan ve üretiminde hububat kullanılarak elde etmiş oldukları ürünler için yapmış oldukları ihracatlarının karşılığında hububat satışı yapabilir.

(2) Dış Ticaret Müsteşarlığının veya bağlı kuruluşlarının, yapılmış ihracatların bu madde hükümlerine uygunluğunu bildirmesi üzerine TMO, piyasa regülasyonu açısından stok durumunu dikkate alarak söz konusu satış işlemini gerçekleştirebilir.

(3) Bu kapsamda yapılacak satışların uygulama esasları ve satışa konu emtianın fiyatı, dünya fiyatları da dikkate alınarak TMO tarafından tespit edilir.

Yürürlük

MADDE 11 – (1) Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12 – (1) Bu Karar Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakanlıklar tarafından müştereken yürütülür.

2.19. 2006/10910 Sayılı BKK

(Resmî Gazete Tarih ve Sayısı: 04.10.2006 – 26309)

Ekli "Hububat Ürünü Alımı ve Satımı Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar"ın yürürlüğe konulması; Tarım ve Köy İşleri Bakanlığının 25/8/2006 tarihli ve 3147 sayılı yazısı üzerine, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci maddesi, 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesi ile 13/7/1956 tarihli ve 6802 sayılı Kanunun 33 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 28/8/2006 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Hububat Ürünü Alımı ve Satımı Hakkında Kararda

Değişiklik Yapılmasına Dair Karar

MADDE 1 – 29/5/2006 tarihli ve 2006/10506 sayılı Kararnamenin eki Hububat Ürünü Alımı ve Satımı Hakkında Karar'ın 5 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) TMO, üretiminde hububat kullanılarak elde edilen ürünlerin imalatçı-ihracatçılara, ihracattan sonra piyasa regülasyonunu göz önünde tutarak stokları ölçüsünde hububat satışı yapabilir.”

MADDE 2 – Aynı Karar'ın 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) 3 üncü maddenin üçüncü fıkrası, 4 üncü ve 5 inci maddeler ile geçici 1 inci madde kapsamındaki ödemelerden veya faaliyetlerden doğan zararlar görev zararı sayılır ve Hazinece karşılanır.”

MADDE 3 – Aynı Karar'ın geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) 10/6/2006 tarihine kadar düzenlenmiş olan Dahilde İşleme İzin Belgesine sahip Türkiye’de yerleşik kişi ve kuruluşlara TMO, Dahilde İşleme Rejimi hükümlerine uygun olarak belgelerinde yer alan ve üretiminde hububat kullanılarak elde etmiş oldukları ürünler için yapmış oldukları ihracatlarının karşılığında hububat satışı yapabilir.”

MADDE 4 – Bu Karar 10/6/2006 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5 – Bu Karar Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı bulunduğu bakanlıklar tarafından müştereken yürütülür.

2.20. 2008/14420 Sayılı BKK

(Resmî Gazete Tarihi ve Sayısı: 30.12.2008 – 27096)

Ekli “Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintileri Hakkında Karar”ın yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığının 18/11/2008 tarihli ve 111378 sayılı yazısı üzerine 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 19/11/2008 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu

Kesintileri Hakkında Karar

MADDE 1 – (1) Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu uygulamasında, dövize endeksli ve diğer endeksli kredilerde fon kesintileri, taksit tutarı içindeki anaparanın kur farkı veya endeks farkı ile dönem faizinin cari kurdan Yeni Türk Lirası karşılığı veya fark faizin (spread) toplam tutarı üzerinden hesaplanır.

(2) Dövizle endeksli taksitli kredilerde taksit tutarı içindeki anapara kur farkının hesaplanmasında, taksit ödeme tarihindeki cari kur ile kredinin kullandırıldığı tarihteki kur arasındaki fark esas alınır.

MADDE 2 – (1) Bu Kararda düzenleme yapılmayan hususlarda, mülga 12/5/1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Kararnamenin, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonuna kesinti yapılmasına ilişkin hükümleri, 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesi uyarınca uygulanmaya devam olunur.

MADDE 3 – (1) Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4 – (1) Bu Kararı Maliye Bakanı yürütür.

2.21. 2009/14803 Sayılı BKK

(Resmî Gazete Tarih ve Sayısı: 16.03.2009 – 27171)

Ekli "Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintileri Hakkında Karar"ın yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığının 13/3/2009 tarihli ve 236 sayılı yazısı üzerine, 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 13/3/2009 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintileri

Hakkında Karar

Kesinti oranı

MADDE 1 – (1) Bankalar ve finansman şirketlerince kullandırılan tüketici kredilerinde (ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla gerçek kişilere kullandırılan krediler) Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi oranı % 10 olarak tespit edilmiştir.

Yürürlük

MADDE 2 – (1) Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 3 – (1) Bu Karar hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

2.22. 2009/15095 Sayılı BKK

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 20.06.2009 – 27264)

Ekli "Hububat Ürünü Alımı ve Satımı Hakkında Karar"ın yürürlüğe konulması; Tarım ve Köy İşleri Bakanlığının 26/5/2009 tarihli ve 252 sayılı yazısı üzerine, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci maddesi, 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesi ile 13/7/1956 tarihli ve 6802 sayılı Kanunun 33 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 8/6/2009 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Hububat Ürünü Alımı ve Satımı

Hakkında Karar

Alım, satım fiyat ve esaslarının belirlenmesi

MADDE 1 – (1) Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü (TMO), hububat fiyatlarını ve alım-satım esaslarını Ana Statüsü ve bu Kararda yer alan hükümler ile piyasa şartları çerçevesinde belirlemeye ve uygulamaya yetkilidir.

(2) TMO; Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı olan üreticilerden, tüccar ve şirketler ile üreticilerin ortağı olduğu kooperatiflerden doğrudan veya birlikler aracılığıyla alım yapar.

İhtiyaçların karşılanması

MADDE 2 – (1) TMO, Ana Statüsü ve bu Karar kapsamındaki faaliyetleri yerine getirmek ve satın aldığı ürünleri işlemek amacıyla tesis, imalathane, idari bina, lojman, depo, arazi, malzeme, demirbaş ve gerekli diğer araç ve gereçleri satın almaya ve kiralamaya yetkilidir.

(2) TMO, hububat ve diğer ürün alımlarında, alım kampanya dönemleri ile sınırlı olmak üzere geçici görevli olarak görevlendirdiği personelin görevlendirme süresince konaklama ihtiyaçlarını mevcut tesislerle veya konaklama yeri kiralarak karşılayabilir. Bu şekilde konaklama ihtiyacı karşılanan geçici görevli personelden herhangi bir ücret alınmaz.

Umumi mağazacılık işlemleri

MADDE 3 – (1) Emanet alımlarda düzenlenecek Makbuz Senedi karşılığı kredi kullanımında aşağıdaki esaslar uygulanır.

a)TMO, ürününü emanete bırakan üreticilere belirleyeceği esaslar çerçevesinde avans ödemeye yetkilidir.

b) Bankaların, TMO tarafından 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu hükümlerine göre düzenlenen makbuz senetlerini teminat olarak gösteren gerçek veya tüzel kişilere kullandıracağı kredilerde Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi oranı % 0'dır. Bankaların söz konusu krediler nedeniyle lehe aldıkları paralar % 1 oranında banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir.

(2) Bu madde kapsamında kullanılan kredilerin teminatı olan makbuz senetlerinin TMO'ya ciro ve teslim edilmesi durumunda, alım ve ödemeye ilişkin esaslar TMO tarafından belirlenir.

(3) TMO, düzenlenen makbuz senedi karşılığında kredi kullanan gerçek veya tüzel kişilerin, ürünlerini TMO'ya satmamaları durumunda, kullandıkları kredilere ilişkin yıllık faiz oranının azami % 25'ine kadar kısmını karşılamaya yetkilidir.

İthalat-ihracat

MADDE 4 – (1) TMO, gerektiğinde peşin ve/veya kredili olarak hububat ithalatı ve/veya ihracatı yapmak için Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlık ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Tarım ve Köy İşleri Bakanlığınca görevlendirilebilir.

Görev zararı

MADDE 5 – (1) Bu Kararın 3 üncü maddesinin üçüncü fıkrası ile 4 üncü maddesi kapsamındaki ödemelerden veya faaliyetlerden doğan zararlar görev zararı sayılır ve Hazinece karşılanır.

(2) Önceki kampanya dönemlerinde temin edilen ürünlerle ilgili olarak o yıllara ait kararname hükümleri çerçevesinde işlem yapılır.

(3) Yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde doğmuş ve doğacak görev zararları Hazinece avans olarak ödenir.

(4) Avans olarak ödenen ve/veya ödenecek olan görev zararlarının incelenmesini müteakip bir fark ortaya çıkarsa taraflar ödeme yükümlülüklerini yerine getirirler.

Finansman temini

MADDE 6 – (1) TMO'nun hububat ürünü ve mamullerinin alımı ve ithalatı için gerek duyacağı finansman, bütçeye konulan ödenekten yapılacak aktarımlar ve iç veya dış kredi temini suretiyle karşılanabilir. TMO'nun bu kapsamda yurt içinden veya yurt dışından kullanacağı döviz ya da TL cinsi kredileri üzerinden, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi yapılmaz. Söz konusu krediler nedeniyle bankaların lehe aldıkları paralar % 1 oranında banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir.

(2) TMO tarafından kredi temini için yapılacak "alım garantili satış" ve benzeri finansman tekniklerinin uygulanmasında belirlenen alım-satım şartları aranmaz. Bu işlemlerden doğan alım-satım farkları ve diğer giderler borçlanma maliyeti olarak kabul edilir.

Bilgi ve belge isteme

MADDE 7 – (1) TMO, 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Ana Statüsü gereği iştiğal konusu ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi gerçek ve tüzel kişilerden isteyebilir. İstlenen bilgi ve belgeler tam ve doğru olarak talep edilen süre içerisinde TMO'ya verilir.

Olağanüstü hal ve savaş stoku

MADDE 8 – (1) TMO'ya verilen görev kapsamında tutulan olağanüstü hal ve savaş stokuna ait muhafaza ve finansman giderleri ile bu stok miktarında artış olduğu takdirde artan kısma ait mal bedeli, olağanüstü hal ve savaş stok miktarlarının azalması nedeniyle serbest stok haline dönüşen olağanüstü hal ve savaş stoklarının satılıncaya kadar oluşan muhafaza giderleri müteakip bütçe yılında Hazinece karşılanır.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

MADDE 9 – (1) 29/5/2006 tarihli ve 2006/10506 sayılı Kararname yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 10 – (1) Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Karar Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakanlık ile Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı tarafından müştereken yürütülür.

2.23. 2010/974 Sayılı BKK

(Resmî Gazete Tarihi ve Sayısı: 28.10.2010 – 27743)

Ekli "Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintileri Hakkında Karar"ın yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığının 25/10/2010 tarihli ve 970 sayılı yazısı üzerine, 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 25/10/2010 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintileri

Hakkında Karar

Kesinti oranı

MADDE 1 – (1) Bankalar ve finansman şirketlerince kullandırılan tüketici kredilerinde (ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla gerçek kişilere kullandırılan krediler) Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi oranı % 15 olarak tespit edilmiştir.

Yürürlük

MADDE 2 – (1) Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 3 – (1) Bu Karar hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

2.24. 2011/2304 Sayılı BKK

(Resmî Gazete Tarihi ve Sayısı: 13.10.2011 – 28083)

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintileri ve bazı mallarda uygulanan Özel Tüketim Vergisi ile ilgili ekli Kararın yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığının 12/10/2011 tarihli ve 96175 sayılı yazısı üzerine, 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesi ile 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 12 nci ve geçici 6 ncı maddelerine göre, Bakanlar Kurulu'nca 12/10/2011 tarihinde kararlaştırılmıştır.

12/10/2011 TARİHLİ VE 2011/2304 SAYILI KARARNAMENİN EKİ

KARAR

MADDE 1,2,3- (ÖTV ile ilgili)

MADDE 4- Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi oranı % 6 olarak tespit edilmiştir.

MADDE 5- Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu Karar hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

2.25. 2011/2343 Sayılı BKK

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 26.10.2011 – 28096)

12/10/2011 tarihli ve 2011/2304 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintileri ve bazı mallarda uygulanan Özel Tüketim Vergisi ile ilgili Kararda değişiklik yapılması hakkındaki ekli Kararın yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığının 21/10/2011 tarihli ve 816 sayılı yazısı üzerine, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 12 nci maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 21/10/2011 tarihinde kararlaştırılmıştır.

21/10/2011 Tarihli ve 2011/2343 Sayılı Kararnamenin Eki

Karar

MADDE 1 – 12/10/2011 tarihli ve 2011/2304 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintileri

ve bazı mallarda uygulanan Özel Tüketim Vergisi ile ilgili Karara aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 1 - Bu Kararın 2 nci maddesiyle, 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (III) sayılı listenin (B) Cetvelindeki mallar için belirlenen vergi oranı 31/12/2012 tarihine kadar % 65 olarak uygulanır."

MADDE 2 – Bu Karar 13/10/2011 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Karar hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

2.26. 2011/2519 Sayılı BKK

(Resmî Gazete Tarihi ve Sayısı: 11.01.2012 – 28170)

Ekli "Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintileri Hakkında Karar"ın yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığının 26/9/2011 tarihli ve 89331 sayılı yazısı üzerine, 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 10/10/2011 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintileri

Hakkında Karar

KKDF kesintisi yapılmayacak işlemler

MADDE 1- (1) Elektrik enerjisi ithalatının finansmanı amacıyla kullanılacak krediler ve elektrik enerjisi ithalatından Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi yapılmaz.

Kararda yer almayan hususlar

MADDE 2- (1) Bu Karar ile düzenlenmeyen hususlarda, mülga 12/5/1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Kararnamenin, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonuna kesinti yapılmasına ilişkin hükümleri, 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesi uyarınca uygulanmaya devam edilir.

Yürürlük

MADDE 3- (1) Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 4- (1) Bu Karar hükümlerini Maliye Bakanlığı yürütür.

2.27. 2012/3241 Sayılı BKK

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 16.06.2012 – 28325)

Ekli "Hububat Ürünü Alımı ve Satımı Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar"ın yürürlüğe konulması; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 15/5/2012 tarihli ve 7871 sayılı yazısı üzerine, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 35 inci ve 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddeleri ile 13/7/1956 tarihli ve 6802 sayılı Kanunun 33 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 24/5/2012 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Hububat Ürünü Alımı ve Satımı Hakkında Kararda

Değişiklik Yapılmasına Dair Karar

MADDE 1 – 8/6/2009 tarihli ve 2009/15095 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Hububat Ürünü Alımı ve Satımı Hakkında Kararın 1 inci maddesine aşığıdaki fıkra eklenmiştir.

"(3) TMO; 10/2/2005 tarihli ve 5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanununa ilişkin uygulamaları geliştirmek ve yaygınlaştırmak amacıyla faaliyetlerde bulunmaya, belirleyeceği usul ve esaslarla lisanslı depoculuk şirketleri tarafından düzenlenecek ürün senetlerini satın almaya ve bu hususlara ilişkin iş ve işlemleri yapmaya yetkilidir."

MADDE 2 – Aynı Kararın 3 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Umumi mağazacılık ve lisanslı depoculuk işlemleri

MADDE 3 – (1) Makbuz senedi veya ürün senedi karşılığı avans ve kredi kullanımında aşığıdaki esaslar uygulanır:

a) TMO, belirleyeceği esaslar çerçevesinde makbuz senedi veya ürün senedi karşılığı avans ödeme yetkilidir.

b) Bankaların, TMO tarafından 11/8/1982 tarihli ve 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu hükümlerine göre düzenlenen makbuz senetleri ile lisanslı depoculuk şirketleri tarafından 5300 sayılı Kanun hükümlerine göre düzenlenen ürün senetleri karşılığında gerçek veya tüzel kişilere kullandıracağı kredilerde Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi oranı % 0'dır. Bankaların söz konusu krediler nedeniyle lehe aldıkları paralar % 1 oranında banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir.

(2) Bu madde kapsamında kullanılan kredilere esas olan makbuz senetleri ile ürün senetlerinin bankalar tarafından TMO'ya devredilmesi

durumunda, alım ve ödemeye ilişkin usul ve esaslar TMO tarafından belirlenir.

(3) TMO, makbuz senedi veya ürün senedi karşılığında kredi kullanan gerçek veya tüzel kişilerin, ürünlerini TMO'ya satmamaları durumunda, kullandıkları kredilere ilişkin yıllık faiz oranının azami % 25'ine kadar kısmını karşılamaya ve buna ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.”

MADDE 3 – Aynı Kararın 4 üncü ve 11 inci maddelerinde yer alan "Tarım ve Köy İşleri" ibareleri "Gıda, Tarım ve Hayvancılık" olarak değiştirilmiştir.

MADDE 4 – Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5 – Bu Karar hükümlerini Hazine Müsteşarlığının bağlı bulunduğu Bakan ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı müştereken yürütür.

Bakanlar Kurulu Kararının Yayımlandığı Resmî Gazete'nin	
Tarihi	Sayısı
20/6/2009	27264

2.28. 2012/4116 Sayılı BKK

(Resmî Gazete Tarih ve Sayısı: 01.01.2013 – 28515)

Ekli Kararın yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığının 21/12/2012 tarihli ve 1348 sayılı yazısı üzerine, Bakanlar Kurulu'nca 24/12/2012 tarihinde kararlaştırılmıştır.

24/12/2012 Tarihli Ve 2012/4116 Sayılı Kararnamenin Eki

Karar

Madde 1-10- (Diğer vergi kanunlarıyla ilgili)

Madde 11- Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları döviz ve altın kredilerinde (fiduciary işlemler hariç) Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu oranı aşağıdaki şekilde tespit edilmiştir.

Ortalama vadesi bir yıla kadar olanlarda	3
Ortalama vadesi 1 yıl (1 yıl dahil) ile 2 yıl arasında olanlarda	1
Ortalama vadesi 2 yıl (2 yıl dahil) ile 3 yıl arasında olanlarda	0,5
Ortalama vadesi 3 yıl (3 yıl dahil) ve üzerinde olanlarda	0

Madde 12- Bu Kararın;

...

c) 11 inci maddesi hükmü yayımı tarihini izleyen günden itibaren kullanılacak krediler için uygulanmak üzere yayımı tarihinde,

...

yürürlüğe girer.

Madde 13- Bu Karar hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.

3. KKDF UYGULAMASINA İLİŞKİN TEBLİĞLER

3.1. 6 Sıra No.lu 12.05.1988 Tarih ve 88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ³⁹⁹

(Resmî Gazete Tarih ve Sayısı: 26.08.1989 – 20264)

Amaç

Madde 1- Bu tebliğın amacı, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonuna yapılacak kesintilerin, bu Fon'dan ihtisas kredilerine ödenecek primlerin oranı, uygulamaya ilişkin esas ve şartları belirlemektir.⁴⁰⁰

Fon'a Yapılacak Kesintiler

Madde 2- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na yapılacak kesinti oranları aşağıdadır:

³⁹⁹ KKDF uygulamasına ilişkin olarak yapılan düzenlemeler (kanun ve kararname düzenlemeleri ile Merkez Bankasınca çıkarılan 7 ila 32 Sıra No.lu Tebliğlerle yapılan düzenlemeler) 6 Sıra No.lu Tebliğ metnine işlenmiştir.

⁴⁰⁰ 11.03.1997 tarihli ve 22930 sayılı Resmî Gazete'de 12.01.1997 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 19 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

		Fon Kesintisi Oranı (%)
A-)	Bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan ⁴⁰¹ a) Tüketici kredilerinde (Gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullanılan krediler) ⁴⁰² b) Diğer kredilerde ⁴⁰³	15 0
B-)	Bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladıkları kredilerde ⁴⁰⁴	0
C-)	Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde ⁴⁰⁵	3
	-Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları döviz ve altın kredilerinde (fiduciary işlemler hariç) ⁴⁰⁶	3
	Ortalama vadesi bir yıla kadar olanlarda	1
	Ortalama vadesi 2 yıl (2 yıl dahil) ile 3 yıl arasında olanlarda	0,5 0
D-)	Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta ⁴⁰⁷	6

İhracatın finansmanı için Türk Lirası veya döviz olarak kullanılan krediler ile Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından ihracatın finansmanı için sağlayacağı kredilerde (ihracatı teşvik belgesi, dahilde işleme izin belgesi ve vergi, resim ve harç istisnası belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanında kullanılanlar dahil) ve İhracatı Teşvik Belgesi ile Dahilde İşleme İzin

⁴⁰¹ 8.8.2001 tarihli ve 24487 sayılı Resmi Gazete’de 8.8.2001 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 31 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

⁴⁰² 28.10.2010 tarihli ve 27743 sayılı Resmi Gazete’de, 28.10.2010 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımlanan 2010/774 sayılı Kararnameyle değiştirilen şeklidir.

⁴⁰³ 29.07.2004 tarihli ve 25537 sayılı Resmi Gazete’de 29.07.2004 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 2004/7633 sayılı Kararnameyle değiştirilen şeklidir.

⁴⁰⁴ 17.12.1998 tarihli ve 23556 sayılı Resmi Gazete’de 1.1.1999 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 22 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

⁴⁰⁵ 8.8.2001 tarihli ve 24487 sayılı Resmi Gazete’de 8.8.2001 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 31 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

⁴⁰⁶ 01.01.2013 tarihli ve 28515 sayılı Resmi Gazete’de yayımı tarihini izleyen 02.01.2013 tarihinden itibaren kullanılacak kredilere uygulanmak üzere yayımlanan 2012/4116 sayılı BKK ile değiştirilen şeklidir.

⁴⁰⁷ 13.11.2011 tarihli ve 28083 sayılı Resmi Gazete’de yayımı tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 2011/2304 sayılı BKK ile değiştirilen şeklidir.

Belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta, yukarıdaki oranlar %0 olarak uygulanır.⁴⁰⁸

Bankaların, TMO tarafından 2699 sayılı Umumi Mağazalar Kanunu hükümlerine göre düzenlenen makbuz senetlerini teminat olarak gösteren gerçek veya tüzel kişilere kullandıracağı kredilerde Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi oranı % 0'dır.⁴⁰⁹

Türkiye'de kurulmuş bankaların yabancı bankalar veya yurt dışındaki kendi şubeleri adına yurt içinden kabul ettikleri mevduat veya aracılık ettikleri havalelerle karşılıklı olarak yurt dışından açtırılan mevduat hesapları ile havale olarak gelen ve Türkiye'de yerleşik kişilerin kullanımına sunulan paralar bu tebliğ uygulamasında kredi olarak kabul edilir (Fiduciary işlemler).⁴¹⁰

411

(A), (B) ve (C) bölümlerinde belirtilen kredilerde fon kesintileri, Türk Lirası kredilerde tahakkuk ettirilen faiz tutarı üzerinden; dövizde endeksli ve diğer endeksli kredilerde, borç bakiyesine ilişkin kur farkı veya endeks farkı ile dönem faizinin cari kurdan Türk Lirası karşılığı veya fark faizin (spread) toplam tutarı üzerinden, tahakkuk ettirilen faizlere ek olarak; döviz ve altın kredilerinde kredinin kullanıldığı tarihte, kredinin anapara tutarı ve altın miktarı üzerinden hesaplanarak Fon'a yatırılır.⁴¹² Döviz kredileri ile ilgili fon kesintilerinin hesaplanmasında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kurları, altın kredilerinde ise kredinin kullanıldığı tarihten bir iş günü önce İstanbul Altın Borsası'nda oluşan ağırlıklı ortalama fiyat esas alınır.*

*30.12.2008 tarih ve 27096 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2008/14420 sayılı BKK ile dövizde endeksli ve diğer endeksli krediler için uygulanacak hüküm şu şekilde belirlenmiştir.

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu uygulamasında, dövizde endeksli ve diğer endeksli kredilerde fon kesintileri, taksit tutarı içindeki anaparanın kur farkı veya endeks farkı ile dönem faizinin cari kurdan Yeni Türk Lirası karşılığı veya fark faizin (spread) toplam tutarı üzerinden hesaplanır.

Dövizde endeksli taksitli kredilerde taksit tutarı içindeki anapara kur

---

⁴⁰⁸ 11.03.1997 tarih ve 22930 sayılı Resmi Gazete'de 12.01.1997 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 19 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

⁴⁰⁹ 10.06.2006 tarih ve 26194 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

⁴¹⁰ 22.07.1996 tarih ve 22704 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 17 No.lu Tebliğle eklenmiştir.

⁴¹¹ 05.12.1997 tarih ve 23191 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 20 No.lu Tebliğle yürürlükten kaldırılmıştır.

⁴¹² 10.11.2000 tarih ve 24226 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 28 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

farkının hesaplanmasında, taksit ödeme tarihindeki cari kur ile kredinin kullandırıldığı tarihteki kur arasındaki fark esas alınır.

(D) bölümünde belirtilen kredilerde fon kesintisi; ithalat tutarının, fon kesintisinin yatırıldığı tarihteki gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak bulunacak Türk Lirası karşılığı üzerinden hesaplanarak, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce bankalara veya özel finans kurumlarına yatırılır.⁴¹³

Fon'a Kesinti Yapılmayacak Krediler

Madde 3- Aşağıda belirtilen işlemlerde Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na kesinti yapılmaz:

1) T.C. Ziraat Bankası (Teşvik Belgesiz, orta ve uzun vadeli tarımsal sanayi kredileri hariç) ve T. Halk Bankası'nca kullandırılan ihtisas kredileri ile T. Kalkınma Bankası tarafından doğrudan veya ticari bankalar aracılığı ile kullandırılan turizm ihtisas kredileri, diğer bankalarca tarım kooperatifleri üyesi çiftçilere, münhasıran tarıma yönelik olarak kullandırılan azami 2 Milyar Türk Lirasına kadar olan krediler (tarımsal sanayi kredileri hariç),

2) Konut ve yapı tasarrufu kredileri ile gerçek kişilere kendi ihtiyaçları için kullandırılan konut inşaat kredileri,⁴¹⁴

3)Yurtiçi bankalar arası krediler ile finansman şirketlerinin bankalardan kullandığı krediler,

4) Kredilerin, Hazine kaynaklı fonlar dahil, Kanun, Kanun Hükmünde Kararname, Kararname, Tebliğ ve Yönetmelik gibi çeşitli mevzuat hükümlerine göre kurulan fonlardan kullandırılan kısmı,⁴¹⁵

5) Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabı ile Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar Hesabına alınan krediler, (I. Grup teminatlı krediler hariç)

6) Bankalarca yurt dışında yerleşik kişilere açılacak krediler,

7) Kurucu bankalarca yatırım fonlarına verilen avanslar,

8) Yurt dışındaki işlerle ilgili olarak yurt içindeki bankalardan veya yurt

⁴¹³ 10.11.2000 tarih ve 24226 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 28 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

⁴¹⁴ 05.06.1998 tarih ve 23363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 21 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

⁴¹⁵ 11.03.1997 tarih ve 22930 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 19 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

dışından alınacak döviz kredileri,⁴¹⁶

9) Petrol, (petrol mahsulleri dahil), gübre, gübre hammaddesi, buğday ve arpa ile buğday ve arpanın Dahilde İşleme Rejimi kapsamında işlenmesi sonucu elde edilen ikincil işlem görmüş ürünlerin ithalatının finansmanı amacıyla kullanılan krediler ve ithalat işlemleri,⁴¹⁷

10) İlgili kanun hükümlerine göre işlemleri fonlardan muaf tutulan Kurum ve Kuruluşlar ile Hazine ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının kullandığı krediler⁴¹⁸

11) T.C. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ile Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu'nun kullandıkları krediler (Müessese, teşebbüs ve iştirakleri hariç),

12) Bağlı muamele veya takas,

13) Bankalarca yapılan vadeli ihracat alacakları ile ilgili iskonto işlemlerinden senetleri reeskonta kabul edilenler,⁴¹⁹

14) Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılan krediler,⁴²⁰

15) .....⁴²¹

16) Yurt dışındaki ihracat kredi veya ihracat kredisi sigorta kurumları ile bu ülkelerin kredi garanti programları çerçevesinde, yapılacak ithalatın finansmanında kullanılmak üzere bankaların borçlu sıfatıyla sağladıkları kredilerin ortalama vadesi asgari 1 yıl olmak kaydıyla, ithalatçıya kullandırılan kısmı,⁴²²

17).....⁴²³

18) Kuyumculukla iştigal eden gerçek ve tüzel kişilerce kullanılan altın

---

⁴¹⁶ 10.11.2000 tarih ve 24226 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 28 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

⁴¹⁷ 10.08.2004 tarih ve 25549 sayılı Resmi Gazete'de 1.1.2004 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 2004/7668 sayılı Kararnameyle istisna kapsamına eklenen maddedir.

⁴¹⁸ 23.01.1996 tarih ve 22532 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 16 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

⁴¹⁹ 23.01.1996 tarih ve 22532 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 16 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

⁴²⁰ 23.01.1996 tarih ve 22532 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 16 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

⁴²¹ 17.12.1998 tarih ve 23556 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22 No.lu Tebliğle yürürlükten kaldırılmıştır.

⁴²² 17.12.1998 tarih ve 23556 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

⁴²³ 17.12.1998 tarih ve 23556 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22 No.lu Tebliğle yürürlükten kaldırılmıştır.

kredileri,⁴²⁴

19) İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Takas ve Saklama Bankası A.Ş. nezdinde kurulan borsa para piyasası işlemleri,⁴²⁵

20) Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanan, ortalama vadesi asgari 1 yıl olan döviz ve altın kredileri (Fiduciary işlemler hariç)⁴²⁶,(*)

(*) 01.01.2013 tarihli ve 28515 sayılı Resmi Gazete’de yayımı tarihini izleyen 02.01.2013 tarihinden itibaren kullanılacak kredilere uygulanmak üzere yayımlanan 2012/4116 sayılı BKK ile vadeye göre farklı kesinti oranları tespit edilmiştir.

21) Kitap ithalatının finansmanı için kullanılan krediler,⁴²⁷

22) Finansman şirketlerince, münhasıran tarıma yönelik mal alımı için tarım kooperatifleri üyesi çiftçilere kullandırılan 2 milyar Türk Lirasına kadar olan krediler,⁴²⁸

23) Faktoring şirketleri tarafından yurt dışından ihracat faktoringi amacıyla sağlanan ve bu amaçla kullandırılan fonlar,⁴²⁹

24) Türkiye’de yerleşik kişilerce, hisselerinin çoğunluğu Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’na ait olan bir bankanın yurt dışı şubelerinden ortalama vadesi asgari 1 yıl olarak sağlanmış olan döviz kredilerinden, hisselerinin çoğunluğu Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’na ait başka bir bankaca devralınanlar,⁴³⁰

25) 4389 sayılı Bankalar Kanunu’nun devir ve birleşmeye ilişkin hükümleri çerçevesinde devredilen, devralan veya birleşen bankaların yurt dışındaki şubelerinden, Türkiye’de yerleşik kişilerce, ortalama vadesi asgari 1 yıl olarak sağlanmış olan döviz kredilerinden, kredinin kullanıldığı yurt dışı şubenin faaliyetine son verilmiş olması nedeniyle, devralan bankaya veya birleşme sonucu oluşan bankaya devrolunanlar,⁴³¹

26) 4743 sayılı Malî Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun kapsamında yapılan

⁴²⁴ 10.11.2000 tarih ve 24226 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 28 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

⁴²⁵ 22.07.1996 tarih ve 22704 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 17 No.lu Tebliğle eklenmiştir.

⁴²⁶ 10.11.2000 tarih ve 24226 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 28 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

⁴²⁷ 05.12.1997 tarih ve 23191 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 20 No.lu Tebliğle eklenmiştir.

⁴²⁸ 04.08.1999 tarih ve 23776 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 23 No.lu Tebliğle eklenmiştir.

⁴²⁹ 18.02.2000 tarih ve 23968 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 25 No.lu Tebliğle eklenmiştir.

⁴³⁰ 27.10.2001 tarih ve 24566 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 32 No.lu Tebliğle eklenmiştir.

⁴³¹ 27.10.2001 tarih ve 24566 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 32 No.lu Tebliğle eklenmiştir.

işlemler.⁴³²

27) Asgari vadesi bir yıl ve üzerinde olup, yurt dışından alınan döviz kredileri ve yatırım teşvik belgesi kapsamında kullanılan kredilerden; vadesi dolmadan önce krediyi kullananlar tarafından, kısmen veya tamamen sermaye artırımında kullanılmak suretiyle kapatılması veya sermaye artırımında kullanılmak üzere gerçek veya tüzel kişilere devir ve temlikinin yapılması halı,⁴³³

28) 2004/7131 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında KOSGEB ile T.C. Ziraat Bankası, T. Halk Bankası ve T. Vakıflar Bankası arasında yapılacak protokoller çerçevesinde kullanılacak krediler.⁴³⁴

29) Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 7 nci maddesi uyarınca, İstanbul Altın Borsasında işlem görmek üzere anılan Kararın 2 nci maddesinde belirtilen özelliklere sahip işlenmemiş kıymetli madenlerin ithali.⁴³⁵

30) TMO'nun ürün alımları için gerek duyacağı finansman ihtiyacını karşılamak üzere iç veya dış kredi temini suretiyle yurt içinden veya yurt dışından kullanılacağı döviz ya da YTL cinsi krediler,

31) Elektrik enerjisi ithalatının finansmanı amacıyla kullanılacak krediler ve elektrik enerjisi ithalatında,⁴³⁶

Fon Kesintilerinin Yatırılma Zamanı

Madde 4- a) Bankalar, özel finans kurumları ve finansman şirketleri, bu Tebliğin 2 nci maddesine göre hesaplanacak fon kesintilerini,

- Türk lirası kredilerde (Endeksli krediler dahil) faiz tahakkukunu,
- Döviz kredilerinde kredinin kullanıldığı veya kullandırıldığı tarihi,
- Kredili ithalatta tahsilatı,

izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar Kaynak Kullanımını Destekleme fonu'na yatırmak zorundadırlar.

b-) Müeyyide uygulanması nedeniyle Gümrük idarelerince yapılan fon

---

⁴³² 31.01.2002 tarihli ve 24657 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

⁴³³ 31.12.2003 tarih ve 25533 sayılı Resmi Gazete'de 15.12.2003 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 2003/6660 sayılı Kararnameyle istisna kapsamına eklenen maddedir.

⁴³⁴ 04.05.2004 tarihli ve 25452 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

⁴³⁵ 10.08.2004 tarih ve 25549 sayılı Resmi Gazete'de 1.1.2004 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 2004/7668 sayılı Kararnameyle istisna kapsamına eklenen maddedir.

⁴³⁶ 11.01.2012 tarih ve 28170 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2011/2519 sayılı BKK ile eklenen madde

taahhütleri haftalık olarak Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na aktarılır.⁴³⁷

Destekleme Primi Oranları

Madde 5- .....⁴³⁸

Destekleme Primi Ödeme Esasları

Madde 6- .....⁴³⁹

Destekleme Priminden Yararlanmayan İhtisas Kredileri

Madde 7- .....⁴⁴⁰

Destekleme Primi İçin Başvuru

Madde 8- .....⁴⁴¹

Fon Kesintilerinin Süresinde Yatırılmaması

Madde 9- Fon kesintilerinin süresinde yatırılmasından, kredi kullanan, krediyi kullandıran veya kullanılmasına aracılık eden ve kredili ithalatta tahsilatı yapan bankalar, özel finans kurumları, finansman şirketleri ve gümrük idareleri sorumludur.

Fon kesintilerinin bankalar, özel finans kurumları ve finansman şirketlerince süresinde yatırılmaması halinde yatırılmayan kısım, fon lehine tahakkuk ettirilecek cezai faizi ile birlikte tahsil edilir.⁴⁴²

Fon Kesintileri ve Primlerin Geri Alınması

Madde 10- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan

a) Prim ödenen ihtisas kredilerinde,

Kullandıkları ihtisas kredileri ile ilgili olarak ödenmemesi gerektiği halde

⁴³⁷ 11.03.1997 tarih ve 22930 sayılı Resmi Gazete'de 12.01.1997 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 19 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

⁴³⁸ 20.05.2001 tarih ve 24407 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 30 No.lu Tebliğle yürürlükten kaldırılmıştır.

⁴³⁹ 20.05.2001 tarih ve 24407 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 30 No.lu Tebliğle yürürlükten kaldırılmıştır.

⁴⁴⁰ 20.05.2001 tarih ve 24407 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 30 No.lu Tebliğle yürürlükten kaldırılmıştır.

⁴⁴¹ 20.05.2001 tarih ve 24407 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 30 No.lu Tebliğle yürürlükten kaldırılmıştır.

⁴⁴² 11.03.1997 tarih ve 22930 sayılı Resmi Gazete'de 12.01.1997 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 19 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

destekleme priminden yararlanan bankalar bu primlerin cezai faiziyle birlikte Yatırımları ve Döviz Kazandırıcı Hizmetleri Teşvik Fonu'na yatırılmasından sorumludur.⁴⁴³

b) Fon kesintisi istisnası uygulanan krediler ile kredili ithalat işlemlerinde;

ı) İhracatın finansmanı için Türk Lirası veya döviz olarak kullanılan krediler ile Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından ihracatın finansmanı için sağlayacağı kredilerde(ihracatı teşvik belgesi, dahilde işleme izin belgesi ve vergi, resim ve harç istisnası belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı için kullanılanlar dahil) taahhüdün, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması paralelinde gerçekleşme durumu, ilgili banka veya özel finans kurumlarınca tespit edilir. Taahhüdün gerçekleşmediğinin veya eksik gerçekleştirildiğinin tespiti durumunda, müeyyide uygulaması sonucu doğan fon kesintileri ilgili bankalar veya özel finans kurumlarınca cezai faizi ile birlikte Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na yatırılır.

ıı) İhracatı teşvik belgesi ile dahilde işleme izin belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta, belgede öngörülen taahhüdün, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması paralelinde gerçekleşme durumu gümrük idarelerince tespit edilir. Taahhüdün gerçekleşmediğinin veya eksik gerçekleştirildiğinin tespiti durumunda müeyyide uygulaması sonucu doğan fon kesintileri gümrük idarelerince firmalardan cezai faizi ile birlikte tahsil edilir.⁴⁴⁴

Cezai Faiz

Madde 11- .....⁴⁴⁵

Bilgi ve Belge Verme

Madde 12- Bu tebliğ uygulaması ile ilgili destekleme priminden yararlananlar ile valilikler, bankalar ve ilgili resmi daire ve kurumlar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca istenecek her türlü bilgi ve belgeyi vermekle ve gerekli görülen işlemleri yapmakla yükümlüdürler.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın uygulamaya ilişkin talimatları

---

⁴⁴³ 06.04.1993 tarih ve 21544 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 10 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

⁴⁴⁴ 11.03.1997 tarih ve 22930 sayılı Resmi Gazete'de 12.01.1997 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 19 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

⁴⁴⁵ 06.04.1993 tarih ve 21544 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 10 No.lu Tebliğle Merkez Bankasının cezai faiz oranını belirleme yetkisi 06.04.1993 tarihi itibarıyla kaldırılmıştır.

tebliğ hükmündedir.⁴⁴⁶

Fondan Yapılacak Diğer Ödemeler

Madde 13- .....

Yürürlükten Kaldırılan Tebliğler

Madde 14- Bu tebliğin yayımı tarihinden önce yürürlükte bulunan 12.5.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu hakkındaki tebliğler yürürlükten kaldırılmıştır.⁴⁴⁷

Geçici Madde 1- Bu Tebliğin yayımı tarihinden önce yatırımcılara ödenen destekleme primlerinden geri alınması gerekenler, cezai faizler ile birlikte destekleme primi uygulamasını yürütmekle görevli bankalarca geri alınır.

Geçici Madde 2- Devlet Planlama Teşkilatı Tebliği yayımlanıncaya kadar yatırımlara (Teşvik belgesine bağlanmayan yatırımlar dahil) yapılan destekleme primi ödemelerine ve ödenen primlerin geri alınmasına ilişkin işlemler, yürürlükten kaldırılan Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu ile ilgili mevzuatta yer alan hükümlere göre Türkiye kalkınma Bankası A.Ş.'ce yapılır.⁴⁴⁸

Geçici Madde 3- Sakarya, Kocaeli, Yalova, Bursa, Bolu Düzce ve İstanbul illerinde faaliyette bulunan ve "Deprem Hasar Tespit Raporu" ile üretim tesislerinin 17.8.1999 ve 12.11.1999 tarihlerinde meydana gelen depremlerden zarar gördüğü tespit edilen kişi ve kuruluşların, ithal ettikleri hammadde ve ara malların kendi üretim ihtiyaçları için olduğunu veya ithal edilen makine ve teçhizatın, depremde zarar gören makine ve teçhizatın yerine ithal edildiğini üyesi buldukları Ticaret Odaları, Sanayi Odaları veya Sanayi ve Ticaret Odalarından alınan belge ile tevsik etmeleri kaydıyla, bu Tebliğin yürürlük tarihinden itibaren 4.11.2000 (bu tarih dahil) tarihine kadar yapacakları kabul kredili, mal mukabili ve vadeli akreditif ödeme şeklindeki bahse konu ithalat işlemlerinde fon kesintisi oranı "%0"dır. Fiili ithal tarihi, 17.8.1999 ile bu Tebliğin yürürlük tarihi arasında olan bu kapsamdaki ithalat işlemlerine ilişkin olarak tahsil edilmiş bulunan fon kesintileri ilgililere iade edilir.⁴⁴⁹

⁴⁴⁶ 06.04.1993 tarih ve 21544 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 10 No.lu Tebliğle yürürlükten kaldırılmıştır.

⁴⁴⁷ 06.04.1993 tarih ve 21544 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 10 No.lu Tebliğle yürürlükten kaldırılmıştır.

⁴⁴⁸ 28.08.1990 tarih ve 20619 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 8 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

⁴⁴⁹ 04.11.1999 tarih ve 23866 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 04.11.1999 tarihinde yürürlüğe giren 24 No.lu Tebliğle eklenmiş, 11.05.2000 tarih, 24046 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 04.05.2000 tarihinde yürürlüğe giren 26 No.lu Tebliğle değiştirilen şeklidir.

Geçici Madde: Bu Tebliğin yürürlüğe giriş tarihinden önce başlamış işlemler bu Tebliğden önceki mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Başlamış işlem, vadeli akreditif (Kabul Kredili akreditif dahil) ödeme şekline göre yapılan ithalatta, akreditifin açılmış olmasını, diğer ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta, ithal edilecek malların gümrüğe gelmiş olmasını veya çıkış ülkesinde ihracat işlemlerinin tamamlanmış olduğunu ifade eder.

Vadeli akreditif (Kabul Kredili akreditif dahil) ödeme şekline göre başlamış işlemlerde, akreditif tutarının artırılması veya akreditif ödeme vadesinin temdidi halinde, artırılan veya temdit edilen tutarlar bu Tebliğin 1 inci maddesinde belirtilen oranda fon kesintisine tabi tutulur.⁴⁵⁰

Geçici Madde: Finansman şirketlerinin bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce kullandıkları kredilere, vadeleri sonuna kadar bu Tebliğden önceki mevzuat hükümleri uygulanır.⁴⁵¹

Geçici Madde: 88/12937 sayılı Kararname hükümlerine göre idari ve kanuni takip hesaplarında izlenen ve 97/10497 sayılı Kararname hükümleri uyarınca Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabına alınan I inci grup teminatlı kredilerden bu hesapta bulunduğu sürece fon alınmaz.⁴⁵²

Geçici Madde: Bu Tebliğin yürürlük tarihinden önce fiili ithali gerçekleşmemiş, ancak fon kesintisi yatırılmış kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemlerinin fon kesintisi bu Tebliğdeki oranlar esas alınarak hesaplanır.⁴⁵³

Geçici Madde: Bu Tebliğin yayımı tarihinden önce bankalarca ve finansman şirketlerince kullanılan tüketici kredilerine, temdit edilmemek şartıyla, vadeleri sonuna kadar bu Tebliğin yayımı tarihinden önceki mevzuat hükümleri uygulanır.⁴⁵⁴

Geçici Madde: Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce kullanılan altın kredileri temdit edilmemek kaydıyla vadeleri sonuna kadar fon kesintisinden muaftır.⁴⁵⁵

---

⁴⁵⁰ 06.09.1996 tarih ve 22746 sayılı Resmi Gazete’de, 22.07.1996 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 18 No.lu Tebliğe 17 No.lu Tebliğin geçici maddesinin değiştirilen şeklidir.

⁴⁵¹ 11.03.1997 tarih ve 22930 sayılı Resmi Gazete’de 12.01.1997 tarihinden geçerli olmak üzere yayımlanan 19 No.lu Tebliğin geçici maddesidir.

⁴⁵² 05.06.1998 tarih ve 23363 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 21 No.lu Tebliğin geçici maddesidir.

⁴⁵³ 17.12.1998 tarih ve 23556 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 22 No.lu Tebliğin geçici maddesidir.

⁴⁵⁴ 09.09.2000 tarih ve 24165 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 27 No.lu Tebliğin geçici maddesidir.

⁴⁵⁵ 10.11.2000 tarih ve 24226 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 28 No.lu Tebliğin geçici maddesidir.

Geçici Madde: Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlamış ithalat işlemleri ile kullanılan kredilere temdit edilmemek kaydıyla, vadeleri sonuna kadar, bu Tebliğden önceki mevzuat hükümleri uygulanır.

Başlamış işlem, vadeli akreditif (Kabul Kredili akreditif dahil) ödeme şekline göre yapılan ithalatta, akreditifin açılmış olmasını, diğer ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta, ithal edilecek malların gümrüğe gelmiş olmasını veya çıkış ülkesinde ihracat işlemlerinin tamamlanmış olmasını ifade eder.

Vadeli akreditif (Kabul Kredili akreditif dahil) ödeme şekline göre başlamış işlemlerde, akreditif tutarının artırılması veya akreditif ödeme vadesinin temdidi halinde, artırılan veya temdit edilen tutarlar bu Tebliğin 1 inci maddesinde belirtilen oranda fon kesintisine tabi tutulur.⁴⁵⁶

Geçici Madde: Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere ilişkin destekleme primi talepleri, bu Tebliğ ile yürürlükten kaldırılan mevzuat hükümleri çerçevesinde sonuçlandırılır.⁴⁵⁷

Geçici Madde: Bu Tebliğin yürürlük tarihinden önce fon kesintisi yatırılmış, ancak gümrük yükümlülüğü başlamamış kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemlerinin fon kesintisi bu Tebliğdeki oranlar esas alınarak hesaplanır.⁴⁵⁸

Yürürlük

Madde 15- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.1. 6 Sıra No.lu 12.05.1988 Tarih ve 88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ (Resmi Gazete'de yayımlanan ilk şekli)

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 26.08.1989 -20264)

Amaç

Madde 1- Bu Tebliğin amacı, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan yapılacak kesintilerin, bu Fon'dan ihtisas kredilerine ödenecek primlerin oranı, uygulamaya ilişkin esas ve şartlar ile tatbik olunacak cezai faiz oranını belirlemektir.

⁴⁵⁶ 25.11.2000 tarih ve 24241 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 29 No.lu Tebliğin geçici maddesidir.

⁴⁵⁷ 20.05.2001 tarih ve 24407 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 30 No.lu Tebliğin geçici maddesidir.

⁴⁵⁸ 08.08.2001 tarihli ve 24487 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 31 No.lu Tebliğin geçici maddesidir.

Fon'a Yapılacak Kesintiler

Madde 2- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na yapılacak kesinti oranları aşağıdadır.

	Fon Kesintisi Oranı (%)
A- Bankaların kullandıkları Türk Lirası kredilerde	6
B- Bankaların kendi kaynaklarından döviz üzerinden ikraz anlaşması yaparak kullandıkları kredilerde	6
C- Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta	6

Bankalarca, yatırım teşvik belgesine istinaden kullanılan yatırım ve işletme kredilerinde, prefinansman dahil ihracatın finansmanı için Türk Lirası veya döviz olarak kullanılan kredilerde (ihracatı teşvik belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanında kullanılanlar dahil) ve ihracatı teşvik belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta bu oran “sıfır”dır.

Bu maddenin “A” bölümünde belirtilen fon kesintisi bankalarca tahakkuk ettirilen faizler üzerinden, kredi alanlardan ek olarak tahsil edilir.

B ve C bölümlerinde belirtilen kredi ve işlemlerdeki fon kesintisi;

1) Türk Lirası veya döviz olarak kullanılan döviz kredilerinde kredi tutarı üzerinden kredinin kullanıldığı tarihteki,

2) Kabul kredili işlemlerde, faiz ve diğer masraflara ilişkin poliçeler dahil, poliçe tutarı üzerinden poliçelerin kabul edildiği tarihteki (poliçeye bağlanmamış faiz ve diğer masrafların transferinde transfer tarihindeki),

3) Mal mukabili (Mal mukabili kabul kredili ithalat dahil) ithalatta ithalat tutarı üzerinden ithal müsaadesinin verildiği tarihteki,

4) Vadeli akreditifte, döviz satışından önce malların fiili ithalinin yapılması halinde, ithalat tutarı üzerinden döviz satışı sırasında muhabet hesapların borçlandırıldığı tarihteki,

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak bulunacak Türk Lirası karşılığı üzerinden hesaplanır. Bu kredilerin ve ithalat işlemlerinin temdidinde de temdit tarihindeki döviz alış kuru esas alınarak temdit edilen tutar üzerinden fon kesintisi yapılır.

Fon'a Kesinti Yapılmayacak Krediler

Madde 3- Aşağıdaki belirtilen kredilerden Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na kesinti yapılmaz.

A - Türk Lirası kredilerde

1) T.C. Ziraat Bankası (Teşvik belgesiz orta ve uzun vadeli tarımsal sanayi kredileri hariç) ve T. Halk Bankasınca kullanılan ihtisas kredileri ile T. Kalkınma Bankası tarafından doğrudan veya ticari bankalar aracılığı ile kullanılan turizm ihtisas kredileri,

2) Bankalarca, T.C. Ziraat Bankası'nın tarım kredilerine uyguladığı faiz oranları üzerinden kullanılan kısa vadeli tarım kredileri,

3) T. Emlak Bankası'nca kullanılan konut ve yapı tasarrufu kredileri,

4) Bankalararası krediler,

5) Hazine kaynaklı fonlardan kullanılan krediler,

6) Dış Krediler Kur Farkı Fonu kapsamına alınan krediler,

7) T.C. Emekli Sandığı'nca verilen emekli çeklerinin iskonto edilmesi suretiyle kullanılan krediler,

8) Kanuni takibe alınan krediler,

9) İdari takibe alınan kredilerde sözleşme ile banka iskonto oranının üzerinde bir oranda faiz uygulaması halinde, faizin iskonto oranını aşan kısmı,

B - Döviz Kredileri ve ithalat işlemlerinde

1) Vadelerine bakılmaksızın bankaların borçlu sıfatı ile temin edecekleri krediler,

2) Dış ticaret sermaye şirketlerinin;

a) Yurt dışından sağlayacakları krediler (Prefinansman ile kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ithalat işlemleri dahil),

b) Yurt içindeki bankalardan kendi ihtiyaçları için döviz tahsisi mutad işlemlerde kullanılmak üzere sağlayacakları krediler,

3) Yatırım teşvik belgesi kapsamında;

a) Dış Kredi almaları öngörülenlerin sağlayacağı krediler (prefinansman hariç),

b) Verilen döviz tahsisini aşmamak şartıyla kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılacak ithalat,

4) Yurt dışındaki işlerle ilgili olarak yurt içindeki bankalardan veya yurt dışından alınacak krediler (ihracatı teşvik belgesi kapsamında kullanılacak krediler dahil),

5) Petrol (Petrol mahsulleri dahil), gübre, gübre hammaddesi, buğday, arpa ithalatının finansmanı amacıyla kullanılacak krediler (kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılacak ithalat dahil),

6) Yukarıda sayılan krediler dışında kalan iki yıl ve daha uzun vadeli krediler,

7) Bankalarca, yurt dışındaki kişilere açılacak döviz kredileri,

8) Yukarıda sayılan fon kesintisine tabi olmayan döviz kredileri ve ithalat işlemlerinden vadeleri temdit edilenler.

Fon Kesintilerinin Yatırılma Zamanı

Madde 4- Bu Tebliğın 2 nci maddesine göre,

a) Bankalar kredilere tahakkuk ettirdikleri fon kesintilerini, faiz tahakkukunu izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar,

b) Döviz kredisi kullandıran veya ithalata aracılık eden bankalar ise söz konusu kredilere ait fon kesintilerini 2 nci maddede belirtilen tarihleri izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar,

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na yatırmak zorundadırlar.

Destekleme Primi Oranları

Madde 5- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan ihtisas kredilerine yapılacak prim ödemelerine ilişkin oranlar aşağıdadır.

	Destekleme Primi Oranı (%)
1) T.C. Ziraat Bankası'nca kullanılan hayvancılık ve su ürünleri kredilerinde (Teşvik Belgeli tarımsal sanayi kredileri hariç)	11
2) T.C. Ziraat Bankası'nca kullanılan diğer tarım kredileri ile diğer bankalarca T.C. Ziraat Bankası'nın uyguladığı faiz oranı üzerinden kullanılan tarım kredilerinde (Teşvik belgeli tarımsal sanayi kredileri hariç)	3
3) T. Halk Bankası'nca küçük sanayici, sanatkar, esnaf ve esnaf teşekküllerine kullanılan kredilerde	4
4) T. Emlak Bankası'nca kullanılan konut ve yapı tasarrufu kredilerinde (Fon kaynaklı krediler hariç)	4
5) T. Kalkınma Bankası'nca doğrudan veya ticari bankalar aracılığı ile kullanılan turizm ihtisas kredilerinde (Teşvik belgeli krediler hariç)	4

Destekleme Primi Ödeme Esasları

Madde 6- İhtisas kredilerinde uygulanacak destekleme primi oranı, kredi sözleşmesinin yapıldığı tarihte, yürürlükte bulunan orandır.

Bu oran, ihtisas kredileri için bankalarca belirlenen faiz oranlarının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca kısa ve orta vadeli kredilere genel olarak uygulanan reeskont faiz oranına göre bankalarca uygulanması öngörülen faiz oranlarından en az destekleme primi oranı kadar düşük olması halinde uygulanır. Bu faiz oranındaki her bir puan fazlalık için destekleme primi oranı da bir puan düşürülür.

Destekleme primlerini ödenmesinde, kredilerle ilgili faize esas adet tutarı esas alınır.

Destekleme Priminden Yararlanmayan İhtisas Kredileri

Madde 7- Aşağıda belirtilen kredilere, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan prim ödenmez.

a) Bankalar aracılığı ile yurt dışı kaynaklardan ya da her türlü özel fonlardan açılanlar,

b) İdari ve kanuni takibe alınanlar,

c) Reeskont kaynağından kullanılanlar

Destekleme Primi için Başvuru

Madde 8- İhtisas kredilerinde destekleme primi için aşağıdaki esaslara göre başvurulur.

Destekleme primi ödenmesi öngörülen ihtisas kredilerinden, T.C. Ziraat Bankası'nca kullanılan kısa vadeli tarım kredileri, T.C. Ziraat Bankası'nın tarım kredilerine uyguladığı faiz oranı üzerinden diğer bankalarca kullanılan kısa vadeli tarım kredileri ve T. Halk Bankası'nca kullanılan kısa vadeli ihtisas kredileri, T. Emlak Bankası'nca kullanılan konut ve yapı tasarrufu kredileri ile T. Kalkınma Bankası'nca doğrudan veya ticari bankalar aracılığı ile kullanılan turizm ihtisas kredileri için faiz tahakkuk dönemleri itibariyle düzenlenecek bir cetvel ile bu bankaların genel Müdürlüklerince Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Ankara Şubesi'ne; T.C. Ziraat Bankası ile T. Halk Bankası'nın orta vadeli ihtisas kredileri için de bu bankaların ilgili şubelerince faiz tahakkuk devreleri itibariyle düzenlenecek bir cetvel ile dahil oldukları reeskont bölgelerindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası şubesine müracaat edilir.

Fon Kesintilerinin Suresinde Yatırılmaması

Madde 9- Fon kesintilerinin suresinde yatırılmasından kredi kullandıran veya aracılık eden bankalar sorumludur

Fon kesintilerinin bankalarca zamanında yatırılmaması halinde, yatırılmayan kısım, Fon lehine tahakkuk ettirilen cezai faizi ile birlikte tahsil edilir

Fon Kesintileri ve Primlerin Geri Alınması

Madde 10- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan

a) Prim ödenen ihtisas kredilerinde

Kullandırdıkları ihtisas kredileri ile ilgili olarak ödenmemesi gerektiği halde destekleme priminden yararlanan bankalar bu primlerin cezai faiziyle birlikte Fon'a yatırılmasından sorumludur.

b) Fon kesintisi istisnası uygulanan krediler ile ithalat işlemlerinde

Bu Tebliğin 2 nci maddesi ile fon kesintisinden istisna edilen,

i) Türk Lirası olarak kullanılan yatırım ve işletme kredilerinde, öngörülen yatırımın,

ii) İhracatın finansmanı için kullanılan kredilerde (ihracatı teşvik belgesine istinaden kullanılanlar ile prefinansman dahil) taahhüt edilen ihracatın veya ihracat sayılan satış ve teslimleri,

iii) İhracatı teşvik belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta belgede öngörülen ihracatın gerçekleşme durumları ilgili bankalarca tespit edilir. İhracatın gerçekleştirilmediğinin veya eksik gerçekleştirildiğinin, taahhüdün kısmen veya tamamen yerine getirilmediğinin, yatırımın gerçekleştirilmediğinin tespiti halinde; müeyyide uygulanmasını teminen, ilgili bankalarca fon kesintileri istisnanın uygulandığı tarih ile Fon'a yatırıldığı tarih arasında geçen süre için uygulanacak cezai faiziyle birlikte Fon'a yatırılır.

Cezai Faiz

Madde 11- Süresinde yatırılmayan fon kesintileri, müeyyide uygulanmasından doğan fon kesintileri ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş. tarafından geri alınacak destekleme primleri için Fon lehine Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca kısa vadeli kredilere genel olarak uygulanan reeskont faiz oranını 2.0 katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak oranda cezai faiz uygulanır.

Bilgi ve Belge Verme

Madde 12- Bu tebliğ uygulaması ile ilgili olarak destekleme priminden yararlananlar ile valilikler, bankalar ve ilgili resmi daire ve kurumlar Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca istenecek her türlü bilgi ve belgeyi vermekle ve gerekli görülen işlemleri yapmakla yükümlüdürler.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın uygulamaya ilişkin talimatları tebliğ hükmündedir.

Fon'dan Yapılacak Diğer Ödemeler

Madde 13- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu ile ilgili olarak açılacak davalarla yapılacak icra takiplerine ilişkin harç ve masraflar Fon'dan ödenir.

Fon aleyhine sonuçlanan davalarla ilgili olarak geri verilmesi gereken tutarlar ile mahkeme ve icra masrafları gibi giderler de bu Fon'dan karşılanır.

Yürürlükten Kaldırılan Tebliğler

Madde 14- Bu Tebliğin yayımı tarihinden önce yürürlükte bulunan 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu hakkındaki Tebliğler yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1- Bu Tebliğin yayımı tarihinden önce yatırımcılara ödenen destekleme primlerinden geri alınması gerekenler cezai faizleri ile birlikte Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.'nce geri alınır.

Geçici Madde 2- Devlet Planlama Teşkilatı Tebliği yayımlanıncaya adar yatırımlara (Teşvik belgesine bağlanmayan yatırımlar dahil) yapılan destekleme primi ödemelerine ve ödenen primlerin geri alınmasına ilişkin işlemler, yürürlükten kaldırılan Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu ile ilgili mevzuatta yer alan hükümlere göre Türkiye Kalkınma Bankası A.Ş.'nce yapılır.

Yürürlük

Madde 15- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2. 6 Sıra No.lu Tebliğde Değişiklik Yapan Tebliğler

Bu Tebliğler Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıncı çıkarılmışlardır.

3.1.2.1. 7 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 28.10.1989 - 20326)

Madde 1- 26/8/1989 tarih, 20264 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 12/5/1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin 6 No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin C fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Fon Kesintisi

Oranı (%)

"C- Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili Ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta

1"

Madde 2 - Bu tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.2. 8 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 28.10.1990 - 20619)

Madde 1- 12.5.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.lu Tebliğin değişik 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 2- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na yapılacak kesinti oranları aşağıdadır.

Fon Kesintisi

Oranı {%

A- Bankaların kullandırdıkları kredilerde	6
B- Bankaların yurt dışından sağladığı kredilerde	6
C- Bankalar dışında Türkiye' de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde.....	6
D- Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta.....	1

Bankalarca yatırım teşvik belgesine istinaden kullandırılan yatırım ve işletme kredilerinde, prefinansman dahil ihracatın finansmanı için Türk Lirası veya döviz olarak kullandırılan krediler ile Türkiye' de yerleşik kişilerin yurt dışından ihracatın finansmanı için sağlayacağı kredilerde (ihracatı teşvik belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanında kullandırılanlar dahil) ve ihracatı teşvik belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta, bu oran "sıfır" dır.

Bu maddenin;

a- " A " bölümünde belirtilen kredilerde fon kesintileri bankalarca, Türk Lirası olarak kullandırılanlarda tahakkuk ettirilen faizler üzerinden ek olarak, döviz olarak kullandırılanlarda kredinin kullanıldığı tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınmak suretiyle kredi tutarı üzerinden hesaplanarak,

b- " B " bölümünde belirtilen fon kesintisi bankalarca kredi tutarı üzerinden ve borlandırıldııkları tarihte hesaplanarak,

c- " C " bölümünde belirtilen fon kesintisi döviz kredilerinde kredinin gelişinde ödemenin yapıldığı tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınmak suretiyle kredi tutarı üzerinden Türk Lirası kredilerde ödeme tarihinde kredi tutarı üzerinden bankalar ve özel finans kurumlarınca hesaplanarak,

Fon' a yatırılır.

d- "D" bölümünde belirtilen krediler ve işlemlerdeki fon kesintisi;

1- Kabul kredili işlemlerde, faiz ve diğer masraflara ilişkin poliçeler dahil, poliçe tutarı üzerinden poliçelerin kabul edildiği tarihteki (Poliçeye bağlanmamış faiz ve diğer masrafların transferinde transfer tarihindeki),

2- Mal mukabili (Mal mukabili, kabul kredili ithalat dahil) ithalatta ithalat tutarı üzerinden ithal müsaadesinin verildiği tarihteki,

3- Vadeli akreditifte, döviz satışından önce malların fiili ithalinin yapılması hal inde, ithalat tutarı üzerinden döviz satışı sırasında muhabir hesaplarının borçlandırıldığı tarihteki,

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alışı kuru esas alınarak bulunacak Türk Lirası karşılığı üzerinden hesaplanır.

Bu kredilerin ve ithalat işlemlerinin temdidinde de temdit tarihi itibariyle fon kesintisi yapılır. "

Madde 2- 12.5.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.lu Tebliğin 3 üncü madde (A) fıkrasının;

a) 4 No.lu bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

" 4-Yurt içi bankalararası krediler "

b) 7 No.lu bendi yürürlükten kaldırılmış, 8 ve 9 No.lu bendler 7 ve 8 olarak değiştirilmiştir.

Madde 3- 12.5.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.lu Tebliğin 4 üncü madde (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"b) Döviz kredisi kullandıran veya kredi kullanımına ve ithalata aracılık eden bankalar veya özel finans kurumları ise söz konusu kredilere ait Fon kesintilerini 2 nci maddede belirtilen tarihleri izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar,"

Madde 4- 12.5.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.lu Tebliğin 6 ncı maddesi 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu oran bankalarca, ihtisas kredilerine uygulanacak faiz oranının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası avans işlemlerinde uygulanacak faiz oranından en az destekleme primi oranı kadar düşük olması halinde uygulanır. Bu faiz oranındaki her Bir puan fazlalık için destekleme primi oranı da bir puan düşürülür."

Madde 5- 12.5.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.lu Tebliğin 9 uncu madde 1 inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 9- Fon kesintilerinin süresinde yatırılmasından kredi kullanan ve kullandıran veya kredi kullanılmasına ve ithalata aracılık eden bankalar ve özel finans kurumları sorumludur."

Madde 6- 12.5.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.1u Tebliğin 10 uncu maddesi (b- II) fıkrası ile son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"b-ii) Prefinansman dahil ihracatın finansmanı için Türk Lirası veya döviz olarak kullanılan krediler ile Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından ihracatın finansmanı amacıyla sağlayacağı kredilerde (ihracatı teşvik belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı için kullanılanlar dahil) taahhüt edilen ihracatın veya ihracat sayılan satış ve teslimlerin, "

"gerçekleşme durumları ilgili bankalarca veya özel finans kurumlarınca tespit edilir. İhracatın gerçekleştirilmediğinin veya eksik gerçekleştirildiğinin, taahhüdün kısmen veya tamamen yerine getirilmediğinin, yatırımın gerçekleştirilmediğinin tespiti halinde; müeyyide uygulanmasını teminen, ilgili bankalarca veya Özel finans kurumlarınca Fon kesintileri istisnânın uygulandığı tarih ile Fon'a yatırıldığı tarih arasında geçen süre için uygulanacak cezai faiziyle birlikte Fon'a yatırılır."

Madde 7- 12.5.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.lu Tebliğin 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 11- Süresinde yatırılmayan fon kesintileri, müeyyide uygulanmasından doğan fon kesintileri ile Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve destekleme primi uygulamasını yürütmekle görevlendirilmiş bankalar tarafından geri alınacak destekleme primleri için Fon lehine Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca uygulanan avans faiz oranının 2,0 katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak oranda cezai faiz uygulanır."

Madde 8- 12.5.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.lu Tebliğin Geçici 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bu Tebliğin yayımı tarihinden önce yatırımcılara ödenen destekleme primlerinden geri alınması gerekenler cezai faizler ile birlikte destekleme primi uygulamasını yürütmekle görevli bankalarca geri alınır."

Madde 9- Bu Tebliğin 4 ve 7 nci maddeleri 1.1.1990, diğer maddeleri yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.3. 9 Sıra No.lu 12/5/1988 Tarih ve 88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 26.02.1991 - 20798)

Madde 1- 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.lu Tebliğin değişik 3 üncü maddesinin A fıkrasının 3 ve 6 No.lu bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"3) Konut ve yapı tasarrufu kredileri (Bina inşaat kredileri hariç),"

"6) Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'ndan kullanılan krediler ile Dış Krediler Kur Farkı Fonu kapsamına alınan krediler,"

Madde 2 - 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.lu Tebliğin 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 11 — Süresinde yatırılmayan fon kesintileri, müeyyide uygulamasından doğan fon kesintileri, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası ve destekleme primi uygulamasını yürütmekle görevlendirilmiş bankalar tarafından geri alınacak destekleme primleri ve Fon'dan T. Kalkınma Bankası ve T.C. Ziraat Bankası'na kullanılan kredilere ait ana para, taksit ve faizlerin süresinde Fon'a yatırılmayan kısmı için Fon lehine Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nca uygulanan avans faiz oranının 2.0 katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak oranda cezai faiz uygulanır."

Madde 3 - Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.4. 10 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 06.04.1993 - 21544 mükerrer)

Madde 1- 12.5.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin değişik 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Fon'a Kesinti Yapılmayacak Krediler

Madde 3- Aşağıda belirtilen kredilerden Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na kesinti yapılmaz.

1) T.C. Ziraat Bankası (Teşvik belgesiz orta ve uzun vadeli tarımsal sanayi kredileri hariç) ve T. Halk Bankası'nca kullanılan ihtisas kredileri ile T. Kalkınma Bankası tarafından doğrudan veya ticari bankalar aracılığı ile kullanılan turizm ihtisas kredileri,

2) Bankalarca, T.C. Ziraat Bankası'nın tarım kredilerine uyguladığı faiz oranları üzerinden kullanılan kısa vadeli tarım kredileri,

3) Konut ve yapı tasarrufu kredileri ile gerçek kişilere kendi ihtiyaçları için kullanılan konut inşaat kredileri,

4)Yurt içi bankalar arası krediler,

5) Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu, Yatırımları ve Döviz Kazandırıcı Hizmetleri Teşvik Fonu'ndan kullanılan Krediler ve Dış Krediler Kur Farkı Fonu kapsamına alınan krediler ile Hazine kaynaklı fonlardan kullanılan krediler,

6) Kanuni takibe alınan krediler,

7) İdari takibe alınan kredilerde sözleşme ile banka iskonto oranının üzerinde bir oranda faiz uygulanması halinde, faizin iskonto oranım aşan kısım,

8) Bankalarca, yurt dışındaki kişilere açılacak krediler,

9) Kurucu bankalarca yatırım fonlarına verilen avanslar,

10) Bankaların borçlu sıfatı ile yurt dışından temin edecekleri döviz kredileri,

11) Yatırını Teşvik Belgesi kapsamında

a. Dış kredi almaları öngörülenlerin sağlayacağı döviz kredileri,

b. Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılacak ithalat,

12) Yurt dışındaki işlerle ilgili olarak yurt içindeki bankalardan veya yurt dışından alınacak döviz kredileri (İhracatı Teşvik Belgesi kapsamında kullanılacak krediler dahil),

13) Petrol (Petrol mahsulleri dahil), gübre, gübre hammaddesi, buğday, arpa ithalatının finansmanı amacıyla kullanılacak döviz kredileri ve ithalat işlemleri,

14) 3685 sayılı Kanunda bahsi geçen kurum ve kuruluşların kullandıkları krediler ile ithalat işlemleri,

15) 2581 sayılı Deniz Ticaret Filosunun Geliştirilmesi ve Gemi İnşaa Tesislerinin Teşvikine Dair Kanun kapsamında kullanılan döviz kredileri ve ithalat işlemleri,

16) Yapılmış ihracat karşılığı düzenlenen ihracatı teşvik belgelen kapsamındaki ithalat işlemleri,

17) Ortalama vadesi 2 yıl ve daha uzun olan döviz kredileri,

18) Bankalarca yapılan vadeli ihracat alacakları ile ilgili iskonto işlemlerinden senetleri reeskonta kabul edilenler,

19) T.C. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ile Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu'nun kullandıkları krediler (Müessese, teşebbüs ve iştirakleri hariç),

20) Bankalarca yapılan factoring ve forfaiting işlemleri.”

Madde 2- 12.5.1988 tarih, 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin değişik 10 uncu maddesinin (a) bendi ile (b) bendinin son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Prim ödenen ihtisas kredilerinde

Kullandıkları ihtisas kredileri ile ilgili olarak ödenmemesi gerektiği halde destekleme priminden yararlanan bankalar bu primlerin cezai faiziyle birlikte Yatırımları ve Döviz Kazandırıcı Hizmetleri Teşvik Fonu'na yatırılmasından sorumludur.”

“ihracatın gerçekleştirilmediğinin veya eksik gerçekleştirildiğinin, taahhüdün kısmen veya tamamen yerine getirilmediğinin, yatırımın gerçekleştirilmediğinin tesbiti halinde; müeyyide uygulanması sonucu doğan fon kesintileri ilgili bankalarca veya özel finans kurumlarınca cezai faiziyle birlikte Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na yatırılır.”

Madde 3- 12.5.1988 tarih ve. 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin değişik 2 nci maddesinin son fıkrası ile 11 inci ve 13 üncü maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 4- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.5. 11 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 12.09.1995 - 22402)

Madde 1- 12/5/1988 tarih, 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu hakkında 6 sıra no.lu tebliğin değişik 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 3- Aşağıda belirtilen işlemlerde Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na kesinti yapılmaz.

1) T.C. Ziraat Bankası (Teşvik Belgesiz, orta ve uzun vadeli tarımsal sanayi kredileri hariç) ve T. Halk Bankası'nca kullanılan ihtisas kredileri ile T. Kalkınma Bankası tarafından doğrudan veya ticari bankalar aracılığı ile kullanılan turizm ihtisas kredileri,

2) Konut ve yapı tasarrufu kredileri ile gerçek kişilere kendi ihtiyaçları için kullanılan konut inşaat kredileri,

3) Yurt İçi bankalar arası krediler,

4) Kredilerin, Hazine kaynaklı fonlar dahil, Kanun, Kanun Hükmünde Kararname, Kararname, Tebliğ ve Yönetmelik gibi çeşitli mevzuat hükümlerine göre kurulan fonlardan kullanılan kısmı,

5) Kanuni ve idari takibe alınan krediler,

6) Bankalarca, yurt dışında yerleşik kişilere açılacak krediler,

7) Kurucu bankalarca yatırım fonlarına verilen avanslar,

8) Yurt dışındaki işlerle ilgili olarak yurt içindeki bankalardan veya yurt dışından alınacak döviz kredileri,

9) Petrol (petrol mahsulleri dahil), gübre, gübre hammaddesi, buğday, arpa ithalatının finansmanı amacıyla kullanılacak krediler ve ithalat işlemleri,

10) İlgili Kanun hükümlerine göre işlemleri fonlardan muaf tutulan Kurum ve Kuruluşlar ile Hazine ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın aldığı kredi ve ithalat işlemleri,

11) T.C. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ile Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu'nun kullandıkları krediler ve ithalat işlemleri (Müessese, teşebbüs ve iştirakleri hariç),

12) Bağlı muamele veya takas,

13) Bankalarca yapılan vadeli ihracat alacakları ile ilgili Iskonto işlemlerinden

senetleri reeskonta kabul edilenler,

14) Yatırım teşvik belgesi kapsamında yapılan ithalat ve bu belge kapsamında kullanılan 2 yıldan uzun vadeli krediler,"

Geçici Madde 1- Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlamış olan işlemler (ek süreler hariç) bu Tebliğden önceki mevzuat hükümlerine göre-sonuçlandırılır.

Geçici Madde 2- 12/5/1988 tarih, 88/12944 sayılı Karara ilişkin 6 no.lu Tebliğin 2 nci maddesi 1 inci fıkrasının (B) bendindeki "Bankaların yurt dışından sağladığı krediler" için öngörülen oran 3 I/12/1995 tarihine kadar uygulanır.

Yürürlük

Madde 2 - Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.6. 12 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 22.09.1995 - 22412)

Madde: 1- 12.5.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu hakkında 6 sıra' No.lu- Tebliğ'in değişik 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2-"Kaynak Kullanımını "Destekleme Fonu'na yapılacak, kesinti oranları"

"A) Bankalarca kullanılan

- Tüketici kredilerinde (gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla mal ve hizmet alımları dolayısıyla açılmış olan krediler %10

- Diğer Kredilerde %6

B) Bankaların Yurtdışından sağladığı kredilerde %6

C) Bankalar dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde %6

D) Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta %6"

Prefinansman dahil ihracatın finansmanı için Türk Lirası veya döviz olarak kullanılan krediler ile Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından ihracatın finansmanı için sağlayacağı kredilerde (ihracatı teşvik belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve

faaliyetlerin finansmanında kullanılanlar dahil) ve ihracatı teşvik belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta, yukarıdaki oranlar sıfır olarak uygulanır.

Bu Tebliğ uygulamasında, krediler ifadesi; sermaye piyasası borçlanma araçlarının yurt dışında ihracı suretiyle temin olunan fonları da kapsar.

(A), (B) ve (C) bölümlerinde belirtilen kredilerde fon kesintileri, Türk Lirası kredilerde tahakkuk ettirilen faiz tutarı üzerinden; dövizde endeksli ve diğer endeksli kredilerde, borç bakiyesine ilişkin kur farkı veya endeks farkı ile dönem faizinin cari kurdan Türk Lirası karşılığı veya fark faizin (spread) toplam tutarı üzerinden, tahakkuk ettirilen faizlere ek olarak; döviz kredilerinde ise kredinin kullanıldığı tarihte, kredinin anapara tutarı üzerinden hesaplanarak Fon'a yatırılır. Döviz kredileri ile ilgili fon kesintilerinin hesaplanmasında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kurları esas alınır.

(D) bölümünde belirtilen krediler ve işlemlerdeki fon kesintisi;

1- Kabul kredili işlemlerde, faiz ve diğer masraflara ilişkin poliçeler dahil, poliçe tutarı üzerinden poliçelerin kabul edildiği tarihteki (Poliçeye bağlanmamış faiz ve diğer masrafların transferinde transfer tarihindeki),

2) Mal mukabili (Mal mukabili kabul kredili ithalat dahil) ithalatta, ithalat tutarı üzerinden ithal müsaadesinin verildiği tarihteki,

3) Vadeli akreditifte, döviz satışından önce malların fiili ithalinin yapılması halinde ithalat tutan üzerinden döviz satışı sırasında muhabir hesaplarının borçlandırıldığı tarihteki,

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak bulunacak Türk Lirası karşılığı üzerinden hesaplanır.

Madde 2- 12.5.1988 tarih, 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 6 sıra No.lu Tebliğin değişik 3 üncü maddesine aşağıdaki 15 inci fıkra eklenmiştir.

“15) Türkiye ihracat Kredi Bankası'nca yurt dışından sağlanan krediler ile bankalarca yurt dışından sağlanan kredilerden, Türkiye ihracat Kredi Bankası'na kullandırılan kısım”

Madde 3- 12.5.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğ'in değişik 10 uncu maddesinin (b) bendinin (i) fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve son paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“vergi, resim ve harç istisnası uygulaması paralelinde gerçekleştirilmediğinin veya eksik gerçekleştirildiğinin tespiti durumunda, müeyyide uygulanması sonucu doğan fon kesintileri ilgili bankalarca veya özel finans kurumlarınca cezai faizi ile birlikte Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na yatırılır.”

Madde 4- 12.9.1995 tarih, 22402 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkındaki 11 sıra No.lu Tebliğ'in Geçiçi 1 inci maddesine aşağıdaki paragraf eklenmiştir.

“Başlamış olan işlemler” ; bu Tebliğ'in yürürlük tarihinden önce,

a) Kredilerde, uluslararası teamüller doğrultusundaki spot valör uygulaması da dikkate alınarak kredi tutarının hesaba geçmiş,

b) Bir grup borç verenin katılımı ile yurt dışından sağlanan krediler ile bir grup tarafından tekeffül (Underwrite) edilerek yurt dışı piyasalarda ihraç olunan

borçlanma araçları karşılığında sağlanan fonlarda, yetki (mandate)'de belirtilen tutarla sınırlı olmak kaydıyla yetkinin verilmiş ve teyidinin alınmiş,

c) Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ithalatta, bu ödeme şekillerine göre ithal müsaadelerinin düzenlenmiş,”

olmasını ifade eder.”

Geçiçi Madde - Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce başlamış olan işlemler bu tebliğden önceki mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

“Başlamış olan işlemler”; bu Tebliğin yürürlük tarihinden önce,

a) Kredilerde, uluslararası teamüller doğrultusundaki spot valör uygulaması da dikkate alınarak, kredi" tutarının hesaba geçmiş,

b) Bir grup borç verenin katılımı ile yurt dışından sağlanan krediler ile bir grup katılımcı tarafından tekeffül (Underwrite) edilerek yurt dışı piyasalarda ihraç olunan borçlanma araçları karşılığında sağlanan fonlarda, yetki (Mandate)'de belirtilen tutarla sınırlı olmak kaydıyla yetkinin verilmiş ve teyidinin alınmiş,

c) Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ithalatta. bu ödeme şekillerine göre ithal müsaadelerinin düzenlenmiş,

olmasını ifade eder.

Bu Tebliğ'in yürürlüğe girdiği tarihte vadesi dolmamış endeksli kredilere ilişkin fon kesintisi hesaplamaları, 15.9.1995 tarihinden (bu tarih dahil) itibaren bu Tebliğ hükümlerine göre yapılır.

15.9.1995 tarihinden önce kullanılan ve vadeleri (ek süreler dahil) bu tarihten sonraya sarkan kredilerin bu tarihten sonra yenilenmesi veya temdidi halinde, bu Tebliğ'in 1 inci maddesinde belirtilen oranlarda fon kesintisi yapılır.

Yürürlük

Madde 5- Bu Tebliğ'in 4 üncü maddesi 12.9.1995. diğer maddeleri 15.9.1995 tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.7. 13 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 08.12.1995 - 22487)

Madde 1- 12.5.1988 tarih, 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin 6 No.lu Tebliğ'in, "Fon'a Kesinti Yapılmayacak Krediler"i düzenleyen değişik 3 üncü maddesine aşağıdaki 16 ncı bent eklenmiş bulunmaktadır.

"16-Yurt dışındaki ihracat kredi veya ihracat kredisi sigorta kurumları ile bu ülkelerin kredi garanti programları çerçevesinde yapılacak ithalatın finansmanında kullanılmak üzere bankaların borçlu sıfatıyla sağladıkları krediler"

Madde 2- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.8. 14 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 20.12.1995 – 22499)

Madde 1- 12.5.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu hakkında 6 sıra No.lu Tebliğ'in değişik 2 nci maddesinin 1 inci fıkrasının "D" bendi ile 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"D- Kabul kredili, vadeli akreditif ve

mal mukabili ödeme şekillerine

göre yapılan ithalatta

% 0"

“Prefinansman dahil, ihracatın finansmanı için Türk Lirası veya. döviz olarak kullanılan krediler ile Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından ihracatın finansmanı için sağlayacağı kredilerde (ihracatı teşvik belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanında kullanılanlar dahil) yukarıdaki oranlar sıfır olarak uygulanır.”

Geçici Madde 1- 88/12944 sayılı Karara ilişkin değişik 6 No.lu Tebliğ hükümlerine göre kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre başlamış olan ithalat işlemlerinden, Fon hesaplarına geçmiş olan fon kesintisi tutarları iade edilmez ve Fon’a yatırılmak üzere bankalar tarafından tahsil edilen fon kesintisi tutarları da süresi içerisinde Fon Hesabına yatırılır.

Madde 2- Bu Tebliğ 1.1.1996 tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.9. 15 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 28.12.1995 - 22507)

Madde 1- 12.5.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 6 sıra No.lu Tebliğin değişik 2 nci maddesi (B) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“B) Bankaların yurt dışından sağladıkları kredilerde ..... %4”

Madde 2- Bu Tebliğ 1.1.1996 tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.10. 16 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 23.01.1996 - 22532)

Madde 1- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 12.5.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 sıra No.lu Tebliğin “Fon’a Kesinti Yapılmayacak Krediler”i düzenleyen 3 üncü maddesinin 9, 10, 11, 14 ve 15 inci bendleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye 17 nci bent ilave edilmiştir.

“9- Petrol (petrol mahsulleri dahil), gübre, gübre hammaddesi, buğday, arpa ithalatının finansmanı amacıyla kullanılan krediler,”

“10- İlgili kanun hükümlerine göre işlemleri fonlardan muaf tutulan Kurum ve Kuruluşlar ile Hazine ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’nın kullandığı krediler,”

“11- T.C. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ile Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu'nun kullandığı krediler (Müessese, teşebbüs ve iştirakler hariç),”

“14- Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılan krediler,”

“15- Türkiye İhracat Kredi Bankası'nca yurt dışından sağlanan krediler ile diğer bankalarca yurt dışından sağlanan kredilerin. T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'nca belirlenen oranın anılan Müsteşarlıkça belirlenecek kuruluşlara kullandırılması halinde temin olunan kredinin tamamı,”

“17. Bankalarca yurt dışından sağlanan kredilerin Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullandırılan kısmı ile ihracatın (ihracatı teşvik belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler dahil) finansmanında kullandırılan kısmı,”

Madde 2- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.11. 17 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 22.07.1996 - 22704 mükerrer)

Madde 1- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 12.5.1988 tarih, 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.lu Tebliğin değişik 2 nci maddesinin 1 inci fıkrasının (D) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“D- Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatla %6”

Madde 2- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 12.5.1988 tarih, 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.lu Tebliğin değişik 2 nci maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve ikinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki üçüncü fıkra ilave edilmiştir.

“ihracatın finansmanı için Türk Lirası veya döviz olarak kullandırılan krediler ile Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından İhracatın finansmanı için sağlayacağı kredilerde (ihracat teşvik belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanında kullandırılanlar dahil) ve İhracat Teşvik Belgesi ile Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta, yukarıdaki oranlar sıfır olarak

Türkiye'de kurulmuş bankaların yabancı bankalar veya yurt dışındaki kendi şubeleri adına yurt içinden kabul ettikleri mevduat veya aracılık ettikleri havalelerle karşılıklı olarak yurt dışından açtırılan mevduat hesapları ile havale olarak gelen ve Türkiye'de yerleşik kişilerin kullanımına sunulan paralar bu Tebliğ uygulamasında kredi olarak kabul edilir. (Fiduciary işlemler)

Madde 3- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 12.5.1988 tarih, 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.lu Tebliğin değişik 2 nci maddesinin 5 inci fıkrası 6 ncı fıkra olarak aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(D) bölümünde belirtilen kredilerde fon kesintisi; ithalat tutarının, fon kesintisinin yatırıldığı tarihteki gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak bulunacak Türk Lirası karşılığı üzerinden hesaplanarak, malın fiili ithalinden önce bankalara veya özel finans kurumlarına yatırılır.”

Madde 4- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 12.5.1988 tarih, 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.lu Tebliğin değişik 3 üncü maddesine aşağıdaki 18, 19 ve 20 nci bentler eklenmiştir.

“18- Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara İlişkin 95-32/13 sayılı Tebliğ çerçevesinde kullanılan altın kredileri,

19- İstanbul Menkul Kıymetler Borsası Takas ve Saklama Bankası A.Ş. nezdinde kurulan Borsa Para Piyasası işlemleri,

20- Yurt dışından bankalarca sağlanan ortalama vadesi asgari 1 yıl ve bankalar dışında Türkiye'de yerleşik kişilerce sağlanan ortalama vadesi asgari 2 yıl olan döviz kredileri (Fiduciary işlemler hariç),”

Geçici Madde- Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce İthalat Yönetmeliğine göre başlamış işlemler bu Tebliğden önceki mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

Madde 5- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.12. 18 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 06.09.1996 - 22746)

Madde 1- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 12.5.1988 tarih, 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 17 No.lu Tebliğin Geçici Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu Tebliğin yürürlüğe giriş tarihinden önce başlamış işlemler bu Tebliğden önceki mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır. Başlamış işlem, vadeli akreditif (kabul kredili akreditif dahil) ödeme şekline göre yapılan ithalatta, akreditifin açılmış olmasını, diğer ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta, ithal edilecek malların gümrüğe gelmiş olmasını veya çıkış ülkesinde ihracat işlemlerinin tamamlanmış olmasını ifade eder.

Vadeli akreditif (kabul kredili akreditif dahil) ödeme şekline göre başlamış işlemlerde, akreditif tutarının artırılması veya akreditif ödeme vadesinin temdidi halinde, artırılan veya temdit edilen tutarlar bu Tebliğin. 1 inci maddesinde belirtilen oranda fon kesintisine tabi tutulur.”

Madde 2- Bu Tebliğ 22.7.1996 tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.13. 19 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 11.03.1997 - 22930)

Madde 1- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 12.5.1988 tarih, 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.lu Tebliğin 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**Madde 1-** Bu Tebliğin amacı, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonuna yapılacak kesintilerin, bu Fon'dan ihtisas kredilerine ödenecek primlerin oranı ile uygulamaya ilişkin esas ve şartları belirlemektir.”

Madde 2- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 12.5.1988 tarih, 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin 6 No.lu Tebliğin değişik 2 nci maddesinin 1 inci fıkrasının (A), (B) ve (C) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“A) a) Bankalarca kullanılan,	
- Tüketici kredilerinde (Gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla, mal ve hizmet alımları dolayısıyla açılmış olan	%10
- Diğer Kredilerde	%6
b) Finansman şirketlerince kullanılan kredilerde	%10
B) Bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladıkları kredilerde	%4
D) Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde	%6”

“İhracatın finansmanı için Türk Lirası veya döviz olarak kullanılan krediler ile Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından ihracatın finansmanı için sağlayacağı kredilerde (ihracatı teşvik belgesi, dahilde işleme izin belgesi ve vergi, resim ve harç istisnası belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanında kullanılanlar dahil) ve İhracatı Teşvik Belgesi ile Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta yukarıdaki oranlar % 0 olarak uygulanır.”

Madde 3- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 12.5.1988 tarih, 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.lu Tebliğın değişik 3 üncü maddesinin 3, 16 ve 20 nci bentleri aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“3) Yurt içi bankalar arası krediler ile finansman şirketlerinin bankalardan kullandığı krediler,

16- Yurt dışındaki ihracat kredi veya ihracat kredisi sigorta kurumları ile bu ülkelerin kredi garanti programları çerçevesinde, yapılacak ithalatın finansmanında kullanılmak üzere bankalara borçlu sıfatıyla sağladıkları krediler ile ortalama vadesi asgari 2 yıl olmak kaydıyla, bu kredilerin ithalatçıya kullanılan kısmı,

20- Yurt dışından, bankalar ve finansman şirketlerince sağlanan ortalama vadesi asgari 1 yıl ve bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerce sağlanan ortalama vadesi asgari 2 yıl olan döviz kredileri (Fiduciary işlemler hariç).”

Madde 4- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu hakkında 12.5.1988 tarih, 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.lu Tebliğın değişik 4 üncü maddesi aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 4- a) Bankalar, özel finans kurumları ve finansman şirketleri, bu Tebliğın 2 nci maddesine göre hesaplanacak fon kesintilerini,

- Türk Lirası kredilerde (Endeksli krediler dahil) faiz tahakkukunu,
- Döviz kredilerinde kredinin kullanıldığı veya kullanıldığı tarihi,
- Kredili ithalatta tahsilatı,

izleyen ayın 15 inci günü akşamına kadar Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na yatırmak zorundadırlar.

b) Müeyyide uygulanması nedeniyle Gümrük idarelerince yapılan fon tahsilatları haftalık olarak Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu'na aktarılır.”

Madde 5- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 12.5.1988 tarih,

88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.lu Tebliğin değişik 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 9- Fon kesintilerinin süresinde yatırılmasından, kredi kullanan, krediyi kullandıran veya kullanılmasına aracılık eden ve kredili ithalatta tahsilatı yapan bankalar, özel finans kurumları, finansman şirketleri ve gümrük idareleri sorumludur.

Fon kesintilerinin bankalar, özel finans kurumları ve finansman şirketlerince süresinde yatırılmaması halinde yatırılmayan kısım, fon lehine tahakkuk ettirilecek cezai faizi ile birlikte tahsil edilir.”

Madde 6- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu. hakkında 12.5.1988 tarih, 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.lu Tebliğin değişik 10 uncu maddesinin (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir

”b) Fen kesintisi istisnası uygulanan krediler ile kredili ithalat işlemlerinde

i) İhracatın finansmanı için Türk Lirası veya döviz olarak kullandırılan krediler ile Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından ihracatın finansmanı için sağlayacağı kredilerde (ihracatı teşvik belgesi, dahilde işleme izin belgesi ve vergi, resim ve harç istisnası belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı için kullandırılanlar dahil) taahhüdün, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması paralelinde gerçekleşme durumu, ilgili banka veya özel finans kurumunca tespit edilir. Taahhüdün gerçekleşmediğinin veya eksik gerçekleştirildiğinin tesbiti durumunda, müeyyide uygulaması sonucu doğan fon kesintileri ilgili bankalar veya özel finans kurumlarınca cezai faizi ile birlikte Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu’na yatırılır.

ii) İhracatı teşvik belgesi ile dahilde işleme izin belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatla, belgede öngörülen taahhüdün, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması paralelinde gerçekleşme durumu gümrük idarelerince tesbit edilir. Taahhüdün gerçekleşmediğinin veya eksik gerçekleştirildiğinin tesbiti durumunda müeyyide uygulaması sonucu doğan fon kesintileri gümrük idarelerince firmalardan cezai faizi ile birlikte tahsil edilir.”

Geçici Madde- Finansman şirketlerinin bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce kullandıkları kredilere, vadeleri sonuna kadar bu Tebliğden önceki mevzuat hükümleri uygulanır.

Madde 7- Bu Tebliğin 3 üncü maddesi ile değişik 6 No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin 16 ncı bendi yayımı tarihinde, bu Tebliğin diğer hükümleri 12.1.1997 tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.14. 20 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 05.12.1997 - 23191)

Madde 1- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 12.5.1988 tarih, 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin değişik 6 No.lu Tebliğin 2 nci maddesinin (D) bendinden sonra gelen 3 üncü paragrafı yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 2 - Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 12.5.1988 tarih, 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin değişik 6 No.lu Tebliğin 3 üncü maddesine aşığıdaki 21 inci bent eklenmiştir.

“21- Kitap ithalatının finansmanı amacıyla kullanılan krediler,”

Madde 3 - Bu Tebliğin 1 inci maddesi 17.10.1997 tarihinde, 2 nci maddesi ise yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.15. 21 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 05.06.1998 - 23363)

Madde 1- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 12.5.1988 tarih, 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin 6 No.lu Tebliğin 3 üncü maddesinin 1 ve 5 inci bendleri aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1) T.C. Ziraat Bankası (Teşvik Belgesiz orta ve uzun vadeli tarımsal sanayi kredileri hariç) ve T. Halk Bankası'nca kullandırılan ihtisas kredileri ile T. Kalkınma Bankası tarafından doğrudan veya ticari bankalar aracılığı ile kullandırılan turizm ihtisas kredileri ve diğer bankalarca tarım kooperatifleri üyesi çiftçilere, münhasıran tarıma yönelik olarak kullandırılan azami 2 milyar Türk Lirasına kadar olan krediler(tarımsal sanayi kredileri hariç)” .

“5) Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabına alınan krediler (I inci Grup Teminatlı krediler hariç)”

Geçici Madde- 88/12937 sayılı Kararname hükümlerine göre idari ve kanuni takip hesaplarında izlenen ve 97/10497 sayılı Kararname hükümleri uyarınca Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabına alınan I inci grup teminatlı kredilerden bu hesapta bulunduğu sürece fon kesintisi alınmaz.

Madde 2- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.16. 22 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 17.12.1998 - 23556)

Madde 1- 12.5.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Tebliğin değişik 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (A), (B), (C) ve (D) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“A) Bankalar ve finansman şirketlerince kullandırılan

a) Tüketici kredilerinde (Gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullandırılan krediler %8

b) Diğer Kredilerde %3

B) Bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladıkları kredilerde %0

C) Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde %3

D) Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta %3”

Madde 2- 12.5.1988 tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 6 Sıra No.lu Tebliğin değişik 3 üncü maddesinin 15 ve 17 nci bentleri yürürlükten kaldırılmış, 16 ve 20 nci bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“16- Yurt dışındaki ihracat kredi veya ihracat kredisi sigorta kurumları ile bu ülkelerin kredi garanti programları çerçevesinde, yapılacak ithalatın finansmanında kullanılmak üzere bankaların borçlu sıfatıyla sağladıkları kredilerin ortalama vadesi asgari 1 yıl olmak kaydıyla ithalatçıya kullandırılan kısmı,”

“20- Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanan, ortalama vadesi asgari 1 yıl olan döviz kredileri (Fiduciary işlemler hariç),”

Geçici Madde 1- Bu Tebliğin yürürlük tarihinden önce fiili ithali gerçekleşmemiş, ancak fon kesintisi yatırılmış kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemlerinin fon kesintisi bu Tebliğdeki oranlar esas alınarak hesaplanır.

Madde 3- Bu Tebliğ 1.1.1999 tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.17. 23 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 04.08.1999 - 23776)

Madde 1- 26/8/1989 tarihli ve 20264 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Tebliğin değişik 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“A) Bankalar ve finansman şirketlerince %3 kullandırılan

Madde 2- Aynı Tebliğin değişik 2 nci maddesinin beşinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"ithalat işlemlerinin Gümrük Kanunu'nun 77/2 nci maddesi esaslarına göre teslimi suretiyle gerçekleştirilmesi halinde fon kesintisi, ithalat tutarının fon kesintisinin yatırıldığı tarihteki gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak bulunacak Türk Lirası karşılığı üzerinden hesaplanarak Gümrük Beyannamesinin tescilinden önce bankalara veya özel finans kurumlarına yatırılır.”

Madde 3- Aynı Tebliğin değişik 3 üncü maddesine aşağıdaki (22) numaralı bent eklenmiştir.

“22- Finansman şirketlerince, münhasıran tarıma yönelik mal alımı için tarım kooperatifleri üyesi çiftçilere kullandırılan 2 milyar Türk Lirasın kadar olan krediler.”

Madde 4- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.18. 24 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 04.11.199 - 23866)

Madde 1- 26/8/1989 tarihli ve 20264 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/3 2944 Sayılı Kararnameye İlişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Tebliğe aşağıdaki Geçici 3 üncü madde eklenmiştir.

“Geçici Madde 3- Sakarya, Kocaeli, Yalova, Bursa, Bolu ve İstanbul illerinde faaliyette bulunan ve "Deprem Hasar Tespit Raporu" ile üretim tesislerinin 17.8.1999 tarihinde Marmara Bölgesinde meydana gelen depremden zarar gördüğü tespit edilen kişi ve kuruluşların, ithal ettikleri hammadde ve ara malların kendi üretim ihtiyaçları için olduğunu veya ithal edilen makine ve teçhizatın, depremde zarar gören makine ve teçhizatın yerine ithal edildiğini üyesi buldukları Ticaret Odaları, Sanayi Odaları veya Sanayi ve Ticaret Odalarından alınan belge ile tevsik etmeleri kaydıyla, fiili ithali 17.8.1999 tarihinden bu Tebliğin yayımı tarihine kadar yapılmış ve bu Tebliğin yürürlük tarihinden itibaren 6 ay süreyle yapılacak olan kabul kredili, mal mukabili ve vadeli akreditif ödeme şeklindeki bahse konu ithalat işlemlerinde fon kesintisi oranı "%0"dır. Fiili ithal tarihi, 17.8.1999 ile bu Tebliğin yayımı tarihi arasında olan bu kapsamdaki İthalat işlemlerine ilişkin olarak tahsil edilmiş bulunan fon kesintileri ilgililere iade edilir.”

Madde 2- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.19. 25 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 18.02.2000 - 23698)

Madde 1- 26/8/1989 tarihli ve 20264 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6 Sıra No.lu 12/5/1988 Tarih ve 88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Tebliğin değişik 3 üncü maddesine aşağıdaki (23) numaralı bent eklenmiştir.

“23- Faktoring şirketleri tarafından yurt dışından ihracat faktoringi amacıyla sağlanan ve bu amaçla kullanılan fonlar,”

Madde 2- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.20. 26 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 11.05.2000 - 24046)

Madde 1- 26/8/1989 tarihli ve 20264 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Tebliğe 4/11/1999 tarihli. 23866 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 24 No.lu Tebliğ ile eklenen Geçici 3 üncü Madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Geçici Madde 3- Sakarya, Kocaeli, Yalova, Bursa, Bolu, Düzce ve İstanbul illerinde faaliyette bulunan ve "Deprem Hasar Tespit Raporu" ile üretim tesislerini din 17.8.1999 ve 12.11.1999 tarihlerinde meydana gelen depremlerden zarar gördüğü tespit edilen kişi ve kuruluşların, ithal ettikleri hammadde ve ara malların kendi üretim ihtiyaçları için olduğunu veya ithal edilen makine ve teçhizatın, depremde zarar gören makine ve teçhizatın yerine ithal edildiğini üyesi buldukları Ticaret Odaları veya Sanayi ve Ticaret Odalarından alınan belge ile tevsik etmeleri kaydıyla, bu Tebliğin yürürlük tarihinden itibaren 4.11.2000 (bu tarih dahil) tarihine kadar yapacakları kabul kredili, mal mukabili ve vadeli akreditif ödeme şeklindeki bahse konu ithalat işlemlerinde fon kesintisi oranı "% 0"dır. Fiili ithal tarihi 17.8.1999 ile bu Tebliğin yürürlük tarihi arasında olan bu kapsamdaki ithalat işlemlerine ilişkin olarak tahsil edilmiş bulunan fon kesintileri ilgililere iade edilir."

Madde 2- Bu Tebliğ 4.5.2000 tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.21. 27 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 09.09.2000 - 24165)

Madde 1- 26/8/1989 tarihli ve 20264 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Tebliğin değişik 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (A) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"A) Bankalar ve finansman şirketlerince kullandırılan

a) Tüketici kredilerinde (Gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullandırılan krediler %8

b) Diğer Kredilerde %3

Geçici Madde- Bu Tebliğin yürürlük tarihinden önce bankalarca ve finansman şirketlerince kullandırılan tüketici kredilerine temdit edilmemek şartıyla vadeleri sonuna kadar bu Tebliğin yayımı tarihinden önceki mevzuat hükümleri uygulanır.

Madde 2- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.22. 28 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 10.11.2000 - 24226)

Madde 1- 26/8/1989 tarihli ve 20264 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Tebliğin değişik 2 nci maddesinin dördüncü ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"(A), (B) ve (C) bölümlerinde belirtilen kredilerde fon kesintileri, Türk Lirası kredilerde tahakkuk ettirilen faiz tutarı üzerinden; dövize endeksli ve diğer endeksli kredilerde, borç bakiyesine ilişkin kur farkı veya endeks farkı ile dönem faizinin cari kurdan

Türk Lirası karşılığı veya fark faizin (spread) toplam tutarı üzerinden tahakkuk ettirilen faizlere ek olarak, döviz ve altın kredilerinde kredinin kullanıldığı tarihte kredi ana para tutarı ve altın miktarı üzerinden hesaplanarak Fon'a yatırılır. Döviz kredileri ile ilgili fon kesintilerinin hesaplanmasında Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kurları, altın kredilerinde ise kredinin kullanıldığı tarihten bir iş günü önce İstanbul Altın Borsasında oluşan ağırlıklı ortalama fiyat esas alınır.

(D) bölümünde belirtilen kredilerde fon kesintisi; ithalat tutarının, fon kesintisinin yatırıldığı tarihteki gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kuru esas alınarak bulunacak Türk Lirası karşılığı üzerinden hesaplanarak gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce bankalara veya özel finans kurumlarına yatırılır."

Madde 2- Aynı Tebliğin değişik 3 üncü maddesinin 5, 18 ve 20 nci bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

5- Tasfiye Olunacak Alacaklar Hesabı ile Zarar Niteliğindeki Krediler ve Diğer Alacaklar Hesabına alınan krediler (I inci Grup Teminatlı Krediler hariç),

18- Kuyumculukla iştigal eden gerçek ve tüzel kişilerce kullanılan altın kredileri,

20- Türkiye'de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanan ortalama vadesi asgari 1 yıl olan döviz ve altın kredileri (fiduciary işlemler hariç),"

Madde 3- Aynı Tebliğin 8 inci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Destekleme primi ödenmesi öngörölen ihtisas kredileri için faiz tahakkuk dönemleri itibariyle düzenlenecek bir cetvel ile bankaların genel müdürlüklerince Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Ankara Şubesi'ne müracaat edilir."

Geçici Madde- Bu Tebliğın yürürlüğe girdiği tarihten önce kullanılan altın kredileri temdit edilmemek kaydıyla vadeleri sonuna kadar fon kesintisinden muaftır.

Madde 4 - Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.23. 29 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 25.11.2000 - 24241)

Madde 1- 26/8/1989 tarihli ve 20264 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Tebliğın değişik 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (A), (C) ve (D) bentleri aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"A) Bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan

..a) Tüketici kredilerinde (Gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullanılan krediler %10

b) Diğer Kredilerde %5

C) Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde %6

D) Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta %6"

Geçici Madde- Bu Tebliğın yürürlüğe girdiği tarihten önce başlamış ithalat işlemleri ile kullanılan kredilere temdit edilmemek kaydıyla vadeleri sonuna kadar bu Tebliğden önceki mevzuat hükümleri uygulanır.

Başlamış işlem, vadeli akreditif (kabul kredili akreditif dahil) ödeme şekline göre yapılan ithalatta akreditifin açılmış olmasını, diğer ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta, ithal edilecek malların gümrüğe gelmiş

olmasını veya çıkış ülkesinde ihracat işlemlerinin tamamlanmış olmasını ifade eder.

Vadeli akreditif (kabul kredili akreditif dahil) ödeme şekline göre başlamış işlemlerde akreditif tutarının artırılması veya akreditif ödeme vadesinin temdidi halinde, artırılan veya temdit edilen tutarlar bu Tebliğin 1 inci maddesinde belirtilen oranda fon kesintisine tabi tutulur.

Madde 2- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.24. 30 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 30.05.2001 - 24407)

Madde 1- 26/8/1989 tarihli ve 20264 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 6 sıra no.lu 12/5/1988 Tarih ve 88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Tebliğin 5, 6, 7 ve 8 inci maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde- Bu Tebliğin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere ilişkin destekleme primi talepleri, bu Tebliğ ile yürürlükten kaldırılan mevzuat hükümleri çerçevesinde sonuçlandırılır.

Madde 2- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.25. 31 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 08.08.2001 - 24487)

Madde 1- 26/8/1989 tarihli ve 20264 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Tebliğin değişik 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (A), (C) ve (D) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“A) Bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan

a) Tüketici kredilerinde (Gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullanılan krediler

%10

b) Diğer Kredilerde

%3

C) Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde	%3
D) Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta	%3"

Geçici Madde- Bu Tebliğin yürürlük tarihinden önce fon kesintisi yatırılmış ancak gümrük yükümlülüğü başlamamış kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalat işlemlerinin fon kesintisi bu Tebliğdeki oranlar esas alınarak hesaplanır.

Madde 2- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.1.2.26. 32 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 sayılı Kararnameye İlişkin KKDF Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 27.09.2001 - 24566)

Madde 1- 26/8/1989 tarihli ve 20264 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6 Sıra No.lu 12.5.1988 Tarih ve 88/12944 Sayılı Kararnameye İlişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Tebliğin değişik 3 üncü maddesine aşağıdaki 24 ve 25 inci bentler eklenmiştir.

"24) Türkiye'de yerleşik kişilerce, hisselerinin çoğunluğu Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na ait olan bir bankanın yurt dışı şubelerinden ortalama vadesi asgari 1 yıl olarak sağlanmış olan döviz kredilerinden, hisselerinin çoğunluğu Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu'na dahil başka bir bankaca devralınanlar,

25) 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun devir ve birleşmeye ilişkin hükümleri çerçevesinde devredilen, devralan veya birleşen bankaların yurt dışındaki şubelerinden. Türkiye'de yerleşik kişilerce, ortalama vadesi asgari 1 yıl olarak sağlanmış olan döviz kredilerinden, kredinin kullanıldığı yurt dışı şubenin faaliyetine son verilmiş olması nedeniyle, devralan bankaya veya birleşme sonucu oluşan bankaya devrolunanlar,"

Madde 2- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

3.2. 2005/2 Sayılı İhracat Sayılan Satış Ve Teslimler Hakkında Tebliğ

(Resmi Gazete Tarih ve Sayısı: 27.01.2005 - 25709)

Birinci Bölüm

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu Tebliğin amacı, ihracat sayılan satış ve teslimlerin tespiti ile uygulama usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Tebliğ; ihracat sayılan satış ve teslimlere konu mamullerin üretiminde kullanılan, ithali vergiye tabi ürünlere yönelik olarak uygulanacak Dahilde İşleme Tedbirlerini kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3- Bu Tebliğ; 17/01/2005 tarihli ve 2005/8391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki "Dahilde İşleme Rejimi Kararı"nın 26 ncı maddesine istinaden hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Tebliğde geçen;

Müsteşarlık: Dış Ticaret Müsteşarlığını,

İhracat Sayılan Satış ve Teslimler: İç piyasada satışı ihracat sayılan ve ithalatta gümrük muafiyetinden yararlandırılan satış ve teslimleri,

Taahhüde Sayılabilecek Döviz: İhracat sayılan satış ve teslimler sonucunda bankalara veya özel finans kurumlarına satışı yapılan döviz ile mal bedeline sayılabilecek tahsil edilmiş diğer tutarları,

İhracat Taahhüdünün Gerçekleştirilmesi: Belge süresi içerisinde mal bedelinin tahsil edilmesini,

Vergi: Eşyanın ithali ve ihracat sayılan satış ve tesliminde tahsili öngörülen vergi, resim, harç, fon ve benzeri bütün mali yükleri,

Dahilde İşleme İzin Belgesi: İhracat sayılan satış ve teslimlerde gümrük muafiyetli ithalat imkanı sağlayan Müsteşarlıkça düzenlenen belgeyi,

Belge Süresi: Dahilde işleme izin belgesi üzerinde kayıtlı bulunan ve belge kapsamında ithalat, ihracat sayılan satış ve teslim işlemlerinin gerçekleştirileceği ve tüm istisnaların uygulanacağı dönemi,

Belge Süresi Sonu: Belge süresi bitiminin rastladığı ayın son gününü,

Döviz Kullanım Oranı: Dahilde işleme izin belgesi kapsamındaki CIF ithal tutarının FOB ihraç tutarına olan yüzde oranını,

ifade eder.

İkinci Bölüm

Genel Hükümler

İhracat Sayılan Satış ve Teslimler

Madde 5- İhracat sayılan satış ve teslimler şunlardır:

a) Yatırım programında yer alan kamu yatırımlarından uluslararası ihaleye çıkarılanların (Yerli ve yabancı firmaların ayrı ayrı veya birlikte iştirakine açık olmak üzere) ihalesini kazanan veya yabancı para ile finanse edilenlerin yapımını üstlenen firmaların,

1- Yerli firma olması halinde, uluslararası ihalelerde tamamı üzerinden, yabancı para ile finanse edilenlerde ise yabancı paraya isabet eden oranda imalatçı firmalar tarafından üretilerek bu firmalara yapılan satış ve teslimleri,

2- Yabancı firma olması halinde, yabancı firmanın bu işte kullanacağı malları üreten imalatçı firmaların yapacakları satış ve teslimleri,

3- Yerli ve yabancı firmaların ortaklığı şeklinde olması halinde, yerli firmaya kendi faaliyeti oranında, yabancı firmaya ise bu bendin (2) numaralı alt bendi çerçevesinde imalatçı firmaların üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

4- Yukarıda belirtilen bentler çerçevesinde proje sahibi kamu kurumları ile bu projeleri üstlenen firmalara yapılacak teknik müşavirlik, mühendislik vb. hizmet satışları,

b) 1- Savunma Sanayi Müsteşarlığınca onaylanan savunma sanayi projelerini üstlenmiş imalatçı firmaların üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

2- Savunma Sanayi Müsteşarlığınca savunma sanayi açısından önem arz ettiği belirtilen savunma araç ve gereçlerini üreten imalatçı firmaların, ülkenin savunması ile ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

3- Bu bendin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinde belirtilen firmalara, imalatçı firmaların üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

c) İmalatçı firmalar tarafından üretilerek gümrük hattı dışı eşya satış mağazalarına yapılacak satış ve teslimler (bu mağazalarda yapılan satışlar hariç),

d) 1-Yatırım teşvik belgesi kapsamında yer alan yatırım mallarını üreterek yatırım teşvik belgesi sahibi yatırımcılara teslim eden imalatçı firmaların yapacakları satış ve teslimleri,

2- İmalatçı firmaların, bu Tebliğ eki yatırım malları listesinde (ek-5) belirtilen malları üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

3- İmalatçı firmaların, Yatırımlarda Devlet Yardımları Mevzuatı çerçevesinde CKD ithal edebilecek firmalara ithal edebilecekleri bu aksam ve parçaları üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

e) Kamu kurum ve kuruluşlarınca uluslararası ihaleye çıkarılan yatırım malı ve sınai mamullerinin ihalesini kazanan imalatçı firmaların üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

f) Ambalaj malzemesi imalatçısı firmaların, belge süresi içinde teslim edilmek ve teslim tarihinden itibaren 6 ay içerisinde ihracatçının ihracat ürünü ile birlikte ambalaj olarak ihracat edilmek şartıyla, üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

g) Uluslararası ikili veya çok taraflı anlaşma hükümlerine göre yurt içinde bulunan yabancı kuruluşların yurt dışından getirme imkanına sahip buldukları sınai mamulleri teslim eden imalatçı firmalar ile uluslararası kuruluşlar, yabancı ülke temsilcilikleri ve kuruluşlarına ait tesislerin yapımını ve onarımını üstlenen müteahhit firmaların faaliyet ve teslimleri,

h) Uluslararası ikili veya çok taraflı anlaşma hükümleri çerçevesindeki tesislerin yapımını ve onarımını üstlenen müteahhit firmaların faaliyet ve teslimleri (25/1/1988 tarihli ve 19705 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2 sayılı T.C. ile A.B.D. Hükümetleri Arasındaki İkili Anlaşmalar Kapsamına Giren İnşaat Faaliyetlerine Ait Esas ve Usuller Tebliği kapsamında belirtilenlerin dışında kalan tesisler),

i) İmalatçı firmaların, yabancı uyruklulara (diplomatik temsilcilikler ve mensupları dahil), turistlere veya yurt dışında çalışan Türk vatandaşlarına yapacakları ve yıllık 100.000 ABD Dolarını aşan satış ve teslimler (gümrük hattı dışı eşya satış mağazalarında yapılan satışlar dahil),

j) İmalatçı firmaların, dahilde işleme izin belgesi sahibi firmalara üreterek yapacakları kütük ve blum satış ve teslimleri.

Belge Alma Zorunluluğu

Madde 6- İhracat sayılan satış ve teslimler çerçevesinde gümrük muafiyetli ithalattan yararlanmak isteyen imalatçı firmaların (müteahhit firmalar dahil), ek-1'de belirtilen bilgi ve belgelerle Müsteşarlığa müracaat ederek, dahilide işleme izin belgesi almaları zorunludur. Müracaat tarihi ile belge tarihi arasında yapılan işlemlere muafiyet veya istisna uygulanmaz.

Belge Süresi

Madde 7- İhracat sayılan satış ve teslimler ile ilgili düzenlenen dahilide işleme izin belgelerinin süreleri sektörüne göre azami 12 (oniki) aya kadar tespit edilebilir. Ancak, proje süresi 12 (oniki) ayı aşan hallerde, belgelerin süresi proje süresi kadar tespit edilebilir.

Belge süresinin başlangıcı, dahilide işleme izin belgesinin tarihidir. Süre sonu ise, belge süresi bitiminin rastladığı ayın son günüdür.

Ek Süre

Madde 8- Belge kapsamında ilk ithalatın yapıldığı tarihe kadar azami 3 (üç) ay olmak üzere dahilide işleme izin belgelerine ek süre verilebilir. Firmaların, ek süre almak için ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine belge aslı ile birlikte müracaat etmeleri gerekmektedir.

Ayrıca, ihracat sayılan satış ve teslimler ile ilgili düzenlenen dahilide işleme izin belgelerine proje sürecine göre ek süre verilebilir. Bu durumda firmaların ek süre almak için Müsteşarlığa müracaat etmeleri gerekmektedir.

Belge kapsamında gerçekleştirilen ihracat sayılan satış ve teslim değerinin belge ihracat taahhüdü değerine oranının en az %10 olması ve en geç belge süresi sonundan itibaren 3 (üç) ay içerisinde ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine müracaat edilmesi halinde, dahilide işleme izin belgelerine toplam 6 (altı) ayı geçmemek kaydıyla belge orijinal süresinin yarısı kadar ek süre verilebilir.

Gümrük Muafiyeti

Madde 9- Dahilide işleme izin belgesi kapsamında bu Tebliğin 5 inci maddesinin (a) ve (b) bentleri çerçevesinde azami %60; (c), (d), (e), (i) ve (j) bentleri çerçevesinde azami %50; (d/2) bendinde yer alan ve İthalat Rejimi Kararı'nda gümrük vergisinden muaf olan yatırım malları için azami %80; (f), (g) ve (h) bentleri çerçevesinde ise azami %25 döviz kullanım oranında satış ve teslimatı yapılacak işlem görmüş ürünün üretiminde gerekli olan hammadde, yardımcı madde, yarı mamul ile ambalaj malzemelerinin (işletme malzemesi ve gıda maddeleri ithalatı hariç) gümrük muafiyetli olarak ithaline, bu ithalattan doğan vergi kadar teminat alınarak gümrük idarelerince

müsaade edilir. Ancak, bu Tebliğin 5 inci maddesinin (a), (b), (d/2), (d/3), (e), (g), (h) ve (i) bentleri çerçevesinde yapılacak ithalat esnasında katma değer vergisi ve varsa özel tüketim vergisi ile 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun değişik 44 üncü maddesine istinaden yapılan kesinti tahsil edilir.

Ayrıca, bu Tebliğin 5 inci maddesinin (a), (b), (d/2), (d/3), (e), (g), (h) ve (i) bentlerinde belirtilen ihracat sayılan satış ve teslimlerin 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun değişik 13 üncü maddesinin (f) bendi kapsamına da girmesi durumunda, işlem görmüş ürünün üretiminde gerekli olan hammadde, yardımcı madde, yarı mamul ile ambalaj malzemelerinin (işletme malzemesi ve gıda maddeleri ithalatı hariç) gümrük muafiyetli olarak ithaline, bu ithalattan doğan vergi (özel tüketim vergisi ile 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun değişik 44 üncü maddesine istinaden yapılan kesinti hariç) kadar teminat alınarak gümrük idarelerince müsaade edilir.

İhracat sayılan satış ve teslimler ile ilgili düzenlenen dahilde işleme izin belgeleri kapsamında yapılan ithalat, indirimli teminat uygulamasından yararlandırılır. Ancak, ihracat sayılan satış ve teslimler ile ilgili düzenlenen dahilde işleme izin belgeleri kapsamında yapılan ithalat için kısmi teminat iadesi yapılmaz.

(Ek dördüncü fıkra:RG-7/1/2013-28521) İhracat sayılan satış ve teslimlere konu mamullerin üretiminde kullanılan ithali geçici veya kati anti-damping vergisi veya sübvansiyon vergisine tabi eşyanın ithalatında, geçici veya kati anti-damping vergisi veya sübvansiyon vergisi tahsil edilir.

İhracat Taahhüdünün Kapatılması

Madde 10- Bu Tebliğ çerçevesinde düzenlenen dahilde işleme izin belgelerine ilişkin taahhütlerin kapatılması için belge sahibi firmaların, en geç belge süresi sonundan itibaren 3 (üç) ay içerisinde, ek-4'te belirtilen bilgi ve belgelerle birlikte, ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine müracaat etmeleri gerekmektedir. Ancak, bu Tebliğin 5 inci maddesinin (f) bendi çerçevesinde düzenlenen belgelerde bu süre, belge süresi +6 (altı) ay +3 (üç) aydır. Yapılan kapatma müracaatı geri alınmaz.

Yukarıda belirtilen süreler içerisinde kapatma müracaatında bulunmayan firmalara 10 (on) iş günü içerisinde ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğince, 1 (bir) ay içerisinde ihracat taahhüdünü kapatma müracaatında bulunulması bildirilir. Belirtilen süre içerisinde kapatma müracaatında bulunmayan firmalar adına düzenlenen dahilde işleme izin belgeleri, ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliklerince müeyyide uygulanarak resen kapatılır.

İhracat sayılan satış ve teslimler ile ilgili dahilde işleme izin belgeleri ihracat taahhütleri; belge şartlarına göre ithal edilen hammadde, yardımcı madde, yarı mamul ile ambalaj malzemelerinin, belgede kayıtlı ihracat

sayılan satış ve teslimine konu mamulün üretiminde kullanıldığının tespiti ve döviz kullanım oranının aşılmamış olması kaydıyla kapatılır. Belge ihracat taahhütlerinin kapatılmasında, ihracat sayılan satış ve teslim yerine belge kapsamında yapılan ihracata ilişkin gümrük beyannameleri de kullanılabilir. Ancak, ihracat sayılan satış ve teslimlerde (aynı holding bünyesinde yer alan pazarlama şirketleri vasıtasıyla yapılan satışlar hariç) aracı ihracatçı kabul edilmez.

İhracat sayılan satış ve teslimler ile ilgili dahilde işleme izin belgeleri ihracat taahhütlerinin kapatılmasında katma değer vergisi hariç satış fiyatı esas alınır.

Belge ihracat taahhütleri kapatılırken;

a) Bu Tebliğın 5 inci maddesinin (g), (h) ve (i) bentleri çerçevesinde yapılan ihracat sayılan satış ve teslimlerde satış ve/veya teslimat belgesi ile döviz alım belgesinin ibrazı aranır.

b) Bu Tebliğ ile belirlenen diğer ihracat sayılan satış ve teslimlerde ise satış ve/veya teslimat belgesinin ibrazı aranır ve dahilde işleme izin belgesinin düzenlendiği tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru esas alınır.

İhraç kaydıyla gümrük muafiyetli ithalata yönelik olarak düzenlenen dahilde işleme izin belgesi, satış ve teslimin bu Tebliğın 5 inci maddesinde belirtilmiş olması kaydıyla ihracat sayılan satış ve teslimler kapsamında düzenlenen dahilde işleme izin belgesine dönüştürülebilir. Bu Tebliğın 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen döviz kullanım oranlarının aşılmamış olması kaydıyla ithalat yapılmışsa, belge kapsamında yapılan ithalat esnasında teminata bağlanan katma değer vergisi ve varsa özel tüketim vergisi ile 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun değişik 44 üncü maddesine istinaden yapılan kesinti (bu Tebliğın 5 inci maddesinin (c), (d/1), (f) ve (j) bentleri hariç), 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir. Bu Tebliğın 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen döviz kullanım oranlarının aşılmış olması halinde ise, ayrıca bu oranı aşan kısma tekabül eden ithalatla ilgili alınmayan vergi, 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Üçüncü Bölüm

Çeşitli Hükümler

Uygulama

Madde 11- Bu Tebliğde yer almayan hususlarda Dahilde İşleme Rejimi Tebliği hükümleri uygulanır.

Yetki

Madde 12- Müsteşarlık bu Tebliğ hükümlerine istinaden, genelgeler çıkarmaya, izin ve talimat vermeye, özel ve zorunlu durumları inceleyip sonuçlandırmaya ve uygulamada ortaya çıkacak ihtilafları idari yoldan çözümlenmeye yetkilidir.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

Madde 13- 2/1/2002 tarihli ve 24628 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İhracat 2001/8 sayılı İhracat Sayılan Satış ve Teslimler Hakkında Tebliğ ek ve değişiklikleri ile birlikte yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 14- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 15- Bu Tebliğ hükümlerini Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yürütür.

3.3. 2006/12 Sayılı Dahilde İşleme Rejimi Tebliği

(Resmî Gazete Tarih ve Sayısı: 20.12.2006 - 26382)

Birinci Bölüm

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğ 17/1/2005 tarihli ve 2005/8391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki "Dahilde İşleme Rejimi Kararı"na istinaden dahilde işleme tedbirlerinin uygulama usul ve esaslarını belirlemek üzere hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2 – (1) Bu Tebliğ, ihraç edilen işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan, ithali vergiye tabi eşyalara uygulanacak dahilde işleme tedbirlerini kapsar.

Tanımlar

Madde 3 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Aracı ihracatçı: Dahilde işleme izin belgesinde/dahilde işleme izninde taahhüt edilen ihracatı, belge/izin sahibi firmadan tedarik ettiği şekliyle gerçekleştiren belge/izin sahibi olmayan firmayı,

b) Asıl işlem görmüş ürün: Dahilde işleme rejimi kapsamında elde edilmesi amaçlanan ürünü,

c) A.TR dolaşım belgesi: Türkiye veya Toplulukta serbest dolaşımında bulunan eşyanın Katma Protokolde öngörülen tercihli rejimden yararlanabilmesini sağlamak üzere, ihracatçı ülke yetkili kuruluşlarınca düzenlenip gümrük idaresince vize edilen belgeyi,

ç) Belge: Dahilde işleme izin belgesini,

d) Belge süresi: Dahilde işleme izin belgesi üzerinde kayıtlı bulunan ve belge kapsamında ithalat ve/veya ihracat işlemlerinin gerçekleştirileceği ve tüm istisnaların uygulanacağı dönemi,

e) Belge süresi sonu: Belge süresi bitiminin rastladığı ayın son gününü,

f) Dahilde işleme izin belgesi: İhraç amacıyla gümrük muafiyetli ithalata ve/veya yurt içi alımlara imkan sağlayan Bakanlıkça düzenlenen belgeyi,

g) Dahilde işleme izni: İhraç amacıyla gümrük muafiyetli ithalata imkan sağlayan ve gümrük idaresince verilen izni,

ğ) Değişmemiş eşya: İşlem görmemiş ithal eşyasını,

h) **(Değişik: R.G.- 15/10/2010-27730)** Döviz kullanım oranı: Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamındaki CIF ithal (yurt içi alımlar hariç) tutarının FOB ihraç tutarına (ikincil işlem görmüş ürünün serbest dolaşıma giriş rejimi hükümlerine göre ithalatının yapılması halinde bu ürünün gümrük kıymeti dahil) olan yüzde oranını,

ı) Elde etmek: Eşyanın işleme faaliyetine tabi tutulmasını,

i) Elektronik ortam: Bilgisayar veri işleme tekniği kullanılarak, Bakanlık web sayfası üzerinden ulaşılan ve dahilde işleme izin belgesi ile ilgili tüm işlemlerin yapılabildiği ortamı,

j) Eşdeğer eşya: İşlem görmüş ürünün elde edilmesinde ithal eşyasının yerine kullanılan ve ithal eşyası ile asgari 8 (sekiz)'li bazda gümrük tarife istatistik pozisyonu, ticari kalite ve teknik özellikleri itibarıyla aynı kalite ve nitelikleri taşıyan serbest dolaşımında bulunan eşyayı,

k) Eşyanın gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması: Eşyanın bir gümrük rejimine tabi tutulması, Türkiye Gümrük

Bölgesi dışına yeniden ihracı veya serbest bölgelere ihracı, imhası veya gümrüğe terk edilmesini,

l) Fire: İşleme faaliyetleri sırasında özellikle kuruma, buharlaşma, sızma veya gaz kaçağı şeklinde yitirilen ve imha olan kısım ile ekonomik değeri olmayan atıkları,

m) Gümrük rejimi: Serbest dolaşıma giriş rejimi, transit rejimi, gümrük antrepo rejimi, dahilde işleme rejimi, gümrük kontrolü altında işleme rejimi, geçici ithalat rejimi, hariçte işleme rejimi veya ihracat rejimini,

n) İhracatçı: Yan sanayiciye ithal eşyasından işlem görmüş ürün ürettiren ve bu ürünün ihracatını kendisi ve/veya aracı ihracatçı vasıtasıyla gerçekleştiren imalatçı olmayan dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni sahibi firmayı,

o) İkincil işlem görmüş ürün: İşleme faaliyetleri sonucunda elde edilen asıl işlem görmüş ürün dışındaki ürünü,

ö) İmalatçı-ihracatçı: İşlem görmüş ürünün tamamını veya bir kısmını üreten ve bu ürünün ihracatını kendisi ve/veya aracı ihracatçı vasıtasıyla gerçekleştiren dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni sahibi firmayı,

p) İşlem görmüş ürün: İşleme faaliyetleri sonucunda elde edilen asıl veya ikincil işlem görmüş ürünü,

r) İşleme faaliyeti: Eşyanın montajı, kurulması ve diğer eşya ile birleştirilmesi dahil olmak üzere işçiliğe tabi tutulması, işlenmesi, yenilenmesi, düzenli hale getirilmesi dahil olmak üzere tamir edilmesi ile işleme sırasında tamamen veya kısmen tüketilse dahi işlem görmüş ürünün bünyesinde bulunmayan ancak, bu ürünün üretilmesini sağlayan veya kolaylaştıran önceden belirlenmiş bazı eşyanın kullanılmasını,

s) İşlenmiş tarım ürünleri: İthalat Rejimi Kararının III sayılı listesinde yer alan ve bünyesinde temel tarım ürünlerini (hububat, şeker ve süt) bulunduran ürünleri,

ş) **(Değişik: R.G.- 25/06/2010-27622)** İşletme malzemesi: İşletme malzemesi: İşleme faaliyetleri sırasında tamamen veya kısmen tüketilseler dahi, ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan ancak ürünün bünyesinde yer almayan ve sabit tesislerin çalışabilir durumda olmasını temin eden (enerji ve yakıt hariç), yatırım malı makine ve teçhizat niteliğinde olmayan malzemeyi,

t) İthal eşyası: İşlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile işlem görmüş ürünün bünyesinde yer almamakla birlikte çalışmasını sağlayan madde (yakıt ve yağ

dahil) ya da hizmetin devamını sağlayan madde (yedek parça, vb.), ambalaj ve işletme malzemesini,

u) İzin: Dahilde işleme iznini,

ü) İzin süresi: Dahilde işleme izni üzerinde kayıtlı bulunan ve izin kapsamında ithalat ve/veya ihracat işlemlerinin gerçekleştirilerek tüm istisnaların uygulanacağı dönemi,

v) İzin süresi sonu: İzin süresi bitiminin rastladığı ayın son gününü,

y) Menşe ispat belgeleri: Türkiye'nin taraf olduğu anlaşmalar çerçevesinde tercihli rejimden yararlanmak üzere ihracatçı ülke yetkili kuruluşlarınca düzenlenip gümrük idaresince vize edilen ve malın menşeini belirleyen EUR.1 dolaşım sertifikası, EUR-MED dolaşım sertifikası, EUR-MED fatura beyanı veya fatura beyanını,

z) **(Değişik:R.G.-10/12/2011-28138)** Bakanlık: Ekonomi Bakanlığını,

aa) Onaylanmış kişi statü belgesi: Gümrük mevzuatı çerçevesinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca verilen belgeyi,

bb) Önceden ihracat: İthal eşyasının şartlı muafiyet sisteminde ithal edilmesinden önce, eşdeğer eşyadan elde edilmiş işlem görmüş ürünün ihraç edilmesini,

cc) Önceden ithalat: İşlem görmüş ürünün ihracından önce bu ürünün elde edilmesinde kullanılacak eşyanın ithalini,

) Pan-Avrupa Menşe kümülasyonu: Avrupa'da, aynı menşe kurallarını havi Serbest Ticaret Anlaşmaları ile birbirlerine bağlanmış ölkeler arasında oluşturulan ve taraf ölkeler menşeli eşya kullanılarak elde edilen işlem görmüş ürünün Kümülyasyona tabi bir diğer öлкеye tercihli rejim kapsamında ithaline imkan sağlayan ticaret sistemini,

dd) Pan-Avrupa-Akdeniz menşe kümülasyonu: Avrupa'da ve Akdeniz Havzasında, aynı menşe kurallarını havi Serbest Ticaret Anlaşmaları ile birbirlerine bağlanmış ölkeler arasında oluşturulan ve taraf ölkeler menşeli eşya kullanılarak elde edilen işlem görmüş ürünün Kümülyasyona tabi bir diğer öлкеye tercihli rejim kapsamında ithaline imkan sağlayan ticaret sistemini,

ee) Sanayi ürünleri: Tarım ürünleri ve işlenmiş tarım ürünleri dışındaki tüm ürünleri,

ff) Serbest bölgeler: Türkiye Gümrük Bölgesi üzerindeki serbest bölgeleri,

gg) Serbest dolaşımda bulunan eşya: 4458 sayılı Gümrük Kanununun 18 inci maddesi hükmüne göre tümüyle Türkiye Gümrük Bölgesinde elde edilen ve bünyesinde Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki ülke veya topraklardan ithal edilen girdileri bulundurmayan veya şartlı muafiyet düzenlemelerine tabi tutulan eşyadan elde edilen ve tabi olduğu rejim hükümleri uyarınca özel ekonomik önem taşımadığı tespit edilen veya Türkiye Gümrük Bölgesi dışındaki ülke veya topraklardan serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutularak ithal edilen veya Türkiye Gümrük Bölgesinde yukarıda belirtilen eşyadan ayrı ayrı veya birlikte elde edilen veya üretilen eşyayı,

ğğ) Tarım ürünleri: İthalat Rejimi Kararının I ve IV sayılı listelerinde yer alan ve toprakta veya yeni üretim teknikleri ve teknolojileri kullanarak topraksız ortamda yetiştirilen bitkisel ürünler, hayvancılık, balıkçılık ile diğer su ürünleri ve bunların ilk işleme tabi tutulmuş şekillerini,

hh) Tedarikçi beyanı: A.TR dolaşım belgesi, EUR.1 dolaşım sertifikası veya EUR-MED dolaşım sertifikası ile birlikte kullanılan ve Türkiye ile Topluluk arasında ticarete konu Pan-Avrupa Menşe Kümülyasyonu veya Pan-Avrupa-Akdeniz Menşe Kümülyasyonu kapsamı eşyanın menşeyini gösteren belgeyi,

ıı) Ticaret politikası önlemleri: İthalat Rejimi Kararının 4 üncü maddesinde belirtilen mevzuat çerçevesinde alınan önlemleri,

ii) Topluluk: Avrupa Topluluğunu,

jj) Üçüncü ülke: Avrupa Topluluğuna üye ülkeler dışındaki ülkeleri,

kk) Vergi: Eşyanın ithali ve ihracında tahsili öngörülen vergi, resim, harç, fon ve benzeri bütün mali yükleri,

ll) Verimlilik oranı: Belirli miktardaki eşyanın işlenmesi sonucunda elde edilen işlem görmüş ürünün miktarı veya yüzde oranını,

mm) Yan sanayici: Dahilde işleme izin belgesinde/dahilde işleme izninde taahhüt edilen ihraç ürününün tamamını ya da bir kısmını üreten, belgede/izinde kayıtlı ancak belge/izin sahibi olmayan firmayı,

nn) **(Değişik:R.G.-25/07/2007-26593)** Grup firması: Ana ortaklığın doğrudan kendisi veya diğer grup firmaları veya iştirakleri vasıtasıyla; sermaye ve yönetim ilişkileri çerçevesinde asgari %50 oranında hisseye veya asgari %50 oranında oy hakkına veya yönetim kurulu üyelerinin asgari %50'sini seçme hakkına veya yönetim kurulu üyelerinin asgari %50'sine sahip olduğu işletme,

oo) (**Değişik: R.G.- 25/06/2010-27622**) Başlamış işlem: Dahilde işleme rejimi kapsamında ithalata ve ihracata ilişkin gümrük beyannamesinin tescil edilmiş olmasını,

ifade eder.

İkinci Bölüm

Dahilde İşleme Tedbirleri

Dahilde işleme tedbirleri

MADDE 4 – (1) Dahilde işleme tedbirleri:

I- Şartlı Muafiyet Sistemi

II- Geri Ödeme Sistemi'nden

oluşur.

I-Şartlı muafiyet sistemi

Şartlı muafiyetin kapsamı

Madde 5 – (1) Şartlı muafiyet sistemi; dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan (belge/izin sahibi firma ve/veya yan sanayici firma tarafından) ve serbest dolaşımda bulunmayan hammadde, yardımcı madde (katalizör olarak kullanılanlar dahil), yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşya, ambalaj ve işletme malzemesinin, Türkiye Gümrük Bölgesinde (serbest bölgeler hariç) yerleşik firmalarca, ticaret politikası önlemlerine tabi tutulmaksızın, vergisi teminata bağlanmak suretiyle bedelli ve/veya bedelsiz ithal edilmesi ve ihracat taahhüdünün gerçekteşmesini müteakip, alınan teminatın iade edilmesidir.

(2) Ancak, belge/izin kapsamında yapılacak işletme malzemesi ithalatında, katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi tahsil edilir ve ticaret politikası önlemleri uygulanır.

Eşdeğer eşya kullanımı

Madde 6– (1) (**Değişik: R.G.- 07/01/2013-28521**) Şartlı muafiyet sistemi çerçevesinde dahilde işleme izin belgesi kapsamında işlem görmüş ürünün elde edilmesi için ithal eşyasının yerine eşdeğer eşya olarak, asgari 8 (sekiz)'li bazda gümrük tarife istatistik pozisyonu, ticari kalite ve teknik özellikleri itibarıyla aynı kalite ve nitelikleri taşıyan serbest dolaşımdaki eşya kullanılabilir. Ancak, eşdeğer eşya olarak kullanılan tarım ürünlerinin ithal

eşyası ile ticari kalite, teknik özellik ve niteliği itibarıyla aynı olduğuna yönelik tespit, münhasıran 12 (oniki)'li bazda gümrük tarife istatistik pozisyonuna göre yapılır. Bakanlık, bu tespitin yapılmasına yönelik ilave şartlar getirmeye yetkilidir.

(2) Eşdeğer eşya kullanımı çerçevesinde, belge kapsamında önceden ihracat işleminden sonra ithalat yapılabileceği gibi, ithal eşyası ile serbest dolaşımdaki eşya birlikte de kullanılabilir. Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü), eşdeğer eşyanın kullanımına süresiz veya dönemsel olarak yasaklama veya kısıtlama getirilebilir.

(3) İthal eşyasının ithalinden önce eşdeğer eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünün ihracı halinde, buna tekabül eden ithalat belge süresi sonuna kadar yapılabilir. Bu kapsamda yapılacak ithalat esnasında katma değer vergisi dahil tüm vergiler (4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu) hükümleri saklı kalmak kaydıyla) teminata bağlanır ve ticaret politikası önlemleri uygulanmaz.

(4) Önceden ihracat işleminden sonra buna tekabül eden oranda ithal edilen eşya, belge sahibi firma tarafından serbestçe kullanılabilir. Ancak, ihracatı gerçekleştirilmeyen ithal eşyasının, işlem görmüş ürün veya ithal edildiği şekliyle belge sahibi firma ve/veya yan sanayici firmanın stoklarında bulundurulması zorunludur.

(5) İşlem görmüş ürünün eşdeğer eşyadan elde edildiği durumlarda, gümrük işlemlerinde ithal eşyası eşdeğer eşya, eşdeğer eşya ise ithal eşyası olarak değerlendirilir.

(6) Önceden ihracat konusu işlem görmüş ürünün ihracat vergisine tabi eşdeğer eşyadan elde edilmesi halinde, bu eşyaya tekabül eden ithalatın yapılmasından sonra iade edilmek üzere ihracat vergisi kadar teminat alınır.

Yurt içi alımlar

Madde 7 – (1) Dahilde işleme izin belgesi kapsamında ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul, değişmemiş eşya ve ambalaj malzemeleri, bu Tebliğin 5 inci maddesi hükmüne göre ithal edilebileceği gibi, yurt içinden de temin edilebilir.

(2) Birinci fıkra hükmü çerçevesinde, belge kapsamında katma değer vergisinde tecil-terkin sistemine istinaden eşya alımı ve T.C. Şeker Kurumunca tespit edilen şeker fabrikalarından alım yapılabilir. Ayrıca, Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü) belge kapsamında yurt içi alıma ilişkin yeni düzenleme yapılabilir.

(3) Belge kapsamında ihraç edilmek üzere yurt içinden temin edilen eşya, bu Tebliğin uygulanması bakımından (3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla) ithal eşyası gibi değerlendirilir.

(4) Ancak, belge kapsamında yurt içinden temin edilen eşya için, bu Tebliğin ikincil işlem görmüş ürüne ve döviz kullanım oranına ilişkin hükümleri uygulanmaz.

(5) Dahilde işleme izin belgesi kapsamında yurt içinden temin edilen eşyanın belge süresi içerisinde işlem görmüş ürün olarak ihracının gerçekleştirilmemesi halinde, bu Tebliğin 45 inci maddesinde belirtilen 2 (iki) kat para cezası uygulanmaz.

(6) Dahilde işleme izin belgesi kapsamındaki yurt içi alımın, belge süresi içerisinde gerçekleştirilmesi gerekir. Ancak, işlem görmüş ürünün ihracının gerçekleştirildiğinin belgelenmesi kaydıyla, süresi sona erse dahi dahilde işleme izin belgesi kapsamında T.C. Şeker Kurumunca tespit edilen şeker fabrikalarından belge süresinden sonra da yurt içi alım yapılabilir. Bu alımlara, taahhüt kapatma müracaatının bu Tebliğin 37 nci maddesinde belirtilen süreler içerisinde yapılması kaydıyla, ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliklerince izin verilir. Bu kapsamda yapılan alımlarda teminat aranmayabilir.

(7) Önceden ihracatın gerçekleştirildiğinin belgelenmesi kaydıyla, belge kapsamında T.C. Şeker Kurumundan yurt içi alımın yapılmasına imkan bulunmaması halinde, ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğinin uygun görüşünün olması kaydıyla Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü), bu durumun tespitinden itibaren belgeye azami 6 (altı) ay ek süre verilmek suretiyle ithalat yapılmasına izin verilebilir.

(8) Belge kapsamında katma değer vergisinde tecil-terkin sistemi çerçevesindeki alımlar, bu Tebliğ ile 29/6/2001 tarihli ve 24447 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 83 seri numaralı Katma Değer Vergisi Genel Tebliği hükümlerine istinaden yapılır. Bu kapsamda, bu Tebliğin eşdeğer eşya kullanımına ve önceden ihracata ilişkin hükümleri uygulanmaz.

Teminat

Madde 8– (1) Şartlı muafiyet sistemi çerçevesinde dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında yapılacak ithalattan doğan vergi, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde teminata tabidir.

(2) Ancak, şartlı muafiyet sistemi çerçevesindeki dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında yapılan ithalatta uygulanan teminat

oranı Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü), bu ithalattan doğan vergi tutarının 2 (iki) katına kadar artırılabilir.

(3) Birinci fıkra hükmü çerçevesinde, ithalatta alınması gereken vergi, yurt içi alımlarda ise Bakanlık ve/veya ilgili kuruluşlarca belirlenen tutar üzerinden teminat alınır.

(4) Teminat;

a- Para,

b- Bankalar tarafından verilen teminat mektupları,

c- Hazine tahvil ve bonoları,

unsurlarından biri veya birkaçından oluşabilir.

İndirimli teminat uygulaması

Madde 9 – (Değişik: R.G.- 17/05/2011 -27937) (1) İndirimli teminat uygulaması çerçevesinde;

a) A sınıfı onaylanmış kişi statü belgesi sahibi firmaların dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında yapacakları ithalatta, bu ithalattan doğan verginin %1'inin,

b) B sınıfı onaylanmış kişi statü belgesi sahibi firmaların belge/izin kapsamında yapacakları ithalatta, bu ithalattan doğan verginin %5'inin,

c) C sınıfı onaylanmış kişi statü belgesi sahibi firmaların belge/izin kapsamında yapacakları ithalatta, bu ithalattan doğan verginin %10'unun,

ç) Onaylanmış kişi statü belgesi sahibi olmayan dış ticaret sermaye şirketleri ile sektörel dış ticaret şirketlerinin belge/izin müracaat tarihinden önceki takvim yılı içerisinde gerçekleştirdikleri ihracat kadar dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında yapacakları ithalatta, bu ithalattan doğan verginin %10'unun,

d) İmalatçı-ihracatçıların, belge/izin müracaat tarihinden önceki dört yıl içerisinde düzenlenmiş, ihracat taahhüdü kapatılmış, dahilde işleme izin belgeleri ve 27/1/2005 tarihinden sonra düzenlenen dahilde işleme izinleri kapsamında sanayi ürünleri için toplam 1 (bir) Milyon ABD Dolarından, tarım ve işlenmiş tarım ürünleri için toplam 500 (beşyüz) Bin ABD Dolarından az olmamak kaydıyla gerçekleştirdikleri ihracat kadar belge/izin kapsamında yapacakları ithalatta, bu ithalattan doğan verginin %10'unun,

e) Son üç takvim yılı itibarıyla ihracatı her bir yıl için 5 (beş) Milyon ABD Dolarını geçen veya son beş takvim yılı itibarıyla ihracatı her bir yıl için 1 (bir) Milyon ABD Dolarını geçen ihracatçıların, belge/izin müracaat tarihinden önce dört yıl içerisinde düzenlenmiş, ihracat taahhüdü kapatılmış, dahilde işleme izin belgeleri ve 27/1/2005 tarihinden sonra düzenlenen dahilde işleme izinleri kapsamında sanayi ürünleri için toplam 1 (bir) Milyon ABD Dolarından, tarım ve işlenmiş tarım ürünleri için toplam 500 (beşyüz) Bin ABD Dolarından az olmamak kaydıyla gerçekleştirdikleri ihracat kadar belge/izin kapsamında yapacakları ithalatta, bu ithalattan doğan verginin %10'unun,

teminat olarak yatırılması kaydıyla, gümrük idaresince ithalatın gerçekleştirilmesine izin verilir. Bu fıkra çerçevesinde, T.C. Şeker Kurumunca tespit edilen şeker fabrikalarından şeker alımlarında da belge sahibi firmalar indirimli teminat uygulamasından yararlandırılır. Ancak, BİLGE (Bilgisayarlı Gümrük Etkinlikleri) Sistemine dahil olmayan gümrük idarelerinden yapılacak ithalatta indirimli teminat uygulanmaz. Geçici veya kati anti-damping vergisi veya sübvansiyon vergisine tabi eşyanın ithalatında anti-damping ve sübvansiyon vergisine indirimli teminat uygulanmaz, bunun dışında bu ithalattan doğan vergi, bu fıkra çerçevesinde indirimli teminat uygulamasından yararlandırılır. Geçici veya kati anti-damping vergisi veya sübvansiyon vergisine tabi eşyanın ithalatında uygulanan teminat oranı Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü), bu ithalattan doğan vergi tutarının 2 (iki) katına kadar artırılabilir.

(2) Birinci fıkranın (ç), (d) ve (e) bentleri çerçevesinde, indirimli teminat uygulamasından yararlandırılacak ithalat tutarının hesaplanmasında; firma adına düzenlenen ve henüz ihracat taahhüdü kapatılmamış tüm belgeler ile 27/1/2005 tarihinden sonra verilen izinler kapsamında indirimli teminat uygulamasından yararlandırılan toplam ithalat tutarı düşüldür.

(3) Belge/izin müracaatı esnasında birinci fıkrada belirtilen şartları taşımayan ancak daha sonra belge/izin süresi içerisinde bu şartlara sahip olan dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni de indirimli teminat uygulamasından yararlandırılır. Bu kapsamda gerçekleştirilmiş ithalata ilişkin alınan teminatların indirimli teminat oranını aşan kısmı, belge/izin sahibi firmaya iade edilir.

(4) Birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerindeki hükümler, doğrudan gümrük idaresi ve T.C. Şeker Kurumunca tespit edilen şeker fabrikaları tarafından uygulanır.

(5) Birinci fıkranın (ç), (d) ve (e) bentlerindeki hükümler ise, dahilde işleme izin belgesi için özel şartlar bölümündeki hükme istinaden gümrük idaresi ve T.C. Şeker Kurumunca tespit edilen şeker fabrikaları tarafından uygulanır. Dahilde işleme izni kapsamında ise gümrük idaresince,

Bakanlıktan (İhracat Genel Müdürlüğü) ilgili firmanın indirimli teminat uygulamasından yararlanabileceği ithalat tutarına ilişkin bilgi alınması suretiyle işlem yapılır.

(6) Birinci fıkra çerçevesinde indirimli teminat uygulamasından yararlandırılmayan dahilde işleme izin belgesi kapsamında, işlem görmüş ürünün ihracının belgelenmesini müteakip bu ürünün elde edilmesinde kullanılan eşyaya ilişkin verginin %10'unun teminat olarak yatırılması kaydıyla, ithalatın gerçekleştirilmesine gümrük idaresince, yurt içi alımın gerçekleştirilmesine ise T.C. Şeker Kurumunca tespit edilen şeker fabrikalarınca izin verilir.

(7) Firmaların altıncı fıkra hükmünden yararlanmak için, belge süresi içerisinde elektronik ortamda Bakanlığa müracaat etmeleri gerekir.

(8) İndirimli teminat uygulamasından doğabilecek amme alacağı (yurt içi teslimleri yapan kamu kurum ve kuruluşlarının alacakları dahil) ilgili firmalardan 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde tahsil edilir. Bu firmaların kamudan olan alacakları da teminat hükmündedir.

Türkiye gümrük bölgesi dışında veya serbest bölgelerde yapılacak işleme faaliyeti

Madde 10 – (1) Şartlı muafiyet sistemi çerçevesinde, dahilde işleme izin belgesi kapsamında işlem görmüş ürünün veya değişmemiş eşyanın tamamı ya da bir kısmı, hariçte işleme rejimi hükümleri çerçevesinde daha ileri düzeyde işlenmek üzere Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere geçici olarak ihraç edilebilir.

(2) Birinci fıkra hükmü çerçevesindeki işlem görmüş ürünün ithaline, bu ürünlerin ithalat vergileri tutarından, geçici ihracat eşyasının en son işleme faaliyetine tabi tutulduğu Türkiye Gümrük Bölgesi dışı veya serbest bölgeden aynı tarihte ithal edilmesi halinde uygulanacak vergi tutarının indirilmesi suretiyle hesaplanan tutar kadar teminat alınarak izin verilir.

II-Geri ödeme sistemi

Geri ödemenin kapsamı

Madde 11 – (1) Geri ödeme sistemi; dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında serbest dolaşıma giren hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşya, ambalaj ve işletme malzemesinden elde edilen işlem görmüş ürünün ihracı halinde, ithalat esnasında alınan verginin (işletme malzemesine ilişkin katma değer vergisi ve özel tüketim vergisi hariç) geri ödenmesidir. Bu kapsamda ithal edilen eşya için gümrük idaresince, ticaret politikası önlemleri uygulanır ve eşyanın

ithali için öngörölen dış ticarete teknik düzenlemeler ve standardizasyon mevzuatı dahil diğer işlemlerin tamamlanması şartı aranır.

(2) (**Değişik: R.G.-24/12/2008-27090**) Ancak, dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ölkelere ihraç edilecek işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılacak hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşyanın gümrük vergisi ile varsa toplu konut fonunun tahsil edilmesi ve bu vergilerin haricindeki vergilerin teminata bağlanması suretiyle ithalatına izin verilebilir. Bu kapsamda yapılacak ithalat esnasında ilgili gümrük idarelerince, sadece şartlı muafiyet sistemi çerçevesinde yapılan ithalatta aranan bilgi ve belgeler aranır.

(3) (**Değişik: R.G.-24/12/2008-27090**) Ayrıca, dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında menşe ispat belgeleri eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ölkelere, Pan-Avrupa Menşe Kümülasyonuna taraf ölkelere, Pan-Avrupa-Akdeniz Menşe Kümülasyonuna taraf ölkelere veya Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış bir öлкеye ihraç edilecek işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılacak hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşyanın gümrük vergisi ile varsa toplu konut fonunun tahsil edilmesi ve bu vergilerin haricindeki vergilerin teminata bağlanması suretiyle ithalatına izin verilebilir. Bu kapsamda yapılacak ithalat esnasında ilgili gümrük idarelerince, sadece şartlı muafiyet sistemi çerçevesinde yapılan ithalatta aranan bilgi ve belgeler aranır.

(4) Geri ödeme sisteminden yararlanmak için, dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni alınması ve eşyanın geri ödeme sistemi kapsamında olduğunun gümrük idaresince ithalat esnasında belgeye/izne ilişkin gümrük beyannamesine kaydedilmesi zorunludur. Ayrıca, dahilde işleme izin belgesi ile ilgili satır kodunun gümrük beyannamesi üzerine kaydedilmesi gerekir.

Geri ödeme sistemi uygulanmayacak haller

Madde 12 – (1) Geri ödeme sisteminden, Avrupa Topluluğuna üye ölkeler menşeli tarım ürünleri ithalatı hariç olmak üzere;

- a) İthali miktar kısıtlamalarına tabi olan,
- b) Tercihli tarife ya da özel bir şartlı muafiyet düzenlemesinden kotalar dahilinde yararlanabilen,
- c) Tarım politikası veya işlenmiş tarım ürünleriyle ilgili özel düzenlemeler çerçevesinde ithalat vergilerine tabi olan,
- ç) İthal eşyasının serbest dolaşıma giriş beyanının kabulü sırasında, işlem görmüş ürünlerden parasal ihracat iadesine tabi olan,

eşya yararlandırılmaz.

(2) Ayrıca;

a) Bu Tebliğin 11 inci maddesinin ikinci fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, üçüncü ülke menşeli eşya kullanılarak elde edilen işlem görmüş ürünün A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere,

b) Bu Tebliğin 11 inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, üçüncü ülke menşeli eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünün menşe ispat belgeleri eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere,

c) Bu Tebliğin 11 inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış ülke menşeli olmayan eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünün menşe ispat belgeleri eşliğinde anlaşma imzalanmış ülkeye,

ç) Bu Tebliğin 11 inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, Pan-Avrupa Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkeler menşeli olmayan eşyadan elde edilen Kümülyasyona dahil işlem görmüş ürünün menşe ispat belgeleri eşliğinde Kümülyasyona taraf ülkelere,

d) Bu Tebliğin 11 inci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, Pan-Avrupa-Akdeniz Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkeler menşeli olmayan eşyadan elde edilen Kümülyasyona dahil işlem görmüş ürünün menşe ispat belgeleri eşliğinde Kümülyasyona taraf ülkelere,

e) Serbest dolaşımında bulunan eşyadan üretilen işlem görmüş ürünün serbest bölgelere (serbest bölgelerden en geç belge/izin süresi bitiminden itibaren 3 (üç) ay içerisinde (a) ila (d) bentlerinde belirtilen ülkeler haricindeki ülkelere yapılan satışlar ile bu Tebliğin 28 inci maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde gerçekleştirilen işlemler hariç),

ihracat edilmesi halinde bu ihracat, geri ödeme sisteminden yararlandırılmaz.

Ödenen verginin geri verilmesi

Madde 13 – (1) Geri ödeme sistemi çerçevesinde düzenlenen dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni ihracat taahhüdünün bu Tebliğin 38 inci maddesi hükmüne göre kapatılmasını müteakip 3 (üç) ay içerisinde, ithalat sırasında ödenen vergilerin iadesi için ilgili gümrük idaresine müracaat edilmesi zorunludur. Bu verginin ilgilinin müracaatı üzerine geri verme kararının alındığı tarihten itibaren 3 (üç) ay içerisinde gümrük idarelerince geri verilmemesi halinde, bu sürenin bitiminden itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun tecil faizine ilişkin hükümleri uygulanır.

Üçüncü Bölüm

Belge/İzin Düzenlenmesi

Dahilde işleme izni verilecek haller

Madde 14 – (1) Dahilde işleme izni kapsamında, ek-7'de yer alan listedeki eşyalar hariç olmak üzere aşağıda belirtilen işlemlere konu eşyanın ithaline izin verilir:

a) (**Değişik: R.G.-17/05/2011-27937**) Elyaf, iplik, ham ve mamul mensucat (astar dahil) gibi temel tekstil hammaddeleri ile tekstil ve deri kimyasal maddeleri dışında kalan yardımcı maddelerin (tela, etiket, düğme, fermuar, çitçit, rivet, askı, kuşgözü, şerit, kordela, lastik vb.) ithalatını müteakip, ihraç ürünlerinin elde edilmesinde kullanılması,

b) Kıymetli maden ve taşların, 32 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında Karar hükümleri çerçevesinde ithalatını müteakip, işlendikten sonra ihraç edilmek üzere işçiliğe tabi tutulması,

c) Eşyanın korunması, görünüş ya da satış kalitesinin iyileştirilmesi, yeniden dağıtım veya yeniden satış için hazırlanmasına yönelik işlemler,

ç) Eşyanın montajı, kurulması, diğer eşyayla birleştirilmesi, bir araya getirilmesi veya ihraç edilecek eşyanın tamamlanması dahil olmak üzere işçiliğe tabi tutulması,

d) Eşyanın yenilenmesi ve düzenli hale getirilmesi dahil olmak üzere tamir edilmesi veya boyanması,

e) Eşyanın elden geçirme ve ayarlar da dahil olmak üzere onarımı,

f) (**Değişik: R.G.-1/7/2009-27275**) Eşyanın baskı işlemine tabi tutulması, asorti edilmesi, etiketlenmesi, ambalajlanması, temizlenmesi, elenmesi, fiziksel boyutunun değiştirilmesi, kavrulması veya kabuğundan ayrılması,

g) Fide ithalatını müteakip, ihraç edilmek üzere kesme çiçek yetiştirilmesi,

ğ) Filmaşın ithalatını müteakip, ihraç edilmek üzere çivi ve tel üretimi,

h) Rulo sacın ithalatını müteakip, ihraç edilmek üzere kesilmiş sac elde edilmesinde kullanılması,

ı) (**Değişik: R.G.-17/05/2011-27937**) Bedelsiz olarak ithal edilen eşyanın işleme faaliyetine tabi tutulması (Tarım ürünlerindeki bedelsiz

ithalat, Savunma Sanayi Projeleri kapsamında bedelsiz ithalat ile 8531.20.40 gümrük tarife istatistik pozisyonunda yer alan "Aktif matris sıvı kristal tertibatlı olanlar (LCD)" isimli maddenin bedelsiz ithalatı hariç olmak üzere).

(2) Gümrük ve Ticaret Bakanlığının (Gümrükler Genel Müdürlüğü) görüşü alınmak suretiyle, Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü) birinci fıkrada belirtilen dahilde işleme izninin kapsamı genişletilebilir.

Belge/izin müracaatı

Madde 15– (1) Türkiye Gümrük Bölgesinde (serbest bölgeler hariç) yerleşik firmaların;

a) Dahilde işleme izin belgesi almak için elektronik ortamda Bakanlığa (İhracat Genel Müdürlüğü),

b) Dahilde işleme izni almak için ek-1'de belirtilen bilgi ve belgelerle gümrük idaresine,

müracaat etmeleri gerekir.

(2) Birinci fıkra hükmü çerçevesinde ibraz edilen bilgi ve belgeler, aksi sabit oluncaya kadar doğru kabul edilir.

Belge/izin müracaatının değerlendirilmesi

Madde 16 – (1) Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni müracaatları;

a) İthal eşyasının işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanıldığıının tespitinin mümkün olması,

b) Türkiye Gümrük Bölgesindeki (serbest bölgeler hariç) üreticilerin temel ekonomik çıkarları ile Türk malı imajının olumsuz etkilenmemesi,

c) İşleme faaliyetinin, katma değer yaratan ve kapasite kullanımını artıran bir faaliyet olması yanında, işlem görmüş ürünün rekabet gücünü ve ihraç potansiyelini artıran koşullar yaratıyor olması,

ç) Firmaların dahilde işleme izin belgeleri/dahilde işleme izinleri kapsamındaki performansları,

kriterleri çerçevesinde değerlendirilir.

Belge/izin düzenlenmesi

Madde 17– (1) Bu Tebliğin 16 ncı maddesi hükmü çerçevesinde yapılacak değerlendirme sonucunda;

a) İthal eşyasının ve işlem görmüş ürünün (asıl ve ikincil işlem görmüş ürünler) asgari 8 (sekiz)'li bazda gümrük tarife istatistik pozisyonu (her bir ithal eşyası ve işlem görmüş ürün için ayrı ayrı belirtilmek suretiyle), adı, verimlilik oranına göre belirlenen miktarı ve değeri ile belge kapsamındaki işlemler için satır kodu,

- b) Belge/izin süresi,
- d) Döviz kullanım oranı,
- ç) Varsa yan sanayici,

belirlenerek, proje bazında dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni verilir veya talep reddedilir.

(2) Süs hayvanları, canlı balık (orkinos balığı ve larva hariç), küçük ve büyükbaş hayvanlar ile çevre kirliliğine neden olan eşyalar dahilde işleme rejimi kapsamında değerlendirilmez.

(3) Dahilde işleme izni; bu Tebliğın 14 üncü maddesinde belirtilen işlemler için, Bakanlıktan (İhracat Genel Müdürlüğü) görüş alınmak suretiyle Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca (Gümrükler Genel Müdürlüğü) belirlenen uygulama esasları çerçevesinde gümrük idaresince verilir. Bu esaslar çerçevesinde farklı bir düzenleme olmaması halinde, ithalata ilişkin gümrük beyannamesi üzerine izin süresinin kaydedilmesi suretiyle dahilde işleme izni verilir.

(4) **(Değişik: R.G.-17/05/2011-27937)** Bu Tebliğ'in 14 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca, tarım ürünlerinin bedelsiz ithalatına, Savunma Sanayi Projeleri kapsamında yapılacak bedelsiz ithalata ve Ek-7'de belirtilen ürünlerin bedelli veya bedelsiz olarak ithalatına dahilde işleme izni kapsamında ilgili gümrük idarelerince müsaade edilmez. Bu çerçevedeki talepler dahilde işleme izin belgesi kapsamında Bakanlıkça değerlendirilir.

(5) Eşyanın fiyat, bulunabilirlik ve kalite yönünden yurt içinden temin edilmesinin mümkün olup olmaması dikkate alınarak, dahilde işleme izin belgesi kapsamındaki eşyanın kısmen veya tamamen ithalatına (yurt içi alımlar hariç) süresiz veya dönemsel olarak kısıtlama getirilebilir.

(6) Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni sahibi imalatçı-ihracatçılar, belge/izin ihraç taahhüdündeki işlem görmüş ürünün üretiminin bir kısmını veya bir aşamasını, yan sanayiye yaptırabilirler.

(7) Dış ticaret sermaye şirketleri, sektörel dış ticaret şirketleri ve sermayesinin en az %51'i imalatçının hissedarlarına ait olan ihracatçılar hariç olmak üzere tarım ve işlenmiş tarım ürünleri ihracatı için ihracatçılar adına belge/izin düzenlenmez.

(8) (**Değişik: R.G.-15/10/2010-27730**) Döviz kullanım oranı;

a) Dahilde işleme izninde,

b) Dahilde işleme izin belgesi kapsamındaki bedelsiz ithalatta,

c) Dahilde işleme izin belgesi süresi sona erdikten veya ihracat taahhüdü kapatıldıktan sonra geri gelen işlem görmüş ürün için yeni bir dahilde işleme izin belgesi düzenlenmesi halinde yeni belgede,

d) Dahilde işleme izin belgesi kapsamındaki yurt içi alımlarda, aranmaz.

(9) (**Değişik: R.G.-17/05/2011-27937**) Dahilde işleme izin belgesi kapsamında döviz kullanım oranı otomotiv sektöründe düzenlenen belgeler için azami %65, deri ve deri mamulleri ile çimento, cam, toprak ve seramik ürünleri sektöründe düzenlenen belgeler için azami %60, tekstil ürünleri sektöründe düzenlenen belgeler için azami %65, konfeksiyon ve orman ürünleri sektöründe düzenlenen belgeler için azami %70, bunun dışında kalan sektörler için azami %80'dir. Ancak, ikincil işlem görmüş tarım ürünleri taahhüdü içeren belgelerde bu oran azami %100 olarak tespit edilebilir.

(10) Belge/izin kapsamında ihracat taahhüdünün azami %1'i oranında değişmemiş eşya ithalatına izin verilebilir.

(11) Belge/izin kapsamında ithaline izin verilecek işletme malzemesi değeri, ihracat taahhüdünün %2'sini geçemez. Ancak, doğal taşlar ile kıymetli maden ve taş ihraç taahhüdü içeren belgede/izinde, bu oran %10'a kadar tespit edilebilir.

Belgenin gönderileceği merciler

Madde 18- (1) Dahilde işleme izin belgesi sahibi firma talebine istinaden, belgenin elektronik ortamdaki kayıtları dikkate alınarak kağıt ortamında basılı bir nüshası, ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğince ilgili firmaya gönderilir. Ayrıca, düzenlenen dahilde işleme izin belgeleri aylık listeler halinde Resmî Gazete'de yayımlanır.

Belgenin/izin revizesi

Madde 19- (1) Dahilde işleme izin belgesi, kapatma müracaatından sonra veya belge süresi içerisinde revize edilebilir. Belge sahibi firmalar, belgenin kağıt ortamındaki basılı nüshası aranılmaksızın belgenin elektronik ortamdaki kayıtlarının revize işlemlerinin yapılabilmesini teminen elektronik ortamda Bakanlığa müracaat ederler. Bakanlıkça yapılacak değerlendirme

neticesinde, uygun görölen talepler belgenin elektronik ortamdaki kayıtlarına işlenir.

(2) Ancak, belge kapsamındaki yurt içi alımlara ve vergi resim harç istisnasına yönelik işlemler için belgenin kağıt ortamındaki basılı nüshası üzerinde revize işlemlerinin yapılması gerekir. Bu durumdaki revize müracaatı, elektronik ortamdaki müracaatla eş zamanlı olarak veya müteakiben ilgili firma tarafından belge aslı ile birlikte ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine yapılır. İlgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğince revize müracaatı, elektronik ortamdaki müracaatın sonucu dikkate alınarak sonuçlandırılır.

(3) Dahilde işleme izin belgelerinin elektronik ortamdaki kayıtlarının revize edilmesi ile ilgili görev ve yetkiler Bakanlıkça kullanılabileceği gibi, gerek görülmesi halinde ihracatçı birlikleri genel sekreterliklerine kısmen devredilebilir.

(4) Dahilde işleme izni talep formuna ilişkin revize müracaatı, ilgili firma tarafından gerekli bilgi ve belgeler ile birlikte ilgili gümrük idaresine yapılır. Yapılan revize müracaatı gümrük idaresince sonuçlandırılır ve firmaya bildirilir.

Dördüncü Bölüm

Süreler

Belge/izin süresi

Madde 20 – (1) Dahilde işleme izin belgesinin/dahilde işleme izninin süresi sektörüne göre azami 12 (oniki) aya kadar tespit edilebilir.

(2) Ancak, gemi inşaa, komple tesis v.b. ile üretim süreci 12 (oniki) ayı aşan ürünler ve savunma sanayi alanına giren ürünlerin ihracına ilişkin düzenlenen belgenin/iznin süresi, proje süresi kadar tespit edilebilir.

(3) Sürenin başlangıcı, dahilde işleme izin belgesinin/dahilde işleme izninin tarihidir. Süre sonu ise, belge/izin süresi (ek süre, haklı ve mücbir sebep ile fevkalade hollere ilişkin süreler dahil) bitiminin rastladığı ayın son günüdür.

Ek süre müracaatı

Madde 21 – (1) (Değişik: R.G.-25/07/2007-26593) Firmaların;

a) Bu Tebliğin 22 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası hükmüne istinaden dahilde işleme izin belgelerine ek süre almak için, en geç belge süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içerisinde elektronik ortamda Bakanlığa,

b) Bu Tebliğin 22 nci maddesinin (2) numaralı fıkrası hükmü çerçevesinde belgeli performanslarına istinaden dahilde işleme izin belgelerine ek süre almak için, en geç belge süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içerisinde elektronik ortamda Bakanlığa,

c) Bu Tebliğin 22 nci maddesinin (5) numaralı fıkrası hükmüne istinaden proje süresine ilişkin dahilde işleme izin belgelerine ek süre almak için, en geç belge süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içerisinde elektronik ortamda Bakanlığa,

ç) **(Değişik: R.G.-1/7/2009-27275)** Bu Tebliğin 22 nci maddesinin (5) numaralı fıkrası hükmüne istinaden proje süresine ilişkin dahilde işleme iznine ek süre almak için Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca belirlenen uygulama esasları çerçevesinde, izne ilişkin beyanname aslı, gerçekleştirilen ihracata ilişkin liste ve bu listede yer alan gümrük beyannamelerinin iznin ihracat taahhüdünün kapatılmasında kullanılacağına ve bu bilgilerin doğruluğuna dair taahhütname ile birlikte en geç izin süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içerisinde ilgili gümrük idaresine,

müracaat etmeleri gerekir.

2) Birinci fıkranın (a), (b), (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen sürede yapılmayan müracaat değerlendirmeye alınmaz.

Ek süre müracaatının değerlendirilmesi

Madde 22 – (1) Dahilde işleme izin belgesi kapsamında ilk ithalatın yapıldığı tarih esas alınmak suretiyle belge süresi azami 3 (üç) ay uzatılır. Belge kapsamında hiç ithalat yapılmaması halinde, bu fıkra hükmü uygulanmaz.

(2)**(Değişik:R.G.-10/12/2011-28138)**Dahilde işleme izin belgesi kapsamında gerçekleştirilen ihracat değerinin belge ihracat taahhüdü değerine oranının en az %50 olması halinde (komple tesis veya gemi inşasına ilişkin düzenlenen belgelerde üretimin %50'sinin tamamlandığının belgelenmesi halinde) dahilde işleme izin belgesine belge orijinal süresinin yarısı kadar ek süre verilebilir.

(3) Şartlı muafiyet sistemi çerçevesinde belge kapsamında serbest bölgeye yapılan ihracatın ikinci fıkra kapsamında değerlendirilmesi için ihracatın, bu Tebliğin 28 inci maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde gerçekleştirildiğinin tevsiki aranır.

(4) Geri ödeme sistemi çerçevesinde belge kapsamında serbest bölgeye yapılan ihracatın ikinci fıkra kapsamında değerlendirilmesi için bu ihracatın, bu Tebliğin 28 inci maddesinin üçüncü fıkrası çerçevesinde gerçekleştirildiğinin tevsiki aranır.

(5) Gemi inşaa, komple tesis v.b. ile savunma sanayi alanına giren ürünlerin ihracına ilişkin düzenlenen belgeye/izne proje sürecine göre ek süre verilebilir.

Haklı sebep hallerine ilişkin müracaat

Madde 23 – (1) (Değişik: R.G.-25/07/2007-26593) Firmaların haklı sebep hallerinden yararlanabilmesi için;

a) Dahilde işleme izin belgesi ile ilgili olarak, en geç belge süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içerisinde elektronik ortamda Bakanlığa,

b) **(Değişik: R.G.-1/7/2009-27275)** Dahilde işleme izni ile ilgili olarak, Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca belirlenen uygulama esasları çerçevesinde, izne ilişkin gümrük beyannamesi aslı ve haklı sebebe ilişkin tevsik edici bilgi ve belgelerle birlikte en geç izin süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içerisinde ilgili gümrük idaresine,

müracaat etmeleri gerekir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen sürede yapılmayan müracaat değerlendirmeye alınmaz.

Haklı sebep hallerinin değerlendirilmesi

Madde 24– (1) Dahilde işleme izin belgesine, ilgili firmanın belge kapsamındaki önceden ihracatına tekabül eden ithalatını tamamlayamaması haline mahsus olmak üzere, belge süresi sonundan itibaren azami belge orijinal süresinin yarısı kadar haklı sebebe ilişkin ek süre verilebilir.

(2) İlgili firmanın izin kapsamında gerçekleştirdiği üretim ve işleme faaliyeti veya taahhüt edilen ihracatın tamamını ihmal veya kusur olmaksızın gerçekleştirememesi halinde, izin kapsamında gerçekleştirilen işleme faaliyeti ve üretimin veya ihracatın izin ihracat taahhüdüne oranının en az %50 olması kaydıyla, ilgili izne orijinal izin süresinin yarısı kadar haklı sebebe ilişkin ek süre verilebilir.

(3) **(Değişik: R.G.- 15/10/2010-27730)** İhracata ilişkin bir gümrük beyannamesinin belge ihracat taahhüdüne saydırılmasına ilişkin diğer şartlar saklı kalmak kaydıyla, belge süresi içerisinde gerçekleştirilen ancak satır kodu bulunmaması nedeniyle belge ihracat taahhüdüne saydırılmayan gümrük beyannameleri kapsamı eşya ile aynı ad ve 8-12'li bazda gümrük tarife istatistik pozisyonundaki eşyanın miktarı kadar yeniden ihracat gerçekleştirilebilmesi için, belge süresi sonundan itibaren azami belge orijinal süresinin yarısına kadar haklı sebebe ilişkin ek süre verilebilir. Başka bir belgeye ait satır kodunun yer alması nedeniyle ilgili belgenin ihracat

taahhüdüne saydırılamayan gümrük beyannameleri bu fıkra hükmü çerçevesinde değerlendirilmez.

Mücbir sebep ile fevkalade haller

Madde 25– (1) Aşağıda belirtilen mücbir sebep ile fevkalade hallerin belge/izin süresi içerisinde meydana gelmesi halinde, dahilde işleme izin belgesine/dahilde işleme iznine ilave süre verilebilir:

a) Deprem, sel, don, fırtına, kasırga vb. tabii afetler ve yangın (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı il müdürlükleri, itfaiye müdürlükleri veya ilgili diğer kurumlardan alınacak yazı ile),

b) Ülkemiz veya ithalatçı ülkede devletçe konulan yasaklar, harp ve abluka hali (İlgili kamu kurumundan alınacak yazı ile),

c) Yükümlü firmanın faaliyetinin kamu otoritelerince kısıtlanması, durdurulması veya firmaya el konulması (İlgili kamu kurumundan alınacak yazı ile),

ç) **(Değişik: R.G.-10/11/2010-27755)** Yükümlü firmanın iflası veya konkordato ilan etmiş olması ya da firma hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmiş olması (Mahkeme kararı ile),

d) Şahıs firmalarında firma sahibinin ölümü,

e) Grev ve lokavt (İl çalışma müdürlüklerinden alınacak yazı ile).

Mücbir sebep ile fevkalade hallere ilişkin müracaat

Madde 26– (1) **(Değişik: R.G.-25/07/2007-26593)** Firmaların mücbir sebep ile fevkalade hallerden yararlanabilmesi için;

a) Dahilde işleme izin belgesi ile ilgili olarak, en geç belge süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içerisinde elektronik ortamda Bakanlığa,

b) Dahilde işleme izni ile ilgili olarak, izne ilişkin beyanname aslı, tevsik edici bilgi ve belgelerle birlikte en geç izin süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içerisinde ilgili gümrük idaresine,

müracaat etmeleri gerekir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen sürede yapılmayan müracaat değerlendirmeye alınmaz.

Mücbir sebep ile fevkalade hallerin değerlendirilmesi

Madde 27– (1) (Değişik: R.G.-30/05/2008-26891) Mücbir sebep ile fevkalade hallere istinaden dahilde işleme izin belgesine/dahilde işleme iznine verilecek ilave süre; belge/izin sahibi firma tarafından bu Tebliğın 25 inci maddesinde belirtilen mücbir sebep ile fevkalade haller kapsamında yapılan ilave süre talebinin Bakanlık (İhracat Genel Müdürlüğü)/ilgili gümrük idaresi tarafından uygun görüldüğü tarihten itibaren, mücbir sebep veya fevkalade hal süresi dikkate alınarak belirlenir.

(2) Deprem, sel, don, fırtına, kasırga vb. tabii afetler ve yangın gibi mücbir sebep ile fevkalade haller nedeniyle;

a) **(Değişik: R.G.-1/7/2009-27275)** Belge/izin kapsamında ithal edilen eşyanın yerine konulamayacak şekilde telef veya kaybı durumunda, bu telef veya kayba dair delil tespiti işlemi talep olunan mahkemece, diğer taraflarla birlikte belge için Bakanlığa ve yine gümrük yükümlülüğü açısından ilgili gümrük idaresine; izin için ise ilgili gümrük idaresine tebligat yapılması ertesinde, mevcut duruma ilişkin mahkeme tarafından yapılan delil tespitinin tevsik edilmesi halinde,

1) Bu ithalata tekabül eden ihracatın gerçekleştirilmesi aranmaksızın ihracat taahhüdü kapatılır ve ithalata ilişkin teminat iade edilir veya,

2) İhracat taahhüdünün tamamlanması için telef olan veya kaybolan miktar kadar yeni ithalata izin verilir.

b) Belge/izin sahibi firmanın üretim tesisinin kullanılamaz hale gelmesi durumunda, bu duruma dair delil tespiti işlemi talep olunan mahkemece, diğer taraflarla birlikte belge için Bakanlığa; izin için de ilgili gümrük idaresine tebligat yapılması ertesinde, mevcut duruma ilişkin mahkeme tarafından yapılan delil tespitinin tevsik edilmesi halinde, belge/izin kapsamında ithal edilen eşya bütün hak ve mükellefiyetleri ile birlikte, dahilde işleme rejiminden yararlanma koşullarına sahip başka bir firmaya, gümrük gözetimi ve denetimi altında (belge için Bakanlığın uygun görüşü alındıktan sonra) devredilebilir.

(3) Bu durumdaki belge sahibi firmaların, bu maddenin ikinci fıkrasının (a) bendine ilişkin olarak, belge aslı, ilgili eşyanın yerine konulamayacak şekilde telef veya kaybını gösteren ve mezkur bentte belirtilen esaslar çerçevesinde mevcut duruma ilişkin mahkeme tarafından yapılan delil tespitini tevsik eden belgeler ile birlikte; bu maddenin ikinci fıkrasının (b) bendine ilişkin olarak, belge aslı, üretim tesisinin kullanılamaz hale geldiğini gösteren ve mezkur bentte belirtilen esaslar çerçevesinde mevcut duruma ilişkin mahkeme tarafından yapılan delil tespitini tevsik eden belgeler, devir yapılacak firmanın belge aslı ve iki firma arasında yapılan protokol ile birlikte Bakanlığa (İhracat Genel Müdürlüğü) müracaat etmeleri gerekir.

(4) Ayrıca, bu durumdaki izin sahibi firmaların, bu maddenin ikinci fıkrasının (a) bendine ilişkin olarak, izne ilişkin beyanname aslı, ilgili eşyanın yerine konulamayacak şekilde telef veya kaybını gösteren ve mezkur bentte belirtilen esaslar çerçevesinde mevcut duruma ilişkin mahkeme tarafından yapılan delil tespitini tevsik eden belgeler ile birlikte; bu maddenin ikinci fıkrasının (b) bendine ilişkin olarak, izne ilişkin beyanname aslı, üretim tesisinin kullanılamaz hale geldiğini gösteren ve mezkur bentte belirtilen esaslar çerçevesinde mevcut duruma ilişkin mahkeme tarafından yapılan delil tespitini tevsik eden belgeler, devir yapılacak izne ilişkin beyanname aslı ve iki firma arasında yapılan protokol ile birlikte ilgili gümrük idaresine müracaat etmeleri gerekir.

Beşinci Bölüm

Takip ve Değerlendirme

İhracatın gerçekleştirilmesi

Madde 28 – (1) İhracatın gerçekleştirilmesi, dahilde işleme izin belgesinde/dahilde işleme izninde ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünün, bu Tebliğ ile ihracat rejimi ve gümrük mevzuatı hükümleri çerçevesinde Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere ihraç edilmesidir.

(2) Ancak, birinci fıkra hükmüne istinaden şartlı muafiyet sistemi çerçevesinde belge/izin süresi içerisinde serbest bölgelere gerçekleştirilen ihracata konu eşyanın en geç belge/izin süresi bitiminden itibaren 3 (üç) ay içerisinde; serbest bölgelerden başka bir ülkeye satışının yapıldığının, Yatırım Teşvik Belgesi veya bir başka belge/izin kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine ithalatının yapıldığının, serbest bölgelerde bulunan tesislerin yapımında kullanıldığının, serbest bölgelerde bulunan tesislerde makine-teçhizat, demirbaşaya kayıtlı eşya veya bunların parçası olarak kullanıldığının, serbest bölgelerde yerleşik gemi inşa faaliyetinde bulunan firmalara gemi inşasında kullanılmak üzere tesliminin yapıldığının, serbest bölgelerden gümrüksüz satış mağazalarına satışının yapıldığının veya serbest bölgelerden kara, deniz ve hava taşıtlarına kumanya olarak tesliminin yapıldığının tevsiki kaydıyla, belge/izin ihracat taahhüdü kapatılır.

(3) Ayrıca, birinci fıkra hükmüne istinaden geri ödeme sistemi çerçevesinde belge/izin süresi içerisinde serbest bölgelere gerçekleştirilen ihracata konu eşyanın en geç belge/izin süresi bitiminden itibaren 3 (üç) ay içerisinde; serbest bölgelerden başka bir ülkeye satışının yapıldığının (bu Tebliğin 11, 12 ve 13 üncü maddesi hükümleri çerçevesinde), serbest bölgelerde bulunan tesislerin yapımında kullanıldığının, serbest bölgelerde bulunan tesislerde makine-teçhizat, demirbaşaya kayıtlı eşya veya bunların parçası olarak kullanıldığının, serbest bölgelerde yerleşik gemi inşa

faaliyetinde bulunan firmalara gemi inşasında kullanılmak üzere tesliminin yapıldığının, serbest bölgelerden gümrüksüz satış mağazalarına satışının yapıldığının veya serbest bölgelerden kara, deniz ve hava taşıtlarına kumanya olarak tesliminin yapıldığının tevsiki kaydıyla, belge/izin ihracat taahhüdü kapatılır.

(4) İhraç bedellerinin yurda getirilmesine ilişkin esaslar kambiyo mevzuatı hükümlerine tabidir. İhraç bedelleri, döviz olarak veya mal olarak getirilebilir. Ancak, ihraç bedelinin mal olarak getirilmesi halinde, bu mallar dış ticaret mevzuatı hükümlerine tabidir.

Aracı ihracatçı ile ihracat

Madde 29 – (1) Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında işlem görmüş ürünün ihracatı, belge/izin sahibi firma tarafından yapılabileceği gibi, başka bir ihracatçı aracılığı ile de yapılabilir. Ancak, elektronik ortamda düzenlenen dahilde işleme izin belgesi kapsamındaki işlemler için önceden ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğinden izin alınması gerekir. Bakanlıkça (İhracat Genel Müdürlüğü) aracı ihracatçı kullanımına kısıtlama getirilebilir.

(2) Aracı ihracatçı ile yapılan ihracata ilişkin gümrük beyannamesi üzerinde, belge/izin sahibi ve varsa yan sanayici unvanları ile belge satır kodunun/izne ilişkin beyanname sayısının kaydedilmiş olması kaydıyla, ilgili gümrük idaresince ihracata izin verilir.

(3) Aracı ihracatçı ile yapılan ihracatın dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında değerlendirilmesi için, belge/izin sahibi firmadan tedarik edildiği ve belge/izin ihracat taahhüdünde yer aldığı şekliyle ihracatın gerçekleştirilmesi gerekir.

(4) Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni sahibi firma ile aracı ihracatçı arasındaki tüm hukuki sorunlar, aralarında yapacakları sözleşme hükümlerine tabidir.

(5) Ancak, Bakanlık veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarının denetim birimleri ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca yapılan inceleme ve soruşturma sonucunda, gümrük beyannamesi ve eki belgelerin sahte olduğunun veya üzerinde tahrifat yapıldığının ya da gerçek dışı olduğunun veya gerçeği yansıtmadığının tespiti halinde; aracı ihracatçı, beyanname konusu işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan eşyanın ithalatı esnasında alınmayan vergiden, belge/izin sahibi firma ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur.

Temsilci aracılığı ile ithalat

Madde 30 – (1) Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamındaki eşyanın ithalatı, belge/izin sahibi firma tarafından yapılabileceği gibi Borçlar Kanununun doğrudan ya da dolaylı temsil hükümlerine göre tayin edilmiş olmak kaydıyla, temsilci aracılığıyla da yapılabilir. Ancak, elektronik ortamda düzenlenen dahilde işleme izin belgesi kapsamında temsilci aracılığıyla ithalat yapılabilmesi için önceden ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğinden izin alınması gerekir.

(2) Temsilci aracılığı ile yapılan ithalatta; ilgili gümrük idaresince, belge/izin süresi içerisinde belirtilen miktarı geçmemesi kaydıyla ithalata izin verilir. Ayrıca, temsilci aracılığı ile yapılan ithalata ilişkin gümrük beyannamesi üzerinde, belge sahibi firma unvanı ile belge satır kodunun kaydedilmiş olması kaydıyla, ilgili gümrük idaresince ithalata izin verilir.

Gümrük idaresince yapılacak işlemler

Madde 31 – (1) Gümrük idaresince, dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamındaki işlemler; bu Tebliğ, genelgeler, talimatlar ve belgenin özel şartlar bölümünde belirtilen hükümler ile ihracat rejimi ve gümrük mevzuatı hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilir.

(2) Gümrük idaresince;

a) Dahilde işleme izin belgesinin/dahilde işleme izninin ithalat bölümünde belirtilen eşyanın;

1) Belge/izin süresinin geçerli olması,

2) Belgede/izinde kayıtlı gümrük tarife istatistik pozisyonunda olması,

3) Belgede kayıtlı satır kodunda olması,

4) Cinsinin değişmemesi,

5) Miktarın (belgede/izinde kayıtlı birimlerle) aşılmaması,

6) Belge/izin kapsamında varsa indirimli teminat uygulamasına ilişkin hususlar saklı kalmak üzere, verginin teminata bağlanması,

7) İthalat rejiminde ithali belli kurum veya kuruluşların müsaadesine bırakılmış eşya için, ithalat esnasında bu kurum veya kuruluşların müsaadesinin aranması (Şartlı muafiyet sistemi çerçevesinde izin kapsamında yapılan ithalatta İthalat Rejim Kararının 7 nci maddesi hükmü hariç olmak üzere),

kaydıyla ithalatına izin verilir.

b) Belge/izin kapsamındaki ihracata ilişkin gümrük beyannamesi üzerinde;

1) Belgede/izinde kayıtlı gümrük tarife istatistik pozisyonunun,

2) Belgede kayıtlı satır kodunun,

3) Belgede/izinde belirtilen ihraç ürününün adının, özelliğinin ve miktarının (belgede/izinde kayıtlı birimlerle),

4) İlgili belge veya belgelerin sayısını içeren satır kodunun/izin veya izinlere ilişkin beyanname sayısının,

5) Firmanın imalatçı-ihracatçı veya ihracatçı sıfatıyla unvanının,

6) İhracatçı, dış ticaret sermaye şirketi ve sektörel dış ticaret şirketi adına düzenlenen belge/izin üzerinde kayıtlı bulunan yan sanayici unvanının,

7) İmalatçı-ihracatçı adına düzenlenen belge/izin üzerinde yan sanayici kaydının bulunması ve ihraç konusu eşyanın tamamının veya bir kısmının ya da üretiminin bir alt aşamasının yan sanayicinin üretimi ile gerçekleşmesi durumunda, bu yan sanayici unvanının,

yer alması kaydıyla ihracata izin verilir.

c) **(Değişik:R.G.-15/10/2010-27730)** İthalat ve ihracat esnasında belgenin özel şartlar bölümündeki hükümler de dikkate alınarak işlem yapılır. Ancak, geçici veya kati anti-damping vergisi veya sübvansiyon vergisine tabi eşyanın ithalatında, belgenin özel şartlar bölümünde konuya ilişkin hüküm bulunup bulunmadığına bakılmaksızın sadece anti-damping ve sübvansiyon vergisine indirimli teminat uygulanmaz, bunun dışında bu ithalattan doğan vergi bu Tebliğin 9 uncu maddesinin birinci fıkrası çerçevesinde indirimli teminat uygulamasından yararlandırılır.

ç) Önceden ihracat konusu işlem görmüş ürünün ihracat vergisine tabi eşdeğer eşyadan elde edilmesi halinde, ihracat vergisi kadar teminat alınır.

d) İhracatın, A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere veya menşe ispat belgeleri eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere, Pan-Avrupa Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelere, Pan-Avrupa-Akdeniz Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelere veya Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış bir ülkeye yapılması halinde, bu Tebliğin 33 üncü maddesi hükmü çerçevesinde varsa telafi edici vergi tahsil edilir.

e) Üzerinde belge (ihracat taahhüdü kapatılmış belge) sayısını içeren satır kodu kayıtlı gümrük beyannameleri ile üzerinde ihracat taahhüdünün kapatılmasında kullanıldığına dair meşruhat bulunan ve izne ilişkin beyanname sayısı kayıtlı olan gümrük beyannameleri için, ilgili firma tarafından sonradan A.TR dolaşım belgesi veya menşe ispat belgeleri düzenlenmesinin talep edilmesi halinde; bu durum, ilgili gümrük idaresince taahhüt kapatma işlemi tekemmül ettiren ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine/ilgili gümrük idaresine bildirilir ve bu mercilerden alınacak cevabi yazı çerçevesinde, varsa ödenmesi gereken telafi edici verginin tahsil edildiğinin tevsiki kaydıyla ilgili gümrük idaresince A.TR dolaşım belgesi veya menşe ispat belgelerinin vize edilmesi işlemleri tesis edilir.

f) İhracat esnasında, belge özel şartında aksine bir hüküm olmadığı takdirde belge kapsamında önceden ithalatın yapılmış olması şartı aranmaz.

g) Belge üzerinde ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünün gümrük tarife istatistik pozisyonu ile teknik ve ticari adı bakımından fiziki unsurları itibarıyla aynı madde olduğunun ilgili belge üzerinde görülmesi, çıkış esnasında gümrük beyannamesi ile ilgili işlemlerin sonuçlandırılması için gerekli ve yeterli şartları oluşturmakta olup, belgenin özel şartlar bölümünde aksine bir hüküm olmadıkça ayrıca ekspertiz raporu ve ayniyet istenmez.

ğ) Dahilde işleme izni kapsamında ihraç edilen işlem görmüş ürünün, ithal edilen eşyadan elde edilmediğine ilişkin karinelerin bulunması halinde, bu ürün için ekspertiz raporu istenebilir.

h) İhracatçı birlikleri genel sekreterliklerinin belge ihracat taahhüdünün kapatılmasına ilişkin yazısı ile, gerçekleşen ithalat ve ihracata ilişkin gümrük beyannameleri listeleri dikkate alınarak ithalat esnasında alınan teminat ve vergi, bu Tebliğin 40 ıncı maddesi hükmü çerçevesinde geri verilir.

ı) Bu maddenin (h) bendinde belirtilen gerçekleşen ithalat ve ihracata ilişkin gümrük beyannameleri listelerindeki gümrük beyannamelerinin ve eki belgelerin Bakanlık veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarının denetim birimleri ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca yapılan inceleme ve soruşturma sonucunda, sahte olduğunun veya üzerinde tahrifat yapıldığının ya da gerçek dışı olduğunun veya gerçeği yansıtmadığının tespiti halinde, alınan teminat/vergi firmaya iade edilmez. Bu durumda, dahilde işleme izni kapsamında gerekli işlemler yapılır, dahilde işleme izin belgesi kapsamında ise, gerekli işlemlerin yapılmasını teminen ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine bilgi verilir.

i) Kaybedilen bir gümrük beyannamesinin dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni ihracat taahhüdüne saydırılmak üzere bir suretinin ilgili firma tarafından talep edilmesi halinde, bu suret üzerinde taahhüt kapatma işlemi gerçekleştirilecek ilgili ihracatçı birlikleri genel

sekreterliği/gümrük idaresi belirtilir. Müteakip suret taleplerinde farklı bir ihracatçı birlikleri genel sekreterliğinin/gümrük idaresinin belirtilmesinin talep edilmesi halinde ise, bu suret üzerine önceki surette belirtilen ihracatçı birlikleri genel sekreterliği/gümrük idaresi kaydedilir.

Gözetim ve korunma önlemlerine tabi eşya

Madde 32 – (1) Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ithali gözetim ve korunma önlemlerine tabi eşyanın serbest dolaşıma girebilmesi için, firmaların (yan sanayici veya aracı ihracatçı dahil) ithal tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan gözetim ve korunma önlemleri çerçevesinde ithal lisanslarının (kota) ve/veya gözetim belgelerinin bulunması zorunludur.

(2) Aksi takdirde, bu eşyadan elde edilen işlem görmüş ürünün, üçüncü ülkelere ihracı ya da gümrük idaresi gözetiminde imhası gerekir.

(3) Ancak, belge/izin kapsamında A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere ihraç edilen işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan eşyanın bu ülkelerde gözetim ve korunma önlemlerine tabi olmaması halinde, bu eşya ile ilgili olarak gözetim ve korunma önlemleri çerçevesinde ithal lisansları (kota) ve/veya gözetim belgeleri aranmaz.

Telafi edici verginin ödenmesi

Madde 33– (1) Şartlı muafiyet sistemi kapsamındaki sanayi ürünlerinin A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere ihracatında; işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan üçüncü ülke menşeli hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşyaya ilişkin vergi, kaynak ülkelerle varolan anlaşmalardaki lehte hükümler saklı kalmak kaydıyla ödenir.

(2) (**Değişik: R.G.-24/12/2008-27090**) Şartlı muafiyet sistemi kapsamında A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere;

a) 1/2007 sayılı Türkiye-AT Ortaklık Konseyi Kararına istinaden gerçekleştirilen işlenmiş tarım ürünleri ihracatında, bu ürünlerin elde edilmesinde üçüncü ülke menşeli tarım ürünü, sanayi ürünü ve/veya işlenmiş tarım ürünü kullanılmış ise bu ürünlere ilişkin verginin tahsili aranır.

b) 1/2007 sayılı Türkiye-AT Ortaklık Konseyi Kararı kapsamı dışında gerçekleştirilen işlenmiş tarım ürünleri ihracatında, bu ürünlerin elde edilmesinde üçüncü ülke menşeli sanayi ürünü kullanılmış ise bu ürüne ilişkin vergi; işlenmiş tarım ürünü kullanılmış ise bu üründeki sadece sanayi

payına ilişkin vergi ödenir; ancak bu ürünlerin elde edilmesinde tarım ürünü kullanılmış ise bu ürüne ilişkin verginin tahsili aranmaz.

(3) Anlaşma ile belirlenen menşe kuralının sağlanması ve bir menşe ispat belgesinin düzenlenmesi kaydıyla, şartlı muafiyet sistemi kapsamında ülkemizde doğmuş ve büyütülmüş canlı hayvanlar ile avlanma ve balıkçılık faaliyetlerinden elde edilen ürünler ve bunlardan elde edilen ürünler hariç olmak üzere, tarım ürünlerinin Avrupa Topluluğuna üye ülkelere ihracatında; bu ürünlerin elde edilmesinde kullanılan üçüncü ülke menşeli hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşyaya ilişkin vergi tahsil edilir.

(4) Anlaşma ile belirlenen menşe kuralının sağlanması ve bir menşe ispat belgesinin düzenlenmesi kaydıyla, şartlı muafiyet sistemi kapsamında, ülkemizde doğmuş ve büyütülmüş canlı hayvanlar ile avlanma ve balıkçılık faaliyetlerinden elde edilen ürünler ve bunlardan elde edilen ürünler hariç olmak üzere, Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış bir ülkeye gerçekleştirilen ihracatta; işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan ve bu ülke menşeli olmayan hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşyaya ilişkin vergi, ilgili anlaşmanın lehte hükümleri saklı kalmak kaydıyla ödenir. Ancak, Pan-Avrupa Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelerden menşe ispat belgeleri veya tedarikçi beyanı eşliğinde ithal edilen eşya kullanılarak elde edilen Kümülyasyona dahil işlem görmüş ürünün, menşe ispat belgeleri veya tedarikçi beyanı eşliğinde tekrar Kümülyasyona taraf ülkelerden birine ihraç edilmesi durumunda, ithalat rejiminde belirtilen oranda verginin tahsili aranmaksızın ilgili gümrük idaresince ihracata izin verilir. Diğer taraftan, Pan-Avrupa-Akdeniz Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelerden menşe ispat belgeleri veya tedarikçi beyanı eşliğinde ithal edilen eşya kullanılarak elde edilen Kümülyasyona dahil işlem görmüş ürünün, menşe ispat belgeleri veya tedarikçi beyanı eşliğinde tekrar Kümülyasyona taraf ülkelerden birine ihraç edilmesi durumunda da, ithalat rejiminde belirtilen oranda verginin tahsili aranmaksızın ilgili gümrük idaresince ihracata izin verilir.

(5) **(Değişik: R.G.-30/05/2008-26891)** Şartlı muafiyet sistemi kapsamında, işlem görmüş ürünlerin A.TR dolaşım belgesi eşliğinde veya menşe ispat belgeleri eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere ihracatında; işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan üçüncü ülke menşeli hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ile değişmemiş eşyaya ilişkin verginin aynı ithal eşyası için Toplulukta uygulanan vergiden yüksek olması halinde, tarım ürünleri ile 1/95 sayılı Avrupa Topluluğu-Türkiye Ortaklık Konseyi Kararı kapsamı ürünler hariç olmak üzere, Toplulukta uygulanan vergi ödenir.

(6) Şartlı muafiyet sistemi kapsamında serbest bölgelere gerçekleştirilen ihracata konu eşyanın en geç belge/izin süresi bitiminden itibaren 3 (üç) ay

içerisinde; serbest bölgelerden A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere veya menşee ispat belgeleri eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere, Pan-Avrupa Menşee Kümülayonuna taraf ülkelere, Pan-Avrupa-Akdeniz Menşee Kümülayonuna taraf ülkelere veya Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış bir ülkeye satışı halinde; birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralardaki hükümler çerçevesinde telafi edici verginin tahsili aranır.

(7) Bu madde hükmü çerçevesinde ödenmesi gereken vergi, serbest bölgelerden gerçekleştirilen satışlar dahil ihracata ilişkin gümrük beyannamesinin tescil tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru ve bu tarihte ithalat rejiminde belirtilen gümrük vergisi ve varsa toplu konut fonu üzerinden hesaplanarak ihracat esnasında ödenir. Ancak, belge kapsamında önceden ihracat işleminden sonra ithalat yapılması durumunda, bu vergi serbest bölgelerden gerçekleştirilen satışlar dahil önceden ihracata ilişkin gümrük beyannamesinin tescil tarihindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru ve bu tarihte ithalat rejiminde belirtilen gümrük vergisi ve varsa toplu konut fonu üzerinden hesaplanarak, önceden ihracata tekabül eden ithalatın yapılması esnasında ödenir. Tahsil edilen telafi edici vergi bütçeye irat kaydedilir.

(8) İşlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan vergiye konu eşyanın tespitinde firma beyanı esas alınır. Aksine bir durumun tespiti halinde, ödenmeyen ya da eksik ödenen telafi edici vergi, yedinci fıkrada belirtilen ödemenin yapılması gereken tarih itibarıyla 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

(9) Elde edilmesinde üçüncü ülke menşeli eşya kullanılan ve Avrupa Topluluğuna üye ülkelere ihraç edilen her türlü harp araç, gereç, teçhizat, makine, cihaz ve sistemleri ile bunların yapım, bakım ve onarımlarında kullanılacak yedek parçalar için telafi edici vergi aranmaz.

Verginin geri verilmesi

Madde 34 – (1) Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ödenmemesi gerektiği halde ödenmiş olduğu belirlenen vergi, ilgili firmanın talebi üzerine 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu hükümleri çerçevesinde nakden geri verilir.

(2) Belge/izin kapsamında fazla yatırıldığı tespit edilen verginin geri verilmesi için, bu verginin tebliği tarihinden itibaren 3 (üç) yıl içerisinde tevsik edici bilgi ve belgelerle birlikte ilgili gümrük idaresine müracaat edilmesi gerekir.

(3) Gümrük idaresi, ilgili firmanın müracaatı üzerine, geri verme kararının alındığı tarihten itibaren 3 (üç) ay içerisinde fazla yatırılan vergiyi geri vermek zorundadır. Fazla yatırıldığı tespit edilen verginin, ilgili firmanın

gerekli bilgi ve belgeleri tamamlayarak müracaatı üzerine, geri verme kararının alındığı tarihten itibaren 3 (üç) ay içerisinde geri verilmemesi halinde, bu sürenin bitiminden itibaren 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun tecil faizine ilişkin hükümleri uygulanır.

Kısmi teminat iadesi müracaatı

Madde 35 – (1) Firmaların kısmi teminat iadesinden yararlanmak için;

a) Yurt içi alım yapılan dahilde işleme izin belgesi ile ilgili olarak belge süresi içerisinde, dahilde işleme izin belgesi aslı, fatura ve ihracata ait gümrük beyannameleri asılları, ihracata ilişkin gümrük beyannameleri listesi, yurt içi alım listesi, ekspertiz raporu aslı (gerek olması halinde), teminat mektubu sureti ile birlikte ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine,

b) İthalat yapılan dahilde işleme izin belgesi ile ilgili olarak belge süresi içerisinde, belge aslı, gerçekleştirilen ithalata ve ihracata ilişkin gümrük beyannameleri listesi, bu listelerde yer alan gümrük beyannameleri asılları ve ihracat listesindeki beyannamelerin ihracat taahhüdünün kapatılmasında kullanılacağına dair taahhütname ile birlikte ilgili gümrük idaresine,

c) Dahilde işleme izni ile ilgili olarak izin süresi içerisinde, izne ilişkin beyanname aslı, gerçekleştirilen ihracata ilişkin gümrük beyannameleri listesi, bu listelerde yer alan gümrük beyannameleri asılları ve listedeki beyannamelerin ihracat taahhüdünün kapatılmasında kullanılacağına dair taahhütname ile birlikte ilgili gümrük idaresine,

müracaat etmeleri gerekir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen sürede yapılmayan müracaat değerlendirmeye alınmaz.

Kısmi teminat iadesi müracaatının değerlendirilmesi

Madde 36 – (1) Şartlı muafiyet sistemi kapsamında düzenlenen dahilde işleme izin belgesi ile dahilde işleme iznine ilişkin gümrük idaresince yapılan inceleme sonucunda, belge/izin kapsamındaki ithalat esnasında alınan teminatlar, gerçekleşen ihracata tekabül eden oranda firmaya iade edilir. Kısmi teminat iadesinde kullanılan gümrük beyannamesi üzerine, dahilde işleme izin belgesi sayısının/dahilde işleme iznine ilişkin beyanname sayısının kaydedilmesi suretiyle bu beyannamenin kısmi teminat iadesinde kullanıldığına dair meşruhat düşüldür.

(2) İlgili ihracatçı birliği genel sekreterliğince, yurt içi alım yapılan dahilde işleme izin belgesine ilişkin yapılan inceleme sonucunda uygun bulunan müracaat, iade edilecek teminat tutarı belirtilmek suretiyle, ilgili kamu kurum ve kuruluşuna bildirilir. Kısmi teminat iadesinde kullanılan gümrük

beyannamesi üzerine, dahilde işleme izin belgesi sayısının kaydedilmesi suretiyle bu beyannamenin kısmi teminat iadesinde kullanıldığına dair meşruhat düşüldür.

(3) Yurt içi alım yapılan dahilde işleme izin belgesi kapsamında birden fazla yapılacak kısmi teminat iadesi talepleri, aynı ihracatçı birlikleri genel sekreterliğince sonuçlandırılır.

(4) Kısmi teminat iadesi kapsamında geri verilen teminat tutarı, belge/izin kapsamında alınması gereken toplam verginin %90'ını geçemez. Bakiye teminatlar ise, belge/izin ihracat taahhüdünün kapatılmasını müteakip firmaya iade edilir.

(5) Bu Tebliğın 9 uncu maddesinde belirtilen indirimli teminat uygulaması çerçevesinde düzenlenen dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında yapılan ithalat için kısmi teminat iadesi yapılmaz.

Altıncı Bölüm

İhracat Taahhüdünün Kapatılması

Kapatma müracaatı

Madde 37 – (1) Firmaların;

a) Dahilde işleme izin belgesi ihracat taahhüdünü kapatmak için en geç belge süresi sonundan itibaren 3 (üç) ay içerisinde, elektronik ortamda ve aynı zamanda ek-3'te belirtilen bilgi ve belgelerle birlikte belge sahibi firmanın üyesi bulunduğu ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine (belge sahibi firmanın birden fazla ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine üyeliğinin söz konusu olması durumunda ise, ek-10'da yer alan ve her bir ihracatçı birlikleri genel sekreterliğinin taahhüt kapatma işlemi açısından yetkili olduğu belirtilen sektörler dikkate alınarak belge sahibi firmanın elektronik ortamda tercih ettiği ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine),

b) Dahilde işleme izni ihracat taahhüdünü kapatmak için en geç izin süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içerisinde, ek-4'te belirtilen bilgi ve belgelerle birlikte ilgili gümrük idaresine,

müracaat etmeleri zorunludur.

(2) Yapılan kapatma müracaatı geri alınamaz. Birinci fıkrada belirtilen süre içerisinde kapatma müracaatında bulunmayan belge sahibi firmaların, elektronik ortamda gerekli uyarı yapıldığı da dikkate alınarak belge süresi sonundan itibaren 3 (üç) ayın bitimine kadar ihracat taahhüdünü kapatma müracaatında bulunmaları beklenir. Bu konuda, ayrıca yazı ile uyarı yapılmaz. Dahilde işleme izni sahibi firmalar için ise, 10 (on) iş günü

içerisinde ilgili gümrük idaresince, 10 (on) gün içerisinde ihracat taahhüdünü kapatma müracaatında bulunmaları bildirilir.

(3) İkinci fıkrada belirtilen süre (belge için; 3 (üç) ay, izin için; 1 (bir) ay + 10 (on) iş günü + 10 (on) gün) içerisinde kapatma müracaatında bulunmayan firmalar adına düzenlenen belge/izin, ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğince/gümrük idaresince müeyyide uygulanarak resen kapatılır.

(4) Resen kapatılan dahilde işleme izin belgeleri aylık listeler halinde Resmî Gazete'de yayımlanır. Resen kapatma işlemi, ilgili mercilere ve ilgili vergi dairelerine ayrıca bildirilmez ve resen kapatılan dahilde işleme izin belgeleri, gerekli işlemler açısından ilgili mercilerce ve ilgili vergi dairelerince Resmî Gazete'den takip edilir.

Kapatma müracaatının değerlendirilmesi

Madde 38 –(1) (Değişik: R.G.-1/7/2009-27275) Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni ihracat taahhüdünün kapatılmasına ilişkin yapılan müracaatta, eksik bilgi ve belge gönderildiğinin tespiti halinde, bu eksiklik 1 (bir) ay içerisinde tamamlanmak üzere ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliği/gümrük idaresi tarafından firmaya bildirilir. Bu süre içerisinde eksik bilgi ve belgelerin tamamlanmaması durumunda, ihracat taahhüdü mevcut bilgi ve belgelerle, bu Tebliğin 45 inci maddesi de dikkate alınarak kapatılır.

(2) **(Değişik: R.G.- 25/06/2010-27622)** Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni ihracat taahhüdü, belgede/izinde belirtilen şartlar da dikkate alınmak suretiyle, dahilde işleme rejimi hükümleri çerçevesinde eşdeğer eşya ve/veya ithal eşyasından elde edilen işlem görmüş ürün ile değişmemiş eşyanın başlamış işlemler dahil olmak üzere ihraç edildiğinin tespiti kaydıyla kapatılır. Gümrük beyannamesinin belge/izin süresi içerisinde tescil edilmiş olması bu beyannamenin belge/izin kapsamında değerlendirilebilmesi için yeterli sayılır. Ancak, belge/izin ihracat taahhüdünün kapatılmasında, belge/izin süresi içerisinde tescil edilmiş ihracata ilişkin gümrük beyannamesi kapsamındaki ihracatın gerçekleştirildiğinin tespiti aranır. Aksine bir durumun tespiti halinde, bu Tebliğin 45 inci maddesi hükmüne göre işlem yapılır.

(3) Gümrük beyannamesinin dahilde işleme izin belgesi ihracat taahhüdüne sayılabilmesi için ilgili gümrük beyannamesi aslı üzerinde belge sayısını içeren satır kodunun yer alması zorunludur. Gümrük beyannamesinin izin ihracat taahhüdüne sayılabilmesi için ilgili gümrük beyannamesi aslı üzerinde izne ilişkin beyanname sayısının yer alması gerekir. İzin ihracat taahhüdüne sayılan ihracata ilişkin gümrük beyannamesi aslına, ilgili gümrük idaresince ihracat taahhüdüne sayıldığına dair meşruhat düşülür.

(4) **(Değişik: R.G.-15/10/2010-27730)** Dahilde işleme izin belgesi kapsamındaki döviz kullanım oranının hesaplanmasında, yurt içi alımlar hariç CIF ithal tutarının (Fatura bedelinin CIF ABD Dolarına karşılık gelen değerinin) FOB ihraç tutarına (ikincil işlem görmüş ürünün serbest dolaşıma giriş rejimi hükümlerine göre ithalatının yapılması halinde bu ürünün gümrük kıymeti dahil) olan yüzde oranı esas alınır.

(5) **(Değişik: R.G.-24/12/2008-27090)** Şartlı muafiyet sistemi çerçevesindeki dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında, A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere veya menşee ispat belgeleri eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere, Pan-Avrupa Menşee Kümülyasyonuna taraf ülkelere, Pan-Avrupa-Akdeniz Menşee Kümülyasyonuna taraf ülkelere veya Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış bir ülkeye işlem görmüş ürünün ihraç edilmesi halinde, bu ürünün elde edilmesinde kullanılan eşyaya ilişkin varsa telafi edici verginin bu Tebliğın 33 üncü maddesi hükmü çerçevesinde her bir ihracata ilişkin gümrük beyannamesi bazında ödendiğine dair makbuzun tevsiki aranır. Belge/izin kapsamında ödenen telafi edici vergiye ait makbuz üzerine, ihracatçı birlikleri genel sekreterliklerince/gümrük idaresince belge/izin kapsamında kullanılan tutar belirtilmek suretiyle meşruhat düşüldür. Telafi edici verginin fazla ödendiği ihracata ilişkin gümrük beyannameleri ile telafi edici verginin eksik ödendiği ihracata ilişkin gümrük beyannamelerinin birlikte bulunduğu durumlarda; eksik ödenen ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri dikkate alınarak hesaplanan telafi edici vergiye ilişkin kısmın, 4458 sayılı Gümrük Kanununun 211 inci maddesi saklı kalmak kaydıyla, fazla ödenen telafi edici vergiye ilişkin kısımdan düşüldmesi suretiyle belge/izin taahhüt kapatma işlemi tekemmül ettirilir. Belge ihracat taahhüdünün kapatılması için yapılacak müracaat sırasında ibraz edilen ve ek-8'deki telafi edici vergi tablosunda yer alan bilgilerin ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğince doğruluğu kontrol edilir. Belge kapsamındaki mahsup işleminde; ilgili firma tarafından mahsup işlemine ilişkin hesaplamalara ek-8'de yer alan telafi edici vergi tablosunda yer verilmiş olması kaydıyla, tescil tarihi itibarıyla telafi edici verginin fazla ödendiği gümrük beyannamesinin telafi edici verginin eksik ödendiği gümrük beyannamesinden önceki tarihli olması durumunda, telafi edici verginin eksik ödendiği gümrük beyannamesinin tescil tarihi esas alınır; telafi edici verginin eksik ödendiği gümrük beyannamesinin telafi edici verginin fazla ödendiği gümrük beyannamesinden önceki tarihli olması durumunda ise, telafi edici verginin fazla ödendiği gümrük beyannamesinin tescil tarihi esas alınır ve eksik ödenen telafi edici vergiye ilişkin kısım 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri dikkate alınarak hesaplanır. Ancak, belge sahibi firma tarafından talep edilmesi halinde, belge kapsamında ihracat taahhüt kapatma işleminde kullanılmak istenilen ve tescil tarihi itibarıyla, telafi edici verginin eksik yatırıldığı tespit edilen en son tarihli ihracata ilişkin gümrük beyannamesinin tescil tarihi, mahsup işleminde esas alınabilir. Mahsup işlemi müteakip halen ödenmesi gereken telafi edici

verginin bulunduğu durumda, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri dikkate alınarak hesaplanan telafi edici vergiye ilişkin eksik kısmın ilgili gümrük beyannamesi itibarıyla yatırıldığına ilişkin bilgi ve belgelerin tevsiki kaydıyla belge taahhüt kapatma işlemi tekemmül ettirilir.

(6) Şartlı muafiyet sistemi çerçevesindeki dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında, ihracatın A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Topluluk üyesi ülkelere yapılması durumunda, işlem görmüş ürünlerin elde edilmesinde kullanılan eşyaya ilişkin ithal lisansı (kota) ve/veya gözetim belgeleri bu Tebliğin 32 nci maddesi hükmü çerçevesinde aranır. Aksine bir durumun izin kapsamında tespiti halinde, gümrük idaresince gümrük mevzuatı çerçevesinde işlem yapılır; belge kapsamında tespiti halinde ise bu durum, gümrük idaresince gümrük mevzuatı çerçevesinde değerlendirilmesini teminen, ihracatçı birlikleri genel sekreterlikleri tarafından taahhüt kapatma yazısında belirtilir.

(7) **(Değişik: R.G.-07/01/2013-28521)** Şartlı muafiyet sistemi çerçevesindeki dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ithal edilen eşya, işlem görmüş ürün olarak ve/veya ithal edildiği şekliyle belge/izin süresi içerisinde, ticaret politikası önlemlerinin uygulanması, eşyanın gümrük idaresince yerinde tespiti (eşyanın muayenesine ilişkin gümrük mevzuatı hükümleri saklı kalmak kaydıyla, yetkilendirilmiş yükümlü sertifikası ile A ve B sınıfı onaylanmış kişi statüsü belgesine sahip firmaların eşyaları hariç olmak üzere), eşyanın ithali için öngörülen dış ticarete teknik düzenlemeler ve standardizasyon mevzuatı dahil diğer işlemlerin tamamlanması ve kanunen ödenmesi gereken vergilerin tahsili kaydıyla 4458 sayılı Gümrük Kanununun 114 üncü maddesinin birinci fıkrası ile 207 nci maddesi hükmüne göre serbest dolaşıma girebilir. Bu durumda serbest dolaşıma giren eşyaya tekabül eden ihracatın gerçekleşmesi aranmaz.

(8) Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ithal edilen eşyanın veya işlem görmüş ürünün, gümrük mevzuatı çerçevesinde belge/izin süresi içerisinde gümrük idaresi gözetiminde imhası, gümrüğe terk edilmesi veya mahrecine iadesi hallerinde, bu eşyaya tekabül eden ihracatın gerçekleştirilmesi aranmaz.

(9) Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ithal edilen eşyadan elde edilen ikincil işlem görmüş ürünün, belge/izin ihracat taahhüdünün kapatılmasından önce gümrük mevzuatı çerçevesinde gümrük idaresi gözetiminde imhası, gümrüğe terk edilmesi, çıkış hükmünde gümrüğe teslimi veya serbest dolaşıma giriş rejimi hükümlerine göre ithali hallerinde, bu ürünün ihracatının gerçekleştirilmesi aranmaz. İkincil işlem görmüş ürünün serbest dolaşıma giriş rejimine göre ithali halinde, bu ürünün gümrük idaresine teslimi aranmaz ve bu ürüne ilişkin ithalat vergileri, belge/izin kapsamındaki gerçekleşme oranları üzerinden hesaplanan miktar ve birim

fiyat esas alınarak tahsil edilir. Ancak, belge kapsamında yurt içi alım yapılması halinde, bu alıma tekabül eden varsa ikincil işlem görmüş ürünün ihracatının gerçekleşmesi aranmaz. Belge kapsamında, bu fıkra hükmü çerçevesinde işlem yapılması halinde bu durum, ihracatçı birlikleri genel sekreterliklerince taahhüt kapatma yazısında belirtilir.

(10) **(Değişik: R.G.-6/8/2009-27311)** Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ihracı taahhüt edilen işlem görmüş ürünün, başka bir belgenin ithalat bölümünde belirtilen eşya arasında yer alması şartıyla süresi geçerli belge sahibi firmaya/firmalara yurt içinde teslimi halinde, her bir belgenin/iznin taahhüt kapatma müracaatının bu Tebliğin 37 nci maddesinde belirtilen süreler içerisinde yapılması kaydıyla, dahilde işleme izin belgelerinin kapatma işlemi aynı anda veya ihracatı gerçekleştiren firmaların belgelerinin kapatılmasını müteakip yurt içinde teslimi yapan firmanın belgesinin/izninin kapatılması suretiyle sonuçlandırılır. İthal lisansı (kota) ve/veya gözetim belgesi gerektiği halde ibraz edilmemesi, varsa ödenmesi gereken telafi edici verginin ödenmemesi veya eksik ihracat gerçekleştirilmesi halinde, tüm mali ve hukuki sorumluluk ithalatı yapan firmaya aittir. Bu durumda, ithalatı yapan firma için bu Tebliğin 32, 33 ve 45 inci maddesi hükümleri çerçevesinde işlem yapılır.

(11) **(Değişik: R.G.-1/7/2009-27275)** İhracat taahhüdü kapatılan dahilde işleme izin belgeleri/dahilde işleme izinleri Bakanlığın (İhracat Genel Müdürlüğü)/Gümrük ve Ticaret Bakanlığının (Gümrükler Genel Müdürlüğü) uygun görüşüne istinaden kamu kurum ve kuruluşları ile ihracatçı birlikleri genel sekreterliklerince yapılan maddi hatadan dolayı yeniden açılabilir.

(12) **(Değişik: R.G.-25/07/2007-26593)** Dahilde işleme izin belgesi sahibi firmaların grup firmaları tarafından gerçekleştirilen ihracatların, bu maddenin (3) numaralı fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, belge taahhüt hesabının kapatılmasında kullanılması mümkün bulunmaktadır.

Kapatma işleminin bildirileceği merciler

Madde 39 – (1) Bu Tebliğin 38 inci maddesi hükmü çerçevesinde yapılan kapatma işlemi, dahilde işleme izin belgesinin gönderildiği merciler ve ilgili vergi dairesi ile bankaya bildirilir.

(2) **(Değişik: R.G.-1/7/2009-27275)** İhracatçı birlikleri genel sekreterliklerince, ek-5 ve ek-6'da yer alan ihracat ve ithalat listeleri ilgili gümrük ve muhafaza başmüdürlüklerine taahhüt kapatma yazısı ekinde gönderilir. Belge kapsamında yurt içi alım yapılması halinde, kapatma işlemi ilgili kurum ve kuruluşu da bildirilir.

Teminatın/verginin iadesi

Madde 40– (1) İhracat taahhüdünün kapatılmasını müteakip;

a) Yurt içi alım yapılan dahilde işleme izin belgesi kapsamında alınan teminatlar T.C. Şeker Kurumunca tespit edilen şeker fabrikalarınca,

b) İthalat yapılan şartlı muafiyet sistemi çerçevesindeki dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında alınan teminatlar ilgili gümrük idaresince,

c) Bu Tebliğin 11 inci maddesinin birinci fıkrası hükmüne istinaden geri ödeme sistemi çerçevesindeki dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında alınan vergi ilgili gümrük idaresince,

ç) Bu Tebliğin 11 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrası hükümlerine istinaden geri ödeme sistemi çerçevesindeki dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında alınan teminat ilgili gümrük idaresince,

ilgili firmaya iade edilir.

Yedinci Bölüm

Genel Hükümler

Belgenin kaybedilmesi

Madde 41 – (1) Dahilde işleme izin belgesinin kaybedilmesi halinde, yeni belge düzenlenmesi için kayıp ilanı verilen gazete ile birlikte ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine müracaat edilmesi gerekir. Yapılan değerlendirme sonucunda, "Elektronik ortamda düzenlenmiş belgenin aynısıdır." meşruhatı düşülen belge nüshası, ilgili mercilerce yapılan işlemlerin belgeye işlenmesi kaydıyla düzenlenir ve firmaya verilir.

İhraç edilen işlem görmüş ürünün geri getirilmesi

Madde 42 – (1) Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ihraç edilen işlem görmüş ürünün, herhangi bir sebeple belge/izin süresi içerisinde geri getirilmesi halinde, ihracat rejimi ve gümrük mevzuatı çerçevesinde ve süresi geçerli belge/izin kapsamında ihracat nedeniyle varsa yararlanılan hak ve menfaatin bu Tebliğin 8 inci maddesi hükmüne göre teminatının alındığının tevsiki kaydıyla, ilgili gümrük idaresince bu ürünün ithalatına ve ihracatına müsaade edilir. Bu durum, ihracat taahhüdünün kapatılması sırasında değerlendirilmek üzere ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine/gümrük idaresine bildirilir.

(2) Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ihraç edilen ancak, belge/izin süresi sona erdikten veya ihracat taahhüdü kapatıldıktan sonra herhangi bir sebeple geri getirilen ve belge/izin sahibi firma tarafından yeniden ihraç edilecek işlem görmüş ürünün, yeni bir

belge/izin kapsamında ayniyet tespiti ve ihracat nedeniyle varsa yararlanılan hak ve menfaatin bu Tebliğin 8 inci maddesi hükmüne göre teminatının alındığının tevsiki kaydıyla, ilgili gümrük idaresince ithalatına müsaade edilir.

(3) İhracat taahhüdü kapatılmış dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ihraç edilen işlem görmüş ürünün, herhangi bir sebeple geri getirilmesi ve belge/izin sahibi firma tarafından yeniden ihracatının yapılmak istenmemesi halinde, bu durum taahhüt kapatma işleminin yeniden tekemmül ettirilmesini teminen ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine/gümrük idaresine bildirilir. Yapılan değerlendirme sonucunda, varsa bu ürünün elde edilmesinde kullanılan eşyanın ithalatında alınmayan verginin bu Tebliğin 45 inci maddesi çerçevesinde geri alındığının ve ihracat nedeniyle yararlanılan hak ve menfaatlerin iade edildiğinin tevsiki kaydıyla, gümrük idaresince işlem görmüş ürünün ithalatına müsaade edilir.

İhracatın gerçekleştirilmemesi

Madde 43 – (1) Dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ihracatı gerçekleştirilmeyen ithal eşyasının, işlem görmüş ürün ve/veya ithal edildiği şekliyle belge/izin sahibi firma ve/veya yan sanayici firmanın stoklarında bulundurulması zorunludur.

(2) Bu Tebliğin 32 nci maddesi hükmü saklı kalmak kaydıyla, şartlı muafiyet sistemi çerçevesinde dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında ithal edilen ancak belge/izin süresi içerisinde işlem görmüş ürün olarak belge/izin şartlarına uygun şekilde Türkiye Gümrük Bölgesi dışına ihracatı gerçekleştirilemeyen veya serbest bölgelere ihraç edildiği halde en geç belge/izin süresi bitiminden itibaren 3 (üç) ay içerisinde serbest bölgelerden başka bir ülkeye satışı yapılmayan ithal eşyasına ilişkin alınmayan vergi, bu Tebliğin 45 inci maddesi hükmüne göre tahsil edilir.

(3) Ancak, ikinci fıkra hükmü çerçevesinde serbest bölgelere gerçekleştirilen ihracata konu eşyanın en geç belge/izin süresi bitiminden itibaren 3 (üç) ay içerisinde; serbest bölgelerden Yatırım Teşvik Belgesi veya bir başka belge/izin kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine ithalatının yapıldığının, serbest bölgelerde bulunan tesislerin yapımında kullanıldığının, serbest bölgelerde bulunan tesislerde makine-teçhizat, demirbaşaya kayıtlı eşya veya bunların parçası olarak kullanıldığının, serbest bölgelerde yerleşik gemi inşa faaliyetinde bulunan firmalara gemi inşasında kullanılmak üzere tesliminin yapıldığının, serbest bölgelerden gümrüksüz satış mağazalarına satışının yapıldığının veya serbest bölgelerden kara, deniz ve hava taşıtlarına kumanya olarak tesliminin yapıldığının tevsik edilmesi hallerinde, bu Tebliğin 45 inci maddesi hükmü uygulanmaz.

(4) Geri ödeme sistemi kapsamında ithal edilen ancak belge/izin süresi içerisinde işlem görmüş ürün olarak belge şartlarına uygun şekilde Türkiye

Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere (serbest bölgelere gerçekleştirilen ihracata konu eşyanın en geç belge/izin süresi bitiminden itibaren 3 (üç) ay içerisinde; serbest bölgelerden başka bir ülkeye satışının yapıldığının (bu Tebliğin 11, 12 ve 13 üncü maddeleri çerçevesinde), serbest bölgelerde bulunan tesislerin yapımında kullanıldığının, serbest bölgelerde bulunan tesislerde makine-teçhizat, demirbaşaya kayıtlı eşya veya bunların parçası olarak kullanıldığının, serbest bölgelerde yerleşik gemi inşa faaliyetinde bulunan firmalara gemi inşasında kullanılmak üzere tesliminin yapıldığının, serbest bölgelerden gümrüksüz satış mağazalarına satışının yapıldığının veya serbest bölgelerden kara, deniz ve hava taşıtlarına kumanya olarak tesliminin yapıldığının tevsik edilememesi halinde) ihracatı gerçekleştirilemeyen ithal eşyasına ilişkin alınan vergi iade edilmez.

(5) Bu Tebliğin 38 inci maddesinin dokuzuncu fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, belge/izin kapsamında ikincil işlem görmüş ürünün ihraç edilmemesi halinde, ithal eşyasına ilişkin beyannamenin tescil tarihindeki kur ve vergi oranı veya asıl işlem görmüş ürünün ihraç edilen kısmı oranında ikincil işlem görmüş ürünün serbest dolaşıma girişine ilişkin beyannamenin tescil tarihindeki kur ve vergi oranı esas alınarak hesaplanan verginin, ilgili gümrük idaresine yatırıldığının tevsiki aranır. Aksi takdirde, bu Tebliğin 45 inci maddesi hükmüne göre işlem yapılır.

(6) Geri ödeme sistemi çerçevesinde düzenlenen dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni kapsamında A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğu'na üye ülkelere veya menşe ispat belgeleri eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere, Pan-Avrupa Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelere, Pan-Avrupa-Akdeniz Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelere veya Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış bir ülkeye işlem görmüş ürün olarak ihraç edilmek üzere ithal edilen ancak süresi içerisinde ihracatı gerçekleştirilmeyen eşyaya ilişkin daha önce alınmayan vergi, bu Tebliğin 45 inci maddesi hükmüne göre tahsil edilir.

Belgenin/izin iptali

Madde 44 – (1) Firmanın talep etmesi halinde, kullanılmayan dahilde işleme izin belgesi iptal edilir. İptal müracaatı, elektronik ortamda Bakanlığa (İhracat Genel Müdürlüğü) yapılır.

(2) (**Değişik: R.G.- 25/06/2010-27622**) Bu Tebliğ ve bu Tebliğe istinaden yayımlanacak genelge hükümleri çerçevesinde dahilde işleme izin belgesinin/dahilde işleme izninin düzenlenmesine veya revizesine dayanak teşkil etmek üzere ibraz edilmesi gereken bilgi ve belgeler ile belge/izin kapsamında yapılan işlemlerin gerçek dışı olduğunun veya gerçeği yansıtmadığının yahut belgenin/izin sahtesinin düzenlendiğinin veya üzerinde tahrifat yapıldığının tespiti halinde, bu Tebliğin 46 ncı maddesi hükümleri saklı kalmak kaydıyla ilgili belge Bakanlıkça, izin ise ilgili gümrük

idaresince iptal edilir ve ilgililer hakkında kanuni işlem yapılır. Ayrıca, bu belge/izin sahibi firma adına düzenlenmiş ve düzenlenecek olan belgeler/izinler kapsamında belirtilen tespitin yapılmasını müteakiben 1 (bir) yıl süreyle yapılacak tüm ithalat işlemlerinde (bu firmanın belirtilen tespitin yapıldığı tarihten sonra bir başka firmanın belgesine yan sanayici olarak eklenmesi dahil), bu Tebliğin 9 uncu maddesinin altıncı fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, indirimli teminat uygulanmaz.

(3) İptal edilen belge/izin ile ilgili olarak, bu Tebliğin 45 inci maddesi hükümlerine göre işlem yapılır.

(4) İptal edilen dahilde işleme izin belgeleri aylık listeler halinde Resmî Gazete’de yayımlanır. İptal işlemi, ilgili mercilere ve ilgili vergi dairelerine ayrıca bildirilmez ve iptal edilen dahilde işleme izin belgeleri, gerekli işlemler açısından ilgili mercilerce ve ilgili vergi dairelerince Resmî Gazete’den takip edilir.

Dahilde işleme tedbirlerine uyulmaması

Madde 45– (1) Dahilde işleme tedbirlerini, dahilde işleme rejiminde ve belgede/izinde belirtilen esas ve şartlara uygun olarak yerine getirmeyenlerden;

a) Şartlı muafiyet sistemi kapsamında ithal edilen ve Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere ihracatı gerçekleştirilmeyen eşyanın ithali esnasında alınmayan vergi,

b) Şartlı muafiyet sistemi kapsamında ithal edilen ve serbest bölgelere gerçekleştirilen ihracata konu eşyanın en geç belge/izin süresi bitiminden itibaren 3 (üç) ay içerisinde; serbest bölgelerden başka bir ülkeye satışının yapılmaması, Yatırım Teşvik Belgesi veya bir başka belge/izin kapsamında Türkiye Gümrük Bölgesine ithalatının yapılmaması, serbest bölgelerde bulunan tesislerin yapımında kullanılmaması, serbest bölgelerde bulunan tesislerde makine-teçhizat, demirbaşaya kayıtlı eşya veya bunların parçası olarak kullanılmaması, serbest bölgelerde yerleşik gemi inşa faaliyetinde bulunan firmalara gemi inşasında kullanılmak üzere tesliminin yapılmaması, serbest bölgelerden gümrüksüz satış mağazalarına satışının yapılmaması veya serbest bölgelerden kara, deniz ve hava taşıtlarına kumanya olarak tesliminin yapılmaması durumunda, bu kapsamdaki ithalat esnasında alınmayan vergi,

c) Belge/izin kapsamında izin verilen miktarın üzerinde ithalat yapılması halinde, bu kısma tekabül eden ithalattan doğan vergi,

ç) (Değişik: R.G.- 17/05/2011-27937) Belge kapsamında ithal edilen eşyanın tamamı ihraç edilen işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılmış olsa dahi döviz kullanım oranının otomotiv sektöründe

düzenlenen belgeler için %65'i, deri ve deri mamulleri ile çimento, cam, toprak ve seramik ürünleri sektöründe düzenlenen belgeler için %60'ı, tekstil ürünleri sektöründe düzenlenen belgeler için %65'i, konfeksiyon ve orman ürünleri sektöründe düzenlenen belgeler için %70'i, bunun dışında kalan sektörler için %80'i, ikincil işlem görmüş tarım ürünü taahhüdü içeren belgeler için %100'ü geçmesi halinde, bu oranı aşan kısma tekabül eden ithalatla ilgili alınmayan vergi,

d) Belge/izin kapsamında ithal edilen işletme malzemesinin CIF ithal tutarının, gerçekleşen FOB ihrac tutarının %2 (doğal taşlar ile kıymetli maden ve taş ihrac taahhüdü içeren belgelerde %10)'sinden fazla olması halinde, bu oranı aşan kısma tekabül eden ithalatla ilgili alınmayan vergi,

e) Belge/izin kapsamında ithal edilen değişmemiş eşyanın CIF ithal tutarının, gerçekleşen FOB ihrac tutarının %1'inden fazla olması halinde, bu oranı aşan kısma tekabül eden ithalatla ilgili alınmayan vergi,

f) Geri ödeme sistemi çerçevesindeki belge/izin kapsamında A.TR dolaşım belgesi eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere veya menşe ispat belgeleri eşliğinde Avrupa Topluluğuna üye ülkelere, Pan-Avrupa Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelere, Pan-Avrupa-Akdeniz Menşe Kümülyasyonuna taraf ülkelere veya Serbest Ticaret Anlaşması imzalanmış bir ülkeye işlem görmüş ürün olarak ihrac edilmek üzere ithal edilen ancak süresi içerisinde ihracatı gerçekleştirilmeyen eşyaya ilişkin alınmayan vergi,

g) Dahilde işleme izin belgesinin/dahilde işleme izninin iptal edilmesi halinde, belge/izin kapsamında varsa alınmayan vergi,

ğ) Dahilde işleme izin belgesinin/dahilde işleme izninin resen kapatılması halinde, belge/izin kapsamında varsa alınmayan vergi,

ithal tarihi itibarıyla 4458 sayılı Gümrük Kanunu ile 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir. Ayrıca, ithal edilen ve süresi içerisinde ihracı gerçekleştirilmeyen eşya için 4458 sayılı Kanunun 238 inci maddesi hükmü çerçevesinde gümrük vergilerinin 2 (iki) katı para cezası alınır.

(2) Birinci fıkraya hükmü çerçevesinde vergisi ve cezaları ödenen eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimine tabi tutulmasının talep edilmesi halinde, ticaret politikası önlemlerinin uygulanması ve eşyanın ithali için öngörülen dış ticarete teknik düzenlemeler ve standardizasyon mevzuatı dahil diğer işlemlerin tamamlanması şartı aranır. Aksi takdirde, bu eşyanın serbest dolaşıma giriş rejimi dışındaki gümrükçe onaylanmış bir işlem veya kullanıma tabi tutulması gerekir.

Dahilde işleme rejiminde sağlanan hakların kötüye kullanımı

Madde 46- (Değişik: R.G.-25/06/2010-27622) (1) Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının denetim birimleri ile Bakanlık ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca yapılan inceleme, denetim ve soruşturma sonucunda, gümrük beyannamesi ve eki belgelerin sahte olduğunun veya üzerinde tahrifat yapıldığının ya da gerçeği yansıtmadığının tespiti halinde;

a) Bu gümrük beyannamesi dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni ihracat taahhüdünün kapatılmasında kullanılamaz.

b) Bu gümrük beyannamesinin ihracat taahhüdünün kapatılmasında kullanılmış olması veya kullanılmak üzere ibraz edilmesi halinde bu beyanname kapsamı ihracata tekabül eden ithalata ilişkin vergi, bu Tebliğin 45 inci maddesi hükümleri çerçevesinde tahsil edilir ve ilgililer hakkında kanuni işlem yapılır. Sahteciliğin belge ihracat taahhüdünün kapatma müracaatından önce tespiti halinde, taahhüt kapatma müracaatı beklenilmeksizin, bu beyanname kapsamı ihracata tekabül eden ithalata ilişkin verginin, bu Tebliğin 45 inci maddesi hükümleri çerçevesinde tahsilatının yapılmasını teminen Gümrük ve Ticaret Bakanlığına bildirimde bulunulur.

c) Bu gümrük beyannamesinde kayıtlı dahilde işleme izin belgesi/dahilde işleme izni sahibi firma adına ve/veya aracı ihracatçı firma adına düzenlenmiş ve düzenlenecek olan belgeler/izinler kapsamında, belirtilen tespitin Bakanlığa (İhracat Genel Müdürlüğü) intikalini müteakiben 1 (bir) yıl süreyle yapılacak tüm ithalat işlemlerinde (bu firmaların belirtilen tespitin yapıldığı tarihten sonra bir başka firmanın belgesine yan sanayici olarak eklenmesi dahil), bu Tebliğin 9 uncu maddesinin altıncı fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, indirimli teminat uygulanmaz. Ayrıca; aracı ihracatçı, beyanname konusu işlem görmüş ürünün elde edilmesinde kullanılan eşyanın ithalatı esnasında alınmayan vergiden, belge/izin sahibi firma ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur.

(2) Ancak, gümrük beyannamesi ve eki belgeler üzerindeki tahrifatın belge/izin sahibi firma tarafından yapılmadığının kesinleşmiş mahkeme kararı ile tespiti kaydıyla, bu işlemin dahilde işleme rejimi çerçevesinde firmaya herhangi bir menfaat sağlamadığı ve yapılan ihracatın gerçek olduğunun tespiti halinde, birinci fıkra hükmü uygulanmaz.

(3) Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının denetim birimleri ile Bakanlık ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca yapılan inceleme, denetim ve soruşturma sonucunda, dahilde işleme rejimi uyarınca firmanın veya yan sanayicisinin stoklarında bulunması gereken ithal eşyasının işlem görmüş ürün veya ithal edildiği şekliyle stoklarında bulunmadığının tespit edilmesi durumunda stokta bulunmayan eşya ile ilgili olarak bu Tebliğin 45 inci maddesi hükümleri

uygulanır ve ilgililer hakkında kanuni işlem yapılır. Dahilde işleme rejimi uyarınca firmanın veya yan sanayicisinin stoklarında bulunması gereken ithal eşyasının işlem görmüş ürün veya ithal edildiği şekliyle stoklarında bulunmadığının kapatma müracaatından önce tespit edilmesi durumunda, taahhüt kapatma müracaatı beklenilmeksizin, stokta bulunmayan eşyaya ilişkin verginin, bu Tebliğin 45 inci maddesi hükümleri çerçevesinde tahsilatının yapılmasını teminen Gümrük ve Ticaret Bakanlığına bildirimde bulunulur. Ayrıca, bu belge/izin sahibi firma adına düzenlenmiş ve düzenlenecek olan belgeler/izinler kapsamında, belirtilen tespitin yapılmasını müteakiben 1 (bir) yıl süreyle yapılacak tüm ithalat işlemlerinde (bu firmanın belirtilen tespitin yapıldığı tarihten sonra bir başka firmanın belgesine yan sanayici olarak eklenmesi dahil), bu Tebliğin 9 uncu maddesinin altıncı fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, indirimli teminat uygulanmaz.

(4) Bu maddede belirtilen, hakların kötüye kullanıldığına ilişkin hallerin tespiti durumunda, ilgili belgeye/izne herhangi bir ek süre verilmez.

Sekizinci Bölüm

Denetim

Denetim

Madde 47 – (1) Tüm kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar, dahilde işleme tedbirlerini, dahilde işleme rejiminde ve belgede/izinde belirtilen esas ve şartlara uygun olarak tatbik ederler. Bakanlık, bu Tebliğde belirtilen tedbirlerin uygulanmasına ilişkin her türlü denetimi ve düzenlemeyi yapabilir; ilgili firma, kamu kurum ve kuruluşları ile bankalardan bilgi ve belge isteyebilir ve gerekli önlemleri alabilir.

(2) Bakanlık ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı denetim birimleri; ilgili bakanlık müfettişleri ve kontrolörleri; Bakanlık, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ve ihracatçı birlikleri genel sekreterlikleri elemanları dahilde işleme tedbirlerinin dahilde işleme rejiminde ve belgede/izinde belirtilen esas ve şartlara uygun olarak yerine getirilip getirilmediğinin kontrolü amacıyla firma tesislerini denetleyebilirler. İlgili tüm kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar da kendi özel kanunları çerçevesinde denetim yapabilirler.

Dokuzuncu Bölüm

Çeşitli Hükümler

Uygulama

Madde 48 – (1) Henüz ihracat taahhüdü kapatılmamış olan dahilde işleme izin belgelerine/dahilde işleme izinlerine, bu Tebliğin lehe olan hükümleri uygulanır.

Yetki

Madde 49 – (1) Bakanlık bu Tebliğ hükümlerine istinaden, dahilde işleme rejimi ile ilgili usul ve esaslara ilişkin genelgeler çıkarmaya, izin ve talimat vermeye, özel ve zorunlu durumları inceleyip sonuçlandırmaya, uygulamada ortaya çıkacak ihtilafları idari yoldan çözümlemeye ve bilgisayar veri işleme tekniği yoluyla elektronik ortamda yapılan işlemlerde yaşanacak teknik düzeydeki aksaklıklar nedeniyle uygulamada yaşanabilecek sorunları gidermeye yönelik uygulama usul ve esaslarını belirlemeye yetkilidir.

(2) (**Değişik: R.G.- 25/06/2010-27622**) Bakanlık (İhracat Genel Müdürlüğü) dahilde işleme izin belgesinin taahhüt kapatma müracaatını, taahhüt kapatma, iptal veya resen kapatma işlemlerini geri almaya yetkilidir. Resen kapatmanın Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihten itibaren 60 (altmış) gün içerisinde ilgili firma tarafından resen kapatmanın geri alınmasına ilişkin müracaatın yapılmaması halinde, resen kapatma işlemi geri alınmaz. Taahhüt kapatma, iptal veya resen kapatma işlemleri geri alınan belge ihracat taahhüdünün kapatılması durumunda; belge kapsamında müeyyide uygulanmakla birlikte henüz tahsilatı yapılmamış (amme alacağının asli ve/veya ferilerinin tahsil edilmemiş olması) kısım için ithalat esnasında alınan teminatlar ilgili gümrük idaresince belge sahibi firmaya iade edilir, ancak belge kapsamında müeyyide uygulanmış ve daha önce tahsil edilmiş tutarlar (amme alacağının asli ve/veya ferilerinin tahsil edilmiş olması) taahhüt kapatma işlemi müteakip ilgili belge sahibi firmaya iade edilmez. İptal veya resen kapatma işlemleri geri alınan firmalar adına düzenlenmiş ve düzenlenecek olan dahilde işleme izin belgeleri kapsamında 6 (altı) ay süreyle yapılacak tüm ithalat işlemlerinde (bu firmaların geri alma işlemi tesis edilen dahilde işleme izin belgesi ve bu firmanın geri alma işleminden sonra bir başka firmanın belgesine yan sanayici olarak eklenmesi dahil), indirimli teminat uygulanmaz.

(3) (**Değişik: R.G.-1/7/2009-27275**) Dahilde işleme izninin taahhüt kapatma, iptal veya resen kapatma işlemlerini geri almaya Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (Gümrükler Genel Müdürlüğü) yetkilidir. Taahhüt kapatma, iptal veya resen kapatma işlemleri geri alınan izin ihracat taahhüdünün kapatılması durumunda; izin kapsamında müeyyide uygulanmakla birlikte henüz tahsilatı yapılmamış (amme alacağının asli ve/veya ferilerinin tahsil edilmemiş olması) kısım için ithalat esnasında alınan teminatlar ilgili gümrük idaresince izin sahibi firmaya iade edilir, ancak izin kapsamında müeyyide uygulanmış ve daha önce tahsil edilmiş tutarlar (amme alacağının asli ve/veya ferilerinin tahsil edilmiş olması) taahhüt kapatma işlemi müteakip ilgili izin sahibi firmaya iade edilmez.

(4) Bakanlık, gümrük mevzuatı hükümleri çerçevesinde onaylanmış kişi statü belgesine sahip kişiler için, dahilde işleme rejimi hükümlerinin

kolaylaştırılması amacıyla, genelge ve talimat ile düzenleme yapmaya yetkilidir.

Geçici Madde 1– (1) 27/1/2005 tarihinden önce, süresi içerisinde taahhüt kapatma müracaatı yapılmaması nedeniyle resen kapatılan veya iptal edilen ve bu suretle uygulanan müeyyidenin kısmen tahsil edildiği dahilde işleme izin belgesi kapsamında ithal edilen eşyanın işlem görmüş ürün olarak belge süresi içerisinde ihraç edildiğinin ilgili gümrük idaresinden teyit edilmesi ve resen kapatma veya iptal işleminin Bakanlık (İhracat Genel Müdürlüğü) tarafından geri alınması kaydıyla belge ihracat taahhütleri, bu ihracata tekabül eden ithal eşyasına müeyyide uygulanmaksızın, ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliği tarafından kapatılır.

(2) Birinci fıkra hükmü çerçevesinde ihracat taahhüdü kapatılan dahilde işleme izin belgesi kapsamında, henüz tahsilatı yapılmamış (amme alacağının asli ve ferilerinin tahsil edilmemiş olması) kısım için ithalat esnasında alınan teminatlar ilgili gümrük idaresince belge sahibi firmaya iade edilir. Ancak, belge kapsamında daha önce tahsil edilmiş tutarlar (amme alacağının asli ve/veya ferilerinin tahsil edilmiş olması) taahhüt kapatma işlemini müteakip ilgili belge sahibi firmaya iade edilmez.

Geçici Madde 2– (1) 27/1/2005 tarihinden itibaren düzenlenen ancak elektronik ortamda düzenlenmemiş bulunan dahilde işleme izin belgesi ihracat taahhüdünün kapatılması esnasında ibraz edilen ilgili ihracata ilişkin gümrük beyannamesi aslı üzerinde belge sayısının yer almaması ve bu nedenle ilgili gümrük beyannamesinin belge ihracat taahhüdüne saydırılamaması durumunda, yeniden ihracat gerçekleştirilebilmesi için henüz ihracat taahhüdü kapatılmamış olan ilgili belgeye, bu Tebliğin yürürlük tarihinden itibaren 1 (bir) ay içerisinde gerekli bilgi ve belgelerle birlikte ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine müracaat edilmesi kaydıyla, bu Tebliğin yürürlük tarihinden itibaren azami 4 (dört) aya kadar haklı sebebe ilişkin ek süre verilebilir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen sürede yapılmayan müracaat değerlendirilmeye alınmaz.

Geçici Madde 3– (1) Bu Tebliğin yayımı tarihinden önce düzenlenen dahilde işleme izin belgelerinin/dahilde işleme izinlerinin düzenledikleri tarihte yürürlükte bulunan Tebliğ hükümleri; münhasıran anılan dahilde işleme izin belgelerine/dahilde işleme izinlerine uygulanır.

Geçici Madde 4– (Değişik: R.G.-25/07/2007-26593) (1) 20/12/2006 tarihinden itibaren düzenlenmiş ve belge süresi sona ermiş dahilde işleme izin belgeleri kapsamında bu Tebliğin 21, 23 ve 26 ncı maddeleri hükmünden daha önce yararlanamamış firmaların, İhracat 2007/7 sayılı Tebliğin yürürlük tarihinden itibaren 1 (bir) ay içerisinde elektronik ortamda

Bakanlığa müracaat etmeleri gerekmektedir. Bu durumdaki dahilde işleme izin belgelerine, firma müracaatına istinaden tesis edilecek işlem tarihinden itibaren ilgili ek süreler verilebilir. Ancak bu Tebliğin 22 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında belirtilen ek süre, belge süresi sonundan itibaren verilir.

Geçici Madde 5– (Değişik: R.G.-30/05/2008-26891) (1) 27/12/2006 tarihli ve 5569 sayılı Kanun çerçevesindeki finansal yeniden yapılandırma sözleşmelerine göre borçları yeniden yapılandırılan ve yeni bir itfa planına bağlanan borçlular adına, 30/12/2006 tarihinden önce düzenlenen dahilde işleme izin belgelerine/dahilde işleme izinlerine (müeyyide uygulanan ancak vergileri tahsil edilmeyen belgeler/izinler dahil), belge sahibi firmanın elektronik ortamda müracaat [elektronik ortamda düzenlenmemiş bulunan belgeler açısından ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliği aracılığıyla Bakanlığa (İhracat Genel Müdürlüğü) müracaat]/izin sahibi firmanın ise ilgili gümrük idaresi aracılığıyla Bakanlığa (İhracat Genel Müdürlüğü) müracaat tarihinden itibaren 18 (onsekiz) ayı aşmamak üzere sözleşme süresi kadar süre verilir.

(2) Bu kapsamda ek süre verilen dahilde işleme izin belgelerinin/dahilde işleme izinlerinin ihracat taahhütleri; belge/izin sahibi firma, bu firmanın grup firmaları veya ilgili sözleşmede belirtilen borçlular ve müşterek borçlu müteselsil kefiller tarafından yapılan ihracat ile kapatılabilir. Ancak, ihracat taahhütlerinin belge/izin sahibi firmanın grup firmaları veya ilgili sözleşmede belirtilen borçlular ve müşterek borçlu müteselsil kefiller tarafından yapılan ihracat ile kapatılmasında 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu hükümleri saklıdır.

Geçici Madde 6– (Değişik: R.G.-30/05/2008-26891) (1) Belge süresi sona ermiş ancak henüz ihracat taahhüdü kapatılmamış dahilde işleme izin belgesinin orijinal süresinin uzatılmış olması halinde, belge süresi sonundan itibaren belge orijinal süresinin uzatılmasına ilişkin işlemin yapıldığı tarihe kadar gerçekleştirilen ihracata ilişkin gümrük beyannamesi, üzerinde belge sahibi firmanın unvanının veya belge sayısının yer alması ve belge ihracat taahhüdüne saydırılmasına ilişkin diğer şartların saklı kalması kaydıyla ilgili belge ihracat taahhüdünün kapatılmasında kullanılabilir.

Geçici Madde 7– (Değişik: R.G.-30/05/2008-26891) (1) 1/3/2008 tarihinden önce süresi sona eren ve bu Tebliğ'in 21 ila 26 nci maddelerine istinaden münferiden ek süre müracaatında bulunulan dahilde işleme izin belgesi kapsamında, ek süre müracaatında bulunulan tarih ile ek süre müracaatının uygun görüldüğü tarih arasında gerçekleştirilen ihracata ilişkin gümrük beyannamesi, üzerinde belge sahibi firmanın unvanının veya belge sayısının yer alması ve belge ihracat taahhüdüne saydırılmasına ilişkin diğer şartların saklı kalması kaydıyla ilgili belge ihracat taahhüdünün kapatılmasında kullanılabilir.

Geçici Madde 8– (Değişik: R.G.-30/05/2008-26891) (1) 1/1/2008 tarihinden önce düzenlenmiş dahilde işleme izin belgelerine (müeyyideleri tahsil edilmeyen dahilde işleme izin belgeleri dahil); ihracata ilişkin bir gümrük beyannamesinin belge ihracat taahhüdüne saydırılmasına ilişkin diğer şartlar saklı kalmak kaydıyla ilgili belge sayısı veya satır kodu bulunmaması nedeniyle belge ihracat taahhüdüne saydırılmayan ihracata ilişkin gümrük beyannameleri dikkate alınarak, yeniden ihracat gerçekleştirilebilmesi için bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren 1 (bir) ay içerisinde gerekli bilgi ve belgelerle birlikte elektronik ortamda müracaat edilmesi (elektronik ortamda düzenlenmemiş bulunan dahilde işleme izin belgeleri açısından ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine müracaat edilmesi) kaydıyla, bu ek süre müracaatının uygun görüldüğü tarihten itibaren azami 4 (dört) aya kadar haklı sebebe ilişkin ek süre verilebilir.

Geçici Madde 9– (Değişik: R.G.-14/08/2008-26967) 1/1/2008 tarihinden önce düzenlenmiş dahilde işleme izin belgelerine (müeyyideleri tahsil edilmeyen dahilde işleme izin belgeleri dahil); ihracata ilişkin bir gümrük beyannamesinin belge ihracat taahhüdüne saydırılmasına ilişkin diğer şartlar saklı kalmak kaydıyla ilgili belge sayısı veya satır kodu bulunmaması nedeniyle belge ihracat taahhüdüne saydırılmayan ihracata ilişkin gümrük beyannameleri dikkate alınarak, yeniden ihracat gerçekleştirilebilmesi için bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren 1 (bir) ay içerisinde gerekli bilgi ve belgelerle birlikte elektronik ortamda müracaat edilmesi (elektronik ortamda düzenlenmemiş bulunan dahilde işleme izin belgeleri açısından ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine müracaat edilmesi) ve Geçici 8 inci madde kapsamında ek süre imkanından yararlanılmamış olması kaydıyla, bu ek süre müracaatının uygun görüldüğü tarihten itibaren azami 4 (dört) aya kadar haklı sebebe ilişkin ek süre verilebilir.

Geçici Madde 10– (Değişik: R.G.-14/08/2008-26967) 27/1/2005 tarihinden önce düzenlenen dahilde işleme izin belgeleri kapsamında gümrük idarelerince ithaline izin verilen eşyanın belge ihracat taahhüdünde yer alan işlem görmüş ürünün üretiminde kullanılıp belge süresi içerisinde ihraç edildiğinin tevsiki kaydıyla, ilgili belgelerin ihracat taahhüdü müeyyide uygulanmaksızın kapatılır.

Geçici Madde 11– (Değişik: R.G.-24/12/2008-27090) (1) Dünya genelinde yaşanan ekonomik kriz nedeniyle, bu maddenin yürürlüğe giriş tarihinden önce düzenlenmiş ve henüz ihracat taahhüt hesabı kapatılmamış dahilde işleme izin belgelerine, sadece belge kapsamındaki eksik ihracatın tamamlanmasını teminen;

a) Belge süresi sona ermiş belgeler için, bu maddenin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 1 (bir) ay içerisinde elektronik ortamda Bakanlığa müracaat edilmesi (elektronik ortamda düzenlenmemiş bulunan dahilde

işleme izin belgeleri açısından ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine müracaat edilmesi) kaydıyla,

b) Belge süresi sona ermemiş belgeler için ise, en geç belge süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içerisinde elektronik ortamda Bakanlığa müracaat edilmesi (elektronik ortamda düzenlenmemiş bulunan dahilde işlemeye izin belgeleri açısından ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine müracaat edilmesi) kaydıyla,

bu ek süre müracaatının uygun görüldüğü tarihten itibaren, belge orijinal süresini aşmamak üzere azami 6 (altı) aya kadar haklı sebebe ilişkin ek süre verilir.

Geçici Madde 12– (Değişik: R.G.-1/7/2009-27275) (1) Dünya genelinde yaşanan ekonomik kriz nedeniyle, bu maddenin yürürlüğe giriş tarihinden önce düzenlenmiş ve henüz ihracat taahhüt hesabı kapatılmamış dahilde işlemeye izinlerine, izin kapsamındaki eksik ihracatın tamamlanmasını teminen;

a) İzin süresi sona ermiş izinler için, bu maddenin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 1 (bir) ay içerisinde ilgili gümrük idaresine müracaat edilmesi kaydıyla,

b) İzin süresi sona ermemiş izinler için ise, en geç izin süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içerisinde ilgili gümrük idaresine müracaat edilmesi kaydıyla,

bu ek süre müracaatının uygun görüldüğü tarihten itibaren, izin orijinal süresini aşmamak üzere azami 6 (altı) aya kadar haklı sebebe ilişkin ek süre verilir.

Geçici Madde 13– (Değişik: R.G.-1/7/2009-27275) (1) Dünya genelinde yaşanan ekonomik kriz nedeniyle, 24/12/2008 tarihinden önce düzenlenmiş ve belge süresi sona ermekle birlikte ihracat taahhüt hesabı henüz kapatılmamış dahilde işlemeye izin belgelerine, Geçici 11 inci madde kapsamında ek süre imkanından yararlanılmamış olunması ve bu maddenin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 1 (bir) ay içerisinde elektronik ortamda düzenlenmiş dahilde işlemeye izin belgeleri açısından elektronik ortamda Bakanlığa; elektronik ortamda düzenlenmemiş bulunan dahilde işlemeye izin belgeleri açısından ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine müracaat edilmesi kaydıyla, bu ek süre müracaatının uygun görüldüğü tarihten itibaren, sadece belge kapsamındaki eksik ihracatın tamamlanmasını teminen belge orijinal süresini aşmamak üzere azami 6 (altı) aya kadar haklı sebebe ilişkin ek süre verilir.

Geçici Madde 14– (Değişik: R.G.-1/7/2009-27275) (1) 27/1/2005 tarihinden sonra düzenlenmiş ve taahhüt hesabı müeyyideli kapatılmış/resen

kapatılmış dahilde işleme izin belgeleri, 17/1/2005 tarihli ve 2005/8391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Dahilde İşleme Rejimi Kararınının 26 ncı maddesi hükümlerinin saklı kalması, bu Tebliğin 46 ncı maddesi kapsamında herhangi bir inceleme ve/veya soruşturma nedeniyle müeyyide uygulanmamış olması, müeyyideli kapatılmış/resen kapatılmış belgeler için belge süresi içerisinde usulüne uygun olarak gerçekleştirilmiş ihracatın tevsik edilmesi ve bu maddenin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 1 (bir) ay içerisinde ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine müracaat edilmesi kaydıyla açılır ve ilgili belgeye taahhüt kapatma/resen kapatma işleminin geri alındığı tarih itibarıyla sadece belge kapsamındaki eksik ihracatın tamamlanmasını teminen azami 3 (üç) aya kadar haklı sebebe ilişkin ek süre verilir. Bu ek süre imkanından yararlanan firmalar, bu Tebliğ kapsamında varsa başka ek süre hakkından yararlanamaz.

Geçici Madde 15– (Değişik: R.G.-6/8/2009-27311) (1) Dahilde işleme izin belgesi kapsamında 1/4/2008-31/12/2008 tarihleri arasında ithal edilen Gümrük Tarife Cetvelinin 72 ila 79 uncu fasıllarında yer alan eşyanın değerinin belge kapsamındaki toplam ithalat değerinin % 35'inden fazla olması halinde, ithaline izin verilen eşyanın belge ihracat taahhüdünde yer alan işlem görmüş ürünün üretiminde kullanılıp belge süresi içerisinde ihraç edildiğinin tevsiki kaydıyla, ilgili belgelerin ihracat taahhüdü döviz kullanım oranı aranmaksızın kapatılır.

Geçici Madde 16– (Değişik: R.G.-6/8/2009-27311) (1) Elektronik ortamda düzenlenmemiş olan dahilde işleme izin belgesi kapsamında elektrik enerjisi ihracat taahhüdü bulunması halinde, bu ihracata ilişkin gümrük beyannamesi üzerinde ilgili imalatçı firma unvanının veya ilgili belge sayısının yer alması kaydıyla ilgili belge ihracat taahhüt hesabı, TEİAŞ bünyesindeki Piyasa Mali Uzlaştırma Merkezi'nden teyidi alınan fatura bilgileri esas alınarak kapatılabilir.

Geçici Madde 17– (Değişik: R.G.-18/9/2009-27353) (1) Dünya genelinde yaşanan ekonomik krizin etkilerinin devam etmesi nedeniyle, 1/1/2007-30/6/2009 tarihleri arasında düzenlenmiş ve henüz ihracat taahhüt hesabı kapatılmamış dahilde işleme izin belgelerine, sadece belge kapsamındaki eksik ihracatın tamamlanmasını teminen;

a) Belge süresi sona ermiş belgeler için, bu maddenin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren 1 (bir) ay içerisinde elektronik ortamda Bakanlığa müracaat edilmesi kaydıyla,

b) Belge süresi sona ermemiş belgeler için ise, en geç belge süresi sonundan itibaren 1 (bir) ay içerisinde elektronik ortamda Bakanlığa müracaat edilmesi kaydıyla,

bu ek süre müracaatının uygun görüldüğü tarihten itibaren, belge orijinal süresini aşmamak üzere azami 6 (altı) aya kadar haklı sebebe ilişkin ek süre verilir.

Geçici Madde 18– (Değişik: R.G.- 02/04/2010-27540) (1) 1/1/2010 tarihinden önce düzenlenmiş ve henüz ihracat taahhüt hesabı kapatılmamış dahilde işleme izin belgelerine; ihracata ilişkin bir gümrük beyannamesinin belge ihracat taahhüdüne saydırılmasına ilişkin diğer şartlar saklı kalmak kaydıyla, ilgili belge sayısı veya satır kodu bulunmaması nedeniyle belge ihracat taahhüdüne saydırılmayan ihracata ilişkin gümrük beyannamelerinin istatistiki kıymet tutarı kadar yeniden ihracat gerçekleştirilebilmesi için bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren 1 (bir) ay içerisinde gerekli bilgi ve belgelerle birlikte elektronik ortamda müracaat edilmesi (elektronik ortamda düzenlenmemiş bulunan dahilde işleme izin belgeleri açısından ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliğine müracaat edilmesi) halinde, bu ek süre müracaatının uygun görüldüğü tarihten itibaren, belge orijinal süresini aşmamak üzere azami 6 (altı) aya kadar haklı sebebe ilişkin ek süre verilebilir.

Geçici Madde 19– (Değişik: R.G.- 15/10/2010-27730) (1) 22/8/2010 tarihinden önce düzenlenen ve henüz ihracat taahhüt hesabı kapatılmamış ikincil işlem görmüş tarım ürünü taahhüdü içeren dahilde işleme izin belgelerine bu Tebliğin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendi ile 38 inci maddesinin dördüncü fıkrasının uygulanması bakımından, 22/8/2010 tarihinde yapılan değişiklik öncesi uygulanan Dahilde İşleme Rejimi mevzuatının lehe olan hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 20– (Değişik: R.G.-10/11/2010-27755) (1) Bu maddenin yürürlüğe giriş tarihinden önce belge süresi sona eren ancak henüz ihracat taahhüt hesabı kapatılmamış dahilde işleme izin belgesi sahibi firma hakkında belge süresi içinde verilmiş iflasın ertelenmesi kararı bulunması halinde, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren 1 (bir) ay içerisinde mahkeme kararıyla birlikte elektronik ortamda Bakanlığa (elektronik ortamda düzenlenmemiş bulunan belgeler açısından ilgili ihracatçı birlikleri genel sekreterliği aracılığıyla Bakanlığa) müracaat edilmesi kaydıyla, Bakanlık (İhracat Genel Müdürlüğü) tarafından uygun görüldüğü tarihten itibaren mücbir sebep ile fevkalade hal süresi dikkate alınarak dahilde işleme izin belgesine ilave süre verilebilir.

Geçici Madde 21– (Değişik: R.G.-12/03/2011-27872) (1) Dahilde işleme izin belgesi kapsamında 1/1/2008-31/12/2008 tarihleri arasında ithal edilen Gümrük Tarife Cetvelinin 72 ila 79 uncu fasıllarında yer alan eşyanın değerinin belge kapsamındaki toplam ithalat değerinin %35'inden fazla olması halinde, ithaline izin verilen eşyanın belge ihracat taahhüdünde yer alan işlem görmüş ürünün üretiminde kullanılıp belge süresi içerisinde ihraç

edildiğinin tevsiki kaydıyla, ilgili belgelerin ihracat taahhüdü döviz kullanım oranı aranmaksızın kapatılır.

Geçici Madde 22– (Değişik: R.G.-17/05/2011-27937) (1) Bu maddenin yayımı tarihinden önce düzenlenmiş ve henüz ihracat taahhüt hesabı kapatılmamış dahilde işleme izin belgelerine, bu Tebliğin 17 nci maddesinin dokuzuncu fıkrası ile 45 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinin uygulanması bakımından, bu maddenin yayımı tarihi öncesi uygulanan Dahilde İşleme Rejimi mevzuatının lehe olan hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 23– (Değişik: R.G.- 29/12/2011-28157) (1) 24 üncü maddenin üçüncü fıkrası ile geçici 18 inci madde kapsamında bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar verilen ek sürelerde yine bu maddelerde belirtilen şartlar saklı kalmak kaydıyla, 1000 rejim kodu ile gerçekleştirilen ihracata ilişkin gümrük beyannameleri değerlendirilebilir.

Yürürlük

Madde 50– (1) Bu Tebliğin; 3, 11, 12, 28, 33, 43, 45 inci maddeleri 23/9/2006 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde, Geçici 1 inci maddesi 6/8/2006 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde, diğer maddeleri ise yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 51 – (Değişik: R.G.-10/12/2011-28138) (1) Bu Tebliğ hükümlerini Ekonomi Bakanı yürütür.

3.4. 2008-32/34 sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ

(Resmî Gazete Tarih ve Sayısı: 28.02.2008 – 26801)

Amaç

Madde 1 – (1) Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar gereğince tesbiti Bakanlığa bırakılan konular bu Tebliğ ile düzenlenmiştir.

Dayanak

Madde 2- (1) Bu Tebliğ, 11/8/1989 tarih ve 20249 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karara istinaden hazırlanmıştır.

Türk parası ve döviz

Madde 3– (1) Merkez Bankası Türk parasının değerini piyasa şartlarına göre belirleyebilmek için gerekli önlemleri alır.

(2) Merkez Bankası ve bankalar uluslararası piyasalarda döviz ve Türk parası ile ilgili işlemleri yapabilirler.

(3) Türkiye’de yerleşik kişilerce ilgili transferlerin bankalar ve PTT aracılığıyla yapılması kaydıyla, yurt dışında bulunan bankalar ile bulunduğu ülkenin mevzuatına göre döviz alım satımına yetkili bulunan kuruluşlardan döviz alınması ve bunlara döviz satılması serbesttir.

Efektif ve dövizi natık çekler

Madde 4– (1) Bankalar, yetkili müesseseler, PTT ve kıymetli maden aracı kuruluşları;

a) Kendilerine ibraz edilen dövizi natık çekler karşılığında bankacılık teamüllerine uygun olarak kısmen Türk parası ve kısmen efektif veya tamamen efektif ödemesinde bulunabilirler.

b) Efektif veya dövizi natık çekleri bankacılık teamüllerine uygun olarak aynı ve ayrı cins efektiflerle değiştirebilirler. Bankalar ve PTT bunları döviz olarak yurt dışına havale edebilirler.

Döviz mevcutları

Madde 5– (1) Bankalar, yetkili müesseseler, PTT, kıymetli maden aracı kuruluşları ve aracı kurumların döviz mevcutlarının Merkez Bankasına devrine ilişkin oran ve esaslar Merkez Bankasınca belirlenir.

Kıymetli maden ve taşlar

Madde 6– (1) İlgili mevzuatta öngörülmesi veya ilgililerce talep edilmesi halinde; dahilde işleme izin belgesi, dahilde işleme izni, hariçte işleme izin belgesi ve hariçte işleme izni kapsamında veya bu rejimler haricinde dış ticaret işlemlerine konu olan kıymetli maden ve taşlar ile bunlardan mamul eşyanın üzerine markaları ile ayarını gösteren damga basılır ve kıymetli eşyaya ilişkin sertifikaya düzenlenir.

(2) Kıymetli maden ve taşların ayarına ilişkin ekspertiz raporu Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünce veya bu Genel Müdürlükçe yeterlilikleri onaylanan özel ayar evleri ile eksperlerce düzenlenir.

Transit ticaret

Madde 7– (1) Transit ticaret satış bedellerinin tasarrufu serbesttir.

Peşin Döviz

Madde 8– 2009-32/37 sayılı Tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Yurt dışından menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının alım satımı

Madde 9– (1) Döviz transferlerinin bankalardan yapılması kaydıyla yurt dışındaki mali piyasalarda işlem gören menkul kıymetlerin, diğer sermaye piyasası araçlarının, vadeli işlem ve opsiyon sözleşmeleri dahil her türlü türev araçlarının alım satımı Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yetkilendirilmiş yurt içinde veya yurt dışında bulunan aracı kuruluşlar aracılığıyla yapılır.

Yurt dışına sermaye ihracı

Madde 10– (1) Türkiye’de yerleşik kişiler, yurt dışında şirket kurmak, mevcut şirketlere ortak olmak veya şube açmak için yaptıkları ilk nakdi ve/veya aynı sermaye ihracını müteakip üç ay içerisinde, Müsteşarlığın internet adresinde yer alan (EK-1) yurt dışına sermaye ihracına ilişkin bilgi formunu açıklamalar doğrultusunda doldurarak Müsteşarlığa gönderirler.

(2) Sermaye ihracı gerçekleştiren Türkiye’de yerleşik kişiler, her takvim yılını müteakip üç ay içerisinde Müsteşarlığın internet adresinde yer alan bilgi formunu, formda istenilen bilgileri ve yapılan transferleri güncelleyerek Müsteşarlığa gönderirler.

(3) Türkiye’de yerleşik kişiler, tasfiye edilen veya devredilen yurt dışındaki şirket, ortaklık ve şubelerinin durumu hakkında, tasfiye sürecinin sona ermesini veya devredilmesini müteakip en geç üç ay içerisinde, Müsteşarlığa bilgi verirler.

Krediler

Madde 11– (1) Türkiye’de yerleşik kişiler, yurt dışından sağladıkları kredileri bankalar aracılığı ile kullanırlar. Ancak;

a) Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışındaki işleriyle ilgili olarak yurt dışından sağladıkları krediler,

b) Türkiye’de yerleşik kişilerce ihracat kredi kurumlarından veya ihracat kredisi garanti kuruluşlarının garantisi kapsamında yurt dışından sağlanan ve doğrudan yurt dışındaki ihracatçı firmaya ödenen krediler,

c) İhracat kredi veya garanti kuruluğu olmamakla birlikte, nakit kredi yerine malın peşin alımı ve vadeli finansman desteği sağlayan yurt dışındaki kalkınma bankalarından sadece mal ithaline yönelik sağlanan krediler,

ç) Türkiye'de yerleşik kişilerce yurt dışından gemi satın alınması amacıyla yapılacak ithalat kapsamında sağlanan krediler,

için bu şart aranmaz.

(2) Türkiye'de yerleşik kişilerce yurt dışından temin edilen kredilerin kullanımı için borçlunun, kredinin vadesi, faiz oranı ve benzeri bilgileri içeren kredi sözleşmesi ile birlikte kullanıma aracılık eden bankaya başvurması gereklidir.

(3) Türkiye Cumhuriyeti adına Hazine Müsteşarlığınca borçlu veya garantör sıfatıyla yurt dışından sağlanan kredilerin yurt içi veya yurt dışında kullanımına ilişkin esas ve usuller Müsteşarlıkça belirlenir.

(4) Döviz kredilerinin alınma ve verilmesinde lehte ve aleyhte doğacak kur farkları ilgililere aittir.

(5), (6) ve (7) nci fıkralar 2009-32/37 sayılı Tebliğ ile yürürlükten kaldırılmıştır.

(8) Bankalar birbirlerine, bankacılık teamülleri çerçevesinde doğrudan veya uluslararası sendikasyona katılım yoluyla, vade sınırı bulunmaksızın döviz kredisi açabilirler.

(9) Bankalar, Türkiye'de yerleşik kişilere yatırım mallarının ithalatının finansmanı için açtıkları döviz kredilerinin üçte birine kadar işletme ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla döviz kredisi açabilirler.

(10) Bankalar, Türkiye'de yerleşik kişilere, kredi kartlarını yurt dışındaki harcamaları için \$50.000.-lık limit içerisinde rotatif kullanırlabilirler. Ancak hesap bakiyelerinde \$50.000.-lık limit üzerinde oluşacak depasmanın 30 gün içerisinde kapatılması gerekir.

(11) Bankalar ve faktoring şirketleri tarafından ihracat ve transit ticaret işlemlerine ilişkin doğmuş veya doğacak alacakların devralınması suretiyle ihracatçılara ve transit ticaret tacirlerine döviz üzerinden fon kullanılabilir.

(12) Türkiye'de yerleşik kişilerce yurt dışında pay sahibi olduğu ortaklıklara, yurt dışındaki ana şirkete ve grup şirketlerine döviz veya Türk Lirası kredi açılabilir.

(13) Bankalarca yurt dışında yerleşik kişilere açılacak döviz ve Türk Lirası krediler Türkiye'deki mevduat hesaplarına yatırılmak suretiyle de kullanılabilir.

(14) Özelleştirme ihalelerine katılan Türkiye'de yerleşik kişiler veya yurtdışında yerleşik kişiler ile Türk ve yabancı firmaların katılımı ile oluşturulan ortak girişim gruplarına, ihale bedelinin finansmanı amacıyla bankalarca döviz kredisi açılabilir.

(15) Finansman şirketlerince tüzel kişiler ile ticari ve mesleki amaçlı olmak üzere gerçek kişilere dövize endeksli kredi kullanılabilir.

Kamu kurum ve kuruluşları tarafından temin edilen kredilerin bildirimini

Madde 12- (1) Hazine'nin geri ödeme garantisi olmadan dış kredi anlaşması yapan;

a) 5018 sayılı Kanunun (II) sayılı cetvelinde bulunan Özel Bütçe Kapsamındaki İdareler,

b) Kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı kurumları,

c) Özel hukuk hükümlerine tâbi olmakla beraber sermayesinin yüzde ellisinden fazlası kamuya ait olan kuruluşlar,

ç) Fonlar,

d) Kamu bankaları, yatırım ve kalkınma bankaları,

e) Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar ile sair yerel yönetim kuruluşlarının, yurt dışından sağladıkları ve ithalatta vadeli ödeme şekilleri dışındaki bir yıldan (365 gün) uzun vadeli kredi anlaşmaları ile bu kurum ve kuruluşların yap-işlet-devret, yap-işlet ile işletme hakkı devri ve benzeri finansman modelleri çerçevesinde Hazine yatırım garantisi kapsamında gerçekleştirilmesi öngörülen projeler için sağlanan ve ithalatta vadeli ödeme şekilleri dışındaki bir yıldan (365 gün) uzun vadeli kredi anlaşmalarını bu Tebliğ'in eki Ek:2'de yer alan Kredi Bilgi Formu ve Ek:3'de yer alan Kredi İzleme Formu ile birlikte, Dış Finansman Numarası (DFN) alınmasını teminen, anlaşma tarihinden itibaren 30 gün içinde Müsteşarlık Dış Ekonomik İlişkiler Genel Müdürlüğü'nden alınan ön izin ile birlikte, Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü'ne göndermeleri zorunludur. Söz konusu kurum ve kuruluşlar tarafından sağlanan kredilere ilişkin kullanımlar, ana para geri ödemeleri, faiz ve diğer ödeme bilgileri, geçmiş tüm bilgileri de içerecek şekilde, Ek:3'de yer alan Kredi İzleme Formu ile birlikte gerçekleştirme tarihinden itibaren 10 gün içinde bankalar ile kredi borçlusu tarafından Müsteşarlık Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü'ne gönderilir.

(2) Kurum ve kuruluşların, Hazine geri ödeme garantisi altında, gerçekleştirilmesi öngörülen projeler tahtında yurtdışından sağladıkları ithalatta vadeli ödeme şekilleri dışındaki bir yıldan (365 gün) uzun vadeli kredilere ilişkin olarak imzalanan anlaşmalar çerçevesinde borçlu kurum ve kuruluşlarca gerçekleştirilen kullanımlar, anapara geri ödemeleri, faiz ve diğer ödemeleri, geçmiş tüm bilgileri de içerecek şekilde bu Tebliğ'in ekinde (Ek:3) yer alan Kredi İzleme Formu ile işlem tarihinden itibaren 10 gün içinde bankalar ile kredi borçlusu kurum ve kuruluşlar tarafından Müsteşarlık Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü'ne gönderilmesi zorunludur.

(3) Kurum ve kuruluşların Hazine'nin kısmi garantisi altında sağladıkları krediler için de gerçekleştirilen kullanımlar, anapara geri ödemeleri, faiz ve diğer ödemeleri, geçmiş tüm bilgileri de içerecek şekilde bu Tebliğ'in ekinde (Ek:3) yer alan Kredi İzleme Formu ile işlem tarihinden itibaren 10 gün içinde bankalar ile kredi borçlusu kurum ve kuruluşlar tarafından Hazine garantili ve garantisiz kısımları için ayrı ayrı hazırlanarak Müsteşarlık Kamu Finansmanı Genel Müdürlüğü'ne gönderilir.

Kişisel sermaye hareketleri

Madde 13– (1) Kişisel borçlar, armağan, hediye, bağış, çeyiz, gelin veya güveyin karşı tarafa verdiği para, miras, veraset veya kalan mal, göçmen işçilerin kendi ülkesindeki borçlarının tasfiyesine yönelik ödemeler ve göçmenlerin varlıkları kişisel sermaye hareketleri kapsamında değerlendirilir.

Yurt dışı müteahhitlik hizmetleri

Madde 14– (1) Müsteşarlık yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinin ülke yararına geliştirilmesi ve desteklenmesi amacıyla ilgili kamu ve özel kuruluşlardan bilgi toplanması ile bunlar arasındaki bilgi paylaşımı ve koordinasyona katkıda bulunmak için gerekli tedbirleri almaya yetkilidir.

Süreler

Madde 15– (1) Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkındaki 32 sayılı Karar ile söz konusu Karara ek olarak yayımlanacak kararlarda ve bunlara ilişkin tebliğlerde belirtilen hak doğurucu ve hak düşürücü ve uyulmaması aykırılık oluşturan sürelerin hesaplanmasında işlemin yapıldığı gün hesaba katılmaz. Ancak, hesaplanacak sürelerin son günü resmi tatile rastlarsa, süreler izleyen ilk iş günü çalışma saati sonunda biter.

(2) Süreler gün olarak ifade edilmiş bulunduğu takdirde ilk gün (işlemin yapıldığı gün) hesaba katılmaz. Günler ertesi günden hesaplanmaya başlanır ve süre son günün çalışma saati sonunda biter.

(3) Süreler ay olarak gösterildiği takdirde sürenin bitimi, izleyen ayların işlem tarihine tekabül eden tarihteki günün mesai saati sonudur. O ayda

işlem tarihine tekabül eden bir gün bulunmuyor ise sürenin bitimi ayın son günüdür.

(4) Süreler yıl olarak belirlendiği takdirde ise sürenin bitimi, izleyen yılların işlemin yapıldığı ay ve tarihe tekabül eden ay ve tarihteki günün çalışma saati sonudur.

Usul ve müşterek hükümler

Madde 16– (1) Türk parası kıymetini koruma hakkında kararlar ve bu kararlara ilişkin tebliğler uyarınca Merkez Bankasınca çıkarılan genelgeler tebliğ hükmündedir.

(2) Bu Tebliğde öngörülenler dışında kalan haller Müsteşarlıkça incelenip sonuçlandırılır.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

Madde 17– (1) 9/2/2007 tarih ve 26429 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2007-32/33 sayılı Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

Lehe hükümler

Geçici Madde 1– (1) Yürürlükten kaldırılan tebliğler hükümlerine göre başlamış olup henüz sonuçlanmamış işlemler, ilgili tebliğ hükümlerine tabidir. Ancak aksine bir hüküm olmadıkça bu Tebliğ’in ilgililer lehine olan hükümleri uygulanır.

Yürürlük

Madde 18– (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 19– (1) Bu Tebliğ hükümlerini Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yürütür.

3.5. 2008/6 Sayılı İhracat, Transit Ticaret, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler İle Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Tebliğ

(Resmî Gazete Tarih ve Sayısı: 05.12.2008 – 27075)

Birinci Bölüm

Amaç, Kapsam Ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 – (1) Bu Tebliğ; 23/12/1999 tarihli ve 99/13812 sayılı Kararname eki Karara istinaden ihracatı arttırmak, ihraç ürünlerine uluslararası piyasalarda rekabet gücü kazandırmak ve ihraç pazarlarını geliştirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2 – (1) Bu Tebliğ; ihracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerde vergi, resim ve harç istisnasının uygulama usul ve esaslarına ilişkin tedbirlerin düzenlenmesi ve yürütülmesini kapsar.

Tanımlar

Madde 3 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Belgeli ihracat kredileri: Dahilde işleme izin belgesi ve/veya vergi resim harç istisnası belgesi kapsamında; ithalat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı amacıyla kullanılan kredileri,

b) Belgesiz ihracat kredileri: Herhangi bir belge ile bağlantılı olmaksızın ihracatın finansmanı amacıyla kullanılan kredileri,

c) Döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler: Vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılan hizmet ve faaliyetleri,

ç) Yerli firma: 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş ve vergi uygulamaları bakımından Türkiye’de tam mükellef olan firmaları,

d) Yerli imalatçı firma: 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kurulmuş, vergi uygulamaları bakımından Türkiye’de tam mükellef olan ve üretim faaliyetinde bulunan firmaları,

e) Grup firması: Ana ortaklığın doğrudan kendisi veya diğer grup firmaları veya iştirakleri vasıtasıyla; sermaye ve yönetim ilişkileri çerçevesinde asgari %50 oranında hisseye veya asgari %50 oranında oy hakkına veya yönetim kurulu üyelerinin asgari %50’sini seçme hakkına veya yönetim kurulu üyelerinin asgari %50’sine sahip olduğu işletmeyi,

f) İhracat: Bir malın yürürlükteki İhracat Mevzuatı ile Gümrük Mevzuatına uygun şekilde Türkiye Gümrük Bölgesi dışına veya serbest bölgelere çıkarılmasını veyahut Müsteşarlıkça ihracat olarak kabul edilecek sair çıkış ve işlemleri,

g) İhracat sayılan satış ve teslimler: İç piyasada satışı ihracat sayılan ve vergi, resim ve harç istisnası ile ithalatta gümrük muafiyetinden yararlandırılan satış ve teslimleri,

ğ) İhracat taahhüdü: Belgeli ve belgesiz ihracat kredileri, transit ticaretin finansmanında kullanılan krediler ile bunlarla ilgili işlemlerde, vergi, resim ve harç istisnasından yararlanmak amacıyla belirli tutarda döviz kazandırma veya ihracat gerçekleştirme yükümlülüğünü,

h) İhracat taahhüdünün gerçekleştirilmesi: Belgesiz ihracat kredilerinde, ihracı taahhüt edilen malın veya değerın yürürlükteki İhracat Mevzuatı ile Gümrük Mevzuatına uygun şekilde ihracatının yapılmasını; ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerde mal ve hizmet bedelinin tahsil edilmesini; transit ticaretin finansmanında kullanılan kredilerde ise, transit ticaret faaliyetiyle ilgili gelirin tahsil edilmesini,

ı) Müsteşarlık: Dış Ticaret Müsteşarlığını,

i) Taahhüde sayılabilecek döviz: İhracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin sonucunda bankalara satışı yapılan döviz ile mal ve hizmet bedeline sayılabilecek tahsil edilmiş diğer tutarları,

j) Vergi resim harç istisnası belgesi: İhracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılmasına imkan sağlayan Müsteşarlıkça düzenlenen belgeyi,

ifade eder.

İkinci Bölüm

Vergi, Resim ve Harç İstisnası

Vergi, resim ve harç istisnasının kapsamı

Madde 4 – (1) Vergi, resim ve harç istisnası kapsamında;

a) İhracat, ihracat sayılan satış ve teslimler, döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler ile transit ticaretin finansmanında kullanılmak kaydıyla bankalarca kullanılan her türlü sevk öncesi ve sevk sonrası krediler (Türk Eximbankın fon temini işlemleri, bu banka tarafından aracı bankalar vasıtasıyla kullanılan krediler ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca Türk Eximbanka açılan kısa vadeli senet reeskont kredileri ile Türk Parası

Kıymetini Koruma hakkındaki mevzuat uyarınca ihracat taahhüdüne bağlı olarak kullanılan altın kredileri dahil) ve firmaların sağladıkları prefinansmanlar ile bunların geri ödenmesi,

b) İhracatla ilgili işlem yapan bankaların (Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası dahil), faktoring şirketlerinin, sigorta şirketlerinin, noterlerin ve diğer kuruluşların ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerle ilgili olarak yapmış oldukları bütün hizmet ve muameleler (Türk Eximbankın ihracat kredi sigortası/garantisi ile ilgili işlemleri dahil) dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar ve kambiyo işlemleri,

c) Dahilde işleme rejimi kapsamında yapılan ithalat ve/veya yurt içi alımlar ile ilgili işlemler ve bunların finansmanı amacıyla kullanılan krediler,

ç) İhracat karşılığı yapılacak her türlü ödemeler, ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler, döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler ile transit ticaretle ilgili işlemler ve bu işlemler sebebiyle düzenlenen kağıtlar,

13/7/1956 tarihli ve 6802 sayılı Gider Vergisi Kanunu ile ihdas edilen Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinden, 1/7/1964 tarihli ve 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu ile ihdas edilen Damga Vergisinden, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanunu gereğince alınan harçlar ve diğer kanunlarda yer alan vergi, resim ve harçlar ile 12/9/1960 tarihli ve 80 sayılı Kanuna göre alınan hal rüsumundan müstesnadır.

(2) Dahilde işleme rejimi kapsamında yapılan ithalat ve/veya yurt içi alımlar, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılabilmesi için Müsteşarlıktan belge alınması zorunludur. Bu çerçevede kullanılan krediler ve uygulanan istisnalar belgeye kaydedilir. Bunun dışındaki hususlarda vergi, resim ve harç istisnası, ilgili kurum ve kuruluşlarca resen uygulanır ve herhangi bir belge ile irtibatlandırılmaz.

Belgesiz işlemler

Madde 5 – (1) Aşağıda yazılı işlemler ve bu işlemler sebebiyle düzenlenen kağıtlara (gümrük idarelerine verilen beyannameler dahil); ihracata ilişkin olduğunun tevsiki halinde işlem yapan kuruluşlarca resen vergi, resim ve harç istisnası uygulanır.

(2) Bu işlemler ve kağıtlar;

a) İhracat karşılığı yapılacak ödemeler (Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu çerçevesinde yapılan ödemelere ilişkin taahhütnameler ile temliknameler ve Sosyal Sigortalar Kurumu prim borçları ile genel bütçeli idarelere olan borçların mahsubu dahil),

- b) İhracattan doğan alacağın ihracatçı tarafından temliki,
- c) İhracat bağlantıları için düzenlenecek anlaşmalar,
- ç) Transit ticarete konu malın satın alınması ve satılması,
- d) Tedarik edildikleri şekliyle ihraç edilmek üzere mal alımı,

e) **(Değişik: R.G.- 23.10.2009-27385)** 4458 sayılı Gümrük Kanununun 131 inci maddesine istinaden ithalat vergilerinden tam muafiyet suretiyle geçici ithalat rejimine tabi ambalaj malzemesi ithali ile kati ihraç edilen mallara ait ambalaj malzemesinin geçici ihracı ve ithali,

f) Dahilde işleme izni kapsamında yapılan ithalat,

g) Vergi resim harç istisnası belgesi almak amacıyla proje formu ekinde verilecek taahhütnameler,

ğ) Yurt dışı ve uluslararası yurt içi ihaleler, yap-işlet modeli çerçevesinde yapılacak yatırım projelerine ilişkin sözleşme safhasından önceki teminat mektupları ile ilgili işlemler (teminat mektupları dahil) ve diğer işlemler ve bu konuda düzenlenen ihale kararları (Resen uygulanacak damga vergisi ve harç istisnası; ihale kararları, teminat mektupları ve bunlara ilişkin işlemler dışında kalan işlem ve kağıtlara uygulanmaz.)

ı) Gerçekleştirilen mamul ürün ihracatı karşılığı olarak bu ürünlerin üretiminde kullanılan girdilerin Toprak Mahsulleri Ofisinden veya T.C. Şeker Kurumunca tespit edilen şeker fabrikalarından alımıdır.

Belgeli işlemler

Madde 6 – (1) Aşağıda belirtilen ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler çerçevesinde vergi, resim ve harç istisnasından yararlanmak isteyen firmalar, Müsteşarlığa müracaat ederek dahilde işleme izin belgesi ve/veya vergi resim harç istisnası belgesi almak zorundadırlar. Belge müracaat tarihi ile belge tarihi arasında yapılan işlemlere istisna uygulanmaz. Ancak, bu süre içerisinde gerçekleştirilen hizmet ve faaliyetler taahhüde sayılır.

(2) İhracat işlemleri; dahilde işleme izin belgesi kapsamında ve bu belgenin geçerlilik süresi içerisinde, ihracat amaçlı olmak kaydıyla; yapılan ithalat ile yurt içinde hammadde, yardımcı madde, yarı mamul, mamul ve ambalaj malzemesi alımları ve bunlarla ilgili verilecek her türlü teminat mektupları ile diğer işlemlerdir.

(3) İhracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler;

a) **(Değişik: R.G.- 21.03.2012-28240)** Kalkınma Bakanlığınca yayımlanan cari yıl yatırım programında yer alan yatırımlardan ve Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı'nın bu programda yer almayan kamu yatırımlarından uluslararası ihaleye çıkarılanların (Yerli ve yabancı firmaların ayrı ayrı veya birlikte iştirakine açık olmak üzere) ihalesini kazanan veya yabancı para ile finanse edilenlerin yapımını üstlenen firmaların,

1) Yerli firma olması halinde, uluslararası ihalelerde tamamı üzerinden, yabancı para ile finanse edilenlerde ise yabancı paraya isabet eden oranda yapacakları hizmet ve faaliyetler ile yerli imalatçı firmaların, mükerrer olmamak kaydıyla bahse konu işte kullanılmak üzere bu işin yapımını yüklenen firmaya üreterek yapacakları mal ve malzeme ile hizmet satış ve teslimleri,

2) Yabancı firma olması halinde, yabancı firmanın bu işte kullanacağı mal ve malzemeyi üreten yerli imalatçı firmaların (iş taahhüt eden firmalar dahil) yapacakları satış ve teslimleri,

3) Yerli ve yabancı firmaların ortaklığı şeklinde olması halinde, yerli firmaya kendi faaliyeti oranında, yabancı firmaya ise bu bendin (2) numaralı alt bendi çerçevesinde yerli imalatçı firmaların üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

4) Bu bendin (1), (2) ve (3) numaralı alt bentleri çerçevesinde proje sahibi kamu kurumları ile bu projeleri üstlenen firmalara yapılacak teknik müşavirlik, mühendislik vb. hizmet satışları,

b) Savunma sanayii alanında,

1) Savunma Sanayii Müsteşarlığınca onaylanan savunma sanayii projelerini üstlenmiş yerli imalatçı firmaların üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

2) Savunma Sanayii Müsteşarlığınca savunma sanayii açısından önem arz ettiği belirtilen savunma araç ve gereçlerini üreten yerli imalatçı firmaların, ülkenin savunması ile ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

3) Bu bendin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinde belirtilen firmalara, yerli imalatçı firmaların üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

c) Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yer alan yatırım mallarını üreterek Yatırım Teşvik Belgesi sahibi yatırımcılara teslim eden yerli imalatçı firmaların yapacakları satış ve teslimleri,

ç) Yerli imalatçı firmaların, Müsteşarlıkça yayımlanan Tebliğ eki yatırım malları listesinde belirtilen malları üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

d) Yerli imalatçı firmaların, Yatırımlarda Devlet Yardımları Mevzuatı çerçevesinde CKD ithal edebilecek firmalara ithal edebilecekleri bu aksam ve parçaları üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

e) Kamu kurum ve kuruluşlarınca uluslararası ihaleye (sabit sermaye yatırımı nitelikli olanlar) çıkarılan, yatırım malına, sınai mamullere ve yazılım hizmetlerine yönelik ihaleleri kazanan yerli imalatçı firmaların üreterek yapacakları satış ve teslimleri,

f) Kamu kurum ve kuruluşlarınca yaptırılan uluslararası taşımalar ile bu kurum ve kuruluşlar tarafından uluslararası ihaleye çıkarılmış yurt içi taşımaları yüklenen yerli firmaların bu faaliyetleri,

g) Yurt dışına yönelik olarak gerçekleştirilecek müteahhitlik, müşavirlik, yazılım ve mühendislik hizmetleri gibi döviz kazandırıcı hizmet projeleri,

ğ) Uluslararası ikili veya çok taraflı anlaşma hükümlerine göre yurt içinde bulunan yabancı kuruluşların yurt dışından getirme imkanına sahip buldukları sınai mamulleri teslim eden yerli imalatçı firmalar ile uluslararası kuruluşlar, yabancı ülke temsilcilikleri ve kuruluşlarına ait tesislerin yapımını ve onarımını üstlenen müteahhit firmaların faaliyet ve teslimleri,

h) Yabancı uyruklulara (diplomatik temsilcilikler ve mensupları dahil), turistlere veya yurt dışında çalışan Türk vatandaşlarına ülkemizde buldukları sürede, bedelleri yurt dışındaki sağlık ve sigorta kuruluşlarından tahsil edilmek kaydıyla döviz karşılığı verilecek sağlık hizmetleri,

ı) Yerli firmalarca, ihracat ürünlerimizin pazarlanması amacıyla yurt dışında mağaza açılması veya işletilmesi,

i) Yap-İşlet Modeli çerçevesinde yapılacak yatırım projelerini üstlenen yerli firmaların yapacakları hizmet ve faaliyetleri,

j) Kamu kurum ve kuruluşlarınca uluslararası ihaleye çıkarılan maden havzalarından rüdvans karşılığında maden çıkarımı ve işletmesi ile ilgili üretim faaliyetleri,

k) Uluslararası taşımacılıktan döviz olarak kazanılan navlun bedellerinin yurda getirilmesi kaydıyla kara, deniz veya hava ulaştırma hizmet ve faaliyetleri,

l) Turizm müesseseleri ile seyahat acentelerinin yurt içindeki ve yurt dışındaki turizm faaliyetleri sırasında yaptıkları döviz karşılığı hizmet satışları,

m) Bedelleri döviz olarak alınmak kaydıyla yurt dışında yerleşik firmalar adına garanti kapsamında gerçekleştirilen bakım ve onarım hizmetiyle, yabancı bandıralı gemi, uçak veya tırların bakımı ve onarımı ile bunlara yapılan mal (yakıt ve madeni yağlar hariç) ve hizmet satışları,

n) Yurt içinde yerleşik haber ajanslarınca, yurt dışındaki yayın organlarına görüntülü veya görüntüsüz haber satışlarıdır.

(4) Bu maddede belirtilen ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerden, 5035 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanununun 28 inci maddesi ile eklenen 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun ek-2 nci maddesi ve aynı Kanununun 33 üncü maddesi ile eklenen 492 sayılı Harçlar Kanununun ek-1 inci maddesine istinaden yayımlanan Döviz Kazandırıcı Faaliyetlerde Damga Vergisi ve Harç İstisnası Uygulaması Hakkında Tebliğde yer almayanları, damga vergisi ve harç istisnasından yararlandırılmaz.

Üçüncü Bölüm

Vergi Resim Harç İstisnası Belgesi

Müracaatların değerlendirilmesi ve belge düzenlenmesi

Madde 7 – (1) Firmaların, vergi resim harç istisnası belgesi almak üzere ek-1’de belirtilen bilgi ve belgelerle birlikte Müsteşarlığa müracaat etmeleri gerekir. Firmalar tarafından ibraz edilen bilgi ve belgeler, aksi sabit oluncaya kadar doğru olarak kabul edilir. Müsteşarlıkça, ek-1’de belirtilen bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda vergi resim harç istisnası belgesi düzenlenebilir. Belge düzenlenmesi durumunda, düzenlenen belgelerin bir nüshası ilgili Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası şubesine, bir nüshası ise firmaya gönderilir.

(2) Vergi resim harç istisnası belgeleri ithal hakkı içermediğinden, ithalata mesnet teşkil etmez.

Belge süresi ve ek süreler

Madde 8 – (1) (Değişik: R.G.- 30.01.2010-27478) Vergi resim harç istisnası belgelerinin süreleri azami 24 (yirmidört) aydır. Ancak, yurt dışı ve yurt içi müteahhitlik hizmetleri, savunma sanayii projeleri (Bu Tebliğin 6 ncı maddesinin (3) numaralı fıkrasının (b) bendinin (2) ve (3) numaralı alt bentleri dahil) ile yurt dışında mağaza açılması ve işletilmesine ilişkin belgelerin süresi proje süresi kadar, Türk Eximbank tarafından proje bazında kullanılan orta ve uzun vadeli kredilere ilişkin belgelerde ise belge süresi vade süresine paralel olarak tespit edilebilir. Ayrıca, yap-işlet modeli çerçevesinde düzenlenen belgelerin süresi yatırım projesi süresi kadardır.

(2) Süre başlangıcı, vergi resim harç istisnası belgesinin tarihidir. Ayrıca, belge kapsamında ilk istisnanın uygulandığı tarihe kadar azami 3 (üç) ay olmak üzere vergi resim harç istisnası belgesi süresi uzatılabilir.

(3) Yurt dışı ve yurt içi müteahhitlik hizmetleri ile savunma sanayii projelerine (Bu Tebliğin 6 ncı maddesinin (3) numaralı fıkrasının (b) bendinin (2) ve (3) numaralı alt bentleri dahil) ilişkin belgelere ihale makamının, yurt dışında mağaza açılması ve işletilmesi projelerine ise Türk Eximbankın uygun görüşü alınarak belge konusu iş tamamlanıncaya kadar ek süre verilebilir. Belge süresi bitiminden sonra yapılan süre uzatımları, belge bitim tarihinden itibaren hüküm ihtiva eder.

(4) Ayrıca, gerekli bilgi ve belgelerle Müsteşarlığa müracaat edilmesi halinde, belge süresinin bitimini müteakip belge konusu işin tasfiyesine yönelik hukuki ve mali işlemler sonuçlanıncaya kadar belge süresinin uzatılması kaydıyla, istisna uygulamasına devam edilir. Ancak, bu durum kredi vadesinin uzatılması anlamına gelmez. Nakdi kredilerde kredi süresi, bu süre ile paralel olarak uzatılmaz ve kredi tasfiye edilememiş ise süreyi aşan zaman diliminde istisna uygulanmaz.

Belgenin revizesi

Madde 9 – (1) Vergi resim harç istisnası belgeleri, ilgili firmanın müracaatına istinaden belge ihracat taahhüdü kapatılıncaya kadar Müsteşarlıkça revize edilebilir.

İhracat taahhüdünün kapatılması

Madde 10 – (1) Vergi resim harç istisnası belgelerine ilişkin ihracat taahhütleri; belge süresi sonundan itibaren 3 (üç) ay içerisinde gerekli bilgi ve belgelerle müracaat edilmesi kaydıyla, Müsteşarlığın uygun görüşüne istinaden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca belirlenen usuller çerçevesinde, anılan Bankanın ilgili şubesi tarafından kapatılır. Kapatma işlemi Müsteşarlığa, firmaya ve ilgili vergi dairesine bildirilir.

(2) İhracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler kapsamında düzenlenen belgelerin ihracat taahhütlerinin kapatılmasında Katma Değer Vergisi hariç satış fiyatı esas alınır.

(3) Belge ihracat taahhütleri kapatılırken, döviz karşılığı yapılan ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerde satış ve/veya teslimat belgesi ile döviz alım belgesinin, Yeni Türk Lirası karşılığı yapılan ihracat sayılan satış ve teslimlerde ise satış ve/veya teslimat belgesinin ibrazı aranır. Ayrıca, Yeni Türk Lirası karşılığı yapılan ihracat sayılan satış ve teslimlere ilişkin düzenlenen vergi resim harç istisnası belgelerinde satış ve/veya teslimat belgesinin düzenlendiği tarihteki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz satış kuru esas alınır.

Dördüncü Bölüm

Belgeli İhracat Kredilerinde Vergi, Resim ve Harç İstisnası

Vergi, resim ve harç istisnasının süresi

Madde 11 – (1) Belgeli ihracat kredilerinin vergi, resim ve harç istisnasından yararlanma süresi, Müsteşarlıkça düzenlenecek dahilde işleme izin belgesi ve/veya vergi resim harç istisnası belgesi süresi (ek süreler dahil) kadardır.

Vergi, resim ve harç istisnasının kapsamı

Madde 12 – (1) Taahhüt edilen ihracat gerçekleştirilmeden kredi riskinin kapatılması, ihracat taahhüdünü ortadan kaldırmaz.

(2) İhracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanında kullanılan krediler için vergi resim harç istisnası belgesinin; ihracat ve ihracat sayılan satış ve teslimlere yönelik gümrük muafiyetli mal ithali için ithalatın finansmanında kullanılan kredilerde ise dahilde işleme izin belgesinin düzenlenmesi gerekir. Dahilde işleme izin belgesi ve/veya vergi resim harç istisnası belgesinin düzenlenmesinden önce veya belge süresinden sonra, belgeyle ilgili yapılan işlemlere istisna uygulanmaz.

(3) Belge kapsamında aynı anda kullanılacak kredilerin toplamı, belgede kayıtlı ihracat taahhüdünü, kredilerin adet (gün x kredi tutarı) toplamı ise belgede kayıtlı taahhüt tutarı ile belge süresinin çarpımı sonucu bulunacak adet toplamını aşamaz. Döviz kredisinin döviz olarak kullanılabilmesi halinde ise, kullanılan kredi tutarı taahhüdün %75'ini geçemez. Bu durumda, ihracat taahhüdünün tamamının gerçekleştirilmiş olması zorunludur.

(4) Belge konusu faaliyetle ilgili olarak düzenlenen garanti ve teminat mektupları, dahilde işleme izin belgesi kapsamındaki ithalata ilişkin gümrük idarelerine hitaben düzenlenen teminat mektupları, ithalat akreditifinin açılması sırasında düzenlenen genel kredi sözleşmeleri ile yurt içinden mal alımına ilişkin teminat ve garantiler, belge kapsamında kullanılan kredilerin teminatı için düzenlenen garanti ve teminat mektupları ile Kambiyo Mevzuatı hükümleri saklı kalmak kaydıyla ihracat alacağının ihracatçı tarafından kredi veren veya ihracat kredi sigortası/garantisi yapan kuruluşa temlikine ilişkin temliknameler; teminat hükmünde olduğundan, herhangi bir limite bağlı olmaksızın vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılır.

(5) Ancak, belge kapsamında yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinde, işin yapıldığı ülkeye üçüncü ülkeden mal sevkiyatına ilişkin açılan akreditiflerde, belgede kayıtlı ihracat taahhüdü aşılamaz.

İhracat taahhüdünün kapatılması

Madde 13 – (1) Vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılan belgeli ihracat kredilerinin ihracat taahhütleri, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerden elde edilen ve belgede taahhüt edilen gelirlerle kapatılır. Ancak, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerde (aynı holding veya grup bünyesinde yer alan pazarlama şirketleri vasıtasıyla yapılan satışlar hariç) aracı ihracatçı kabul edilmez.

(2) Bu çerçevede, vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılan belgeli ihracat kredilerinin ihracat taahhüdünün kapatılması işlemi;

a) İhracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanında kullanılan kredilerde, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca vergi resim harç istisnası belgesinin,

b) İhracat ve ihracat sayılan satış ve teslimlere yönelik gümrük muafiyetli mal ithali için düzenlenen dahilde işleme izin belgesi kapsamındaki ithalatın finansmanında kullanılan kredilerde ise, İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliklerince dahilde işleme izin belgesinin,

ihracat taahhüdünün kapatıldığını gösteren taahhüt kapatma bildirim yazılarına istinaden, ilgili banka tarafından sonuçlandırılır.

(3) Vergi resim harç istisnası belgesi kapsamında kullanılan kredinin belge ihracat taahhüdünden az kullanılmış olması halinde, kullanılan krediye tekabül eden tutarın gerçekleştirilmesi yanında, kredi işlemleri dışında vergi, resim ve harç istisnasından yararlanılmış ise, belgede kayıtlı ihracat taahhüdü ile kullanılan kredi tutarı arasındaki farkın asgari %10'u tutarında taahhüdün gerçekleştirilmesi gerekir. Bu tutar, kredi dışındaki işlemler için yararlandırılan vergi, resim ve harç istisnaları toplamından az olamaz. Kredi kullanılmaması durumunda ise, yararlandırılan vergi, resim ve harç istisnası toplamının altında kalmamak kaydıyla belgede kayıtlı ihracat taahhüdünün %10'unun gerçekleştirilmesi gerekir.

(4) Belgeli ihracatta uygulanan istisnalar; her işlem için sıra numarası, tarihi, kredi miktarı (döviz olarak kullanılan döviz kredilerinde düşüm 1/3 fazlası ile yapılır) ve bakiye kısım belirtilerek dahilde işleme izin belgesi veya vergi resim harç istisnası belgesine kaydedilir ve uygulanan vergi, resim ve harç istisnaları, istisnayı uygulayan kurum ve kuruluşlarca ilgilinin bağlı bulunduğu vergi dairesine bildirilir.

Beşinci Bölüm

Belgesiz İhracat Kredileri, Transit Ticaret İşlemleri ile Transit Ticaretin Finansmanında Kullanılan Kredilerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası

Vergi, resim ve harç istisnasının süresi ve ek süreler

Madde 14 – (1) (Değişik: R.G.- 30.01.2010-27478) Belgesiz ihracat kredilerinin, vergi, resim ve harç istisnasından yararlanma süresi 24 (yirmidört) aydır. Ayrıca, ilgili firma tarafından taahhüt edilen ihracatın %50'sinin gerçekleştirildiğinin tevsiki kaydıyla, krediye ilişkin taahhüt süresi ilgili banka tarafından 6 (altı) ay uzatılır. Gemi inşa ve ihracının finansmanı amacıyla kullanılan kredilerde (hazır gemi hariç) ise gemi inşa faaliyetinin %50'sinin tamamlandığının Deniz Ticaret Odasından alınan ekspertiz raporuyla tevsiki kaydıyla, krediye ilişkin taahhüt süresi ilgili banka tarafından 6 (altı) ay uzatılır.

(2) Transit ticarete konu malın satın alınması ve satılması ile transit ticaretin finansmanında kullanılan kredilerin, vergi, resim ve harç istisnasından yararlanma süresi transit ticaret alış bedelinin transfer tarihinden itibaren 18 (on sekiz) aydır.

Vergi, resim ve harç istisnasının kapsamı

Madde 15 – (1) Belgesiz ihracat kredileri, kredi vadesinin 14 üncü ve 17 nci maddelerde belirtilen süreler içerisinde kalması kaydıyla, vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılır. Bu sürelerin aşılması durumunda, aşılan süre içerisinde tahakkuk eden vergi, resim ve harçlara istisna uygulanmaz.

(2) Taahhüt edilen ihracat gerçekleştirilmeden kredi riskinin kapatılması, ihracat taahhüdünü ortadan kaldırmaz. Transit ticaretle ilgili işlemlerde ise transit ticaret satış bedeli tahsil edilmeden kredi riskinin kapatılması, ihracat taahhüdünü ortadan kaldırmaz.

(3) Kredi vadesi, krediye ilişkin taahhüt süresine paralel olarak ilgili banka tarafından uzatılabilir. Vadenin uzatılmaması veya orijinal kredi vadesinin kısa olması sebebiyle kredi riskinin (1) numaralı fıkrada belirtilen sürelerden önce kapatılması halinde ise, bu süreler içinde yapılan işlemler istisnadan yararlandırılır ve gerçekleştirilen ihracat taahhüde sayılır. Belgesiz ihracat kredileri ile ilgili olarak alınan gayri nakdi krediler herhangi bir limite bağlı olmaksızın vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılır.

(4) Alış ve satış bedelleri arasında aleyhte farkın olduğu transit ticaret işlemlerinde, aleyhte farka tekabül eden kısma istisna uygulanmaz.

İhracat taahhüdünün kapatılması

Madde 16 – (1) Belgesiz ihracat kredilerine ilişkin ihracat taahhütleri; Müsteşarlığın uygun görüşüne istinaden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının belirlenen usuller çerçevesinde, krediyi kullanan firma ve/veya krediyi kullanan firmanın grup firmaları tarafından gerçekleştirilen ihracatı tevsik eden gümrük beyannamelerine istinaden ilgili banka tarafından kapatılır.

(2) İmalatçı ihracatçı firmalar, taahhüt ettikleri ihracatı bizzat ve/veya krediyi kullanan firmanın grup firmaları aracılığıyla yapabilecekleri gibi Müsteşarlıktan izin almadan başka bir ihracatçı aracılığıyla yapabilirler. Bu firmaların üretim tesislerinin başka bir firmaya kiralanmış veya devredilmiş olması halinde ise, imalatçı ihracatçı firmaların kullandıkları kredilerin taahhütleri üretim tesisini kiralamış veya devralmış olan firma tarafından gerçekleştirilen ihracat ile kapatılabilir.

(3) İmalatçı olmayan ihracatçı firmaların kullandıkları kredilerin taahhütleri, Dış Ticaret Sermaye Şirketleri ile Sektörel Dış Ticaret Şirketleri tarafından gerçekleştirilen ihracat hariç olmak üzere, aracı ihracatçı firmalar tarafından gerçekleştirilen ihracat ile kapatılamaz. Sektörel Dış Ticaret Şirketleri tarafından kullanılan kredilerin taahhütleri ise şirket ortağı olan imalatçı ihracatçı firmalar tarafından gerçekleştirilen ihracat ile kapatılabilir.

(4) Dahilde işleme izin belgesi kapsamında ithalatın finansmanı amacıyla döviz kredisi kullanılmış olması halinde; üzerinde dahilde işleme izin belgesi sayısı ve/veya satır kodu kayıtlı olan gümrük beyannamesi konusu ihracatın, ithalat bedelinin transferinde kullanılan kredinin 1/3 fazlasına faiz ve komisyonlar ile varsa diğer masrafların ilavesiyle bulunacak tutarına tekabül eden kısmı, belgesiz ihracat kredisinin ihracat taahhüdüne sayılmaz.

(5) İlgili banka tarafından, kullanılabilecekleri kredilere ilişkin ihracat taahhüdü hesaplanırken (Yeni Türk Lirası ihracat kredileri hariç), ana para ile birlikte faiz, komisyon ve diğer masraflar da hesaplama dahil edilir.

(6) Vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılan transit ticaret işlemleri ile transit ticaretin finansmanında kullanılan kredilerin ihracat taahhütleri transit ticaret faaliyetinden elde edilen gelirlerle kapatılır.

(7) Vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılan transit ticarete ilişkin taahhüt kapatma işlemleri istisnayı uygulayan banka tarafından sonuçlandırılır.

(8) İhracat taahhüdünün kapatılması için ilgililerce, transit ticaret alış bedelinin transfer tarihinden itibaren en geç 18 (on sekiz) ay içinde alış ve satışa ilişkin faturalar ile satış bedelinin tahsil edildiğini gösterir belgenin

(döviz alım belgesi veya satış bedelinin ilgilinin hesabına alındığına dair banka yazısı) istisnayı uygulayan bankaya ibrazı gerekir.

(9) Transit ticaretin finansmanı için kullanılan kredilere ilişkin ihracat taahhüdü hesaplanırken (Yeni Türk Lirası olarak kullanılan krediler hariç) ana para ile birlikte faiz, komisyon ve diğer masraflar da hesaplamaaya dahil edilir.

(10) Taahhüt kapatma sırasında transfer edilen transit ticaret alış bedelinin, tahsil edilen satış bedelinden fazla olması halinde eksik tahsil edilen oranda uygulanan istisnaların tahsili için kapatmayı yapan bankaca gerekli işlem yapılır.

Altıncı Bölüm

Genel Hükümler

Mücbir sebep ve fevkalade haller

Madde 17 – (1) Aşağıda belirtilen mücbir sebep ve fevkalade hallerin vergi resim harç istisnası belgesi ve belgesiz ihracat kredilerinin süresi içinde vukuu halinde, ihracat süresi (ek süre dahil) bitim tarihinden itibaren 8 inci ve 14 üncü maddelerde belirtilen sürelerle ilave olarak ek süre verilebilir;

a) Deprem, sel, don, fırtına, kasırga vb. tabii afetler ve yangın (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı veya Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı İl Müdürlükleri, İtfaiye Müdürlükleri veya ilgili diğer kurumlardan alınacak yazı ile),

b) Yükümlü firmanın faaliyetinin kamu otoritelerince kısıtlanması veya durdurulması (firma faaliyetini durduran kamu kurumundan alınacak yazı ile),

c) Grev ve lokavt (İl Çalışma Müdürlüklerinden alınacak yazı ile),

ç) Ülkemiz veya ithalatçı ülkede Devletçe konulan yasaklar ile harp ve abluka hali,

d) Yükümlü firmanın iflası ya da konkordato ilan etmiş olması (Mahkeme Kararı ile),

e) Şahıs firmalarında firma sahibinin ölümü,

f) Karşılığı ihracat süresi içerisinde yerine getirilmediği için prefinansman hükümlerine tabi hale gelen peşin döviz ile ilgili ihracatın yapılamaması (ithalatçı firmadan ihracatın belirlenen süreden daha geç yapılmasının istenildiğine dair alınan yazı veya diğer haklı sebeplere ilişkin bilgi ve belge ile).

(2) Firmaların mücbir sebep ve fevkalade hallerden yararlanabilmesi için; vergi resim harç istisnası belgesi kapsamında en geç belge süresi sonundan itibaren 3 (üç) ay içerisinde Müsteşarlığa, belgesiz ihracat kredisi kapsamında ise en geç kredinin istisnadan yararlanma süresinin sonunu takip eden 1 (bir) ay içerisinde ilgili bankaya müracaat etmeleri gerekir. Belirtilen süreler dışında yapılan müracaatlar değerlendirilmez.

(3) Bu maddenin (1) numaralı fıkrasının (ç) bendindeki mücbir sebep ve fevkalade haller Müsteşarlıkça, diğer bentlerdeki mücbir sebep ve fevkalade haller ise, ilgili banka tarafından belirlenir.

(4) İlgili bankaca krediye ilişkin ihracat taahhüdü süresi, mücbir sebep ve fevkalade hale ilişkin ilgili kamu kurumundan alınacak belgede belirtilen süreler dikkate alınarak ve 1 (bir) yılı geçmemek üzere uzatılabilir. 1 (bir) yılı aşan süre talepleri ise, ilgili bankanın onayı olması halinde Müsteşarlığın uygun görüşü alınmak suretiyle sonuçlandırılır.

(5) Bu maddenin (1) numaralı fıkrasında belirtilen mücbir sebep ve fevkalade haller yalnız süre uzatımlarında dikkate alınır, ihracat taahhüdünü ortadan kaldırmaz.

(6) Vergi resim harç istisnası belgesi ve belgesiz ihracat kredisi kapsamında mücbir sebep ve fevkalade hallere istinaden ek süre verilmesi halinde, bu ek süreler içinde yapılan işlemler taahhüde sayılır ve vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılır.

Vergi resim harç istisnası belgesinin iptali

Madde 18 – (1) Vergi resim harç istisnası belgesi, ilgili firmanın talebi üzerine Müsteşarlıkça iptal edilir.

(2) Bu Tebliğ ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının ilgili genelgeleri hükümlerine uyulmadığının, vergi resim harç istisnası belgesinin düzenlenmesi ve revizesi için ibraz edilen bilgi ve belgeler ile belge kapsamında yapılan işlemlerin gerçek dışı olduğunun ve ilgili belge üzerinde tahrifat yapıldığının tespiti halinde; ilgili belge Müsteşarlıkça iptal edilir ve ilgililer hakkında kanuni işlem yapılır.

(3) Ayrıca, vergi resim harç istisnası belgesi ihracat taahhüdünün kapatılması için bu Tebliğin 10 uncu maddesinde belirtilen sürede ilgili Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası şubesine müracaat edilmemesi halinde, bu hususun anılan Banka tarafından Müsteşarlığa bildirilmesini müteakip, belge Müsteşarlıkça iptal edilir.

(4) İptal edilen belge kapsamında uygulanan istisnaların 19 uncu madde hükmü çerçevesinde tahsili için iptal işlemi, ilgili Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası şubesi ile vergi dairesine bildirilir.

Müeyyide

Madde 19 – (1) Bu Tebliğe istinaden uygulanan istisnaların gerçekleştirilmeyen ihracat taahhüdüne tekabül eden kısımları, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

(2) Vergi resim harç istisnası belgesinin iptal edilmesi halinde; belge kapsamında uygulanan istisnalar, 213 sayılı Kanun ve 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

(3) Kapatma esnasında ibraz edilen bilgi ve belgelerin gerçek dışı olduğunun anlaşılması durumunda, bu belge kapsamı ihracat, transit ticaret, ihracat sayılan satış ve teslim veya döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyete tekabül eden istisnalar (1) numaralı fıkra hükümleri çerçevesinde geri alınır ve ilgililer hakkında kanuni işlem yapılır. İnceleme veya soruşturma sonucunda sahtecilik veya tahrifat fiili sabit olan belge sahibi firma adına 1 (bir) yıl süreyle vergi resim harç istisnası belgesi düzenlenmez.

(4) Bu Tebliğ ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının ilgili genelgelerine uymayan, yanlış işlem yapan, belgelerin ilgiliye ait orijinal nüshasına gerekli meşruhatı kaydetmeden işlem yapan, yanıltıcı bilgi veren ve bu nedenlerden dolayı vergi kaybına veya verginin tahsilinde gecikmelere sebep olan kişiler, asıl borçludan alınamayan alacağın ödenmesinden müştereken ve müteselsilen sorumludur. Bu çerçevede amme alacağı, gecikme süresi de dikkate alınarak 213 sayılı Kanun ve 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsil edilir.

Denetim

Madde 20 – (1) Müsteşarlık, bu Tebliğe belirtilen tedbirlerin uygulanmasına ilişkin her türlü denetimi ve düzenlemeyi yapabilir, ilgili firma, kamu kurum ve kuruluşları ile bankalardan bilgi ve belge isteyebilir ve gerekli önlemleri alabilir.

(2) Vergi, resim ve harç istisnaları ile ilgili işlemler; ihracatla ilgili işlem yapan tüm kamu kurum ve kuruluşları, bankalar (Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası dahil), faktoring şirketleri, sigorta şirketleri, noterler ve diğer kuruluşlar tarafından bu Tebliğ hükümleri ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası genelgelerinde yer alan esaslar dahilinde yürütülür.

Yedinci Bölüm

Çeşitli Hükümler

Yetki

Madde 21 – (1) Müsteşarlık, bu Tebliğin uygulanmasına ilişkin izin ve talimat vermeye, özel ve zorunlu durumları inceleyip sonuçlandırmaya ve uygulamada ortaya çıkacak ihtilafları idari yoldan çözümlenmeye yetkilidir.

(2) Ayrıca, bu Tebliğ ile ilgili olarak Müsteşarlığın uygun görüşüne istinaden Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca bankalara gönderilen genelgeler bu Tebliğ kapsamında değerlendirilir.

(3) Müsteşarlık, vergi resim harç istisnası belgesine yönelik olarak tesis edilen iptal işlemlerini (müeyyidenin tahsil edilmediğinin tespiti kaydıyla) geri almaya yetkilidir.

Uygulama

Madde 22 – (1) Bu Tebliğin yayımı tarihinden önceki mevzuat hükümlerine göre kullanılan belgesiz ihracat kredileri, transit ticaretin finansmanında kullanılan krediler ve düzenlenen dahilde işleme izin belgeleri ile vergi resim harç istisnası belgeleri kendi mevzuat hükümlerine tabidir. Ancak, henüz ihracat taahhüdü kapatılmamış belgeler ile transit ticaretin finansmanında kullanılan krediler ve belgesiz ihracat kredilerine bu Tebliğin lehe olan hükümleri uygulanabilir.

Geçici Madde 1- (Değişik: R.G.- 30.01.2010-27478) (1) 31/12/1999 tarihli ve 23923 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 23/12/1999 tarihli ve 99/13812 sayılı İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Karar’a göre düzenlenen ve 29/12/2009 tarihi itibarıyla süreleri dolmamış olan Vergi Resim Harç İstisnası Belgeleri için Dış Ticaret Müsteşarlığına müracaat edilmesi halinde belge süresi 24 (yirmidört) aya kadar revize edilebilir.

(2) 31/12/1999 tarihli ve 23923 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 23/12/1999 tarihli ve 99/13812 sayılı İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Karar’a göre düzenlenen ve 29/12/2009 tarihi itibarıyla süreleri dolmamış belgesiz ihracat kredilerinin vergi, resim ve harç istisnasından yararlanma süresi ilgili kuruluşlarca resen 24 (yirmidört) ay olarak revize edilebilir.

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

Madde 23 – (1) 14/1/2000 tarihli ve 23933 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İhracat 2000/1 sayılı İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkında Tebliğ, ek ve değişiklikleri ile birlikte yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 24 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 25 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Dış Ticaret Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan yürütür.

4. KKDF’ye İlişkin İç Genelgeler

4.1. 2000/YB-25 Sayılı sayılı (Dahilde İşleme İzin Belgesi ve Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgeleri Hakkında) Genelge⁴⁵⁹ (ilgili bölümleri)

2- Vergi İstisnası

2.1- Genel Esaslar

Tebliğ uygulamasında vergi istisnası, vergi mevzuatına göre damga vergisi, harç ve BSMV gibi mali mükellefiyetleri doğuran olayın vukuuna rağmen bunların tahsilinin ihracat taahhüdünün yerine getirilmesi şartına bağlı olarak ertelenmesini, bu şartın gerçekleşmesi oranında terkinini; gerçekleşmeme oranında, ertelemenin yapıldığı tarihten itibaren ilgili mevzuatındaki esas ve usullere göre tahsilini ifade eder.

Yerine getirilen ihracat taahhüdü;

- mal ihracında, İhracat Rejim Kararı ve Yönetmeliği çerçevesinde yapılacak ihracattır.

- hizmet ihracında, VRHİB’ye bağlanmış TPKK hakkındaki 32 sayılı Kararın.11.maddesinde belirtilen ve faaliyetlerden elde edilip banka ve özel finans kurumlarına satılan döviz tutarıdır.

- ihraç sayılan satış ve teslimlerde, VRHİB veya DİİB’ye bağlanmış olup yurt içinde yapılacak satış ve teslimler karşılığında Türk Lirası olarak elde edilen hakedişlerin döviz karşılığıdır.

Aşağıdaki işlemler vergi istisnasından yararlanır.

---

⁴⁵⁹ Merkez Bankasının 26.06.2013

2.1.1. Mal ihracında, belge alınmış olsun veya olmasın yapılan ihracat faaliyetleri,

2.1.2. İhracat sayılan satış ve teslimlerde, VRHİB ya da DİİB tarihinden başlayarak belge süresi sonuna kadar belge konusuyla ilgili satış ve teslim faaliyetleri,

2.1.3. Hizmet ihracında, VRHİB tarihinden başlayarak belge süresinin bitimine kadar belge konusu hizmet faaliyetleriyle ilgili olarak resmi ve özel kurumlarda yapılan işlemler ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlar,

yurt dışındaki işleriyle ilgili olarak görünmeyen işlemlere ilişkin hükümlere göre yurt dışına yapılacak transferler,

2.1.4. Yurtdışı ihaleler ile yurtiçi uluslararası kamu ihalelerine, yabancı para ile finanse edilen kamu yatırımları ihalesine, iştirak edebilmek için düzenlenen (geçici) teminat mektupları ve bu mektuplara ilişkin işlemler ile sözleşme safhasından önceki diğer kağıtlar ve işlemlere, sözleşmeden önce düzenlenen kati teminat mektuplarına bu işle ilgili olduğunun tevsiki kaydıyla herhangi bir belge aranmaksızın istisna uygulanır.

İhalenin kazanılmamış olması halinde geçici teminat mektupları ve bunlara ilişkin işlemler için istisna edilen vergiler tahsil edilmez.

Sözleşmeden sonraki avans teminat mektubu ile diğer işlemlere (örneğin kati teminat mektubuna tahakkuk ettirilecek dönem komisyonundan dolayı doğacak olan BSMV'ye) istisna uygulanabilmesi için belge ibrazı gerekir.

Yap-işlet modeli çerçevesinde yapılacak yatırım projeleri ile ilgili olarak yatırımcı ile bu yatırımın yapılmasını öngören idare arasında, işin proje safhası da dahil olmak üzere yatırımın başlamasından bitimine kadar geçecek süre içerisinde yapılacak işlemler ve bu işlemler sebebiyle düzenlenen kağıtlara, belge alınmış olması kaydıyla, vergi istisnası uygulanacaktır.

2.1.5. Faktoring şirketlerine, Türk Eximbank'a temlik edilen ihracat bedelleri ile ilgili olarak ihracatçıya yapılan ödemeler ve temlike ilişkin işlemler, **2.1.6.** Özel finans kurumlarının belgesiz olarak ihracatın finansmanı amacıyla doğrudan ihracatçıya veya imalatçı ihracatçıya emtia teminine yönelik olarak Türk Lirası veya döviz borçlandırıp TRL kullanılan fonların da ihracatın finansmanı amacıyla kullanılan kredi gibi mütalaa edilerek, bu tür kredilerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlar,

2.1.7. Yapılacak ihracat bağlantıları için düzenlenecek anlaşmalar ve bu konuda alınacak teminat mektupları ile ilgili işlemler ve bu işlemler sebebiyle düzenlenen kağıtlar,

2.1.8. Mal ihracı karşılığı Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonundan yapılacak parasal teşvik ödemeleri için verilecek teminat mektupları ve temliknameler ile ihracatta KDV iadesine ilişkin düzenlenecek kağıtlar, (KDV iadesinin mükellefin veya mükellefe ihraç edilen malı teslim edenlerin vergi borcuna mahsubu dahil)

İhraç sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı işlemler kapsamında düzenlenen (DİİB ve VRHİB) faturalara ait KDV iadesiyle ilgili yapılan işlemlere ve düzenlenen kağıtlara ve vergi dairesine verilen teminat mektuplarına istisna uygulanmaz.

2.1.9. İkili anlaşmalar çerçevesinde ihracat karşılığı yapılan senet ödemelerine ilişkin işlemler,

2.1.10. Tedarik edildiği şekliyle ihraç edilmek üzere satın alınan mallarla ilgili sözleşme, işlemler ve ihracatçı firmaların lehlerine tesis edilen ihracat akreditifleri ile (peşin döviz hariç) diğer ödeme şekillerine göre yapılan ihracat bedellerinin ihracatçıya mal teslim eden imalatçı firmalara temlikine ilişkin işlemler

Bu işlemlere, vergi istisnası uygulanabilmesi için,

- a) Yapılan temlikin ihracat maksadıyla alınan mal bedeline ilişkin olması,
  - b) İmalatçıdan alınan malın, ihracatçı tarafından alındığı şekliyle ihraç edilmiş olması,
- şarttır.

Bu malların ihraç edildiği hususu istisnayı uygulayan bankaya, GB ve gümrük onaylı fatura ile belgelenecektir.

İhracatın yapıldığının işlem tarihinden itibaren en geç 1 yıl içinde tevsik edilmemesi halinde uygulanan istisnalara müeyyide uygulanmasını teminen firmanın bağlı olduğu vergi dairesine ihbar edilecektir.

2.1.11. DİİB kapsamında yapılacak ithal işlemleri ve bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenen kağıtlar, transfer işlemleri, ithalat akreditifinin açılması sırasında düzenlenen GKS, yurt dışına verilen garanti ve teminat mektupları, gümrük muafiyetli ithalat için gümrüklere verilmek üzere bankalarca belge süresi içinde düzenlenen teminat mektupları, dahilde mal alımına ilişkin teminat ve garantiler, (Belge süresi sona ermiş olsa bile ihracat taahhüdü kapatılıncaya kadar istisna devam eder.)

2.1.12. Transit ticaret ile ilgili tüm alım ve satım işlemlerine (teminat mektubu dahil) ilişkin düzenlenen kağıtlar,

2.1.13. VRHİB'ye bağlanmış yurt dışı müteahhitlik hizmetleri kapsamında üçüncü ülkeden işin yürütüldüğü ülkeye yapılacak mal, malzeme ve teçhizat sevkiyatı ile ilgili işlemler, akreditifler, transferler, bunlara ilişkin teminat ve garantiler, (Belge taahhüdü ile sınırlı olmak kaydıyla)

2.1.14. VRHİB kapsamında gümrük hattı dışı eşya satış mağazalarının yurt dışından satın alacakları mala ilişkin akreditif, transfer işlemleri ve bunlara ait teminatlar ve garantiler (Belgedeki taahhüdü geçmemek kaydı ile), istisnadan yararlandırılır.

Ancak, gümrük hattı dışı eşya satış mağazaları ve depolarda bulunan eşyanın yanma, çalınma, eksilme gibi sebeplerle ziyaa uğratılması, mağaza üstü reklam satış standı ihalesi ve depo kira teminat farkı gibi sebeplerle verilen teminat mektuplarının döviz kazandırıcı faaliyet kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmamakta olup istisnalardan yararlandırılmaz.

2.1.15. İhracatın ve belge kapsamındaki döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı amacıyla kullanılan Türk lirası ve döviz kredileri (krediler bölümünde ayrıntılı açıklanmıştır.) ile Türk Eximbank kredileri (Türk Eximbank'ın sadece ihracatta kullanılmak kaydıyla yaptığı fon temini işlemleri, bu banka tarafından aracı bankalar vasıtasıyla kullanılan krediler dahil) ve TPKK hakkındaki mevzuat uyarınca ihracat taahhüdüne bağlı olarak bankalarca kullanılan altın kredileri bu kredilerin teminatı olarak alınan garanti, karşı garanti, teminat, kefalet ve ipotekler ile ihracat alacağıının ihracatçı tarafından kredi veren bankaya temlikine ilişkin temliknameler herhangi bir tutarla sınırlı olmaksızın istisnadan yararlandırılır.

TCMB tarafından Türk Eximbank'a ihracatın finansmanı amacıyla (kabul finansmanı çerçevesinde) açılan reeskont kredileri ve bunlara ilişkin teminatlar.

(Finansal kiralama şirketlerinin bankalardan kullanacağı kredilere vergi istisnası uygulanmaz.)

2.1.16. Serbest bölgelerde yerleşik bankalar tarafından serbest bölgeden gönderilecek veya bölgeye getirilecek mallar için açılacak akreditif işlemleri,

Serbest bölgelerde değil de Türkiye'de yerleşik bankalar tarafından söz konusu işlemlere aracılık edilmesi halinde bu işlemler istisnadan yararlandırılmaz. Ancak Türkiye'deki bankalar aracılığı ile serbest bölgeye yapılacak ihracat, ihracat hükmünde olduğundan istisnadan yararlandırılır.

2.1.17. İhraç Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetler için düzenlenen (VRHİB ve DİİB) belgeler kapsamında taahhülle

sınırlı olmak üzere ve belgenin verilif amacına ve mahiyetine uygun olarak düzenlenen garanti ve teminat mektupları. (Belgenin geçerlilik süresinden sonra ihracat taahhüdü kapatılıncaya kadar vergi istisnasından yararlandırılır.)

Belgeler kapsamında nakit kredi ve bu nakit kredinin teminatı niteliğinde olmayan gayri nakdi bir kredi kullanılmışsa her ikisinin toplamı belge taahhüdünü aşamayacaktır. Dolayısıyla bu çerçevedeki gayri nakdi kredi kullanıldığında da garanti ya da teminat mektubu tarihindeki TCMB kurlarından USD değeri tespit edilerek belgeye işlenecektir.

2.1.18. DİİB sahibi firmaya kütük, blum satış ve teslimi yapan imalatçı firmanın VRHİB kapsamındaki işlemleri ve bu malın satışı dolayısıyla düzenlenen kağıtlar,

2.1.19. Döviz kazandırıcı bazı faaliyetlerde, belgeye bağlı olarak uygulanan damga vergisi ve harç istisnasının; belge sahibi yatırımcı, ihracatçı veya üstlenicinin, belge kapsamındaki iş nedeniyle ihale makamı dışında kalan ve belge sahibi olmayan diğer kişi ve kuruluşlarla (taşeron, malzeme müteahhidi vb.) yapacağı muamelelere tatbiki mümkün değildir.

Ancak belge kapsamındaki döviz kazandırıcı faaliyetlerde kullanılmak şartıyla belge sahibi kişi veya kuruluşlardan temin edilecek mal, malzeme veya hizmet alımları, damga vergisi ve harç istisnasından faydalandırılacaklardır.

Bu durumda döviz kazandırıcı faaliyetlerde ihale makamı dışında kalan diğer işlem tarafları arasındaki işlemlere her iki işlem tarafının da o işle ilgili düzenlenmiş belgeye sahip olmasına bağlı olarak damga vergisi ve harç istisnası tatbik edilecektir.

2.1.20. İhracat bedeli olarak alınan ve keşidecisi yurt dışındaki banka olan çeklerin iştirası ile yurt dışındaki muteber bir bankanın kabul ya da avalini taşıyan poliçelerin iskonto edilmesi halinde bankalarca yapılan iştiraya veya iskonto işlemleri, vadeli akreditiften doğan alacağın iskontosu ile buna ilişkin bankaya verilen temlikname.

2.1.21. 4458 sayılı Gümrük Kanununun 131'inci maddesi çerçevesinde 5 Şubat 2000 tarih ve 23955 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2000/69 sayılı Kararın 8'inci maddesi uyarınca; Gümrük Yönetmeliğinin Ek:51 "İhraç Eşyasında Kullanılmak Üzere Geçici Olarak İthal Edilecek Ambalaj Maddeleri Listesinde" yer alan ambalaj malzemelerinin bedelli ya da bedelsiz geçici ithali ve bu ithalata ilişkin gümrüklere verilen teminat mektubu ile harici garantiler ve kambiyo işlemleri

(Bu işlemler nedeniyle uygulanan istisnalara ilişkin taahhüt, geçici ithal edilen eşyaya ait teminatın çözülmesi ile kapatılır.)

2.1.22. 31 Ekim 2001 tarih ve 24569 Sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İhracat 2001/7 sayılı “Dahilde İşleme İzni” hakkındaki Tebliğ uyarınca, bu Tebliğde yer alan malların yurda bedelli ya da bedelsiz geçici ithali ve bu ithalata ilişkin gümrüklere verilen teminat mektupları, yurt dışına verilen harici garantiler ve yapılan kambiyo işlemleri.

(Dahilde işleme iznine ilişkin ihracat taahhütleri ilgili gümrük idarelerince kapatıldığında, bankalar da taahhüt hesabını kapatacaklardır.)

2.1.23. Gerek ihracat bedelinin gerekse ihraç sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler karşılığında elde edilen dövizlerin alış yapılımsızın mahsup edilerek (aynı kur üzerinden DAB ve DSB düzenlenmek suretiyle) yapılan transferlerde vergi doğmaz.

Ancak ihracat bedelinden mahsup ve mahsuben transfer nedeniyle bir komisyon alınıyorsa komisyondan doğan BSMV’ye istisna uygulanmayacaktır.

Diğer taraftan Bankalarca mahsup işleminde DAB-DSB düzenlenmesi sırasında muhasebe kayıtları açısından gelen ihracat bedeli dövizin aynı gün TRL’ye çevrilerek alışının yapılması ve aynı kurdan döviz satışının yapılması işleminde, bankaların müşterinin hesabından TRL karşılığı çekerek döviz satışı yapmaları nedeniyle (TRL) tutarı üzerinden %01 oranında BSMV tahsil etmeleri gerekir.

2.2- Teminat:

Yukarıdaki açıklamalar çerçevesinde bankalar ve diğer kuruluşlarca (gümrükler hariç) uygulanan vergi istisnaları (döviz kredilerine uygulanan istisnalar dahil) için herhangi bir teminat alınmayacaktır.

Ancak BSMV’nin ve KKDF’nin mükellefi bankalar olduğundan, bankalar bunlar için teminat alıp almama hususunda serbesttirler.

2.3- Bildirim

2.3.1. Yukarıda açıklanan vergi istisnaları, uygulayan kuruluşlarca belgeli işlemlerde tarih de belirtilmek suretiyle belgeye kaydedilerek yetkililerce onaylanır.

2.3.2. Uygulanan istisnalar, istisnayı uygulayan kuruluşlarca en geç istisnanın uygulandığı tarihi takip eden 30 gün içinde ihracatçının bağlı olduğu vergi dairesine bildirilir (BSMV hariç). Bu bildirimde belgeli işlemlerde belgenin bir fotokopisi eklenir.

2.3.3. BSMV istisnaları için istisna sırasında vergi dairesine herhangi bir bildirim yapılmamakla birlikte müeyyide uygulanması durumunda ise

bankalarca taahhüdün gerçekleştirilmediğinin tespit edildiği tarihi takip eden ayın 15'ine kadar BSMV beyannamesinin ilgili (bankanın bağlı olduğu) vergi dairesine verilmesi ve vergi ziyayı söz konusu olduğundan verginin istisna edildiği tarih dikkate alınarak 213 Sayılı Vergi Usul Kanununa göre ceza ve gecikme faizi ile birlikte bu sürede (ilgili firmadan tahsil edilmemiş olsa dahi) aynı vergi dairesine yatırılması gerekmektedir. Beyanname verildikten sonra süresinde ödenmeyen ya da beyannamenin süresinde verilmemesi sebebiyle geç ödenen BSMV'ler için ayrıca 6183 Sayılı Kanun hükümlerine göre gecikme zammı uygulanacaktır.

2.3.4. İhracat akreditifleri için uygulanan damga vergisi istisnası kesin mahiyette olduğundan bunlar için bildirim yapılmaz. (Tamamen veya kısmen kullanılan ihracat akreditifi için damga vergisi doğmaz.)

Ancak ihracat akreditiflerinin peşin ödemeye imkan veren kısmı tutarında ihracatın akreditif vadesine kadar gerçekleşmemesi halinde gerçekleşmeyen kısım için uygulanan istisnaların tahsili gerektiğinden, peşin ödemeye ilişkin kısmın alışı sırasında bu tutara tekabül eden istisnaların bildirimini gerekmektedir.

Öte yandan teyitli ihracat akreditifleri ile ilgili olarak düzenlenen teyit mektuplarına istisna uygulandığında, uygulanan istisna vergi dairesine bildirilir ve akreditifin kısmen veya tamamen kullanılmaması halinde kullanılmayan kısmı üzerinden damga vergisine tabi tutularak bunun gecikme zamlarıyla birlikte tahsilini teminen vergi dairesine bildirim yapılır.

Aynı şekilde ihracat bağlantıları için düzenlenen teminat mektuplarına istisna uygulandığında vergi dairesine bildirilir ve ihracat gerçekleşmez ise müeyyide uygulanır.

2.3.5. İhracat taahhütleri kısmen veya tamamen gerçekleştirilemez ise uygulanmış olan istisnaların gerçekleşmeme oranında tahsili için

- belge kapsamındaki işlemlerde, ihracat taahhüdünü kapatan merciin talimatının bankalara ulaştığı tarihten,

- belge kapsamı dışında olup taahhüdün süresinde gerçekleşip gerçekleşmediğinin bankalarca tespit edildiği işlemlerde tespit tarihinden

itibaren en geç 30 gün içinde daha önce istisnaların bildirildiği vergi dairesine "İADELİ TAAHHÜTLÜ MEKTUPLA"ihbar edilmesi gerekmektedir.

2.3.6. Kredilerle ilgili bildirim kredi bölümünde açıklanmıştır.

3.- Kredilerde İstisna Uygulaması

3.1. Döviz Kredileri

Bankalar dışında Türkiye’de yerleşik kişilerin, yurt dışından veya Türkiye’deki bankalardan döviz kredisi temini ve kullanımına ilişkin esaslar TPKK mevzuatında belirlenmiştir.

Türkiye’deki bankalarca lehdarı döviz olarak borçlandırıp TRL olarak kullandırılan krediler döviz kredisinin TRL kullanımındadır.

Yurt dışından temin edilip Türkiye’deki bankalar aracılığı ile kullanılan döviz kredilerinin

- yurt dışına veya yurt dışında döviz ödenmesini gerektiren faaliyetlerin finansmanında kullanılması ya da

- TRL’ye çevrilerek yurt içindeki (mal veya hizmet ihracına yönelik) finansman ihtiyacının karşılanmasında kullanılması

mümkündür.

Kredinin TRL’ye çevrilerek kullanılması, “döviz kredisi” niteliğini değiştirmez.

- Yurt dışındaki finans kuruluşlarından temin edilen döviz kredisinin mal veya hizmet ihracı faaliyetinin finansmanında TRL olarak (döviz alışı yapılmak suretiyle) kullanılmasına “prefinansman” adı verilir.

3.3. TRL Ve Döviz Kredilerinde Süre Ve Süre Uzatımı

3.3.1. Belgesiz kredilerde kredinin istisnadan yararlanabileceği azami süre 18 ay olup gemi ve yat inşa ve ihracının finansmanı amacıyla kullanılacak kredilerde (hazır gemi ve yat hariç) 24 aydır.

Krediyi kullandıran banka, krediyi bu süreden kısa vadeli kullandırmışsa kreditorün onayıyla kredi süresini yukarıda belirtilen süreler kadar uzatabilir.

Ayrıca ihracat taahhüdünün % 50’sinin yerine getirilmiş olması halinde bankaca 6 aya kadar ek süre verilebilir. Banka bu süre için riski uzatmasa bile ihracatçı tarafından bu ek süre ihracat taahhüdünün yerine getirilmesi için kullanılır.

3.3.2. Belgeli kredilerde ise süre belge süresiyle sınırlı olmak kaydıyla bankalarca serbestçe tespit edilir.

2000/4 ve 2000/5 sayılı Tebliğler çerçevesinde verilen DİİB’nde belge süresi sonu, belge süresi bitiminin rastladığı ayın son günüdür.

Kredi süresinin uzatılması, belge süresinin Müsteşarlıkça uzatılması halinde mümkündür. Belge süresi uzatılmışsa, başka bir merciden izin alınmasına gerek olmadan kredi kullandıran bankaca resen kredi süresi belge süresi sonuna kadar uzatılabilir.

Ancak, belge konusu işin tasfiyesine yönelik Müsteşarlıkça hukuki ve mali işlemler sonuçlanıncaya kadar belge süresinin uzatılması halinde nakit olarak kullandırılan kredinin bu süre sonuna kadar uzatılması mümkün değildir. Verilen süre sonuna kadar kredi dışındaki işlemlere de istisna uygulamaya devam edileceği tabiidir.

3.3.3. Aşağıda belirtilen mücbir sebep ve fevkalade hal durumlarının VRHİB ve belgesiz ihracat kredilerinin geçerlilik süresi içinde meydana gelmesi halinde ihracat süresi (ek süreler dahil) bitim tarihinden itibaren ek süre verilebilir.

Mücbir sebep ve fevkalade haller:

a) Ekonomik kriz veya durgunluk (Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığının görüşü alınmak suretiyle),

b) Deprem, sel, don, fırtına, kasırga, yangın v.b. tabii afetler (Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı veya Bayındırlık ve İskan Bakanlığı il müdürlüklerinden alınacak yazı ile),

c) Yükümlü firmanın faaliyetinin kamu otoritelerince durdurulması (firma faaliyetini durduran kamu kurumundan alınacak yazı ile),

d) Grev ve lokavt (İl çalışma müdürlüklerinden alınacak yazı ile),

e) Devletçe konulan yasaklar, harp ve abluka hali,

f) Yükümlü firmanın iflası ve şahıs firmalarında firma sahibinin ölümü (Mahkeme kararı).

(a) ve (e) bentlerindeki mücbir sebep halleri Müsteşarlıkça belirlenir. Diğer bentlerdeki mücbir sebep hallerinde ise firmalarca bu haktan yararlanabilmek için, yukarıda belirtilen kamu kurumlarından alınacak bilgi ve belgelerle; belgeli ihracatta en geç belge süresinin sonuna kadar Müsteşarlığa, belgesiz ihracatta ise en geç kredinin istisnadan yararlanma süresinin sonunu takip eden bir (1) aya kadar krediyi kullandıran bankaya başvurulması gerekir. Belirtilen süre dışında yapılan başvurular değerlendirilmez.

Kredi kuruluşlarınca, krediye ilişkin ihracat taahhüdü süresi, mücbir sebep haline ilişkin ilgili kamu kurumundan alınacak belgede belirtilen süre kadar ve fakat bir (1) yılı geçmemek üzere uzatılabilir. İlgili kamu

kurumundan alınacak belgede belirtilen sürenin bir yılı aşması durumunda ise krediyi kullandıran kuruluş tarafından Müsteşarlığın uygun görüşüne istinaden işlem yapılır.

Mücbir sebep ve fevkalade hal durumları yalnız süre uzatımlarında dikkate alınır, ihracat taahhüdünü ortadan kaldırmaz.

Belgeli ve belgesiz ihracatlarda, mücbir sebep ve fevkalade hal durumlarına istinaden süre uzatılması durumunda, bu ek süreler içinde yapılan işlemler taahhüde sayılır ve vergi, resim ve harç istisnasından yararlandırılır.

3.3.4. Mücbir sebeplere istinaden belgeli, belgesiz işlemlerde ek süre alınması halinde ek süre vade bitiminden itibaren geçerli olacağından vade sonu ile ek süre alınması arasındaki süre içinde vergiler tahakkuk ve tahsil edilmiş olsa bile iadesi mümkündür.

3.3.5. Bakanlar Kurulu kararı ya da Müsteşarlıkça çıkarılan tebliğlerle kredi süreleri genel olarak uzatıldığında, bankalarca (belgeli-belgesiz) kredi süreleri bu süre kadar uzatılabilir. Kredi süresinin bankalarca uzatılmaması halinde bile bu süre ihracat taahhüdü yönünden dikkate alınacaktır. Ayrıca, VRHİB kapsamında, belgedeki limitin yeterli olması ve vadesinin de kararda belirtilen süreleri aşmaması kaydıyla yeni bir kredi kullanılması ve uzatılan bu sürede vergi istisnasından yararlandırılması da mümkündür.

3.3.6. TPKK mevzuatına göre kullanılması mümkün olan bir kredinin belgeye bağlanmış olması, o kredinin istisnadan yararlanmasını sağlar.

Dolayısıyla kredinin belge süresindeki işlemleri istisnadan yararlandırılır. Belge süresi içinde verilen kredinin vadesi belge süresini aşarsa, aşan zaman dilimindeki işlemlerin istisnadan yararlandırılması mümkün bulunmamaktadır.

Örneğin belge süresinin bitimine (6) altı ay kala yurt dışı müteahhitlik hizmetleri için kullanılan bir kredinin süresi 18 ay ise birinci 6 ayın içindeki işlemler istisnalardan yararlandırılırken ondan sonraki işlemler (örneğin dönem faizine ilişkin BSMV) istisnadan yararlandırılmaz. İhracat taahhüdünün kapatılması halinde belge süresinde uygulanan istisnalar yönünden ihracat taahhüdü kapatılabilir.

Döviz kredisi alınabilmesi için belge alınması zorunlu olan döviz kazandırıcı faaliyetlerde, kredi vadesinin belge süresini aşması söz konusu olamaz. Örneğin turizm faaliyetleri için alınmış bir VRHİB'nin süresinin bitimine 6 ay kalmışsa bankanın verebileceği döviz kredisinin vadesi 6 ayı geçemez.

Belgesiz kredilerde de kredinin istisnadan yararlanabileceği azami süre içinde riski kapatılamamış ise ihracat taahhüdü kapatılmış olsa bile vergi istisnasından yararlanabileceği süreyi aşan zaman dilimindeki işlemler istisnadan yararlandırılmaz.

3.3.7. İhracat sonrası TRL ihracat kredilerinde kredi süresi ihracat bedellerinin tahsil süresi kadar olup ek süre verilmez.

3.3.8. Peşin bedellerin kullanım süreleri içinde karşılığında ihracat yapılarak kapatılamaması halinde prefinansman kredisi hükümlerine tabi tutulur.

Dolayısıyla ihracat kredileri için yukarıda belirtilen şekilde verilen ek süreler prefinansman kredisi niteliğine dönüşen peşin döviz için de geçerli olur ve döviz gönderen (alıcı) onaylarsa vade, verilen ek süreler kadar uzatılabilir. Peşin döviz daha önce iade edilmiş olsa bile ek süre ihracat taahhüdünün yerine getirilmesi için kullanılır.

3.5- İhracat Taahhüdünün Kapatılması

3.5.1. Belgesiz Kredilerde:

3.5.1.1. Taahhüde sayılmayan ihracat :

3.5.1.1.1. İhraç sayılan satış ve teslimler ile hizmet ihracından sağlanan bedeller taahhüde sayılmaz.

3.5.1.1.2. Transit ticaretten, sınır ticaretinden sağlanan döviz gelirleri, mal ihracının finansmanı için kullanılan kredilerin taahhütlerinin kapatılmasında kullanılmaz.

3.5.1.1.4. İhraç edildikten sonra yurda geri getirilen mal taahhüde sayılmaz.

3.5.1.1.5. Denetim elemanlarınca gerçeğe aykırı olduğu tespit edilen ihracat taahhüde sayılmaz.

3.5.1.1.6. Serbest bölgelere TRL olarak yapılan ihracat kredi taahhüdüne sayılmaz.

3.5.1.1.7. Bedelsiz olarak yapılan ihracatlar da kredi taahhüdüne sayılmaz.

3.5.1.2. Taahhüde sayılabilen ihracat:

Kredinin alınmasından itibaren en geç 18 ay içinde ihracatın yapılmış olması şart olup bu çerçevede aşağıda açıklanan ihracat taahhüde sayılır.

3.5.1.2.1. Peşin döviz veya ihracat akreditiflerinin peşin ödemeye imkan veren kısımları, döviz alış tarihi ile ihraç tarihinin kredi vadesi içinde kalması kaydıyla DAB ve GB firma nüshaları üzerine gerekli notlar yazılarak TRL ve döviz kredilerinin taahhüdüne sayılabilir. Bu durumda kredi döviz cinsi ile DAB'deki döviz cinsi farklı ise GB'nin "A" hanesinde kayıtlı tescil tarihindeki TCMB çapraz kurları esas alınarak alış yapılan döviz, kredi döviz cinsine çevrilir.

Diğer taraftan peşin dövizlerin ihracat taahhütlerinin peşin döviz gönderenin dışında üçüncü bir kişiye yapılan ihracatla mahsup ya da tasfiye suretiyle kapatılması halinde yapılan ihracat söz konusu peşin döviz taahhüdüne sayıldığından bu ihracatın başka bir kredi taahhüdüne sayılması mümkün bulunmamaktadır. (3 Ocak 2012 tarih ve 2012/YB-1 sayılı genelgemiz ile iptal edilmiştir.)

3.5.1.2.2. Kredi vadesi Tebliğde belirtilen süreden daha kısa olsa bile fiili ihracın kredinin istisnadan yararlanabileceği süre içinde yapılması kaydıyla bu ihracat taahhüde sayılır.

3.5.1.2.3. GB'de ihracat tutarı olarak 46. hanede kayıtlı FOB tutar esas alınır. İhracatın CFR veya CIF teslim şekline göre yapılması halinde taşımanın yerli firmaca TRL karşılığı yapıldığının ve navlun bedelinin ihracatçı adına alışının yapıldığının (DAB'a bağlandığının) tevsiki kaydıyla navlun bedeli de ihracat toplamına dahil edilerek taahhüde sayılır.

Bu durumda GB yanında DAB firma nüshasına da taahhüde sayıldığına ilişkin not konulur. Ayrıca (nakliyecisi firmanın VRHİB var ise onun taahhüdüne de mükerrer sayılmasını önlemek amacıyla) DAB'nin banka nüshasına da gerekli kaydın konulması sağlanır.

3.5.1.2.4. İhracatın, kredi vadesi içinde (kredi, Tebliğde belirtilen süreden kısa kullanılmışsa Tebliğde belirtilen süre içinde) gerçekleşip gerçekleşmediğinin tespitinde, GB'nin arka yüzünde kayıtlı "malların yurt dışı edildiğine ilişkin tarih" veya A hanesinde kayıtlı tarihten hangisi firma lehine ise o tarih esas alınır.

3.5.1.2.5. Bağlı muamele ve özel takas yoluyla yapılan ihracat taahhüde sayılır.

3.5.1.2.6. Serbest bölgeye yapılan ihracat taahhüde sayılır.

3.5.1.2.7. GB düzenlenmek suretiyle gümrük hattı dışı eşya satış mağazalarına yapılan satış ve teslimler ihracat taahhüdüne sayılabilir.

3.5.1.2.8. Dahilde İşleme İzni Hakkındaki 2000/6 sayılı Tebliğ (Resmi Gazete 11 Mart 2000-23990) kapsamında yapılan ihracatın tamamı (ithalatın

bedelli ve/veya bedelsiz yapıldığına bakılmaksızın) ihracat taahhüdüne sayılır.

3.5.1.2.9. Eximbank'ın kredi açtığı ülkeye yapılan ihracatın bedelinin bu krediden karşılanması ve bu ihracatın bankalarca kullanılan kredinin taahhüdüne sayılması mümkündür.

3.5.1.2.10. Kesin satış faturası tarihinin yukarıda belirtilen süre içinde olması kaydıyla konsinye olarak yapılan ihracat taahhüde sayılır.

3.5.1.2.11. Kredili ihracat taahhüde sayılır.

3.5.1.2.12. DİİB'nin kapsamında ithalatın finansmanı amacıyla döviz olarak döviz kredisi kullanılmaması kaydıyla üzerinde DİİB kayıtlı olan ya da DİİB taahhüdüne sayılan GB'nin, bankalarca belgesiz kullanılan ihracat kredisinin taahhüdüne de sayılması mümkündür.

Ancak, GB'nin mükerrer kullanımını önlemek amacıyla aşağıdaki şekilde işlem yapılacaktır.

A) Bankalarca Yapılacak İşlemler:

Belgesiz kredi taahhüdüne saydırılmak istenen ve üzerinde DİİB tarih ve sayısı kayıtlı olan GB henüz İhracatçı Birliğince değerlendirmeye alınmamışsa, firmanın talep ettiği tutar belgesiz kredi taahhüdüne sayılabilecektir.

DİİB ihracat taahhüdü kapatılmış ve İBGS'nce söz konusu GB, DİİB ihracat taahhüdüne sayılmışsa DİİB fotokopisinden ya da İBGS'nce verilen ihracat taahhüt kapatma yazısından ithalat için döviz kredisi kullanılıp kullanılmadığı tespit edilecektir.

İthalat için döviz olarak döviz kredisi kullanılmamışsa banka GB'nin tamamını belgesiz kullandığı kredi taahhüdüne sayabilecektir.

Şayet döviz olarak döviz kredisi kullanılmışsa kullanılan kredinin 1/3 fazlasına faiz ve komisyonlar ile varsa diğer masrafların ilavesiyle bulunacak tutar GB'den düşüldükten sonra kalan tutar belgesiz kredinin ihracat taahhüdüne sayılabilecektir.

B) İBGS'nce Yapılacak İşlemler:

Daha önce İBGS'nce değerlendirmeye alınmadan, bankaca, belgesiz kredi taahhüdüne sayılan GB daha sonra DİİB'nin ihracat taahhüdünün kapatılmasında da kullanılmak isteniyorsa, İBGS DİİB kapsamında ithalat için döviz kredisi kullanılıp kullanılmadığını DİİB üzerinden tespit edecek;

Kullanılmamışsa belgesiz kredi taahhüdüne sayılan GB'nin tamamı aynı zamanda DİİB taahhüdüne de sayılabilecektir.

Kullanılmışsa GB'lerin toplamı, ithalat için kullanılan döviz kredisinin 1/3 fazlasına faiz ve komisyonların ilavesiyle bulunacak tutar ile belgesiz kredilerin (ibraz edilen GB'nin belgesiz kredi taahhüdüne sayılan tutarları) toplamını karşılıyorsa bu GB'lerde belgesiz kredi taahhüdüne sayılmış olduğuna ilişkin kayıt olsa bile DİİB taahhüdüne sayılmasında sakınca olmayacaktır. Ancak karşılamıyorsa İBGS, eksik tutar kadar ilave ihracat yapılmış olduğunu firmadan belgelemesini isteyecektir.

3.5.1.2.13. Üzerinde yatırım teşvik belgesi taahhüdüne sayıldığına ilişkin kayıt bulunan GB, ihracatın finansmanı amacıyla belgesiz kullanılan ihracat kredisinin taahhüdüne de sayılabilir.

3.5.1.2.14. Gümrük Müsteşarlığı Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün;

17 Mayıs 2002 tarih ve 2002/12 sayılı genelgesi çerçevesinde, kumanya teslimlerine ilişkin gümrükçe onaylı kumanya listesi ve bu liste ile irtibatlı DAB,

3 Ocak 2003 tarih ve 2003/1 sayılı genelgesi çerçevesinde, kumanya teslimlerine ilişkin fatura ve bu fatura ile irtibatlı DAB,

düzenlenmiş olması kaydıyla kumanya teslimleri belgesiz kullanılan ihracat kredisinin taahhüdüne sayılır.

3.5.1.3. Kredi döviz cinsi ile ihraç döviz cinsi farklı ise GB tescil tarihindeki TCMB çapraz kurları veya TCMB döviz satış kuru esas alınarak ihracat tutarı, kredi döviz cinsinden hesap edilmek suretiyle gerçekleşme durumu tespit edilir.

Ancak ihracata ilişkin fatura kredi döviz cinsinden düzenlenmiş ise faturadaki döviz cinsi esas alınır.

3.5.1.4. İhracat taahhütlerinin yerine getirildiğinin tevsiki için en geç Tebliğde belirtilen süreyi takip eden **30 gün içinde** GB aslının kredi kullandıran bankaya ibrazı gerekmektedir. İbraz edilen GB **firma nüshaları** üzerine kredinin referans numarası ile taahhüde sayılan kısmı da belirtilerek kredi taahhüdüne sayıldığına ilişkin bir not konulup fotokopileri dosyasında saklanır.

Ayrıca, üzerinde taahhüde sayıldığına ilişkin not bulunan GB'nin bir fotokopisinin **5 iş günü** içinde GB'nin 28.hanesinde kayıtlı aracı bankaya gönderilmesi gerekmektedir.

İhracat taahhüdü kapatılırken (ihracat bedelinin yurda getirilmesine ilişkin TPKK mevzuatındaki yükümlölükler ile navlun ve Türkiye’de ikamet etmeyenlere özel fatura ile döviz karşılığı yapılan satışlara ilişkin taahhüde sayılma hükümleri saklı kalmak kaydıyla) DAB aranmaz.

Öte yandan, ihraç edilen malın geri gelmesi halinde söz konusu ihracat, geri gelen malın miktar ve değerine göre, kısmen veya tamamen hükümsüz sayılır. Bu ihracatın kredi taahhüdüne sayılmaması ya da sayılmış ise işlemin iptalini sağlamak amacıyla malın yurda girişine izin veren gümrük müdürlüğüne, GB’nin 28.hanesinde kayıtlı aracı banka şubesine bildirim yapılır.

Gümrük müdürlüğünden malların geri geldiğine ilişkin bildirim alan banka şubesinde, kredi kullanmış olan ya da daha sonra kredi kullandırıldığını bildiren bankaya 5 iş günü içinde işlemin iptalini teminen bildirim yapılır.

Bildirimi alan bankaca, söz konusu GB’nin (geri gelen malla sınırlı olmak üzere) ihracat taahhüdünden çıkarılması, bu şekilde açık kalan ihracat taahhüdünün varsa kredi süresinde gerçekleştirilmiş başka bir ihracatla kapatılması, aksi halde müeyyide uygulanması gerekmektedir.

3.5.1.5. İhracat taahhüdünün kapatılmasında kullanılan GB’lerin daha sonra gerçeğe aykırı olduğunun tespiti halinde taahhüde sayma işlemi derhal iptal edilerek ihracat taahhüdünün yeniden değerlendirmeye alınması gerekir.

3.5.2- Belgeli Kredilerde:

3.5.2.1. Belgeli kredilerde, kredi ile ilgili ihracat taahhüdünün kapatılması, DİB veya VRHİB’nin kapatılması ile mümkündür. Bir başka ifade ile kredi ile ilgili ihracat taahhüdü belge taahhüdünden ayrı değerlendirilmez. Kredi vadesi belge süresinden kısa ise kredi riski kapatılmış olsa bile Kredi ile ilgili ihracat taahhüdü, belgenin akibetine bağlı olarak (ya müeyyide uygulanmadan ya da müeyyide uygulanmak suretiyle) kapatılır.

3.5.2.2. Dahilde İşleme Rejimi çerçevesinde düzenlenen DİB ihracat taahhütleri İBGS’nce kapatılırken ithal edilen malın ihraç edilen mamulün bünyesinde kullanıp kullanılmadığına bakılmakta, ihracatın yapılmış olması halinde bedelin gelip gelmediğine bakılmaksızın (DAB ibrazı gerekmeksizin) ihracat taahhüdü belge yönünden kapatılmaktadır.

Bankalarca, belge kapsamında ithalatın finansmanında döviz olarak kullanılan kredinin ihracat taahhüdü, belge taahhüdünün kapatılması şartına bağlı olarak başkaca belge aranmaksızın kapatılır. Bunun için İBGS’nden gelen yazı ya da İBGS’nin firmaya hitaben yazısının ibrazı yeterlidir.

3.5.2.3. İhraç sayılan satış ve teslimlere ilişkin düzenlenip ithal hakkı içeren DİİB ihracat taahhütleri de İBGS'nce kapatılmakla birlikte kapatma safhasında birlikler döviz karşılığı yapılan faaliyetler için DAB'ı aradıklarından bankalarca bu belge kapsamında kullanılan TRL ve döviz kredilerin de ihracat taahhüdü kapatılırken ayrıca DAB aranmasına gerek bulunmamaktadır.

Krediyi kullandıran banka, İBGS'den gelen yazı ya da İBGS'ce firmaya gönderilen yazıya istinaden taahhüdü kapatır.

3.5.2.4. Mahsuben ödemede kullanılan hizmet bedeli dövizler bankalara satılan döviz hükmünde olup ihracat taahhüdüne sayılır.

3.5.2.5. İhracat taahhüdü TCMB'ce kapatılacak olan VRHİB ile ilgili olarak değerlendirmeyi yapan TCMB şubesi, DAB (firma nüshası) ile fatura ve/veya hakediş belgeleri üzerine taahhüde sayıldığına ilişkin not konur. Taahhüdün tamamen veya kısmen müeyyide uygulanarak kapatılacağı hususu istisnaları uygulayan banka ve kuruluşlara bildirilir. Aracı banka krediye ilişkin ihracat taahhüdünü kapatırken DAB'ın nezdindeki banka nüshasına da taahhüde sayıldığına ilişkin not koyar. DAB'ı düzenleyen banka krediyi kullandıran bankadan farklı ise banka nüshasına da gerekli kaydın konulması için DAB'ı düzenleyen bankalara TCMB şubesince bildirim yapılır.

DAB ve faturalar üzerine TCMB şubesince taahhüde sayıldığına ilişkin kayıt konulacağından, krediyi kullandıran banka şubesince firmadan DAB ile fatura ve/veya hakediş belgesi istenilmez.

3.5.3. KKDF:

Belgeli ve belgesiz kredilerde, yukarıdaki açıklama çerçevesinde ihracat taahhüdü kapatıldığında yeni bir düzenleme yapılincaya kadar uygulamaya devam edilen mülga 88/12944 ve 95/7267 sayılı kararnameler ile bu kararnamelere ilişkin TCMB tebliğlerine göre KKDF'ye uygulanan istisnalar yönünden ihracat taahhüdü kapatılır.

İhracat taahhüdünün eksik gerçekleşmesi halinde müeyyide oranı KKDF için de geçerli olup aynı oranda Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü'nün Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu ile ilgili olarak yayımlanan 2002/4 numaralı Uygulama İç Genelgesine göre müeyyide uygulanır.

3.6- Bildirim

3.6.1. Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde kredilere istisna uygulandığında; istisnayı uygulayan banka ya da kuruluş, belgeli işlemlerde istisnayı belgeye de işlemek suretiyle, ilgilinin bağlı bulunduğu vergi

daresine işlem tarihinden itibaren 30 gün içinde bildirme yükümlülüğündedir. Belgeli işlemlerde bu bildirime belge fotokopisi de eklenir.

3.6.2. Bankalarca belge kapsamında kullanılan döviz kredileri ve TRL ihracat kredileri ile kredinin teminatı niteliğinde olmayan gayri nakdi kredi niteliğindeki teminat mektubu ile bunlara ilişkin faiz, komisyon ve masraflarının USD karşılıkları ve uygulanan istisnalar, kredinin referans numarası, kredinin vadesi, kredinin kullanım şekli, kredinin kapatıldığı tarihi, bu işlemlerin yapıldığı tarihte belgeye işlenerek yetkililerce onaylanması ve belgenin örneğinin bu kredi için açılacak bir dosyada saklanması gerekmektedir. Kayıt mükellefiyetini zamanında yerine getirmeyen bankalar sebep oldukları fazla kredi kullanımından doğan istisnalar için belge sahibi firma ile birlikte sorumlu tutulur.

3.6.3. Belge kapsamındaki kredi, USD'den farklı bir döviz cinsinden kullanırılıyor ise belgeye işlenirken kredi sözleşme tarihindeki (kredi sözleşme tarihinden sonra kullanırılıyor ise kullanıldığı tarihteki) TCMB çapraz kuru uygulanır.

USD dışındaki döviz cinsinden alınan faiz ve komisyonların USD değeri ise tahakkuk tarihindeki TCMB çapraz kurundan hesaplanır.

3.6.4. Belgeli kredilerde, kullanılan kredinin (nakdi ve/veya gayri nakdi kredi) belgede kayıtlı taahhüdü aşmamasını teminen ondan sonra kullanılacak kredi tutar da (kredi hakkı) belgeye işlenir.

Kredi döviz olarak kullanılmış ise belgede kayıtlı taahhüdün %75'ini geçmemesi gerektiğinden düşün yapılırken kullanılan kredi yanında kredi hakkının ne kadar kullanıldığı ($\text{Kullanılan Kredi} \times 100$) / 75 = oranına göre bulunarak belgeye işlenir.

Örnek: USD 1.000.000.- taahhüt içeren bir belge kapsamında USD 150.000 kredi döviz olarak kullanılmışsa kredi hakkının $(150.000 \times 100) / 75 = \text{USD } 200.000.-$ lık kısmı kullanılmış olup kalan kredi hakkı USD 800.000.- olacaktır.

Dolayısıyla kullanılan kredi USD 150.000.- kullanılan kredi hakkı USD 200.000.- kalan kredi hakkı USD 800.000.- olarak belgeye kaydedilecektir.

Ancak şartlı muafiyet sistemine ilişkin düzenlenen (Dahilde İşleme Rejimi Tebliği çerçevesinde) bir belge kapsamında kullanılan kredi ise sadece ithalatın finansmanı için döviz olarak kullanılan döviz kredisi olduğundan belgeden düşün yapılırken kullanılan kredinin (USD karşılığı ile birlikte) işlenmesi yeterlidir.

Gerek nakdi gerek gayri nakdi kredinin teminatı için düzenlenen (gayri nakdi kredi niteliğindeki) teminat mektupları istisnadan yararlandırılacak ve

bunlar belgeye işlenmekle birlikte belgedeki kredi hakkından düşülmeyecektir.

3.6.5. Belge kapsamında ihale kararı, sözleşme, istihkak ödemelerine ait makbuzlar, ihale makamı ile müteahhit arasında yapılan işlemler gibi (4 Numaralı Tebliğde yer alan) kredi dışı işlemlere istisna uygulandığında hem bunlara uygulanan istisna tutarı TRL olarak hem de bunların işlem tarihindeki TCMB döviz satış kurundan USD karşılıkları belgeye işlenir.

3.6.6. Mal ihracının finansmanında kullanılmak üzere verilen krediler, firmalarca talep edilse bile herhangi bir belgeye işlenmez, gerçekleştirilen ihracat bir DİİB kapsamında da olsa bu krediler ihracat taahhüdünün gerçekleşmesi yönünden herhangi bir belgenin akibetine tabi tutulmaz.

3.6.7. Bilindiği üzere, ihracat kredilerinde her kredi için sözleşme yapılabileceği gibi kredinin, GKS kapsamında kullanılması da mümkündür. Bu şekilde, ihracatın finansmanı amacıyla GKS kapsamında (kredi limiti içinde kalınmak kaydıyla) kredi (belgeli ya da belgesiz), kısmen veya tamamen bir kerede kullanılacağı gibi kısım kısım ya da C/H şeklinde de kullanılabilir. Bu kredi, aynı süre ve taahhütle ilgili olabileceği gibi farklı taahhüt ve süre de içerebilir. Öte yandan, bu şekilde kullanılan kredinin tasfiyesinden sonra GKS aynı çerçevede daha sonrada kullanılabilir.

Örneğin, ihracatın finansmanında kullanılmak üzere USD 1.000.000,- lık kredi vermek amacıyla GKS düzenlenmiş ise GKS'ye istisna uygulanması ve ihracatı teşvik mevzuatı çerçevesinde ihracat taahhüdünün takip ve kontrolü aşağıda açıkladığı şekilde yapılır.

3.6.7.1. GKS ilk defa düzenlenmiş ise sözleşmenin düzenlenmesi sırasında damga vergisi doğacağından (kredinin o sırada kullanılıp kullanılmadığına bakılmaksızın) tamamı üzerinden damga vergisi ve harç istisnası uygulanarak firmanın bağlı olduğu vergi dairesine bildirim yapılır. Sözleşme, döviz üzerinden düzenlenmiş ise döviz tutarı sözleşmenin düzenlendiği tarihteki TCMB döviz satış kurundan TRL'ye çevrilerek vergi matrahı hesaplanır.

3.6.7.1.1. Tebliğde belirtilen süre içinde bu GKS'ye istinaden sadece USD 600.000,- lık kredi kullanılmış (ki USD 1.000.000,- için istisna uygulanarak bildirim yapıldığından ayrıca USD 600.000,- için bildirim yapılmaz) ve bu sürede başkaca kredi kullanılmamış ise USD 600.000,- lık kredi (USD 600.000,- + faiz ve komisyon) taahhüdünün gerçekleşmesinin takibi yanında, Tebliğde belirtilen süre içinde kullanılmayan kısım için (Örneğin USD 600.000,- lık kredi için USD 100.000,- faiz ve komisyon alınmışsa, sözleşmenin kullanılmayan USD 300.000,-lık kısmı için) sözleşmeden doğan damga vergisi ve harç istisnasınının 6183 Sayılı Kanun çerçevesinde tahsili için vergi dairesine bildirim yapılır.

3.6.7.1.2. USD 600.000,- kredi kullanılmış ve USD 400.000,- lık da ayrı bir süre ve taahhüt içeren kredi kullanılmışsa, her bir krediye ilişkin ihracat taahhüdünün gerçekteşme durumu ayrı takip edilir. USD 1.000.000,- lık GKS'nin düzenlenmesi sırasında tamamı üzerinden istisna uygulanarak vergi dairesine bildirim yapıldığından USD 600.000,- ve USD 400.000,- için ayrıca bildirim yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

Ancak taahhüdün eksik gerçekteşmesi halinde her taahhüde tekabül eden istisnaya gerçekteşmeme oranında müeyyide uygulanır.

3.6.7.1.3. En yüksek kredi riski USD 1.000.000,-'ı geçmemek kaydıyla kredinin C/H şeklinde kullanılması halinde sözleşmenin düzenlenmesi sırasında istisna uygulanarak vergi dairesine bildirim yapıldığından ve bir sözleşmeye ilişkin bu sözleşmenin ifade ettiği değer aşılmadığı sürece, limit dahilinde borç ve alacak ifaları ilave bir vergilendirme gerektirmeyeceğinden, daha sonraki kullanımlarda herhangi bir bildirim yapılmaz. İhracat taahhüdünün hesaplanmasında en yüksek kredi riskinin esas alınacağı tabiidir.

3.6.7.1.4. Sözleşmenin düzenlenmesinden itibaren ilgili mevzuatta belirtilen süreler içinde hiç kredi kullanılmamışsa sözleşmeden doğan vergilerin tahsili için vergi dairesine bildirim yapılır.

3.6.7.2. GKS düzenlendikten sonra Tebliğde belirtilen süreler içinde kullanılan kredilerin tasfiyesini müteakip aynı GKS kapsamında tekrar ihracatın finansmanı amacıyla kredi kullanılması bir başka ifadeyle daha önce düzenlenmiş GKS kapsamında yeniden kredi kullanılması halinde; (daha önce düzenlenip hükmünden yararlanan GKS'nin düzenlenmesi aşamasında damga vergisi alınmış olsa bile)

3.6.7.2.1. Kredinin verildiği tarih itibariyle kullandırılan kredi tutarı GKS üzerine işlenerek kullanılan kredi tutarı üzerinden yeni bir sözleşme yapılmış gibi damga vergisi ve harç istisnası uygulanır ve vergi dairesine bildirim yapılarak ihracat taahhüdü buna göre takip edilir.

3.6.7.2.2. Aynı taahhüt kapsamında kredi, kısım kısım ya da C/H şeklinde kullanılıyorsa kredi riskindeki artış tutarı üzerinden damga vergisi hesaplanarak istisna bildirim yapılır. Başka bir deyişle ihracat taahhüdü yönünden esas alınan kredinin en yüksek riski kadar sözleşme tutarı üzerinden istisna uygulanarak bildirim yapılır ve taahhüdün gerçekteşme durumuna göre terkin ya da müeyyide uygulanır.

3.6.7.2.3. Sözleşme, döviz üzerinden düzenlenmişse kredi riskindeki artış tutarının, artışa sebep olan kredinin verildiği tarihteki TCMB döviz satış kurundan TRL'ye çevrilerek vergi matrahı hesaplanır.

3.6.7.3. Sözleşme üzerine her bir kredi için tarih ve imza ile kullanılan tutarı içeren bir not konulur ve geri ödemeler de GKS'ye işlenir.

3.6.7.4. Söz konusu uygulama gayrinakdi krediler için de geçerli olup bunlarda vade belirtilmemiş olsa bile GKS üzerindeki nominal değer üzerinden damga vergisi hesaplanır.

3.6.8. Müeyyide uygulaması gerektiğinde de;

3.6.8.1. Belgeli işlemlerde belgeyi kapatan merciin müeyyide talimatının bankaya ulaştığı tarihten itibaren 30 gün içinde,

- bankalarca resen ihracat taahhütleri kapatılacak olan ve kredi vadesi dolduğu halde kısmen veya tamamen gerçekleştirilmeyen belgesiz ihracat kredilerinde istisnadan yararlanabileceği azami sürenin bitiminden itibaren 30 gün içinde,

krediye aracılık eden bankaca firmanın bağlı olduğu vergi dairesine; uygulanmış olan (BSMV hariç) vergi istisnasının, taahhüdün yerine getirilmemesi oranında (müeyyide oranı) kaldırılarak istisnanın uygulandığı tarih ile tahsil tarihi arasındaki süre için gecikme zammı da uygulanmak suretiyle 6183 Sayılı Kanun ve 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu çerçevesinde tahsilini teminen bildirim yapılır.

3.6.8.2. Bankalarca ihracat taahhüdünün gerçekleşmemesi sebebiyle müeyyide uygulanmasının gerektiğinin tespitini takip eden ayın 15'ine kadar BSMV beyannamesinin ilgili (bankanın bağlı olduğu) vergi dairesine verilmesi ve verginin de bu sürede (ilgili firmadan tahsil edilmese bile) aynı vergi dairesine 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre gecikme faizi ve cezası ile birlikte yatırılması gerekmektedir. Aksi halde BSMV, mükellef bankadan 6183 Sayılı Kanuna göre gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir.

3.6.8.3. Mülga Kaynak Kullanımını Destekleme Fonunun tahsili için ise Maliye Bakanlığı'nın 6 Mayıs 2002 tarih ve 20453 sayılı yazısı uyarınca, adı geçen Bakanlığın Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisine ilişkin 2002/4 Seri Numaralı uygulama iç genelgesine göre işlem yapılması gerekmektedir.

3.6.9 Bankaların vergi dairelerine, firmalara ve herhangi bir mercie ya da diğer bankalara yapacakları bildirimlerin, ileride doğabilecek sorunların çözümlenmesinde ispat yükümlülüğünün sağlanmasını teminen "taahhütlü mektupla" veya bildirim yapıldığının ispatını sağlayacak diğer şekillerde yapılması gerekmektedir.

4. VRHİB ve DiİB İle İlgili İhracat Taahhüdünün Kapatılması

4.1. VRHİB'lerde İhracat Taahhüdünün Kapatılması

VRHİB Müsteşarlıkça düzenlendiğinde bir nüshası da firma adresine göre yetkili TCMB şubesine gönderilmektedir.

TCMB şubesinde her bir belge için dosya açılarak işlemler bu dosya üzerinden takip edilir.

2001/1 sayılı Tebliğin 6.maddesinin j,k,l,m,n,o,p,r,s,t ve u fıkralarına göre sadece vergi, resim ve harç istisnasından yararlanmak amacı ile düzenlenen VRHİB ile önceki Tebliğlere göre yukarıdaki fıkralarda belirtilen aynı faaliyet nevhilerine göre düzenlenen belgelerin taahhüt hesapları belge süresi sona erdikten sonra en geç 3 ay içinde firmaca belirlenecek bir banka aracılığı ile ilgili TCMB Şubesine yapılacak başvuruya istinaden bu şubece kapatılır.

4.1.4. Değerlendirmeyi yapan TCMB şubesinde DAB'ın firma nüshası ile fatura ve/veya istihkak raporları üzerine taahhüt hesabına sayıldığına ilişkin kayıt konulur, taahhüdün tamamen veya kısmen müeyyide uygulanarak kapatılacağı hususu ve tahsili gereken istisna oranı bu istisnaları uygulayan banka ve kuruluşlara, DAB'ların banka nüshasına gerekli kaydın konulması için DAB'ı düzenleyen bankalara da (DAB'ı düzenleyen banka krediyi kullandıran bankadan farklı ise) bildirilir.

İhracat taahhüdünün müeyyide uygulanmaksızın kapatılması halinde de işleme aracılık eden bankalara ve firmaya taahhüdün kapatıldığı bildirilir. Ancak çok fazla bankaca işleme aracılık edilmiş ise TCMB tarafından her banka şubesine bildirim yapmak yerine sadece firmaya bilgi vermek ve firmanın TCMB'den aldığı yazıya istinaden işleme aracılık eden banka şubelerince de taahhüt hesabını kapatmak ya da müeyyide uygulamak mümkündür.

DAB'ı düzenleyen banka ile kredi kullandıran aynı banka ise bu bankaca taahhüdü kapatırken DAB'ın banka nüshasına da taahhüde sayıldığına ilişkin not konulur.

4.1.5. Taahhüt hesabının kapatılmasında ibraz edilmesi gereken DAB'ın ilgiliye ait asıl nüshası kaybedilmiş ise kaybolan DAB'la herhangi bir hesabın kapatılmadığına ve bulunduğu takdirde ibraz edileceğine dair ilgili kambiyo müdürlüğüne hitaben düzenlenecek bir taahhütnamenin DAB düzenleyen bankaya ibrazı kaydıyla bir defaya mahsus olmak üzere bu bankaca ilgiliye verilecek DAB suretine istinaden işlem yapılabilir.

4.1.6. Değerlendirmeyi yapan TCMB şubeleri gerçekleştirme durumunu firma nüshasından çekilmiş belge fotokopisini de eklemek suretiyle bir yazı ile Müsteşarlığa bildirirler.

Söz konusu yazıda gerçekleştirme durumu aşağıdaki başlıklar dahilinde bildirilir.

- Firma unvanı:
- Belge tarih, sayısı:
- Belgede taahhüt edilen döviz USD:
- Kullanılan kredi (faiz ve kom. dahil) USD:
- Kredi dışı işlemlere uygulanan istisna tutarı (yoksa olmadığı) USD:
- Gerçekleşme durumu USD:

İhracat taahhüdünün kısmen müeyyide uygulanarak kapatılması halinde Müsteşarlığa hitaben gerçekleştirme durumuna ilişkin yazı, bankalarca müeyyide uygulandığının (KKDF ve BSMV'nin yatırıldığı) tespitinden sonra gönderilir.

4.1.7. TCMB şubelerince, tereddüt edilmesi halinde İdare Merkezinin görüşüne göre işlem yapılır, bunun dışında kapama ile ilgili olarak İdare Merkezine herhangi bir bildirimde bulunulmaz.

4.2. DİİB ile İlgili İhracat Taahhüdünün Kapatılması ve Belge İptali

Bu belgelerle ilgili kapama başvurusu, 2000/4 Sayılı Dahilde İşleme Rejimi Tebliği ekinde yer alan belgelerle birlikte, firmalar tarafından, belge süresinin bitimini takip eden en geç 3 aylık süre içinde doğrudan İBGS'ne yapılır. Değerlendirme İBGS'ce yapılır.

Belirtilen süre içerisinde kapatma müracaatında bulunmayan firmalar adına düzenlenen DİİB ise, İBGS'ce müeyyide uygulanarak resen kapatılır. İptal edilen DİİB'ler Resmi Gazete'de yayımlanır.

Resmi Gazete'de yayımlanan DİİB ile ilgili olarak bankalarca aşağıda açıklandığı şekilde işlem yapılacaktır.

4.2.1- DİİB kapsamında, nakdi veya gayri nakdi kredi kullanılarak kullanılmadığı;

4.2.2- DİİB kapsamında ithalat işlemlerine aracılık yapıp yapılmadığı;

4.2.3- Vergi, resim ve harç istisnasının uygulanıp uygulanmadığı araştırılacaktır.

4.2.4- Yukarıdaki işlemlerden birinin yapıldığı ve istisna uygulandığının tespiti halinde ise uygulanan istisnalara müeyyide uygulanmasını teminen, a) Damga Vergisi ve Harç İstisnası için, Resmi Gazete'nin yayım tarihinden itibaren 30 gün içinde, uygulanan istisnaların kaldırılarak, istisnanın uygulandığı tarih ile tahsil tarihi arasındaki süre için gecikme zammı da uygulanmak suretiyle, 6183 sayılı Kanun ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu (VUK) hükümleri çerçevesinde tahsilini teminen, firmanın bağlı olduğu vergi dairesine bildirim yapılacaktır.

b) Banka ve Sigorta Muamele Vergisi (BSMV) için Resmi Gazete'nin yayımlandığı ayı takip eden ayın 15'ine kadar, bankanın bağlı olduğu vergi dairesine, BSMV beyannamesi verilecek ve bu sürede vergi, 213 sayılı VUK'ya göre hesaplanacak ceza ve gecikme faizi ile birlikte bankaca yatırılacaktır.

c) Mülga Kaynak Kullanımını Destekleme Fonunun (KKDF) tahsili için ise Maliye Bakanlığı'nın 6 Mayıs 2002 tarih ve 20453 sayılı yazısı uyarınca, adı geçen Bakanlığın KKDF kesintisine ilişkin 2002/4 Seri Numaralı uygulama İç Genelgesine göre işlem yapılacaktır.

4.2.5- Bu DiİB'lerin kapsamında işlem yapılmamış ve vergi, resim ve harç istisnası uygulanmamış ise vergi dairelerine ya da herhangi bir merciye bildirim yapılmayacaktır.

4.2.6- İptal ve müeyyideye ilişkin firma itirazları olsa bile bunlar müeyyidenin uygulanmasına engel teşkil etmeyecek, ancak işlem bazında alınmış olan Mahkeme kararları varsa ona göre işlem yapılacaktır.

Bu çerçevede bankaların vergi dairelerine, firmalara ve herhangi bir merciye ya da diğer bankalara yapacakları bildirimlerin, ileride doğabilecek sorunların çözömlenmesinde ispat yükümlölüğünün sağlanmasını teminen, "taahhütlü mektupla" veya bildirim yapıldığının ispatını sağlayacak diğer şekillerde yapılacaktır.

4.3. VRHİB İptali ve Müeyyide Uygulanması, Müeyyidenin Durdurulması, Kaldırılması

İhracat taahhüdünün yerine getirilmemesi, kapatma başvurusunda bulunulmaması, firmanın iflası gibi sebeplerle belge, belgeyi düzenleyen Müsteşarlıkça iptal edildiğinde TCMB tarafından bir genelgeyle durum bankalara bildirilir.

Öte yandan TCMB şubesinde VRHİB süresi bittikten sonra 3 ay içerisinde ihracat taahhüdünün kapatılması için kendisine başvuru yapılmadığında durum ilgili Şubemizce Müsteşarlığa iletilecektir.

Müsteşarlıkça iptal edilen ve TCMB İdare Merkezi aracılığı ile müeyyide uygulanması gerektiği bankalara bildirilen VRHİB için bankalarca:

Belge kapsamında, nakdi ve/veya gayrinakdi kredi kullandırılıp kullandırılmadığının; kredi ya da kredi dışı işlemler için vergi, resim ve harç istisnası uygulanıp uygulanmadığının araştırılması; istisna uygulanmış ise uygulanan istisnalara müeyyide uygulanması gerekmektedir.

iptaliyle ilgili genelge tarihinden sonra, belgenin firma nüshaları bankalara ibraz edilirse istisna uygulanmaz ve kullanılmamasını teminen belge alınarak ilgili TCMB şubesine gönderilir.

4.2. 2002/4 Seri No.lu KKDF Kesintisi Uygulamasına İlişkin Uygulama İç Genelgesi⁴⁶⁰

1. Kapsam

Bilindiği üzere, 03.07.2001 tarih ve 24451 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair 4684 sayılı Kanun'un 16 ncı maddesinin (e) bendi ile 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun, kredilerin kalkınma planlarının amaçlarına uygun olarak yönlendirilmesi için fon kurmaya, kaldırmaya, kaynağını kredilere tahakkuk ettirilen faizlerden veya sair suretlerle sağlamaya Bakanlar Kurulu'nun yetkili olduğuna ilişkin 20 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi 01.01.2002 tarihi itibarıyla yürürlükten kaldırılmıştır. Yine aynı Kanun'un Geçici 3 üncü maddesi (a) bendi ile Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintilerinin, bu konuda yeni bir düzenleme yapıncaya kadar yürürlükten kaldırılan hükümlere göre tahsil edilmeye devam olunacağı ve doğrudan genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere Hazine hesaplarına intikal ettirileceği, kesinti oranlarını sıfıra kadar indirmeye veya 15 puana kadar yükseltmeye veya kesintiyi tümüyle kaldırmaya Bakanlar Kurulu'nun yetkili olduğu, kesintilerin tahakkuk ve tahsilinin Maliye Bakanlığı'nca vergi gelirlerine ilişkin yetkiler kapsamında takip edileceği ve kesintilerin tahsilinde 6183 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Buna göre, konu ile ilgili olarak aşağıda belirtilen şekilde işlem yapılacaktır.

2. Mükelleflerce Yapılacak İşlemler

Bankalar, özel finans kurumları ve finansman şirketleri hesaplayacakları fon kesintilerini 88/12944 sayılı karar ve T.C. Merkez Bankasının 6 sıra no.lu Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu hakkındaki tebliğ hükümlerine ve bu konuda yayımlanmış talimatlarına göre yürüteceklerdir.

⁴⁶⁰ Gelirler Genel Müdürlüğünün 14.02.2002 tarihli ve 7503 sayılı yazısı.

Adı geçen mükellefler;

- 2.1. Türk Lirası kredilerde (Endeksli krediler dahil) faiz tahakkukunu,
- 2.2. Döviz kredilerinde, kredilerin kullanıldığı veya kullandırıldığı tarihi,
- 2.3. Kredili ithalatta tahsilatı,

izleyen ayın 15 nci günü akşamına kadar hesapladıkları Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintilerini bu iç genelge ekindeki bildirim ile birlikte daha önceki düzenlemelere göre düzenleyecekleri 1 ve 1-A no'lu cetvelleri, genel müdürlüklerinin Kurumlar Vergisi yönünden bağlı buldukları vergi dairesine verecekler ve bildirim üzerine tahakkuk eden miktarı aynı süre içinde ödeyeceklerdir.

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisine ilişkin bildirimler, kesinti ve işlem olup olmadığına bakılmaksızın her ayın 15 nci günü akşamına kadar verilecektir.

3. Vergi Dairesince Yapılacak İşlemler

3.1. Sicil İşlemleri

Mükelleflerin genel müdürlüklerinin Kurumlar Vergisi yönünden bağlı buldukları vergi daireleri sicil yoklama servislerince, mükellefler tarafından Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintilerine ilişkin olarak getirilen bildirimler üzerine “Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisi”nden sürekli mükellefiyet tesis edilecektir.

3.2. Tahakkuk İşlemleri

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintileri için tahakkuk fişii mükellefçe ibraz edilen bildirime göre düzenlenecektir. Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisinden dolayı mükellefiyeti olmayanlar için 3.1'e göre mükellefiyet kaydı yapılacaktır.

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisi için tahakkuk fişii düzenlenirken aşağıda belirtilen esaslara göre işlem yapılacaktır;

-Kabul Tarihi; Bildirimin alınma tarihi, (işlem yönergesinde belirtilen esaslara göre)

-Dönemi; 2.1, 2.2 ve 2.3 numaralı kısımlardaki işlemlerin yapıldığı ay,

-Düzenleme Tarihi; Tahakkuk fişinin düzenlendiği tarih,

-Vadesi; 2.1, 2.2 ve 2.3 numaralı kısımlardaki dönemi takip eden ayın 15 inci günü vade tarihi,

-Vergi Türü Kodu; “Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisi”nin kodu,

-Tahakkuk ve Ödenecek alanına alınan bildirimde bulunan tutar girilecektir.

2.3 numarada belirtilen kredili ithalatta tahsil edilen Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintileri 2002 Mali Yılı Bütçe Kanununun 39/d maddesi gereğince T. İhracat Kredi Bankası A.Ş.’ne aktarılacağından bildirimde vadeli ithalatta tahsil edilen Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisi bulunması halinde bu kesintiler tahakkuk fişinde ayrı bir satırda yer alacaktır. Bu kesintiler için vergi türü “İthalatta Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisi” olarak yazılacaktır.

3.3. Süresinde bildirimde bulunmayan mükellefler hakkında yapılacak işlemler

3.3.1. Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisine konu işlemi yapan bankalar, özel finans kurumları, finansman şirketleri tarafından süresinde bildirimde bulunulmaması halinde 213 sayılı Vergi Usul Kanunu’nun 352-II/7 nci maddesi uyarınca ikinci derece usulsüzlük cezası kesilmek suretiyle işlem yapılacaktır.

3.3.2. Süresinde verilmeyen bildirimler için tahakkuk fişi düzenlenecek ve bir aylık ödeme süresi verilecektir. Ayrıca, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisinin ait olduğu dönemin, normal vade tarihinden tahakkuk fişinde belirtilen vade tarihine kadar geçen süreler için bu sürede yürürlükte bulunan 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun’a ve bu kanunda değişiklik yapan 4489 sayılı kanuna göre hesaplanacak faiz oranının iki katı tutarında Cezai Faiz hesaplanıp tahakkuk fişine yazılacaktır.

3.3.3. İhracatın finansmanı için Türk Lirası veya döviz olarak kullanılan krediler ile Türkiye’de yerleşik kişilerin yurt dışından ihracatın finansmanı için sağlayacağı kredilerde (ihracatı teşvik belgesi, dahilde işleme izin belgesi ve vergi, resim ve harç istisnası belgesine bağlanmış ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı için kullanılanlar dahil) taahhüdün, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması paralelinde gerçekleşme durumu, ilgili banka veya özel finans kurumlarınca tespit edilir. Taahhüdün gerçekleşmediğinin veya eksik gerçekleştiğinin tespiti durumunda, müeyyide uygulaması sonucu doğan fon kesintileri ilgili bankalar veya özel finans kurumlarınca cezai faizleri ile birlikte genel müdürlüklerinin bağlı olduğu vergi dairesine bildirim ve eki 1-A ve 1-B nolu cetvellerle birlikte verilecektir.

Alınan bu bildirim üzerine mükellefe bir aylık ödeme süresi verilerek tahakkuk fişii düzenlenecektir. Ayrıca fon kesintisinin doğduğu tarih (Cetvel no:1-B de belirtilen kredi kullandırma tarihi) ile tahakkuk fişinde gösterilen vade tarihleri arasında geçen süre için bu sürede yürürlükte bulunan kanuni faiz oranının iki katı tutarında Cezai Faiz hesaplanarak tahakkuk fişinde gösterilecektir.

3.3.4. Yukarıdaki 3.3.2 ve 3.3.3 numaralı bentlerdeki işlemlerde mükellefler tarafından tahakkuk fişinde yazılı vadeden önce ödeme yapılması halinde ödenen tutar için ödeme tarihine kadar cezai faiz hesaplanıp, ödenen tutara isabet eden cezai faizden kalan tutar için gerekli düzeltme işlemi yapılacağı tabiidir.

3.3.5. İhracatı teşvik belgesi ile dahilde işleme izin belgesi kapsamında kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan ithalatta, belgede öngörülen taahhüdün, vergi, resim ve harç istisnası uygulaması paralelinde gerçekleşme durumu gümrük idarelerince tespit edilir. Taahhüdün gerçekleşmediğinin veya eksik gerçekleştirildiğinin tespiti durumunda müeyyide uygulaması sonucu doğan fon kesintileri gümrük idarelerince gerçek ve tüzel kişilerden cezai faiziyle birlikte tahsil edilir.

3.3.6. Tahakkuk Fişii ile tahakkuk ettirilen ve bildirimde yer alan Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintileri(ithalatta alınan dahil), ile Cezai Faizin tahakkuk fişinde belirtilen vadede ödenmemesi halinde, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintilerine 6183 sayılı kanunu 51 inci maddesinde belirtilen oranda gecikme zammı hesaplanacaktır. Cezai faiz tutarına gecikme zammı hesaplanmayacaktır.

3.4. Tahsilat İşlemleri

Mükelleflerce Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisine ait tahakkuklar vergi dairesi veznelerine ödenebileceği gibi vergi tahsilatına yetkili banka şubelerine ödenebilecektir.

Vadesinde ödenmeyen Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintileri ile cezai faizin tahsili için 6183 sayılı kanun hükümleri uygulanacaktır.

3.5. Muhasebe Kayıt İşlemleri

Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda doğrudan bütçeye gelir yazılacak olan;

-Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisi, “3241-Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintileri”

-Kredili ithalatta tahsil edilen Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisi, “3242-İthalatta Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintileri”

-Cezai Faizler, “2413- Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintileri Cezai Faizi”

gelir yardımcı hesabında izlenecektir.

4. Fon Kesintilerinin Süresinde Yatırılmaması

Fon kesintilerinin süresinde yatırılmasından, kredi kullanan, krediyi kullandıran veya kullanılmasına aracılık eden ve kredili ithalatta tahsilatı yapan bankalar, özel finans kurumları, finansman şirketleri ve gümrük idareleri sorumludur.

Hatalı yorum sonucu bankalarca yatırım teşvik belgesi kapsamında fazla kredi kullandırımı durumunda da, fazla kullandırılan kısma tekabül eden fon kesintilerinin cezai faizi ile birlikte yatırılmasından krediyi kullandıran bankalar sorumlu bulunmaktadır.

T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığınca yatırımı tamamlama vizesinin yapılması sırasında yatırımın eksik gerçekleşmesi veya yatırım teşvik belgesinin değişik nedenlerle adı geçen müsteşarlık tarafından iptal edilmesi durumunda ise belge kapsamı dışında kalan kredilere ilişkin fon kesintisi ve cezai faizin tahsilinde bankalar sorumlu olmayıp söz konusu tutarlar ilgili gerçek ve tüzel kişilerden bağlı oldukları vergi dairelerince bu genelgede belirtilen esaslara göre takip ve tahsil edilecektir.

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintilerine ilişkin olarak denetim birimlerince yapılan inceleme sonucunda düzenlenen raporlarda tespit edilen Kaynak Kullanımı Destekleme Fonu Kesintileri ile cezai faizin ödenmesinde bankaların sorumluluğu dışında kalan tutarların ödenmesinden kişiler sorumlu olacağından bu tutarlar ilgili gerçek ve tüzel kişilerden bağlı oldukları vergi dairelerince bu genelgede belirtilen esaslara göre takip ve tahsil edilecektir.

5. Diğer İşlemler

Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintilerinin tarh, tahakkuk ve tahsilinde kullanılacak olan vergi kodları, adları, vergi grubu, vergilendirme dönemi ve vadeleri aşağıdaki şekilde tespit edilmiştir.

5.1. Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisi

Vergi Kodu	: 0061
Vergi Adı	: KKDF.KESİNTİ
Vergi Kısa adı	: KKDF
Vergi Uzun Adı	: KAYNAK KULLANIMI DESTEKLEME FONU KESİNTİSİ

Vergi Grubu : Sürekli
Vergilendirme Dönemi : Aylık
Vade : İzleyen Dönemin 15'inci Günü

5.2. İthalatta Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisi

Vergi Kodu : 4061
Vergi Adı : İTH.KKDF.KES
Vergi Kısa adı : İKKD
Vergi Uzun Adı : İTHALATTA KAYNAK KULLANIMI
DESTEKLEME FONU KESİNTİSİ
Vergi Grubu : Kayıtlı
Vergilendirme Dönemi : Aylık
Vade : İzleyen Dönemin 15'inci Günü

5.3. Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisinin süresinde yatırılmaması halinde hesaplanacak cezai faiz için

Vergi Kodu : 3061
Vergi Adı : CEZAI FAİZ
Vergi Kısa adı : CEZF
Vergi Uzun Adı : CEZAI FAİZ (KAYNAK KULLANIMI
DESTEKLEME FONU KESİNTİLERİ)
Vergi Grubu : Ceza
Vergilendirme Dönemi : Aylık

olarak tespit edilmiştir.

Bilgi edinilmesini ve gereğinin buna göre yapılmasını rica ederim.

2002/4 SERİ NO.LU İÇ GENELGENİN EKLERİ:

**A- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintileri Bildirimi
(Bankalar, Özel Finans Kurumları ve Finansman Şirketleri için)**

İli : .....
Vergi Dairesi : .....
Dönemi (ay/yıl) : .....
Vergi Kimlik Numarası : .....

Unvanı : .....

Adresi : .....

1. Cetvel No:1 Kesinti Toplamı : .....

2. Cetvel No:1-A Kesinti Toplamı : .....

(5 inci sırada bulunan ithalat hariç)

**A. KAYNAK KULLANIMI DESTEKLEME
FONU KESİNTİSİ BEYAN EDİLEN TUTAR :**

.....
(1+2)

**B. İTHALATTA KAYNAK KULLANIMI DESTEKLEME
FONU KESİNTİSİ BEYAN EDİLEN TUTAR :**

.....
(Cetvel No:1-A da 5 inci sırada bulunan Kabul kredili ithalat,Vadeli Akreditif ve Mal Mukabili İthalatta)

Yukarıda bulunan bilgilerin doğruluğunu onaylım.

Mükellef / Sorumlu

..... / ..... / 200...

SORUMLU İMZALAR

KAŞE

EKLER _____ :

Ek-1 Cetvel No: ....

Ek-2 .....

Ek-3 .....

Ek-4 .....

B- Kaynak Kullanımını Destekleme Fonuna Yatırılacak Kesinti Tutarları
(TL .OLARAK) (CETVEL NO :1)

FAİZ TAHAKKUK TAHAKKUK ETTİRİLEN FAİZİN FONA YATIRMA FON KESİNTİSİ

KREDİNİN TÜRÜ : **DEVRESİ** **ORANI (%)**
TUTARI (TL.) **ORANI** **TUTARI**

- A- KISA VADELİ KREDİLER
-Tüketici Kredileri
-Diğer Krediler
B- ORTA VE UZUN VADELİ KREDİLER
-Tüketici Kredileri
-Diğer Krediler

.....BANKASI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İMZA

İMZA

NOT : Bu cetvel banka genel müdürlüklerince düzenlenerek bağlı olduğu vergi dairesine verilecektir.

C- 88/12944 SAYILI KARARA İLİŞKİN 6 NO'LU TEBLİĞ UYARINCA KAYNAK KULLANIMINI DESTEKLEME FONU'NA YATIRILACAK TUTARLAR

(TL. OLARAK) (CETVEL NO :1-A)

FON'A YATIRMA FON KESİNTİSİ
KREDİ VEYA İŞLEMİN TÜRÜ : **TAHAKKUK**
DÖNEMİ : **ORANI(%):** **TUTARI**

1-Bankaların kendi kaynaklarından döviz üzerinden ikraz anlaşması yaparak kullandıkları

a)- Tüketici Kredileri(gerçek kişilere, ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla,

mal ve hizmet alımları dolayısıyla açılmış olan krediler)

b)- Diğer Kredilerde

2-Bankaların yurt dışından sağladıkları

a)-TL Kredilerinde

b)-Döviz Kredilerinde

3-Bankalar ve Özel Finans Kurumları aracılığı ile Finansman Şirketlerinin yurtdışından sağladıkları

a)-TL Kredilerinde

b)-Döviz Kredilerinde

4-Bankalar ve Finansman Şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurtdışında sağladıkları

a)-TL Kredilerinde

b)-Döviz Kredilerinde

5- İthalatta

a)Kabul kredili ithalatta

b)Vadeli akreditifte

c)Mal mukabili ithalatta

.BANKASI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

(Yetkili İmzalar)

NOT: Bu cetvel banka genel müdürlüklerince ay sonları itibariyle düzenlenerek bağlı olduğu vergi dairesine verilecektir.

**D- KULLANDIRILAN TÜKETİCİ KREDİLERİNDEN KAYNAK
KULLANIMI DESTEKLEME FONU'NA YATIRILACAK KESİNTİ
TUTARLARI
(TL OLARAK) (CETVEL NO:1)**

<u>TAHAKKUK ETTİRİLEN FAİZİN FAİZ TAHAKKUK DEVRESİ ORANI</u>	<u>FONA YATIRMA ORANI (%)</u>	<u>FON KESİNTİSİ TUTARI (TL.)</u>
--	-----------------------------------	---------------------------------------

..... A.Ş. GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İMZA

İMZA

NOT : Bu cetvel finansman şirketi genel müdürlüklerince düzenlenerek
bağlı olduğu vergi dairesine verilecektir.

**E- 88/12944 SAYILI KARARA İLİŞKİN OLARAK KAYNAK
KULLANIMINI DESTEKLEME FONU'NA YATIRILACAK TUTARLAR**

(TL OLARAK)(CETVEL NO:1-A)

<u>KULLANDIRILAN FON VEYA İŞLEMİN TÜRÜ</u>	<u>FON'A YATIRMA TAHAKKUK DÖNEMİ</u>	<u>FON KESİNTİSİ ORANI(%):</u>
--	--	------------------------------------

TUTARI

1-Kullandırılan fon

- a)Tüketim amacıyla kullandırılan fonlar
- b)Üretim Desteği sağlanması için kullandırılan fonlarda
- c)Kar-Zarar ortaklığı şeklinde kullandırılan fonlarda
- d)Diğer fonlarda

2-Özel finans kurumları aracılığı ile Türkiye'de yerleşik kişilerce yurtdışından
sağlanan kredilerde

- a)TL kredileri
- b)Döviz kredileri

3-İthalatta

- a)Kabul kredili ithalatta
- b)Vadeli akreditifte

c)Mal mukabili ithalatta

ÖZEL FİNANS KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

(Yetkili İmzalar)

NOT: Bu cetvel özel finans kurumlarınca ay sonları itibariyle düzenlenerek bağlı olduğu vergi dairesine verilecektir.

F- 88/12944 SAYILI KARARA İLİŞKİN 6 NO.LU TEBLİĞ UYARINCA İHRACATIN GERÇEKLEŞMEMESİ NEDENİYLE KAYNAK KULLANIMINI DESTEKLEME FONU'NA YATIRILACAK TUTARLAR (CETVEL NO:1-B)

DÖVİZ KREDİSİNİN

FİRMA/ KİŞİ ADI	KULLANDIRILMA		(+) CARİ HESAP ŞEKLİNDE KULLANDIRILAN KREDİ HESABIN BORÇ BAKİYESİNDEKİ			İHRACATIN GERÇEKLE ŞMEME ORANI(%)	YATIRILAN FON KESİNTİSİ TUTARI	CEZAI FAİZ TUTARI
	TUTARI	TARİHİ	TUTARI	ARTIŞ TUTARI	TARİHİ			

GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

.....BANKASI

(Yetkili İmzalar)
veya

ÖZEL FİNANS KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

(Yetkili İmzalar)

(+) Bu satır kredinin cari hesap şeklinde kullanılması halinde doldurulacaktır.

4.3. 2002/YB-1 Sayılı Sermaye Hareketleri Genelgesi⁴⁶¹

Bölüm: III

Krediler

1. Yurt Dışından Kredi Alınması

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar'ın 17/a maddesi hükmü çerçevesinde, Türkiye'de yerleşik kişilerin, yurt dışından aşağıda belirtilen şekillerde nakdi kredi temin etmeleri, bu kredileri bankalar aracılığıyla (bu kurumlarca garanti verilerek ya da verilmeksizin) kullanmaları kaydıyla serbesttir.

Kamu kurum ve kuruluşları ile belediyelerin yurt dışından her türlü nakdi kredi sağlaması Hazine Müsteşarlığı'nın iznine bağlıdır. Adı geçen kuruluşlar tarafından izin alınmadan sağlanan kredilere ait anapara, faiz ve diğer masrafların transferi yapılamaz.

1.1.4. Bankamıza Bildirim Yapılacak Krediler

Türkiye'de yerleşik kişiler tarafından yurt dışındaki işleriyle ilgili olarak yurt dışından sağlanan krediler dışında, Türkiye'de yerleşik kişiler tarafından yurt dışından sağlanan bir yıldan (365 gün dahil) kısa ve uzun vadeli nakit krediler ile ithalatın finansmanında kullanılan ödeme şekillerine göre oluşan aynı kredilerden; mal mukabili ve kabul kredili mal mukabili olanlar haricindeki bir yıldan (365 günden) uzun vadeli aynı kredilere (kabul kredili akreditif, kabul kredili vesaik ve vadeli akreditif) ve Kıymetli Madenler Borsası üyesi bankalarca, kendileri veya müşterileri nam ve hesabına yurt dışından temin edilen altın, gümüş veya platin kredilerine¹ ilişkin kullanım ve geri ödeme bilgileri, kredi bazında, isleme aracılık eden banka tarafından İstatistik Genel Müdürlüğümüz Ödemeler Dengesi Müdürlüğü'nün konuya ilişkin talimatları çerçevesinde bu Müdürlüğümüze bildirilecektir.

1.1.5. Yurt Dışından Borçlanma Olarak Kabul Edilen Ve Edilmeyen Krediler

1.1.5.1. Türkiye'deki bankaların Bankalar Kanunu hükümleri çerçevesinde serbest bölgelerde faaliyet gösteren şubelerinin Türkiye'de yerleşik kişilere kullandırdıkları krediler, gerek bankacılık mevzuatı gerekse Türk Parası Kıymetini Koruma Mevzuatı uygulaması bakımından yurt içinden sağlanan kredi olarak kabul edilecektir.

Serbest bölgelerdeki banka şubelerinin, serbest bölgede faaliyet gösteren kullanıcıların kredi taleplerini, yalnızca serbest bölge faaliyetleriyle ilgili olduğunun tespiti halinde karşılama gerekmekte olup aksi takdirde

⁴⁶¹ Merkez Bankasının 02.01.2002 tarihli ve 2002/YB-1 2002/ŞB sayılı genelgesidir.

Türkiye'ye aktarılmak üzere temin edilen krediler, gerek bankacılık mevzuatı gerekse Türk Parası Kıymetini Koruma Mevzuatı uygulaması bakımından yurt içinden sağlanan kredi olarak kabul edilecek ve bu krediler Kambiyo Mevzuatına ilişkin düzenleme ve yükümlülükler ile kredilere ilişkin diğer düzenleme ve yükümlülüklerle tabi olacaktır.

Kredi kullanımlarının serbest bölge faaliyetleri ile ilgili olduğunun tespitini teminen, banka şubeleri serbest bölgelerdeki kullanıcı firmadan "Şubeniz ile imzalanan Genel Kredi sözleşmesi hükümleri dairesinde, tarafınızca tesis edilen kredilerin kuruluşumuzun serbest bölge faaliyetleri ile ilgili olduğunu, bu beyanın aksinin tespiti halinde, doğacak her türlü mali, hukuki ve cezai sorumluluğun şirketimize ait olduğunu beyan, kabul ve taahhüt ederiz." şeklinde taahhütname olarak krediyi doğrudan kullanıcıya ödeyecektir.

1.1.5.2. Türkiye'de yerleşik kişilerin Türkiye'deki bankaların yurt dışındaki şubelerinden (Off-Shore şubeler dahil, serbest bölgelerdeki şubeler hariç) temin ettikleri krediler kambiyo mevzuatı bakımından yurt dışından sağlanan kredi olarak kabul edilecektir.

1.1.5.3. Türkiye'deki bankaların da katılımıyla yurt dışında yerleşik yabancı bankalar tarafından oluşturulacak bir konsorsiyumdan Türkiye'de yerleşik kişiler tarafından sağlanacak sendikasyon kredilerinde, bütün işlemlerin döviz olarak yürütülmesi, Türkiye'de faaliyette bulunan bankaların sendikasyon içindeki katılım payının yurt içine açılan döviz kredisi olarak muhasebeleştirilmesi, Türkiye'deki kullanıcı yönünden de bu payın yurt içinden alınmış döviz kredisi olarak nitelendirilerek muhasebeleştirilmesi, Türkiye'de yerleşik bankaların katılım payları için dış finansman numarası alınmaması, İstatistik Genel Müdürlüğü Ödemeler Dengesi Müdürlüğüne dış borç istatistik bildirimini yapılmaması, bu kredilere ilişkin tüm işlemler yurt dışında yerleşik girişimci banka tarafından yapıldığından, bu kredilerin kullanım ve geri ödemesi yönünden yurt dışından temin edilen kredilere ilişkin esaslara tabi tutulması gerekmektedir.

Türkiye'de faaliyette bulunan girişimci bir bankanın ajanlığında (Agent Bank olarak) yurt dışında yerleşik bankaların katılımı ile oluşturulacak ve bu yabancı banka kaynaklarından sağlanacak sendikasyon kredisinin, ajan bankanın sendikasyona katılım sağlamayacak bir banka olması kaydıyla, bu ajan banka tarafından Türkiye'de yerleşik kişilere kullanılması veya borçlunun aracı bankasına devredilmesi durumunda, sendikasyon kredisinin yurt dışından sağlanan döviz kredisi olma niteliği değişmeyeceğinden, bu kredi yurt dışından sağlanan kredilere ilişkin esaslara tabi tutulacaktır.

1.1.5.4. Türkiye'deki bankaların da katılımıyla, yurt dışında yerleşik yabancı bankalar tarafından oluşturulacak bir konsorsiyumdan sağlanan sendikasyon kredileri içerisindeki Türkiye'de yerleşik bankaların katılım payı üzerindeki mali yükümlülükler;

1.1.5.4.1. Damga vergisi ve harç yönünden, Türkiye'deki bankaların katılım payının yurt içinde açılan krediler kapsamında değerlendirilmesi ve kredi içindeki Türk bankalarının katkı payının bu bölümün 1.1.7 maddesinde belirtildiği gibi, 5035 sayılı Kanunun 30 ve 31'inci maddelerine göre damga vergisi ve harçtan müstesna tutulması,

1.1.5.4.2. Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu yönünden ise,

a) 9 Ekim 2001 tarihinden önce Türkiye'deki bankaların da katılımıyla yurt dışında yerleşik yabancı bankalarca oluşturulacak girişimden sağlanan sendikasyon kredileri içindeki Türkiye'de yerleşik bankaların katılım paylarının yurt dışından sağlanan döviz kredisi olarak değerlendirilmesi ve kredinin ortalama vadesinin bir yıldan uzun olması halinde Mülga Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu yönünden yurt dışından sağlanan döviz kredilerine ilişkin esas ve usullere göre işlem yapılması;

b) 9 Ekim 2001 tarihi ile 3 Mart 2003 (bu tarih hariç) tarihi arasında Türkiye'de yerleşik bankaların da katılımıyla yurt dışında yerleşik bankalar tarafından oluşturulacak bir konsorsiyumdan sağlanan sendikasyon kredileri içindeki Türk bankalarının katılım paylarının; kredi, bankalarca yurt içinde açılan kredi yöntemlerinden Türk lirası ya da döviz kredisi esaslarından hangisine tabi tutulmuş ise bu esaslara göre işlem yapılması,

c) 3 Mart 2003 (bu tarih dahil) tarihinden itibaren Türkiye'de yerleşik bankaların da katılımıyla yurt dışında yerleşik bankalar tarafından oluşturulacak bir konsorsiyumdan sağlanan sendikasyon kredileri içindeki Türk bankalarının katılım paylarının yurt içine açılan döviz kredisi olarak muhasebeleştirilmesi, Türkiye'deki kullanıcı yönünden de yurt içinden alınmış döviz kredisi olarak muhasebeleştirilmesi, yurt içinde kullanılan döviz kredisine ilişkin esas ve usullerin uygulanması ve Mülga Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu yönünden yurt içi döviz kredisine ilişkin esas ve usullerin uygulanması

gerekmektedir.

1.1.8. Yurt Dışından Alınacak Döviz Kredilerinde Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Mükellefiyeti

Yurt dışından sağlanan döviz kredilerinde, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu yönünden ortalama vade başlangıcının, kredi borçlusunun fiili kullanımına hazır olacak şekilde, kredinin Türkiye'de yerleşik bir aracı banka hesabına geldiği, diğer bir ifadeyle Türkiye'de yerleşik aracı bankanın muhabir hesabına girdikten (alacak kaydedildikten) sonra bu banka tarafından geçici hesaba-servis hesabına alınarak müşteriye ihbar çıkarıldığı tarih olarak hesaplanması gerekmektedir.³ Prefinansman kredisine ait hükümler saklıdır.

1.2. Bankaların Yurt Dışından Borçlu Sıfatıyla Sağladıkları Krediler

Bankaların bankacılık teamülleri çerçevesinde borçlu sıfatıyla yurt dışından kredi temin etmeleri serbest bulunmaktadır. Faiz ve diğer masraflar taraflar arasında serbestçe saptanır. Geri ödemeler bankacılık kuralları içerisinde yapılır.

Bankalar, uluslararası piyasalardan sağladıkları döviz kredileri ile nezdlerindeki döviz tevdiat hesaplarının karşılıkları düşüldükten sonra kalan kısmını;

- Kendi döviz pozisyonlarının takviyesinde veya Türk lirası ihtiyaçlarının karşılanmasında, döviz pozisyonuna ilişkin Merkez Bankası genelge ve talimatları çerçevesinde kullanabilecekleri gibi,

- 2. KREDİ AÇILMASI bölümünde belirtildiği şekilde, Türkiye’de veya dışarıda yerleşik kişilere döviz kredisi açmak suretiyle kullanılabileceklerdir.

- Sağladıkları kurye ve rambursman kredilerini ise bankacılık teamüllerine göre kendileri kullanırlar. Bu krediler bankalar tarafından muhabir bankadan temin edilen çok kısa vadeli kredi karşılığında lehdara ödeme yapılması ya da bankanın muhabir nezdindeki döviz hesaplarının kısa süreli borç bakiyesi vermesi nedeniyle kullanılan kredilerdir.

1.3. Katılım Bankalarının Sağladıkları Fonlar

Katılım bankaları, yurt dışından özel cari hesaplar ile kâr ve zarara katılma hakları veren hesaplar yoluyla fon toplayabilirler.

Katılım bankaları, cari ve katılma hesaplarında döviz olarak biriken fonların karşılıklar düşüldükten sonra kalan kısmını ve kurum hesabında mevcut dövizleri; döviz veya Türk lirası ile yapacakları işlemlerde kullanabilirler. Ayrıca döviz hesaplarında biriken fonlar Türk lirasına çevrilmek suretiyle, çeşitli vadeli katılma hesaplarından birine yatırılarak da kullanılabilir.

1.4. Bankalar Dışındaki Türkiye’de Yerleşik Kisilerce Yurt Dışından Sağlanan Ayni ve Nakdi Krediler

Bu krediler, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 17/a maddesi hükmü çerçevesinde Türkiye’de yerleşik kişiler tarafından borçlu sıfatıyla serbestçe yurt dışındaki bankalar ve diğer finans kaynaklarından döviz olarak sağlanan ve bankalar ve katılım bankaları aracılığıyla kullanılan kredilerdir. Bu krediler aşağıda açıklanan şekillerde kullanılabilir.

1.4.1. Türkiye'de Yerleşik Kisilerce İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler İle Döviz Kazandırıcı Faaliyetler İçin Sağlanan Krediler

1.4.1.1. Kredinin Sağlanması

Türkiye'de yerleşik kişiler tarafından, ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerin gerçekleştirilmesi amacıyla yurt dışından kredi sağlanması mümkündür. Ancak bu kredilerin, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanında kullanılabilmesi için, İhracatı Teşvik Mevzuatı uyarınca Dahilde İleme İzin Belgesi veya Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi alınması zorunludur.

Bu kredilerin ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetler kapsamında yapılacak ithalatın bedelinin ödenmesinde kullanılabilmesi için Dahilde İleme İzin Belgesi alınmış olması gerekmektedir.

Bu kredilerin Dahilde İleme İzin Belgesi alınmadan ihracata, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin gerçekleştirilmesi amacıyla yapılacak ithalatın finansmanında kullanılacak olması durumunda söz konusu kredi, bu Genelgemizin "Döviz Ödemesi Gerektiren İşlemlerin (mal ve hizmet ithalatının) Finansmanı Amacıyla Sağlanan Nakdi Krediler" başlığında düzenlenen krediler kapsamında değerlendirilecektir.

1.4.1.2. Kredinin Döviz Ödemesi Gerektiren İşlemlerde Kullanılması

Bu krediler Dahilde İleme İzin Belgesi kapsamındaki ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin gerçekleştirilmesi amacıyla yapılacak ithalatın ve diğer döviz ödemesi gerektiren işlemlerin finansmanının gerçekleştirilmesi amacıyla kullanılan kredilerdir.

Kredinin alınışı sırasında bu husus bankaya yazılı olarak beyan edilecektir. Bu tür kredilerde vade sınırı bulunmamaktadır.

Krediden döviz ödemesi Dahilde İleme İzin Belgesi'nde belirtilen ithalat ve diğer döviz ödemesi gerektiren işlemlerin finansmanı için yapılabileceğinden, krediden döviz ödemesi yapılan işlemler amacı dışında kullanılmayacaktır. Örneğın, ithal edilen mallar iç piyasada satılamaz.

Bu krediler yurt dışından yapılacak ithalatın finansmanı amacıyla bu faaliyetlerle ilgili olarak alınmış Dahilde İleme İzin Belgesi aslının ibraz edilmesi kaydıyla kullanılacaktır. İhracat 2005/9 sayılı Tebliğ hükümlerine göre elektronik ortamda düzenlenen DİİB'lerin, Dış Ticaret Müsteşarlığı ile bilgisayar bağlantısı kurulamayan kurum veya kuruluşlarda da vergi resim harç istisnası uygulamalarının tesis edilebilmesini teminen kağıt ortamında

düzenlenen DİİB'lerin üzerinde "İs bu belgenin... tarih ve ... sayılı firma müracaatının incelenmesi sonucu Bakanlar Kurulu'nun 27 Ocak 2005 tarih ve 2005/8391 sayılı Kararnamesine istinaden elektronik ortamda düzenlenmiş ve onaylanmış belgenin basılı nüshasıdır..." ibaresinin yer alması durumunda, söz konusu belge orijinal nüsha olarak kabul edilecektir. Belgenin "İstisna Uygulanan Kredi, Teminat Mektubu, Garanti, İpotek vb. ile İlgili Bilgiler" başlıklı sayfasına kredi kullanımına aracılık eden banka tarafından gerekli düşümler yapılacaktır. Kullanılacak kredinin geri ödeme süresi Dahilde İşleme İzin Belgesi süresinden uzun olabilmesine rağmen, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi ile Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu istisnasından yararlandırılabilmesi için kredi kullanımının Dahilde İşleme İzin Belgesi süresi içinde kalması gerekmektedir. Dahilde İşleme İzin Belgesinde yer alan "döviz-ithalat tutarı" asılmamak kaydıyla yurt dışından sağlanan krediler ithalat bedellerinin ödenmesinde "Geçici Bir Döviz Hesabı" açılmak suretiyle bu hesaptan döviz olarak kullanılacaktır. Bu hesaptan kullanım yapanlar lehine çek düzenlenmeyecek, efektif verilmeyecektir. Kredinin döviz tevdiat hesabına alınması ve Türkiye'de döviz olarak kullanımı mümkün değildir.

Kullanımlar, ithalat bedelleri ile yurt dışına döviz ödemesini gereken diğer işlemler (görünmeyen işlemler çerçevesinde yapılacak harcamalar) için, ibraz edilecek gümrük beyannamesi, proforma fatura ve konşimento gibi mal ve hizmete ilişkin belgelere istinaden geçici döviz hesabından (döviz veya Türk lirası olarak) transfer edilmek suretiyle bankalar aracılığı ile gerçekleştirilecektir. İhracat kredi kurumlarından veya ihracat kredisi garanti kuruluşlarının garantisini kapsamında sağlanan kredilerden ithalat bedeli olarak yapılacak kullanımlar doğrudan yurt dışındaki ihracatçı firmalara ödenmek suretiyle kullanılabilir. İthalat bedellerinin ödenmesinden hesaplarının kapatılmasına kadar Dış Ticaret Müdürlüğümüzün 26 Haziran 2000 tarih ve 2000/YB-25 sayılı Genelgesine göre, döviz ödemesini gerektiren diğer ödemelerde ise Görünmeyen İşlemlere İlişkin 13 Ocak 2000 tarih ve 2001/YB-4 sayılı Genelgemiz esaslarına göre işlem yapılacaktır.

Bu şekilde bedeli yurt dışından sağlanan döviz kredisinden ödenmek suretiyle yapılacak ithalatta, Döviz Satım Belgesi veya Türk Parası Transfer Belgesi düzenlenmeyecektir. Transferin yapılmasını müteakip ithalata ilişkin gümrükçe tasdikli Gümrük Beyannameleri üzerine, "Mal bedeli (döviz tutarı ve havale tarihi yazılacaktır.) yurda döviz olarak getirilmiş döviz kredisine ilgili geçici döviz hesabından/yurt dışından sağlanarak doğrudan ihracatçıya ödenen döviz kredisinden karşılandığından Döviz Satım Belgesi düzenlenmemiştir." şeklinde not konulacaktır. (Bu esas yurt dışından sağlanan diğer döviz kredilerinden yapılacak ithalat için de geçerlidir).

Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamındaki ithalat ve döviz ödemesini gerektiren işlemler için kullanılan döviz kredilerinde, İhracatı Teşvik Mevzuatında öngörülen ihracat taahhüdünün Dış Ticaret Müdürlüğümüzün

sözü edilen genelgesindeki esas ve usullere göre yerine getirilmesi; aksi taktirde yine sözü edilen 2000/YB-25 sayılı Genelgemiz hükümleri dahilinde müeyyide uygulanması gerekmektedir.

Söz konusu kredilerin (anapara, faiz, komisyon ve masraflar) geri ödemesi, kredi vadesi içinde bankalar tarafından ilgililerin ihracat bedeli dövizlerinden mahsubu veya ilgililerin döviz tevdiat hesaplarından ya da cari kurlardan döviz satışı suretiyle havale işlemi yapılarak gerçekleştirilecektir.

Kredi;

a) Türk lirası ile geri ödenecek ise döviz satışı sırasında Döviz Satım Belgesi düzenlenecektir.

b) Kredi ihracat bedeli ile mahsuben ödeniyor ise döviz alışının yapıldığı tarihte bankanın döviz alış kurundan fiktif Döviz Alım ve Döviz Satım Belgesi düzenlenecektir.

c) İlgilinin döviz tevdiat hesabından karşılanmak suretiyle geri ödeniyor ise havaleye ilişkin dekont düzenlenecektir.

Bu ödemelerin, krediye aracılık eden banka veya diğer bir banka tarafından yapılması mümkündür. Bankalar, Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamındaki ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlere ilişkin döviz ödemesi gerektiren işlemlerde kullanılan kredinin geri ödemesini yapmadan önce, kredi sözleşmesini, fiili ithalatın veya hizmetin gerçekleşmiş olduğunu belgeleyen gümrükçe tasdikli Gümrük Beyannameleri veya hizmete ilişkin kati faturaları arayacaklar ve üzerine kredinin kapatıldığına dair not koyacaklardır. Kredinin geri ödemesini yapan banka ile kredinin alışını yapan bankanın farklı olması durumunda, kredi geri ödemesini yapan banka tarafından alışını yapan bankaya havaleye ilişkin bilgiler verilecektir.

1.4.1.3. Kredinin Türk Lirası Olarak Kullanılması

Yurt dışından sağlanan döviz kredisi alış yapılmak suretiyle Türk lirası olarak kullanılabilir. Bu durumda söz konusu kredi prefinansman kredisidir ve uygulanacak esaslar bu bölümün 3. PREFİNANSMAN başlığı altında açıklanmıştır.

1.4.3. Yatırım Teşvik Belgesi Çerçevesinde Türkiye’de Yerleşik Kisilerce Sağlanan Krediler İle Kamu Kuruluşlarınca Teşvik Belgesiz Yatırım Malı Alımlarının Finansmanı Amacıyla Sağlanan Krediler

Bu krediler, uluslararası piyasalardan firmalar ve kuruluşlar tarafından doğrudan veya bankalar aracılığıyla sağlanan nakdi kredilerdir.

1.4.3.1. Kredinin Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamındaki İhtiyaçların Finansmanında Kullanılması

Yatırım Teşvik Belgesi'nin yabancı kaynak bölümünde yer alan tutar karşılığında yurt dışından sağlanan dış krediler bu Genelgemizin Bölüm III, 2.1.4.3. maddesinde yer alan; “**Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Kullanılacak Kredilere İlişkin Esas ve Usuller**” kısmında belirtilen esaslar çerçevesinde kullanılacaktır.

1.4.4. Alınmış İzinler Çerçevesinde Yurt Dışında İş Yapan Türkiye’de Yerleşik Türk Mütesebbislerince Yurt Dışındaki İşleriyle İlgili Olarak Sağlanan Krediler

Bu kredilerin;

- yurt dışı müteahhitlik hizmetleri,
- gümrük hattı dışı satış mağazacılığı,
- dış sularda denizyolu taşımacılığı,
- yurt dışına karayolu taşımacılığı,
- yurt dışına havayolu taşımacılığı

faaliyetleri ile ilgili olarak uluslararası piyasalardan sağlanması gerekmektedir. Bankalar bu kredilerin sağlanmasına garanti vererek ya da vermeksizin aracılık edebilirler. Bu kredilerde vade sınırlaması yoktur. Bu şekilde kredi kullanacak Türk firmalarının yurt dışındaki faaliyetlerini tevsik etmeleri gerekmektedir.

Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesinin olmadığı durumlarda, alınmış izinler çerçevesinde yurt dışında iş yapan Türkiye’de yerleşik mütesebbislerinin “Yurt Dışında İş Yapan Türk Mütesebbisi” olduğu hususu aşağıda belirtilen belgelerden tespit edilecektir. Bu mütesebbislerin döviz kredisi kullanabilmeleri için aşağıda belirtilen yetki belgeleri ile yurt dışı faaliyete ilişkin imzalanmış sözleşmelerini ibraz etmeleri gerekmektedir. Aşağıdaki belgelerin ibraz edilememesi halinde ise bu kapsamda döviz kredisi kullanılması mümkün bulunmamaktadır. Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi kapsamında kullanılacak kredilerde ise söz konusu belgeler aranmayacaktır.

1) Müteahhitlerin, 2 Şubat 1996 tarih ve 22542 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yurt Dışı Müteahhitlik Hizmetlerine İlişkin Tebliğ gereğince Bayındırlık ve İskan Bakanlığından alınmış Yurt Dışı Müteahhitlik Belgesi,

2) Gümrüksüz satış mağazalarının, 13 Ekim 2006 tarih ve 26318 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Gümrüksüz Satış Mağazaları Yönetmeliği” gereğince Gümrük Müsteşarlığından alınmış Mağaza ve Depo Açma İzni,

3) Dış sularda faaliyetleri bulunan Türkiye’de yerleşik denizcilik şirketlerinin, 14 Haziran 1946 tarih ve 6333 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun gereğince Denizcilik Müsteşarlığından alınmış Denize Elverişlilik Belgesi,

4) Yurt dışında is yapan karayolu nakliye şirketlerinin, 25 Şubat 2004 tarih ve 25384 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Karayolu Tasıma Yönetmeliği” gereğince Ulaştırma Bakanlığı Kara Ulaştırması Genel Müdürlüğü’nden alınmış Yetki Belgesi (C2, C3, L2, kredinin yalnızca yurt dışı faaliyetlerinin finansmanı için kullanılacağı yönünde yazılı taahhütname alınması kaydıyla R2)

5) Yurt dışına yolcu posta ve eşyaya ilişkin her türlü hava taşımacılığı yapan Türkiye’de yerleşik hava nakliyat firmalarının 16 Haziran 1984 tarih ve 18443 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Ticari Hava Tasıma İşletmeleri Yönetmeliği” gereğince Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü’nden alınmış İşletme Ruhsatı.

Bu döviz kredileri için geçici bir döviz hesabı açılacak ve bu hesaptan, sözü edilen Türk müteşebbislerin kredi konusu yurt dışındaki işlerinde kullanılmak üzere döviz ve/veya Türk lirası ödeme yapılabilecektir. Kredinin, Türk lirası kullanılması ancak, müteşebbislerin yurt dışındaki kredi konusu işleriyle ilgili olarak Dış Ticaret Mevzuatının ilgili hükümlerine göre Türkiye’den satın alacakları mal bedellerinin (ihracat bedeli olarak döviz alış yapılr), söz konusu işle ilgili olarak yurt dışında çalıştırdıkları işçilerinin ücretlerinin, yine aynı işle ilgili olarak Türkiye’den satın alacakları hizmetlerin bedelinin Türkiye’de Türk lirası olarak ödenmesi suretiyle mümkün olabilecektir. Ayrıca bu müteşebbislerin yurt dışındaki faaliyetleriyle ilgili olarak üçüncü ölkelerden, Gümrük ve Dış Ticaret Mevzuatı hükümlerine göre Türkiye üzerinden geçirilerek veya doğrudan faaliyette buldukları ölkelere yapacakları malzeme alımlarına ilişkin bedellerin ödenmesinde de kullanılabilir.

Kredinin döviz olarak kullanılması halinde, firmalara döviz çeki veya efektif verilmesi mümkün değildir. Geçici hesaptaki dövizlerin, Türkiye’deki bankalarda hesap sahibi girişimci adına kayıtlı herhangi bir döviz hesabına virmanı yapılamaz.

Bu kredilerin Türk lirası olarak kullanılması halinde, Türk lirasına dönüştürülerek Döviz Alım Belgesine bağlanan tutarların, yeniden dövizle çevrilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Bu kredilerin teşvik tedbirlerinden yararlanabilmesi için Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi alınmış olması gerekmektedir. Bu konuda Dış Ticaret Müdürlüğümüzün konuya ilişkin talimatları çerçevesinde işlem yapılacaktır.

Yurt dışında is yapan Türkiye'de yerleşik müteşebbislere herhangi bir teşvik unsurundan yararlandırılmaksızın kullanılan döviz kredilerinin anapara, faiz ve masraflarının geri ödemelerinin, müteşebbislerin yurt dışındaki faaliyetleriyle ilgili olarak yurt dışından elde edilen hizmet bedeli dövizlerle mahsuben ödenmesi mümkün bulunmaktadır. Bu kredilerin kapatılması sırasında ise herhangi bir belgenin (satış veya hizmet faturası, istihkak raporu, sözleşme vb.) ibraz edilmesine gerek bulunmamaktadır.

Söz konusu kredilerin, yurt dışından sağlanan hizmet gelirleri olup olmadığına bakılmaksızın, ilgililerin tercihine göre Türk lirası ya da döviz tevdiat hesabındaki dövizlerle geri ödenmesi mümkün bulunmaktadır. Kredinin Türk lirası ile ödenmesi halinde Döviz Satım Belgesi düzenlenecektir.

1.4.5. Dış Ticaretin Finansmanı İçin Sağlanan Krediler

Bu kredileri Türkiye'deki ithalatçı ve ihracatçı firmaların bizzat kendileri bulmakta bankalar bu kredi işlemlerine garanti vererek veya vermeksizin aracılık etmektedirler.

1.4.5.1. İthalatçılar Tarafından Kullanılan Aynı Krediler

Bu Genelgemiz kapsamında aynı krediler, Türkiye'deki ithalatçı ile yurt dışındaki ihracatçı arasında düzenlenmiş yazılı sözleşmeye dayanan, vadesi bir yılı aşan ve kredi konusu malın bedeli ile diğer komisyon ve masrafları, bankalardan karşılığı Türk liralara ithalatçı tarafından ödenmek suretiyle satışı yapılan dövizlerle veya firmanın döviz tevdiat hesabından karşılanmak suretiyle ödenen kredilerdir.

Bu krediler, ithalatta ödeme şekilleri olan mal mukabili, kabul kredili mal mukabili, kabul kredili vesaik mukabili, kabul kredili akreditif ve vadeli akreditif ödeme şekillerine göre Dış Ticaret Müdürlüğümüzün ilgili Genelgelerince çerçevesinde yapılan ithalattır.

1.4.5.2. İhracatçılar ve Döviz Kazandırıcı İşlemler Yapanlarca Sağlanan Prefinansman Kredileri

Bu krediler, ihracat ve döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerin finansmanı amacıyla yurt dışından sağlanan ve yurt içindeki ihtiyaçların finansmanı için Türk lirası olarak kullanılan kredilerdir.

Bu konudaki açıklama "3- Prefinansman Kredisi" bölümünde yapılmıştır.

1.4.6. İşletme İhtiyacı İçin Sağlanan Krediler

Bu amaçla yurt dışından sağlanan kredilerde vade kısıtlaması bulunmamaktadır. Bu krediler, kamu kurum veya kuruluşlarınca açılan

uluslararası ihalelerle ilgili aşağıda belirtilen durumlar hariç olmak üzere Türk lirası olarak kullanılacaktır.

Bu kredilere ait döviz alışları, kullanıma aracılık eden bankalarca bir defada yapılarak, Döviz Alım Belgesi düzenlenir ve ilgililere Türk liraları ödenir. Kredi döviz tevdiat hesabına alınarak kısım kısım kullanılamaz. Kredi kullanımı için borçlunun, kredinin vadesi, faiz oranı ve benzeri bilgileri içeren kredi sözleşmesi ile kullanıma aracılık eden bankaya başvurması gerekmektedir.

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı ve diğer kamu kurum veya kuruluşlarınca açılan uluslararası ihaleler çerçevesinde yapılacak satış, işletmenin devri veya kiraya verilmesine ilişkin yabancı para üzerinden imzalanan sözleşme bedellerinin finansmanı amacıyla yurt dışından sağlanan döviz kredilerinin, Türkiye'de yerleşik aracı bankalar tarafından geçici bir döviz hesabına alınması, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına yapılacak ödeme tarihine kadar bu hesapta tutularak, ödeme tarihinde Türk Lirasına çevrilmesi mümkündür.1 Söz konusu döviz kredileri, kredi lehdarının talimatına istinaden aracı bankalarca doğrudan ihale makamına ya da ihale makamı tarafından gösterilecek sadece bu amaca yönelik olarak açılacak hesaba döviz olarak da ödenebilir.

Yurt dışından sağlanan işletme kredisinin (yabancı para veya Türk lirası üzerinden yapılan sözleşmeler kapsamında);

1) yurt dışındaki bankalar, uluslararası kuruluşlar ve yurt dışı kredi kuruluşlarından sağlanmış olması halinde, -kredinin Türkiye'deki bankalar nezdinde kullanımı sırasında, kredi kullanımına aracılık eden banka tarafından kredi sözleşmesinin aslının veya söz konusu kredilere ilişkin havale talimatına ait SWIFT mesajı (kredi veren yurt dışındaki banka tarafından kendiliğinden gönderilen veya bu şekilde bir teyidin gelmemesi durumunda, Türkiye'de krediye aracılık eden banka tarafından, kredi veren bankadan istenen SWIFT talimatı) ile konuya ilişkin teyidin sağlanması koşuluyla, kredi sözleşmesinin bir örneğinin ibrazının aranılması ve ilgili kısımlarının bir örneğinin alınması3 ve kredinin yurt dışındaki kredi vermeye yetkili kurum ve kuruluşlardan sağlandığı hususunun döviz alışının yapılması sırasında düzenlenen döviz alım belgesine de yazılması,

-kredi anapara ve faiz geri ödemesi sırasında ise kredi sözleşmesinin aslı aranılmaksızın örneği üzerinden işlem yapılması ve kredi geri ödemesini gerçekleştiren banka tarafından ödenen kredi tutarının döviz alım belgesine islenmesi,

2) faaliyette bulunduğu ülke mevzuatına göre ödünç para verme isi ile uğraşmayan veya borç vermeye yetkili olmayan yurt dışındaki kurum ve kuruluşlardan temin edilmiş ise, diğer bir ifade ile grup bünyesinde yer alan

yurt dışında yerleşik firmalardan veya diğer kişi ve kuruluşlardan temin edilmiş ise, kredi kullanımının yanı sıra, kredi geri ödemesinde de kredi sözleşmesinin aslının ibrazı aranılarak, kredi anapara ve faiz ödemesinin gerçekleştirilmesi

gerekmektedir.

Kredi geri ödemelerinin, krediye aracılık eden banka veya diğer bir banka tarafından yapılması mümkündür. Bankalar yurt dışına transfer işlemini yapmadan önce, kredinin yurt dışındaki bankalar, uluslararası kuruluşlar ve yurt dışı kredi kuruluşlarından mı, yoksa ödünç para vermeye yetkili olmayan kuruluşlardan mı sağlandığının tespitinden sonra bu maddenin birinci ve ikinci fıkralarında yapılan açıklamalar çerçevesinde kredi sözleşmesinin aslının veya örneğinin ve kredi konusu dövizlerin alışına ilişkin döviz alım belgesinin firma nüshasını arayacaklar ve bu belgeler üzerine, kredinin kapatılmasında kullanıldıklarına dair kayıt koyacaklardır. (Bu kayıtlar belgenin bankadaki nüshasına da konacaktır.) Ayrıca kredinin geri ödemesini yapan banka ile kredinin alışını yapan bankanın farklı olması halinde, kredi geri ödemesini yapan banka tarafından alış yapan bankaya transfere ilişkin yazılı olarak bildirimde bulunulacaktır.

Kredi konusu dövizin alışını yapan banka, vade tarihinde faiz, masraf ve ana para geri ödemelerinin yapılıp yapılmadığını izlemekle yükümlüdür.

Bu kredilerin, ihracatı teşvik tedbirlerinden yararlandırılmaları mümkün bulunmamaktadır.

Diğer taraftan Türkiye'de faaliyette bulunan faktoring şirketlerinin işletme ihtiyacının finansmanı için yurt dışından döviz kredisi adı altında işletme kredisi almaları mümkündür. Söz konusu kredilerin ihracat alacaklarını fonlamak amacıyla kullanılacak bölümü döviz tevdiat hesaplarına alınabilir.

Ancak Türkiye'de yerleşik gerçek kişilerin konut alımlarının ve tüketici ihtiyaçlarının finansmanı amacıyla yurt dışındaki bankalardan veya Türkiye'deki bankaların yurt dışındaki şubelerinden işletme kredisi adı altında döviz kredisi, dövize endeksli kredi ve Türk Lirası kredi kullanmaları mümkün bulunmamaktadır.

1.4.7. Döviz Ödemesi Gerektiren İşlemlerin (Mal Ve Hizmet İthalatının) Finansmanı Amacıyla Sağlanan Nakdi Krediler

Bu krediler Bölüm III, 1.4.1 maddesi dışındaki döviz ödemesi gerektiren işlemlerin finansmanı amacıyla sağlanan nakdi kredilerdir. Vade sınırlaması yoktur, faiz ve masraflar taraflar arasında serbestçe saptanır.

Kullanım için başvuru, aracılık eden bankaya, kredi sözleşmesi ve döviz ödemesi gerektiren işlemlerle ilgili belgelerle (örneğin, mal veya hizmete

ilişkin sözleşme ve fatura) yapılacaktır. Kredi, ithal edilen mal veya hizmet bedellerinin bu kredinin kullanılması amacıyla açılan geçici bir döviz hesabından ibraz edilen belgelerdeki lehbara transfer edilmesi suretiyle kullanılacaktır. Ancak ihracat kredi kurumlarından veya ihracat kredisi garanti kuruluşlarının garantisi kapsamında sağlanan kredilerden ithalat bedeli olarak yapılacak kullanımlar doğrudan yurt dışındaki ihracatçı firmalara ödenmek suretiyle gerçekleştirilebilecektir. Bu hesaptan kullanım yapanlar lehine çek düzenlenmeyecek, efektif verilmeyecektir. Kredinin döviz tevdiat hesabına alınması ve Türkiye’de kullanımı mümkün bulunmamaktadır.

Bu krediyle ilgili ithalat bedellerinin ödenmesinden hesaplarının kapatılmasına kadar Dış Ticaret Müdürlüğümüzün 13 Mayıs 2003 tarih ve 2003/YB-42 sayılı talimatına; döviz ödemesi gerektiren diğer ödemelerde Görünmeyen İşlemlere İlişkin 13 Ocak 2000 tarih ve YB-2000/4 sayılı genelgemiz esaslarına göre işlem yapılacaktır.

Söz konusu kredilerin geri ödemeleri, bankalar tarafından cari kurlardan satışı yapılarak döviz transferi suretiyle gerçekleştirilecektir. Bu krediler, mahsuben ödeme yoluyla veya döviz tevdiat hesaplarındaki dövizler transfer edilerek de geri ödenebilecektir.

Kredi geri ödemelerinin, krediye aracılık eden banka veya başka bir banka tarafından yapılması mümkündür. Bankalar transfer işlemini yapmadan önce, kredi sözleşmesini, fiili ithalatın gerçekleşmiş olduğunu belgeleyen gümrükçe tasdikli Gümrük Beyannamesi veya hizmete ilişkin kati faturaları arayacaklar ve üzerine kredinin kapatıldığına dair not koyacaklardır. Kredi geri ödemesi için müracaat eden firmalarca geri ödemeyi gerçekleştirecek bankalara ithalat hesabının kapanmasına ilişkin bilgi ve belgelerin verilmesi gerekmektedir. Firmalarca, kredi geri ödemesini yapacak bankalara ithalat hesabının kapatma bilgi ve belgelerinin verilmemesi durumu Genelgemiz hükümlerine aykırılık teşkil edeceğinden, bu firmaların Bankamıza bildirilmesi gerekmektedir.

Ayrıca kredinin geri ödemesini yapan banka ile krediye aracılık eden bankanın farklı olması halinde, kredi geri ödemesini yapan banka tarafından aracı bankaya transfere ilişkin yazılı olarak bildirimde bulunulacaktır.

Yurt dışından sağlanan döviz kredisiyle ödenen ithalat bedeli karşılığında gerçekleştirilen ithalatın, kredi tutarının altında olması durumunda (ithalat hesabı kısmen veya tamamen terkinen kapatılanlar dahil) bu tür kredilerin geri ödemesine ilişkin taleplerin, kredinin nakdi veya aynı olup olmadığı, aracı bankanın garantisinin bulunup bulunmadığı ve mal değerinin eksik olma nedenleri de belirtilerek, işlem bazında Bankamız ve Hazine Müsteşarlığı tarafından değerlendirilmek üzere Bankamıza bildirilmesi gerekmektedir.

Gerçeklesen ithalat tutarının kullanılan kredi tutarının altında kalması nedeniyle kredi geri ödemesinin vadesinde yapılamamasının önlenmesi ve ithalat hesabının kapatılmasına ilişkin bilgi ve belgelerin verilmesini teminen Genelgemizin "1.1.8 Diğer Hususlar" kısmında da belirtildiği şekilde, yurt dışından sağlanan kredilerin kullanımına aracılık eden bankaların, kredi lehdarı kurum ve kuruluşları kredinin geri ödemesi ile ilgili olarak ne şekilde işlem yapılacağı hakkında bilgilendirmeleri gerekmektedir.

Diğer taraftan;

a- gümrük beyannamesi bazında 100.000.- ABD dolarını asmamak kaydıyla ithalat tutarının kredi tutarının %3'üne kadar eksik olduğu durumlar,

b- ihracat kredi kurumu veya ihracat kredisi garanti kuruluşlarından sağlanan kredilerle ödenen ithalatta, sigorta ve/veya prim geri ödemesi nedeniyle oluşan eksiklikler,

c- ithalat bedeline veya krediye ilişkin döviz cinsleri arasındaki parite farkı nedeniyle oluşan eksiklikler,

d- bedeli yurt dışından nakdi kredi alınmaksızın özkaynaklardan ödenen kabul kredili ve mal mukabili ödeme şekilli ithalat işlemleri

için Bankamıza bir bildirim yapılmayacaktır.

1.5. Türkiye'de İş Yapan Yabancı Müteşebbislerce Yurt Dışından Sağlanan Krediler

Yurt dışından sağlanan bu tür krediler Türk lirası olarak kullanılacak ve yabancı müteşebbislerce Türkiye'de yapılan isin tevsiki kaydıyla, bankalar aracılığıyla ödeme yapılacaktır.

Kredinin vadesi, yapılan isin süresi ile sınırlı olacaktır.

Kredi geri ödemeleri, getirilen döviz tutarını asmamak kaydıyla, kullanıma aracılık eden banka tarafından cari kurdan döviz transferi suretiyle gerçekleştirilecektir.

Bu kredilerle ilgili faiz ve diğer masrafların transfer edilebilmesi için Hazine Müsteşarlığı'ndan izin alınması gerekmektedir.

1.6. Türkiye'de Yerleşik Kişilerce Yurt Dışından Türk Lirası Kredi Sağlanması

Türkiye'de yerleşik kişiler Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 17/a maddesine göre yurt dışından kredi temin etmeleri ve bu kredileri bankalar aracılığıyla kullanmaları serbest olduğundan, uluslararası

piyasalardaki banka ve kredi kurumlarından Türk lirası kredi sağlayabilirler. Bu krediler yurt dışından sağlanan döviz kredisi hükümlerine göre değerlendirilecektir. Ancak Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu yönünden Türk lirası kredi veya Döviz Endeksli Türk lirası kredilere uygulanan esaslara tabi tutulacaktır.

Bu krediler bu Genelgemizin Bölüm III. 1 "Yurt Dışından Kredi Alınması" kısmında açıklanan faaliyetlerin finansmanı amacıyla kullanılabilir. Bu kredilerin geri ödemesi(ana para, faiz ve masraflar) Türk Lirası ile yapılabileceği gibi ana para ve faiz alacağı'nın kredi verenin yapacağı başvuruya istinaden döviz olarak geri ödenmesi de mümkündür. Kredilerin geri ödemesi ihracat ve hizmet bedellerinden mahsuben veya bedeli Döviz Tevdiat Hesabından ya da banka kaynaklarından karşılanmak suretiyle geri ödenebilir. Kredinin alışı sırasında Türk lirasına göre değişiklik yapılarak Döviz Alım Belgesi düzenlenir. Kredinin geri ödemesinde ise Türk Lirası ile ödeniyorsa Türk Lirası Transfer Belgesi, döviz ile ödeniyor ise Döviz Satım Belgesi düzenlenmesi gerekmektedir. Kredi geri ödemelerinin, krediye aracılık eden banka veya başka bir banka tarafından yapılması mümkündür. Kredinin kapatılması sırasında yukarıda belirtilen diğer kredilerin kapatılmasında uyulması gereken esas ve usullere göre işlem yapılacaktır.

Türkiye'de yerleşik gerçek kişilerin konut alımlarının ve tüketici ihtiyaçlarının finansmanı amacıyla yurt dışındaki bankalardan Türk Lirası kredi kullanılması mümkün bulunmamaktadır.

2. Kredi Açılması

2.1.Türkiye'de Yerleşik Bankalarca Döviz Kredisi Açılması

Türkiye'deki bankalar Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 17'nci maddesinin "b" fıkrasında belirtilen kişilere yurt dışındaki döviz ödemesi gerektiren işlemlerinde kullanılmak üzere döviz olarak, Türkiye'deki harcamaları için Türk lirası olarak kullanılmak kaydıyla, döviz kredisi açabilirler. Bunun dışında Türkiye'de yerleşik kişilere döviz kredisi açılması mümkün değildir.

Bankalar tarafından açılan döviz kredilerinin süresi, açıldığı faaliyete göre belirlenir.

Bu kredilerin açılmasında, Bankalar Kanunu'ndaki kredi açılmasına dair sınırlamalara ve esaslara uyulması gerekmektedir.

Bankalar, kullanıracakları döviz kredilerine ait anapara, faiz ve diğer masraf karşılıklarının zamanında yurda getirilmesi ile ilgili önlemleri almak ve bu hususu izlemekle yükümlüdürler. Zamanında yurda getirilmeyen dövizler hakkında Hazine Müsteşarlığı'na söz konusu bankalarca yazılı bildirimde bulunulacaktır.

Türkiye’de yerleşik bankalarca Türkiye’de yerleşik kişilere açılacak döviz kredileri, Türkiye’de yerleşik başka bir bankaya, bu banka nezdinde açılacak geçici döviz hesabına döviz kredisi olduğu hususu belirtilerek devredilmek suretiyle yurt dışı döviz ödemeleri için döviz olarak kullanılabilir.

Bankalar döviz pozisyonlarındaki dövizler karşılığında, aşağıda belirtilen şekillerde döviz kredisi açabilirler.

2.1.1. İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler İle Döviz Kazandırıcı Faaliyetlerin Finansmanı İçin Türkiye’de Yerleşik Kişilere Açılacak Döviz Kredileri

İhracatın finansmanı amacıyla verilecek döviz kredilerinin vadesi azami 18 aydır. Gemi inşa ve ihracının finansmanı için kullanılacak kredilerde (hazır gemi hariç) 24 aydır. Dahilde İşleme İzin Belgesi veya Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi kapsamında gemi inşa ve ihracı ile diğer faaliyetlerin ihracının finansmanı amacıyla sağlanan kredilerin vadeleri ise bu belgelerin süresi kadar (ek süreler dahil) olabilecektir. İhracatın finansmanı amacıyla 18 aydan kısa vadeli olarak kullanılan krediler bankalarca 18 aya kadar uzatılabilir. Bu süre hazır gemi ihracı hariç, gemi inşa ve ihracının finansmanı için kullanılacak kredilerde 24 aya; gemi ve diğer faaliyetlerin ihracatı için verilen kredilerde ise Dahilde İşleme İzin Belgesi ve Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi süresi sonuna kadar uzatılabilir. İlgililerin bu süreleri asan uzatma talepleri, İhracatı Teşvik Mevzuatında öngörülen esas ve usuller dahilinde mücbir sebep ve fevkalade hal durumları da dikkate alınarak Dış Ticaret Müsteşarlığı’nın konuya ilişkin tebliğleri çerçevesinde sonuçlandırılır.

Bu madde kapsamında,

a) Yurt dışında is yapan Türk müteşebbislerinin, yurt dışındaki işleri ile ilgili olarak bu müteşebbislere ve Uluslararası Yurt İçi İhaleler ile Savunma Sanayi Projelerini üstlenen Türkiye’de yerleşik kişilere, bankalarca açılacak krediler 2.1.5 ve 2.1.6. maddeleri kapsamında değerlendirilecektir.

b) Turizm müesseseleri ve seyahat acenteleri ile gemi bakım ve onarım hizmetleri veren Türkiye’de yerleşik firmalara bankalarca açılacak krediler 2.1.6.A. maddesi kapsamında değerlendirilecektir.

Bankalar tarafından verilen döviz kredisi, müşterinin krediyi kullandığı tarihte banka aktiflerine döviz olarak intikal ettirilir ve muhasebe kayıtlarında döviz olarak takip edilir. Aktifte geçici bir hesaba alınan kredi, geçici hesaptan Türk lirası veya döviz olarak bu genelgemizde öngörülen esas ve usuller dahilinde kısım kısım kullanılabilir ve dekont düzenlenir. Bu sırada Döviz Alım Belgesi ve Döviz Satım Belgesi düzenlenmesine gerek yoktur.

Vade, kredinin müşteri tarafından kullanılmaya başladığı tarihten (aktife girdiği tarihten) itibaren baslar.

Bu krediler döviz veya Türk lirası olarak kullanılabilir.

2.1.1.1. Kredinin Döviz Olarak Kullanılması (Döviz Ödemesi Gerektiren İşlemlerde Kullanılması)

Kredi: ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerde bulunanlara, bu faaliyetleriyle ilgili döviz ödemesi gerektiren işlemlerde kullanılmak üzere, Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamında bu belgede belirtilen ithalat tutarını asmamak kaydıyla ve belge süresi kadar verilebilir. Kredinin kullanılışı sırasında, bu işlemlerde kullanılacağı yazılı olarak beyan edilebilir.

İhracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyeti yapanların krediyi döviz olarak kullanabilmeleri için mutlaka Dahilde İşleme İzin Belgesi almış olmaları ve söz konusu belgede döviz tahsisinin öngörölmüş olması gerekmektedir.

Kullanımlar, geçici bir döviz hesabından Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamındaki ithalat işlemleri ile yine bu kapsamdaki döviz ödemesi gerektiren diğer işlemler için yurt dışındaki lehdarlara döviz veya Türk lirası transferi suretiyle gerçekleştirilecektir. İthalat bedellerinin ödenmesine ilişkin işlemler Dış Ticaret Müdürlüğümüzün talimatlarına, döviz ödemesi gerektiren diğer ödemelere ilişkin işlemler ise Görünmeyen İşlemlere İlişkin Genelgemiz esaslarına göre yapılacaktır. Döviz Satım Belgesi döviz transferi sırasında düzenlenmeyecek, kredinin geri ödenmesi sırasında düzenlenecektir. İthalata ilişkin gümrükçe tasdikli Gümrük Beyannamesi üzerine “mal bedeli, (döviz tutarı ve transfer tarihi yazılacaktır.) Türkiye’deki bankalarca verilmiş döviz kredisiyle ilgili geçici döviz hesabından karşılandığından Döviz Satım Belgesi düzenlenmemiştir.” şeklinde not konulacaktır. (Bu esas bedeli Türkiye’deki bankalarca açılan diğer döviz kredilerinden ödenecek ithalat için de geçerlidir.) Geçici döviz hesabından kullanım yapanlar lehine çek düzenlenmeyecek, efektif verilmeyecektir. Kredinin döviz tevdiat hesabına alınması mümkün bulunmamaktadır.

Bankalar bu kredilerin Dahilde İşleme İzin Belgesi kapsamı ithalat ve döviz ödemesi gerektiren diğer giderlerin ödenmesinde kullanılıp kullanılmadığının tespiti için bedelleri krediden ödenen ithalatla ilgili gümrükçe tasdikli Gümrük Beyannamesi veya hizmet ithali ile ilgili belgelerin üzerine kredi referans numarası ve Dahilde İşleme İzin Belgesinin tarih ve sayısını yazarak onaylayacaklardır. Ayrıca Dahilde İşleme İzin Belgesine krediden ödenen ithalata ait gümrük beyannamesi tarih ve sayısı ile ithalat tutarı ve döviz tahsis edilen diğer giderler konusu döviz tutarı, transferi yapan bankalar tarafından yazılıp onaylanacaktır.

Dahilde İşleme İzin Belgesi alınmak suretiyle kullanılan bu döviz kredilerinde, sadece İhracatı Teşvik Mevzuatında yer alan taahhüdün aranması yeterlidir. Bu konudaki işlemler, Dış Ticaret Müdürlüğümüzün talimatları çerçevesinde yapılacaktır.

2.1.1.2. Kredinin Türk Lirası Olarak Kullanılması

Kredi, bankalar tarafından bankacılık teamülleri çerçevesinde ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerin finansmanında kullanılmak üzere açılacaktır. Bu kredi ihracatın finansmanı için belgesiz olarak kullanılacaktır. Ancak ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetler için mutlaka Dahilde İşleme İzin Belgesi veya Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi almış olması gerekmektedir. Bu krediler Dış Ticaret Müdürlüğümüzün konuya ilişkin genelgesi çerçevesinde kullanılacaktır.

Kredinin kısım kısım kullanılması veya vadeden önce kısmen veya tamamen ödenip tekrar kullanılmaya başlanması halinde, tahsilat ve ödemeler aynı kredi sözleşmesine istinaden yapıldığından, her bir kısmı kullanım yeni bir kredi olarak mütalaa edilmeyecek ve ilk kullanımla belirlenen kredi vadesinde değişiklik yapılmayacaktır.

Kredi, aktiflerde geçici bir hesaba alındıktan sonra firmalara ihracatın, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmetler ve faaliyetlerin finansmanı amacıyla Türkiye'deki harcamaları için bu hesaptaki dövizler karşılığı Türk lirası ödenecektir.

Türk lirası olarak kullanılan döviz kredisinin, ihracatın finansmanında kullanılmak üzere açılmış olması halinde, teşvik tedbirlerinden yararlandırılması için Dahilde İşleme İzin Belgesi veya Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi alınması gerekmektedir. Yurt dışında iş yapan Türkiye'de yerleşik Türk müteşebbisleri ve uluslararası ihaleye çıkarılan kamu projelerini üstlenen firmalar ile Savunma Sanayi Müsteşarlığı tarafından onaylanan savunma sanayi projelerini üstlenen firmaların söz konusu işleriyle ilgili alacakları kredilerin kullanımı bu genelgemizin ilgili bölümlerinde açıklanmıştır.

İhracat, Dahilde İşleme İzin Belgesi veya Vergi, Resim, Harç İstisnası Belgesi kapsamındaki ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerin finansmanı için Türk lirası olarak kullanılacak döviz kredilerinde, sadece İhracatı Teşvik Mevzuatında yer alan taahhüdün aranması yeterlidir. Bu konudaki işlemler, Dış Ticaret Müdürlüğümüzün talimatlarına göre yapılacaktır.

Bu nedenle Dahilde İşleme İzin Belgesi veya Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi kapsamındaki faaliyetlerin finansmanı için Türk lirası olarak

kullanılan döviz kredilerinin banka riskinin kapatılmasında da, Dış Ticaret Müdürlüğümüzün talimatlarına göre işlem yapılacaktır.

Döviz kredisinin kapatılması sırasında, Döviz Alım Belgesi ile teslim ya da faaliyetin yapıldığını gösteren belgelerin asıllarının aranmasına gerek bulunmamaktadır. Kredinin Türk lirasının iadesi suretiyle kapatılması sırasında döviz satım belgesi düzenlenmez.

Döviz kredilerinin ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler veya döviz kazandırıcı faaliyetlerden sağlanan bedellerle kredi riski kapatılabileceği gibi vadesinde kredi sözleşmesi Şartlarına göre Türk lirası ile de kapatılabilir.

2.1.4. Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Türkiye’de Yerleşik Kişilere Açılacak Döviz Kredileri İle Kamu Kuruluşlarınca Teşvik Belgesiz Yatırım Malı Alımlarının Finansmanı İçin Açılacak Döviz Kredileri

2.1.4.1. Kredinin Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamındaki İhtiyaçların Finansmanında Kullanılması

Bankalar tarafından Yatırım Teşvik Belgesinin Yabancı Kaynak Bölümünde iç kredi, dış kredi veya döviz kredisiz alması öngörülen firmalara bu kredilerin toplam tutarı kadar Yatırım Teşvik Belgesinin istinat ettiği Karar ve Tebliğlerde belirtilen öz kaynak yabancı kaynak oranının bozulmaması ve yabancı kaynak tutarlarının asılmaması kaydıyla aşağıda belirtilen "Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Kullanılacak Kredilere İlişkin Esas ve Usullere" göre kredi kullanılacaktır.

2.1.4.2. Kredinin, Kamu Kuruluşlarınca Teşvik Belgesiz Yatırım Malı Alımlarının Finansmanı Amacıyla Kullanılması

Kredi, kamu kuruluşlarınca teşvik belgesiz yatırım malı alımlarının finansmanı amacıyla, vade kısıtlaması olmaksızın kullanılabilir. Kredinin Türk lirası kullanımı, anılan malların Türkiye’den temini halinde mümkündür. Kredinin kullanılmasıyla ilgili olarak 2.1.4.1 fıkrasında belirtilen esaslara göre işlem yapılacaktır.

2.1.4.1 ve 2.1.4.2 maddelerinde belirtilen kredilerin kapatılması

Bankalarca söz konusu krediler, döviz gelirleri yanında Türk lirası ile de kapatılabilecektir. Başka bir deyişle kredilerin geri ödemeleri döviz gelirleriyle yapılabileceği gibi Türk lirasıyla da yapılabilecektir.

2.1.4.3.Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Kullandırılacak Kredilere İlişkin Esas ve Usuller

Yatırımlarda Devlet Yardımları ile ilgili Karar ve Tebliğler çerçevesinde düzenlenen Yatırım Teşvik Belgelerinin "Yabancı Kaynak" bölümünde yer alan ve aşağıda tanımı yapılan iç kredi, dış kredi ve döviz kredilerinin bankalar tarafından Yatırım Teşvik Belgesinde belirtilen yabancı kaynak tutarının asılmaması ve Karardaki özkaynak oranının bozulmaması koşuluyla, genelgemizin ilgili bölümlerinde ve aşağıda öngörülen esas ve usullere göre döviz kredisi kullanılacaktır.

1) Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullandırılacak yatırım kredilerinde;

a) iç kredi: Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt içindeki bankalardan, Bankalar Kanunu ve bu Kanuna ilişkin mevzuata göre Türk lirası olarak sağladıkları nakdi kredilerini,

b) döviz kredisi: Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt içindeki bankaların kendi kaynaklarından Türk Parası Kıymetini Koruma Mevzuatı'na göre Türk lirası veya döviz olarak kullandıkları nakdi döviz kredilerini,

c) dış kredi: Türkiye'de yerleşik kişilerin, yurt dışından sağladıkları, Türk Parası Kıymetini Koruma Mevzuatı'na göre Türk lirası veya döviz olarak kullandıkları nakdi döviz kredilerini,

ifade etmektedir.

d) kaim belge: A ve B sayılı kaim Yatırım Teşvik Belgesi, Yatırım Teşvik Belgesinin zayi olması, okunamayacak kadar yıpranmış olması ve tamamlama vizesi yapılması hallerinde düzenlenmektedir. A ve B sayılı kaim Yatırım Teşvik Belgesi normal Yatırım Teşvik Belgesi ile aynı özellikleri taşımaktadır. Kaim olmayan belgeler (ilk düzenlenen belge) ile kaim belgeler arasında uygulama esasları açısından herhangi bir fark bulunmamaktadır.

2) Yatırım Teşvik Belgesinin istinat ettiği Karar ve Tebliğlerde belirtilen asgari özkaynak oranının (mevzuatta aksine bir hüküm olmadıkça) muhafaza edilmesi zorunludur. Yatırım Teşvik Belgesinde "yatırım finansmanı" başlığı altında "yabancı kaynaklar" bölümünde yer alan iç kredi, dış kredi ve döviz kredisinden herhangi birisi, ikisi veya hepsi birlikte (Karardaki özkaynak oranının bozulmaması ve yabancı kaynak tutarının asılmaması kaydıyla) Yatırım Teşvik Belgesinde değişikliğe gerek olmaksızın bankalar tarafından doğrudan kullanılabilir veya yurt dışından kullanımına aracılık edilebilir.

3) Yatırım Teşvik Belgesinde öngörölen yabancı kaynak tutarını asmamak koşuluyla bir (1) yıl ve daha uzun vadeli olarak yurt içinden veya yurt dışından sağlanan krediler yatırım kredisi olarak nitelendirilir.

Dolayısıyla Yatırım Teşvik Belgesi (YTB) kapsamında kullanılacak yatırım kredilerinde, vadenin en az bir (1) yıl (365 gün) veya daha uzun süreli olması gerekmektedir.

Bir (1) yıl veya daha uzun vadeli kredi tanımından; anapara geri ödemeleri ile birlikte ortalama vadesi (anapara ödemelerinin ödeme tarihlerine göre ağırlıklı ortalaması) bir yıldan uzun olan kredilerin anlaşılması gerekmektedir. Ortalama vadesi bir (1) yılın altında kalan krediler yatırım kredisi olarak YTB kapsamında değerlendirilemez. Bu nedenle vadesi bir (1) yılın altında kalan kredilerin YTB ile ilişkilendirilmemesi gerekmektedir. Bu kredilerde ortalama vadenin hesaplanmasında uygulanacak yöntem konusunda ise Bankacılık ve Finansal Kuruluşlar Genel Müdürlüğümüzün 5 Ağustos 1996 tarih ve 96/2 sayılı genelgesinin esas alınması gerekmektedir.

YTB kapsamında bir (1) yıldan uzun vadeli olarak kullanılan veya kullanımına aracılık edilen kredilerin bir (1) yıldan önce kapatılması durumunda, Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu (KKDF) kesintisinin cezai faiziyle birlikte tahsil edilmesi gerekmektedir.2 Buna göre, vadesi bir (1) yılın altına düşmesinden dolayı YTB kapsamında değerlendirilmeyen bu tür kredilerin;

a- Yurt dışından nakdi döviz kredisi şeklinde (dış kredi olarak) sağlanmış olması durumunda, fon kesintisi oranı bu tür krediler için % 3 olarak belirlendiğinden, bu oran üzerinden KKDF hesaplanması ve cezai faiz uygulanması,

b- Yurt içindeki bankalardan iç kredi (Türk Lirası kredi) veya döviz kredisi şeklinde 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yayımından önce (29 Temmuz 2004 tarihinden önce) kullanılmış olması durumunda, bu tarihten önce geçerli olan oranlar üzerinden KKDF hesaplanması ve cezai faiz uygulanması,

c- Yurt içindeki bankalardan iç kredi (Türk Lirası kredi) veya döviz kredisi şeklinde 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yayımından sonra (29 Temmuz 2004 tarihinden sonra) kullanılmış olması durumunda ise fon kesinti oranı % 0 (sıfır) olarak belirlendiğinden kesinti ve cezai faiz uygulanmaması

gerekmektedir.

4) Bankalarca YTB kapsamında döviz kredisi kullanıldığında veya dış kredi kullanımına aracılık edildiğinde YTB eki "Kredi ve Döviz Kullanım Formu" üzerine kullanılan kredinin

- cinsinin,
- döviz satış kurunun,
- döviz tutarı ve Türk lirası karşılığının,
- kullanım tarihinin

mutlaka yazılarak onaylanması ve YTB'deki kredi tutarından düşülmesi şarttır.

YTB eki "Kredi ve Döviz Kullanım Formu"na islenmeyen krediler YTB kapsamında kullanılmış kredi olarak kabul edilmeyecektir. Bu kredilere uygulanan (KKDF) istisna var ise müeyyide uygulanarak tahsil edilmesi gerekmektedir.

5) YTB'de kredi tutarının Türk lirası olarak gösterilmesi nedeniyle YTB'nin "Kredi ve Döviz Kullanım Formu"na islenmesi gereken döviz kredilerinin Türk lirası karşılığının hesaplanmasında bankalar tarafından, bu kredilerin kullanım tarihindeki Merkez Bankası döviz satış kurları esas alınacaktır.

6) YTB kapsamında, YTB'nin düzenlendiği (istinat ettiği) Kararnamede öngörülen asgari özkaynak yabancı kaynak oranı bozulmamak ve yabancı kaynak tutarı asılmamak kaydıyla, bankalar tarafından yabancı kaynak bölümünde yer alan iç kredi, dış kredi ve döviz kredisinin kullanılması esastır. Aksine durumlarda, fazla kullanılan krediye tekabül eden KKDF istisnası yönünden Mülga Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 4 Seri Numaralı Tebliğ hükümlerine göre işlem yapılacaktır.

7) YTB'de kayıtlı olan değerler nihai değerler olmayıp, yatırımın her aşamasında tevsik edilen bilgi ve belgelere istinaden yapılacak değerlendirme sonucunda YTB'yi düzenleyen merci (Hazine Müsteşarlığı veya ilgili odalar) tarafından değişiklik yapılabilir.

Diğer taraftan, bankalarca YTB'nin yabancı kaynak bölümünde yer alan kredi tutarının Maliye Bakanlığınca her yıl belirlenen yeniden değerlendirme oranları dikkate alınarak, 2000/1821 sayılı Kararın uygulanmasına ilişkin 2001/1 sayılı Tebliğin yürürlük tarihi olan 18 Şubat 2001 tarihi ile 2003/3 sayılı Tebliğin yürürlük tarihi olan 17 Temmuz 2003 tarihleri arasında yapılan artırımlar geçerliliğini korumaktadır.

Yatırım Teşvik Belgesinin sabit yatırım tutarında % 100'ün üzerinde meydana gelecek artış ya da % 50'nin üzerindeki azalışlarda yatırımcılar,

belgenin halen geçerli olması kaydıyla Yatırım Teşvik Belgesini düzenleyen merciye müracaat ederek, Yatırım Teşvik Belgesinin revizesini talep edebilirler. Ancak, kredi kullanımı yönünden yatırımcıların talep etmeleri halinde %100 ya da %50 oranlarına bağlı kalınmaksızın Yatırım Teşvik Belgesi revize edilebilir.

Yatırım Teşvik Belgesinin “yabancı kaynaklar” bölümünde kayıtlı kredi tutarının firmalara kullandırılması sırasında bankaların sorumluluğu kredi tutarını geçmemek üzere firma talebi ve bankacılık kuralları çerçevesinde kredi işlemlerini yürütmekle sınırlı olup bu limit içerisinde kalmak koşulu ile kullandırılan kredi miktarına tekabül eden harcamaların Yatırım Teşvik Belgesinde kayıtlı oran üzerinden özkaynaklardan karşılanması sorumluluğu firmalara aittir.

Tamamlama vizesi esnasında gerçekleşme değerlerinin üzerinde vergi, resim ve harç istisnası ve kaynak kullanımını destekleme fonu istisnasından yararlandırıldığının tespit edilmesi halinde fazladan uygulanan destek unsurları 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre tahsil olunur.

8) Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılacak kredilerde azami vade sınırı bulunmamaktadır. Yatırım Teşvik Belgesinde öngörölmüş bir iç kredi, dış kredi veya döviz kredisinin vadesinin, belgenin süresi içinde kalması şart değildir.

Kredi, Yatırım Teşvik Belgesinde belirtilen şartlara (örneğin, krediyle ilgili özel bir vade konmuş ise bu vadeye uyulacaktır.) uygun olarak belge kapsamındaki işlemleri için yatırımcının tercihleri doğrultusunda döviz ve/veya Türk lirası ihtiyaçlarının finansmanında kullanılacaktır.

9) Kredinin tamamının veya bir kısmının döviz olarak kullanılması halinde belge kapsamında döviz ödemesini gerektiren işlemlerde kullanılacaktır. Döviz kredisinin, Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında döviz ödenmesi gereken işlemlerde kullanılabilmesi için, Yatırım Teşvik Belgesinin ithal makine bölümünde makine ve teçhizat ithalatının öngörölmüş olması ve bu tutar ile Yatırım Teşvik Belgesi eki ithal makine ve teçhizat listesinde ithal edilecek makine ve teçhizatın özelliklerinin belirtilmiş olması kaydıyla, ithal edilecek makine teçhizat tutarında, Yatırım Teşvik Belgesinde yer alan yabancı kaynak-özkaynak oranının bozulmaması ve yabancı kaynak tutarının asılmaması kaydıyla döviz kredisi kullanılacaktır.

Kullanımlar, geçici bir döviz hesabından ibraz edilen ithalata veya hizmete ilişkin belgelere istinaden döviz veya Türk lirası olarak yurt dışındaki lehbara transfer edilmek suretiyle gerçekleştirilecektir. İthalat bedellerinin ödenmesinden hesaplarının kapatılmasına kadar Dış Ticaret Müdürlüğümüzün 13 Mayıs 2003 tarih ve 2003/YB-42 sayılı Genelgesine,

döviz ödemesi gerektiren diğer işlemlerde ise Görünmeyen İşlemlere ilişkin 13 Ocak 2000 tarih ve 2000/YB-4 sayılı Genelgemiz esaslarına göre işlem yapılacaktır. Diğer hususlarda “Genel Esaslar” bölümündeki hükümlere uyulacaktır.

Bu hesaptan kullanım yapanlar lehine çek düzenlenmeyecek, efektif verilmeyecektir. Kredinin ilgilinin döviz tevdiat hesabına alınması mümkün bulunmamaktadır.

Döviz olarak sağlanmış olan dış kredinin Türkiye’de Türk lirası olarak kullanılacak kısmının alışı, bir kerede veya kısım kısım yapılarak ilgiliye Türk liralari ödenecektir.

Dış kredinin, yatırımın Türkiye’deki Türk lirası ihtiyaçlarının finansmanı için kullanılacak bölümü, yatırım henüz tamamlanmadığından, yatırım kredisi olarak dikkate alınacak, işletme kredisi olarak nitelendirilmeyecektir.

Yurt dışından sağlanan ve Türk lirası olarak kullanılan işletme kredilerinin, Yatırım Teşvik Belgesinde işletme kredisi adı altında yer alan kredi kapsamına alınması mümkün değildir.

10) Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılacak yatırım kredilerine ve belge kapsamında kredi ile ilgili yapılacak diğer işlemlere Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi istisnası uygulanmaması gerekmektedir. Eğer bankalarca Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yapılan işlemler nedeniyle sehven uygulanmış Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi istisnası var ise uygulanan bu istisnanın Yatırım Teşvik Belgesinin kapatma vizesi beklenmeksizin bankalar tarafından uygulandığı tarih ile tahsilatın yapılacağı tarih arasındaki süre dikkate alınarak gecikme faizi ve cezası ile birlikte ilgili mevzuat hükümleri dahilinde ilgili banka tarafından bağlı olduğu vergi dairesine yatırılması gerekmektedir.

11) Bankalar, bu kredilerin yatırım teşvik belgesi kapsamındaki ithalat, hizmet ve döviz ödemesi gerektiren diğer giderlerin ödenmesinde kullanıp kullanılmadığının tespiti için bedeli krediden ödenen ithalatla ilgili gümrükçe tasdikli Gümrük Beyannamesi ve hizmet ithali ile ilgili faturaların üzerine kredi referans numaraları ile Yatırım Teşvik Belgesi tarih ve sayısını yazarak onaylayacaklardır.

12) 5035 Sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Ocak 2004 tarihinden önce düzenlenen Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kredi kullandırımı nedeniyle yapılacak işlemler Yatırım Teşvik Belgesinin istinat ettiği, Yatırım Teşvik Mevzuatı hükümlerine tabi olduğundan, 31 Aralık 2003(dahil) tarihine kadar

a) Yatırım Teşvik Mevzuatı kapsamında kullandırılan ayni ve nakdi kredilere, “İhracat ve Yatırımlarda Damga Vergisi ve Harç İstisnası Uygulanması Hakkında 4 Seri Numaralı Tebliğ” esasları dahilinde vergi,

resim ve harç istisnası uygulanmış ise bu Tebliğ esasları dahilinde uygulanan damga vergisi ve harç istisnasının Yatırım Teşvik Belgesinde kayıtlı bulunan ihracat taahhüdünün Hazine Müsteşarlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü tarafından kapatılması aşamasında yapacağı değerlendirme sonucuna göre tahsil veya terkin edilmesi gerekmektedir.

b) Yatırım Teşvik Mevzuatı kapsamında bulunan ihracat taahhüdüne sayılan ihracata ilişkin gümrük beyannameleri aynı zamanda belgeli veya belgesiz ihracat kredi taahhüdüne sayılabilir. Belgeli veya belgesiz ihracat kredi taahhüdüne sayılan gümrük beyannamelerinin aynı zamanda Yatırım Teşvik Belgesi kapsamındaki ihracat taahhüdüne sayılması da mümkündür.

c) Yatırım Teşvik Belgeleri kapsamında kullanılacak kredilerle ilgili düzenlenen Genel Kredi Sözleşmelerine damga vergisi istisnası uygulanması halinde, Genel Kredi Sözleşmesine imza koyan taraflardan bankanın ödemekle yükümlü olduğu kısım da bu istisna kapsamında tutulmaktadır. Bu durumda, banka tarafından müşteriye yansıtılacak bir damga vergisi olmadığından, banka adına bir gelir doğmamakta ve yatırılacak bir Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi bulunmamaktadır. Bu nedenle, bankalar tarafından Yatırım Teşvik Belgesi üzerine uygulanan damga vergisi istisnası nedeniyle Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi istisnasının uygulandığı şeklinde bir kayıt düşülmesine gerek bulunmamaktadır.

2.1.4.4. Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Kullanılacak Kredilerde Süre Uzatımı ve Vergi, Resim ve Harç İstisnası Uygulaması

Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında yurt dışından sağlanan veya Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar tarafından kullanılan yatırım kredilerinin süresi, Yatırım Teşvik Belgesinin yürürlük süresinden sonra ilk düzenlenen kredi sözleşmesine istinaden sözleşmede belirtilen kredi tutarında bir artırım yapılmaması kaydıyla, özel hukuk kuralları çerçevesinde kredi sözleşmesi taraflarınca temdit edilebilir.

Bu durumda kredi ile ilgili işlemler 5035 sayılı Kanuna göre damga vergisi ve harçtan müstesna tutulacaktır.

2.1.4.5. Yatırım Teşvik Belgesi Kapsamında Kullanılacak Aynı Kredilerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Uygulaması

Yatırım teşvik belgesi kapsamında sağlanan aynı kredilerle ilgili olarak alıcı ile satıcı arasında düzenlenen aynı kredi sözleşmesi damga vergisi ve harçtan müstesna edilmeyecektir.

Diğer taraftan, bu aynı kredi kapsamında alıcı firma tarafından poliçe üzerine verilecek kabul şerhi ve banka tarafından verilecek aval işlemi

dolayısıyla banka ile alıcı arasında düzenlenecek Genel Kredi Sözleşmesi damga vergisi ve harçtan müstesnadır.

Ancak, Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılacak aynı kredilere ilişkin sözleşmelerin 1 yıl ve daha uzun süreli olarak düzenlenmesi gerekmektedir. Bu durumda, Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında kullanılacak aynı kredilerin Merkez Bankası döviz satış kurundan karşılığı Türk lirası, Yatırım Teşvik Belgesindeki yabancı kaynaklar bölümünde yer alan toplam Türk lirası kredi tutarından düşülecek ve Yatırım Teşvik Belgesinin Kredi ve Döviz Tahsis Kullanım Formuna islenecektir.

Diğer taraftan bu istisnanın uygulanabilmesi için aşağıdaki hususlara dikkat edilecektir;

- Aynı kredi; Yatırım Teşvik Belgesi eki, ithal ve yerli makine teçhizat listelerinde yer alan makine ve teçhizatın yurt içi ve yurt dışından bir yıl ve daha uzun vadeli alımını,

- gayrinakdi kredi; Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışındaki finans kuruluşlarından temin ettikleri veya Türkiye'deki bankalar tarafından verilen en az bir yıl süreli garanti, karşı garanti (kontrgaranti), teminat ve kefaletleri

kapsamaktadır.

Bu nedenle, aynı ve nakdi kredilere bağlı olarak ortaya çıkacak gayrinakdi krediler, teminat olarak kabul edilecek ve Yatırım Teşvik Belgesi kapsamında nakdi veya aynı herhangi bir kredi kullanılmadığı halde, belgede kayıtlı işle ilgili olarak ortaya çıkabilecek gayri nakdi tanımına girecek işlemlerde münhasıran gayrinakdi bir kredinin kullanıldığı kabul edilecektir.

Buna göre, bir yıl ve uzun vadeli aynı kredi için verilecek teminatlarda bir yıl şartının aranmasına gerek bulunmamakta olup bir yıl ve uzun vadeli aynı kredinin ödenmesine ilişkin poliçeler ve banka avalı damga vergisinden müstesnadır.

2.1.5. Yurt Dışında İş Yapan Türkiye'de Yerleşik Türk Müteşebbislerine Yurt Dışındaki İşleriyle İlgili Olarak Açılan Krediler

Bankalar tarafından alınmış izinler çerçevesinde yurt dışında iş yapan Türkiye'de yerleşik Türk müteşebbislerine;

- yurt dışı müteahhitlik hizmetleri,
- gümrük hattı dışı satış mağazacılığı,
- dış sularda denizyolu taşımacılığı,

- yurt dışına karayolu taşımacılığı,
- yurt dışına havayolu taşımacılığı

faaliyetlerinin finansmanı amacıyla döviz kredisi açılabilecektir. Bu şekilde kredi kullanacak Türk firmalarının yurt dışındaki faaliyetlerini tevsik etmeleri gerekmektedir.

Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesinin olmadığı durumlarda, alınmış izinler çerçevesinde yurt dışında is yapan Türkiye’de yerleşik müteşebbislerinin “Yurt Dışında İş Yapan Türk Müteşebbisi” olduğu hususu aşağıda belirtilen belgelerden tespit edilecektir. Bu müteşebbislerin döviz kredisi kullanabilmeleri için aşağıda belirtilen yetki belgeleri ile yurt dışı faaliyete ilişkin imzalanmış sözleşmelerini ibraz etmeleri gerekmektedir.¹ Aşağıdaki belgelerin ibraz edilememesi halinde ise bu kapsamda döviz kredisi kullanılması mümkün bulunmamaktadır. Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi kapsamında kullanılacak kredilerde ise söz konusu belgeler aranmayacaktır.

1) Müteahhitlerin, 2 Şubat 1996 tarih ve 22542 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yurt Dışı Müteahhitlik Hizmetlerine İlişkin Tebliğ gereğince Bayındırlık ve İskan Bakanlığında alınmış Yurt Dışı Müteahhitlik Belgesi,

2) Gümrüksüz satış mağazalarının, 13 Ekim 2006 tarih ve 26318 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Gümrüksüz Satış Mağazaları Yönetmeliği” gereğince Gümrük Müsteşarlığından alınmış Mağaza ve Depo Açma İzni,

3) Dış sularda faaliyetleri bulunan Türkiye’de yerleşik denizcilik şirketlerinin, 14 Haziran 1946 tarih ve 6333 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun gereğince Denizcilik Müsteşarlığından alınmış Denize Elverişlilik Belgesi,

4) Yurt dışında is yapan karayolu nakliye şirketlerinin, 25 Şubat 2004 tarih ve 25384 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Karayolu Tasıma Yönetmeliği” gereğince Ulaştırma Bakanlığı Kara Ulaştırması Genel Müdürlüğü’nden alınmış Yetki Belgesi (C2, C3, L2, kredinin yalnızca yurt dışı faaliyetlerinin finansmanı için kullanılacağı yönünde yazılı taahhütname alınması kaydıyla R2),

5) Yurt dışına yolcu posta ve eşyaya ilişkin her türlü hava taşımacılığı yapan Türkiye’de yerleşik hava nakliyat firmalarının 16 Haziran 1984 tarih ve 18443 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Ticari Hava Tasıma İşletmeleri Yönetmeliği” gereğince Ulaştırma Bakanlığı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü’nden alınmış İşletme Ruhsatı.

Bu maddede belirtilen şekilde açılacak nakdi kredilerle, Bölüm III 2.1.6 ve 2.1.7 maddelerinde belirtilen kredilerin tutarı, bankaların yurt dışından

sağladıkları döviz kredileri ile döviz tevdiat hesapları(zorunlu karşılıklar düşüldükten sonra) toplamını geçmeyecektir. Bu kredilerde vade kısıtlaması bulunmamaktadır.

Bu döviz kredileri için geçici bir döviz hesabı açılacak ve bu hesaptan, sözü edilen Türk müteşebbislerin kredi konusu yurt dışındaki işlerinde kullanılmak üzere döviz ve/veya Türk lirası ödeme yapılabilecektir. Kredinin, Türk lirası kullanılması ancak, müteşebbislerin yurt dışındaki kredi konusu işleriyle ilgili olarak Dış Ticaret Mevzuatının ilgili hükümlerine göre Türkiye'den satın alacakları mal bedellerinin (ihracat bedeli olarak döviz alış yapılr), söz konusu işle ilgili olarak yurt dışında çalıştırdıkları işçilerinin ücretlerinin, yine aynı işle ilgili olarak Türkiye'den satın alacakları hizmetlerin bedelinin Türkiye'de Türk lirası olarak ödenmesi suretiyle mümkün olabilecektir. Ayrıca bu müteşebbislerin yurt dışındaki faaliyetleriyle ilgili olarak üçüncü ülkelerden, Gümrük ve Dış Ticaret Mevzuatı hükümlerine göre Türkiye üzerinden geçirilerek veya doğrudan faaliyette buldukları ülkelere yapacakları malzeme alımlarına ilişkin bedellerin ödenmesinde sakınca yoktur.

Bu madde kapsamında kullanılacak kredilerde, kredi borçlusu firmanın her bir kredi kullanımı sırasında vereceği yazılı beyanına göre;

1) Yurt dışı mal ve hizmet alımıyla ilgili ödemelerin (avans ödemeleri dahil) yurt dışında mal ve hizmet satısını yapan firma hesabına döviz olarak ödenmesi,

2) Yurt dışındaki işleri ile ilgili harcamalarını kendi kaynaklarından yaptıklarını belgeleyen firmalara harcama belgesi tutarının Türk lirası karşılığının firma hesabına ödenmesi,

3) Müteahhitlik firmalarının yurt dışındaki işleri ile ilgili yurt içindeki işçi ücreti ödemelerinin müteahhit firma hesabına, diğer giderlerinin ise mal ve hizmeti satın aldığı kişilerin hesabına Türk lirası olarak ödenmesi

mümkün bulunmaktadır.

Kredinin döviz olarak kullanılması halinde, firmalara döviz çeki veya efektif verilmesi mümkün değildir. Geçici hesaptaki dövizlerin, Türkiye'deki bankalarda hesap sahibi girişimci adına kayıtlı herhangi bir döviz hesabına vırmanı yapılamaz.

Ancak, Irak ve Afganistan'da iş alındığının tevsiki suretiyle, kredi lehdarı yurt dışı müteahhitlik firmalarının söz konusu ülkelerdeki taşeron (alt yüklenici) firmalarınca üstlenilen işlerle ilgili olarak yurt dışında düzenlenen fatura bedellerinin, yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinin finansmanı amacıyla açılan ve geçici döviz hesabında tutulan krediden taşeron firmaların Türkiye'deki banka hesaplarına döviz ve/veya Türk lirası olarak aktarılması,

faturaların birinci asıl nüshasının kredi kullandıran bankaya ibrazı ve aktarılan tutarların faturaların birinci asıl nüshası üzerine islenmesi kaydıyla mümkün bulunmaktadır. Faturaların birinci asıl nüshası dışındaki nüshaları üzerinden işlem yapılması mümkün bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, bu firmalarca, söz konusu kredilerin efektif olarak çekilerek adı geçen iki ülkeye götürülmesine ilişkin talepler, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar çerçevesinde değerlendirilmek üzere Hazine Müsteşarlığı Banka ve Kambiyo Genel Müdürlüğü'ne yapılacaktır.

Bankalarca dış sularda denizyolu taşımacılığı yapan firmalara, karşılığı bir defada veya kısım kısım Türk lirası ödenmek üzere gemilerin Türkiye'deki bakım ve onarım masraflarının finansmanı amacıyla döviz kredisi kullanılması mümkün bulunmaktadır.

Yurt dışında is yapan Türkiye'de yerleşik Türk müteşebbislerine bu işleriyle ilgili olarak açılan kredilerin Türkiye'de Türk lirası olarak kullanılan tutarları Türk lirasına dönüştürüldükten sonra, yeniden dövize çevrilemez.

Bu kredilerde vade sınırı bulunmamakla birlikte, yapılan isin süresinin kredi vadesine esas teşkil etmesi gerekmektedir. Ayrıca istihkak ödemelerinin kredi süresinde gerçekleşmemesi halinde, isin süresine bağlı olan kredi vadesi, otomatik olarak istihkak bedellerinin ödeneceği tarihe kadar geçecek süreyi de kapsayabilecektir.

Söz konusu girişimcilerin yurt dışındaki mevcut faaliyetlerini ve/veya bağlantılarını bankalara tevsiik etmeleri, krediyi veren bankalar tarafından da söz konusu faaliyet ve bağlantılar ile isin süresinin özenle izlenmesi gerekmektedir.

Döviz kredilerinin süresi içinde isin tamamlanamaması durumunda, bankalarca kredi süresinin uzatılması için taahhüt edilen isin süresinin uzatıldığına dair ek sözleşmenin ibrazı gerekmektedir.

Bu kredilerin teşvik tedbirlerinden yararlanabilmesi için Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi alınmış olması gerekmektedir. Bu şekilde kullanılan döviz kredilerinde, sadece İhracatı Teşvik Mevzuatı'nda yer alan ihracat taahhütlerinin aranması yeterlidir. Bu kredilerin ihracat taahhütlerinin Dış Ticaret Müdürlüğümüzün 26 Haziran 2000 tarih ve 2000/YB-25 sayılı genelgesinde öngörülen esas ve usuller dahilinde yerine getirilmesi; aksi taktirde sözü edilen 2000/YB-25 sayılı genelgemizde öngörülen esas ve usuller dahilinde müeyyide uygulanması gerekmektedir.

Yurt dışında is yapan Türkiye'de yerleşik müteşebbislere herhangi bir teşvik unsurundan yararlandırılmaksızın kullanılan döviz kredilerinin kapatılması sırasında ise herhangi bir belgenin (satış veya hizmet faturası,

istihkak raporu, sözleşme vb.) ibraz edilmesine gerek bulunmamaktadır.3 Söz konusu kredilerin, yurt dışından sağlanan hizmet gelirleri olup olmadığına bakılmaksızın, ilgililerin tercihine göre Türk lirası ya da döviz tevdiat hesabındaki dövizlerle geri ödenmesi mümkün bulunmaktadır.

2.1.7. Yurt Dışında Yerleşik Kişilere Açılacak Döviz Kredileri

Bu maddede belirtilen şekilde açılacak nakdi kredilerle Bölüm III 2.1.5 ve 2.1.6 maddelerinde belirtilen kredilerin tutarı, bankaların yurt dışından sağladıkları döviz kredileri ile döviz tevdiat hesapları (zorunlu karşılıklar düşüldükten sonra) toplamını geçmeyecektir. Bu kredilerde vade kısıtlaması bulunmamaktadır.

Türk müteşebbislerce, verilmiş izinler çerçevesinde bulunduğu yabancı ülkenin mevzuatına uygun olarak kurulan şirketlere de bu bölüme göre döviz kredisi açılabilir.

Serbest Bölgeler Mevzuatı çerçevesinde serbest bölgede faaliyette bulunma ruhsatı alan “kullanıcılar”, Kambiyo Mevzuatı açısından yurt dışında yerleşik sayıldıklarından, bu kişilere Türkiye’deki bankalar tarafından açılacak krediler yurt dışında yerleşik kişilere açılacak döviz kredileri kapsamında yer alacaktır.

Türkiye’deki büyükelçilik tüzel kişiliklerine, bankalarca döviz kredisi açılması mümkündür.

Söz konusu döviz kredilerinin döviz olarak kullanılması esastır. Kredinin geri ödemesi dövizle yapılacaktır.

Bankalarca yurt dışında yerleşik kişiler ile Türkiye’deki büyükelçilik tüzel kişiliklerine açılacak döviz kredilerinin, yurt içindeki bankalar nezdindeki hesaplarına döviz olarak aktarılarak kullanılması mümkündür.

Öte yandan, yurt dışında yerleşik gerçek kişilere, Türkiye’deki bireysel ihtiyaçları (konut alımlarının finansmanı dahil) için döviz kredisi veya dövize endekli kredi kullanılması ve kullanılacak döviz kredilerinin döviz olarak ödenmesi mümkündür.

Türkiye’de yerleşik kişiler tanımında yer almakla birlikte yurt dışında çalışan ve ikamet eden, ayrıca gelirlerini döviz üzerinden elde eden Türk vatandaşlarına, karşılığının Türk Lirası olarak ödenmesi kaydıyla Türkiye’deki konut alımlarının finansmanı amacıyla döviz kredisi kullanılması mümkün bulunmaktadır.

Ayrıca, Türkiye’deki yabancı uyruklu elçilik personeline yurt içinde tüketici ihtiyaçlarının finansmanı amacıyla, Türkiye’de Türk lirası olarak kullanılması kaydıyla döviz kredisi kullanılması mümkündür.

Diğer taraftan;

1) Kabul kredili ihracat işlemi çerçevesinde, yurt dışındaki bir bankanın avalini taşıyan poliçenin, Türkiye'deki ihracatçı tarafından Türkiye'deki bir bankaya gayrikabili rücu iskonto ettirilmesi halinde, Türkiye'deki banka tarafından yurt dışındaki avalist bankaya,

2) Türkiye'deki bankalara gelen vadeli akreditiflerin, uygun vesaik ibrazında Türkiye'deki ihracatçı firmaya ödenmesi ve ödeme sırasında Döviz Alım Belgesi düzenlenerek belge üzerine "İhracat bedeli Bankamızca yurt dışındaki muhabir (x) bankasına açılan döviz kredisi borcu ile ödenmiştir." notunun konulması halinde, yapılan gayrikabili rücu iskonto işlemiyle, yurt dışındaki muhabir bankaya,

3) Kabul kredili ithalat işlemi çerçevesinde Türkiye'deki bir bankanın avalini taşıyan poliçenin yurt dışındaki ihracatçı tarafından Türkiye'de aval veren bankaya veya başka bir bankaya kabili rücu iskonto ettirilmesi halinde, senedi iskonto ettiren yurt dışındaki ihracatçıya

döviz kredisi açılmış olacaktır.

4) Kabul kredili ithalat işlemlerinde aval veren banka ile iskonto eden bankanın aynı olması ve poliçenin gayrikabili rücu iskonto ettirilmesi durumunda, ithalatçıya tahsis edilmiş gayrinakdi kredi, iskonto işlemi ile nitelik itibariyle Türk lirası üzerinden nakdi krediyi dönüşecektir.

2.1.8. Döviz Üzerinden Düzenlenen Çeklerin ve Diğer Menkul Kıymetlerin İskonto-İstira Edilmesi

Döviz üzerinden düzenlenen çeklerin kabili rücu şekilde iştira edilmesi, bankacılık tekniği bakımından bir kredi işlemi niteliğindedir. Buna ilave olarak, tahsile alınan kıymetler karşılığında bu kıymetlerin tahsiline kadar geçen süre için kullanılan fonların da kredi olarak mütalaa edilmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede, kredi sözleşmesi düzenlenmiş olsun ya da olmasın, kabili rücu iskonto iştira işlemlerinin ya da tahsile alınan menkul kıymetler karşılığında bu kıymetlerin tahsiline kadar geçen süre içinde kullanılan fonların, mutlak şekilde kredi olarak mütalaa edilmesi ve bu konuda genel bankacılık mevzuatı ile kambiyo mevzuatının ilgili hükümlerine uygun davranılması gerekmektedir.

Bankaların kullanılabilecekleri döviz kredileri Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 17'nci maddesinde sayılmış olduğundan, bahse konu haller dışında Türkiye'de faaliyette bulunan bankaların döviz üzerinden düzenlenmiş çeklerin iştirası suretiyle Türkiye'de yerleşik kişilere döviz kredisi kullanırmaları mümkün bulunmamaktadır.

Buna göre:

A) Döviz üzerinden düzenlenmiş çeklerin ve diğer menkul kıymetlerin iskonto-iştirah edilmeleri bankacılık tekniği açısından kredi niteliğinde olmakla birlikte, böyle bir işlem nedeniyle bankalarca bu tür bir çeki ve menkul kıymeti iskonto-iştirah ettirenlere döviz kredisi tahsis edilmesi mümkün değildir.

B) Yukarıdaki "A" fıkrasında belirtilen işlem sonucunda bu türdeki bir çeki ve menkul kıymeti ibraz edene Türk lirası üzerinden ödeme yapılması ve bu ödemelerin Türk lirası kredi hesaplarında izlenmesi gerekmektedir.

C) Bankalarca, uluslararası bankacılık teamülleri çerçevesinde dövizli çeklerin satın alınması durumunda bir kredi hesabı açılması söz konusu olmayacağından, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 91-32/5 Sayılı Tebliğin 5'inci maddesi uyarınca ilgiliye çek bedelinin döviz olarak ödenmesi mümkün bulunmaktadır.

D) Döviz üzerinden düzenlenmiş çeklerin ve menkul kıymetlerin tahsile alınmaları halinde herhangi bir kredi tahsis edilmesi gerekmeyeceğinden, muhabir hesaplarına alacak kaydını takiben çek ve menkul kıymet bedelinin ibraz edene efektif veya döviz olarak ödenmesi mümkün bulunmaktadır.

E) 16 Nisan 2002 tarih ve "Dış Ticaret Müdürlüğü" işaretli 2002/YB-40 sayılı Genelgemizde öngörülen esas ve usullerin uygulanmasına aynen devam edilecektir.

F) Yabancı para üzerinden düzenlenen çeklerin hamillerinin Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 17/b maddesinde belirtilen kişilerden olması halinde bu kişilere Türkiye'de yerleşik bankalar tarafından döviz kredisi açılabileceğinden, söz konusu çeklerin kabili rücu iskonto-iştirah işlemlerinin kredi olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu tür işlemlerle ilgili olarak yabancı para (YP) kredi hesapları kullanılabilir olmakla beraber döviz kredisi kullanabilen Türkiye'de yerleşik kişilere doğrudan döviz ödemesi yapılamadığından çek bedellerinin Türk lirası olarak ödenmesi gerekmektedir.

G) Yurt dışındaki bankalar tarafından düzenlenip Türkiye'de yerleşik bankalar üzerine keşide edilmiş ve aynı banka tarafından iştirah edilen döviz üzerinden düzenlenmiş banka çeklerinin, çek bedelinin düzenlendiği tarih itibariyle üzerine çek keşide edilen bankanın muhabir hesabına alacak geçmiş olması ve bankanın bu konuda riskinin bulunmaması nedeniyle, kabili rücu iskonto edilmesine gerek olmadığından, çekin satın alınması durumunda bir kredi hesabı açılması söz konusu olmayıp ilgiliye çek bedelinin Türk lirası veya döviz olarak ödenmesi mümkündür.

H) Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararın 2/b maddesinde yerleşmek kastı arandığından, yabancı uyruklu elçilik personelinin 6 aydan uzun süre Türkiye'de kalsalar bile Türkiye'de yerleşik sayılmalarının mümkün bulunmaması nedeniyle Türkiye'de yerleşik sayılmayan elçilik mensupları tarafından yabancı para (döviz) üzerinden düzenlenmiş çeklerin iştirası talep edildiğinde, işlemin yabancı para üzerinden yapılması mümkündür.

Elçilikler adına döviz olarak keşide edilmiş çeklerin elçiliklerin döviz tevdiat hesaplarına aktarılacak üzere yabancı para (döviz) olarak iştirat edilmesi mümkündür.

Ayrıca sözü edilen Kararın 2/b maddesi çerçevesinde, Türkiye'de yerleşik sayılmayan yabancıların, Türkiye'de buldukları süre içerisinde kullanabilmelerini teminen, bu şahıslara ait çeklerin kabili rücu iskonto-iştirat edilmesi halinde de, çek bedellerinin Türkiye'deki döviz tevdiat hesaplarına döviz olarak aktarılması mümkün bulunmaktadır.

I) Türkiye'deki faaliyetleri nedeniyle Türkiye'de yerleşik kişi sayılan yabancı okul statüsündeki müesseselere, okul ücreti olarak ibraz edilen döviz üzerinden düzenlenen çeklerin özel okul hesaplarına Türk lirası ya da dövizle ödenmesi, çeki düzenleyen (keşidecinin) nerede yerleşik olduğuna bağlı bulunmaktadır. Çek keşidecisi, yurt dışında yerleşik sayılan elçilik mensubu ise bu çek bedelinin özel okul hesaplarına, ilgilinin tercihine göre hem döviz olarak ödenmesi hem de Türk lirası olarak ödenmesi mümkündür. Ancak çek keşidecisi Türkiye'de yerleşik ise çek bedelinin Türk lirası olarak ödenmesi gerekmektedir.

J) Yurt dışında çalışıp da ilgili ülkenin sigorta veya emekli sandığı kurumlarından emekli olan Türkiye'de yerleşik kişilere ait çeklerin bankalar tarafından gayri kabili rücu olarak iskonto edilmesi mümkündür. Söz konusu çeklerin kabili rücu iskonto-iştirat edilmesi durumunda işlemin kredi olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

K) Yurt dışındaki havale amirlerinin talimatı ile muhabir bankalar tarafından Türkiye'de yerleşik kişiler lehine gönderilen serbest döviz havalelerinin (ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet bedelleri hariç) hesaba geçtiği tarih (valör) beklenmeden isleme aracılık eden Türkiye'deki bankalarca lehdarlarına ödenmesi işleminin, döviz üzerinden düzenlenen çeklerin ve diğer menkul kıymetlerin iskonto-iştirat edilmesi hakkındaki genel hükümler çerçevesinde değerlendirilmeyerek, bu şekilde iskonto edilen serbest döviz havalelerinin isleme aracılık eden Türkiye'deki bankalarca lehdarlarına yabancı para olarak ödenmesi mümkündür.

Ancak, muhabir bankalar tarafından Türkiye’de yerleşik kişiler lehine gönderilen ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet bedellerinin hesaba geçtiği tarihi (valör tarihi) beklemeden işleme aracılık eden Türkiye’deki banka tarafından lehdarına ödeme yapılması işleminin banka kaynaklarından kredi kullanımı olarak değerlendirilerek, bu doğrultuda yapılacak ödemelerin;

Türkiye’deki kullanımlar için Türk lirası, yurt dışındaki kullanımlar için döviz olarak yapılması gerekmektedir.

2.1.9. Bankaların Birbirlerine Açacakları Krediler

Bankaların (Katılım Bankaları dahil) birbirlerine, bankacılık teamülleri çerçevesinde doğrudan veya uluslararası sendikasyona katılım yoluyla vade sınırı bulunmaksızın döviz kredisi açabilmeleri mümkündür.

2.1.10. Yurt Dışındaki Bankalara Açılacak Kurye Ve Rambursman Kredileri

Bankacılık teamüllerine göre çok kısa vadeli olarak açılabilecek olan bu krediler bankaların kendi kaynaklarından veya yurt dışından sağladıkları fonlardan verilebilir.

2.1.12. Bankaların Kredi Kartları Karşılığında Açtıkları Döviz Kredileri

Bankalar, yurt dışındaki harcamaları için kredi kartları karşılığında 50.000,- ABD dolarlık limit içerisinde Türkiye’de yerleşik kişiler ile sağladıkları döviz kredileri ve döviz tevdiat hesapları tutarını geçmemek üzere yurt dışında yerleşik kişilere rotatif olarak döviz kredisi kullanırabilir. Yurt içinde veya yurt dışında yerleşik kişilere kredi kartı karşılığında kullanılan 50.000,- ABD dolarlık döviz kredisinin üzerinde oluşacak depasmanın (meblağın) en geç 30 gün içinde kapatılması gerekmektedir.

50.000,- ABD doları tutarındaki limit dahilinde ve rotatif olarak kullanılan bu döviz kredilerinin vadeleri, kredi kartının geçerlik süresi ile sınırlıdır. Kredi kartı limitinde asım olduğu durumlarda, limit asım tarihi olarak banka kaynaklarından limit üzerinde fiili fon kullandırım tarihinin esas alınması ve temerrüde ilişkin genel hükümlerin bu krediler için de uygulanması gerekmektedir.

Bankalar tarafından yabancı uyruklu elçilik mensuplarına yurt içi ve yurt dışındaki harcamaları karşılığında verilen kredi kartları ile yapılan harcamaların, müşteri tarafından kredi kartının son ödeme tarihinde ödenmemesi nedeniyle kredi kartı harcamasının krediye dönüşen kısmı üzerinden bankalar tarafından lehe alınan paralar Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisine (BSMV) tabi bulunmaktadır. Ayrıca, kredilendirilen

tutar üzerinden %15 oranında Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi yapılması gerekmektedir.

2.2. Türkiye’de Yerleşik Bankalarca Yurt Dışına Türk Lirası Kredi Açılması

Bankaların, bankacılık teamülleri çerçevesinde yurt dışına Türk lirası nakdi kredi açmaları serbest bulunmaktadır. Bu kredilerde vade ve faiz konusunda bir sınırlama bulunmamaktadır. Söz konusu Türk Lirası kredilerin Türk Lirası olarak kullanılması esastır. Bu kredilerin geri ödemeleri Türk lirası ya da dövizle yapılabilir.

Bankaların yurt dışında yerleşik kişilere açacakları Türk Lirası kredilerini yurt dışına transfer etmeyerek nezdlerinde açacakları Türk Lirası hesaplara kaydetmeleri ve bu hesabın kredi lehdarının Türkiye'deki ödemeleri için kullanılması mümkündür.

Yurt dışında yerleşik kişilere, Türkiye'deki bireysel ihtiyaçları (konut alımlarının finansmanı dahil) için Türk Lirası kredi kullanılması da mümkündür.

Ayrıca, Türkiye'deki yabancı uyruklu elçilik personeline yurt içinde tüketici ihtiyaçlarının finansmanı amacıyla, Türk lirası kredi açılması mümkündür.

6 Haziran 1985 tarih ve 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu ve bu Kanuna ilişkin 10 Mart 1993 tarih ve 21520 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliğine göre, serbest bölgedeki faaliyetlerle ilgili olarak her türlü ödemenin dövizle yapılacağı hükme bağlanmıştır. Serbest bölgelerde faaliyette bulunma ruhsatı almış kullanıcıların Türkiye'den ve diğer ülkelerden yapacakları ithalat söz konusu kullanıcıların serbest bölgelerdeki faaliyetleri ile ilgili olduğundan, Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar tarafından serbest bölgelerdeki kullanıcılara serbest bölgelere yapacakları ithalatın bedellerinin ödenmesi amacıyla Türk lirası kredi açılması mümkün bulunmamaktadır.

2.4. Bankalarca Altın Kredisi Açılması

Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin 2000-32/25 Sayılı Tebliğde öngörülen esas ve usuller dahilinde, Kıymetli Madenler Borsası (İstanbul Altın Borsası) üyesi bankalar, altın depo hesapları karşılığı altınlar ile satın aldıkları altınların teslimi suretiyle, müşterilerine bankacılık mevzuatı dahilinde sözü edilen Tebliğin 6. maddesi çerçevesinde altın kredisi kullanabilirler. Söz konusu bankaların şubeleri aracılığı ile kullanacakları altın kredisini İstanbul Altın Borsası Yönetim Kurulu'nun belirleyeceği piyasalara tescil ettirmeleri zorunludur.

Ayrıca Kıymetli Madenler Borsası üyesi bankaların, kendi nam ve hesaplarına yurt dışından temin ettikleri altın kredileri konusu altınları İstanbul Altın Borsası'na teslim etmeleri ve bu Borsada tescil işlemi yapıldıktan sonra bu altın kredileri karşılığında, Türkiye'de yerleşik veya yurt dışında yerleşik gerçek ve tüzel kişilere, söz konusu Tebliğ'in 8. maddesi çerçevesinde altın kredisi kullandırmaları mümkündür.

Altın kredisi hesaplarına (işlenmemiş altının 1000 ayar karşılığına tekabül eden saf altın miktarı esas alınarak) bankalarca tespit edilecek oranlar üzerinden tahakkuk ettirilecek komisyon ve faizler hesaplarda altın olarak izlenir. Söz konusu altın kredilerinin anapara geri ödemeleri ile faiz ve komisyon geri ödemelerinin, kredi anlaşmasında yer alan koşullar çerçevesinde, işlenmemiş altının (en az 995/1000 saflıkta bar veya külçe halinde), müşteriler tarafından altın teslimi suretiyle kapatılması esastır. Ancak banka ile müşteri arasında yapılan kredi sözleşmesindeki koşullara göre Türk lirası veya döviz olarak geri ödenir.

3. Prefinansman Kredileri

Prefinansman; ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ve döviz kazandırıcı faaliyetlerle ilgili mal ve hizmet alımının finansmanında kullanılmak üzere firmalar tarafından yurt dışından (kişi, kurum ve kuruluşlardan) sağlanarak Türkiye'deki bankalar aracılığıyla (garanti verilerek veya verilmeksizin) yurda getirilerek alışı yapılmak suretiyle kullanılan, istisnalar hariç azami 18 ay vadeli kredilerdir. Bu krediler döviz olarak kullanılamaz. Kredinin anapara, faiz ve masraflarının ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerden sağlanan bedellerle ödenmesi gereklidir.

3.1 Prefinansman Kredisinin Temini

Prefinansman kredileri ihracatçılar, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetleri yapanlar tarafından borçlu sıfatıyla yurt dışından temin edilebilir.

Bu krediler, döviz veya Türk lirası olarak yurda getirilebilir.

Prefinansman kredisi olarak getirilen dövizlerin doğrudan alışları yaptırılabilir gibi, lehdar adına açılacak bir döviz tevdiat hesabına veya geçici bir döviz hesabına da alınabilir.

Malın veya hizmetin yurt dışındaki alıcısından temin edilen alıcı firma prefinansmanının döviz alışını pesin döviz olarak yapılır ve pesin döviz hükmüne tabi tutulur.

3.2. Prefinansman Kredisinin Kullanımı

Firmalar, bu kredileri, ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerle ilgili mal ve hizmet alımının finansmanında kullanılmak üzere uluslararası piyasalardan sağlayabilirler. Prefinansman kredilerinin İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetler için sağlanması halinde, bu faaliyetlerle ilgili olarak Dahilde İleme İzin Belgesi veya Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi alınmış olması gerekir. İhracatın finansmanı için sağlanan prefinansman kredilerinde ise bu belgeler aranmayacaktır. Bu faaliyetlerle ilgili olarak yurt dışından sağlanan prefinansman kredileri yukarıda belirtilen belgeler kapsamında kullanılmadığı takdirde bu krediler "İşletme Kredisi" olarak kabul edilecek ve işletme kredisi hükümlerine tabi tutulacaktır.

Bu krediler havale şeklinde getirilecektir. Bu dövizlerin alışları bir kerede yapılabileceği gibi lehdar adına açılan bir döviz tevdiat hesabına veya geçici bir döviz hesabına alınarak bu hesaptan alış kısmı kısmı da yaptırılabilir. Mal veya hizmet ihracının gerçekleşmemesi halinde uygulanacak müeyyideler bakımından vade başlangıcı, Türk lirasına hiç çevrilmese veya kısmı kısmı çevrilse dahi lehdar adına açılan hesaba alacak kaydedildiği tarih; hesaba alınmaksızın tamamının doğrudan alışının yapılması halinde ise Döviz Alım Belgesi tarihidir.

Prefinansman kredileri döviz tevdiat hesabına alındıktan sonra döviz alış yapılarak Döviz Alım Belgesine bağlanmadığı takdirde, ihracat ve ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetler gerçekleştirilmiş olsa dahi, bu krediler prefinansman özelliği kazanamaz. Bu durumda, yapılan işlemler nedeniyle krediye uygulanan istisnaların müeyyide uygulanarak tahsil edilmesi gerekmektedir.

Prefinansmanın alışında düzenlenen Döviz Alım Belgesi üzerinde,

-Prefinansmanın kimin adına geldiği,

-Alış yapılan tutarın prefinansman olduğu, ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ve döviz kazandırıcı faaliyetlerin finansmanında kullanılacağı,

- Prefinansmanın süresi,

belirtilecektir.

3.3. Vade

Prefinansman kredisinin süresi en fazla 18 (onsekiz) aydır. Ancak Dahilde İleme İzin Belgesi ve Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi kapsamında olmayan gemi inşa ve ihracının finansmanı ve diğer faaliyetlerin için kullanılacak kredilerde (hazır gemi hariç) bu süre 24 (yirmidört) aydır. 18

aydan kısa vadeli kredileri, kreditorün izni alınmak koşuluyla bankalar 18 aya kadar uzatabilirler. Prefinansman kredilerinin vadesi 18 ay olmakla birlikte; İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkındaki Tebliğ ile Dahilde İşleme Rejimi Tebliğinde belirtilen mücbir sebep ve fevkalade hal durumları da dikkate alınarak, süre uzatım talepleri Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın konuya ilişkin tebliğleri çerçevesinde sonuçlandırılır.

İhracatı Teşvik Mevzuatına göre, belgeli olarak yapılan gemi ihracatı, uluslararası yurt içi ihalelerle ilgili müteahhitlik hizmetleri ve savunma sanayi projelerinin ile diğer faaliyetlerin finansmanı amacıyla sağlanan prefinansman kredisinin kullanım süresi, Dahilde İşleme İzin Belgesi ve Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi süresi (ek süreler dahil) kadardır. Kredi süresinin Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından uzatılması halinde, prefinansmanın kullanım süresi de buna paralel olarak kreditorün onayına istinaden bankalar tarafından uzatılabilecektir.

Gemi inşa ve ihracı için gelen prefinansman kredisi karşılığında başka bir mal ihraç edilmesi halinde, kredinin vadesi, Döviz Alım Belgesi tarihinden itibaren 18 ay ile sınırlı tutulmak suretiyle işlem yapılacaktır.

3.5. Prefinansman Kredilerinin Ödenmesi (Kapatılması)

Prefinansman kredilerinin (faiz, masraf ve komisyonlar dahil), ihracat için sağlandıysa kredi vadesinde yapılan ihracattan yine aynı sürede elde edilmiş bedellerle kapatılması gereklidir.

İhracat ve Dahilde İşleme İzin Belgesi ve Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi kapsamındaki ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetlerin finansmanı amacıyla kullanılan prefinansman kredilerinde sadece İhracatı Teşvik Mevzuatında yer alan taahhütlerin aranılması yeterlidir. Bu konudaki işlemler, Dış Ticaret Müdürlüğümüzün talimatları ile Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu yönünden Mülga Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 4 Seri Numaralı Tebliğ hükümlerine göre yapılacaktır.

4. Döviz Ve Prefinansman Kredilerinin Ortak Hükümleri

1) Döviz kredileri ile prefinansman kredilerinin, alınma ve verilmesinde lehte ve aleyhte doğacak kur farkları ilgililere aittir.

2) Bankaların aracılığı olmaksızın Türkiye'de yerleşik kişiler borçlu sıfatıyla yurt dışından doğrudan kredi sağlayabilirler. Bu kredileri bankalar aracılığıyla kullanırlar. Yurt dışından temin edilen nakdi kredilerin yurda döviz olarak getirilerek kullanılması gerekmektedir. Ancak yurt dışındaki işleriyle ilgili olarak yurt dışından kredi sağlayan Türkiye'de yerleşik kişilerin bu kredileri doğrudan yurt dışında kullanmalarında ve bu kişiler dışında ihracat

kredi kurumlardan veya ihracat kredisi garanti kuruluşlarının garantisi kapsamında yurt dışından kredi sağlayanların bu krediyi doğrudan yurt dışındaki ihracatçı firmaya ödemeleri durumunda bu şart aranmaz.

Kredi teminine aracılık etmesi uygun görülmeyen bankalar Hazine Müsteşarlığı tarafından belirlenir.

3) Yurt dışından alınan ve Türkiye'deki bankalarca açılan döviz kredilerinin döviz tevdiat hesabına alınarak kullanılması mümkün bulunmamaktadır. (Prefinansman kredileri hariç)

4) Krediyeye ilişkin faiz, diğer masraflar, teminat, dövizlerin iadesi gibi hususlar taraflar arasında serbestçe belirlenir. Bankalar taraflar arasında belirlenen esaslara göre işlem yaparlar.

5) Döviz kredilerinin, bankalar aracılığıyla, dış piyasalardan anormal sayılacak komisyonlarla temin edilmemesi, ülkemizin uluslararası piyasalardan sağladığı kredi değerliliğini sarsmaması açısından dikkat edilmesi gereken bir husustur.

6) Türk lirası veya döviz olarak kullanılan döviz kredileri ve prefinansman kredilerinin anapara, faiz ve masrafları, sağlanan başka bir döviz ve prefinansman kredisi ile mahsuben ödenemez (Dahilde İşleme İzin Belgesi; Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi kapsamı ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmetlerin finansmanında kullanılmak amacıyla verilen krediler hakkında Dış Ticaret Müdürlüğümüzün genelgelerindeki hükümler ile bu Genelgemizin döviz ve prefinansman kredilerinin ortak hükümleri içinde yer alan 10'uncu madde hükümleri saklıdır.)

7) İhracat; Dahilde İşleme İzin Belgesi ile Vergi, Resim ve Harç İstisnası Belgesi kapsamındaki ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı faaliyetler için kullanılacak döviz kredilerine (prefinansman dahil) Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi istisnası uygulanması ile kredi sürelerinin uzatılması Dış Ticaret Müdürlüğümüzün genelgeleri çerçevesinde yürütülecektir.

8) Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu istisnasının uygulaması ile ilgili işlemler, Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü'nün Mülga "Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisine İlişkin 2002/4 Seri Numaralı Uygulama İç Genelgesi"ne göre yürütülecektir.

9) Bankaların açtıkları her bir döviz kredisi ile bankaların aracılık ettikleri veya garanti verdikleri yurt dışından sağlanmış tüm döviz kredileri (Prefinansman kredileri dahil) için her bir kredi sözleşmesi bazında firma ve referans numarası tahtında bir dosya açılacak ve işlemler bu dosyadan takip edilecektir.

Ayrıca bankalar dışındaki Türkiye’de yerleşik kişilerce borçlu sıfatıyla yurt dışından sağlanan ve bankalarca garanti verilerek veya verilmeksizin aracılık edilen bir yıldan kısa ve uzun vadeli nakdi krediler için bankaların genel müdürlükleri tarafından İstatistik Genel Müdürlüğümüz Ödemeler Dengesi Müdürlüğünün genelgelerinde belirtildiği şekilde sıra takip etme ve izlenme koşulu ile bir (1)’den başlamak üzere Kredi Numarası verilecektir.

10) Talimatımız konusu döviz ödemesi gerektiren işlemler, Kambiyo Mevzuatına göre Görünmeyen İşlemler kapsamındaki hizmet bedelleri ve ithalat bedellerine ilişkin döviz ödenmesi gereken işlemlerdir.

Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından veya Türkiye’deki bankalardan sağlanan döviz kredilerinin, vadeli akreditif, mal mukabili ve kabul kredili ithalat hesaplarının kapatılmasında (ödenmesinde) kullanılması mümkün bulunmaktadır.¹ Söz konusu krediler Sermaye Hareketlerine ilişkin hükümler çerçevesinde yapılacak transfer işlemlerinde kullanılamaz.

11) Yatırım malları, Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 sayılı Karar’ın uygulanmasında, Yatırım Teşvik Belgesi kapsamındaki makina ve teçhizat ile kamu kuruluşlarının teşvik belgeli veya belgesiz yatırım mallarını ifade eder.

12) Alıcı firmadan temin edilen pesin döviz karşılığında yapılacak ihracatta, gümrük beyannamesi üzerine, ihracatın “pesin bedelle ödeme” sekline göre yapıldığı, yurt dışındaki bir finans kurumundan sağlanan prefinansman kredileri ile Türkiye’deki bankalardan sağlanan döviz kredileri kapsamında yapılacak ihracatta ise, akreditifli, vesaik mukabili veya mal mukabili ödeme şekillerinden birisi ile yapıldığı kaydedilecektir.

13) Türkiye’de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanan kredilerin ihracat ve döviz kazandırıcı faaliyet bedelleri ile mahsubu yoluyla kapatılması mümkündür.

14) Bankalarca verilen döviz kredileri ile yurt dışından sağlanan döviz kredilerinin faiz ve masrafları pesin kesilmiş ve kredi miktarı kadar anaparaya ilave edilmek suretiyle hesaplanmış ise kapatılması gereken kredi tutarı, anapara, faiz ve masraf toplamı kadar olacaktır.

15) Bankalarca verilen döviz kredileri ve uluslararası piyasalardan sağlanan prefinansman kredilerinin riskinin yürürlükteki Kambiyo Mevzuatı uyarınca, ilgililerin serbest tasarrufuna bırakılan ihracat bedellerinin %30’luk kısımlarıyla veya Türkiye’ye getirilmesi zorunlu olmayan hizmet bedeli dövizlerle açtıkları döviz tevdiat hesaplarındaki dövizlerle kapatılması mümkün bulunmaktadır.

Diğer taraftan, yurt dışından sağlanan döviz kredilerinin (yurt dışından sağlanan prefinansman kredileri dahil) geri ödemelerinin ilgililere ait dövizlerin transferi suretiyle yapılması mümkün bulunmaktadır.

16) Özel hesaplar aracılığı ile prefinansman kredisi veya döviz kredisi getirilmesi mümkün değildir.

17) Yurt dışından alınan tüm döviz kredilerin geri ödemelerinin, krediye aracılık eden bankalar (kredinin kullanımına aracılık eden) dışındaki bankalar tarafından yapılması halinde, transferin yapıldığı gün aracılık eden bankaya yazılı olarak bildirimde bulunulacaktır.

18) Takas ve bağlı muameleler kapsamında ihraç edilen mal ve/veya hizmete karşılık sadece ithalat yapılması halinde prefinansman kredisi ve döviz kredisi kullanılması mümkün bulunmamaktadır. Ancak ihraç edilen mal ve hizmet karşılığında kısmen ölkemize döviz getirilmesi öngörölen bağlı muamelelerde yurda getirilecek döviz miktarını asmamak üzere söz konusu kredilerin kullanılması mümkün bulunmaktadır.

19) İhracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ve döviz kazandırıcı faaliyetlerin finansmanı amacıyla yurt dışından sağlanan prefinansman kredileri ile bankalarca kullanılan döviz kredilerine ilişkin taahhüt sürelerinin ilgili İhracatı Teşvik Mevzuatı hükümleri çerçevesinde Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından uzatılması halinde, prefinansman amirinin veya krediyi kullandıran bankanın muvafakat etmesi kaydıyla bu kredilerin vadeleri verilen ek süreler kadar uzatılmış sayılır.

20) Türk lirası üzerinden yurt dışından sağlanan kredilerin anapara ve faiz geri ödemelerinin, kreditörün talebi doğrultusunda döviz olarak yapılması mümkündür.

21) Faktoring şirketleri, ihracatçı faaliyeti ile iştigal etseler bile Türkiye'de faaliyette bulunan bankalar tarafından, bu firmalara döviz kredisi kullanılmaması ve yurt dışından sağlanan prefinansman kredilerine aracılık edilmemesi gerekmektedir.

Ancak faktoring şirketleri işletme ihtiyacının finansmanı amacıyla bizzat borçlu sıfatıyla yurt dışından döviz kredisi (işletme kredisi) alabilirler.

22) Bu genelgemizdeki “yazılı bildirimde bulunulacaktır” ifadesinden; bankalarca vergilerin ve diğer mali yükümlölüklerin tahsili için ilgili vergi dairelerine ya da kredi geri ödemesini yapan bankalar tarafından kredi kullanımına aracılık eden bankalara yapılacak yazılı bildirimlerin, ileride doğabilecek sorunların çözümlenmesinde ispat yükümlölüğünün sağlanmasını teminen “taahhütlü mektupla” veya bildirim yapıldığının teyidini sağlayacak diğer şekillerde yapılmasının anlaşılması gerekir.

23) Bu genelgemizin 1.4.6, 2.1.1, 2.1.6, 3.3 ve 5.2. alt başlıklı maddelerinde yer alan "uluslararası ihaleler" ifadesinden, 1.4.6. maddesinde de belirtildiği üzere, yalnızca kamu kurum ve kuruluşları tarafından açılan uluslararası ihalelerin anlaşılması gerekmektedir.

4.4. 2004/YB-43 Sayılı Türk Parası Kıymetini Koruma Mevzuatının (İhracata İlişkin Hükümler) Uygulaması Hakkında Genelge⁴⁶²

İhracat bedelleri, TPKK Hakkında 32 Sayılı Karar, bu Karara ilişkin 91-32/5 Sayılı Tebliğ ve I-M Sayılı TCMB Genelgesi ile bunlara ek olarak yapılacak düzenlemelere istinaden verilecek talimat çerçevesinde ihracatçı ile ithalatçı arasındaki sözleşmeye ve uluslararası kurallar ile bankacılık teamüllerine göre konvertibl döviz (ABD doları, Avustralya doları, Danimarka kronu, euro, İngiliz sterlini, İsveç kronu, İsviçre frangı, Japon yeni, Kanada doları, Kuveyt dinarı, Norveç kronu, Suudi Arabistan riyali) veya TL olarak tahsil edilir.

Bu talimatımızdaki,

• "İhracat bedellerinin alışı" veya "İhracat bedellerinin bankalara satılması" deyimleri, DAB düzenlenmek suretiyle dövizin bankalara satılmasını,

TL üzerinden gönderilen ödeme talimatına istinaden ihracatçıya ödemenin yapılmasını,

• Fiili ihraç tarihi, GB'nin arka yüzünde kayıtlı, malların yurt dışı edildiğine ilişkin tarihi

ifade etmektedir.

1. İhracat Bedelinin Tahsil Şekilleri

İhracat bedelleri, satış sözleşmesinde belirlenen ve bu genelgemizde esasları açıklanan ödeme şekillerine göre tahsil edilir.

Buna göre ihracatçılarca GB'nin 28. hanesine ödeme şekli olarak "Akreditifli Ödeme", "Vesaik Mukabili Ödeme", "Mal Mukabili Ödeme", "Kabul Kredili Akreditifli Ödeme", "Kabul Kredili Vesaik Mukabili Ödeme", "Kabul Kredili Mal Mukabili Ödeme", "Peşin Ödeme", "Özel Takas" veya "Bağlı Muamele" yazılır.

⁴⁶² Merkez Bankasının 11.06.2004 tarihli ve 2004/YB-43 sayılı genelgesidir.

1.1. Akreditifli Ödeme

Bu ödeme şeklinde uluslararası kurallar ile bankacılık teamülleri uygulanır.

İhracat akreditiflerinin peşin ödemeye imkan veren kısımları, akreditiflerin kendi hükümlerine tabidir. Ancak, akreditif vadesi içinde (ek sureler dahil) ihracatın gerçekleştirilememesi veya fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içinde yapılan ihracat bedelleriyle mahsup veya tasfiye suretiyle iade edilememesi halinde prefinansman kredisi hükümlerine tabi tutulur.

1.2. Vesaik Mukabili Ödeme

Bu ödeme şeklinde uluslararası kurallar ile bankacılık teamülleri uygulanır.

1.3. Mal Mukabili Ödeme

Bu ödeme şeklinde uluslararası kurallar ile bankacılık teamülleri uygulanır.

1.4. Kabul Kredili Ödeme

Kabul kredisi ile akreditifli, vesaik mukabili ve mal mukabili ödeme şekline göre ihracat yapılabilir.

1.5. Peşin Ödeme

İhracat bedelinin fiili ihraçtan önce tahsil edildiği bu ödeme şeklinde uygulanacak esaslar aşağıda açıklanmıştır.

1.5.1. Mal ve hizmet ihracı ile ihracat sayılan satış ve teslimler karşılığında gelen peşin bedeller ihracatçı veya yurt dışında yerleşik kişiler adına açılan DTH'lere alınabilir ve bu hesaptan kısım kısım alışı yapılabilir.

DTH'ye alınan söz konusu dövizlerin ihracat hesabının kapatılmasında kullanılabilmesi için mutlaka DAB düzenlenmesi gerekir.

DTH'ye alınan peşin bedelin, diğer ödeme şekillerine göre gerçekleşen ihracatın bedeli olarak da alışı yapılabilir. Bu durumda ihracat bedelinin en az %70'inin fiili ihraç tarihinden itibaren 90 gün içinde alışının yapılması halinde ihracat hesabı kapatılır, kalan tutar ihracatçının serbest kullanımına bırakılır.

1.5.2. Alışı yapılan peşin bedelle ilgili olarak düzenlenecek DAB üzerinde;

- Bedelin peşin ihracat bedeli olduğu,
- Ne şekilde gönderildiği (havale, efektif, çek veya kredi kartı),
- Peşin bedelin suresi

belirtilir.

1.5.3. Peşin bedel karşılığında ihracat, bedeli gönderen veya getiren ithalatçıya ya da bedeli gönderen veya getiren ithalatçının beyan edeceği bir diğer ithalatçıya yapılabilir.

1.5.4. Peşin bedeller, gönderenin muvafakati ile devreden ihracatçı firmanın yazılı beyanının alınması ve devralan tarafından tekrar devredilmemek kaydıyla başka bir ihracatçı firmaya devredilebilir.

Devir işlemi, DAB veya DTH'ye alınış tarihinden itibaren peşin bedelin kullanım suresi içinde kısmen veya tamamen ancak bir firmaya yapılabilir. Kısmi devir yapılan işlemlerde aynı firmaya bilahare devir yapılması mümkündür.

DAB düzenlenen işlemlerde;

- peşin bedelin tamamının devri halinde devralan ihracatçı firma adına yeni bir DAB düzenlenerek üzerine DAB'ın değişiklik sonucu yeniden düzenlendiğine dair not konulur ve eski DAB yenisine iliştilir,

- peşin bedelin kısmen devredilmesi halinde ise devredilen kısım için devralan ihracatçı firma adına DAB düzenlenir, daha önce peşin bedelin alışı sırasında devreden adına düzenlenen DAB devredilen kısım kadar iptal edilir.

1.5.5. Peşin bedel karşılığı ihracatın, DAB'ın düzenlendiği tarihten, bu dövizlerin DTH'ye alınmış olması halinde ise bu hesaba alınış tarihinden itibaren 18 ay içinde yapılması gereklidir. Ancak gemi inşa ve ihracının (hazır gemi hariç) finansmanı amacıyla getirilecek peşin bedelin kullanım suresi 24 aydır. Gemi inşa ve ihracı için gelen peşin bedel karşılığında başka bir mal ihraç edilmesi halinde bu süre 18 ayla sınırlıdır.

Dahilde işleme izin belgesi, vergi, resim ve harç istisnası belgesi kapsamında ihracat, ihracat sayılan satış ve teslimler ile döviz kazandırıcı hizmet ve faaliyetlerle ilgili olarak sağlanan peşin dövizlerin kullanım suresi belge suresi (ek sureler dahil) kadardır.

Bankalarca 18 aydan kısa vadeli peşin bedelin suresi 18 aya, gemi inşa ve ihracı amacıyla getirilen peşin bedelin suresi de 24 aya kadar uzatılabilir.

Peşin bedellere ilişkin ek sure, 2000/1 Sayılı İhracat, İhracat Sayılan Satış ve Teslimler ile Döviz Kazandırıcı Hizmet ve Faaliyetlerde Vergi, Resim ve Harç İstisnası Hakkındaki Tebliğın 17. maddesinde belirtilen mücbir sebep ve fevkalade hal durumlarından birinin varlığı halinde Tebliğde belirtilen esaslara göre Dış Ticaret Müsteşarlığı veya döviz alışını yapan bankaca verilir.

1.5.6. Peşin bedel taahhüdüne sayılacak ihracatın tespitinde fiili ihraç tarihi esas alınır. Ancak firma lehine olması halinde GB'nin "A" hanesinde kayıtlı tescil tarihinin de esas alınması mümkündür.

1.5.7. Peşin bedel taahhüdüne sayılacak ihracat tutarı olarak GB'nin 22. hanesinde kayıtlı toplam fatura bedeli esas alınır.

1.5.8. Peşin bedel için bankalarca garanti verilebilir.

1.5.9. Fındık dışında başka bir malın ihracı amacıyla gelen peşin bedel karşılığında fındık ihracı yapılamaz. Bu sebeple fındık ihracı için gelen peşin bedelle ilgili olarak düzenlenecek DAB'ın üzerine peşin fındık bedeli olduğu kaydedilir.

Fındık için gelen peşin bedelin ihracat taahhüdü de başka bir mal ihracatıyla kapatılamaz.

1.5.10. İhracatçılarca kesin satıştan önce "konsinye avansı" olarak alışının yapılması istenen bedellerin alış peşin bedel olarak yapılır.

1.5.11. Peşin bedel (ihracat akreditiflerinin peşin ödemeye imkan veren kısımları dahil) faiz şartıyla gönderilmiş ise peşin bedelin ihracat taahhüdü, gelen bedele faiz tutarının ilavesiyle elde edilen tutardır.

1.5.12. Türkiye'de İkamet Etmeyenlere Özel Fatura ile Yapılan Satışlar Hakkındaki 2003/3 Sayılı Tebliğ kapsamında gelen peşin döviz karşılığında yapılan satışlar, buna ilişkin özel faturanın DAB ile, DAB'ın da özel fatura ile ilgili gümrük müdürlüğünce irtibatlandırılıp onaylanması kaydıyla peşin döviz hesabının kapatılmasında kullanılabilir.

1.5.13. Peşin bedelin ihracat taahhüdünün kapatılması

Peşin bedelin ihracat taahhüdü, karşılığında ihracat yapılması şartıyla aşağıdaki şekillerde kapatılır.

1.5.13.1. Peşin bedelin mal ihracı suretiyle kapatılması

İhracatçılarca, 28. hanesinde ödeme şekli "Peşin Ödeme" yazılı olan GB'ler peşin bedele ilişkin DAB'ı düzenleyen bankaya ibraz edilir.

Bankalarca peşin bedel hesabı kapatılırken gerekli kontrol yapılarak DAB'ın firma ve banka nüshasına GB'nin tarih, sayı ve tutarı kaydedilir.

İmalatçı veya tedarikçi firma adına alışı yapılan peşin bedelin ihracat taahhüdü, aracı ihracatçı vasıtasıyla peşin bedeli gönderene veya gönderenin onayıyla diğer bir ithalatçıya yapılan ihracata ilişkin GB'de lehine peşin bedel alışı yapılan imalatçı veya tedarikçi firma unvanının kayıtlı olması veya imalatçı veya tedarikçi firmanın ihracatçıya düzenlediği faturanın ibrazı halinde kapatılır.

Peşin bedel, ihraç bedellerinin tahsil suresi ile peşin bedelin suresi içinde beyan edilmek kaydıyla peşin bedelin alışından önce veya sonra bedeli gönderene ve/veya gönderenin onayıyla diğer bir ithalatçıya yapılmış olan ihracatın taahhüdüne sayılır. Ancak imalatçı veya tedarikçi firma adına alışı yapılan peşin dövizlerin aracı ihracatçı vasıtasıyla peşin bedelin alışından önce veya sonra bedeli gönderene ve/veya gönderenin onayıyla diğer bir ithalatçıya yapılmış olan ihracatın taahhüdüne sayılabilmesi için GB'de imalatçı veya tedarikçi firma unvanının kayıtlı olması veya imalatçı veya tedarikçi firmanın ihracatçıya düzenlediği faturanın ibrazı gerekir.

Peşin bedelin alışından önceki bir ihracatın, peşin bedelin taahhüdüne sayıldığı işlemlerde; peşin bedele ait DAB iptal edilerek taahhüde sayılan GB ile irtibatlı yeni bir DAB düzenlenir ve üzerine ödeme şekli değişikliği sonucu düzenlendiğine ilişkin not konulur. Peşin bedele ilişkin DAB tutarının taahhüde sayılan GB tutarından fazla olması halinde ise kalan tutar kadar da peşin bedelle ilgili yeni bir DAB düzenlenmesi ve iptal edilen DAB'ın yenisine iliştilmesi gerekir.

1.5.13.2. Peşin bedelin mahsuben iadesi suretiyle kapatılması

Peşin bedel, kullanım suresi içinde; TL karşılığı ihracatçıya ödenmemek kaydıyla fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içinde;

- Akreditifli, vesaik mukabili, mal mukabili veya kabul kredili ödeme şekline göre yapılan ihracat bedeliyle,

- İlgili oldukları ihraç partisinin DTH'ye alınan tutarıyla,

- İhracat, aracı ihracatçı vasıtasıyla yapılmış ise (İhracatın aracı ihracatçı vasıtasıyla yapıldığı hususu GB'de lehine peşin bedel alışı yapılan firma unvanının da kayıtlı olmasıyla tespit edilir.) aracı ihracatçının onayı alınmak kaydıyla aracı adına gelen ihraç bedeliyle

iade edilmek suretiyle mahsuben ödenebilir.

Peşin bedel;

- Alışının yapıldığı tarihten önce fiili ihracı yapılmış ihracat bedeliyle,
- Diğer bir peşin bedel veya prefinansman kredisıyla,
- TL olarak gelmiş ise döviz olarak getirilen ihracat bedeliyle mahsuben iade edilemez.

Mahsup işlemi sırasında;

- Mahsup tarihindeki aracı banka alış kurları üzerinden DAB ve DSB veya TPTB düzenlenir.

- Peşin bedele ilişkin DAB'ın firma ve banka nüshasına, ihraç bedeliyle ilgili mahsup DAB ve DSB veya TPTB'nin tarih, sayı ve tutarı ile GB'lerin tarih, sayı ve tutarı yazılır ve mahsuben iade edildiğine ilişkin not konulur;

Mahsup işlemi için düzenlenen DAB ve DSB veya TPTB'ye de peşin bedele ilişkin DAB'ın tarih, sayı ve tutarı ile GB'nin tarih, sayı ve tutarı kaydedilir;

Peşin bedelin alışını yapan ile mahsuben iade eden banka farklı ise mahsup eden banka, nezdindeki DAB nüshasına söz konusu notları koyması için alış yapan bankaya yazılı olarak bilgi verir.

1.5.13.3. Peşin bedelin tasfiye suretiyle iade edilerek kapatılması

Peşin bedel, peşin dövizin kullanım suresi (ek sureler dahil) içinde peşin döviz gönderenin dışında üçüncü bir kişiye yapılan ihracata ait GB ibraz edilerek tasfiye yoluyla iade edilebilir.

Peşin bedel, alışının yapıldığı tarihten önce gerçekleştirilen ihracata ilişkin GB ibraz edilerek tasfiye yoluyla iade edilemez.

Tasfiye suretiyle iade işleminde;

a) Peşin bedel banka kaynağından veya ilgilinin döviz veya TL hesabından iade edilebilir, banka kaynağından döviz satışı yapılmak suretiyle iadede transfer tarihinde DSB, peşin bedelin TL ile ödenmesi halinde ise TPTB düzenlenir.

b) Transfer yapılmadan önce;

- Peşin bedele ilişkin DAB'a iade edildiğine,
- İhracat gerçekleştirilmiş ise GB firma nüshası aslı üzerine peşin dövizin transferine mesnet teşkil ettiğine,

• İade ile ilgili DSB düzenlenmiş ise bu belgenin üzerine de peşin dövize ait DAB ve ihracatla ilgili GB'ye

ilişkin not konulur.

Ayrıca GB üzerinde daha önce bir başka peşin döviz veya prefinansman kredisinin iadesi işleminde kullanıldığına ilişkin bir notun bulunmaması gerekir.

c) Peşin bedel, ilgilinin talebi halinde kullanım suresi bitim tarihinden önce ihracat gerçekleştirilmeden iade edilebilir. Bu durumda kullanım suresi sonuna kadar gerçekleştirilen ihracat, peşin bedel taahhüdüne sayılır. Peşin bedel sure sonunda ihracatla kapatılmaz ise prefinansman kredisi hükümlerine tabi tutulur.

d) Peşin dövizin alışı yapan banka ile tasfiye suretiyle iade eden banka farklı ise tasfiye suretiyle iade eden banka, nezdindeki DAB nüshasına söz konusu notları koyması için alışı yapan bankaya yazılı olarak bilgi verir.

2. İhracat Bedelinin Tahsil Sureleri

İhracat bedelinin tahsil edildiği tarih DAB'ın düzenlendiği tarihtir.

İhracat bedelinden mahsuben ödeme yapıldığı işlemlerde, ihracat bedeli suresi içinde tahsil edilmiş sayılır.

Ülkeler itibarıyla farklılaştırılmış tahsil suresi, GB'nin 17. hanesinde kayıtlı ülkeye göre belirlenir.

Surenin hesaplanmasında;

- Sure gün olarak belirtilmiş ise işlemin yapıldığı gün hesaba katılmaz; sure hesaplaması ertesi günden itibaren başlar ve son günün çalışma saati sonunda biter. Ancak hesaplanan surenin son günü resmi tatile rastlarsa sure, izleyen ilk iş günü çalışma saati sonunda biter.

- Sure ay olarak belirtilmiş ise surenin bitimi, izleyen ayların işlem tarihindeki günün çalışma saati sonudur. O ayda işlem tarihine tekabül eden bir gün bulunmuyor ise surenin bitimi ayın son günüdür.

2.1. Tahsil Sureleri

İhracat bedelinin;

-Akreditifli, vesaik mukabili ve mal mukabili ödeme şekilli ihracatta fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içinde,

-Konsinye ihracatta kesin satış tarihinden itibaren 180 gün içinde,

-Yurt içinde ve dışında serbest bölge veya gümrüksüz antrepolara yapılacak ihracatta fiili ihraç tarihinden itibaren 180 gün içinde,

-Yurt dışı fuar, sergi ve haftalara bedelli olarak satılmak üzere gönderilen malların gönderildikleri fuar, sergi veya haftanın bitim tarihinden itibaren 180 gün içinde,

-Gümrük Mevzuatı gereğince GB düzenlenmeksizin yapılan kumanya teslimlerinde fatura tarihinden itibaren 180 gün içinde,

-Hariçte İşleme Rejimi kapsamında ihraç edilen malların verilen süre veya ek süre içinde yurda getirilmemesi halinde süre bitiminden itibaren 90 gün içinde,

-Gümrük Mevzuatı çerçevesinde yurda getirilmek üzere geçici çıkışı yapılan malların, gümrük idarelerine verilen taahhütnamede belirtilen geri getirme süresi içinde yurt dışında satılması halinde kesin satış faturası tarihinden itibaren 90 gün içinde,

-Kitap, gazete, mecmua ve pul ihracında fiili ihraç tarihinden itibaren 365 gün içinde,

-Yurt dışı müteahhitlik hizmeti kapsamındaki malın kesin ihracında fiili ihraç tarihinden itibaren 365 gün içinde,

-Arnavutluk, Bulgaristan, İran, Polonya, Romanya ve dağılan SSCB yerine kurulan cumhuriyetlere yapılan ihracatta fiili ihraç tarihinden itibaren 365 gün içinde (özelliği olan ihracat şekilleri dahil),

-Kredili ihracatta kredili satış sözleşmesinde belirtilen vadeleri izleyen 30 gün içinde,

-Yurt dışı müteahhitlik hizmetleri kapsamında geçici olarak ihraç edilen malların kesin satışı halinde kesin satış faturası tarihinden itibaren 30 gün içinde,

-Kıracının satın alma hakkı bulunan finansal ve ticari kiralama sözleşmesi çerçevesinde yapılan ihracatta kiralama sözleşmesinde belirlenen vade tarihlerini izleyen 30 gün içinde,

-Kıracının satın alma hakkı bulunmayan finansal ve ticari kiralama sözleşmesi çerçevesinde yapılan ihracatta yurt dışı edilen malların sözleşme süresi sonunda yurda getirilmeyerek satılması halinde süre bitiminden itibaren 90 gün içinde,

-Sırbistan-Karadağ, Bosna-Hersek, Slovenya, Makedonya ve Hırvatistan'a yapılan ihracatta fiili ihraç tarihinden itibaren 270 gün içinde (özelliği olan ihracat şekilleri dahil) bankalara satılması zorunludur.

2.2. Ek Sure

İhracat bedelinin suresi içinde tahsil edilerek bankalara satılmasına engel olan ve aşağıda belirtilen mücbir sebep hallerinde bu durumu tevsik eden belgelerle müracaat edildiği takdirde mücbir sebep halinin devamı suresince kambiyo müdürlüklerince altışar aylık dönemler itibarıyla ek sure verilebilir.

Mücbir sebep halleri dışında kalan haklı durumların varlığı halinde ihracat bedelinin tahsiline ilişkin bir yıla kadar olan ek sure talepleri ihracatçının haklı durumu belirten yazılı beyanına istinaden altışar aylık devreler halinde kambiyo müdürlüklerince, bir yıllık süreden sonraki ek sure talepleri HM'ce incelenip sonuçlandırılır.

2.3. Mücbir Sebep Halleri ve Tevsiki

2.3.1. Mücbir sebep halleri

a) İthalatçı veya ihracatçı firmanın infisahı, iflası, ithalatçı firmanın konkordato ilan etmesi ve şahıs firmalarında firma sahibinin olumu.

b) Grev, lokavt, avarya hali.

c) İthalatçının memleketindeki resmi makamların karar ve işlemleri dolayısıyla ihracat bedellerinin gelmemesi.

d) Tabii afet, harp ve abluka hali.

e) Malların kaybı ve hasara uğraması veya imha edilmesi.

f) İhtilaf sebebiyle dava açılması veya tahkime başvurulması.

2.3.2. Mücbir sebep hallerinin tevsiki

(a ve f) halinin yetkili mercilerden, (b ve d) halinin ithalatçının bulunduğu memleketin resmi makamlarından veya mahalli odaca onaylanmış olması kaydıyla alıcı veya ithalatçı firmadan (harp ve abluka hali hariç), (c) halinin ithalatçının bulunduğu memleketin resmi makamlarından, (e) halinin ise sigorta şirketlerinden, uluslararası gözetim şirketlerinden veya ilgili ülke resmi makamlarından alınmış belgelerle bankalara tevsik edilmesi şarttır.

Mücbir sebep halleriyle ilgili olarak yurt dışından temin edilecek belgelerin dış temsilciliklerimiz veya yabancı resmi makamlarca düzenlenmiş

olması gerekir. Yabancı resmi makamlarca düzenlenen belgenin Lahey Devletler Özel Hukuku Konferansı çerçevesinde hazırlanan Yabancı Resmi Belgelerin Tasdik Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi hükümleri gereğince başka bir resmi makam tarafından onaylanması şartı aranmaz.

4. İhracat Hesabının Kapatılması

4.1. Genel Esaslar

İhracat bedeli dövizlerin fiili ihraç tarihinden, konsinye ihracatta fatura bedelinin kesin satış tarihinden itibaren 90 gün içinde en az %70'inin, bu süre dışında ise terkin hükümleri saklı kalmak kaydıyla tamamının bir bankaya satılması halinde ihracat hesabı aracı banka nezdinde kapatılır.

GB'de ödeme şeklinin, peşin ödeme ve başka bir ödeme şeklinin peşin ödeme ile birlikte beyan edildiği durumlarda, peşin bedel dahil ihracat bedelinin en az %70'lik kısmının 90 gün içinde tahsil edilmesi halinde ihracat hesabı kapatılır.

İhracat bedelinin tahsil suresinin uzatılması ihracat hesabının kapatılma suresini de uzatır.

İhracat bedeli alışının, tahsil suresi dışında ancak 10 iş günlük ihbar suresi içinde yapılması halinde ihracat hesabı, ilgili kambiyo müdürlüğüne ihbar edilmeksizin kapatılır. İhracat bedeli alışının ihbardan sonra yapıldığı işlemlerde ihracat hesabının kapatılmasına ilişkin talepler doğrudan ilgili kambiyo müdürlüğüne yapılır.

4.2. İhracat Hesabının Kapatılacağı Aracı Banka

İhracat hesabı, peşin ödeme ile GB'de peşin ödeme ile diğer ödeme şekillerinin birlikte beyan edildiği işlemlerde, peşin bedel alışını yapan, bunun dışındaki işlemlerde ise ihracatçı tarafından GB'nin 28. hanesinde beyan edilen aracı banka nezdinde kapatılır. İhracat bedelinin fiili ihraçtan sonra tahsil edildiği ödeme şekillerinde, ihracat bedeli aracı bankadan farklı bir bankaya gönderilmiş ise bedel alışını yapan banka düzenlendiği DAB ile ibraz edilmesi halinde GB'nin bir fotokopisini ihracat hesabını kapatacak olan bankaya gönderir.

4.3. İhracat Hesabının Kapatılmasında İbrazı Zorunlu Belgeler

İhracat hesabının kapatılabilmesi için GB tutarı 100.000 ABD doları ve eşitine kadar ihracat işlemleri hariç olmak üzere GB, DAB, satış faturası ve yurt dışına döviz ödenmesini gerektiren belgenin aracı bankaya ibrazı zorunludur.

GB'nin firma nüshası aslı yerine noter onaylı firma nüshası veya ilgili gümrük müdürlüğüne onaylı gümrük nüshası fotokopisi de ibraz edilebilir.

İhracat hesabının kapatılması sırasında hesabı kapatmakla yükümlü banka, üzerinde bedel alışının seyyah çekine istinaden yapıldığına ilişkin not bulunan DAB'larda kayıtlı toplam döviz tutarının her bir GB itibarıyla en çok 100.000 ABD dolarlık kısmını ihracat taahhüdüne sayar.

4.4. İhracat Bedelinin Tahsilinde ve İhracat Hesabının Kapatılmasında Sorumluluk

İhracat bedelinin tahsilinden ve ihracat hesabının tahsil suresi içinde (ek sureler dahil) kapatılmasından ihracatçılar, ihracat bedelinin faktor kuruluşunun yurt içi kaynaklarından ödendiği faktoring işlemlerinde faktor kuruluş sorumludur.

İhracata aracılık eden banka, ihracatçı tarafından GB ibraz edilmiş veya bedel alışını yapan diğer bankaca ihracatla ilgili bilgi gönderilmiş ise ihracat bedelinin tahsilini izlemekle yükümlüdür.

4.5. GB'nin 22. Hanesinde Kayıtlı Döviz Tutarının ABD Dolarından Farklı Olması ve İhracat Bedelinin ABD Dolarından Farklı Döviz Cinsinden Tahsili Halinde Yapılacak İşlemler

4.5.1. Peşin bedel karşılığında ihracatın DAB'da kayıtlı döviz cinsinden farklı olarak yapılması halinde yapılacak işlemler

Peşin bedel karşılığında yapılan ihracatta, DAB'da kayıtlı döviz cinsi ile GB'nin 22. hanesinde kayıtlı döviz cinsi farklı ise peşin bedelin;

-Mal ihracı suretiyle kapatılmasında, fiili ihraç tarihinde GB'nin 22. hanesinde,

-Mahsuben iadesinde, mahsup tarihinde düzenlenen DAB'da,

-Tasfiye suretiyle iadesinde ise fiili ihraç tarihinde tasfiyeye konu GB'nin 22. hanesinde

kayıtlı dövizin TCMB çapraz kurlarına göre peşin bedele ilişkin DAB'da kayıtlı döviz cinsine çevrilir.

4.5.2. GB'nin 22. hanesinde kayıtlı döviz tutarının ABD dolarından farklı döviz cinsinden olması ve ihracat bedelinin ABD dolarından farklı döviz cinsinden tahsili halinde yapılacak işlemler

Fiili ihraçtan sonra döviz alışını yapılan işlemlerde, ihracat bedelinin ABD dolarından farklı bir döviz cinsinden tahsil edilmesi halinde gelen döviz

DAB'ın düzenlendiği tarihteki TCMB apraz kurlarından ABD dolarına çevrilir.

4.7. Kambiyo Müdürlüğüne Bildirim

İhracat hesabının suresi içinde (verilen ek sureler dahil) kapatılmaması halinde acık hesap tutarı aracı bankaca 10 iş günü içinde Ek:1'deki örneğe uygun Şekilde ilgili kambiyo müdürlüğüne ihbar edilir.

İhracat bedelinin faktor kuruluşunun yurt içi kaynaklarından ödendiği faktoring işlemlerinde ise kapatılmayan ihracat hesaplarıyla ilgili olarak sadece faktor kuruluş ilgili kambiyo müdürlüğüne ihbar edilir.

Kambiyo mdrlklerincede de ihracat hesabının kapatılması için ilgililere ihbardan itibaren 20 iş günü içinde 90 gün sureli ihtarname gönderilir. İhracatçılarca bu ihtar suresi içinde ihracat hesabının kapatılması veya mücbir sebep halinin ya da haklı durumun ilgili kambiyo müdürlüğüne belgelenmesi gerekir.

5. KKDF'ye İlişkin Sirkülerler

5.1. 1 Sıra No.lu KKDF Sirküleri

Konusu: Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisi Bildirimi ile eki Cetvelin elektronik ortamda gönderilmesi.

Tarihi: 12.03.2007

Sayısı: KKDF-1/2007-1

İlgili Düzenlemeler :12.05.1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Kararnemeye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 6 sıra no.lu Tebliğ ve 2002/4 seri nolu Uygulama İ Genelgesi

1. Giriş

Bankalar, zel finans kurumları ve finansman Şirketlerinin 2002/4 seri nolu Uygulama İ Genelgesi uyarınca verdikleri Bildirim ile 1, 1-A ve 1-B Nolu Cetveller yeniden düzenlenmiş olup; elektronik ortamda gönderilecek olan yeni Bildirim ve eki Cetvele ilişkin açıklamalar bu sirkülerin konusunu oluşturmaktadır.

2. Bildirim ve Eki Cetveli Düzenlemek Zorunda Olanlar

Söz konusu Bildirim ile eki Cetvel bankalar ve finansman Şirketleri tarafından düzenlenecektir. Bankalar tabiri 5411 sayılı Bankacılık Kanununun 3 üncü maddesinde tanımlanan bankaları, finansman Şirketleri

ise 90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 3/b maddesinde tanımlanan şirketleri ifade etmektedir.

Bildirim ve eki Cetvelin bizzat mükellefler tarafından veya aracılık yetkisi almış 3568 sayılı Kanuna göre meslek mensubu sayılan kişiler aracılığıyla gönderilmesi mümkündür.

3. Bildirimin Dönemi

Mükellefler,

YTL veya endeksli kredilerde faiz tahakkukunun,

Döviz kredilerinde kredinin kullanıldığı veya kullandırıldığı tarihin,

Kredili ithalatta ise tahsilatın yapıldığı tarihin,

içinde bulunduğu ayı, dönem olarak dikkate alacaklardır.

Dolayısıyla işlemler hangi ayda yapılmışsa, o aylık döneme ilişkin bilgilerin Bildirimde yer alması sağlanacaktır.

4. Uygulamanın Başlama Tarihi

2007 yılının Şubat dönemine ait olup 15 Mart 2007 tarihine kadar verilecek olanlar da dahil olmak üzere, izleyen dönemlere ilişkin Bildirim ve eki Cetvelin bu sirkülerde açıklanan esaslara uygun olarak elektronik ortamda gönderilmesi gerekmektedir.

5. Kesinti Oranının % 0 Olarak Belirlendiği Bazı İşlemler ile Fon Kesintisi Kapsamında Olmayan İşlemlerin Bildirilmesi

Bilindiği üzere, kesintiye tabi işlemler üzerinden, 12.05.1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 6 sıra nolu Tebliğin 2 nci maddesinde belirtilen oranlarda kaynak kullanımını destekleme fonu kesintisi yapılmaktadır.

Kesinti oranının % 0 olarak belirlendiği bazı işlemlerde, ödenecek bir fon kesintisi tutarı bulunmamasına rağmen, bu işlemlere ilişkin matrahın bildirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, aşağıdaki bölümlerde açıklanacak bu nitelikteki işlemlere ilişkin kredinin türü ile faiz / kredi tutarları, ilgili sütunlara dahil edilecek; ancak, bu tutarlara % 0 oranı uygulanacağından, sistem tarafından fon kesinti tutarı da otomatik olarak 0 (sıfır) olarak hesaplanacaktır.

Diğer taraftan, anılan Tebliğin 3 üncü maddesinde belirtilen ve fon kesintisi kapsamında olmayan işlemlerin tablolara dahil edilmesi söz konusu

değildir. Ancak, bu işlemler için öngörülen şartların işlemin yapıldığı tarih itibarıyla gerçekleşmediğinin sonradan anlaşılması halinde veya işlemin yapıldığı tarih itibarıyla gerekli şartların sağlanmasına rağmen bu şartlardan herhangi birinin daha sonra ihlal edildiğinin tespit edilmesi durumunda, başlangıçta alınmayan fon kesintilerinin faiziyle birlikte tahsil edileceği tabiidir.

6. Bildirimin Doldurulması ve Beyanı

Bildirim 3 adet tabloyu ihtiva etmektedir. Tablo I'de "Tüketici Kredileri ve Diğer Krediler", Tablo II'de "Yurt Dışından Sağlanan Krediler", Tablo III'de "İthalat" işlemleri yer almaktadır. Bu işlemlere ilişkin tabloların doldurulması ve beyanında aşğıdaki hususlar dikkate alınacaktır.

6.1. Tablo I

6.1.1. Kapsamı

Tablo I'de "Tüketici Kredileri ve Diğer Krediler" yer almaktadır. Bu tablo ile;

Bankalar ve finansman şirketlerince kısa veya uzun vadeli olarak YTL cinsinden ya da döviz üzerinden kullanılan tüketici kredilerinin,

Bankalar ve finansman şirketlerince kısa veya uzun vadeli olarak YTL cinsinden ya da döviz üzerinden kullanılan diğer kredilerin

beyanı sağlanacaktır.

6.1.2. KKDF oranı

Bilindiği üzere, bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan **tüketici kredilerinde** 2004/7735 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı gereğince halen % 15 oranında kaynak kullanımını destekleme fonu kesintisi yapılmaktadır.

Diğer taraftan, bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan **diğer kredilerde** 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kaynak kullanımını destekleme fonu kesintisi oranı % 0 olarak tespit edilmiştir.

6.1.3. Tablonun doldurulması

4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanununun 3 üncü maddesinde, tüketici, bir mal veya hizmeti ticari veya mesleki olmayan amaçlarla edinen, kullanan veya yararlanan gerçek ya da tüzel kişi şeklinde tanımlanmıştır. Kanununun 10 uncu maddesinde ise, tüketici kredisi, tüketicilerin bir mal veya hizmet edinmek amacıyla kredi verenden nakit olarak aldıkları kredi olarak nitelendirilmiştir.

Bankalar ve finansman şirketlerinin kendi kaynaklarından döviz üzerinden ya da YTL cinsinden tüketici kredisi veya diğer kredileri kullandırması durumunda, bunların Tablo I'e dahil edilmek suretiyle beyanı sağlanacaktır. Söz konusu kredilerin döviz üzerinden kullandırılması halinde vade bakımından bir ayırım yapılmayacaktır. Ancak, bankalar ve finansman şirketlerinin YTL cinsinden tüketici kredisi veya diğer kredileri kullandırması durumunda bu krediler kısa ya da uzun vadeli olmak üzere ayrıma tabi tutularak beyan edilecektir.

Diğer kredilere ilişkin oranda, % 0'dan farklı yeni bir düzenleme yapıncaya kadar bu tür kredilerden herhangi bir kesinti yapılmayacaktır. Ancak, diğer kredilere ilişkin "Kredinin Türü" ile "Faiz / Kredi Tutarı" sütunlarının doldurulması ve fon kesinti oranının % 0 olarak belirtilmesi gerekmekte olup, buna göre sistem tarafından "Fon Kesintisi Tutarı" da otomatik olarak 0 (sıfır) olarak hesaplanacaktır.

6.2. Tablo II

6.2.1. Kapsamı

Tablo II'de "Yurt Dışından Sağlanan Krediler" yer almaktadır. Bu tablo ile;

Bankaların yurtdışından sağladıkları YTL ve döviz kredilerinin,

Bankalar aracılığı ile finansman şirketlerinin yurtdışından sağladıkları YTL ve döviz kredilerinin,

Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurtdışından sağladıkları YTL ve döviz kredilerinin

beyanı sağlanacaktır.

6.2.2. KKDF oranı

Bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladıkları kredilerde kesinti oranı % 0 olarak belirlenmiştir. Bankalar ve finansman şirketleri dışında Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerde ise halen % 3 oranında fon kesintisi yapılmaktadır.

6.2.3. Tablonun doldurulması

Bankalar ve finansman şirketlerinin yurt dışından sağladıkları kredilerde, kredinin türü seçilip Bildirimin ilgili satırlarında "Fon Kesintisi Oranı"nın 0 (sıfır) olarak belirtilmesinden sonra "Faiz / Kredi Tutarı" sütununun doldurulması suretiyle matrahın beyan edilmesi halinde, sistem tarafından "Fon Kesintisi Tutarı" otomatik bir şekilde 0 (sıfır) olarak hesaplanacaktır.

Finansman şirketlerince yurt dışından sağlanan krediler için % 0 (sıfır)'dan farklı bir oran belirlenmesi durumunda, bu krediler bankalar aracılığı ile kullanılacağından kaynak kullanımını destekleme fonu kesintileri ilgili bankalar tarafından bildirilecektir. Finansman şirketlerinin bankalardan kullandığı krediler ile bu şirketlerin yurt dışından sağladıkları ortalama vadesi asgari 1 yıl olan döviz ve altın kredileri kaynak kullanımını destekleme fonu kesintisi kapsamında olmadığından, şartlar ihlal edilmediği müddetçe, bu işlemler Tablo II' ye dahil edilmeyecektir.

Türkiye'de yerleşik kişilerin yurt dışından sağladıkları kredilerin kullanılmasına aracılık eden bankalar, fon kesintilerinin süresi içinde yatırılmasından sorumludurlar. Ancak, Türkiye'de yerleşik kişilerce yurt dışından sağlanan ortalama vadesi asgari 1 yıl olan döviz ve altın kredileri (fiduciary işlemler hariç), fon kesintisi kapsamında olmadığından, bu nitelikteki krediler, şartlar ihlal edilmediği müddetçe beyan edilmeyecektir.

6.3. Tablo III

6.3.1. Kapsamı

Tablo III'de "İthalat" işlemleri yer almakta olup; kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekline göre yapılan kredili ithalatın, bu tabloya dahil edilerek beyanı sağlanacaktır.

6.3.2. KKDF oranı

Kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre yapılan ithalatta halen % 3 oranında fon kesintisi yapılmaktadır.

6.3.3. Tablonun doldurulması

Bilindiği üzere, mal mukabili ödeme şeklinde, mallar gümrükten çekildikten sonra mal bedeli ödenmektedir. Vadeli akreditifli veya kabul kredili ithalatta ise mal bedelleri mallar gümrükten çekildikten sonra, akreditifte belirtilen vadede veya poliçe vadesinde ödenmektedir. Dolayısıyla bu ödeme şekillerinde fon kesintisi uygulama nedeni, malların fiili ithalinin gerçekleştirilmesinden sonra ithalat bedelinin ödenmesi suretiyle ithalatçının kredilendirilmiş olmasıdır.

Bu itibarla, kredili ithalatta ithalat tutarı üzerinden % 3 oranı esas alınarak fon kesintisi hesaplanması ve kesintinin tahsilatın yapıldığı aya ait Bildirimde Tablo III'e dahil edilmesi gerekmektedir.

7. Cetvelin Doldurulması ve Beyanı

7.1. Kapsamı

Cetvel ile ihracat taahhütlerinin gerçekleşmemesi veya eksik gerçekleşmesi durumunda ihracatın finansmanı için cari hesap şeklinde ya da diğer şekillerde döviz kredisi kullanan firma veya kişilerin takibi sağlanacak ve bu Cetvel, Bildirim ekinde gönderilecektir.

7.2. KKDF oranı

İhracatın finansmanı için ilgili firma ya da kişilere döviz kredisinin kullandırıldığı tarihte geçerli olan oran esas alınarak, ödenecek fon kesinti tutarı hesaplanacaktır.

7.3. Cetvelin doldurulması

Bilindiği üzere, ihracatın finansmanı için kullanılan kredilerde, ihracatın gerçekleşme durumunun takip edilmesi ve müeyyide uygulanmasından bankalar sorumlu tutulmaktadır. Bu sorumluluk çerçevesinde, ihracatın finansmanı için cari hesap şeklinde ya da diğer şekillerde döviz kredisi kullanan firma veya kişilerin takibi Ekte yer alan Cetvelle sağlanacaktır. Dolayısıyla, ihracat taahhütlerinin gerçekleşmemesi veya eksik gerçekleşmesi durumunda Bildirim yanında eki Cetvel de düzenlenecektir.

İhracatın finansmanı için kullanılan döviz kredilerinde, taahhüdün gerçekleşip gerçekleşmeme durumu ile gerçekleşmeme durumunda buna ilişkin oranın tespiti konusunda mevcut düzenlemeler dikkate alınacaktır. Bu beyan, "Cari Hesabın Borç Bakiyesindeki Artış Tarihi" ve "Cari Hesabın Borç Bakiyesindeki Artış Tutarı" sütunları ile ilgili diğer sütunlar doldurularak yapılacaktır.

Cari hesap şeklinde kullanılmayan ihracatın finansmanına yönelik döviz kredilerinin beyanı ile ilgili olarak, "Kullandırılan Kredinin Tarihi" ve "Kullandırılan Kredinin Tutarı" sütunları ile ilgili diğer sütunların doldurulması gerekmektedir.

Cetvelin doldurulması sonucu cetvelde yer alan "Gerçekleşmeyen Kredi Hesabı Tutarı (YTL)" ile "Ödenecek Fon Kesintisi Tutarı" sütunlarında yer alan toplam tutarlar, Tablo II'nin alt kısmında bulunan "Ekten (Cetvelden) Aktarılan Tutar" satırına sistem tarafından otomatik olarak aktarılacaktır.

8. Bildirim ve Eki Cetvelin Doldurulmasında Dikkate Alınacak Diğer Hususlar

8.1. Kesintiye tabi bir işlemin olmaması durumu

Bildirim ve eki Cetvel, banka veya finansman şirketlerinin genel müdürlükleri tarafından, "Genel Bilgiler" tablosundaki kurumlar vergisi yönünden bağlı olunan vergi dairesi işaretleme suretiyle verilecektir.

İlgili dönemde kesintiye tabi bir işlem olmaması nedeniyle boş Bildirim ve Cetvel verilecek ise "Genel Bilgiler" ve "Düzenleme Bilgileri"ne ilişkin tablolar doldurulup, "Beyan edilecek bilgim bulunmamaktadır" kutucuğu işaretlenecektir. Bildirim veya Cetvelden herhangi birinin doldurulmasını gerektiren bir işlem bulunması halinde, söz konusu kutucuk işaretlemeyecek ve ilgili tablolar ya da cetvel doldurulacaktır.

8.2. Bildirim ve Cetvelde yer alan satırların kullanılması

Bildirimde her tablo için "Kredinin Türü", "Fon Kesintisi Oranı" farklı olmak şartıyla satırlarda konuya ilişkin farklı işlemler birden fazla tekrarlanabilecektir. Aynı orana tekabül eden matrahların toplamı aynı satırda bildirilecektir.

Örneğin, (X) Bankası % 3 oranı üzerinden 3 ayrı kişiye kısa vadeli tüketici kredisi kullanırmış ve ilgili ayda her müşterisi için 100'er birim faiz tahakkuk ettirmişse, Tablo l'de bu işleme uygun tek satır kullanılacaktır. Bu durumda, "Kredinin Türü" sütunundan "Kısa Vadeli" seçenek işaretlenecek, "Fon Kesintisi Oranı" % 3 olarak yazılacak, "Faiz/Kredi Tutarı" ise 300 olarak gösterilecektir.

Diğer taraftan, Cetvelde yer alan satırların kullanımı, tablolardaki satırların yukarıda bahsedilen kullanımından farklıdır. Cetvelde kişi ya da firmaların takibi amaçlandığından, aynı orana tabi işlemler söz konusu olsa bile, her bir firma/kişi için farklı satırların kullanılması gerekmektedir.

Örneğin, (Y) Bankasından iki ayrı firmanın ihracat taahhütlü döviz kredisi kullanıp taahhütlerini yerine getirmediği ve kullanılan iki kredinin de % 3 oranına tabi olduğu durumda, Cetvelde iki ayrı satır kullanılacak ve her iki satırda da fon kesintisi oranı % 3 olarak ayrı ayrı belirtilecektir.

9. Kesintilerin Ödenmesi ve Sorumluluk

Bildirimler, işlemin yapıldığı dönemi izleyen ayın 15 nci günü mesai saati bitimine kadar elektronik ortamda gönderilecek ve varsa tahakkuk eden tutarlar da aynı gün içinde ödenecektir.

Fon kesintilerinin süresinde ve tam olarak yatırılmasından bankalar ve finansman şirketleri sorumlu tutulacaktır.

Duyurulur.

5.2. 2 Sıra No.lu KKDF Sirküleri

Konusu: Konut finansmanı kapsamında kullanılacak kredilerin kaynak kullanımını destekleme fonu kesintisi karşısındaki durumu.

Tarihi : 08/06/2007

Sayısı : KKDF-2/2007-2

İlgili Düzenlemeler :12/05/1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 6 sıra nolu Tebliğ ve 2002/4 seri nolu Uygulama İç Genelgesi ile 5582 sayılı Konut Finansmanı Sistemine İlişkin Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

1.Giriş

12/05/1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 6 sıra nolu Tebliğin 3 üncü maddesinin 2 numaralı fıkrasında, “konut ve yapı tasarrufu kredileri ile gerçek kişilere kendi ihtiyaçları için kullanılan konut inşaat kredileri” kaynak kullanımını destekleme fonu kesintisi yapılmayacak işlemler arasında sayılmıştır.

Diğer taraftan, 06/03/2007 tarihli ve 26454 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5582 sayılı Konut Finansmanı Sistemine İlişkin Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 12 nci maddesi ile 2499 sayılı Kanuna eklenen 38/A maddesinde konut finansmanı tanımı yapılmış olup, bu Kanunda kaynak kullanımını destekleme fonu ile ilgili herhangi bir muafiyet ya da istisna hükmüne yer verilmemiştir.

Dolayısıyla, anılan kanunla belirlenen konut finansmanı kapsamında kullanılacak kredilerle ilgili kaynak kullanımını destekleme fonuna ilişkin açıklamalar bu sirkülerin konusunu oluşturmaktadır.

2. Konut Finansmanı Kapsamında Kullanılacak Kredilerin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintisi Karşısındaki Durumu

5582 sayılı Kanunun 12 nci maddesi ile 2499 sayılı Kanuna eklenen 38/A maddesinde konut finansmanı, *“konut edinmeleri amacıyla tüketicilere kredi kullanılması, konutların finansal kiralama yoluyla tüketicilere kiralanması, sahip oldukları konutların teminatı altında tüketicilere kredi*

kullandırılmasıdır. Bu kapsamdaki kredilerin yeniden finansmanı amacıyla kullanılan krediler de konut finansmanı kapsamındadır.” şeklinde tanımlanmıştır.

Buna göre, konut finansmanı kapsamında kullanılacak krediler hakkında kaynak kullanımını destekleme fonu kesintisi açısından aşağıda açıklandığı şekilde işlem yapılması gerekmektedir:

2.1. Konut finansmanı kapsamında, gerçek kişi tüketicilere konut edinme amaçlı kullanılan krediler ile bu mahiyetteki kredilerin yeniden finansmanı amacıyla kullanılan krediler üzerinden, 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 6 sıra nolu Tebliğın 3 üncü maddesinin 2 numaralı fıkra hükmü ile mevcut uygulama gereğince kaynak kullanımını destekleme fonu kesintisi yapılmayacaktır.

2.2. Konutların finansal kiralama yoluyla tüketicilere kiralanması durumunda, kaynak kullanımını destekleme fonu kapsamında yapılan bir işlem söz konusu olmadığından herhangi bir kesinti yapılmasına da gerek bulunmamaktadır.

2.3. Tüketicilere sahip oldukları konutların teminatı altında kredi kullanılması ve bu kredilerin (2.1.) numaralı paragraf kapsamı dışında olması durumunda, bu krediler üzerinden kaynak kullanımını destekleme fonu kesintisi yapılması gerekmekte olup, bu mahiyetteki kredilerin yeniden finansmanı amacıyla kullanılan krediler üzerinden de kaynak kullanımını destekleme fonu kesintisi yapılacağı tabiidir.

Duyurulur.

5.3. 3 Sıra No.lu KKDF Sirküleri

Konusu: Dövizle endeksli kredilerde kaynak kullanımını destekleme fonu uygulamasına ilişkin açıklamalar

Tarihi: 14/1/2009

Sayısı: KKDF-1/2009-1

İlgili Düzenlemeler: 12/5/1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 6 Sıra Nolu Tebliğ ve 2002/4 Seri Nolu Uygulama İç Genelgesi ile 30/12/2008 tarih ve 27096 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı

1. Giriş

Bilindiği üzere, 12/5/1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 6 Sıra Nolu Tebliğin[1] 2 nci maddesinde; "...dövizde endeksli ve diğer endeksli kredilerde, borç bakiyesine ilişkin kur farkı veya endeks farkı ile dönem faizinin cari kurdan Türk Lirası karşılığı veya fark faizin (spread) toplam tutarı üzerinden" kaynak kullanımını destekleme fonu kesintisi hesaplanması gerektiği belirtilmiştir.

Ayrıca, 10/8/2004 tarihli ve 2004/7735 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı[2] ile bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan tüketici kredilerinde (gerçek kişilere ticari amaçla kullanılmamak kaydıyla kullanılan krediler) kaynak kullanımını destekleme fonu kesintisi oranı %15 olarak tespit edilmiştir.

Diğer taraftan, 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun[3] geçici 3 üncü maddesinin (a) bendinin verdiği yetkiye dayanılarak hazırlanan 2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 30/12/2008 tarih ve 27096 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış ve yayımı tarihinde yürürlüğe girmiş bulunmaktadır. Bu Kararda, kaynak kullanımını destekleme fonu uygulamasında, dövizde endeksli kredilerde fon kesintilerinin hangi tutar üzerinden hesaplanacağı ile ilgili hükümlere yer verilmiştir.

Bu sirkülerin konusunu, dövizde endeksli kredilerde fon kesintilerinin nasıl hesaplanacağına ilişkin açıklamalar oluşturmaktadır.

2. Dövizde Endeksli Taksitli Tüketici Kredilerinde Vade Tarihinde Ödeme Yapılması Durumunda Fon Kesintisinin Hesaplanması

2.1. Taksit Tutarı İçindeki Anaparanın Esas Alınması

2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1 inci maddesinin ilk fıkrasında "Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu uygulamasında, dövizde endeksli ve diğer endeksli kredilerde fon kesintileri, taksit tutarı içindeki anaparanın kur farkı veya endeks farkı ile dönem faizinin cari kurdan Yeni Türk Lirası karşılığı veya fark faizin (spread) toplam tutarı üzerinden hesaplanır." hükmüne yer verilmiştir.

Bu hüküm uyarınca, dövizde endeksli kredilerde kur farkı üzerinden fon kesintisi hesaplanmasında, taksit tutarı içindeki anaparanın esas alınması gerekmektedir.

2.2. Taksit Ödeme Tarihindeki Cari Kur ile Kredinin Kullandırıldığı Tarihteki Kur Arasındaki Farkın Esas Alınması

2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 1'inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince, dövizde endeksli taksitli kredilerde taksit tutarı içindeki anapara kur farkının hesaplanmasında, taksit ödeme tarihindeki cari kur ile kredinin kullandırıldığı tarihteki kur arasındaki farkın esas alınması gerekmektedir. Bu fıkrada sözü edilen taksit ödeme tarihi ilgili taksitin kredi kullanıcısı olan tüketici tarafından ödenmesi gereken tarihi (vade tarihini) ifade etmektedir.

Öte yandan, olumlu bir kur farkının oluşmaması halinde, taksit tutarı içindeki anaparaya ilişkin fon yükümlülüğü doğmayacak ve fon kesintisi sadece faiz tutarı üzerinden hesaplanacaktır. Örneğin, kredinin kullanıldığı tarihteki kurun 1.60 TL, ilk taksit ödeme tarihindeki kurun 1.50 TL olması halinde, taksit bedeli içindeki anapara üzerinden fon hesaplanacak bir kur farkı tutarı oluşmayacak ve bu taksit döneminde sadece dönem faizinin cari kurdan Türk Lirası (TL) karşılığı üzerinden fon kesintisi hesaplanacaktır. Bir sonraki taksit döneminde kurun 1.70 TL olması halinde, hem taksit bedeli içindeki anaparaya ilişkin kur farkı üzerinden hem de dönem faizinin cari kurdan TL karşılığı üzerinden fon kesintisi hesaplanması gerekecektir.

Buna göre, anapara ve faiz ödemelerinin, kredi sözleşmesine uygun şekilde taksit ödeme tarihlerinde (vade tarihlerinde) yapılması durumunda; taksit tutarı içindeki anaparanın kur farkı ile dönem faizinin cari kurdan TL karşılığının toplam tutarı üzerinden, taksit ödeme tarihleri itibarıyla fon kesintisi hesaplanacaktır.

Aşağıdaki örnekte, kur farkı üzerinden kaynak kullanımını destekleme fonu kesintisinin 2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile getirilen hükümler doğrultusunda nasıl hesaplanması gerektiği gösterilmektedir.

Örnek: Bir banka tarafından müşterisine 50.000 ABD Doları karşılığı dövizde endeksli taksitli tüketici kredisi kullandırıldığını ve her taksit tutarının 1.000 ABD Doları karşılığı TL olduğunu kabul edelim. Her bir taksit tutarının içinde 100 ABD Doları faiz, 5 ABD Doları Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) ve dönem faizi üzerinden 15 ABD Doları KKDF'nin yer aldığını varsaydığımızda, aşağıda verilen döviz kurları da dikkate alınarak ilk üç taksit için 2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılan düzenleme gereğince kur farkı üzerinden fon kesintisinin şöyle hesaplanması gerekmektedir. (KKDF oranı % 15 olarak dikkate alınmıştır.)

Kredi kullandırım tarihindeki kur	=	1,40 TL
Birinci taksit ödeme tarihindeki kur	=	1,47 TL
İkinci taksit ödeme tarihindeki kur	=	1,42 TL

Üçüncü taksit ödeme tarihindeki kur = 1,55 TL

Birinci taksit ödemesi için kur farkı üzerinden KKDF kesintisinin hesaplanması:

Taksit içindeki anapara tutarı = 880 Dolar

Kur farkı = 1,47 - 1,40 = 0,07 TL

KKDF'ye tabi tutar = 880 x 0,07 = 61,60 TL

KKDF kesintisi = 61,6 x 0,15 = 9,24 TL

İkinci taksit ödemesi için kur farkı üzerinden KKDF kesintisinin hesaplanması:

Taksit içindeki anapara tutarı = 880 Dolar

Kur farkı = 1,42 - 1,40 = 0,02 TL

KKDF'ye tabi tutar = 880 x 0,02 = 17,60 TL

KKDF kesintisi = 17,6 x 0,15 = 2,64 TL

Üçüncü taksit ödemesi için kur farkı üzerinden KKDF kesintisinin hesaplanması:

Taksit içindeki anapara tutarı = 880 Dolar

Kur farkı = 1,55 - 1,40 = 0,15 TL

KKDF'ye tabi tutar = 880 x 0,15 = 132 TL

KKDF kesintisi = 132 x 0,15 = 19,80 TL

2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına uygun olarak örnekteki üç taksit için kur farkları üzerinden toplam (9,24 + 2,64 + 19,80=) 31,68 TL fon kesintisi hesaplanması gerekmektedir.

3. Döviz Endeksli Taksitli Kredilerde Vade Tarihinden Önce veya Sonra Ödeme Yapılması Durumunda Fon Kesintisinin Hesaplanması

23/2/1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun[4] 10 uncu maddesinin ikinci fıkrasının (d) alt bendinde, tüketici kredilerinde, ödeme tarihlerinin ödeme planında ayrı ayrı belirtileceği ve bunların kredi sözleşmesinde yer alacağı hükmüne yer verilmiştir. Aynı maddenin dördüncü fıkrasına göre, tüketici, kredi verene borçlandığı toplam

miktarı önceden ödeyebileceği gibi aynı zamanda vadesi gelmemiş bir ya da birden çok taksit ödemesinde de bulunabilmektedir.

Bu itibarla, taksit ödeme tarihinde (vade tarihinde) yahut daha sonraki bir tarihte ödeme yapılması söz konusu olabildiği gibi; vadesi gelmemiş bir ya da birden çok taksitin veya toplam borç miktarının önceden ödenmesi de mümkündür.

3.1. Vade Tarihinden Önce Ödeme Yapılması

Vadesi gelmemiş bir ya da birden çok taksitin veya toplam borcun taksit ödeme tarihlerinden önce ödenmesi durumunda; ödeme tutarı içindeki anaparaya ilişkin olarak kredi kullandırım tarihi ve ödeme yapılan tarih arasında oluşan kur farkı ile ödeme tutarı içindeki kredi faizine ilişkin kısmın cari kurdan TL karşılığı üzerinden, ödeme tarihi itibarıyla fon kesintisi hesaplanacaktır.

3.2. Vade Tarihinden Sonra Ödeme Yapılması

Taksit ödeme tarihinde ödeme yapılmayıp temerrüde düşülmesi durumunda, faiz ve taksit tutarı içindeki anaparaya ilişkin olarak, vade tarihi ile fiili ödeme tarihinde aşağıda açıklanan şekilde işlem yapılması gerekmektedir.

3.2.1. Faize İlişkin Olarak Vade ve Fiili Ödeme Tarihinde Yapılacak Hesaplamalar

Ödenmesi gereken dönem faizinin vade tarihindeki cari kurdan TL karşılığı üzerinden, ilgili taksit için ödeme yapılması beklenmeden, vade tarihi itibarıyla fon kesintisi hesaplanacaktır. Vade tarihinde, ödenmesi gereken dönem faizi üzerinden bu kesintinin yapılması, vade tarihindeki cari kurun kredi kullandırım tarihindeki kurdan büyük olması şartına bağlı değildir.

Temerrüde düşülen taksitle ilgili olarak sonradan ödeme yapıldığında ise; fiili ödeme tarihindeki cari kur ile vade tarihindeki kur arasında olumlu fark oluşması durumunda, oluşan kur farkı ile ödenen dönem faizinin çarpımı üzerinden, fiili ödeme tarihi itibarıyla fon kesintisi hesaplanacaktır. Fiili ödeme tarihindeki cari kur, vade tarihindeki kurdan düşükse, ödenen dönem faizi üzerinden fon kesintisi hesaplanmasına gerek bulunmamaktadır.

Ayrıca, gecikme nedeni ile dönem faizi dışında tahsil edilen faiz niteliğindeki diğer ödemeler üzerinden de fon kesintisi hesaplanacağı tabiidir.

3.2.2. Taksit Tutarı İçindeki Anaparaya Ait Kur Farkına İlişkin Olarak Vade ve Fiili Ödeme Tarihinde Yapılacak Hesaplamalar

Vade tarihindeki cari kur, kredi kullandırım tarihindeki kurun üzerinde ise, ilgili taksit için ödeme yapılması beklenmeden, ödenmesi gereken taksit tutarı içindeki anaparanın kur farkı üzerinden, vade tarihi itibariyle fon kesintisi hesaplanacak; ancak vade tarihindeki cari kur kredi kullandırım tarihindeki kurdan düşükse herhangi bir fon kesintisi hesaplanmayacaktır.

Temerrüde düşülen taksitle ilgili olarak sonradan ödeme yapıldığında ise; ödemenin fiilen yapıldığı tarihteki cari kur ile vade tarihindeki kur arasında olumlu fark oluşması durumunda, bu kur farkı ile ödenen taksit tutarı içindeki anaparanın çarpımı üzerinden, fiili ödeme tarihi itibariyle fon kesintisi hesaplanacaktır. Fiili ödeme tarihindeki cari kur, vade tarihindeki kurdan düşükse, ödenen taksit tutarı içindeki anapara üzerinden fon kesintisi hesaplanmasına gerek bulunmamaktadır.

Anaparaya ilişkin kur farkı doğmadığı için, vade tarihi itibariyle fon kesintisi hesaplanmamış olsa dahi; fiili ödeme tarihindeki cari kur, kredi kullandırım tarihindeki kurun üzerinde gerçekleşmişse, oluşan bu kur farkı sebebiyle, taksit tutarı içindeki anapara üzerinden fiili ödeme tarihi itibariyle fon kesintisi hesaplanacaktır.

Diğer taraftan, fiili ödeme tarihindeki cari kur, kredi kullandırım tarihindeki kurdan düşükse, ödenen taksit tutarı içindeki anapara için, fiili ödeme tarihi itibariyle herhangi bir hesaplama yapılmasına gerek bulunmamaktadır.

4. Döviz Endeksli Kredilere İlişkin Diğer Ödeme Şekillerinde Fon Kesintisinin Hesaplanması

Döviz endeksli kredilerde, kredi sözleşmesi gereğince anapara ve faizle ilgili ödemelerin farklı tarihlerde yapılması mümkündür. Bu durumda, döviz endeksli kredilerle ilgili olarak yapılması gereken işlemler aşağıda açıklanmıştır.

4.1. Kredi Faizi ve Anaparanın Kredi Vadesi Sonunda Bir Defada Ödenmesi

Kredi faizi ve anapara ödemesinin tamamının kredi vadesi sonunda bir defada yapılması halinde; anapara ödemesine ilişkin olarak kredi kullandırım tarihi ve vade sonu arasında oluşacak kur farkı ile kredi faizinin cari kurdan TL karşılığının toplam tutarı üzerinden, vade sonu itibariyle fon kesintisi hesaplanması gerekmektedir.

4.2. Kredi Faizinin Tamamının Kredi Vadesi Sonunda, Anaparanın İse Eşit Taksitler Şeklinde Ödenmesi

Kredi faizine ilişkin ödemenin tamamının kredi vadesi sonunda bir defada, anapara ödemelerinin ise eşit taksitler şeklinde yapılması halinde; anapara ödemelerine ilişkin olarak kredi kullandırım tarihi ve anapara ödemelerinin yapıldığı tarihler arasında oluşacak kur farkları üzerinden her bir taksitin vade tarihi itibarıyla, kredi faizinin cari kurdan TL karşılığı üzerinden ise kredi vadesi sonu itibarıyla fon kesintisi hesaplanacaktır.

4.3. Kredi Faizinin Taksitler Halinde, Anaparanın Tamamının İse Kredi Vadesi Sonunda Ödenmesi

Kredi faizine ilişkin ödemelerin taksitler halinde, anapara ödemesinin tamamının ise kredi vadesi sonunda bir defada yapılması halinde; dönem faizinin cari kurdan TL karşılığı üzerinden her bir taksitin vade tarihi itibarıyla, anapara için kredi kullandırım tarihi ve kredi vade tarihi arasında oluşacak kur farkı üzerinden ise kredi vadesi sonunda fon kesintisi hesaplanması gerekmektedir.

5. 30/12/2008 Tarihi İtibarıyla Geri Ödemeleri Devam Eden Dövizle Endeksli Taksitli Kredilerde Fon Kesintisinin Hesaplanması

2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yürürlüğe girdiği 30/12/2008 tarihinden önce kullandırılmış olup, bu tarih itibarıyla geri ödemesi tamamlanmamış olan dövizle endeksli tüketici kredilerinin önceki taksit dönemlerinde, taksit ödeme tarihlerindeki cari kur ile kredi kullandırım tarihi dahil olmak üzere önceki dönemlerdeki en yüksek kur arasındaki fark esas alınarak, kredi anapara borç bakiyesi üzerinden, kaynak kullanımını destekleme fonu kesintisi hesaplanmış olması gerekmektedir.

Geri ödemesi devam eden bu kredilerin, vadesi 30/12/2008 tarihinden (bu tarih dahil) sonra gelen taksitlere ilişkin fon kesintileri hesaplanırken; her taksit tutarı içindeki anaparanın esas alınması, ayrıca bu hesaplamada taksit ödeme tarihlerindeki (vade tarihlerindeki) cari kur ile 30/12/2008 tarihinden önceki dönemlere ait, üzerinden fon hesaplanmış olan, en yüksek kur arasındaki farkın dikkate alınması gerekmektedir.

Örneğin, 2008 yılının Haziran ayında, kur 1.21 TL iken kullanılan dövizle endeksli bir kredinin Temmuz, Ağustos, Eylül, Ekim, Kasım ve Aralık aylarında yapılan taksit ödemelerinde kurlar sırasıyla; 1.21 TL, 1.15 TL, 1.17 TL, 1.40 TL, 1.56 TL ve 1.55 TL olarak gerçekleşmiş ise; 2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yayım tarihinden sonraki dönemlere ilişkin kur farkı hesaplamalarında 1.56 TL'lik kur esas alınacaktır.

Vadesi 30/12/2008 tarihinden önceki bir tarihte sona eren, ancak 2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının yürürlük tarihinden sonra

ödemesi yapılan taksitler hakkında, sözü edilen Karardan önceki hükümlere göre işlem yapılması gerekmektedir.

Örneğin, 20/9/2008 tarihinde 10 ay vadeli olarak kullanılan dövize endeksli taksitli tüketici kredisine ait taksitlerin, kredi sözleşmesi gereğince her ayın 20'sinde ödenmesi gerektiğini, ödeme planına uygun olarak Ekim ve Kasım aylarının 20'sindeki taksitlerin tüketici tarafından vadesinde ödendiğini, ancak Aralık ayına ilişkin taksitin bu ayın 20'sinde ödenmeyip 2/1/2009 tarihinde ödendiğini kabul edelim.

Bu durumda, söz konusu tüketicinin Ekim, Kasım ve Aralık aylarına ait taksitlerinin, ödeme planına göre vade tarihleri 30/12/2008 tarihinden önce sona erdiğinden, bu taksitler hakkında 2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararından önceki hükümlerin uygulanması gerekmektedir.

Diğer taraftan, Aralık ayına ait taksitin vadesinde ödenmesi beklenmeksizin, bu taksitin vade tarihi olan 20/12/2008 tarihi itibarıyla anapara borç bakiyesine ilişkin kur farkı üzerinden fon kesintisinin hesaplanmış olması gerekmektedir. Ayrıca, 2/1/2009 tarihi ile 20/12/2008 tarihi arasında olumlu kur farkı oluşmuş ise, taksit tutarı içindeki anaparaya ilişkin olarak Sirkülerin (3.2.2) bölümündeki açıklamalar çerçevesinde fon kesintisi hesaplanacaktır.

Bununla birlikte, 2009 yılında ödenecek olan, kalan 7 taksit tutarı içindeki anaparalara ilişkin olarak taksit ödeme tarihlerindeki (vade tarihlerindeki) cari kur ile 30/12/2008 tarihinden önceki dönemlere ait, üzerinden fon hesaplanmış olan, en yüksek kur arasındaki farkın dikkate alınması suretiyle fon kesintisi hesaplanacağı tabiidir.

6. Dövize Endeksli Ticari Krediler ile Konut Kredilerinin Durumu

Bilindiği üzere, 26/7/2004 tarihli ve 2004/7633 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı[5] ile 29/07/2004 tarihinden itibaren "Bankalar ve finansman şirketlerince kullanılan diğer kredilerde Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu kesintisi oranı, % 0 olarak tespit edilmiştir." Bu itibarla, "diğer krediler" için % 0'dan farklı bir oran tespit edilmediği sürece, dövize endeksli ticari krediler üzerinden fon kesintisi hesaplanmayacaktır.

Ayrıca, 12/5/1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Kararnameye ilişkin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında 6 Sıra Nolu Tebliğin 3 üncü maddesinin 2 numaralı bendinde "Konut ve yapı tasarrufu kredileri ile gerçek kişilere kendi ihtiyaçları için kullanılan konut inşaat kredileri" fon kesintisi yapılmayacak işlemler arasında sayılmıştır. Bu sebeple, bu bent kapsamındaki kredilerin dövize endeksli olarak kullanılması durumunda fon kesintisi hesaplanmaması gerekmektedir.

7. Diğer Hususlar

2008/14420 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının 2 nci maddesinde, "Bu Kararda düzenleme yapılmayan hususlarda, mülga 12/5/1988 tarihli ve 88/12944 sayılı Kararnamenin Kaynak Kullanımını Destekleme Fonuna kesinti yapılmasına ilişkin hükümleri, 20/6/2001 tarihli ve 4684 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesi uyarınca uygulanmaya devam olunur." ifadesi yer almaktadır.

Bu sebeple, mülga 88/12944 sayılı Kararname ve bu Kararnameye ilişkin 6 Sıra Nolu Tebliğ ile 2002/4 Seri Nolu Uygulama İç Genelgesinde yapılan açıklamalara uygun şekilde, TL kredilerde tahakkuk ettirilen faiz tutarı üzerinden, döviz ve altın kredilerinde ise kredinin anapara tutarı ve altın miktarı üzerinden fon kesintisi hesaplanmasına devam edilmesi gerekmektedir.

Duyurulur.

Kaynakça

- ANBAR, Adem, “Hedge Fonlar ve Finansal Sistem Üzerindeki Etkileri”, Marmara Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi, Yıl 2009 Cilt XXVI Sayı 1.
- AYDIN, Fazıl (2005). Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu (KKDF) Yorum ve Açıklamalar.
- MOHAN, Rakesh (2009), “India and Global Crisis - The Worst is Over for India: 9% plus Growth Soon, Says”.
- World Economic Outlook April 2009: Crisis and Recovery, World Economic and Financial Surveys, International Monetary Fund, 2009.
- www.gib.gov.tr.
- www.gtb.gov.tr.
- www.ekonomi.gov.tr.
- www.hazine.gov.tr.
- www.mevzuat.gov.tr.
- www.tcmb.gov.tr.

TÜRKİYE BANKALAR BİRLİĞİ

Nispetiye Caddesi
Akmerkez B3 Blok Kat 13
Etiler 34340 İstanbul
Tel: 0212 282 09 73
Faks: 0212 282 09 46
E-posta: tbb@tbb.org.tr
www.tbb.org.tr

ISBN 978-605-5327-42-2 (Basılı)
ISBN 978-605-5327-43-9 (Elektronik)

